

The logo for SCB (Statistiska centralbyrån) is a dark green circle with the letters 'SCB' in white, bold, sans-serif font.

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Allmänna valen 1998

Del 4
Specialundersökningar

INLEDNING TILL

VALSTATISTIKEN 1872-2001

Bidrag till Sveriges officiella statistik. R. Valstatistik. – Stockholm, 1873-1911. - Täckningsår: 1872-1910.
Innehåll: Statistiska centralbyråns underdåniga berättelser rörande Riksdagsmannavalen, Riksdagens andra kammare, Landstingsvalen och Kommunala rösträtten.

Efterföljare:

Riksdagsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm , 1912-1970. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1909/11-1965/1968.

Efterföljare: Allmänna valen. Del 1, Riksdagsvalet. – Stockholm, 1971-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1970-1994

Efterföljare: Allmänna valen. Del 1, Riksdagen. – (Sveriges officiella statistik). – Stockholm, 1999-. – Täckningsår: 1998-

Kommunala valen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1919-1966.

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Kommunala valen. – Stockholm, 1972-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1970-1994

Efterföljare: Allmänna valen. Del 3, Kommunalfullmäktige. – Stockholm, 1999-. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1998-

Landstingsmannavalen / Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm , 1913-1919. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1912-1918.

Efterföljare: Kommunala valen. – Stockholm, 1920-1967. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1920-1966

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Kommunala valen. – Stockholm, 1972-1995. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1972-1995

Efterföljare: Allmänna valen. Del 2, Landsfullmäktige. – Stockholm, 1999-. – (Sveriges officiella statistik). – Täckningsår: 1998-

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 267-272: Allmänna val (Tab. 274-280)

Allmänna valen 1998. Del 4, Specialundersökningar = General elections in 1998. Part 4, Special Studies. Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.

urn:nbn:se:scb-valen-a-199804

Allmänna valen 1998

Del 4
Specialundersökningar

General elections in 1998

Part 4 Special Studies

Official Statistics of Sweden
Statistics Sweden
1999

Tidigare publicering Uppgifter rörande riksdagsvalen har publicerats i serien Sveriges officiella statistik under titeln Riksdagsmannavalen 1909-1968 samt från 1970 under titeln Allmänna valen.

Delar av resultaten för riksdagsvalet och kommunala valen 1998 har tidigare publicerats i:

Statistiska meddelanden Me 10 SM9801. Allmänna valen 1998. Huvudresultat.

Statistiska meddelanden Me 11 SM9901. Riksdagsvalen 1973-1998. Kommunvis redovisning

Statistiska meddelanden Me 12 SM9901. Nominerade och valda kandidater vid de allmänna valen 1998

Statistiska meddelanden Me 13 SM9901. Valdeltagandet vid valet 1998

Statistiska meddelanden Me 14 SM9901. Deltagandet bland utländska medborgare vid kommunfullmäktigvalen 1998

Allmänna valen 1998. Del 1. Riksdagen den 20 september 1998

Allmänna valen 1998. Del 2. Landstingsfullmäktige den 20 september 1998

Allmänna valen 1998. Del 3. Kommunfullmäktige den 20 september 1998

Previous publications Reports on the elections to the Riksdag have been published in the Official Statistics of Sweden series under the title of The election to the Riksdag 1909-1968 and from 1970, under the title of General elections.

Some of the results of the elections to the Riksdag in 1998 and the other elections held at the same time have been published in the Statistical Reports Me 10 SM 9801, Me 11 SM9901, Me 12 SM9901, Me 13 SM9901 and Me 14 SM9901. Detailed results on regional basis have been published in General Election 1998, Part 1, 2 and 3.

Producent Programmet för Konsumtion, opinion och medborgarinflytande
Box 24300
104 51 STOCKHOLM

Förfrågningar Olle Johansson, tel. 08-506 949 40, e-post: olle.johansson@scb.se
Gunnel Sundgren, tel. 08-506 940 52, e-post: gunnel.sundgren@scb.se

© 1999, Statistiska centralbyrån

Omslag: Bodil Hedlund, SCB

ISSN 1404-2525
ISBN 91-618-1004-5
Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro

Förord

Statistiska centralbyrån framlägger härmed den fjärde delen av redogörelsen för de allmänna valen 1998. Den omfattar översikter av riksdagens sammansättning, två valdeltagandeundersökningar - valdeltagandet i riksdagsvalet samt valdeltagandet bland utländska medborgare i kommunfullmäktigvalet - och dessutom en redogörelse för den sk valundersökningen 1998. Dessutom redovisas i bilaga en förteckning över de valdistrikt landet är indelat i jämte tillhörande koder.

De tre första kapitlen i föreliggande rapport har framställts av Olle Johansson, Lars Nordin och Gunnel Sundgren. Rapporten avseende valundersökningen 1998, kapitel 4 i denna publikation, har utarbetats av Sören Holmberg vid Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet. Ingrid Fekkes och Olle Johansson har ansvarat för datainsamlingen vid Statistiska centralbyrån och Bodil Hedlund har stått för redigering, layout och diagram.

Statistiska centralbyrån i december 1999

Svante Öberg

Birgitta Melin Skeppstedt

Vem är röstberättigad?

För att vara röstberättigad måste man vara upptagen i en röstlängd.

Röstlängd upprättas inför varje val av Riksskatteverket och skattemyndigheterna.

Svenska medborgare, som fyller 18 år senast på valdagen och som är folkbokförda i Sverige, tas upp i röstlängden för det valdistrikt där de var folkbokförda 30 dagar före valdagen. Svenska medborgare bosatta i utlandet tas med i röstlängden om de varit folkbokförda i Sverige någon gång och utvandrat under de senaste tio åren eller 30 dagar före valdagen anmält att de vill tas upp i röstlängden. (Vid valet 1998 togs svenskar som utvandrat efter den 1 juli 1991 automatiskt upp i röstlängden). Vid tidigare val har särskild röstlängd upprättats för utlands-svenskarna.

Kvalitet på redovisade uppgifter

I första kapitlet - riksdagsvalet 1998 - redovisade uppgifter om antal röstande och de giltiga rösternas fördelning på partier överensstämmer med länsstyrelsernas sammanräkningsprotokoll.

Mandattabellernas uppgifter om kvinnor och män som blivit valda gäller en bestämd tidpunkt (valdagen) och kan förändras när ersättare av annat kön får ta över. Fördelningen av riksdagsledamöter på ålder och antal bevistade riksdagar avser dock en tid in på nya året (1999)

Varifrån hämtar SCB uppgifter?

Eftersom källorna är av mycket varierande karaktär anges i början av varje kapitel 1-4 varifrån uppgifterna har hämtats. Historisk statistik bygger på tidigare publicerat material.

Rapportens innehåll

Föreliggande del 4 av *Allmänna valen 1998* är indelad i fyra kapitel och omfattar specialundersökningar utförda vid Statistiska centralbyrån (SCB), Programmet för konsumtion, opinion och medborgarinflytande. Varje kapitel inleds med text där källor m. m. redovisas.

Det första kapitlet behandlar olika aspekter av riksdagsvalet. Bland annat ingår en tabell som per kommun visar procentuella förändringar i partiernas röstandelar mellan valen 1994 och 1998.

Det andra kapitlet handlar om valdeltagandet i olika befolkningsgrupper vid riksdagsvalet redovisat efter kön, ålder, yrke m. m.

Det tredje kapitlet behandlar valdeltagandet bland utländska medborgare vid de kommunala valen.

Det fjärde kapitlet är en sammanfattning av resultaten från 1998 års valundersökning, som är en riksomfattande intervjuundersökning.

Valundersökningen 1998 genomfördes i samarbete mellan ett forskningsprojekt vid Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet och SCB. För detta kapitelns innehåll och utformning ansvarar professor Sören Holmberg. För utförligare redovisning av 1998 års valundersökning hänvisas till boken *Välja parti* som ska publiceras under våren 2000 och ingå i SCB:s publikationsserie Valundersökningar, nr 18.

Outline of this report

This report is divided into four chapters, each one consisting of a short description, sources etc. The first chapter provides information about the number of people entitled to vote and various aspects on the composition of the Riksdag. Participation of Swedes in the election to the Riksdag and by foreign citizens in the election to the municipal councils in 1998 is reported in the second and third chapter, respectively. The fourth and final chapter contains an account of an Election Study in 1998, written by Professor Sören Holmberg at the University of Gothenburg. This study has been carried out in cooperation with Statistics Sweden.

Innehåll

Contents

sida/

page

6		Partibeteckningar
6		Svensk-engelsk ordlista
7		Tabellförteckning
10		Diagramförteckning
		Kapitel
11	1	Riksdagsvalet 1998
34	2	Valdeltagande vid riksdagsvalet 1998
72	3	Valdeltagandet bland utländska medborgare vid kommunala valen
91	4	Partiröstning och personröstning. Valundersökning 1998 (innehåll se sid 91)
173		Bilaga
		Förteckning över valdistrikten med namn och koder 1998

Party names

Glossery

List of tables

List of figures

Chapter

1	Election to the Riksdag
2	Participation in the Election to the Riksdag 1998
3	Participation by foreign citizens in the municipal council elections in 1998
4	Voting for parties and for individual candidates. Election study in 1998. Interview sample survey (see p 91)

Appendix

List of codes and names of electoral districts in 1998

Partibeteckningar

Party names

m	Moderata Samlingspartiet	The Conservative Party
c	Centerpartiet	The Centre Party
fp	Folkpartiet liberalerna	The Liberal Party
kd	Kristdemokraterna	The Christian Democrats
mp	Miljöpartiet De Gröna	The Green Party
s	Arbetarepartiet Socialdemokraterna	The Social Democrats
v	Vänsterpartiet	The Left Party
övr	Övriga partier	Other Parties

Ordlista

List of terms

allmänna val	general elections	personröst	vote for specific candidates
annat än	other than		
antal	number	poströster	postal votes
av	of	procent	per cent
därav	of which	procentuell fördelning	percentage distribution
		riksdagsval	election to the Riksdag
eller	or	riksdagsledamöter	Members of the Riksdag
efter	by		
erhållna mandat	seats received	räknade	counted
fast mandat	regular seats	röstande	voters
fler än	more than	röstberättigade	entitled to vote
		röster	votes
fördelade	distributed	rösträttsålder	voting age
församling	parish		
förstagångsväljare	entitled to vote for the first time	samtliga	total
		summa	total
förändring från	change from	tillhöra	belong to
		totalt	total
giltig	valid	tre	three
giltiga valsedlars	distribution of valid		
fördelning efter partier	ballot papers by party	typ av val	type of elections
hela riket	the whole country	två	two
ingenting	nothing	utjämningsmandat	extra seats ¹
kommun	municipality	val	election
kommunvis	by municipality	valda	elected
kvinnor	women	valdistrikt	electoral district
mandat	seat(s)	valgrund	reason for election
med	with	valkrets	constituency
ogiltig	invalid	vallokal	polling station
olika	different	valkretsvis	by constituency
		valsedlar	ballot papers
parti	party	övriga partier	other parties
partibeteckning	party name		

¹ Awarded to compensate imbalances in distribution of seats.

Tabellförteckning

List of tables

Sida page	Tabeller		
1	Riksdagsvalet 1998	1	Election to the Riksdag 1998
12	1.1 Riksdagsvalet 1998 valkretsvis. Beräkning av antalet fasta mandat	1.1	Election to the Riksdag in 1998, by constituency. Calculation of the number of regular seats
13	1.2 Riksdagsvalet 1998 valkretsvis. Mandatfördelning efter partier	1.2	Election to the Riksdag in 1998, by constituency. Distribution of seats by party
14	1.3 Riksdagens sammansättning åren 1929-1998/99	1.3	Composition of the Riksdag 1929-1998/99
15	1.4 Riksdagens sammansättning vid av 1999 års riksdag	1.4	Composition of the Riksdag as at the beginning of the spring session in 1999
16	1.5 Medelåldern bland riksdagsledamöter vid början av vissa riksdagars vårsessioner.	1.5	Average age of the members of the Riksdag as at the beginning of certain spring sessions
17	1.6 Länsvis fördelning av väljare som röstat på postkontor vid 1998 års allmänna val.	1.6	Postal voters shown by county at the general elections in 1998
18	1.7 Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998	1.7	Change in the parties' election result in percentage units between the elections to the Riksdag in 1994 and 1998. By municipality
32	1.8 Riksdagsvalet 1998 valkretsvis, ogiltiga valsedlar.	1.8	Election to the Riksdag in 1998, by constituency. Void ballot papers
2	Valdeltagande vid riksdagsvalet 1998		
39	2.1 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder	2.01	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex and age.
40	2.2 Landstingsfullmäktigvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder	2.02	County Council Election in 1998. Voting rates by sex and age.
41	2.3 Kommunfullmäktigvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder	2.03	Municipal Council Election in 1998. Voting rates by sex and age.
42	2.4 Riksdagsvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön	2.04	Riksdag Election in 1998 by county. Voting rates by sex.
43	2.5 Landstingsfullmäktigvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön	2.05	County Council Election in 1998 by county. Voting rates by sex.
44	2.6 Kommunfullmäktigvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön	2.06	Municipal Council Election in 1998 by county. Voting rates by sex.
45	2.7 Riksdagsvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön och ålder	2.07	Riksdag Election in 1998 by county. Voting rates by sex and age.
50	2.8 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, civilstånd och ålder	2.08	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, marital status and age.
51	2.9 Riksdagsvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön och civilstånd	2.09	Riksdag Election in 1998 by county. Voting rates by sex and marital status.
54	2.10 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, sysselsättningsstatus och ålder, 18-74 år	2.10	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, employment and age. Age 18-74
55	2.11 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, sysselsättningsstatus och civilstånd, 18-74 år	2.11	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, employment and marital status. Age 18-74
56	2.12 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, näringsgren och yrkesställning, 18-74 år	2.12	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, industry and occupational status. Age 18-74
58	2.13 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, näringsgren och ålder 18-74 år	2.13	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, industry and age. Age 18-74
60	2.14 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och yrke, 18-74 år	2.14	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex and occupation. Age 18-74
62	2.15 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, yrke och ålder 18-74 år	2.15	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, occupation and age. Age 18-74
64	2.16 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, inkomst och ålder	2.16	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, income and age .
66	2.17 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder, för utländska medborgare som blivit svenska medborgare (naturaliserade)	2.17	Riksdag Election in 1998. Swedish citizens of foreign origin (naturalized Swedes). Voting rates by sex and age
67	2.18 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och årtal för svenskt medborgarskap, för utländska medborgare som blivit svenska medborgare (naturaliserade svenskar)	2.18	Riksdag Election in 1998. Swedish citizens of foreign origin (naturalized Swedes). Voting rates by sex, age and year of citizenship

68	2.19	Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, ålder, 18-74 år och facklig tillhörighet	2.19	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, age and union membership. Age 18-74
69	2.20	Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, ålder, 18-74 år och utbildningsnivå	2.20	Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, age and level of education. Age 18-74
70	2.21	Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden bland röstberättigade utlandssvenskar efter kön och ålder	2.21	Riksdag Election in 1998. Voting rates for Swedes abroad by sex and age
71	2.22	Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden bland röstberättigade utlandssvenskar efter kön och län vid senaste folkbokföringen i Sverige	2.22	Riksdag Election in 1998. Voting rates for Swedes abroad by sex and former county
3		Valdeltagande bland utländska medborgare vid de kommunala valen 1998	3	Participation among foreign citizens in the elections to the municipal councils 1998
75	3.1	Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön och medborgarskapsland	3.1	Municipal Councils Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex and country of citizenship.
76	3.2	Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder	3.2	Municipal Councils Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex and age.
77	3.3	Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, ålder och medborgarskapsland	3.3	Municipal Councils Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex, country of citizenship and age.
81	3.4	Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, civilstånd och ålder	3.4	Municipal Councils Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex, marital status and age.
82	3.5	Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, medborgarskapsland, civilstånd och ålder	3.5	Municipal Councils Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex, country of citizenship, marital status and age.
89	3.6	Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, inkomst och ålder	3.6	Municipal Councils Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex and age.
90	3.7	Kommunfullmäktigvalen 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön	3.7	Municipal Councils Elections 1998 by county. Voting rates for foreign citizens by sex.
4		Partiröstning och personröstning 1998 års valundersökning	4	Votes for parties and for individual candidates Election Study in 1998
93	4.1	Partifördelningen i valundersökningen och i väljarkåren vid riksdagsvalet 1998 (procent)	4.1	The party-political distribution expressed as a percentage of the election survey sample and of the electorate in the 1994 elections
93	4.2	Osäkerhetsmarginaler för procenttal (95 procents säkerhetsnivå)	4.2	Uncertainty margins in respect of percentages (95 per cent safety level)
96	4.3	Partibyten i riksdagsvalet mellan 1994 och 1998 (procent)	4.3	Voters changing party between the general elections in 1994 och in 1998
100	4.4	Andel rörliga väljare och andel väljare som bestämmer partivalet sent efter socioekonomisk gruppstillhörighet (procent)	4.4	Voters changing party and voters deciding on a party very late, by socio-economic status (per cent)
101	4.5	Andel rörliga väljare och andel väljare som bestämmer partivalet sent efter ett antal politiska variabler 1998 (procent)	4.5	Voters changing party and voters deciding on a party very late, by some political variables, 1998 (per cent)
105	4.6	Förtroende för svenska politiker 1988-1998 (procent)	4.6	Confidence in Swedish politicians 1988-1998 (per cent)
107	4.7	Politikermisstro och missnöje med hur demokratin fungerar i Sverige efter socioekonomisk gruppstillhörighet (procent)	4.7	Distrust in politicians and dissatisfaction with how democracy works in Sweden, by socio-economic status (per cent)
108	4.8	Politikermisstro och missnöje med hur demokratin fungerar i Sverige efter ett antal politiska variabler 1998 (procent)	4.8	Distrust in politicians and dissatisfaction with how democracy works in Sweden, by some political variables, 1998 (percent)
112	4.9	Grad av partiidentifikation i olika sociala grupper (procent)	4.9	Degree of identification with party among people of different social status (per cent)
113	4.10	Grad av partiidentifikation efter antal politiska variabler (procent)	4.10	Degree of identification with party, by some political variables (per cent)
115	4.11	Kohortanalys - andel väljare som betraktar sig som anhängare av något parti efter födelseår och tidigare valår (procent)	4.11	Cohort analysis: share of voters who regard themselves as adherents of a particular party, by year of birth and previous election year (per cent)
117	4.12	Grad av partiidentifikation och partibyte. Resultat från åtta panelundersökningar (procent)	4.12	Degree of identification with party and change of party. Results from eight panel survey studies (per cent)

119	4.13	Partiernas nödvändighet. Åsikter från femton länder (procent)	4.13	How necessary are the parties? Opinions from fifteen countries (per cent)
122	4.14	En typologi över olika typer av gruppöstning	4.14	Typology of different cases of voting by groups.
123	4.15	Typologin för gruppöstning applicerade på resultat från 1998 års riksdagsval	4.15	Typology of voting by groups applied to results of Riksdag elections
125	4.16	Andel klassröstare vid valen 1956-1998. Andel arbetarklass bland socialdemokraternas och vänsterpartiets väljare och andel medelklass bland de borgerliga partierna (procent)	4.16	Percentage of voters according to class loyalty in the elections in 1956-1998. Percentage of working class voters among those voting for the Social Democrats and the Left and percentage of middle class voters among those voting for non-socialist parties.
126	4.17	Yrkesgrupp och partival i riksdagsvalet 1998 (procent)	4.17	Choice of party in 1998, by occupational group (per cent)
127	4.18	Facklig tillhörighet och partival i riksdagsvalet 1998 (procent)	4.18	Choice of party in 1998, by trade union affiliation (per cent)
127	4.19	LO-medlemmarnas partival (procent)	4.19	Choice of party among members of LO in 1968-1998 (per cent)
127	4.20	TCO-medlemmarnas partival (procent)	4.20	Choice of party among members of TCO in 1968-1998 (per cent)
128	4.21	Utbildningsnivå och partival 1998 (procent)	4.21	Choice of party in 1998, by educational level (per cent)
130	4.22	Kyrkogång och partival 1998 (procent)	4.22	Choice of party in 1998, by church attendance (per cent)
130	4.23	Grad av religiositet och partival 1998 (procent)	4.23	Degree of religiousness and choice of party in 1998 (per cent)
131	4.24	Näringsgren och partival 1998 (procent)	4.24	Branch of industry and choice of party in 1998 (per cent)
132	4.25	Partival 1998 bland kvinnor och män (procent)	4.25	Choice of party in 1998, by gender (per cent)
132	4.26	Skillnader mellan kvinnors och mäns partival 1948-1998 (procent skillnader)	4.26	Choice of party. Differences between women and men (per cent)
133	4.27	Partival i riksdagsvalet 1998 efter kön och ålder (procent)	4.27	Choice of party in election to the Riksdag 1998, by gender (per cent)
135	4.28	Ålder och partival 1998 (procent)	4.28	Choice of party in 1998, by age (per cent)
140	4.29	Ålder och partival 1948-1998. I vilka åldersgrupper har partierna haft starkast väljarstöd? (procent)	4.29	Choice of party 1948-1998. Age groups in which the different parties are strongest (per cent)
142	4.30	Partiernas regionala röststöd 1998	4.30	Regional support for parties (per cent)
142	4.31	Bostadsort och partival 1998 (procent)	4.31	Choice of party in 1998, shown by home district (per cent)
143	4.32	Stad-land: Partiernas starkaste och svagaste områden (procent)	4.32	City and rural areas. The strongest and the weakest districts for different parties (per cent)
145	4.33	Boendeform och partival 1998 (procent)	4.33	Choice of party in 1998, by type of housing (per cent)
145	4.34	Barnfamilj och partival 1998 (procent)	4.34	Choice of party in 1998, families with children (per cent)
147	4.35	Anställningssektor och partival 1998 (procent)	4.35	Choice of party in 1998, by employment sector (per cent)
147	4.36	Arbetslösa partival 1998 (procent)	4.36	Choice of party by unemployed in 1998 (per cent)
149	4.37	Partival i riksdagsvalet 1998 bland väljare med svensk eller utländsk bakgrund (procent)	4.37	Choice of party in election to the Riksdag among voters of Swedish and foreign origin (per cent)
154	4.38	Bedömning av personvalssystemet i olika sociala grupper 1998 (procent)	4.38	Opinion of system allowing votes for individual candidates, by different social status in 1998 (per cent)
155	4.39	Bedömning av personvalssystemet efter partival 1998 (procent)	4.39	Opinion of system allowing votes for individual candidates, by choice of party in 1998 (per cent)
156	4.40	Åsikt om personval i samband med riksdagsvalen (procent)	4.40	View of votes for individual candidates in connection with election to the Riksdag 1998 (per cent)
157	4.41	Åsikt om personvalssystemet efter partival (procent)	4.41	View of system allowing votes for individual candidates, by choice of party (per cent)
160	4.42	Andel personröstare i olika sociala grupper 1998 (procent)	4.42	People making use of right to vote for individual candidates, by different social status (per cent)
161	4.43	Andel personröstande i olika partier i 1998 års riksdags-, kommun- och landstingsfullmäktigval (procent)	4.43	People making use of right to vote for individual candidates, by different parties, in 1998 elections to the Riksdag, the municipal councils and the county councils (per cent)
161	4.44	Sambandet mellan personröstning i riksdagsvalet 1998 och bedömning av personvalssystemet respektive åsikt om graden av personval (procent)	4.44	Connection between votes for candidates in 1998 elections to the Riksdag and opinions of system allowing votes for individual candidates (per cent)
162	4.45	Andel personröster i riksdagsvalet 1998 efter politisk kunskap, politiskt förtroende och politiskt intresse (procent)	4.45	Percentage of votes for individual candidates in 1998 elections to the Riksdag, by political awareness, confidence in politicians and interest in politics

163	4.46	Skäl att inte personrösta i riksdagsvalet 1998. Andel svarspersoner som på en öppen intervjufråga angav respektive skäl (procent)	4.46	Reasons for not making use of right to vote for individual candidates in 1998 elections to the Riksdag. Share of respondents giving each reason (per cent)
166	4.47	Skäl att personrösta i riksdagsvalet 1998. Andel svarspersoner som på en öppen i intervjufråga angav respektive skäl (procent)	4.47	Reasons for making use of right to vote for individual candidates in 1998 elections to the Riksdag. Share of respondents giving each reason (per cent)
	F4	Diagram och figurer (Valundersökningen)	F4	Diagrams and Figures (Election Study)
95	F4.1	Andel partibytare vid valen 1956-1968 (procent)	F4.1	Percentage of voters changing party in the general elections in 1956-1998 (per cent)
97	F4.2	Andel väljare som uppgav att de bestämde sitt partival under valrörelsen (procent)	F4.2	Percentage of voters who decided on a party during the election campaign
97	F4.3	Partibytan under valrörelserna 1956-1968 (procent)	F4.3	Change of party during the election campaign, 1956-1968 (per cent)
99	F4.4	Röstsplittring vid valen 1970-1998 (procent)	F4.4	Ticket splitting in elections, 1970-1998 (per cent)
105	F4.5	Misstro mot partier och politiker 1968-1998 (procent)	F4.5	Distrust of parties and politicians, 1968-1998 (per cent)
110	F4.6	Graden av partiidentifikation minskar (procent)	F4.6	The degree of identification with a specific party is lower (per cent)
110	F4.7	Andel subjektiva partianhängare bland de olika partiernas sympatisörer 1968-1998 (procent)	F4.7	Percentage of firm party adherents among sympathisers of the different parties, 1968-1998
114	F4.8	Andel s- och m-sympatisörer som placerar sig själva och det egna partiet på samma position på vänster-högerskalan 1979-1998 (procent)	F4.8	Percentage of sympathisers of Social Democrats and Conservatives who place themselves and their party on the same position on a left-right scale, 1979-1998
118	F4.9	Svenska folkets intresse för politik 1960-1998. Andel svarspersoner som uppgivit sig vara mycket eller ganska intresserade av politik (procent)	F4.9	Political interest among Swedes, 1960-1998. Share of respondents stating they were very interested or fairly interested in politics (per cent)
118	F4.10	Partiaktiva, fribytare, vaneröstare och passiva 1968-1998 (procent)	F4.10	Party-politically active, floating, habitual and passive voters in 1968-1998 (per cent)
135	F4.11	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1956-1998 (procent)	F4.11	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1956-1998 (per cent)
136	F4.12	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1956-1998 (procent)	F4.12	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1956-1998 (per cent)
136	F4.13	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1956-1998 (procent)	F4.13	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1956-1998 (per cent)
137	F4.14	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1956-1998 (procent)	F4.14	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1956-1998 (per cent)
137	F4.15	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1956-1998 (procent)	F4.15	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1956-1998 (per cent)
138	F4.16	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1982-1998 (procent)	F4.16	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1982-1998 (per cent)
138	F4.17	Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljare och samtliga väljares partival 1982-1998 (procent)	F4.17	Differences and similarities in choice of party between young first-time voters and all voters, 1982-1998 (per cent)
163	F4.18	Andel väljare som kan uppge namnet på åtminstone en riksdagskandidat i den egna valkretsen (procent)	F4.18	Share of voters able to name at least one Riksdag candidate in their own constituency (per cent)

1 Riksdagsvalet 1998

Election to the Riksdag in 1998

Allmänna valen, Del 1, Riksdagen den 20 september 1998 som tidigare publicerats omfattar främst statistik över röstberättigade, röstande och giltiga valsedlars fördelning efter partier på olika regionala nivåer. Mandatfördelning efter partier redovisas på valkrets nivå. I detta kapitel i denna del 4 av Allmänna valen ges ytterligare statistik rörande mandatfördelningen, de valda riksdagsledamöterna, poströstningen samt förändringen mellan valen 1994 och 1998 av partiernas röstandelar.

Röstberättigade vid riksdagsvalet var svenska medborgare

som uppnått 18 års ålder senast på valdagen och som fanns upptagna i röstlängden.

Riksdagen består av 349 ledamöter. Valsystemet syftar till att fördela mandat proportionellt mot partiernas andelar av de giltiga valsedlarna i hela riket. 310 av mandat är fasta och 39 är utjämningsmandat. Valsystemet innehåller dessutom en spärr mot småpartier. För att ett parti skall komma i fråga vid fördelningen av mandat måste det minst ha erövrat fyra procent av de giltiga valsedlarna i riket. Har partiet inte lyckats med detta kan det ändå bli representerat i riksdagen om det erhållit minst 12 procent av de giltiga valsedlarna i någon valkrets. I detta fall är partiet med vid fördelningen av den valkretsens fasta mandat.

Mandatfördelning

Som visas i tabell 1.1 fördelas de 310 fasta valkrets-mandat på valkretsarna i två steg, varav 296 mandat i första steget och 14 i andra steget vid 1998 års val.

Vid 1998 års riksdagsval gick socialdemokraterna kraftigt tillbaka både jämfört med det för partiet goda valet 1994 och det betydligt sämre 1991. Partiet erhöll 131 mandat i riksdagen 1998.

Två partier gick kraftigt fram i valet. Dels var det vänsterpartiet som nästan fördubblade sin röstandel och erhöll 43 mandat och dels var det kristdemokraterna som nästan tredubblade sin röstandel och erhöll 32 mandat.

När enkammarriksdagen infördes 1971 bestod riksdagen av 49 kvinnor, men antalet har sedan dess tredubblats. Antalet kvinnor som valdes in i riksdagen var 149 stycken eller något fler än vid valet 1994. Observera att mandatens fördelning mellan kvinnor och män kan förändras i och med att ersättarna kan ha annat kön än de som från början blivit valda.

Riksdagsledamöternas bakgrund

De flesta riksdagsledamöter är medelålders, i genomsnitt 49 år gamla. De flesta har inte varit riksdagsledamöter så länge. Nästan en tredjedel gör sin första riksdag efter valet 1998 och ytterligare nästan en tredjedel har varit med sedan förra valet 1994.

Källor

1. Uppgifterna om röstberättigade erhålls från de av Riksskatteverket (RSV) upprättade röstlängderna
2. Uppgifter om mandatfördelningar härrör från sammanställningar framställda vid RSV och från tidigare av SCB publicerad statistik.
3. Uppgifter om de valda riksdagsledamöterna har erhållits från Riksdagens ledamöter (utgiven av Sveriges Riksdag)
4. Uppgifter om poströstning har sammanställts av postverket.
5. Uppgifter om förändringar av partiernas röstandelar mellan valen 1994 och 1998 baserar sig på valstatistik som framställts vid SCB

Poströster

Av de nära 5,4 miljoner som deltog i riksdagsvalet 1998 röstade nära 1,7 miljoner - över 30 procent - på postkontor. De flesta avgavs på ordinarie postkontor. På åtskilliga sjukhus, i särskilda boenden, kriminalanstalter m. m. inrättades tillfälliga postkontor för mottagning av röstsedlar. Sådana arrangerades på närmare 1 800 ställen i landet och sammanlagt avgavs där över 24 000 poströster. Antalet avgivna poströster var mer än 300 tusen färre än vid valet 1994.

Summary

Of the total number of 349 seats at the Swedish Parliament (Riksdag), 310 are so called regular seats (fasta mandat). The remaining 39 seats are extra seats (utjämningsmandat), which are distributed among the parties in order to give them a representation in the Riksdag equal to the proportion of votes they have received in the whole country.

To be represented in the Riksdag, a party must normally receive at least four per cent of all votes cast in the whole country. However, a party that fails to reach four per cent overall can still be represented in the Riksdag if the party has received 12 per cent or more of the votes in any one constituency.

All Swedish citizens aged 18 or over on the day of the election and whose names are entered in the electoral register are entitled to vote. Swedes 18 years or older who live abroad are permitted to vote and are entered in the electoral register if it is less than ten years since they left Sweden. If they have been abroad more than ten years they can vote on application

Tabell 1.1

Riksdagsvalet 1998 valkretsvis. Beräkning av antalet fasta mandat

Election to the Riksdag in 1998, by constituency. Calculation of the number of regular seats

Valkrets	Röst-berättigade	Antal fasta mandat (steg 1)	Antal fasta mandat (steg 2)	Summa fasta mandat
Stockholms kommun	545 852	25	1	26
Stockholms län	720 776	34		34
Uppsala län	211 895	10		10
Södermanlands län	189 694	8	1	9
Östergötlands län	309 520	14	1	15
Jönköpings län	242 054	11	1	12
Kronobergs län	134 412	6		6
Kalmar län	182 551	8	1	9
Gotlands län	43 763	2		2
Blekinge län	116 292	5	1	6
Malmö kommun	183 842	8	1	9
Skåne läns västra	191 165	9		9
Skåne läns södra	235 302	11		11
Skåne läns norra och östra	220 556	10		10
Hallands län	201 153	9	1	10
Göteborgs kommun	337 149	15	1	16
Västra Götalands läns västra	235 705	11		11
Västra Götalands läns norra	193 012	9		9
Västra Götalands läns södra	135 402	6		6
Västra Götalands läns östra	194 700	9		9
Värmlands län	213 946	10		10
Örebro län	207 182	9	1	10
Västmanlands län	191 419	9		9
Dalarnas län	216 545	10		10
Gävleborgs län	219 000	10		10
Västernorrlands län	197 794	9		9
Jämtlands län	102 856	4	1	5
Västerbottens län	195 295	9		9
Norrbottens län	198 182	9		9
Hela riket	6 567 014	299	11	310

Antalet fasta valkretsmandat fastställs av valmyndighet i april månad det år riksdagsval ska hållas enligt reglerna i vallagen 3 kap §2.

Beräkningarna grundas på uppgift i aviseringsregistret den 1 nov 1997 och tilldelningen sker i två steg. I det första steget (kol 2) erhåller valkretsen ett mandat för varje gång som antalet röstberättigade där är jämt delbart med en trehundrationdel av antalet röstberättigade i riket den s.k. riksdagsvalkvoten - vid detta tillfälle. I det andra steget (kol 3) fördelas på valkretsarna de mandat som återstår efter storleken av de överskott som uppkom i första steget, d.v.s. efter storleken av den rest som erhöles efter divisionen mellan antalet röstberättigade i valkretsen och den s.k. riksdagsvalkvoten.

Riksdagsvalkvoten vid 1998 års val : $6\,567\,014 / 310 = 21\,184$

Tabell 1.2

Riksdagsvalet 1998 valkretsvis. Mandatfördelning efter partier

Election to the Riksdag in 1998 by constituency. Distribution of seats by party

Valkrets	Mandat(<i>utjämningsmandat</i>)							Summa
	m	c	fp	kd	mp	s	v	
Stockholms kommun	10 (1)	—	2	3 (1)	2	7	4	28 (2)
Stockholms län	13 (1)	1	3 (1)	5 (1)	2 (1)	11	3	38 (4)
Uppsala län	3	1 (1)	1	1	1 (1)	4	1	12 (2)
Södermanlands län	2	—	—	1	1 (1)	5	1	10 (1)
Östergötlands län	4 (1)	1	1 (1)	2	1	6	2	17 (2)
Jönköpings län	2	1	—	3	1 (1)	5	1	13 (1)
Kronobergs län	1	1 (1)	—	1	—	3	1	7 (1)
Kalmar län	2	1	—	1	—	4	1	9
Gotlands län	1	—	—	—	—	1	—	2
Blekinge län	1	—	—	1	—	3	1	6
Malmö kommun	3	—	—	1	—	4	1	9
Skåne län västra	3	—	—	1	—	4	1	9
Skåne län södra	4	—	1 (1)	1	1 (1)	5	1	13 (2)
Skåne län norra och östr	3	1	1 (1)	2 (1)	—	4	1	12 (2)
Hallands län	3	1	1 (1)	2 (1)	—	4	1	12 (2)
Göteborgs kommun	5 (1)	—	1	2	1	5	3	17 (1)
Västra Götalands län vä	3	1 (1)	1	2	1 (1)	4	1	13 (2)
Västra Götalands län no	2	1 (1)	1 (1)	2	1 (1)	4	1	12 (3)
Västra Götalands län sö	1	—	—	1	—	3	1	6
Västra Götalands län öst	2	1	—	2	—	4 (1)	1	10 (1)
Värmlands län	2	1 (1)	1 (1)	1	—	5	2	12 (2)
Örebro län	2	1 (1)	1 (1)	1	1 (1)	5	2	13 (3)
Västmanlands län	2	—	1 (1)	1	—	5	1	10 (1)
Dalarnas län	2	1	—	1	1 (1)	4	2	11 (1)
Gävleborgs län	2 (1)	1	—	1	1 (1)	5	2	12 (2)
Västernorrlands län	1	1 (1)	—	1	—	5	2	10 (1)
Jämtlands län	1	1	—	—	—	2	1	5
Västerbottens län	1	1 (1)	1 (1)	1	1 (1)	5	2	12 (3)
Norrbottnens län	1	—	—	1	—	5	2	9
Hela riket 1998	82 (5)	18 (8)	17 (10)	42 (4)	16 (11)	131 (1)	43	349 (39)
1994	80	27 (3)	26 (4)	15 (9)	18 (12)	161 (3)	22 (8)	349 (39)

Antal utjämningsmandat inom parantes

Tabell 1.3 Riksdagens sammansättning åren 1929 - 1998/99

The composition of the Riksdag 1929-1998/99

År	Antal riksdagsledamöter som tillhör								Män	Kvinnor	Samtliga
	m	c	fp	kd	mp	nyd	s	v			
1929	122	44	63	.	.	.	142	9	376	4	380
1933	108	54	47	.	.	.	162	9	374	6	380
1937	89	58	43	.	.	.	178	12	370	10	380
1941	77	52	38	.	.	.	209	4	362	18	380
1945	69	56	40	.	.	.	198	17	360	20	380
1949	47	51	75	.	.	.	196	11	352	28	380
1953	51	51	80	.	.	.	189	9	346	34	380
1957	55	44	88	.	.	.	185	9	342	39	381
1959	61	54	70	.	.	.	190	7	340	42	382
1961	58	54	73	.	.	.	191	7	340	43	383
1965	59	54	69	.	.	.	191	10	3797	44	384 ¹
1966	59	53	69	.	.	.	192	10	3793	48	384 ¹
1967	59	54	68	.	.	.	193	9	3791	50	384 ¹
1968	58	56	68	.	.	.	192	9	3790	51	384 ¹
1969	57	59	60	.	.	.	204	4	331	53	384
1970	55	60	61	.	.	.	204	4	333	51	384
1971 ²	41	71	58	.	.	.	163	17	301	49	350
1972	41	71	58	.	.	.	163	17	300	50	350
1973	41	71	58	.	.	.	163	17	299	51	350
1974	51	90	34	.	.	.	156	19	276	74	350
1975/76	51	90	34	.	.	.	156	19	275	75	350
1976/77	55	86	39	.	.	.	152	17	270	79	349
1977/78	55	86	39	.	.	.	152	17	269	80	349
1978/79	55	86	39	.	.	.	152	17	269	80	349
1979/80	73	64	38	.	.	.	154	20	257	92	349
1980/81	73	64	38	.	.	.	154	20	257	92	349
1981/82	73	64	38	.	.	.	154	20	257	92	349
1982/83	86	56	21	.	.	.	166	20	254	95	349
1983/84	86	56	21	.	.	.	166	20	252	97	349
1984/85	86	56	21	.	.	.	166	20	252	97	349
1985/86	76	44 ³	51	.	.	.	159	19	241	108	349
1986/87	76	44 ³	51	.	.	.	159	19	238	111	349
1987/88	76	44 ³	51	.	.	.	159	19	237	112	349
1988/89	66	42	44	.	20	.	156	21	218	131	349
1989/90	66	42	44	.	20	.	156	21	218	131	349
1990/91	66	42	44	.	20	.	156	21	218	131	349
1991/92	80	31	33	26	.	25	138	16	234	115	349
1994/95	80	27	26	15	18	.	161	22	208	141	349
1998/99	82	18	17	42	16	.	131	43	200	149	349

1) Inklusive en riksdagsman som inte tillhör något av dessa partiers riksdagsgrupper.

2) Fr o m 1971 den ny enkammarriksdagen.

3) En Kd (tidigare KDs) ledamot.

Tidpunkten för uppgifterna 1929 - 1974 avser 10 januari respektive år. T.o.m. september 1975 var riksdagsåret lika med kalenderåret. Därefter börjar riksdagsåret omkring den 1 oktober.

Uppgifterna flr 1975/76 avser den 1 oktober 1975 och för 1976/77 1 oktober 1976 osv.

Partiernas beteckning.

M = Moderata samlingspartiet, tidigare högerpartiet, dessförinnan Moderata, inräknat Liberala försvarsvänner)

C = Centern, tidigare Centerpartiet, dessförinnan Bondeförbundet (inräknat Jordbrukarnas riksförbund)

Fp = Folkpartiet liberalerna, tidigare Liberala och Frisinnade

Kd = Kristdemokraterna, tidigare Kristdemokratiska samlingspartiet och Kristen Demokratisk Samling (Kds)

Mp = Miljöpartiet de gröna, tidigare Miljöpartiet

NyD= Ny Demokrati

S = Arbetarpartiet-Socialdemokraterna (inräknat vänstersocialister)

V = Vänsterpartiet, tidigare Vänsterpartiet Kommunisterna (VPK), dessförinnan Kommunisterna inräknat socialister

Tabell 1.4 Riksdagens sammansättning 1999
Composition of the Riksdag 1999

	Manliga ledamöter							Kvinnliga ledamöter							Samtliga
	M	C	FP	Kd	Mp	S	V	M	C	FP	Kd	Mp	S	V	
Antal förut bevis- tade riksdagar															
0	11	1	5	8	2	12	16	10	6	3	12	3	9	7	105
1-4	9	3	1	8	3	25	6	5	2	2	2	6	37	6	115
5-9	21	2	1	7	1	8	2	8	1	1	5	1	5	3	66
10-14	6	1	2	-	-	11	2	1	1	1	-	-	11	1	37
15-19	6	1	1	-	-	5	-	1	-	-	-	-	3	-	17
20-24	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	4
25-	2	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	5
Ålder															
18-24 år								-	-	-	1	-	-	-	1
25-29	1					3	3	1	1	-	-	1	3	-	13
30-34	3		1	2		5		2	-	-	2	-	5	-	20
35-39	5			2	2	5	2	2	-	2	-	-	5	2	27
40-44	3	2		5	1	4	5	1	2	-	1	1	8	4	37
45-49	8	1	1	3	1	13	7	4	-	-	4	3	8	4	57
50-54	13	2	3	5	0	17	6	4	3	1	6	4	24	4	92
55-59	13	1	2	3	1	15	2	6	4	4	2	-	8	3	64
60-64	8	2	3	2		4	1	3	-	-	2	1	3	-	29
65-	3			1	1			2	-	-	1	-	1	-	9

Tabell 1.5 Medelåldern bland riksdagsledamöter vid början av vissa riksdagars vårsessioner¹
 Average age of members of the riksdag as at the beginning of certain spring sessions

Vårsession		M	C	Fp	Kd	Mp	NyD	S	V	Samtliga
1945	Första kammaren	58,4	56,5	58,0	–	–	–	56,8	48,5	57,1
"	Andra kammaren	51,3	53,7	52,6	–	–	–	52,3	44,9	51,9
1949	Första kammaren	59,4	57,4	57,5	–	–	–	56,3	54,0	57,1
"	Andra kammaren	52,0	55,4	51,3	–	–	–	52,0	49,0	52,2
1953	Första kammaren	58,6	56,4	60,7	–	–	–	56,2	55,0	57,2
"	Andra kammaren	52,8	54,5	51,2	–	–	–	52,4	52,4	52,4
1957	Första kammaren	57,2	55,1	60,5	–	–	–	54,7	57,0	56,2
"	Andra kammaren	51,7	55,5	53,1	–	–	–	51,7	55,8	52,5
1959	Första kammaren	58,0	53,3	60,4	–	–	–	53,9	54,4	55,6
"	Andra kammaren	51,7	53,3	54,8	–	–	–	52,3	59,6	52,9
1961	Första kammaren	58,1	51,9	58,5	–	–	–	55,1	56,0	55,8
"	Andra kammaren	53,4	50,7	54,8	–	–	–	51,4	61,6	52,4
1965	Första kammaren	53,6	51,9	59,6	–	–	–	55,3	58,5	55,4
"	Andra kammaren	51,2	51,3	54,3	–	–	–	52,8	53,0	52,6 ²
1969	Första kammaren	56,0	56,0	56,8	–	–	–	56,1	.. ³	51,6 ⁴
"	Andra kammaren	49,2	51,7	52,7	–	–	–	49,4	.. ³	49,4 ⁴
1970	Första kammaren	56,0	56,3	55,6	–	–	–	56,5	.. ³	51,7 ⁴
"	Andra kammaren	50,3	52,3	53,5	–	–	–	50,4	.. ³	50,8 ⁴
1971	Enkammarriksdagen	48,7	50,8	51,0	–	–	–	51,6	45,6	50,7
1974	Enkammarriksdagen	52,3	51,4	52,3	–	–	–	51,4	47,3	51,4
1977	Enkammarriksdagen	51,1	52,4	50,4	–	–	–	51,1	46,7	51,1
1980	Enkammarriksdagen	51,3	52,7	51,6	–	–	–	51,5	47,9	51,5
1983	Enkammarriksdagen	52,0	52,2	52,1	–	–	–	50,4	48,8	51,1
1986	Enkammarriksdagen	54,2	52,3	50,5	–	–	–	51,3	50,2	51,9
1989	Enkammarriksdagen	52,4	49,7	50,6	–	47,7	–	50,6	45,2	50,4
1992	Enkammarriksdagen	52,3	52,2	52,0	47,0	–	46,6	50,6	48,2	50,6
1995	Enkammarriksdagen	50,8	51,0	51,7	47,2	43,6	–	47,7	46,0	48,6
1998	Enkammarriksdagen	51,5	50,6	52,7	48,8	48,9	–	48,4	46,4	49,3

1) Vårsessionerna vid de riksdagar som följt närmast efter de senaste tjugofem årens andrakammarval. Fr.o.m. 1971 vid riksdagar närmast efter allmänna val.

2) Häri ingår en andrakammarledamot som icke tillhör något av partiernas riksdagsgrupper.

3) Kommunisterna representerades av en förstakammarledamot resp. tre andrakammarledamöter.

4) Inklusive kommunisterna.

Tabell 1.6
Länsvis fördelning av väljare som röstat på postkontor vid 1998 års allmänna val

Postal voters shown by county at the General elections in 1998

Län	Permanent postkontor och entre- prenadpost- kontor	Till- fälliga post- kontor 1)	Summa
Stockholms län	331 204	4 219	335 423
Uppsala län	51 296	362	51 658
Södermanlands län	48 897	946	49 843
Ostergötlands län	73 900	1 218	75 118
Jönköpings län	73 751	1 308	75 059
Kronobergs län	29 619	689	30 308
Kalmar län	50 272	794	51 066
Gotlands län	10 629	253	10 882
Blekinge län	34 097	440	34 537
Skåne län	198 917	3 197	202 114
Hallands län och Västra Götalands län 2)	284 091	5 304	289 395
Värmlands län	56 924	966	57 890
Orebro län	48 287	752	49 039
Västmanlands län	43 986	479	44 465
Dalarnas län	56 490	723	57 213
Gävleborgs län	62 125	575	62 700
Västernorrlands län	61 876	740	62 616
Jämtlands län	36 146	482	36 628
Västerbottens län	47 061	610	47 671
Norrbottens län	52 505	757	53 262
Hela riket	1 652 073	24 814	1 676 887

1) Avser tillfälliga postkontor, som inrättades för poströstning söndagen före valdagen vid vårdinrättningar, kriminalvårdsanstalter m.m.

2) På grund av den regionredovisning som gjorts inom posten har dessa län ej kunnat separeras.

Tabell 1.7

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis
 Change in parties' election result in percentage points between the elections to the Riksdag in 1994 and in 1998, by municipality

Valkrets Kommun (församling)	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ring 1994 - 1998	Förändring 1994 -1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Stockholms kommuns valkrets										
Församlingar										
Adolf Fredrik	5 808	+382	+2,5	-1,4	-3,8	+5,7	-0,9	-5,3	+2,7	+0,5
Bromma	24 201	+1 495	+1,8	-2,0	-2,7	+7,2	-0,6	-8,5	+3,5	+1,2
Brännkyrka	26 948	+757	+1,6	-1,6	-2,7	+6,4	-0,1	-10,2	+5,0	+1,7
Domkyrkoförs. i Stockholm	3 627	-3 888	-11,7	-0,8	-0,4	+5,6	+0,9	+0,6	+5,0	+0,8
Engelbrekt	15 018	+1 430	+1,0	-1,7	-2,7	+5,4	-0,7	-3,7	+1,7	+0,7
Enskede	26 943	+1 419	+2,4	-1,3	-2,3	+5,7	-0,0	-11,0	+4,9	+1,5
Essinge	5 291	+591	+4,0	-2,0	-1,9	+5,3	-1,2	-8,9	+4,0	+0,7
Farsta	33 152	+1 343	-0,1	-1,5	-2,8	+6,4	-0,4	-10,5	+6,2	+2,7
Gustav Vasa	10 473	+967	+1,1	-1,5	-3,5	+6,0	-1,5	-4,3	+3,0	+0,8
Hedvig Eleonora	8 958	+770	+1,0	-1,9	-3,5	+6,4	-1,0	-2,8	+1,1	+0,8
Hägersten	35 939	+2 898	+1,5	-1,2	-2,3	+5,0	-0,0	-9,8	+5,7	+1,2
Hässelby	22 129	+285	-0,0	-2,0	-3,4	+7,3	-0,0	-7,7	+3,9	+2,0
Högalid	24 320	+1 550	+1,6	-1,4	-3,1	+5,4	-0,2	-8,4	+5,0	+1,2
Johannes	8 859	+793	+1,9	-2,2	-2,7	+5,0	-1,0	-4,1	+2,4	+0,6
Katarina	26 141	+1 465	+1,5	-1,4	-3,3	+5,0	-1,2	-8,6	+7,1	+1,0
Kista	16 520	+924	+0,1	-1,2	-4,0	+4,1	-0,0	-7,7	+6,6	+2,1
Kungsholm	14 913	+1 845	+1,1	-1,3	-3,2	+6,2	-0,9	-5,2	+2,2	+0,9
Maria Magdalena	14 812	+1 133	+3,6	-1,2	-4,1	+4,6	-1,6	-7,5	+5,4	+0,7
Matteus	21 747	+1 896	+3,1	-1,8	-3,9	+5,5	-0,7	-5,3	+2,6	+0,5
Oscar	29 260	+1 822	-1,4	-2,3	-2,2	+6,9	-0,8	-3,0	+1,7	+1,0
S:t Göran	23 885	+1 872	+2,7	-1,5	-2,3	+5,6	-0,7	-7,9	+2,9	+1,1
Skarpnäck	27 982	+1 286	+1,2	-1,2	-2,4	+4,9	+0,3	-11,5	+6,9	+1,7
Skärholmen	18 680	+134	-0,8	-1,4	-2,4	+5,8	+0,2	-9,7	+7,1	+1,3
Sofia	14 817	+2 161	+2,6	-1,6	-2,3	+5,5	-0,9	-9,4	+5,4	+0,7
Spånga	23 825	+2 133	+1,2	-1,0	-3,2	+5,0	+0,1	-6,7	+3,3	+1,4
Vantör	29 187	+916	+0,2	-1,3	-2,3	+6,1	-0,2	-11,5	+5,8	+3,1
Vällingby	18 966	+395	-0,4	-1,8	-3,6	+7,2	-0,1	-7,5	+4,5	+1,6
Västerled	19 644	+1 149	-0,0	-2,2	-3,6	+7,2	-0,3	-3,7	+1,7	+0,9
Hela Stockholms kommun	552 045	+29 923	+1,5	-1,5	-2,7	+5,9	-0,3	-7,6	+4,5	+0,1
Stockholms läns valkrets										
Botkyrka	43 919	+2 434	+0,7	-1,2	-2,5	+6,8	-0,7	-7,9	+5,4	-0,6
Danderyd	22 017	+1 291	+1,2	-1,7	-3,3	+7,6	-0,7	-3,7	+0,8	-0,3
Ekerö	14 945	+680	+1,4	-3,6	-4,2	+9,3	-0,9	-4,4	+2,9	-0,5
Haninge	45 685	+2 759	+0,5	-1,9	-3,7	+7,3	-0,6	-7,1	+4,9	+0,6
Huddinge	53 999	+3 786	+1,6	-1,5	-3,4	+7,2	-0,8	-7,5	+4,5	-0,1

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Järfälla	42 301	+1 794	-0,3	-1,4	-3,9	+8,0	-0,3	-6,0	+3,9	+0,0
Lidingö	30 173	+1 805	+0,5	-2,3	-3,2	+8,3	-0,4	-4,5	+1,7	-0,1
Nacka	50 725	+3 853	+2,7	-1,2	-4,1	+6,9	-0,7	-6,3	+3,4	-0,8
Norrtälje	38 207	+1 626	+1,9	-3,5	-1,9	+8,3	-1,0	-8,5	+4,1	+0,6
Nykvarn	5 340	+254	+0,6	-1,1	-1,6	+5,9	-1,0	-5,9	+3,5	-0,5
Nynäshamn	17 173	+502	+2,3	-1,6	-2,6	+8,2	-1,4	-10,4	+5,4	+0,0
Salem	8 910	+279	+0,2	-1,5	-4,0	+7,8	-1,3	-5,5	+3,9	+0,3
Sigtuna	23 518	+1 025	+1,9	-2,4	-3,4	+8,0	-0,7	-9,2	+4,7	+1,2
Sollentuna	39 522	+2 840	+1,5	-1,6	-4,3	+8,2	-0,8	-6,1	+3,0	+0,1
Solna	42 533	-1 478	-1,9	-1,1	-2,9	+7,0	-0,1	-5,7	+4,5	+0,3
Sundbyberg	24 770	+1 836	+3,7	-1,4	-2,0	+5,8	+0,1	-10,7	+4,8	-0,3
Södertälje	52 236	+1 647	-0,0	-1,0	-3,2	+7,1	-0,6	-7,9	+4,7	+0,9
Tyresö	25 970	+1 668	+2,1	-1,4	-3,5	+6,9	-0,4	-6,5	+3,5	-0,6
Täby	43 428	+2 282	+2,5	-1,9	-4,8	+8,6	-1,2	-4,7	+1,5	-0,1
Upplands-Bro	13 795	+673	+0,0	-1,7	-2,9	+7,8	-0,0	-8,4	+5,4	-0,1
Upplands-Väsby	25 256	+1 346	+1,3	-0,7	-3,8	+6,9	-0,7	-8,5	+4,7	+0,8
Vallentuna	16 734	+824	+0,2	-2,5	-4,0	+9,2	-0,9	-5,6	+3,2	+0,4
Vaxholm	6 259	+611	+2,6	-3,0	-3,9	+9,3	-1,4	-6,6	+3,4	-0,5
Värmdö	20 058	+2 554	+3,1	-1,6	-2,9	+7,3	-0,9	-8,3	+4,0	-0,7
Österåker	23 345	+1 413	+0,4	-1,9	-4,6	+10,1	-1,1	-6,4	+3,7	-0,4
Stockholms läns	730 818	+38 304	+1,3	-1,7	-3,4	+7,7	-0,7	-7,0	+3,8	+0,0
Uppsala läns valkrets										
Enköping	26 826	+140	+2,6	-2,8	-2,8	+8,5	-0,5	-8,2	+4,2	-0,9
Håbo	11 944	+526	-0,0	-1,5	-3,1	+8,8	-0,2	-6,1	+3,1	-1,0
Tierp	15 251	-91	+0,9	-2,5	-2,2	+6,4	+0,2	-8,7	+6,1	-0,2
Uppsala	135 843	+7 319	+1,3	-1,9	-3,0	+6,5	-0,5	-8,1	+5,0	+0,7
Älvkarleby	6 820	-131	+1,6	-0,7	-1,4	+4,4	+0,2	-14,7	+10,6	-0,1
Östhammar	16 259	-70	+0,9	-2,9	-1,5	+6,8	-1,2	-8,1	+5,9	+0,2
Uppsala läns	212 943	+7 693	+1,5	-2,1	-2,7	+6,8	-0,5	-8,5	+5,1	+0,3

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Södermanlands läns valkrets										
Eskilstuna	65 066	-236	+1,1	-1,3	-2,9	+6,8	+0,3	-9,3	+6,0	-0,7
Flen	12 481	-157	+0,5	-2,4	-2,4	+7,6	-0,1	-8,9	+5,9	-0,3
Gnesta	7 097	+185	+1,2	-2,6	-2,5	+9,4	-0,9	-8,1	+4,4	-0,9
Katrineholm	24 429	-288	-0,1	-2,1	-2,4	+6,3	-0,5	-6,9	+5,1	+0,6
Nyköping	37 379	+195	-0,9	-2,0	-2,5	+8,4	-0,3	-8,0	+5,5	-0,2
Oxelösund	8 415	-448	-0,7	-0,9	-2,0	+5,6	-0,3	-8,2	+6,7	-0,1
Strängnäs	21 321	+553	+1,6	-2,4	-3,5	+8,8	-0,5	-7,7	+4,4	-0,7
Trosa	7 249	+129	+0,1	-2,6	-4,1	+10,9	-0,4	-7,0	+4,2	-1,2
Vingåker	7 146	-103	-0,1	-2,9	-1,5	+6,7	-0,6	-7,6	+5,7	+0,3
Södermanlands läns	190 583	-170	+0,4	-1,9	-2,7	+7,5	-0,2	-8,4	+5,5	-0,4
Östergötlands läns valkrets										
Boxholm	4 174	-92	+0,3	-3,2	-1,7	+8,0	-0,8	-9,6	+7,5	-0,5
Finspång	16 724	-387	+0,8	-2,5	-2,0	+6,2	-0,4	-8,9	+7,2	-0,5
Kinda	7 714	-214	-1,3	-6,6	-1,8	+10,5	-1,6	-4,8	+5,6	-0,0
Linköping	100 264	+2 109	+0,9	-2,4	-4,2	+8,8	-0,3	-7,7	+4,6	+0,2
Mjölby	19 534	-158	+0,5	-3,7	-2,6	+8,7	-0,5	-8,9	+6,3	+0,0
Motala	31 685	+116	+0,4	-2,1	-2,7	+8,2	-0,2	-11,3	+7,2	+0,3
Norrköping	90 693	+503	-0,4	-1,6	-2,2	+7,4	+0,0	-9,9	+5,7	+0,9
Söderköping	10 263	+152	+0,7	-4,4	-2,0	+9,3	-1,0	-7,1	+5,2	-0,6
Vadstena	6 000	+57	+0,1	-3,7	-2,8	+10,5	-0,5	-10,2	+5,8	+0,8
Valdemarsvik	6 600	-91	+0,4	-1,3	-1,2	+7,1	-1,0	-8,3	+5,6	-1,2
Ydre	3 151	-31	-1,5	-9,2	-2,6	+15,2	-1,1	-5,1	+3,9	+0,3
Åtvidaberg	9 304	-274	+0,2	-3,2	-2,4	+8,2	-0,6	-9,1	+6,9	+0,1
Ödeshög	4 343	-100	-2,1	-4,7	-1,6	+11,6	-0,8	-7,5	+5,2	-0,1
Östergötlands läns	310 449	+1 590	+0,3	-2,5	-2,9	+8,3	-0,3	-8,9	+5,6	+0,3
Jönköpings läns valkrets										
Aneby	4 964	-144	-2,3	-6,5	-2,2	+13,8	-0,1	-7,0	+4,2	+0,1
Eksjö	13 192	-379	-2,2	-4,7	-2,5	+12,3	-1,1	-6,4	+4,5	+0,1
Gislaved	21 153	+399	-0,6	-4,2	-3,1	+9,9	-0,7	-6,0	+4,4	+0,3
Gnosjö	6 849	+172	-3,3	-4,9	-2,6	+15,0	-0,4	-6,2	+2,8	-0,4
Habo	6 865	+240	-1,5	-4,5	-3,6	+13,4	-1,1	-5,6	+3,7	-1,0
Jönköping	86 855	+1 887	-1,5	-3,0	-3,6	+11,9	-0,4	-8,3	+4,6	+0,3
Mullsjö	5 228	+78	-1,7	-5,7	-3,5	+12,7	-1,4	-6,7	+5,9	+0,3

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberättigade 1998	Förändring 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Nässjö	22 707	-538	-1,2	-3,8	-2,5	+11,5	-0,9	-8,2	+5,7	-0,6
Sävsjö	8 600	-249	-3,3	-6,1	-1,6	+12,6	-0,3	-3,7	+2,6	-0,2
Tranås	13 808	-87	-0,3	-3,6	-3,0	+11,8	-0,9	-8,7	+5,8	-1,0
Vaggeryd	9 160	+42	-3,4	-4,2	-2,1	+12,6	-1,1	-5,8	+3,5	+0,4
Vetlanda	20 584	-474	-1,8	-5,0	-2,2	+11,6	-0,0	-6,7	+4,7	-0,6
Värnamo	23 341	+138	-1,0	-4,5	-3,2	+11,4	-1,0	-5,1	+2,9	+0,4
Jönköpings län	243 306	+1 085	-1,5	-4,1	-3,0	+11,9	-0,6	-7,1	+4,4	-0,0
Kronobergs läns valkrets										
Alvesta	14 230	-137	-2,5	-4,9	-1,9	+10,4	-0,5	-4,5	+4,7	-0,9
Lessebo	6 394	-166	-0,7	-2,4	-1,7	+7,6	-0,8	-9,6	+8,0	-0,4
Ljungby	20 767	+72	-1,9	-3,9	-2,5	+11,0	-1,4	-5,7	+4,3	+0,0
Markaryd	7 614	-230	-1,9	-3,9	-2,3	+12,2	-1,4	-7,4	+5,0	-0,3
Tingsryd	10 584	-306	-0,7	-6,4	-1,4	+10,7	-0,1	-6,7	+5,3	-0,8
Uppvidinge	7 509	-358	-1,3	-4,4	-1,2	+9,3	-0,4	-8,4	+6,6	-0,3
Växjö	55 705	+1 603	-1,5	-2,9	-3,3	+9,1	-0,4	-5,5	+4,6	-0,1
Älmhult	11 955	+65	-0,7	-3,0	-2,1	+8,3	-0,6	-6,3	+5,0	-0,6
Kronobergs län	134 758	+543	-1,4	-3,7	-2,5	+9,7	-0,6	-6,1	+5,0	-0,3
Kalmar läns valkrets										
Borgholm	8 927	-106	-0,9	-6,4	-1,0	+13,0	-1,4	-7,6	+4,9	-0,6
Emmaboda	7 640	-356	-0,3	-5,0	-1,4	+7,8	-1,2	-6,1	+6,0	+0,2
Hultsfred	11 849	-711	-0,8	-4,2	-1,2	+8,0	-0,5	-7,4	+6,3	-0,2
Högsby	4 994	-258	-1,5	-5,2	-0,7	+9,4	-0,7	-8,5	+8,2	-1,0
Kalmar	45 153	+1 133	-0,7	-2,5	-2,2	+8,7	-0,1	-8,7	+5,7	-0,1
Mönsterås	10 113	-18	-0,5	-3,4	-1,2	+8,3	-0,3	-9,1	+6,4	-0,1
Mörbylånga	10 173	-35	-0,8	-5,6	-2,1	+12,1	-0,3	-7,9	+5,2	-0,7
Nybro	15 500	-347	-0,5	-4,0	-1,4	+8,0	-0,7	-6,2	+5,5	-0,8
Oskarshamn	20 665	-75	-1,4	-2,7	-1,8	+9,5	-0,6	-10,4	+7,3	+0,0
Torsås	5 820	-225	-0,1	-5,1	-0,8	+9,6	-0,5	-6,4	+4,6	-1,3
Vimmerby	12 096	-190	-0,6	-5,3	-1,0	+9,0	-1,1	-5,8	+5,4	-0,6
Västervik	29 701	-556	-0,6	-2,9	-1,4	+8,2	-0,2	-9,0	+6,1	-0,3
Kalmar län	182 631	-1 744	-0,6	-3,8	-1,5	+9,0	-0,5	-8,2	+6,0	-0,3
Gotlands läns valkrets										
Gotland	44 000	+205	+1,3	-3,0	-1,1	+6,2	-1,0	-8,7	+5,6	+0,8

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun (Församling)	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ring 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Blekinge läns valkrets										
Karlshamn	24 344	-120	+1,1	-1,5	-1,8	+6,8	-0,4	-12,0	+7,8	-0,1
Karlskrona	46 644	+497	+0,3	-2,9	-1,6	+8,5	-0,7	-9,2	+5,7	-0,2
Olofström	10 663	-173	-0,3	-1,2	-1,7	+6,6	+0,0	-9,8	+6,9	-0,5
Ronneby	22 574	+161	+0,8	-2,8	-1,0	+8,0	-0,3	-11,8	+7,4	-0,3
Sölvesborg	12 636	+189	+1,6	-2,3	-1,6	+7,1	-0,9	-10,0	+6,2	-0,1
Blekinge läns	116 861	+554	+0,7	-2,4	-1,5	+7,7	-0,5	-10,5	+6,6	-0,2
Malmö kommuns valkrets										
Församlingar										
Bunkeflo	3 748	+84	-0,6	-2,4	-3,9	+7,1	-1,0	-4,5	+1,4	+3,9
Eriksfält	12 989	+288	-3,0	-0,9	-1,7	+5,1	-0,6	-7,7	+3,6	+5,2
Fosie	15 114	+441	-1,4	-0,6	-1,8	+3,6	+0,1	-7,9	+5,8	+2,3
Husie	11 067	+192	-2,4	-1,0	-2,5	+5,8	-0,4	-6,2	+2,7	+4,1
Hyllie	6 697	+520	-3,3	-0,7	-3,8	+7,2	-0,5	-5,2	+3,5	+2,8
Kirseberg	11 330	+529	+1,2	-0,7	-1,8	+3,5	+0,2	-9,8	+5,9	+1,5
Kulladal	7 991	+350	+0,1	-0,6	-1,6	+4,4	-0,5	-9,1	+4,2	+3,1
Limhamn	15 557	+671	-0,4	-1,5	-3,9	+7,0	-0,5	-5,4	+2,0	+2,7
Möllevången	12 745	+992	-0,0	-0,6	-1,1	+3,1	+0,2	-10,0	+7,5	+1,0
Oxie	7 317	+29	+1,1	-0,8	-2,4	+4,5	+0,1	-8,2	+3,5	+2,2
S:t Johannes	14 392	+613	-0,8	-0,9	-2,3	+5,5	+0,1	-8,2	+3,7	+2,9
S:t Pauli	13 395	+1 226	+0,5	-0,6	-2,3	+4,4	-0,1	-8,2	+4,3	+1,9
S:t Petri	11 445	+488	-2,3	-1,1	-2,9	+5,6	-0,9	-4,5	+3,5	+2,6
Slottsstaden	17 266	+1 014	-2,2	-1,8	-3,0	+7,5	-0,7	-5,5	+2,6	+3,0
Sofielund	10 320	+465	+1,7	-0,9	-1,3	+3,2	+0,8	-12,0	+7,0	+1,5
Södra Sallerup	668	+44	+1,2	-5,8	-4,7	+6,5	+0,5	-0,1	+1,2	+1,2
Tygelsjö	1 905	+13	-2,3	-0,3	-3,2	+7,5	+0,2	-6,7	+2,6	+2,3
Västra Klagstorp	563	+36	+0,0	-0,5	-0,6	+4,5	-0,6	-5,3	+1,8	+0,7
Västra Skrävlinge	11 527	+1 065	-0,9	-0,6	-1,5	+2,7	-0,1	-5,9	+5,1	+1,2
Hela Malmö kommun	186 036	+9 060	+0,1	-0,9	-2,2	+5,2	-0,1	-6,8	+4,1	+0,6
Skåne läns västra valkrets										
Bjuv	9 960	-104	+0,3	-1,9	-0,8	+6,7	-0,3	-11,6	+6,9	+0,9
Eslöv	20 684	-709	-1,3	-2,4	-0,7	+6,8	-0,3	-6,5	+4,8	-0,3
Helsingborg	87 813	+3 324	+0,1	-2,5	-2,0	+7,2	-0,9	-10,4	+5,1	+3,3
Höganäs	17 448	+188	-0,4	-3,3	-1,7	+9,6	-1,3	-8,2	+3,4	+1,8
Hörby	10 396	+63	-0,9	-4,3	-0,8	+9,8	-0,1	-3,9	+3,5	-3,4

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Höör	10 001	+198	-1,7	-5,1	-1,8	+7,4	-0,4	-6,4	+3,9	+4,1
Landskrona	27 169	+141	+0,5	-1,3	-0,7	+5,0	-0,2	-12,4	+4,6	+4,6
Svalöv	9 352	+50	+0,9	-2,0	-0,6	+7,1	-1,1	-8,3	+3,8	+0,2
Skåne läns västra	192 823	+3 151	-0,1	-2,6	-1,4	+7,2	-0,7	-9,5	+4,7	+2,4
Skåne läns södra valkrets										
Burlöv	10 383	+101	+1,0	-0,5	-1,6	+4,7	+0,1	-7,5	+4,4	-0,5
Kävlinge	17 787	+433	+1,0	-1,5	-1,9	+6,2	-0,6	-8,5	+4,3	+1,1
Lomma	13 334	+266	-0,5	-1,2	-3,7	+8,4	-0,1	-5,8	+1,9	+0,8
Lund	73 838	+3 339	+1,7	-1,7	-3,1	+5,9	-0,8	-6,1	+3,8	+0,2
Sjöbo	12 618	+150	+2,7	-4,1	+0,1	+8,8	-0,4	-5,3	+4,3	-6,2
Skurup	10 087	-26	+1,3	-3,5	-1,4	+8,1	-0,3	-7,4	+3,9	-0,7
Staffanstorps	14 065	+485	+1,3	-2,1	-3,8	+6,9	-0,5	-5,3	+3,3	+0,3
Svedala	13 062	+212	-0,8	-2,0	-2,4	+6,8	-0,1	-4,5	+3,5	-0,4
Trelleborg	28 216	+521	+0,3	-2,2	-1,4	+7,1	-0,3	-10,9	+4,2	+3,2
Vellinge	22 469	+882	+0,6	-1,4	-2,8	+7,3	-0,6	-4,5	+1,2	+0,3
Ystad	20 389	+443	+0,7	-2,7	-0,6	+6,8	-0,6	-9,4	+4,7	+1,2
Skåne läns södra	236 248	+6 806	+1,2	-2,0	-2,2	+6,7	-0,5	-7,1	+3,6	+0,3
Skåne läns norra och östra valkrets										
Bromölla	9 203	-75	+1,7	-1,4	-1,0	+5,0	-1,0	-12,3	+8,9	+0,2
Båstad	11 142	+345	-2,6	-6,3	-1,4	+13,0	-0,9	-4,4	+2,7	-0,2
Hässleholm	37 437	-451	-0,6	-3,4	-1,8	+9,7	-0,6	-9,5	+6,0	+0,1
Klippan	12 026	-90	+0,8	-4,3	-0,7	+10,5	-0,5	-11,1	+5,3	+0,1
Kristianstad	56 191	+346	+1,0	-2,3	-1,6	+8,1	-0,0	-10,3	+5,3	-0,2
Osby	9 932	-235	-0,7	-3,0	-1,1	+7,2	-0,3	-8,9	+7,0	-0,1
Perstorp	5 124	-108	+0,9	-4,1	-1,2	+8,1	-0,8	-13,2	+7,2	+3,1
Simrishamn	15 441	-288	+3,0	-3,9	-1,1	+10,4	+0,0	-13,0	+5,8	-1,3
Tomelilla	9 593	-73	+0,7	-3,5	-0,8	+9,6	+0,0	-7,7	+5,2	-3,5
Åstorp	9 297	+48	+0,7	-3,0	-0,4	+7,2	-0,5	-11,1	+6,9	+0,2
Angelholm	28 196	+913	-2,4	-3,7	-1,2	+11,0	-0,8	-7,2	+3,8	+0,6
Orkelljunga	7 044	+22	-2,3	-5,4	-0,0	+12,0	-1,2	-7,6	+4,6	-0,1
Östra Göinge	10 789	-207	+0,3	-2,3	-1,1	+7,0	-0,2	-10,6	+7,2	-0,2
Skåne läns norra och östra	221 415	+147	+0,1	-3,3	-1,3	+9,2	-0,4	-9,8	+5,5	-0,1

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun (Församling)	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ring 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valseglars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Hallands läns valkrets										
Falkenberg	29 037	+567	-1,6	-5,0	-1,3	+7,9	-1,0	-7,2	+4,2	+4,0
Halmstad	63 814	+1 566	-0,9	-2,9	-2,3	+7,6	-0,3	-10,4	+5,0	+4,1
Hylte	7 769	-228	-0,1	-7,0	-2,1	+9,1	-0,6	-6,4	+4,9	+2,1
Kungsbacka	46 056	+2 669	-1,2	-3,7	-3,8	+11,3	-0,8	-6,8	+3,3	+1,6
Laholm	17 215	+94	-0,4	-8,0	-1,5	+10,1	-1,2	-6,4	+3,6	+3,8
Varberg	39 398	+1 343	-0,2	-4,3	-2,1	+9,3	-0,9	-9,5	+4,7	+2,9
Hallands läns	203 289	+6 011	-0,7	-4,3	-2,3	+9,1	-0,7	-8,6	+4,3	+3,2
Göteborgs kommuns valkrets										
Församlingar										
Angered	8 718	-5	-0,8	-1,2	-2,7	+7,9	+0,3	-12,5	+6,8	+2,2
Annedal	14 232	+1 100	+0,0	-1,3	-3,9	+8,4	-0,9	-9,0	+4,0	+2,6
Askim	15 626	+506	-0,4	-1,9	-5,3	+10,2	-0,8	-6,0	+2,4	+1,9
Backa	5 598	+134	-0,1	-0,9	-3,8	+7,8	-0,9	-12,8	+7,8	+2,9
Bergsjön	6 714	-91	+0,2	-0,8	-1,2	+6,2	+0,1	-17,0	+9,0	+3,6
Bergum	2 062	+185	-1,6	-4,0	-2,0	+6,5	-1,2	-8,9	+4,9	+6,3
Biskopsgården	13 407	+1 499	+0,7	-0,7	-1,8	+4,8	+0,1	-16,4	+9,8	+3,5
Björkekärr	5 383	+95	-1,7	-1,9	-4,0	+10,0	-0,0	-10,8	+5,5	+2,9
Björlanda	3 396	+512	-0,2	-3,3	-2,2	+8,9	-0,4	-12,8	+6,4	+3,6
Brunnsbo	4 023	+1	-0,6	-0,8	-2,8	+8,1	-0,0	-15,6	+8,3	+3,4
Brämaregården	9 781	+728	-1,5	-1,5	-1,7	+6,2	+0,3	-14,0	+7,8	+4,4
Bäckebo	6 113	+136	+0,9	-1,1	-2,9	+6,2	-0,1	-15,4	+8,9	+3,7
Domkyrkoförs. i Göteborg	9 262	-529	-2,7	-1,2	-3,5	+7,4	-0,2	-6,4	+4,9	+1,7
Gunnared	10 377	-67	-0,1	-0,2	-2,2	+4,6	+0,2	-15,2	+10,2	+2,7
Haga	4 538	+217	+1,9	-0,8	-3,7	+6,0	-2,3	-7,7	+5,6	+1,1
Härlanda	13 303	+688	+0,5	-1,5	-3,7	+7,2	-0,9	-9,4	+5,8	+2,0
Högsbo	14 144	+229	-0,4	-1,6	-2,7	+8,3	-0,2	-15,9	+7,1	+5,2
Johanneberg	16 117	+1 512	-0,3	-1,7	-3,5	+7,6	-0,2	-7,0	+3,5	+1,6
Karl Johan	15 037	+743	-0,3	-1,1	-2,2	+5,9	+0,4	-13,4	+8,6	+2,1
Kortedala	10 295	+523	-1,6	-0,9	-1,8	+5,2	-0,2	-16,2	+12,0	+3,6
Lundby	15 800	+1 019	+0,2	-1,2	-2,3	+6,9	-0,3	-14,1	+7,2	+3,4
Masthugg	10 655	+748	+0,4	-0,6	-2,5	+4,7	-0,3	-12,7	+9,5	+1,6
Nylöse	8 150	+283	-1,5	-1,0	-3,9	+7,3	+0,3	-11,7	+7,4	+3,1
Näset	5 724	+182	+0,7	-1,3	-5,3	+10,6	-0,9	-9,9	+3,4	+2,6
Oskar Fredrik	10 243	+969	+0,8	-0,6	-3,7	+5,5	-1,4	-8,8	+7,3	+0,9
Rödbo	540	+28	+0,1	-3,0	-7,0	+9,7	-0,2	-6,7	+7,8	-0,7
S:t Pauli	12 901	+772	+0,8	-1,3	-3,1	+7,2	-0,5	-11,0	+5,9	+2,0
Styrsö	3 286	+122	-4,0	-2,2	-3,5	+13,0	-1,2	-8,0	+4,8	+1,2

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun (Församling)	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Säve	8 317	+571	-1,3	-2,3	-2,8	+8,3	-0,7	-10,5	+6,8	+2,5
Torslanda	8 884	+743	+0,9	-1,5	-3,6	+9,7	-0,1	-10,6	+3,2	+2,0
Tuve	7 231	-98	-2,5	-2,0	-3,7	+8,8	-0,5	-10,0	+6,3	+3,7
Tynnered	13 285	+815	-0,8	-1,4	-3,7	+9,3	-0,3	-11,7	+5,7	+2,9
Vasa	11 498	+1 298	-1,3	-1,5	-3,5	+7,9	-0,9	-4,9	+3,3	+0,8
Västra Frölunda	10 055	+131	-0,6	-1,2	-2,2	+7,2	-1,1	-17,5	+7,1	+8,3
Älvsborg	13 802	+488	-1,7	-1,6	-5,0	+10,4	-0,5	-6,2	+2,4	+2,1
Hela Göteborgs kommun	340 402	+16 615	+0,4	-1,3	-3,0	+7,7	-0,3	-10,8	+6,2	+1,1
Västra Götalands läns västra valkrets										
Härnäs	20 606	+740	+0,0	-2,5	-4,3	+9,7	-1,4	-8,4	+5,4	+1,6
Kungälv	27 009	+728	-0,6	-3,2	-3,3	+10,7	-0,8	-8,1	+5,2	+0,1
Lysekil	11 579	+90	-0,2	-1,6	-2,1	+7,0	-0,1	-9,0	+6,2	-0,3
Munkedal	8 079	-182	-1,4	-4,4	-1,8	+11,1	-2,1	-8,8	+7,1	+0,3
Mölnådal	40 340	+1 202	-0,6	-2,2	-4,3	+9,0	-0,7	-10,7	+5,3	+4,2
Orust	11 385	+217	-0,6	-4,6	-3,1	+12,5	-1,9	-8,6	+6,4	-0,0
Partille	23 027	+7	-1,4	-2,0	-4,4	+9,9	-0,8	-9,0	+5,8	+1,9
Sotenäs	7 544	-9	+1,6	-2,8	-4,0	+10,7	-1,6	-8,7	+4,2	+0,6
Stenungsund	14 651	+488	-0,5	-3,2	-3,4	+10,8	-1,8	-8,2	+6,2	-0,0
Strömstad	7 917	+192	+0,6	-3,6	-2,1	+8,7	-1,1	-6,7	+4,9	-0,6
Tanum	9 203	-59	-1,3	-5,2	-2,6	+12,0	-1,7	-6,2	+5,5	-0,6
Tjörn	10 828	+243	-3,5	-3,3	-3,0	+15,0	-1,4	-8,0	+3,9	+0,2
Uddevalla	36 876	+382	-0,3	-2,5	-2,5	+9,0	-1,2	-9,8	+6,5	+0,9
Öckerö	8 665	+236	-2,5	-1,8	-3,3	+11,3	-0,7	-7,7	+4,7	+0,1
Västra Götalands läns västra	237 709	+4 275	-0,7	-2,9	-3,4	+10,1	-1,1	-8,9	+5,6	+1,2

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Föränd- ring 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Västra Götalands läns norra valkrets										
Ale	18 132	+160	-0,4	-2,7	-2,9	+9,2	-0,4	-10,1	+8,1	-0,9
Alingsås	25 948	+477	-0,7	-3,2	-3,0	+10,6	-0,9	-9,7	+6,8	-0,0
Bengtstors	8 553	-164	-0,8	-4,4	-2,0	+8,7	-0,5	-6,7	+5,8	-0,1
Dals-Ed	3 796	-117	-1,5	-5,0	-1,7	+11,5	-2,8	-5,6	+4,7	+0,4
Färgelanda	5 349	-129	-1,6	-4,6	-1,8	+9,7	-1,8	-5,9	+5,5	+0,6
Herrljunga	7 099	-98	-2,6	-6,2	-0,9	+11,9	-1,3	-6,3	+4,9	+0,6
Lerum	24 909	+833	-1,8	-2,5	-4,4	+11,9	-1,3	-8,5	+6,6	+0,1
Lilla Edet	9 181	+73	-0,2	-3,4	-1,0	+8,0	-0,2	-11,4	+8,3	+0,1
Mellerud	7 681	-224	-0,9	-7,6	-1,3	+10,8	-1,5	-6,4	+5,7	+1,2
Trollhättan	38 406	+713	-0,0	-2,2	-2,9	+7,9	-0,5	-10,2	+6,9	+1,0
Vårgårda	7 790	+138	-1,9	-5,1	-2,7	+12,1	-1,4	-6,7	+5,9	-0,2
Vänersborg	27 593	-227	-1,1	-3,4	-3,0	+10,2	-1,2	-8,9	+7,0	+0,3
Åmål	10 047	-218	-2,2	-3,5	-2,0	+9,4	+0,1	-9,7	+7,4	+0,4
Västra Götalands läns norra	194 484	+1 217	-0,9	-3,5	-2,7	+9,9	-0,9	-9,0	+6,8	+0,3
Västra Götalands läns södra valkrets										
Bollebygd	5 750	-33	-0,1	-4,0	-2,4	+10,3	-0,2	-9,3	+5,7	+0,0
Borås	71 441	+466	-0,8	-2,8	-2,5	+10,3	-0,2	-11,2	+7,3	-0,1
Mark	24 562	-9	-0,8	-4,2	-2,0	+10,2	-0,3	-10,0	+7,2	-0,1
Svenljunga	8 098	-186	-1,4	-6,5	-2,6	+12,1	-1,3	-5,8	+5,7	-0,2
Tranemo	8 973	-71	-1,6	-4,7	-2,3	+9,6	-0,3	-4,3	+4,2	-0,6
Ulricehamn	17 059	-169	-2,0	-5,2	-3,2	+13,2	-1,8	-5,1	+4,5	-0,3
Västra Götalands läns södra	135 883	-2	-1,0	-3,7	-2,5	+10,7	-0,5	-9,4	+6,5	-0,2

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valseglars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Västra Götalands läns östra valkrets										
Essunga	4 408	-66	-1,2	-7,4	-2,2	+10,7	-0,4	-3,2	+4,2	-0,5
Falköping	23 920	-437	-2,4	-5,7	-1,5	+11,9	-1,4	-6,0	+5,1	+0,0
Grästorp	4 485	-116	-1,5	-6,6	-0,6	+12,5	-2,7	-4,6	+4,1	-0,7
Gullspång	4 604	-174	-0,7	-3,7	-1,8	+8,2	+0,1	-10,0	+8,4	-0,5
Götene	9 942	-164	-1,3	-3,9	-2,4	+10,5	-1,5	-6,7	+6,3	-1,1
Hjo	6 822	-79	-1,9	-4,1	-1,3	+11,3	-1,2	-8,8	+6,6	-0,7
Karlsborg	5 764	-200	-2,7	-4,7	-1,2	+12,2	-1,7	-6,6	+5,6	-0,9
Lidköping	28 077	+323	-1,1	-3,8	-2,4	+9,6	-1,3	-7,6	+6,1	+0,5
Mariestad	18 362	-512	-2,1	-3,2	-1,8	+10,1	-1,5	-6,8	+6,3	-1,0
Skara	14 001	-23	-0,7	-4,0	-1,5	+9,0	-1,9	-5,1	+5,7	-1,6
Skövde	36 916	+837	-0,1	-3,4	-2,9	+10,3	-0,9	-7,7	+5,1	-0,5
Tibro	8 096	-209	-1,4	-3,5	-3,3	+10,0	-0,7	-6,9	+7,0	-1,4
Tidaholm	9 733	-222	-1,5	-4,8	-1,4	+9,6	-0,7	-6,7	+6,0	-0,6
Töreboda	7 413	-335	-2,5	-5,7	-0,8	+9,5	-0,7	-5,8	+6,0	-0,1
Vara	12 457	-239	-1,0	-7,1	-2,0	+11,7	-1,8	-4,2	+4,2	+0,1
Västra Götalands läns östra	195 000	-1 616	-1,3	-4,4	-2,0	+10,4	-1,3	-6,7	+5,7	-0,5
Värmlands läns valkrets										
Arvika	20 447	-136	-0,9	-3,7	-2,3	+8,1	-0,7	-6,2	+6,2	-0,7
Eda	6 174	-205	-0,0	-4,5	-1,3	+7,3	-0,7	-7,3	+7,2	-0,9
Filipstad	9 562	-528	-0,0	-1,5	-0,8	+4,6	+0,0	-13,6	+11,8	-0,6
Forshaga	8 738	-275	+0,7	-2,7	-2,7	+6,0	-0,3	-7,3	+7,1	-1,0
Grums	7 507	-174	-0,1	-2,5	-1,5	+6,8	-1,2	-8,5	+8,1	-1,1
Hagfors	11 579	-751	-0,2	-1,2	-1,3	+4,9	-0,2	-12,3	+10,3	-0,1
Hammarö	10 346	+97	+0,9	-1,7	-4,4	+7,5	+0,3	-9,6	+7,0	+0,0
Karlstad	61 932	+1 199	-1,0	-2,2	-3,6	+8,2	-0,0	-8,0	+6,3	+0,2
Kil	8 842	-178	-1,3	-2,8	-2,7	+9,2	-0,5	-8,0	+6,6	-0,5
Kristinehamn	19 577	-362	-0,8	-1,8	-2,5	+6,9	-0,4	-9,8	+8,1	+0,2
Munkfors	3 483	-261	+0,2	-1,6	-1,4	+4,3	+0,1	-10,1	+8,8	-0,3
Storfors	3 662	-134	+2,1	-2,3	-2,0	+5,1	+0,0	-11,2	+8,8	-0,7
Sunne	10 524	-194	-0,8	-3,9	-1,0	+7,4	-0,6	-6,3	+5,5	-0,4
Säffle	13 261	-370	-0,7	-4,7	-2,0	+9,4	-0,5	-7,6	+6,8	-0,8
Torsby	11 100	-447	+1,6	-2,9	-0,8	+4,4	-0,4	-10,0	+8,6	-0,6
Arjäng	7 215	-33	+0,5	-15,3	+6,7	+10,1	-1,7	-4,3	+5,1	-1,2
Värmlands läns	213 949	-2 752	-0,3	-3,0	-2,2	+7,4	-0,3	-8,7	+7,2	-0,3

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Örebro läns valkrets										
Askersund	9 091	-149	+1,0	-2,6	-2,1	+6,1	-0,3	-9,9	+7,2	+0,6
Degerfors	8 351	-247	-0,1	-1,4	-2,0	+4,7	+0,2	-9,0	+7,9	-0,2
Hallsberg	12 140	-287	+1,1	-2,0	-2,6	+5,4	+0,1	-9,0	+6,8	+0,2
Hällefors	6 389	-451	+0,8	-2,0	-0,7	+3,7	-0,5	-9,9	+8,6	-0,0
Karlskoga	24 907	-779	-1,0	-1,4	-2,5	+6,3	-0,4	-9,3	+7,4	+0,9
Kumla	14 192	+187	+1,4	-2,1	-2,6	+5,6	-0,6	-7,3	+5,7	-0,2
Laxå	5 163	-226	+0,2	-2,9	-2,4	+6,4	-0,7	-11,6	+9,2	+1,8
Lekeberg	5 282	+18	-0,1	-4,1	-1,6	+7,6	-1,0	-6,6	+5,7	+0,0
Lindesberg	18 263	-418	+0,6	-2,8	-2,4	+7,2	-0,6	-9,3	+6,7	+0,6
Ljusnarsberg	4 575	-314	-0,1	-1,5	-2,0	+5,6	-0,2	-8,6	+7,4	-0,6
Nora	7 948	+3	+0,1	-2,1	-2,8	+7,2	-1,2	-8,3	+7,1	+0,1
Örebro	91 232	+2 531	+0,5	-1,5	-3,2	+6,5	-0,1	-8,2	+5,9	+0,2
Örebro läns	207 533	-132	+0,5	-1,9	-2,7	+6,3	-0,3	-8,8	+6,5	+0,3
Västmanlands läns valkrets										
Arboga	10 731	-401	+0,4	-1,9	-2,5	+7,2	+0,2	-9,0	+6,8	-1,3
Fagersta	9 857	-332	+1,3	-1,3	-2,3	+5,5	-0,5	-13,1	+11,7	-1,3
Hallstahammar	11 238	-406	+1,4	-0,6	-1,8	+6,0	+0,4	-11,6	+7,7	-1,6
Heby	10 056	-165	+1,2	-4,0	-1,5	+7,6	-1,4	-8,7	+7,0	-0,1
Kungsör	6 112	-152	+0,7	-1,7	-2,2	+7,9	-1,0	-9,3	+6,4	-1,0
Köping	18 776	-444	+0,6	-1,6	-1,9	+6,1	-0,4	-10,0	+7,7	-0,6
Norberg	4 662	-160	+1,0	-1,2	-1,4	+3,8	-0,5	-14,2	+12,9	-0,4
Sala	16 479	-266	+0,7	-3,9	-2,4	+8,8	-1,1	-7,7	+6,5	-1,0
Skinnskatteberg	3 584	-133	+0,5	-1,0	-1,5	+5,1	-0,8	-12,0	+9,9	-0,3
Surahammar	7 590	-194	+0,9	-0,5	-1,6	+5,3	-0,5	-11,0	+8,8	-1,4
Västerås	92 807	+1 789	+0,7	-0,7	-3,6	+8,3	-0,1	-10,0	+5,9	-0,6
Västmanlands läns	191 892	-864	+0,9	-1,4	-2,7	+7,5	-0,3	-10,2	+7,0	-0,8

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Dalarnas läns valkrets										
Avesta	17 877	-665	+1,5	-3,4	-1,9	+6,4	-0,3	-9,8	+6,9	+0,6
Borlänge	35 840	-89	+0,5	-2,2	-2,4	+6,2	-0,3	-10,8	+7,7	+1,3
Falun	41 036	-9	+0,7	-4,2	-3,9	+8,4	-1,1	-8,3	+6,4	+2,0
Gagnef	7 616	-33	+0,2	-4,9	-1,9	+9,2	-0,2	-10,2	+6,9	+0,9
Hedemora	12 291	-376	+0,8	-3,5	-2,2	+6,7	-0,3	-9,3	+8,2	-0,3
Leksand	11 868	+114	-0,9	-4,1	-3,0	+10,4	-1,6	-7,8	+6,4	+0,7
Ludvika	21 278	-711	+1,0	-2,2	-1,9	+6,0	-1,2	-13,4	+11,3	+0,3
Malung	8 655	-220	+2,9	-4,9	-2,4	+7,2	-1,1	-10,4	+9,1	-0,4
Mora	15 884	-30	-0,1	-4,6	-2,4	+9,7	-1,5	-9,8	+7,5	+1,1
Orsa	5 474	-74	+0,3	-5,2	-1,6	+10,1	-2,5	-10,3	+8,8	+0,3
Rättvik	8 785	-163	-0,1	-3,9	-2,0	+8,8	-1,7	-9,1	+6,0	+1,9
Smedjebacken	9 278	-360	+1,9	-3,2	-1,5	+5,2	-0,5	-12,5	+10,6	-0,1
Säter	8 492	-179	+0,2	-4,2	-2,2	+8,8	-1,1	-9,2	+7,6	-0,0
Vansbro	5 862	-225	+1,0	-4,0	-1,6	+7,6	-0,8	-10,9	+7,7	+1,1
Älvdalen	6 303	-89	-0,6	-7,1	-1,2	+9,1	-1,5	-10,2	+10,4	+1,1
Dalarnas läns	216 539	-3 109	+0,7	-3,7	-2,4	+7,7	-0,9	-10,2	+7,8	+0,9
Gävleborgs läns valkrets										
Bollnäs	21 480	-252	+0,9	-2,9	-2,2	+8,2	-0,3	-12,1	+8,6	-0,2
Gävle	68 964	+100	+1,3	-1,2	-3,3	+7,1	-0,1	-11,0	+7,9	-0,5
Hofors	8 326	-335	-0,4	-1,5	-1,3	+4,8	-0,2	-11,2	+10,1	-0,2
Hudiksvall	29 136	-331	+0,0	-2,8	-1,6	+6,3	-0,5	-9,7	+8,3	+0,1
Ljusdal	15 992	-496	-0,2	-2,9	-1,8	+6,7	-0,9	-11,8	+10,6	+0,3
Nordanstig	8 245	-344	-0,2	-3,6	-1,1	+6,1	-1,8	-9,6	+8,7	+1,6
Ockelbo	4 905	-46	-0,1	-3,6	-1,9	+5,7	-0,6	-12,6	+13,7	-0,7
Ovanåker	9 959	-262	+0,8	-4,1	-2,0	+7,0	-0,4	-8,0	+6,5	+0,1
Sandviken	29 730	-669	+1,0	-1,9	-2,1	+5,5	-0,4	-11,2	+9,3	-0,3
Söderhamn	22 089	-843	+0,6	-1,2	-2,2	+5,7	-0,7	-13,1	+9,8	+1,1
Gävleborgs läns	218 826	-3 478	+0,7	-2,1	-2,3	+6,5	-0,4	-11,1	+8,7	-0,1

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Föränd- ring 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valsedlars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Västernorrlands läns valkrets										
Härnösand	20 677	-723	-1,8	-3,9	-2,3	+7,1	-1,1	-4,9	+6,8	-0,1
Kramfors	17 796	-859	-0,1	-2,6	-0,8	+4,7	-0,7	-9,0	+7,6	+1,0
Sollefteå	18 081	-885	+0,0	-2,6	-1,4	+5,0	-1,1	-10,9	+9,4	+1,6
Sundsvall	73 380	+534	+1,8	-2,1	-3,2	+6,7	-0,6	-11,2	+8,0	+0,7
Timrå	14 016	-276	+1,2	-1,3	-2,1	+4,9	-0,1	-13,3	+9,9	+0,6
Ange	9 190	-528	+1,0	-4,0	-1,0	+6,2	-2,2	-9,9	+9,4	+0,5
Örnsköldsvik	44 222	-885	+0,2	-2,4	-2,8	+7,1	-0,8	-8,7	+7,3	+0,2
Västernorrlands läns	197 362	-3 622	+0,7	-2,6	-2,4	+6,3	-0,8	-9,9	+8,0	+0,6
Jämtlands läns										
Berg	6 443	-127	+0,7	-5,3	-0,8	+5,7	+1,0	-10,2	+8,3	+0,5
Bräcke	6 110	-370	+0,5	-3,0	-0,5	+3,0	-0,2	-11,3	+10,7	+1,0
Härjedalen	9 342	-447	+1,0	-2,8	-1,1	+5,0	-1,1	-11,4	+9,8	+0,6
Krokom	10 701	-134	+0,8	-3,1	-1,6	+5,0	+0,3	-9,0	+7,7	-0,1
Ragunda	5 075	-194	+0,6	-1,9	-0,6	+2,6	-0,8	-10,5	+8,8	+1,7
Strömsund	11 469	-630	+0,4	-3,3	-1,1	+3,9	-0,5	-9,7	+10,2	+0,3
Åre	7 320	-153	+0,9	-4,8	-1,1	+6,6	-0,2	-9,5	+8,1	-0,0
Östersund	45 880	-196	+0,7	-2,2	-2,5	+6,1	-0,1	-9,8	+7,6	+0,3
Jämtlands läns	102 340	-2 251	+0,8	-2,9	-1,7	+5,3	-0,1	-10,1	+8,4	+0,4
Västerbottens läns valkrets										
Bjurholm	2 217	-57	+3,7	-7,6	-1,9	+6,6	-1,5	-2,7	+2,6	+0,9
Dorotea	2 713	-108	-0,6	-4,5	+0,3	+5,4	-0,9	-12,3	+11,0	+1,7
Lycksele	10 315	-267	+0,0	-2,0	-1,1	+4,5	-1,0	-10,6	+9,8	+0,4
Malå	2 970	-76	+1,9	-2,4	-2,2	+3,6	-0,5	-12,1	+11,2	+0,4
Nordmaling	5 967	-42	-0,5	-3,4	-0,8	+5,8	-1,0	-7,9	+7,2	+0,5
Norsjö	3 754	-181	+1,9	-1,7	-2,8	+7,5	-1,8	-13,3	+9,3	+1,0
Robertsfors	5 456	-166	+1,3	-4,0	-2,7	+5,7	-0,9	-5,7	+6,9	-0,5
Skellefteå	56 709	-652	+0,2	-3,3	-2,1	+5,6	-0,8	-8,4	+8,1	+0,7
Sorsele	2 574	-119	+0,9	-5,4	-2,3	+4,9	+0,0	-8,0	+8,8	+1,1
Storuman	5 626	-202	-0,5	-2,8	-2,0	+6,7	-2,7	-10,4	+9,7	+2,1
Umeå	76 207	+4 419	+0,9	-2,0	-3,8	+5,8	-0,9	-8,6	+8,6	+0,1
Vilhelmina	6 234	-150	+0,9	-2,8	-3,5	+5,5	-2,0	-9,9	+10,3	+1,6
Vindeln	4 824	-174	+0,6	-3,3	-2,5	+7,9	-1,6	-7,7	+5,8	+0,8
Vännäs	6 368	-33	+0,2	-2,1	-2,4	+5,6	-1,4	-8,3	+8,4	-0,1
Åsele	3 044	-164	+1,0	-2,0	-1,1	+4,0	-1,5	-9,4	+6,7	+2,2
Västerbottens läns	194 978	+2 028	+0,6	-2,8	-2,7	+5,7	-0,9	-8,8	+8,4	+0,5

Tabell 1.7 (forts)

Förändring av partiernas röstandelar i procentenheter mellan riksdagsvalen 1994 och 1998. Kommunvis

Valkrets Kommun	Antal röstberät- tigade 1998	Förändr- ing 1994 - 1998	Förändring 1994 - 1998 av giltiga valseglars procentuella fördelning efter partier							
			m	c	fp	kd	mp	s	v	övr
Norrbottens läns valkrets										
Arjeplog	2 780	-102	-1,2	-2,3	-1,1	+4,8	-1,1	-11,8	+10,8	+1,9
Arvidsjaur	5 920	-329	-0,4	-1,1	-0,8	+2,8	-0,1	-12,8	+12,5	-0,2
Boden	22 558	-549	+0,6	-1,8	-1,5	+4,7	-0,5	-13,1	+10,9	+0,6
Gällivare	16 388	-748	+0,7	-0,8	-1,1	+3,0	-0,0	-17,0	+16,1	-0,8
Haparanda	6 397	-61	+3,1	-1,9	-1,6	+3,9	-0,7	-14,1	+10,1	+1,1
Jokkmokk	4 898	-156	+1,3	-1,1	-0,9	+4,3	-1,4	-17,7	+16,4	-0,9
Kalix	14 082	-381	+1,7	-1,1	-1,2	+3,3	+1,4	-13,4	+9,5	-0,3
Kiruna	18 820	-623	+1,5	-0,8	-1,3	+3,2	-0,8	-9,4	+8,0	-0,3
Luleå	54 157	+842	+2,5	-0,6	-2,8	+4,3	-0,0	-13,0	+9,5	+0,1
Pajala	6 047	-346	+1,3	-1,8	-1,8	+4,4	-0,1	-11,6	+9,9	-0,2
Piteå	31 254	+288	+0,6	-0,7	-1,6	+3,6	-0,5	-13,3	+11,3	+0,5
Älvsbyn	7 048	-194	+0,8	-0,9	-1,3	+3,8	-1,3	-15,0	+14,5	-0,5
Övertorneå	3 480	-223	+2,2	-1,9	-0,8	+3,0	+0,6	-11,9	+9,2	-0,5
Övertorneå	4 198	-121	+3,1	-4,6	-1,0	+5,5	+0,8	-13,0	+9,8	-0,5
Norrbottens läns	198 027	-2 703	+1,5	-1,1	-1,7	+3,9	-0,2	-13,2	+10,8	+0,0
Hela riket	6 603 129	+106 764	+0,5	-2,5	-2,5	+7,7	-0,5	-8,9	+5,8	+0,4

Tabell 1.8

Riksdagsvalet 1998
Antal röstande och antal ogiltiga valsedlar
Election to the Riksdag in 1998. Void ballot papers

Valkrets	Antal röstande	Ogilti- ga val- sedlar	% av röstande
Stockholms kommuns	446 963	8 668	1,9
Stockholms läns	599 834	11 902	2,0
Uppsala läns	174 338	4 242	2,4
Södermanlands läns	155 899	3 426	2,2
Ostergötlands läns	255 882	6 125	2,4
Jönköpings läns	203 637	3 887	1,9
Kronobergs läns	110 875	2 023	1,8
Kalmar läns	148 954	3 452	2,3
Gotlands läns	35 117	916	2,6
Blekinge läns	96 175	2 419	2,5
Malmö kommuns	143 785	3 150	2,2
Skåne läns västra	152 778	3 492	2,3
Skåne läns södra	197 335	4 613	2,3
Skåne läns norra och östra	175 102	4 653	2,7
Hallands läns	168 377	4 328	2,6
Göteborgs kommuns	268 649	5 468	2,0
Västra Götalands läns västra	196 326	4 267	2,2
Västra Götalands läns norra	160 652	3 360	2,1
Västra Götalands läns södra	112 402	2 609	2,3
Västra Götalands läns östra	159 759	3 367	2,1
Värmlands läns	173 231	3 508	2,0
Orebro läns	169 872	3 501	2,1
Västmanlands läns	154 291	3 682	2,4
Dalarnas läns	173 970	4 197	2,4
Gävleborgs läns	173 685	3 557	2,0
Västernorrlands läns	160 950	3 058	1,9
Jämtlands läns	82 379	1 354	1,6
Västerbottens läns	160 020	2 181	1,4
Norrbottens läns	162 338	2 061	1,3
Hela riket	5 373 575	113 466	2,1

Numera görs ingen uppdelning av ogiltiga valsedlar. 1994 utgjorde de blanka rösterna (valsedel utan partibeteckning) 99 procent av alla ogiltiga valsedlar.

2 Valdeltagande vid riksdagsvalet 1998

Inledning

Valdeltagandet i de allmänna valen 1998 har tidigare redovisats i bl. a. Allmänna valen 1998 del 1. Där är det enbart möjligt att redovisa valdeltagandet på olika regionala nivåer. För att belysa valdeltagandet i olika befolkningsgrupper genomför SCB regelbundet undersökningar i samband med allmänna val - s k valdeltagandeundersökningar.

I detta kapitel redovisas röstningsförhållanden d.v.s. antal röstberättigade, antal och andel röstande efter kön, ålder, civilstånd, sysselsättning, yrke, inkomst, facklig tillhörighet samt utbildning. På länsnivå visas röstningsförhållanden efter kön, ålder och civilstånd.

Valdeltagandet bland svenskar bosatta utomlands *ingår ej* i flertalet tabeller. Enbart i tabell 2.21-2.22 finns utlands-svenskarna redovisade.

Alla tabeller i detta kapitel har tidigare publicerats i Me 13 SM 9901.

Vem är röstberättigad i Sverige?

Svenska medborgare har rösträtt vid de allmänna valen om de fyller 18 år senast på valdagen och är upptagna i röstlängden. Med allmänna val menas riksdagsvalet samt landstings- och kommunfullmäktigvalen.

För **utländska medborgare** gäller samma som ovan, men de har rösträtt endast i landstings- och kommunfullmäktigvalen.

Vem är upptagen i röstlängd?

Allmän röstlängd upprättas varje år för varje valdistrikt av skattemyndigheten.

Svenska medborgare som enligt skattemyndighetens personband är eller under de senaste 10 åren varit folkbokförda i valdistriktet upptas i röstlängden. Svenska medborgare som inte varit folkbokförda i landet någon gång under de senaste 10 åren skall tas upp i en röstlängd bara om de senast 30 dagar före valdagen skriftligen anmäler sig.

För **utländska medborgare** gäller att medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater samt medborgare i Island och Norge som fyller 18 år senast på valdagen och är folkbokförda i landet och är upptagna i röstlängd har rösträtt till landstings- och kommunfullmäktige. Övriga utländska medborgare måste dessutom ha varit folkbokförda i Sverige tre år i följd före valdagen.

Uppläggning och genomförande

I 1998 års valdeltagandeundersökning ingår ett urval individer i åldersgruppen 18-64 år från arbetskraftsundersökningen (AKU) i september och oktober 1998 samt en äldregrupp (65-74 år) i april 1998.

Det nämnda AKU-urvalet omfattar ca 37 000 personer i åldern 16-74 år. Utanför AKU-urvalet kompletteras valdeltagandeundersökningens urval med ca 1000 personer i åldern 75 år och äldre. Urvalet drogs ur SCB:s register över totalbefolkningen (RTB).

För valdeltagandeundersökningens ändamål sorterades icke röstberättigade vid riksdagsvalet bort från AKU-urvalet d.v.s. personer födda senare än 1980-09-20 samt utländska medborgare. Det slutliga urvalet kom att bestå av 36 310 personer.

För mer information om AKU och dess metoder hänvisas till AM 10 SM 9802 samt "De svenska arbetskraftsundersökningarna 1996:2" ur Bakgrundsfakta till Arbetsmarknads- och utbildningsstatistiken. Om urvalets kvalitet se vidare under rubriken Kvalitet.

Uppgifter om valdeltagande hämtades från röstlängderna. Länsstyrelserna har lämnat uppgifter om valdeltagandet genom att på blanketter notera om urvalsindividerna röstat eller ej i resp. val. Uppgifter om kön, ålder, sysselsättning, yrkesområde, facklig tillhörighet samt utbildning erhöles från AKU-urvalet medan uppgifter om inkomst hämtades från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Använt inkomstbegrepp är *summerad förvärvs- och kapitalinkomst* (se definitioner).

Populationsbegränsningar

En röstberättigad grupp ingår ej i AKU-urvalen. Det gäller *svenska medborgare bosatta utomlands*. Sådana personer finns ej med i AKU-undersökningarna. Därför har ett särskilt kompletterande urval med enbart svenska medborgare bosatta utomlands dragits direkt från röstlängden. Resultatet för denna grupp finns redovisat enbart i tab. 2.21-2.22.

Kvalitet

Uppräkning av urvalet till befolkningstotaler sker på grundval av månadsvisa antalsuppgifter ur RTB om totalbefolkningen i åldern 16-74 år fördelad efter länsgrupp, kön och ålder i 5-årsklasser.

Skattningsförfarandet överensstämmer med det som användes inom AKU t. o. m. 1992. Detta har här använts för att få största möjliga jämförbarhet med valdeltagandestudierna från tidigare val. Det innebär å andra sidan att tabellresultaten ej är konsistenta med tabellskattningsarna i nuvarande AKU-publikationer.

Osäkerhetstal

För varje skattad procentandel har ett osäkerhetstal beräknats. Osäkerhetstalet är halva 95-procentiga konfidensintervallet för skattningen. Det anges i tabellerna bredvid procentskattningen och inom parentes.

I de fall bastalet för en skattning av andelen röstande i en redovisningsgrupp understiger 40 observationer har procenttalet ersatts med två punkter (..) på grund av skattningens osäkerhet.

Test av skillnader

För att bedöma om skillnaden mellan två procent-skattningar är statistisk säkerställd måste man utgå från osäkerhetstalet för skillnaden. Om skillnaden mellan skattningarna är större än osäkerhetstalet så är den säkerställd, *signifikant*. Ett signifikantest för skillnaden kan göras med hjälp av de osäkerhetstal som redovisas i tabellerna. Då användes följande resonemang:

Låt a och b beteckna två redovisningsgrupper som inte har några gemensamma individer. Låt P_a och P_b beteckna respektive andelsskattningar (procenttalen i respektive grupp) samt K_a och K_b osäkerhetstalen för punktskattningarna i respektive grupp.

Man kan då beräkna

$$K_{a-b} = \sqrt{K_a^2 + K_b^2}$$

Om $P_a - P_b$ är större än K_{a-b} är skillnaden signifikant.

Viktberäkningar

Då undersökningen baseras på ett urval måste en uppräknig göras till totalnivå för väljarkåren. Vid denna uppräknig har hänsyn tagits till bortfallet i AKU (ca 12 procent).

Vi har utnyttjat informationen om valdeltagandet även för den del som är bortfall i AKU. Därvid har vi för ett stort antal strata - uppdelade på kön, ålder och region - räknat fram andelen röstande respektive icke röstande både för svarsandelen och bortfallsandelen i AKU.

Genom detta får vi en vikttsjustering för varje sådant strata. Denna justering används vid skattningar utan direkt anknytning till AKU-variabler.

Bortfallet av valdeltagandeuppgift uppgår till några enstaka personer, vilka ej återfunnits i röstlängderna hos länsstyrelserna. Orsaken härtill kan vara flyttning alternativt dödsfall. Det rör sig om så få personer att det inte spelar någon roll för skattningen av valdeltagandet.

Röstningsförhållanden efter kön och ålder

Valdeltagandet i riket totalt i riksdagsvalet 1998 uppgick till 81,4 procent (Allmänna valen 1998, del 1). De i föreliggande undersökning redovisade siffrorna är skattningar grundade på en urvalsundersökning och därför behäftade med ett visst slumpfel.

En något högre andel av kvinnorna än av männen röstade i riksdagsvalet. Skillnaden är statistiskt säkerställd (signifikant) bland samtliga röstberättigade kvinnor och män. Skillnaden är drygt *en* procentenhet. En övervikt för kvinnor har funnits i varje riksdagsval sedan 1976.

I de flesta åldersgrupper från 25 år upp till pensionsåldern, 65 år, röstade en signifikant högre andel av kvinnorna än av männen. Endast i den äldsta åldersgruppen, 75 år och äldre, finns det en statistiskt säkerställd högre andel röstande bland männen än bland kvinnorna.

Bland kvinnorna var andelen röstande högst i åldrarna mellan 45 och 70 år och var där ganska nära 90 procent. Bland män var andelen röstande högst - även där nära 90 procent - i åldrarna mellan 60 och 70 år (se tabell 2.1).

Regionala skillnader

Bland länen hade Jönköpings län samt delar av Skåne län det högsta valdeltagandet. I flera län i Sydsverige är valdeltagandet över 90 procent för 45-64-åringar, och även Dalarna län visar en så hög siffra. I gengäld var valdeltagandet bland de yngre - under 30 år - inte ens 70 procent i Dalarna län (tabell 2.5 och 2.7).

Gifta och ogifta röstande

De flitigaste vid valurnorna var gifta personer. 85 procent av de gifta röstade att jämföra med 77 procent av de ogifta. Av de gifta unga männen i åldern upp till 29 år röstade 78 procent. Av de gifta äldre männen i åldern 45-64 år röstade 89 procent. För ogifta kvinnor är röstandelen 79 procent och för ogifta män 75 procent.

Skillnader mellan civilstånd och röstbenägenhet återkommer i länen. Särskilt stora var skillnaderna i t ex Södermanlands, Blekinge och Örebro län där röstandelen bland gifta personer var ca 13 procentenheter högre än bland de ogifta (tabell 2.8 och 2.9).

I eller utanför arbetskraften

De personer i befolkningen (18-74 år) som yrkesarbetar eller är arbetssökande räknas till arbetskraften. Övriga står utanför densamma (se definitioner).

Andelen som deltog i riksdagsvalet är avsevärt högre bland dem som räknas *till arbetskraften* än bland dem som *ej är i arbetskraften*, 85 respektive 78 procent. Av dem som ingår i arbetskraften finns en markant skillnad. De *arbetslösa* - som definitionsfärdigt ingår i arbetskraften - har ett klart lägre valdeltagande än de *sysselsatta*, drygt 70 procent jämfört med nära 86 procent bland *sysselsatta*. Här finns även en stor skillnad mellan gifta och ogifta både för grupperna *arbetslösa* och gruppen *ej i arbetskraften* om man undantar gruppen *studerande* (tabell 2.11).

Olika näringsgrenar/yrkesgrupper

Man kan se på valdeltagandet efter den näringsgren och den yrkesgrupp olika personer tillhör. Den näringsgren som visade högst andel röstande var "banker och försäkringsinstitut m m". Cirka 89 procent av dem som arbetade där röstade i riksdagsvalet. Inom näringsgrenarna "offentlig förvaltning" och "sambands- och kommunikations- m m" röstade nästan lika många. Inom näringsgrenarna "jordbruk mm" samt "byggnadsindustri" var andelen låg bara, 79 resp. 81 procent.

Räknat efter yrkesgrupper har personer med "militärt arbete", "ledningsarbete" samt arbeten som kräver "kortare högskoleutbildning" eller "teoretisk specialistkompetens" ett högt valdeltagande, i allmänhet klart över 90 procent. I yrken som innebär "process- och transportarbete m m" eller arbeten "utan krav på yrkesutbildning" är andelen som deltar i valen bara 75 procent eller ännu lägre (tab. 2.12-2.14).

Inkomst

Av de röstberättigade med en taxerad inkomst (summerad förvärvs- och kapitalinkomst) över 300 000 kronor röstade 93 procent. Av de röstberättigade med någon inkomst dock högst 100 000 kronor röstade endast 74 procent (tabell 2.16).

Naturaliserade svenska medborgare

Med naturaliserade svenska medborgare menas tidigare utländska medborgare som blivit svenska medborgare. Denna grupp har ett klart lägre valdeltagande än övriga svenska medborgare - men dock ett mycket högre valdeltagande än utländska medborgare med kommunal rösträtt. Valdeltagandet bland de naturaliserade var 67 procent i riksdagsvalet. Valdeltagandet bland naturaliserade svenskar har minskat med 10 procentenheter sedan valet 1994 vilket är ett klart kraftigare minus än bland övriga svenskar (ca 5 procentenheter). Ju längre tid man varit svensk medborgare desto högre är valdeltagandet. De som blev svenska medborgare före 1971 har ett valdeltagande på 81 procent - precis som riksgenomsnittet för riksdagsvalet - medan gruppen med dem som nyligen blivit svenska medborgare, under åren 1991-1998, inte hade högre valdeltagande än 58 procent (se tab. 2.17 och 2.18).

Facklig tillhörighet

Det var stor skillnad på röstbenägenheten mellan personer tillhörande olika fackliga organisationer. Av dem som tillhörde LO röstade 80 procent. Av TCO:s medlemmar röstade 91 procent och av SACO:s medlemmar hela 95 procent (tabell 2.19). De könsskillnaderna som kan utläsas ur tabellerna är ganska små och går i kvinnornas favör, men det är enbart inom LO-gruppen som skillnaden är nägorlunda stor (tab. 2.19).

Utbildning

Bland lågutbildade var andelen röstande i valet påtagligt lägre än bland de högutbildade. Av dem med enbart förgymnasial utbildning röstade 76 procent. Hela 92 procent av dem med eftergymnasial utbildning deltog i riksdagsvalet (tabell 2.20).

Resurssvaga de som förlorar mest i valdeltagande

Som framgår av ovanstående finns det ett påtagligt lågt valdeltagande bland grupper som i någon mening kan sägas vara resurssvaga i samhället, personer med låg utbildning, låg inkomst, utanför arbetskraften m m. Det är också så att den kraftiga nedgången i valdeltagandet från 1994 till 1998 var klart större bland dessa resurssvaga grupper. Vissa grupper, som i någon mening kan kallas högststatusgrupper, visade fortfarande, 1998, ett mycket högt och nästan oförändrat valdeltagande.

Utlandssvenskar

Valdeltagandet bland utlandssvenskarna var så lågt som 27 procent (tab. 2.21 och 2.22). Det bör påpekas att sedan valet 1994 har förfarandet ändrats så att numera alla som bott i Sverige i någon period de senaste 10 åren automatiskt tas upp i röstlängden. Förut måste man anmäla att man ville bli upptagen i röstlängden. Detta har medfört att antalet röstberättigade utlandssvenskar mer än tredubblats mellan 1994 och 1998, medan antalet avgivna röster bara ökats marginellt. Man kan också säga att en del av förklaringen till den kraftiga nedgången i valdeltagandet sammanhänger med denna administrativa förändring av definitionen på röstberättigad utlandssvensk (knappt en procentenhet av nedgången på 5,4 procentenheter kan förklaras genom detta).

Summary

Elections to the Swedish Parliament took place on 20 September 1998. All Swedish citizens aged 18 or above on the day of the election and whose names were entered in the electoral register were entitled to vote. Swedes residing abroad were permitted to vote if they had resided in Sweden at any time since 1991, or on application if they had been residents in Sweden at any time and otherwise fulfilled the conditions for voting.

To obtain a picture of participation in the election by various sections of the population, a study was made of a representative sample comprising 37 000 persons who were entitled to vote. The sample was used in a labour force survey in the autumn of 1998. The labour force survey provides information on sex, age, marital status, employment, occupation, union membership and level of education. Lists of persons included in the sample were sent to the relevant County Administrative Boards. The County Administrative Boards were asked to check whether these persons had voted or not and to return the list with this information added.

Results

The participation of men and women

The participation rate is a little higher for women than for men, as it has been since 1976. Only among people aged 75 years or more do more men than women participate in the election (see table 2.1).

Marital status

A significantly higher percentage of married people than of unmarried people participates in the election. This is most obvious among men (see table 2.8).

Employment

Employed people have a higher participation rate in the election than unemployed people, 85 versus 78 per cent (see tables 2.10 and 2.11).

Occupation

There are clear differences in participation between different groups of occupations. Those who work in technical professions or in managerial positions have a high participation rate, often over 90 per cent (see table 2.14).

Income

Participation in the election is lowest among people with low income. It gradually increases with higher income. Among those in the group with the highest income, 93 per cent voted in the election (see table 2.16).

Swedish citizens of foreign origin

67 per cent of this group voted in the election. Foreign citizens who had become Swedish citizens before 1970 had a high participation rate, over 80 per cent (see tables 2.17 and 2.18).

Union membership

There are obvious differences in participation between the three biggest unions. The members of the Swedish Confederation of Professional Associations (SACO) have the highest participation rate - 95 per cent - while the Swedish Trade Union Confederation (LO) has the lowest - 80 per cent (see table 2.19).

Education

There are differences in participation in terms of educational level. Those leaving school after the minimum compulsory level show a participation rate of 76 per cent, while those with post-secondary education have a 92 per cent rate (see table 2.20).

Definitioner

Arbetskraften omfattar personer som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Sysselsatta omfattar följande grupper:

- personer som under mätveckan utförde något arbete (minst en timme) antingen som avlönade arbetstagare eller egna företagare (inklusive fria yrkesutövare) samt oavlönade medhjälpare i företag tillhörande maka/make eller annan familjemedlem som han/hon bor tillsammans med (= sysselsatta, i arbete)
- personer som inte utförde något arbete enligt ovan men som hade anställning eller arbete som medhjälpande familjemedlem eller egen företagare (inklusive fria yrkesutövare) och var tillfälligt frånvarande (hela mätveckan). Orsak till frånvaron kan vara sjukdom, semester, tjänstledighet (t. ex. för vård av barn eller för studier), värnpliktstjänstgöring, arbetskonflikt eller ledighet av annan anledning, oavsett om frånvaron varit betald eller inte (= sysselsatta, frånvarande från arbetet)

Fast anställda omfattar tillsvidareanställda personer.

Tidsbegränsat anställda omfattar personer med anställningsstöd eller säsongarbete, provanställning, praktiktjänstgöring och objekts-/projektanställning samt övriga former av tillfälliga arbeten.

Undersysselsatta omfattar personer som arbetar mindre än de skulle vilja av arbetsmarknadsskäl.

Arbetslösa omfattar följande grupper:

- personer som inte var sysselsatta under mätveckan men **ville** och **kunde** arbeta och även **sökt** arbete (skulle ha sökt arbete men var tillfälligt förhindrad att söka) under de senaste 4 veckorna (inklusive mätveckan)
- personer som avvaktade nytt arbete med början inom 4 veckor

I vårt svenska arbetslöshetsbegrepp ingår inte heltidsstuderande som sökt arbete.

Ej i arbetskraften omfattar personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Gruppen omfattar bl. a. personer som inte är sysselsatta och är studerande, hemarbetande eller värnpliktiga. Personer i vissa arbetsmarknadsprogram räknas som studerande.

Näringsgren: Kodningen är anpassad till Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 92) och har som bas EU:s näringsgrensstandard NACE (Nomenclature Generale des Activités Economique dans les Communautés Européennes). SNI 92 infördes i AKU 1995 och skattningsarna är fr. o. m. 1987 justerade med hänsyn tagen till den nya standarden. Näringsgren bestäms för personer i arbetskraften med utgångspunkt från det enskilda företagets huvudsakliga verksamhet vid det arbetsställe där urvalspersonen är - eller senast varit - sysselsatt.

Yrke: Kodas fr. o. m. 1997 enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK), dvs. den svenska versionen av den i EU gällande klassificeringen av yrken, ISCO 88 COM.

Utbildning: Hämtas från SCB:s register Befolkningens utbildning, där utbildningarna är klassificerade enligt Svensk utbildningsnomenklatur (SUN).

Åldersgränser. Som förstagångsväljare räknas de personer som är födda 1976-09-19--1980-09-20. För övriga personer räknas åldern i det antal år man uppnått 1998-12-31. Detta innebär att åldersgruppen 22-29 år och 22-24 år inte innehåller de personer som uppnådde 22 år mellan 1998-09-21 och 1998-12-31. Dessa är enbart redovisade under gruppen förstagångsväljare, när detta begrepp används

Inkomst utgörs av summerad förvärvs- och kapitalinkomst inkl ev. sjöinkomst för inkomståret 1996 enligt taxeringen 1997. Detta omfattar summan av olika inkomstslag - inkomst av tjänst, kapital, rörelse m. m.- liksom sjuk- och föräldrapenning, bidrag och ersättningar av olika slag. Det är inkomsten före avdrag och skatt som anges.

Teckenförklaring

- Intet finns att redovisa
- .. Uppgift inte tillgänglig eller alltför osäker att anges
- () Inom parantes anges dubbla standard-avvikelser för skattnings

Key to symbols

- Not applicable
- .. Data not available or unreliable
- () The double standard deviation of an estimate is put in parenthesis

Tabell 2.1 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex and age

Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
18	37,0	35,9	72,9	30,0	27,3	57,2	81,0 (± 5,3)	76,0 (± 5,9)	78,5 (± 3,9)
19	48,2	43,7	91,8	37,4	31,6	69,0	77,6 (± 4,9)	72,3 (± 5,5)	75,1 (± 3,7)
20	47,5	47,3	94,8	34,3	32,8	67,1	72,3 (± 5,5)	69,3 (± 5,7)	70,8 (± 4,0)
21	52,2	46,2	98,4	36,6	34,9	71,5	70,0 (± 5,5)	75,6 (± 5,4)	72,7 (± 3,9)
22	11,5	12,5	24,0	8,7	9,0	17,8	75,9 (±10,8)	72,5 (±10,9)	74,1 (± 7,7)
Summa									
Förstagångsväljare	196,4	185,5	381,9	147,0	135,6	282,6	74,8 (± 2,6)	73,1 (± 2,7)	74,0 (± 1,9)
22 - 24	149,9	141,6	291,4	107,9	108,3	216,2	72,0 (± 3,2)	76,5 (± 3,0)	74,2 (± 2,2)
25 - 29	286,6	267,8	554,3	220,6	216,6	437,2	77,0 (± 2,2)	80,9 (± 2,0)	78,9 (± 1,5)
30 - 34	310,7	302,5	613,2	247,9	251,6	499,5	79,8 (± 2,0)	83,2 (± 1,8)	81,5 (± 1,3)
35 - 39	284,7	264,4	549,1	224,2	224,7	448,9	78,8 (± 2,1)	85,0 (± 1,9)	81,8 (± 1,4)
40 - 44	279,9	262,3	542,2	227,2	227,8	455,0	81,2 (± 2,0)	86,8 (± 1,7)	83,9 (± 1,3)
45 - 49	288,5	280,5	568,9	241,2	248,3	489,5	83,6 (± 1,9)	88,5 (± 1,6)	86,0 (± 1,2)
50 - 54	317,8	310,9	628,7	277,9	278,2	556,1	87,4 (± 1,6)	89,5 (± 1,5)	88,4 (± 1,1)
55 - 59	253,7	249,4	503,2	217,9	220,9	438,8	85,9 (± 1,9)	88,5 (± 1,7)	87,2 (± 1,3)
60 - 64	199,2	208,6	407,8	177,9	189,4	367,3	89,3 (± 1,9)	90,8 (± 1,7)	90,1 (± 1,2)
65 - 69	187,6	199,6	387,2	169,0	176,9	345,9	90,1 (± 3,3)	88,6 (± 3,3)	89,3 (± 2,3)
70 - 74	159,4	192,4	351,9	136,0	166,9	302,8	85,3 (± 4,1)	86,7 (± 3,6)	86,1 (± 2,7)
75 -	312,1	514,0	826,1	234,0	352,0	585,9	75,0 (± 4,2)	68,5 (± 3,5)	70,9 (± 2,7)
18 -	3 226,6	3 379,3	6 605,9	2 628,7	2 797,0	5 425,7	81,5 (± 0,6)	82,8 (± 0,6)	82,1 (± 0,4)

Förstagångsväljare födda 1976-09-19 -- 1980-09-20

TABELL 2.2 Landstingsfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder

County Council Elections in 1998. Voting rates by sex and age

Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
18	38,7	37,6	76,3	29,0	26,5	55,5	74,9 (± 4,4)	70,5 (± 4,8)	72,7 (± 3,3)
19	50,4	45,9	96,2	36,4	30,5	66,9	72,2 (± 4,1)	66,5 (± 4,4)	69,5 (± 3,0)
20	49,9	49,7	99,6	31,7	31,3	63,0	63,5 (± 4,4)	62,9 (± 4,5)	63,2 (± 3,1)
21	54,4	48,5	102,9	34,0	33,5	67,5	62,4 (± 4,4)	69,1 (± 4,3)	65,6 (± 3,1)
22	12,1	13,1	25,2	8,0	8,6	16,7	66,4 (± 8,7)	65,8 (± 8,6)	66,1 (± 6,1)
Summa									
Förstagångsväljare	205,5	194,8	400,3	139,1	130,4	269,5	67,7 (± 2,1)	67,0 (± 2,2)	67,3 (± 1,5)
22 - 24	156,0	149,2	305,2	99,7	102,9	202,6	63,9 (± 2,6)	69,0 (± 2,5)	66,4 (± 1,8)
25 - 29	303,2	287,3	590,5	212,6	213,0	425,5	70,1 (± 1,7)	74,1 (± 1,6)	72,1 (± 1,1)
30 - 34	333,5	327,2	660,7	244,3	252,9	497,1	73,2 (± 1,4)	77,3 (± 1,4)	75,2 (± 1,0)
35 - 39	308,2	287,4	595,6	223,1	230,5	453,6	72,4 (± 1,5)	80,2 (± 1,4)	76,2 (± 1,0)
40 - 44	298,9	282,9	581,8	227,4	232,0	459,4	76,1 (± 1,5)	82,0 (± 1,4)	79,0 (± 1,0)
45 - 49	306,1	297,5	603,6	243,6	250,8	494,4	79,6 (± 1,5)	84,3 (± 1,4)	81,9 (± 1,0)
50 - 54	334,1	325,7	659,8	277,4	280,6	558,0	83,0 (± 1,4)	86,2 (± 1,3)	84,6 (± 0,9)
55 - 59	265,5	258,3	523,8	218,9	220,3	439,3	82,5 (± 1,6)	85,3 (± 1,5)	83,9 (± 1,1)
60 - 64	208,3	217,2	425,5	178,0	188,2	366,3	85,5 (± 1,7)	86,7 (± 1,6)	86,1 (± 1,2)
65 - 69	193,1	205,9	399,0	167,3	172,6	339,9	86,6 (± 2,5)	83,8 (± 2,5)	85,2 (± 1,7)
70 - 74	163,4	198,0	361,4	134,9	164,0	299,0	82,6 (± 3,0)	82,9 (± 2,6)	82,7 (± 2,0)
75 -	315,6	521,2	836,8	227,7	345,7	573,5	72,2 (± 3,3)	66,3 (± 2,6)	68,5 (± 2,1)
18 -	3 391,4	3 552,8	6 944,2	2 593,9	2 784,0	5 377,9	76,5 (± 0,5)	78,4 (± 0,5)	77,4 (± 0,3)

Förstagångsväljare födda 1976-09-19 -- 1980-09-20

Tabell 2.3 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder

Municipal Council Elections in 1998. Voting rates by sex and age

Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
18	38,7	37,6	76,3	30,3	26,9	57,2	78,2 (± 4,2)	71,4 (± 4,8)	74,9 (± 3,2)
19	50,4	45,9	96,2	37,0	30,9	67,9	73,4 (± 4,0)	67,4 (± 4,4)	70,5 (± 3,0)
20	49,9	49,7	99,6	32,2	31,2	63,4	64,5 (± 4,4)	62,7 (± 4,5)	63,6 (± 3,1)
21	54,4	48,5	102,9	34,5	33,7	68,2	63,5 (± 4,4)	69,5 (± 4,3)	66,3 (± 3,1)
22	12,1	13,1	25,2	7,9	8,8	16,7	65,0 (± 8,8)	67,3 (± 8,5)	66,2 (± 6,1)
Summa									
Förstagångsväljare	205,5	194,8	400,3	141,9	131,4	273,3	69,0 (± 2,1)	67,5 (± 2,2)	68,3 (± 1,5)
22 - 24	156,0	149,2	305,2	102,4	105,0	207,4	65,6 (± 2,6)	70,4 (± 2,4)	67,9 (± 1,8)
25 - 29	303,2	287,3	590,5	216,1	216,4	432,5	71,3 (± 1,6)	75,3 (± 1,5)	73,2 (± 1,1)
30 - 34	333,5	327,2	660,7	247,4	257,2	504,6	74,2 (± 1,4)	78,6 (± 1,3)	76,4 (± 1,0)
35 - 39	308,2	287,4	595,6	227,1	232,7	459,7	73,7 (± 1,4)	81,0 (± 1,4)	77,2 (± 1,0)
40 - 44	298,9	282,9	581,8	231,0	234,4	465,4	77,3 (± 1,5)	82,8 (± 1,3)	80,0 (± 1,0)
45 - 49	306,1	297,5	603,6	246,3	253,7	500,0	80,5 (± 1,4)	85,3 (± 1,3)	82,8 (± 1,0)
50 - 54	334,1	325,7	659,8	281,3	283,2	564,5	84,2 (± 1,3)	87,0 (± 1,3)	85,6 (± 0,9)
55 - 59	265,5	258,3	523,8	220,9	223,9	444,8	83,2 (± 1,6)	86,7 (± 1,5)	84,9 (± 1,1)
60 - 64	208,3	217,2	425,5	180,2	191,0	371,2	86,5 (± 1,6)	87,9 (± 1,5)	87,3 (± 1,1)
65 - 69	193,1	205,9	399,0	168,3	179,7	348,0	87,2 (± 2,4)	87,3 (± 2,2)	87,2 (± 1,6)
70 - 74	163,4	198,0	361,4	136,7	166,7	303,4	83,7 (± 2,9)	84,2 (± 2,5)	84,0 (± 1,9)
75-	315,6	521,2	836,8	229,6	348,4	578,0	72,7 (± 3,3)	66,8 (± 2,6)	69,1 (± 2,0)
18 -	3 391,4	3 552,8	6 944,2	2 629,1	2 823,7	5 452,9	77,5 (± 0,5)	79,5 (± 0,5)	78,5 (± 0,3)

Förstagångsväljare födda 1976-09-19 -- 1980-09-20

Tabell 2.4 Riksdagsvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön

Riksdag Election in 1998 by county. Voting rates by sex

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Stockholms län	606,5	663,6	1 270,1	494,7	555,8	1 050,5	81,6 (+ 1,5)	83,8 (+ 1,4)	82,7 (+ 1,0)
Uppsala län	109,6	107,4	217,0	87,0	90,2	177,2	79,4 (+ 3,5)	84,0 (+ 3,2)	81,7 (+ 2,4)
Södermanlands län	94,0	93,8	187,8	74,5	81,5	156,0	79,2 (+ 4,0)	86,9 (+ 3,3)	83,1 (+ 2,6)
Östergötlands län	145,0	158,1	303,1	124,5	131,1	255,6	85,9 (+ 2,6)	82,9 (+ 2,7)	84,3 (+ 1,9)
Jönköpings län	122,9	116,7	239,6	105,2	99,9	205,1	85,6 (+ 2,9)	85,6 (+ 2,9)	85,6 (+ 2,1)
Kronobergs län	70,3	71,0	141,3	56,7	60,0	116,6	80,6 (+ 4,3)	84,5 (+ 4,0)	82,6 (+ 3,0)
Kalmar län	89,7	91,5	181,2	74,7	73,0	147,8	83,3 (+ 3,6)	79,8 (+ 3,9)	81,5 (+ 2,7)
Gotlands län	24,8	31,9	56,7	20,2	25,1	45,3	81,7 (+ 7,5)	78,5 (+ 7,6)	79,9 (+ 5,4)
Bläkinge län	54,5	60,5	115,0	45,6	51,1	96,7	83,8 (+ 4,4)	84,5 (+ 4,4)	84,2 (+ 3,1)
Skåne län	409,6	428,7	838,3	327,7	343,4	671,2	80,0 (+ 1,9)	80,1 (+ 1,8)	80,1 (+ 1,3)
Hallands län	94,8	101,7	196,5	78,9	84,5	163,3	83,2 (+ 3,5)	83,1 (+ 3,4)	83,1 (+ 2,4)
Västra Götalands län	549,5	570,5	1 120,0	450,3	472,4	922,7	81,9 (+ 1,5)	82,8 (+ 1,5)	82,4 (+ 1,1)
Värmland län	104,9	108,7	213,6	86,1	89,0	175,1	82,1 (+ 3,4)	81,9 (+ 3,4)	82,0 (+ 2,4)
Örebro län	100,5	108,0	208,5	81,0	91,9	172,9	80,6 (+ 3,6)	85,1 (+ 3,2)	82,9 (+ 2,4)
Västmanlands län	89,5	94,7	184,2	72,2	77,0	149,2	80,6 (+ 3,8)	81,3 (+ 3,7)	81,0 (+ 2,6)
Dalarnas län	109,4	103,7	213,2	85,5	88,9	174,3	78,1 (+ 3,7)	85,7 (+ 3,1)	81,8 (+ 2,4)
Gävleborgs län	109,6	107,7	217,3	92,0	82,7	174,7	84,0 (+ 3,2)	76,8 (+ 3,7)	80,4 (+ 2,5)
Västernorrlands län	93,3	102,2	195,5	74,5	87,6	162,1	79,8 (+ 3,7)	85,7 (+ 3,3)	82,9 (+ 2,5)
Jämtlands län	52,4	55,7	108,1	42,2	48,1	90,4	80,5 (+ 4,9)	86,5 (+ 4,3)	83,6 (+ 3,3)
Västerbottens län	100,0	109,4	209,4	78,7	87,6	166,2	78,7 (+ 3,8)	80,0 (+ 3,6)	79,4 (+ 2,6)
Norrbottnens län	95,7	93,9	189,5	76,4	76,2	152,6	79,9 (+ 3,7)	81,2 (+ 3,7)	80,5 (+ 2,6)
Hela riket	3 226,6	3 379,3	6 605,9	2 628,7	2 797,0	5 425,7	81,5 (+ 0,6)	82,8 (+ 0,6)	82,1 (+ 0,4)

Tabell 2.5 Landstingsfullmäktigvalen 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön

County Council Elections in 1998 by county. Voting rates by sex

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Stockholms län	661,4	724,3	1 385,6	500,7	571,6	1 072,3	75,7 (± 1,0)	78,9 (± 0,9)	77,4 (± 0,7)
Uppsala län	115,4	113,2	228,6	86,8	90,3	177,1	75,2 (± 2,7)	79,8 (± 2,5)	77,5 (± 1,8)
Södermanlands län	98,4	98,9	197,3	74,6	80,7	155,3	75,8 (± 3,1)	81,6 (± 2,8)	78,7 (± 2,1)
Östergötlands län	151,1	164,3	315,4	122,7	130,8	253,5	81,2 (± 2,2)	79,6 (± 2,3)	80,4 (± 1,6)
Jönköpings län	127,7	121,7	249,4	102,7	99,6	202,3	80,4 (± 2,5)	81,9 (± 2,4)	81,1 (± 1,8)
Kronobergs län	72,6	73,6	146,2	56,4	59,9	116,3	77,6 (± 3,6)	81,4 (± 3,3)	79,5 (± 2,4)
Kalmar län	91,9	93,7	185,6	74,0	72,6	146,6	80,5 (± 3,2)	77,5 (± 3,4)	79,0 (± 2,3)
Gotlands län	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Bläkinge län	56,0	61,9	117,8	45,5	50,7	96,3	81,4 (± 3,9)	82,0 (± 3,8)	81,7 (± 2,7)
Skåne län	432,1	450,6	882,7	329,4	346,7	676,1	76,2 (± 1,3)	76,9 (± 1,3)	76,6 (± 0,9)
Hallands län	98,1	105,1	203,2	78,1	83,9	161,9	79,6 (± 2,9)	79,8 (± 2,8)	79,7 (± 2,0)
Västra Götalands län	580,2	601,6	1 181,8	443,9	471,2	915,1	76,5 (± 1,2)	78,3 (± 1,2)	77,4 (± 0,8)
Värmland län	108,5	112,3	220,7	84,8	89,5	174,3	78,2 (± 2,9)	79,7 (± 2,8)	79,0 (± 2,0)
Örebro län	103,6	111,7	215,3	80,3	91,6	172,0	77,5 (± 3,0)	82,0 (± 2,8)	79,9 (± 2,0)
Västmanlands län	95,3	100,4	195,6	72,7	78,8	151,5	76,3 (± 2,9)	78,5 (± 2,9)	77,5 (± 2,1)
Dalarnas län	112,2	106,5	218,7	83,8	87,2	171,0	74,7 (± 3,2)	81,8 (± 2,9)	78,2 (± 2,2)
Gävleborgs län	112,4	110,4	222,7	91,0	82,0	173,0	81,0 (± 2,8)	74,3 (± 3,2)	77,7 (± 2,2)
Västernorrlands län	95,3	104,2	199,5	72,2	85,5	157,6	75,7 (± 3,5)	82,0 (± 3,1)	79,0 (± 2,3)
Jämtlands län	53,2	56,6	109,8	40,2	46,9	87,0	75,5 (± 4,7)	82,8 (± 4,2)	79,3 (± 3,2)
Västerbottens län	102,2	111,9	214,1	77,3	87,4	164,7	75,7 (± 3,3)	78,1 (± 3,2)	76,9 (± 2,3)
Norrbottens län	98,9	97,7	196,6	76,8	77,2	154,0	77,6 (± 3,3)	79,0 (± 3,2)	78,3 (± 2,3)
Hela riket	3 366,3	3 520,5	6 886,9	2 593,9	2 784,0	5 377,9	77,1 (± 0,5)	79,1 (± 0,5)	78,1 (± 0,3)

Tabell 2.6 Kommunfullmäktigvalen 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön

Municipal Council Elections in 1998 by county. Voting rates by sex

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Stockholms län	661,4	724,3	1 385,6	502,2	572,1	1 074,4	75,9 (± 1,0)	79,0 (± 0,9)	77,5 (± 0,7)
Uppsala län	115,4	113,2	228,6	87,1	90,6	177,7	75,5 (± 2,7)	80,0 (± 2,5)	77,7 (± 1,8)
Södermanlands län	98,4	98,9	197,3	74,8	81,2	156,0	76,1 (± 3,1)	82,0 (± 2,8)	79,1 (± 2,1)
Östergötlands län	151,1	164,3	315,4	124,3	130,9	255,1	82,2 (± 2,2)	79,7 (± 2,3)	80,9 (± 1,6)
Jönköpings län	127,7	121,7	249,4	104,5	100,0	204,5	81,8 (± 2,4)	82,2 (± 2,4)	82,0 (± 1,7)
Kronobergs län	72,6	73,6	146,2	56,2	60,1	116,3	77,4 (± 3,6)	81,7 (± 3,3)	79,6 (± 2,4)
Kalmar län	91,9	93,7	185,6	74,3	73,4	147,7	80,8 (± 3,2)	78,4 (± 3,3)	79,6 (± 2,3)
Gotlands län	25,1	32,2	57,3	20,1	24,6	44,7	80,2 (± 6,7)	76,3 (± 7,1)	78,0 (± 4,9)
Blekinge län	56,0	61,9	117,8	45,8	50,7	96,5	81,8 (± 3,8)	82,0 (± 3,8)	81,9 (± 2,7)
Skåne län	432,1	450,6	882,7	329,4	347,2	676,6	76,2 (± 1,3)	77,1 (± 1,3)	76,6 (± 0,9)
Hallands län	98,1	105,1	203,2	78,7	83,7	162,4	80,3 (± 2,9)	79,6 (± 2,8)	79,9 (± 2,0)
Västra Götalands län	580,2	601,6	1 181,8	448,8	477,5	926,3	77,4 (± 1,2)	79,4 (± 1,1)	78,4 (± 0,8)
Värmland län	108,5	112,3	220,7	85,1	89,5	174,6	78,4 (± 2,9)	79,8 (± 2,8)	79,1 (± 2,0)
Örebro län	103,6	111,7	215,3	80,8	92,8	173,6	78,1 (± 3,0)	83,0 (± 2,7)	80,6 (± 2,0)
Västmanlands län	95,3	100,4	195,6	73,2	79,5	152,7	76,8 (± 2,9)	79,2 (± 2,8)	78,0 (± 2,0)
Dalarnas län	112,2	106,5	218,7	83,8	88,4	172,2	74,7 (± 3,2)	83,0 (± 2,8)	78,7 (± 2,1)
Gävleborgs län	112,4	110,4	222,7	91,2	82,2	173,4	81,2 (± 2,8)	74,5 (± 3,2)	77,9 (± 2,1)
Västernorrlands län	95,3	104,2	199,5	72,9	86,9	159,7	76,4 (± 3,4)	83,4 (± 3,0)	80,0 (± 2,3)
Jämtlands län	53,2	56,6	109,8	40,7	47,6	88,3	76,5 (± 4,7)	84,1 (± 4,0)	80,4 (± 3,1)
Västerbottens län	102,2	111,9	214,1	78,3	87,4	165,7	76,6 (± 3,3)	78,1 (± 3,2)	77,4 (± 2,3)
Norrbottnens län	98,9	97,7	196,6	77,0	77,4	154,4	77,9 (± 3,3)	79,2 (± 3,2)	78,5 (± 2,3)
Hela riket	3 391,4	3 552,8	6 944,2	2 629,1	2 823,7	5 452,9	77,5 (± 0,5)	79,5 (± 0,5)	78,5 (± 0,3)

Tabell 2.7 Riksdagsvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön och ålder

Riksdag Election in 1998 by county. Voting rates by sex and age

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
Ålder	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Stockholms län									
- 29	127,4	125,9	253,3	96,6	99,7	196,3	75,8 (± 3,4)	79,2 (± 3,2)	77,5 (± 2,4)
30 - 44	184,8	178,9	363,7	148,9	154,6	303,6	80,6 (± 2,6)	86,4 (± 2,2)	83,5 (± 1,7)
45 - 64	196,3	199,4	395,7	168,9	177,7	346,6	86,1 (± 2,2)	89,1 (± 1,9)	87,6 (± 1,4)
65 -	98,0	159,4	257,4	80,2	123,8	204,1	81,9 (± 6,3)	77,7 (± 5,4)	79,3 (± 4,1)
18 -	606,5	663,6	1 270,1	494,7	555,8	1 050,5	81,6 (± 1,5)	83,8 (± 1,4)	82,7 (± 1,0)
Uppsala län									
- 29	25,8	25,9	51,7	19,6	21,2	40,8	76,0 (± 7,1)	81,9 (± 6,2)	78,9 (± 4,7)
30 - 44	28,9	28,6	57,5	22,6	24,1	46,7	78,3 (± 6,6)	84,3 (± 5,7)	81,3 (± 4,4)
45 - 64	34,7	32,8	67,5	30,0	30,7	60,7	86,4 (± 5,0)	93,6 (± 3,6)	89,9 (± 3,1)
65 -	..	..	40,3	..	..	29,0	..	..	72,0 (±10,9)
18 -	109,6	107,4	217,0	87,0	90,2	177,2	79,4 (± 3,5)	84,0 (± 3,2)	81,7 (± 2,4)
Södermanlands län									
- 29	15,0	13,8	28,8	10,3	11,1	21,4	68,3 (±10,3)	80,5 (± 8,9)	74,1 (± 6,9)
30 - 44	25,4	22,8	48,2	19,5	20,2	39,7	76,6 (± 7,2)	88,6 (± 5,6)	82,3 (± 4,7)
45 - 64	30,2	30,6	60,9	26,3	27,4	53,6	86,9 (± 5,2)	89,3 (± 4,7)	88,1 (± 3,5)
65 -	..	26,6	49,9	..	22,9	41,3	..	86,0 (±10,3)	82,8 (± 8,4)
18 -	94,0	93,8	187,8	74,5	81,5	156,0	79,2 (± 4,0)	86,9 (± 3,3)	83,1 (± 2,6)
Östergötlands län									
- 29	31,4	28,8	60,2	25,6	23,4	48,9	81,4 (± 5,7)	81,2 (± 5,9)	81,3 (± 4,1)
30 - 44	41,1	37,4	78,5	33,2	32,2	65,5	80,9 (± 5,3)	86,2 (± 4,7)	83,4 (± 3,5)
45 - 64	49,2	49,6	98,7	44,8	43,4	88,1	91,0 (± 3,4)	87,5 (± 3,9)	89,3 (± 2,6)
65 -	23,3	42,3	65,6	21,0	32,1	53,0	89,9 (± 9,1)	75,9 (±10,2)	80,8 (± 7,4)
18 -	145,0	158,1	303,1	124,5	131,1	255,6	85,9 (± 2,6)	82,9 (± 2,7)	84,3 (± 1,9)
Jönköpings län									
- 29	23,8	21,0	44,8	18,6	16,9	35,6	78,2 (± 7,0)	80,8 (± 7,1)	79,4 (± 5,0)
30 - 44	31,7	29,5	61,2	27,4	26,8	54,2	86,5 (± 5,1)	90,9 (± 4,4)	88,6 (± 3,4)
45 - 64	39,4	38,0	77,4	35,0	33,5	68,5	88,8 (± 4,2)	88,3 (± 4,3)	88,6 (± 3,0)
65 -	27,9	28,3	56,2	24,2	22,6	46,8	86,6 (±10,1)	80,0 (±11,4)	83,3 (± 7,7)
18 -	122,9	116,7	239,6	105,2	99,9	205,1	85,6 (± 2,9)	85,6 (± 2,9)	85,6 (± 2,1)

Tabell 2.7 (forts)

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Kronobergs län									
- 29	13,5	11,5	25,0	11,6	9,0	20,6	85,9 (± 7,9)	78,0 (±10,1)	82,3 (± 6,3)
30 - 44	16,8	15,7	32,5	14,4	13,7	28,1	85,6 (± 7,1)	87,4 (± 6,9)	86,5 (± 5,0)
45 - 64	22,9	21,1	44,0	19,9	19,6	39,6	86,9 (± 5,9)	93,2 (± 4,5)	89,9 (± 3,8)
65 -	..	..	39,7	..	..	28,3	..	..	71,4 (±11,3)
18 -	70,3	71,0	141,3	56,7	60,0	116,6	80,6 (± 4,3)	84,5 (± 4,0)	82,6 (± 3,0)
Kalmar län									
- 29	16,1	16,0	32,1	12,2	12,6	24,8	75,4 (± 8,9)	78,9 (± 8,4)	77,2 (± 6,1)
30 - 44	21,8	21,7	43,5	17,0	18,1	35,1	77,8 (± 7,5)	83,5 (± 6,6)	80,6 (± 5,0)
45 - 64	29,7	28,6	58,2	26,5	25,9	52,5	89,4 (± 4,7)	90,8 (± 4,5)	90,1 (± 3,3)
65 -	..	..	47,4	..	..	35,4	..	..	74,8 (±10,0)
18 -	89,7	91,5	181,2	74,7	73,0	147,8	83,3 (± 3,6)	79,8 (± 3,9)	81,5 (± 2,7)
Gotlands län									
- 29	..	..	7,7	..	..	5,5	..	..	71,2 (±13,9)
30 - 44	..	..	13,1	..	..	11,1	..	..	84,4 (± 8,9)
45 - 64	8,7	9,8	18,5	8,1	8,5	16,6	92,8 (± 7,7)	87,3 (± 9,8)	89,9 (± 6,3)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	24,8	31,9	56,7	20,2	25,1	45,3	81,7 (± 7,5)	78,5 (± 7,6)	79,9 (± 5,4)
Blekinge län									
- 29	12,7	10,4	23,1	10,0	8,2	18,2	78,8 (± 9,6)	79,0 (±10,6)	78,9 (± 7,1)
30 - 44	14,6	13,0	27,6	11,8	10,8	22,6	81,0 (± 8,8)	82,9 (± 8,8)	81,9 (± 6,2)
45 - 64	19,5	19,2	38,7	17,7	18,1	35,8	90,5 (± 5,6)	94,6 (± 4,3)	92,5 (± 3,6)
65 -	..	..	25,7	..	..	20,2	..	..	78,7 (±12,2)
18 -	54,5	60,5	115,0	45,6	51,1	96,7	83,8 (± 4,4)	84,5 (± 4,4)	84,2 (± 3,1)
Skåne län									
- 29	79,2	74,9	154,1	58,5	57,6	116,1	73,9 (± 4,2)	76,9 (± 4,1)	75,3 (± 3,0)
30 - 44	106,9	103,6	210,5	85,4	83,0	168,4	79,9 (± 3,4)	80,1 (± 3,3)	80,0 (± 2,4)
45 - 64	132,2	133,3	265,5	109,4	117,4	226,8	82,8 (± 2,8)	88,1 (± 2,4)	85,4 (± 1,9)
65 -	91,4	116,9	208,3	74,4	85,5	159,9	81,5 (± 6,6)	73,1 (± 6,7)	76,8 (± 4,8)
18 -	409,6	428,7	838,3	327,7	343,4	671,2	80,0 (± 1,9)	80,1 (± 1,8)	80,1 (± 1,3)

Tabell 2.7 (forts)

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Hallands län									
- 29	16,8	17,0	33,8	13,8	11,4	25,2	82,1 (± 7,7)	67,0 (± 9,1)	74,5 (± 6,1)
30 - 44	24,7	25,0	49,7	20,5	22,2	42,8	83,2 (± 6,3)	89,0 (± 5,1)	86,1 (± 4,0)
45 - 64	32,0	31,6	63,6	26,5	28,8	55,3	82,8 (± 5,7)	91,1 (± 4,0)	86,9 (± 3,5)
65 -	..	28,1	49,4	..	22,1	40,1	..	78,6 (±12,6)	81,2 (± 9,0)
18 -	94,8	101,7	196,5	78,9	84,5	163,3	83,2 (± 3,5)	83,1 (± 3,4)	83,1 (± 2,4)
Västra Götalands län									
- 29	108,2	101,9	210,1	82,2	77,3	159,5	76,0 (± 3,5)	75,9 (± 3,6)	75,9 (± 2,5)
30 - 44	149,6	140,2	289,8	118,1	118,8	236,9	79,0 (± 2,9)	84,7 (± 2,6)	81,8 (± 1,9)
45 - 64	172,9	170,8	343,7	150,3	151,7	302,0	86,9 (± 2,2)	88,8 (± 2,0)	87,9 (± 1,5)
65 -	118,7	157,7	276,4	99,6	124,7	224,3	83,9 (± 5,3)	79,1 (± 5,2)	81,1 (± 3,8)
18 -	549,5	570,5	1 120,0	450,3	472,4	922,7	81,9 (± 1,5)	82,8 (± 1,5)	82,4 (± 1,1)
Värmland län									
- 29	20,2	17,0	37,1	13,8	13,6	27,4	68,4 (± 8,8)	80,2 (± 8,1)	73,8 (± 6,1)
30 - 44	25,7	24,2	49,9	19,6	20,2	39,8	76,1 (± 7,1)	83,5 (± 6,2)	79,7 (± 4,7)
45 - 64	33,8	34,8	68,7	29,2	30,8	60,0	86,2 (± 4,9)	88,4 (± 4,4)	87,3 (± 3,3)
65 -	..	32,7	57,8	..	24,4	48,0	..	74,7 (±11,9)	83,0 (± 7,8)
18 -	104,9	108,7	213,6	86,1	89,0	175,1	82,1 (± 3,4)	81,9 (± 3,4)	82,0 (± 2,4)
Örebro län									
- 29	20,7	18,1	38,7	15,8	14,4	30,3	76,7 (± 8,0)	79,9 (± 7,9)	78,2 (± 5,6)
30 - 44	25,6	25,7	51,3	20,2	21,9	42,1	79,2 (± 6,8)	85,1 (± 5,7)	82,1 (± 4,5)
45 - 64	34,9	33,8	68,7	29,3	30,6	60,0	84,2 (± 5,2)	90,6 (± 4,1)	87,3 (± 3,3)
65 -	..	30,4	49,9	..	25,0	40,5	..	82,1 (±11,2)	81,3 (± 8,7)
18 -	100,5	108,0	208,5	81,0	91,9	172,9	80,6 (± 3,6)	85,1 (± 3,2)	82,9 (± 2,4)
Västmanlands län									
- 29	16,5	15,4	31,9	12,6	10,3	22,9	76,1 (± 8,9)	66,8 (±10,1)	71,6 (± 6,8)
30 - 44	25,8	22,7	48,5	20,3	20,0	40,3	78,5 (± 6,9)	88,1 (± 5,5)	83,0 (± 4,5)
45 - 64	30,4	32,1	62,5	27,3	28,4	55,7	89,8 (± 4,6)	88,6 (± 4,7)	89,2 (± 3,3)
65 -	..	..	41,3	..	..	30,4	..	..	73,6 (±10,9)
18 -	89,5	94,7	184,2	72,2	77,0	149,2	80,6 (± 3,8)	81,3 (± 3,7)	81,0 (± 2,6)

Tabell 2.7 (forts)

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Dalarnas län									
- 29	17,9	16,2	34,1	11,8	12,0	23,8	66,0 (± 9,5)	74,3 (± 9,1)	69,9 (± 6,6)
30 - 44	27,7	25,1	52,8	21,4	21,0	42,5	77,4 (± 6,7)	83,7 (± 6,1)	80,4 (± 4,5)
45 - 64	36,7	35,8	72,6	31,7	33,9	65,7	86,4 (± 4,7)	94,8 (± 3,0)	90,5 (± 2,8)
65 -	..	26,6	53,7	..	21,9	42,4	..	82,3 (±11,4)	78,9 (± 8,8)
18 -	109,4	103,7	213,2	85,5	88,9	174,3	78,1 (± 3,7)	85,7 (± 3,1)	81,8 (± 2,4)
Gävleborgs län									
- 29	19,0	18,0	37,0	14,3	12,6	27,0	75,5 (± 8,3)	70,2 (± 9,1)	72,9 (± 6,1)
30 - 44	27,8	26,4	54,2	22,6	20,7	43,3	81,2 (± 6,2)	78,2 (± 6,6)	79,7 (± 4,5)
45 - 64	38,6	35,8	74,4	33,6	32,5	66,0	87,0 (± 4,5)	90,6 (± 4,0)	88,8 (± 3,0)
65 -	..	27,5	51,7	..	16,9	38,5	..	61,7 (±14,4)	74,4 (± 9,4)
18 -	109,6	107,7	217,3	92,0	82,7	174,7	84,0 (± 3,2)	76,8 (± 3,7)	80,4 (± 2,5)
Västernorrlands län									
- 29	16,7	15,6	32,2	11,4	12,1	23,5	68,5 (± 9,5)	77,8 (± 8,5)	73,0 (± 6,4)
30 - 44	24,2	22,4	46,6	18,7	18,7	37,3	77,0 (± 7,1)	83,5 (± 6,6)	80,1 (± 4,9)
45 - 64	33,0	32,6	65,5	28,3	28,6	56,9	85,7 (± 5,0)	87,9 (± 4,7)	86,8 (± 3,4)
65 -	..	31,7	51,2	..	28,2	44,3	..	89,1 (± 8,9)	86,6 (± 7,6)
18 -	93,3	102,2	195,5	74,5	87,6	162,1	79,8 (± 3,7)	85,7 (± 3,3)	82,9 (± 2,5)
Jämtlands län									
- 29	9,4	8,9	18,3	6,7	6,6	13,3	71,5 (±12,3)	73,9 (±11,9)	72,7 (± 8,6)
30 - 44	13,5	12,1	25,5	10,7	10,6	21,2	79,3 (± 9,1)	87,5 (± 7,9)	83,2 (± 6,1)
45 - 64	17,3	16,6	33,9	14,9	14,4	29,3	86,2 (± 6,8)	86,9 (± 6,9)	86,6 (± 4,8)
65 -	..	..	30,4	..	..	26,5	..	..	87,2 (± 9,6)
18 -	52,4	55,7	108,1	42,2	48,1	90,4	80,5 (± 4,9)	86,5 (± 4,3)	83,6 (± 3,3)
Västerbottens län									
- 29	19,9	20,1	39,9	14,2	15,3	29,5	71,2 (± 8,6)	76,5 (± 7,8)	73,9 (± 5,8)
30 - 44	26,0	23,4	49,3	21,0	20,0	41,1	81,1 (± 6,6)	85,7 (± 6,1)	83,3 (± 4,5)
45 - 64	34,1	32,7	66,8	28,6	29,1	57,7	83,9 (± 5,4)	88,9 (± 4,6)	86,4 (± 3,6)
65 -	..	33,3	53,3	..	23,1	37,9	..	69,4 (±12,9)	71,1 (± 9,8)
18 -	100,0	109,4	209,4	78,7	87,6	166,2	78,7 (± 3,8)	80,0 (± 3,6)	79,4 (± 2,6)

Tabell 2.7 (forts)

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Norrbottens län									
- 29	18,5	15,2	33,7	13,2	12,3	25,5	71,3 (± 9,0)	80,9 (± 8,3)	75,6 (± 6,2)
30 - 44	27,0	23,5	50,5	20,8	20,6	41,4	77,0 (± 7,0)	87,6 (± 5,7)	81,9 (± 4,6)
45 - 64	32,8	30,5	63,3	28,6	25,6	54,3	87,3 (± 4,9)	84,1 (± 5,6)	85,8 (± 3,7)
65 -	..	24,7	42,1	..	17,7	31,5	..	71,6 (±13,8)	74,9 (±10,2)
18 -	95,7	93,9	189,5	76,4	76,2	152,6	79,9 (± 3,7)	81,2 (± 3,7)	80,5 (± 2,6)
Hela riket 18-	3 226,6	3 379,3	6 605,9	2 628,7	2 797,0	5 425,7	81,5 (± 0,6)	82,8 (± 0,6)	82,1 (± 0,4)

Tabell 2.8 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, civilstånd och ålder

Riksdag Elections in 1998. Voting rates by sex, marital status and age

Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Gifta									
- 29	73,3	107,2	180,4	56,8	85,9	142,7	77,6 (± 4,1)	80,1 (± 3,2)	79,1 (± 2,5)
30 - 44	429,1	508,6	937,7	358,0	439,5	797,5	83,4 (± 1,5)	86,4 (± 1,3)	85,1 (± 1,0)
45 - 64	879,3	930,8	1 810,1	778,8	839,3	1 618,1	88,6 (± 0,9)	90,2 (± 0,8)	89,4 (± 0,6)
65 -	604,9	843,9	1 448,8	504,2	652,2	1 156,4	83,4 (± 2,4)	77,3 (± 2,3)	79,8 (± 1,7)
18 -	1 986,5	2 390,5	4 376,9	1 697,9	2 016,8	3 714,7	85,5 (± 0,8)	84,4 (± 0,7)	84,9 (± 0,5)
Ej gifta									
- 29	559,6	487,6	1 047,2	418,6	374,6	793,2	74,8 (± 1,6)	76,8 (± 1,6)	75,7 (± 1,1)
30 - 44	446,3	320,6	766,9	341,3	264,7	606,0	76,5 (± 1,7)	82,6 (± 1,8)	79,0 (± 1,3)
45 - 64	180,0	118,5	298,6	136,1	97,4	233,5	75,6 (± 2,8)	82,2 (± 3,0)	78,2 (± 2,0)
65 -	54,2	62,1	116,3	34,7	43,6	78,3	64,1 (± 10,4)	70,2 (± 9,3)	67,3 (± 7,0)
18 -	1 240,1	988,8	2 229,0	930,7	780,2	1 711,0	75,1 (± 1,1)	78,9 (± 1,1)	76,8 (± 0,8)
Samtliga	3 226,6	3 379,3	6 605,9	2 628,7	2 797,0	5 425,7	81,5 (± 0,6)	82,8 (± 0,6)	82,1 (± 0,4)

Tabell 2.9 Riksdagsvalet 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön och civilstånd

Riksdag Election in 1998 by county. Voting rates by sex and marital status

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Stockholms län									
Gifta	356,5	440,7	797,2	300,4	373,4	673,8	84,2 (± 1,7)	84,7 (± 1,6)	84,5 (± 1,2)
Ej gifta	249,9	222,9	472,9	194,4	182,4	376,8	77,8 (± 2,1)	81,8 (± 2,1)	79,7 (± 1,5)
Summa	606,5	663,6	1 270,1	494,7	555,8	1 050,5	81,6 (± 1,3)	83,8 (± 1,3)	82,7 (± 0,9)
Uppsala län									
Gifta	63,4	69,2	132,6	51,5	58,7	110,2	81,2 (± 4,5)	84,9 (± 3,9)	83,1 (± 3,0)
Ej gifta	46,2	38,2	84,4	35,5	31,5	67,0	76,9 (± 5,1)	82,4 (± 4,9)	79,4 (± 3,6)
Summa	109,6	107,4	217,0	87,0	90,2	177,2	79,4 (± 3,4)	84,0 (± 3,0)	81,7 (± 2,3)
Södermanlands län									
Gifta	59,2	71,0	130,2	50,7	62,6	113,3	85,6 (± 4,2)	88,3 (± 3,5)	87,0 (± 2,7)
Ej gifta	34,8	22,8	57,6	23,8	18,9	42,7	68,4 (± 6,4)	82,8 (± 6,3)	74,1 (± 4,7)
Summa	94,0	93,8	187,8	74,5	81,5	156,0	79,2 (± 3,7)	86,9 (± 3,1)	83,1 (± 2,4)
Östergötlands län									
Gifta	89,8	114,4	204,2	81,9	97,2	179,1	91,2 (± 2,6)	85,0 (± 3,1)	87,7 (± 2,1)
Ej gifta	55,2	43,6	98,8	42,6	33,8	76,5	77,3 (± 4,4)	77,6 (± 5,2)	77,4 (± 3,4)
Summa	145,0	158,1	303,1	124,5	131,1	255,6	85,9 (± 2,4)	82,9 (± 2,7)	84,3 (± 1,8)
Jönköpings län									
Gifta	77,9	87,8	165,8	69,5	75,7	145,2	89,2 (± 3,2)	86,2 (± 3,3)	87,6 (± 2,3)
Ej gifta	44,9	28,9	73,8	35,7	24,2	59,9	79,5 (± 4,9)	83,8 (± 5,5)	81,2 (± 3,7)
Summa	122,9	116,7	239,6	105,2	99,9	205,1	85,6 (± 2,8)	85,6 (± 2,8)	85,6 (± 2,0)
Kronobergs län									
Gifta	44,6	53,0	97,7	36,4	46,0	82,4	81,6 (± 5,4)	86,7 (± 4,4)	84,3 (± 3,5)
Ej gifta	25,7	17,9	43,6	20,3	14,0	34,3	79,0 (± 6,6)	77,9 (± 8,1)	78,5 (± 5,1)
Summa	70,3	71,0	141,3	56,7	60,0	116,6	80,6 (± 4,2)	84,5 (± 3,9)	82,6 (± 2,9)
Kalmar län									
Gifta	57,7	66,2	123,9	51,1	53,4	104,5	88,6 (± 3,9)	80,6 (± 4,4)	84,3 (± 3,0)
Ej gifta	32,0	25,3	57,3	23,6	19,7	43,3	73,6 (± 6,3)	77,8 (± 6,8)	75,5 (± 4,6)
Summa	89,7	91,5	181,2	74,7	73,0	147,8	83,3 (± 3,4)	79,8 (± 3,7)	81,5 (± 2,5)
Gotlands län									
Gifta	14,9	24,8	39,7	12,6	19,5	32,1	85,0 (± 8,8)	78,6 (± 8,9)	81,0 (± 6,4)
Ej gifta	9,9	..	17,0	7,6	..	13,1	76,8 (± 11,3)	..	77,4 (± 8,6)
Summa	24,8	31,9	56,7	20,2	25,1	45,3	81,7 (± 7,0)	78,5 (± 7,4)	79,9 (± 5,1)

Tabell 2.9 (forts)

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Civilstånd									
Blekinge län									
Gifta	33,4	43,6	77,1	29,7	38,5	68,1	88,9 (± 4,7)	88,1 (± 4,5)	88,4 (± 3,2)
Ej gifta	21,1	16,9	37,9	15,9	12,7	28,6	75,7 (± 7,6)	75,2 (± 9,3)	75,5 (± 5,9)
Summa	54,5	60,5	115,0	45,6	51,1	96,7	83,8 (± 4,2)	84,5 (± 4,2)	84,2 (± 3,0)
Skåne län									
Gifta	268,6	309,9	578,5	225,8	251,6	477,4	84,1 (± 2,0)	81,2 (± 2,1)	82,5 (± 1,4)
Ej gifta	141,0	118,8	259,9	101,9	91,8	193,8	72,3 (± 3,0)	77,3 (± 3,1)	74,6 (± 2,2)
Summa	409,6	428,7	838,3	327,7	343,4	671,2	80,0 (± 1,7)	80,1 (± 1,7)	80,1 (± 1,2)
Hallands län									
Gifta	63,5	73,3	136,9	53,0	63,3	116,3	83,5 (± 4,1)	86,3 (± 3,6)	85,0 (± 2,7)
Ej gifta	31,3	28,3	59,6	25,8	21,2	47,0	82,5 (± 5,3)	74,8 (± 6,5)	78,8 (± 4,2)
Summa	94,8	101,7	196,5	78,9	84,5	163,3	83,2 (± 3,2)	83,1 (± 3,2)	83,1 (± 2,3)
Västra götlands län									
Gifta	343,9	409,7	753,7	297,3	348,7	646,0	86,4 (± 1,7)	85,1 (± 1,6)	85,7 (± 1,2)
Ej gifta	205,6	160,8	366,3	153,0	123,7	276,7	74,4 (± 2,5)	77,0 (± 2,7)	75,5 (± 1,8)
Summa	549,5	570,5	1 120,0	450,3	472,4	922,7	81,9 (± 1,4)	82,8 (± 1,4)	82,4 (± 1,0)
Värmlands län									
Gifta	62,7	77,3	140,1	56,0	64,1	120,1	89,2 (± 3,5)	82,9 (± 4,0)	85,7 (± 2,7)
Ej gifta	42,1	31,4	73,5	30,1	24,9	55,0	71,5 (± 5,8)	79,4 (± 5,8)	74,9 (± 4,1)
Summa	104,9	108,7	213,6	86,1	89,0	175,1	82,1 (± 3,2)	81,9 (± 3,3)	82,0 (± 2,3)
Örebro län									
Gifta	59,2	76,8	136,0	51,8	67,1	118,9	87,4 (± 3,9)	87,4 (± 3,5)	87,4 (± 2,6)
Ej gifta	41,3	31,2	72,5	29,2	24,8	54,0	70,7 (± 5,8)	79,4 (± 6,0)	74,5 (± 4,2)
Summa	100,5	108,0	208,5	81,0	91,9	172,9	80,6 (± 3,4)	85,1 (± 3,1)	82,9 (± 2,3)
Västmanlands län									
Gifta	54,2	69,2	123,4	45,2	57,9	103,1	83,4 (± 4,5)	83,7 (± 4,0)	83,6 (± 3,0)
Ej gifta	35,3	25,5	60,8	27,0	19,1	46,0	76,4 (± 5,7)	74,9 (± 6,8)	75,8 (± 4,4)
Summa	89,5	94,7	184,2	72,2	77,0	149,2	80,6 (± 3,5)	81,3 (± 3,5)	81,0 (± 2,5)
Dalarnas län									
Gifta	69,2	75,3	144,4	56,8	67,1	123,9	82,1 (± 4,3)	89,2 (± 3,3)	85,8 (± 2,7)
Ej gifta	40,3	28,5	68,7	28,7	21,8	50,4	71,2 (± 5,7)	76,5 (± 6,4)	73,4 (± 4,3)
Summa	109,4	103,7	213,2	85,5	88,9	174,3	78,1 (± 3,5)	85,7 (± 3,0)	81,8 (± 2,3)

Tabell 2.9 (forts)

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Civilstånd									
Gävleborgs län									
Gifta	66,9	72,4	139,3	59,1	56,0	115,0	88,2 (± 3,7)	77,3 (± 4,6)	82,6 (± 3,0)
Ej gifta	42,7	35,3	78,0	33,0	26,7	59,7	77,3 (± 5,2)	75,7 (± 5,8)	76,5 (± 3,9)
Summa	109,6	107,7	217,3	92,0	82,7	174,7	84,0 (± 3,1)	76,8 (± 3,6)	80,4 (± 2,4)
Västernorrlands län									
Gifta	54,7	73,7	128,4	46,0	64,9	110,9	84,1 (± 4,5)	88,1 (± 3,6)	86,4 (± 2,8)
Ej gifta	38,6	28,5	67,2	28,5	22,7	51,2	73,7 (± 5,5)	79,7 (± 6,0)	76,2 (± 4,1)
Summa	93,3	102,2	195,5	74,5	87,6	162,1	79,8 (± 3,5)	85,7 (± 3,1)	82,9 (± 2,4)
Jämtlands län									
Gifta	29,6	37,4	67,0	26,2	32,9	59,1	88,3 (± 5,4)	88,0 (± 5,1)	88,2 (± 3,7)
Ej gifta	22,8	18,3	41,1	16,1	15,2	31,3	70,4 (± 8,1)	83,3 (± 7,2)	76,2 (± 5,5)
Summa	52,4	55,7	108,1	42,2	48,1	90,4	80,5 (± 4,8)	86,5 (± 4,2)	83,6 (± 3,2)
Västerbottens län									
Gifta	61,9	77,0	138,9	50,9	63,1	114,0	82,3 (± 4,4)	81,9 (± 4,3)	82,1 (± 3,1)
Ej gifta	38,1	32,4	70,5	27,7	24,5	52,2	72,8 (± 5,9)	75,6 (± 6,2)	74,1 (± 4,3)
Summa	100,0	109,4	209,4	78,7	87,6	166,2	78,7 (± 3,6)	80,0 (± 3,5)	79,4 (± 2,5)
Norrbottens län									
Gifta	54,3	67,6	121,9	46,1	55,0	101,1	84,8 (± 4,3)	81,4 (± 4,3)	82,9 (± 3,0)
Ej gifta	41,4	26,3	67,6	30,4	21,2	51,5	73,5 (± 5,5)	80,5 (± 6,1)	76,2 (± 4,1)
Summa	95,7	93,9	189,5	76,4	76,2	152,6	79,9 (± 3,5)	81,2 (± 3,5)	80,5 (± 2,5)
Hela riket									
Gifta	1 986,5	2 390,5	4 376,9	1 697,9	2 016,8	3 714,7	85,5 (± 0,7)	84,4 (± 0,6)	84,9 (± 0,4)
Ej gifta	1 240,1	988,8	2 229,0	930,7	780,2	1 711,0	75,1 (± 0,9)	78,9 (± 1,0)	76,8 (± 0,7)
Summa	3 226,6	3 379,3	6 605,9	2 628,7	2 797,0	5 425,7	81,5 (± 0,5)	82,8 (± 0,5)	82,1 (± 0,4)

Tabell 2.10 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden, efter kön, sysselsättningsstatus och ålder. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, employment and age. Age 18–74

Sysselsättningsstatus Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
I arbetskraften	2 176,4	1 927,4	4 103,8	1 806,1	1 673,4	3 479,5	83,0 (± 0,7)	86,8 (± 0,6)	84,8 (± 0,5)
Sysselsatta									
- 29	409,5	339,5	749,0	312,2	274,8	587,0	76,2 (± 1,8)	80,9 (± 1,8)	78,4 (± 1,3)
30 - 44	766,2	689,7	1 455,9	632,5	597,9	1 230,5	82,5 (± 1,2)	86,7 (± 1,1)	84,5 (± 0,8)
45 - 64	850,1	795,2	1 645,3	751,6	722,3	1 473,9	88,4 (± 0,9)	90,8 (± 0,9)	89,6 (± 0,6)
65 -	25,3	..	32,3	24,2	..	30,4	95,8 (± 5,0)	..	94,3 (± 4,9)
Summa 18-74	2 051,1	1 831,4	3 882,5	1 720,5	1 601,3	3 321,8	83,9 (± 0,7)	87,4 (± 0,7)	85,6 (± 0,5)
Arbetslösa	125,3	96,0	221,3	85,6	72,1	157,7	68,3 (± 3,6)	75,1 (± 3,7)	71,3 (± 2,6)
Ej i arbetskraften	570,8	753,4	1 324,3	438,6	600,0	1 038,6	76,8 (± 1,6)	79,6 (± 1,3)	78,4 (± 1,0)
Arbetar i eget hushåll									
- 29	..	15,9	16,5	..	10,4	10,9	..	65,3 (±10,1)	66,4 (± 9,9)
30 - 44	..	20,7	21,3	..	16,9	17,3	..	81,6 (± 7,2)	81,2 (± 7,1)
45 - 64	..	16,0	16,9	..	13,8	14,4	..	86,1 (± 7,1)	85,3 (± 7,1)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Summa 18-74	..	54,0	56,0	..	42,5	44,0	..	78,6 (± 4,7)	78,5 (± 4,6)
Studerande	156,7	193,7	350,4	123,1	161,3	284,3	78,5 (± 2,8)	83,2 (± 2,2)	81,1 (± 1,8)
Övriga ej i arbetskraften									
- 29	52,8	63,2	116,0	34,5	36,1	70,6	65,3 (± 5,6)	57,1 (± 5,3)	60,9 (± 3,9)
30 - 44	46,4	48,3	94,7	24,5	33,1	57,6	52,8 (± 6,5)	68,6 (± 5,7)	60,8 (± 4,3)
45 - 64	158,8	195,5	354,3	124,5	163,0	287,5	78,4 (± 2,8)	83,3 (± 2,2)	81,1 (± 1,8)
65 -	154,1	198,7	352,8	130,5	164,1	294,6	84,7 (± 3,8)	82,6 (± 3,5)	83,5 (± 2,6)
Summa 18-74	412,1	505,7	917,8	314,0	396,3	710,3	76,2 (± 2,0)	78,4 (± 1,8)	77,4 (± 1,3)
Samtliga 18-74	2 747,2	2 680,8	5 428,0	2 244,8	2 273,4	4 518,2	81,7 (± 0,6)	84,8 (± 0,6)	83,2 (± 0,4)

Tabell 2.11 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, sysselsättningsstatus och civilstånd. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, employment and marital status. Age 18–74

Sysselsättningsstatus Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
I arbetskraften	2 176,4	1 927,4	4 103,8	1 806,1	1 673,4	3 479,5	83,0 (± 0,7)	86,8 (± 0,6)	84,8 (± 0,5)
Sysselsatta									
Gifta	1 163,0	1 195,8	2 358,8	1 024,7	1 076,3	2 100,9	88,1 (± 0,8)	90,0 (± 0,7)	89,1 (± 0,5)
Ej gifta	888,1	635,6	1 523,7	695,8	525,0	1 220,9	78,4 (± 1,2)	82,6 (± 1,3)	80,1 (± 0,9)
Summa	2 051,1	1 831,4	3 882,5	1 720,5	1 601,3	3 321,8	83,9 (± 0,7)	87,4 (± 0,7)	85,6 (± 0,5)
Arbetslösa									
Gifta	52,6	49,8	102,4	40,4	40,5	80,9	76,7 (± 5,0)	81,4 (± 4,7)	79,0 (± 3,4)
Ej gifta	72,7	46,2	118,9	45,3	31,6	76,8	62,2 (± 4,9)	68,4 (± 5,8)	64,6 (± 3,8)
Summa	125,3	96,0	221,3	85,6	72,1	157,7	68,3 (± 3,6)	75,1 (± 3,7)	71,3 (± 2,6)
Ej i arbetskraften	570,8	753,4	1 324,3	438,6	600,0	1 038,6	76,8 (± 1,6)	79,6 (± 1,3)	78,4 (± 1,0)
Arbetar i eget hushåll									
Gifta	..	34,8	35,7	..	28,5	29,5	..	82,1 (± 5,5)	82,6 (± 5,3)
Ej gifta	..	19,3	20,3	..	13,9	14,5	..	72,3 (± 8,6)	71,4 (± 8,5)
Summa	..	54,0	56,0	..	42,5	44,0	..	78,6 (± 4,7)	78,5 (± 4,6)
Studerande									
Gifta	42,1	65,2	107,3	32,8	52,2	85,0	78,0 (± 5,3)	80,0 (± 4,1)	79,2 (± 3,3)
Ej gifta	114,7	128,5	243,1	90,3	109,1	199,4	78,7 (± 3,3)	84,9 (± 2,7)	82,0 (± 2,1)
Summa	156,7	193,7	350,4	123,1	161,3	284,3	78,5 (± 2,8)	83,2 (± 2,2)	81,1 (± 1,8)
Övriga ej i arbetskraften									
Gifta	291,7	397,6	689,3	241,3	328,9	570,2	82,7 (± 2,2)	82,7 (± 1,9)	82,7 (± 1,4)
Ej gifta	120,5	108,0	228,5	72,7	67,4	140,1	60,4 (± 3,9)	62,4 (± 4,1)	61,3 (± 2,8)
Summa	412,1	505,7	917,8	314,0	396,3	710,3	76,2 (± 2,0)	78,4 (± 1,8)	77,4 (± 1,3)
Samtliga									
Gifta	1 550,3	1 743,2	3 293,6	1 340,1	1 526,4	2 866,5	86,4 (± 0,8)	87,6 (± 0,7)	87,0 (± 0,5)
Ej gifta	1 196,9	937,5	2 134,5	904,7	747,0	1 651,6	75,6 (± 1,1)	79,7 (± 1,1)	77,4 (± 0,8)
Summa	2 747,2	2 680,8	5 428,0	2 244,8	2 273,4	4 518,2	81,7 (± 0,6)	84,8 (± 0,6)	83,2 (± 0,4)

Tabell 2.12 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, näringsgren och yrkeställning. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voters by sex, industry and occupational status. Age 18–74

Kod	Näringsgren	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
Yrkeställning		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
1	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske									
	Företagare	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Anställda	51,3	29,2	80,5	39,4	23,3	62,8	76,9 (± 5,1)	79,9 (± 6,2)	78,0 (± 3,9)
	medhjälpare	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	familjemedlemmar	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	54,0	32,8	86,9	42,0	26,6	68,6	77,7 (± 4,9)	81,0 (± 5,8)	79,0 (± 3,7)
2-4	Gruvor och mineralbrott, tillverkningsindustri, el-, gas-, värme- och vattenverk									
	Företagare inkl									
	medhjälpare	71,3	8,3	79,6	58,0	7,3	65,3	81,3 (± 4,0)	88,8 (± 9,2)	82,1 (± 3,7)
	familjemedlemmar	657,3	180,2	837,5	549,3	155,9	705,2	83,6 (± 1,2)	86,5 (± 2,1)	84,2 (± 1,1)
	Anställda									
	Summa	728,6	188,4	917,0	607,2	163,2	770,4	83,3 (± 1,2)	86,6 (± 2,1)	84,0 (± 1,0)
5	Byggnadsindustri									
	Företagare inkl									
	medhjälpare	68,5	31,9	100,3	55,3	25,8	81,1	80,8 (± 4,2)	80,8 (± 5,9)	80,8 (± 3,4)
	familjemedlemmar	242,7	229,4	472,1	192,4	191,0	383,4	79,3 (± 2,2)	83,2 (± 2,1)	81,2 (± 1,5)
	Anställda									
	Summa	311,1	261,3	572,5	247,7	216,8	464,4	79,6 (± 2,0)	83,0 (± 2,0)	81,1 (± 1,4)
6	Varuhandel, restaurang- och hotellrörelse									
	Företagare inkl									
	medhjälpare	30,8	..	34,2	23,7	..	26,2	76,9 (± 6,7)	..	76,7 (± 6,3)
	familjemedlemmar	202,3	117,5	319,8	167,8	102,7	270,5	83,0 (± 2,3)	87,4 (± 2,6)	84,6 (± 1,7)
	Anställda									
	Summa	233,1	120,9	354,0	191,5	105,2	296,7	82,2 (± 2,2)	87,0 (± 2,6)	83,8 (± 1,7)

Tabell 2.12 (forts)

Kod	Näringsgren	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
7	Samfärdsel, post- och televerk									
	Företagare inkl medhjälpande familjemedlemmar	60,3	15,8	76,1	53,5	13,7	67,2	88,7 (± 3,6)	86,6 (± 7,3)	88,3 (± 3,2)
	Anställda	299,9	236,7	536,7	260,6	209,4	470,0	86,9 (± 1,7)	88,4 (± 1,8)	87,6 (± 1,2)
	Summa	360,2	252,6	612,8	314,1	223,1	537,2	87,2 (± 1,5)	88,3 (± 1,7)	87,7 (± 1,1)
8	Banker och försäkringsinstitut, fastighetsförvaltning och uppdragsverksamhet									
	Företagare inkl medhjälpande familjemedlemmar	8,7	8,4	17,1	7,8	7,7	15,5	90,1 (± 8,7)	91,8 (± 8,0)	91,0 (± 5,9)
	Anställda	181,7	837,6	1 019,4	161,8	748,0	909,8	89,0 (± 2,0)	89,3 (± 0,9)	89,3 (± 0,8)
	Summa	190,4	846,0	1 036,4	169,6	755,7	925,3	89,1 (± 1,9)	89,3 (± 0,9)	89,3 (± 0,8)
9	Offentlig förvaltning och andra tjänster									
	Företagare inkl medhjälpande familjemedlemmar	14,2	23,9	38,0	12,5	19,6	32,1	87,9 (± 7,4)	82,3 (± 6,6)	84,4 (± 5,0)
	Anställda	67,8	78,3	146,1	61,9	68,1	130,0	91,2 (± 3,0)	87,0 (± 3,2)	89,0 (± 2,2)
	Summa	82,0	102,1	184,1	74,4	87,7	162,0	90,7 (± 2,8)	85,9 (± 2,9)	88,0 (± 2,0)
99	Ej identifierbar eller ej angiven näringsgren	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Samtliga i arbetskraften	1 962,8	1 805,9	3 768,7	1 649,0	1 579,3	3 228,3	84,0 (± 0,7)	87,5 (± 0,7)	85,7 (± 0,5)
	Därav									
	Företagare	305,8	104,2	410,0	255,0	89,5	344,5	83,4 (± 1,9)	85,9 (± 2,9)	84,0 (± 1,6)
	Anställda	1 740,5	1 717,6	3 458,1	1 461,2	1 504,9	2 966,1	84,0 (± 0,8)	87,6 (± 0,7)	85,8 (± 0,5)
	medhjälpande familjemedlemmar	..	9,6	14,3	..	6,9	11,2	..	71,6 (±12,5)	78,1 (± 9,6)

Tabell 2.13 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, näringsgren och ålder. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, industry and age. Age 18–74

Kod	Näringsgren	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
1	Jordbruk, skogsbruk, jakt och fiske									
	-29	248,1	266,9	515,0	181,3	194,7	376,0	73,1 (± 2,4)	72,9 (± 2,3)	73,0 (± 1,7)
	30-44	152,5	159,8	312,4	99,0	122,0	221,0	64,9 (± 3,4)	76,3 (± 2,8)	70,8 (± 2,2)
	45-64	276,0	279,3	555,3	220,2	236,9	457,2	79,8 (± 2,1)	84,8 (± 1,8)	82,3 (± 1,4)
	65-	161,9	201,7	363,5	137,2	167,1	304,3	84,7 (± 3,7)	82,8 (± 3,5)	83,7 (± 2,6)
	Summa	838,5	907,7	1 746,1	637,7	720,7	1 358,4	76,1 (± 1,3)	79,4 (± 1,2)	77,8 (± 0,9)
2-4	Gruvor och mineralbrott, tillverkningsindustri, el-, gas-, värme- och vattenverk									
	-29	146,7	39,9	186,6	112,8	34,1	146,9	76,8 (± 3,0)	85,5 (± 4,7)	78,7 (± 2,6)
	30-44	282,4	73,1	355,5	231,2	63,7	294,8	81,8 (± 2,0)	87,1 (± 3,3)	82,9 (± 1,7)
	45-64	295,0	75,1	370,1	258,9	65,0	324,0	87,8 (± 1,6)	86,6 (± 3,3)	87,5 (± 1,5)
	65-	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	728,6	188,4	917,0	607,2	163,2	770,4	83,3 (± 1,2)	86,6 (± 2,1)	84,0 (± 1,0)
5	Byggnadsindustri									
	-29	89,8	80,6	170,4	64,0	63,0	127,0	71,3 (± 4,1)	78,2 (± 3,9)	74,5 (± 2,9)
	30-44	117,8	92,2	210,0	94,4	75,1	169,6	80,1 (± 3,2)	81,5 (± 3,4)	80,7 (± 2,3)
	45-64	98,0	86,3	184,3	83,8	76,9	160,7	85,5 (± 3,0)	89,2 (± 2,8)	87,2 (± 2,1)
	65-	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	311,1	261,3	572,5	247,7	216,8	464,4	79,6 (± 2,0)	83,0 (± 2,0)	81,1 (± 1,4)
6	Varuhandel, restaurang- och hotellrörelse									
	-29	38,1	25,6	63,8	28,8	20,6	49,5	75,6 (± 6,0)	80,6 (± 6,6)	77,6 (± 4,5)
	30-44	93,2	45,9	139,1	74,6	39,6	114,2	80,0 (± 3,6)	86,4 (± 4,3)	82,1 (± 2,8)
	45-64	100,8	49,2	150,0	87,1	44,8	131,9	86,5 (± 2,9)	91,0 (± 3,4)	87,9 (± 2,3)
	65-	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	233,1	120,9	354,0	191,5	105,2	296,7	82,2 (± 2,2)	87,0 (± 2,6)	83,8 (± 1,7)

Tabell 2.13 (forts)

Kod	Näringsgren	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
7	Samfärdsel, post- och televerk									
	-29	65,4	43,8	109,2	51,3	35,0	86,3	78,4 (± 4,4)	79,9 (± 5,2)	79,0 (± 3,4)
	30-44	134,3	94,6	228,9	116,8	82,9	199,6	86,9 (± 2,5)	87,6 (± 2,9)	87,2 (± 1,9)
	45-64	155,7	112,9	268,6	141,2	104,2	245,4	90,7 (± 2,0)	92,2 (± 2,1)	91,4 (± 1,4)
	65-	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	360,2	252,6	612,8	314,1	223,1	537,2	87,2 (± 1,5)	88,3 (± 1,7)	87,7 (± 1,1)
8	Banker och försäkringsinstitut, fastighetsförvaltning och uppdragsverksamhet									
	-29	29,5	116,6	146,1	24,8	96,3	121,2	84,1 (± 5,7)	82,6 (± 3,0)	82,9 (± 2,6)
	30-44	65,3	325,1	390,4	57,9	289,1	347,0	88,6 (± 3,4)	88,9 (± 1,5)	88,9 (± 1,3)
	45-64	93,9	402,7	496,6	85,2	368,7	453,9	90,7 (± 2,6)	91,6 (± 1,2)	91,4 (± 1,1)
	65-	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	190,4	846,0	1 036,4	169,6	755,7	925,3	89,1 (± 1,9)	89,3 (± 0,9)	89,3 (± 0,8)
9	Offentlig förvaltning och andra tjänster									
	-29	14,1	20,9	35,0	12,0	16,6	28,5	85,1 (± 8,1)	79,2 (± 7,5)	81,6 (± 5,5)
	30-44	28,8	37,8	66,7	24,7	31,2	55,9	85,6 (± 5,7)	82,5 (± 5,3)	83,8 (± 3,9)
	45-64	38,6	43,2	81,9	37,2	39,8	77,0	96,4 (± 2,6)	92,0 (± 3,5)	94,0 (± 2,2)
	65-	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	Summa	82,0	102,1	184,1	74,4	87,7	162,0	90,7 (± 2,8)	85,9 (± 2,9)	88,0 (± 2,0)
99	Ej identifierbar eller ej angiven näringsgren	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Santliga i arbetskraften		2 747,2	2 680,8	5 428,0	2 244,8	2 273,4	4 518,2	81,7 (± 0,6)	84,8 (± 0,6)	83,2 (± 0,4)

Tabell 2.14 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och yrke. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex and occupation. Age 18–74

Kod AKU	Yrke	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
0	Militärt arbete	11,6	..	11,6	11,2	..	11,2	96,3 (± 4,7)	..	96,3 (± 4,7)
1	Ledningsarbete	138,6	57,0	195,6	127,7	51,1	178,8	92,1 (± 2,0)	89,7 (± 3,4)	91,4 (± 1,7)
11,12	Ledningsarbete i stora och medel- stora företag, myndigheter m.m.	86,6	32,6	119,2	81,9	29,9	111,8	94,6 (± 2,1)	91,5 (± 4,1)	93,7 (± 1,9)
13	Ledningsarbete i mindre företag, myndigheter m.m.	52,0	24,4	76,4	45,8	21,3	67,0	88,0 (± 3,9)	87,2 (± 5,8)	87,8 (± 3,2)
2	Arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	291,4	315,6	606,9	268,3	295,1	563,4	92,1 (± 1,4)	93,5 (± 1,2)	92,8 (± 0,9)
21	Inom teknik- och datavetenskap m.m.	90,0	24,5	114,5	81,4	23,0	104,3	90,4 (± 2,7)	93,9 (± 4,1)	91,1 (± 2,3)
22	Inom biologi, hälso- och sjuk- vård	32,5	56,5	89,0	29,7	53,0	82,7	91,6 (± 4,2)	93,8 (± 2,7)	93,0 (± 2,3)
23	Lärararbete inom universitet, gymnasie- och grundskola	66,9	111,5	178,4	61,5	106,4	168,0	92,0 (± 2,8)	95,5 (± 1,6)	94,2 (± 1,5)
24	Annat arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	102,0	123,1	225,1	95,7	112,7	208,4	93,8 (± 2,0)	91,6 (± 2,1)	92,6 (± 1,5)
3	Arbete som kräver kortare högskoleutbildning	423,0	356,6	779,6	380,0	327,6	707,6	89,8 (± 1,3)	91,9 (± 1,2)	90,8 (± 0,9)
31	Tekniker- och ingenjörsarbete m.m.	199,3	30,4	229,7	179,3	26,9	206,2	90,0 (± 1,8)	88,4 (± 4,9)	89,8 (± 1,7)
32	Arbete inom biologi, hälso- och sjukvård som kräver kortare högskoleutbildning	17,0	95,4	112,4	15,6	87,3	102,9	91,8 (± 5,6)	91,5 (± 2,4)	91,6 (± 2,2)
33	Lärararbete som kräver kortare högskoleutbildning	9,1	76,4	85,5	7,8	73,2	81,0	85,4 (± 9,9)	95,8 (± 1,9)	94,7 (± 2,0)
34	Annat arbete som kräver kortare högskoleutbildning	197,6	154,3	352,0	177,3	140,3	317,5	89,7 (± 1,9)	90,9 (± 1,9)	90,2 (± 1,4)

Tabell 2.14 (forts)

Kod AKU	Yrke	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
4	Kontors- och kundservicearbete	116,0	302,7	418,7	95,0	268,0	362,9	81,9 (± 3,1)	88,5 (± 1,5)	86,7 (± 1,4)
41	Kontorsarbete m.m.	105,4	232,3	337,7	86,0	208,0	294,0	81,6 (± 3,3)	89,5 (± 1,7)	87,1 (± 1,5)
42	Kundservicearbete	10,6	70,4	81,0	9,0	60,0	69,0	85,2 (± 9,4)	85,1 (± 3,6)	85,1 (± 3,3)
5	Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	141,1	543,0	684,1	113,2	456,5	569,7	80,2 (± 2,9)	84,1 (± 1,3)	83,3 (± 1,2)
51	Service- omsorgs- och säkerhetsarbete	78,7	438,0	516,7	65,0	369,4	434,4	82,5 (± 3,7)	84,3 (± 1,5)	84,1 (± 1,4)
52	Försäljningsarbete inom detaljhandel m.m.	62,4	105,0	167,4	48,2	87,1	135,3	77,2 (± 4,6)	83,0 (± 3,1)	80,8 (± 2,6)
6	Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	73,0	24,3	97,3	61,0	20,4	81,5	83,6 (± 3,8)	84,0 (± 6,3)	83,7 (± 3,3)
7	Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	430,7	31,1	461,8	344,0	26,8	370,7	79,9 (± 1,7)	86,0 (± 5,2)	80,3 (± 1,6)
71	Gruv-, bygg- och anläggningsarbete	227,7	..	234,2	177,7	..	183,2	78,0 (± 2,4)	..	78,2 (± 2,3)
72	Metallhantverk, reparatörsarbete m.m.	167,7	9,5	177,2	138,2	7,8	146,0	82,4 (± 2,5)	81,4 (±10,5)	82,4 (± 2,4)
73,74	Finmekaniskt och grafiskt hantverk m.m.	35,2	15,1	50,4	28,1	13,5	41,6	79,7 (± 5,8)	89,3 (± 6,7)	82,6 (± 4,6)
8	Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.	359,5	74,7	434,2	274,6	57,7	332,3	76,4 (± 1,9)	77,3 (± 4,1)	76,5 (± 1,7)
81	Processoperatörsarbete	45,1	..	49,9	36,0	..	39,9	79,8 (± 5,1)	..	79,9 (± 4,8)
82	Maskinoperatörsarbete och monteringsarbete	164,6	61,9	226,5	126,2	47,8	174,0	76,7 (± 2,8)	77,3 (± 4,5)	76,8 (± 2,4)
83	Transport- och maskinförararbete	149,8	8,0	157,8	112,4	6,0	118,4	75,1 (± 3,1)	74,9 (±13,0)	75,1 (± 3,0)
9	Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning samt uppg. saknas	191,5	222,4	413,9	131,1	170,2	301,3	68,5 (± 2,9)	76,5 (± 2,4)	72,8 (± 1,9)
Samtliga i arbetskraften		176,4	1 927,4	4 103,8	1 806,1	1 673,4	3 479,5	83,0 (± 0,7)	86,8 (± 0,6)	84,8 (± 0,5)

Tabell 2.15 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, yrke och ålder. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, occupation and age. Age 18–74

Kod	Yrke	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
0	Militärt arbete									
- 29		..	..	..	..	..	..	..	..	..
30 - 44		..	..	..	..	..	..	..	..	..
45 - 64		..	..	..	..	..	..	..	..	..
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		11,6	..	11,6	11,2	..	11,2	96,3 (± 4,7)	..	96,3 (± 4,7)
1	Ledningsarbete									
- 29		..	..	11,0	..	..	8,3	..	..	75,6 (±11,1)
30 - 44		49,0	21,0	70,0	44,5	18,6	63,0	90,8 (± 3,5)	88,5 (± 5,9)	90,1 (± 3,0)
45 - 64		80,0	30,6	110,6	75,4	28,6	104,0	94,3 (± 2,2)	93,3 (± 3,8)	94,0 (± 1,9)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		138,6	57,0	195,6	127,7	51,1	178,8	92,1 (± 2,0)	89,7 (± 3,4)	91,4 (± 1,7)
2	Arbete som kräver teoretisk specialistkompetens									
- 29		39,9	43,6	83,5	36,2	39,5	75,6	90,7 (± 3,9)	90,4 (± 3,8)	90,6 (± 2,7)
30 - 44		110,9	122,0	233,0	102,0	114,0	216,0	92,0 (± 2,2)	93,4 (± 1,9)	92,7 (± 1,4)
45 - 64		137,5	149,1	286,5	127,1	140,9	267,9	92,4 (± 1,9)	94,5 (± 1,6)	93,5 (± 1,2)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		291,4	315,6	606,9	268,3	295,1	563,4	92,1 (± 1,4)	93,5 (± 1,2)	92,8 (± 0,9)
3	Arbete som kräver kortare högskoleutbildning									
- 29		66,8	54,3	121,2	56,1	47,5	103,6	84,0 (± 3,9)	87,4 (± 3,8)	85,5 (± 2,7)
30 - 44		163,7	154,6	318,3	146,6	142,3	288,9	89,6 (± 2,0)	92,0 (± 1,8)	90,8 (± 1,4)
45 - 64		187,4	146,8	334,1	172,1	137,1	309,2	91,9 (± 1,7)	93,4 (± 1,7)	92,5 (± 1,2)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		423,0	356,6	779,6	380,0	327,6	707,6	89,8 (± 1,3)	91,9 (± 1,2)	90,8 (± 0,9)
4	Kontors- och kundservicearbete									
- 29		36,1	54,6	90,7	25,7	45,4	71,1	71,3 (± 6,6)	83,1 (± 4,3)	78,4 (± 3,7)
30 - 44		37,7	100,9	138,6	31,0	88,7	119,7	82,1 (± 5,4)	87,9 (± 2,7)	86,3 (± 2,5)
45 - 64		41,8	146,0	187,8	37,9	132,7	170,6	90,6 (± 3,8)	90,9 (± 2,0)	90,8 (± 1,8)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		116,0	302,7	418,7	95,0	268,0	362,9	81,9 (± 3,1)	88,5 (± 1,5)	86,7 (± 1,4)

Tabell 2.15 (forts)

Kod	Yrke	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
		Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
5	Service-, omsorgs- och försäljningsarbete									
- 29		51,3	121,4	172,8	39,9	94,2	134,1	77,7 (+ 5,0)	77,5 (+ 3,2)	77,6 (+ 2,7)
30 - 44		55,3	206,6	261,8	43,3	169,5	212,8	78,4 (+ 4,8)	82,0 (+ 2,2)	81,3 (+ 2,0)
45 - 64		34,1	213,8	247,9	29,5	191,7	221,2	86,5 (+ 5,0)	89,7 (+ 1,7)	89,2 (+ 1,7)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		141,1	543,0	684,1	113,2	456,5	569,7	80,2 (+ 2,9)	84,1 (+ 1,3)	83,3 (+ 1,2)
6	Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske									
- 29		9,4	..	12,9	7,6	..	10,1	81,4 (+10,8)	..	78,0 (+ 9,8)
30 - 44		19,7	8,2	27,9	15,5	6,9	22,4	79,0 (+ 7,9)	83,2 (+10,8)	80,3 (+ 6,4)
45 - 64		36,9	11,8	48,7	31,9	10,4	42,3	86,5 (+ 4,8)	88,0 (+ 8,0)	86,8 (+ 4,1)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		73,0	24,3	97,3	61,0	20,4	81,5	83,6 (+ 3,8)	84,0 (+ 6,3)	83,7 (+ 3,3)
7	Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning									
- 29		89,3	..	95,3	62,7	..	68,3	70,3 (+ 4,2)	..	71,7 (+ 4,0)
30 - 44		163,9	11,7	175,6	128,6	9,5	138,1	78,5 (+ 2,8)	81,5 (+ 9,4)	78,7 (+ 2,7)
45 - 64		174,0	13,0	187,0	149,2	11,2	160,5	85,8 (+ 2,3)	86,4 (+ 7,9)	85,8 (+ 2,2)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		430,7	31,1	461,8	344,0	26,8	370,7	79,9 (+ 1,7)	86,0 (+ 5,2)	80,3 (+ 1,6)
8	Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m.m.									
- 29		85,8	18,3	104,1	64,1	14,0	78,1	74,8 (+ 4,0)	76,6 (+ 8,3)	75,1 (+ 3,6)
30 - 44		138,5	31,6	170,1	101,0	23,9	124,9	73,0 (+ 3,3)	75,6 (+ 6,4)	73,4 (+ 2,9)
45 - 64		133,6	24,8	158,4	107,8	19,8	127,6	80,7 (+ 2,9)	79,9 (+ 6,7)	80,6 (+ 2,7)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		359,5	74,7	434,2	274,6	57,7	332,3	76,4 (+ 1,9)	77,3 (+ 4,1)	76,5 (+ 1,7)
9	Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning samt uppg. saknas									
- 29		61,2	63,4	124,6	36,4	41,1	77,4	59,4 (+ 5,4)	64,8 (+ 5,1)	62,2 (+ 3,7)
30 - 44		63,0	65,0	128,1	40,9	47,8	88,6	64,9 (+ 5,3)	73,5 (+ 4,6)	69,2 (+ 3,5)
45 - 64		65,7	92,9	158,6	52,2	80,5	132,7	79,6 (+ 4,3)	86,6 (+ 3,0)	83,7 (+ 2,5)
65 -		..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 - 74		191,5	222,4	413,9	131,1	170,2	301,3	68,5 (+ 2,9)	76,5 (+ 2,4)	72,8 (+ 1,9)
Samtliga i arbetskraften		2 176,4	1 927,4	4 103,8	1 806,1	1 673,4	3 479,5	83,0 (+ 0,7)	86,8 (+ 0,6)	84,8 (+ 0,5)

Tabell 2.16 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, inkomst och ålder

Riksdag Election in 1998. Voters by sex, income and age

Inkomst	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
Ålder	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Ingen inkomst eller inkomst ej registrerad									
- 29	37,6	37,8	75,5	24,5	19,4	43,9	65,0 (± 6,6)	51,4 (± 7,0)	58,2 (± 4,8)
30 - 44	10,1	9,7	19,8	5,9	6,0	12,0	58,6 (± 14,1)	62,5 (± 13,4)	60,5 (± 9,7)
45 - 64	..	10,8	18,5	..	8,5	14,4	..	78,2 (± 10,5)	77,7 (± 8,2)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	56,2	59,3	115,6	37,1	34,9	72,0	66,0 (± 5,5)	58,9 (± 5,5)	62,3 (± 3,9)
1 - 99 999 KR									
- 29	325,1	350,1	675,2	251,5	275,5	527,0	77,4 (± 2,0)	78,7 (± 1,8)	78,1 (± 1,3)
30 - 44	91,2	149,8	241,1	61,6	116,4	178,1	67,6 (± 4,3)	77,7 (± 2,9)	73,9 (± 2,4)
45 - 64	78,1	150,2	228,3	54,9	120,3	175,3	70,4 (± 4,5)	80,1 (± 2,7)	76,8 (± 2,4)
65 -	93,1	516,6	609,8	55,4	363,7	419,2	59,6 (± 8,4)	70,4 (± 3,3)	68,7 (± 3,1)
18 -	587,6	1 166,9	1 754,5	423,6	876,1	1 299,7	72,1 (± 1,7)	75,1 (± 1,3)	74,1 (± 1,0)
100 000 - 149 999 Kr									
- 29	81,6	120,4	202,1	55,6	89,3	144,9	68,1 (± 4,5)	74,1 (± 3,4)	71,7 (± 2,7)
30 - 44	93,4	282,8	376,2	65,5	242,2	307,8	70,2 (± 4,1)	85,7 (± 1,7)	81,8 (± 1,7)
45 - 64	112,9	243,8	356,7	87,6	216,0	303,6	77,6 (± 3,4)	88,6 (± 1,7)	85,1 (± 1,6)
65 -	217,8	232,6	450,5	169,9	195,4	365,4	78,0 (± 4,5)	84,0 (± 3,8)	81,1 (± 2,9)
18 -	505,8	879,7	1 385,6	378,8	743,1	1 121,9	74,9 (± 2,0)	84,5 (± 1,1)	81,0 (± 1,0)
150 000 - 199 999 Kr									
- 29	114,6	66,5	181,2	84,4	57,9	142,4	73,7 (± 3,6)	87,0 (± 3,4)	78,6 (± 2,6)
30 - 44	226,4	243,4	469,8	173,8	210,1	383,9	76,8 (± 2,4)	86,3 (± 1,8)	81,7 (± 1,5)
45 - 64	221,6	342,8	564,5	185,1	305,8	491,0	83,5 (± 2,1)	89,2 (± 1,4)	87,0 (± 1,2)
65 -	187,5	89,4	277,0	165,0	76,5	241,6	88,0 (± 3,7)	85,6 (± 5,7)	87,2 (± 3,1)
18 -	750,3	742,3	1 492,6	608,5	650,4	1 259,0	81,1 (± 1,4)	87,6 (± 1,1)	84,3 (± 0,9)

Tabell 2.16 (forts)

Inkomst	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
Ålder	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
200 000 - 299 999 Kr									
- 29	68,7	18,4	87,1	54,8	17,1	72,0	79,8 (± 4,2)	93,4 (± 5,0)	82,6 (± 3,5)
30 - 44	340,0	122,6	462,7	285,7	109,7	395,4	84,0 (± 1,7)	89,4 (± 2,3)	85,5 (± 1,4)
45 - 64	403,8	246,7	650,6	363,5	233,6	597,1	90,0 (± 1,3)	94,7 (± 1,2)	91,8 (± 0,9)
65 -	103,8	51,9	155,8	95,4	47,0	142,4	91,9 (± 4,1)	90,4 (± 6,3)	91,4 (± 3,4)
18 -	916,5	439,7	1 356,3	799,5	407,5	1 207,1	87,2 (± 1,0)	92,7 (± 1,1)	89,0 (± 0,8)
300 000 - Kr									
- 29	114,0	20,6	134,6	106,5	19,4	126,0	93,4 (± 2,0)	94,3 (± 4,3)	93,6 (± 1,8)
30 - 44	234,9	54,8	289,7	217,7	52,3	270,0	92,6 (± 1,5)	95,5 (± 2,4)	93,2 (± 1,3)
45 - 64	55,8	..	70,1	52,1	..	64,2	93,5 (± 5,1)	..	91,6 (± 5,1)
65 -	409,8	91,1	500,9	380,9	84,8	465,7	92,9 (± 1,1)	93,1 (± 2,4)	93,0 (± 1,0)
18 -	409,8	91,1	500,9	380,9	84,8	465,7	92,9 (± 1,1)	93,1 (± 2,4)	93,0 (± 1,0)
Samtliga	3 226,6	3 379,3	6 605,9	2 628,7	2 797,0	5 425,7	81,5 (± 0,6)	82,8 (± 0,6)	82,1 (± 0,4)

tabell 2.17 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder, för utländska medborgare som blivit svenska medborgare (naturaliserade svenska medborgare)

Riksdag Election in 1998. Swedish citizens of foreign origin (naturalized Swedes).
Voting rates by sex and age

Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
- 29	59,1	64,9	123,9	36,2	38,6	74,8	61,3 (± 5,5)	59,6 (± 5,3)	60,4 (± 3,8)
30 - 44	90,0	91,3	181,3	59,2	65,1	124,2	65,7 (± 4,4)	71,3 (± 4,0)	68,5 (± 3,0)
45 - 64	62,9	73,0	135,9	44,1	55,5	99,6	70,0 (± 5,0)	76,1 (± 4,2)	73,3 (± 3,3)
65 -	..	..	40,6	..	..	25,5	..	..	62,7 (±11,8)
Summa									
18 -	230,1	251,6	481,7	151,8	172,4	324,2	66,0 (± 2,8)	68,5 (± 2,6)	67,3 (± 1,9)

Tabell 2.18 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden för utländska medborgare som blivit svenska medborgare, efter kön och årtal för svenskt medborgarskap

Riksdag Election in 1998. Swedish citizens of foreign origin (naturalized Swedes).
Voting rates by sex and year of citizenship

Årtal för svenskt medborgarskap	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
- 1970	16,9	20,4	37,3	13,6	16,7	30,2	80,4 (± 9,4)	81,5 (± 7,6)	81,0 (± 5,9)
1971 - 1980	75,1	83,9	159,0	53,8	61,7	115,5	71,6 (± 4,8)	73,6 (± 4,3)	72,6 (± 3,2)
1981 - 1990	64,6	66,8	131,4	41,4	47,7	89,1	64,2 (± 5,3)	71,4 (± 4,9)	67,8 (± 3,6)
1991 - 1998	73,5	80,4	154,0	43,0	46,3	89,3	58,5 (± 5,1)	57,6 (± 4,8)	58,0 (± 3,5)
Samtliga	230,1	251,6	481,7	151,8	172,4	324,2	66,0 (± 2,8)	68,5 (± 2,6)	67,3 (± 1,9)

Anm. 1967 startade registreringen av utländska medborgare som blivit svenska medborgare. Före detta årtal finns ingen uppdelning på årtal.

Tabell 2.19 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden, efter kön, ålder och facktillhörighet (LO, TCO och SACO). 18–74 år

Riksdag Election 1998. Voting rates by sex, age and union membership. Age 18–74

Fackförenings- tillhörighet Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
LO									
-29	214,7	146,6	361,3	149,0	108,4	257,5	69,4 (± 2,7)	73,9 (± 3,1)	71,3 (± 2,0)
30-44	339,1	280,3	619,3	260,2	226,4	486,5	76,7 (± 2,0)	80,8 (± 2,0)	78,6 (± 1,4)
45-64	302,9	302,3	605,2	258,6	266,5	525,1	85,4 (± 1,7)	88,2 (± 1,5)	86,8 (± 1,2)
Summa	856,6	729,2	1 585,8	667,8	601,3	1 269,2	78,0 (± 1,2)	82,5 (± 1,2)	80,0 (± 0,9)
TCO									
-29	46,3	65,4	111,8	38,8	58,3	97,1	83,7 (± 4,7)	89,2 (± 3,2)	86,9 (± 2,7)
30-44	150,0	242,2	392,1	133,3	219,3	352,5	88,9 (± 2,2)	90,5 (± 1,6)	89,9 (± 1,3)
45-64	233,5	318,4	551,9	213,0	296,5	509,5	91,2 (± 1,6)	93,1 (± 1,2)	92,3 (± 1,0)
Summa	429,8	626,0	1 055,8	385,0	574,1	959,2	89,6 (± 1,3)	91,7 (± 0,9)	90,8 (± 0,7)
SACO									
-29	19,2	26,2	45,4	18,1	24,8	43,0	94,5 (± 4,4)	94,6 (± 3,7)	94,5 (± 2,9)
30-44	71,5	64,4	135,9	67,1	61,1	128,2	93,9 (± 2,4)	94,8 (± 2,3)	94,3 (± 1,7)
45-64	83,3	75,3	158,6	78,4	72,1	150,4	94,1 (± 2,2)	95,7 (± 2,0)	94,8 (± 1,5)
Summa	174,0	166,0	340,0	163,6	157,9	321,6	94,1 (± 1,5)	95,1 (± 1,4)	94,6 (± 1,0)
Samtliga	1 460,4	1 521,2	2 981,6	1 216,5	1 333,4	2 549,9	83,3 (± 0,8)	87,7 (± 0,7)	85,5 (± 0,5)

Tabell 2.20 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden efter kön, ålder och utbildningsnivå. 18–74 år

Riksdag Election in 1998. Voting rates by sex, age and level of education. Age 18–74

Utbildnings- nivå	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Förgymnasial									
-29	155,7	146,7	302,4	105,8	101,5	207,3	67,9 (± 3,1)	69,2 (± 3,2)	68,6 (± 2,2)
30-44	169,5	118,9	288,4	111,1	80,3	191,3	65,5 (± 3,2)	67,5 (± 3,6)	66,4 (± 2,4)
45-64	360,6	303,5	664,1	292,8	255,0	547,8	81,2 (± 1,8)	84,0 (± 1,8)	82,5 (± 1,2)
65-	85,7	125,7	211,4	69,0	97,8	166,8	80,6 (± 5,5)	77,8 (± 4,9)	78,9 (± 3,7)
Summa	771,4	694,8	1 466,2	578,6	534,6	1 113,2	75,0 (± 1,4)	76,9 (± 1,4)	75,9 (± 1,0)
Gymnasial									
-29	363,9	311,9	675,8	266,9	236,6	503,5	73,3 (± 2,0)	75,9 (± 2,1)	74,5 (± 1,4)
30-44	462,2	434,9	897,1	367,5	369,0	736,5	79,5 (± 1,6)	84,9 (± 1,4)	82,1 (± 1,1)
45-64	443,1	453,8	896,9	383,3	407,4	790,8	86,5 (± 1,4)	89,8 (± 1,2)	88,2 (± 0,9)
65-	71,0	58,9	129,9	64,6	53,5	118,1	91,1 (± 4,5)	90,8 (± 4,9)	90,9 (± 3,3)
Summa	1 340,1	1 259,5	2 599,7	1 082,3	1 066,6	2 149,0	80,8 (± 0,9)	84,7 (± 0,9)	82,7 (± 0,6)
Eftergymnasial									
-29	113,3	136,2	249,5	102,8	122,3	225,1	90,7 (± 2,3)	89,8 (± 2,2)	90,2 (± 1,6)
30-44	243,7	275,4	519,1	220,8	254,8	475,6	90,6 (± 1,6)	92,5 (± 1,3)	91,6 (± 1,0)
45-64	255,6	292,0	547,6	238,8	274,2	513,0	93,4 (± 1,3)	93,9 (± 1,2)	93,7 (± 0,9)
65-	23,1	22,8	46,0	21,4	20,8	42,3	92,6 (± 7,1)	91,3 (± 7,4)	91,9 (± 5,2)
Summa	635,7	726,4	1 362,1	583,8	672,2	1 256,0	91,8 (± 0,9)	92,5 (± 0,8)	92,2 (± 0,6)
Samtliga	2 747,2	2 680,8	5 428,0	2 244,8	2 273,4	4 518,2	81,7 (± 0,6)	84,8 (± 0,6)	83,2 (± 0,4)

Tabell 2.21 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden bland röstberättigade utlandssvenskar efter kön och ålder

Riksdag Election in 1998. Voting rates for Swedes abroad by sex and age

Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
- 29	7,0	10,2	17,2	1,4	2,1	3,5	20,1 (± 7,5)	20,6 (± 6,2)	20,4 (± 4,8)
30 - 44	15,4	16,1	31,5	3,6	3,1	6,6	23,2 (± 5,3)	18,9 (± 4,8)	21,0 (± 3,5)
45 - 64	10,3	9,6	20,0	3,7	3,6	7,3	35,8 (± 7,3)	37,0 (± 7,7)	36,4 (± 5,3)
65 -	4,1	3,8	7,9	2,0	1,4	3,4	49,2 (±12,1)	37,2 (±12,3)	43,5 (± 8,7)
Summa									
18 -	36,8	39,8	76,6	10,7	10,1	20,9	29,1 (± 3,7)	25,5 (± 3,4)	27,2 (± 2,5)

**Tabell 2.22 Riksdagsvalet 1998. Röstningsförhållanden bland röstberättigade utlandssvenskar
efter kön och län vid senaste folkbokföringen i Sverige**

Riksdag Election in 1998. Voting rates for Swedes abroad by sex and former county

Region	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Län 01	13,1	13,5	26,6	4,4	4,0	8,4	33,6 (± 6,4)	29,3 (± 6,1)	31,4 (± 4,4)
Län 03-04,18-19	4,3	4,4	8,7	0,9	0,9	1,8	20,8 (± 9,7)	20,2 (± 9,4)	20,5 (± 6,7)
Län 05-12	8,2	9,6	17,7	2,6	2,4	5,0	32,0 (± 8,0)	25,3 (± 6,9)	28,4 (± 5,3)
Län 13-17	8,0	9,3	17,2	2,1	2,0	4,1	26,4 (± 7,7)	21,3 (± 6,6)	23,7 (± 5,0)
Län 20-25	3,3	3,1	6,4	0,7	0,9	1,6	21,1 (±11,1)	29,1 (±12,8)	25,0 (± 8,4)
Summa	36,8	39,8	76,6	10,7	10,1	20,9	29,1 (± 3,7)	25,5 (± 3,4)	27,2 (± 2,5)

3 Valdeltagande bland utländska medborgare vid de kommunala valen 1998

Inledning

Valdeltagandet i landstings- och kommunfullmäktigvalen 1998 har tidigare redovisats i Allmänna valen 1998 del 2 och del 3. Där är det enbart möjligt att visa valdeltagandet på olika regionala - geografiska - nivåer. För att belysa valdeltagandet utförligare i olika befolkningsgrupper genomför SCB regelbundet i samband med allmänna valen urvalsundersökningar - s. k. valdeltagandeundersökningar. Det material som behandlar utländska medborgare med kommunal rösträtt har också redovisats tidigare i ett Statistiskt Meddelande (Me 13 SM 9801). Det rör sig alltså om samma tabeller som publiceras i detta kapitel.

År 1976 fick utländska medborgare i Sverige för första gången rösta vid de svenska landstings- och kommunfullmäktigvalen. Sedan 1976 har också SCB gjort Specialundersökningar av valdeltagandet bland utländska medborgare vid kommunfullmäktigvalen. Landsting-fullmäktigvalet redovisas enbart översiktligt då skillnaden mellan landstings- och kommunfullmäktigval är liten.

Vad som här redovisas för utländska medborgare är röstningsförhållanden d.v.s. antal röstberättigade, antal och andel röstande efter medborgarskapsland, kön, ålder, civilstånd och inkomst. På länsnivå visas röstnings-förhållanden efter kön.

Bakgrund

För att bli röstberättigad vid kommunala val gäller följande. Allmän röstlängd upprättas varje år för varje valdistrikt av skattemyndigheten. Svenska medborgare som enligt skattemyndighetens personband är folkbokförda i valdistriktet upptas i röstlängden. Person som fyller 18 år senast på valdagen är röstberättigad.

För utländska medborgare gäller att medborgare i någon av Europeiska unionens medlemsstater samt medborgare i Island och Norge som fyller 18 år senast på valdagen och är folkbokförda i landet och är upptagna i röstlängd har rösträtt till landstings- och kommunfullmäktigval. Övriga utländska medborgare måste *dessutom* ha varit folkbokförda i Sverige tre år i följd före valdagen.

Uppläggning och genomförande

Totalt fanns inför valet 1998 drygt 342 000 utländska medborgare med kommunal rösträtt. De utgjorde 5,0 procent av samtliga personer med kommunal rösträtt. Riksskatteverket (RSV) har ett register med alla personer i röstlängderna där typen av röstätt anges. Från detta drogs ett urval av röstberättigade utländska medborgare. Före urvalsdragningen delades personerna in i olika delgrupper (strata) utifrån medborgarskapsland. Delgrupperna utgjordes av de enskilda länderna Bosnien-Herzegovina, Chile, Danmark, Finland, Iran, Irak, f. d. Jugoslavien, Norge, Polen, Storbritannien, Turkiet, Tyskland och USA samt en grupp bestående av övriga länder. Urvalet kom att bestå av cirka 27 200 personer fördelade på delgrupper enligt ovan.

Insamling av uppgifter

Uppgifter om valdeltagande hämtades från röstlängderna. Länsstyrelserna har lämnat uppgifter om valdeltagandet genom att på blanketter notera om urvalsindividerna röstat eller ej. Uppgifter om kön, ålder, och inkomst hämtades från SCBs register över totalbefolkningen (RTB). Använt inkomstbegrepp är *summa inkomster av förvärvsarbete, kapitalinkomst och ev. sjöinkomst* (se definitioner).

Sammanfattning av resultaten

Totalt uppnåddes vid kommunfullmäktigvalet 1998 ett valdeltagande om 78,6 (Me10 SM 9801), men bland utländska medborgare röstade bara ca 35 procent av de drygt 340 000 röstberättigade utländska medborgarna. Från 1976 har andelen valdeltagare bland utländska medborgare hela tiden sjunkit vid varje val sedan dess. Det började på en låg nivå 1976 på 60 procent, vilken nu nästan halverats efter drygt 20 år.

Medborgarskapsland

Medborgare från Tyskland och Chile har det högsta valdeltagande, nästan varannan röstberättigad person i dessa grupper deltog i valet, dvs. strax under 50 procent. Lägst är valdeltagandet för medborgare från Irak och f d Jugoslavien.

Tablå Valdeltagandet i procent bland utländska medborgare i kommunfullmäktigvalen 1976-1998. Efter medborgarskapsland.

	-76	-79	-82	-85	-88	-91	-94	-98
Bosn.-H.	-	-	-	-	-	-	-	31
Chile	-	-	-	77	70	65	59	47
Danmark	57	46	49	46	41	42	45	38
Finland	56	51	49	45	39	35	40	35
Irak	-	-	-	-	-	-	42	26
Iran	-	-	-	38	39	41	41	30
F d Jugosl.	66	56	52	45	38	35	27	19
Norge	59	54	52	49	45	46	42	39
Polen	64	59	54	47	40	36	32	27
Storbritan.	71	57	55	54	50	48	48	39
Turkiet	63	62	61	54	54	51	47	39
Tyskland	67	64	61	59	52	51	51	49
USA	45	45	47	45	44	43	40	38
Samtliga	60	53	52	48	43	41	40	35

Kvinnor och män i olika åldrar

Alltsedan rösträtten för utländska medborgare infördes 1976, har kvinnor röstat i större utsträckning än män. Skillnaderna har dessutom ökat från ett par procentenheter 1976 till cirka 5 procentenheter vid de senaste valen.

Bland svenska medborgare var valdeltagandet också högre bland kvinnor men skillnaden där var mindre, högst ett par procentenheter vid senare val.

Kvinnor från Finland, Polen och Turkiet hade ca. 10 procentenheters högre valdeltagande i de svenska kommunfullmäktigvalen än män från dessa länder (se tabell 3.1). Där emot fanns knappast någon påvisbar skillnad mellan könen i

röstbeteendet för medborgare från Bosnien-Herzegovina, f.d. Jugoslavien, Chile, Irak, Iran och Tyskland.

Liksom bland svenska medborgare röstade kvinnor något mer i yngre åldrar jämfört med männen som röstade något mer i högre åldrar. Bland de utländska kvinnorna var andelen röstande högst - 46 procent - i åldrarna mellan 50 och 60 år. Bland männen var andelen röstande högst, strax över 40 procent i åldrarna mellan 65 och 70 år (se tabell 3.2).

Regionala skillnader

Högsta valdeltagandet bland utländska medborgare redovisades för Norrbottens län där nära 40 procent deltog i valet. Även i Stockholms län var valdeltagandet högt. Lågt valdeltagande - under 30 procent var det i Blekinge, Gävleborgs och Västernorrlands län (tabell 3.7).

Gifta och ogifta röstande

Bland såväl utländska som svenska medborgare hade gifta personer ett högre valdeltagande än ej gifta. Av de gifta utländska medborgarna hade 38 procent röstat, medan det bara var 27 procent bland de ej gifta. Skillnaden var mest markant bland männen - 36 procent av de gifta utländska männen röstade, jämfört med bara 24 procent av de ej gifta männen. Motsvarande valdeltagande för kvinnorna var 39 procent av gifta utländska kvinnor, jämfört med 32 procent av ej gifta (tabell 3.4).

Inkomst

Liksom bland svenska medborgare var valdeltagandet lägst bland utländska medborgare med *låg inkomst* och stiger successivt med stigande inkomst. I inkomstgruppen "200 000 kr eller över" röstade 48 procent av de utländska medborgarna (se tabell 3.6).

Tolkning av tabeller

Valdeltagandeundersökningen är grundad på uppgifter från ett urval av de röstberättigade (se Kvalitet). Detta medför att de tal som anges i tabellerna är behäftade med slumpfel. I anslutning till varje tabellvärde, kallad punktskattning, anges därför ett konfidensintervall (eller felmarginal) inom vilket det verkliga värdet med stor sannolikhet (95 procents sannolikhet) finns.

Åldersgränser. Som förstagsångsväljare räknas de personer som är födda 1976-09-19--1980-09-20. För övriga personer räknas åldern i det antal år man uppnått 1998-12-31. Detta innebär att åldersgrupperna 22-29 år och 22-24 år inte innehåller de personer som uppnådde 22 år mellan 1998-09-21 och 1998-12-31. Dessa är enbart redovisade under gruppen förstagsångsväljare.

Inkomst utgörs av den summerade inkomsten av förvärvsarbete, kapitalinkomst och sjöinkomst för inkomståret 1996 enligt taxeringen 1997. I detta inkomstbegrepp inkluderas ev. sjuk- och föräldrapenning, skattepliktiga bidrag och ersättningar av olika slag. Det är inkomsten före avdrag och skatt som anges.

Kvalitet

Som ovan beskrivits under "Urval" har undersökningen genomförts för ett urval av röstberättigade utländska medborga-

re vid de kommunala valen 1998. Ramen för urvalet utgjordes av ett register över röstberättigade utländska medborgare. För att öka precisionen i skattningarna indelades före urvalsdragningen samtliga utländska medborgare i olika delgrupper (strata). Delgrupperna beskrivs ovan under "Urval". Inom varje stratum drogs ett systematiskt urval. Kriteriet vid urvalsdragningen var att fördela urvalet på strata så att skattningen av valdeltagandet i vart och ett av de utvalda medborgarskapsländerna skulle få ungefär samma medelfel.

Bortfallet av valdeltagandeuppgift vid länsstyrelsekontrollen uppgår till några enstaka personer, vilka ej kunnat återfinnas i röstlängderna hos länsstyrelserna. Orsaken här till kan vara flyttning alternativt dödsfall. Det rör sig om så få personer att det inte spelar någon roll för skattningen av valdeltagandet. Storleken av slumpfelen i undersökningen har beräknats för variabeln andel röstande i procent av röstberättigade. För dessa procenttal har den dubbla standardavvikelsen beräknats och redovisats i tabellerna.

I de fall bastalet för en skattning av andelen röstande i en redovisningsgrupp understiger 40 observationer har procenttalet ersatts med två punkter (..) på grund av skattningens osäkerhet.

Test av skillnader

För att bedöma om skillnaden mellan två procent-skattningar är statistisk säkerställd måste man utgå från osäkerhetstalet för skillnaden. Om skillnaden mellan skattningarna är större än osäkerhetstalet så är den säkerställd, *signifikant*. Ett signifikantest för skillnaden kan göras med hjälp av de osäkerhetstal som redovisas i tabellerna. Då användes följande resonemang:

Låt a och b beteckna två redovisningsgrupper som inte har några gemensamma individer. Låt P_a och P_b beteckna respektive andelsskattningar (procenttalen i respektive grupp) samt K_a och K_b osäkerhetstalen för punktskattningarna i respektive grupp.

Man kan då beräkna

$$K_{a-b} = \sqrt{K_a^2 + K_b^2}$$

Om $P_a - P_b$ är större än K_{a-b} är skillnaden signifikant.

Summary

The local elections (elections to the County Councils and Municipal Councils) took place at the same time as the Swedish Parliament (Riksdag) election on 20 September 1998. Foreign citizens who were registered as resident in Sweden no later than 1 November 1995 were entitled to vote in the local elections. Foreign citizens from Member States of the European Union and from Norway and Iceland were entitled to vote in the local elections if they were registered as resident in Sweden at the time the electoral register was drawn up.

In order to obtain a picture of participation by various sections of the foreign citizen population in the 1998 local elections, a study was made of a sample comprising about 27 200 foreign citizens who were entitled to vote.

Lists of persons included in the sample were sent to the relevant County Administrative Boards. The County Administrative Boards were asked to check whether these persons had voted or not and to return the list with this information added.

About 342 000 foreign citizens were entitled to vote in the 1998 local elections. This represents 5.0 per cent of the total number of persons entitled to vote in the local elections in Sweden in 1998.

About 117 000 foreign citizens, i.e. 35 per cent of those entitled, voted in the elections. Among women the rate was 37 per cent and among men it was 32 per cent. Participation by the total electorate came to 78.1 per cent in the County Council elections and 78.6 per cent in the Municipal Council elections.

Participation by country of origin shows that the share of voters was highest among those from Germany and Chile, just under 50 per cent. The participation rate was lowest among ex-Yugoslavs, at about 19 per cent (see table 3.1).

The participation rate among foreign citizens was higher for women than for men. Participation by the women was highest between the ages of 50 and 60, while among men it was highest between the ages of 65 and 70 (see table 3.2).

Married people show a higher participation rate than non-married people. This applies to all age groups. The difference in participation between the married and the non-married was more than 10 per cent. Participation in the elections is low among people with low income and increases gradually with higher income. This applies to both foreign and Swedish citizens.

Tabell 3.1 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön och medborgarskapsland

Municipal Council Election in 1998. Voting rates for foreign citizens by sex and country of citizenship

Medborgar- skapsland	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Bosnien-Herzegovina	14,8	16,3	31,1	4,7	5,0	9,7	31,9 (± 2,8)	30,6 (± 2,6)	31,2 (± 1,9)
Chile	4,8	4,2	9,1	2,2	2,0	4,2	46,8 (± 3,1)	46,9 (± 3,3)	46,9 (± 2,3)
Danmark	12,2	8,6	20,8	4,2	3,7	7,9	34,3 (± 2,5)	43,3 (± 3,2)	38,0 (± 2,0)
Finland	34,1	46,4	80,6	9,8	18,5	28,4	28,7 (± 2,6)	39,9 (± 2,5)	35,2 (± 1,8)
Irak	5,6	3,5	9,2	1,4	0,9	2,3	25,2 (± 2,5)	26,0 (± 3,2)	25,5 (± 2,0)
Iran	7,8	6,8	14,6	2,3	2,0	4,3	29,7 (± 2,8)	29,8 (± 3,0)	29,8 (± 2,0)
fd Jugoslavien	7,1	6,8	13,9	1,3	1,3	2,6	18,7 (± 2,4)	19,2 (± 2,5)	19,0 (± 1,7)
Norge	12,0	12,9	25,0	4,0	5,5	9,6	33,8 (± 2,8)	42,9 (± 2,9)	38,6 (± 2,0)
Polen	3,1	8,0	11,2	0,6	2,3	2,9	19,4 (± 3,4)	29,2 (± 2,4)	26,5 (± 2,0)
Storbritannien	7,4	3,3	10,8	2,7	1,5	4,2	36,6 (± 2,7)	45,1 (± 4,2)	39,2 (± 2,3)
Turkiet	5,0	5,0	10,0	1,7	2,2	3,9	34,2 (± 3,1)	44,5 (± 3,2)	39,3 (± 2,2)
Tyskland	6,6	6,2	12,8	3,2	3,0	6,2	48,1 (± 3,1)	49,0 (± 3,3)	48,5 (± 2,3)
USA	3,7	3,1	6,8	1,3	1,2	2,5	35,6 (± 2,9)	40,4 (± 3,2)	37,8 (± 2,1)
Övriga	41,2	43,1	84,3	12,7	15,6	28,3	30,8 (± 1,8)	36,2 (± 1,9)	33,6 (± 1,3)
Samtliga	166,0	174,8	340,9	52,5	65,2	117,8	31,6 (± 0,8)	37,3 (± 0,9)	34,5 (± 0,6)

Tabell 3.2 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön och ålder

Municipal Council Elections in 1998. Voting rates for foreign citizens by sex and age

Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Förstagångsväljare	9,1	9,3	18,5	2,3	2,5	4,9	25,7 (± 3,3)	27,3 (± 3,5)	26,5 (± 2,4)
21 - 24	6,2	7,6	13,9	1,1	1,9	3,0	18,5 (± 3,5)	25,1 (± 3,8)	22,1 (± 2,6)
25 - 29	16,6	19,7	36,4	4,2	6,2	10,5	25,3 (± 2,4)	31,8 (± 2,6)	28,8 (± 1,8)
30 - 34	22,9	24,9	47,8	5,4	8,3	13,8	23,9 (± 1,9)	33,5 (± 2,3)	28,9 (± 1,5)
35 - 39	23,7	23,1	46,8	6,8	9,4	16,3	29,0 (± 2,1)	40,9 (± 2,5)	34,9 (± 1,6)
40 - 44	19,1	20,8	39,9	6,4	8,6	15,0	33,6 (± 2,5)	41,5 (± 2,8)	37,7 (± 1,9)
45 - 49	17,7	17,1	34,9	6,5	7,2	13,7	36,6 (± 2,8)	42,0 (± 3,2)	39,3 (± 2,1)
50 - 54	16,3	14,9	31,3	6,1	6,9	13,1	37,7 (± 3,2)	46,6 (± 3,5)	41,9 (± 2,4)
55 - 59	11,8	8,9	20,8	4,7	4,1	8,8	39,8 (± 3,7)	46,3 (± 4,3)	42,6 (± 2,8)
60 - 64	9,1	8,7	17,8	3,5	3,7	7,3	39,1 (± 4,3)	43,1 (± 4,5)	41,1 (± 3,1)
65 - 69	5,5	6,3	11,9	2,2	2,2	4,5	40,6 (± 5,2)	35,2 (± 4,7)	37,7 (± 3,5)
70 -	7,5	12,9	20,4	2,7	3,6	6,3	36,8 (± 4,2)	27,9 (± 3,1)	31,2 (± 2,5)
18 -	166,0	174,8	340,9	52,5	65,2	117,8	31,6 (± 0,8)	37,3 (± 0,9)	34,5 (± 0,6)

Förstagångsväljare födda 1976-09-19 -- 1980-09-20

Tabell 3.3 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, medborgarskapsland och ålder

Municipal Council Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex, country of citizenship and age

Medborgar- skapsland ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Bosnien-Herzegovina									
- 29	4,1	3,7	7,9	0,8	0,8	1,6	20,8 (± 4,6)	21,7 (± 4,9)	21,2 (± 3,3)
30 - 44	5,6	6,1	11,8	1,6	1,8	3,5	29,9 (± 4,4)	30,5 (± 4,2)	30,2 (± 3,0)
45 - 64	3,6	4,4	8,1	1,5	1,8	3,3	41,2 (± 5,9)	41,2 (± 5,4)	41,2 (± 4,0)
65 -	1,3	1,9	3,2	0,6	0,4	1,1	48,8 (±10,0)	24,4 (± 7,1)	34,2 (± 6,0)
18 -	14,8	16,3	31,1	4,7	5,0	9,7	31,9 (± 2,8)	30,6 (± 2,6)	31,2 (± 1,9)
Chile									
- 29	1,1	0,8	2,0	0,4	0,3	0,7	37,6 (± 6,2)	34,5 (± 7,1)	36,3 (± 4,7)
30 - 44	2,3	1,9	4,3	1,0	0,9	2,0	43,4 (± 4,4)	48,9 (± 4,9)	45,9 (± 3,3)
45 - 64	1,1	0,9	2,1	0,7	0,5	1,3	65,5 (± 6,2)	58,0 (± 6,9)	62,0 (± 4,6)
65 -	..	0,4	0,5	..	0,1	0,2	..	37,6 (±10,4)	36,2 (± 9,0)
18 -	4,8	4,2	9,1	2,2	2,0	4,2	46,8 (± 3,1)	46,9 (± 3,3)	46,9 (± 2,3)
Danmark									
- 29	1,7	1,7	3,4	0,4	0,5	1,0	26,6 (± 6,3)	34,3 (± 6,9)	30,4 (± 4,7)
30 - 44	3,8	3,0	6,9	1,1	1,3	2,5	30,1 (± 4,4)	45,5 (± 5,4)	36,9 (± 3,5)
45 - 64	4,5	2,6	7,2	1,7	1,2	3,0	39,1 (± 4,3)	47,8 (± 5,8)	42,3 (± 3,5)
65 -	2,0	1,1	3,2	0,7	0,4	1,2	38,4 (± 6,4)	40,5 (± 8,6)	39,2 (± 5,2)
18 -	12,2	8,6	20,8	4,2	3,7	7,9	34,3 (± 2,5)	43,3 (± 3,2)	38,0 (± 2,0)
Finland									
- 29	4,1	7,4	11,6	0,9	2,2	3,1	23,4 (± 7,2)	29,6 (± 5,8)	27,4 (± 4,5)
30 - 44	8,3	14,7	23,1	1,6	6,1	7,8	19,8 (± 4,8)	41,6 (± 4,4)	33,7 (± 3,4)
45 - 64	18,5	19,2	37,8	6,0	8,5	14,6	32,8 (± 3,8)	44,1 (± 3,9)	38,6 (± 2,7)
65 -	3,0	4,9	8,0	1,1	1,6	2,8	35,7 (± 9,4)	34,2 (± 7,4)	34,8 (± 5,8)
18 -	34,1	46,4	80,6	9,8	18,5	28,4	28,7 (± 2,6)	39,9 (± 2,5)	35,2 (± 1,8)

Tabell 3.3 (forts)

Medborger- skapsland Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Irak									
- 29	1,6	1,2	2,8	0,2	0,3	0,6	15,0 (± 3,9)	30,6 (± 5,8)	21,8 (± 3,4)
30 - 44	3,3	1,6	4,9	0,8	0,4	1,3	27,2 (± 3,4)	24,7 (± 4,7)	26,4 (± 2,8)
45 - 64	0,6	0,4	1,0	0,2	0,1	0,3	38,7 (± 8,8)	24,0 (± 8,8)	32,3 (± 6,3)
65 -	..	0,2	0,3	..	0,0	0,0	..	13,8 (±10,3)	22,8 (± 9,9)
18 -	5,6	3,5	9,2	1,4	0,9	2,3	25,2 (± 2,5)	26,0 (± 3,2)	25,5 (± 2,0)
Iran									
- 29	1,2	1,1	2,3	0,2	0,2	0,5	17,7 (± 5,9)	24,8 (± 6,9)	21,1 (± 4,5)
30 - 44	3,8	2,8	6,6	1,0	0,9	1,9	26,9 (± 3,8)	32,5 (± 4,7)	29,2 (± 3,0)
45 - 64	2,1	1,4	3,5	0,8	0,5	1,3	39,9 (± 5,7)	34,7 (± 6,7)	37,7 (± 4,4)
65 -	0,6	1,3	2,0	0,2	0,3	0,5	36,4 (±10,3)	23,2 (± 6,1)	27,4 (± 5,3)
18 -	7,8	6,8	14,6	2,3	2,0	4,3	29,7 (± 2,8)	29,8 (± 3,0)	29,7 (± 2,0)
fd Jugoslavien									
- 29	1,5	1,5	3,0	0,1	0,2	0,3	9,0 (± 3,8)	14,1 (± 4,7)	11,5 (± 3,0)
30 - 44	3,1	2,6	5,7	0,6	0,6	1,2	20,0 (± 3,7)	23,4 (± 4,3)	21,6 (± 2,8)
45 - 64	1,7	1,5	3,3	0,4	0,4	0,8	25,5 (± 5,4)	26,0 (± 5,8)	25,8 (± 4,0)
65 -	0,6	1,0	1,7	0,1	0,0	0,1	17,8 (± 7,6)	6,2 (± 3,9)	10,8 (± 3,9)
18 -	7,1	6,8	13,9	1,3	1,3	2,6	18,7 (± 2,4)	19,2 (± 2,5)	19,0 (± 1,7)
Norge									
- 29	2,0	2,4	4,5	0,5	0,9	1,4	27,8 (± 6,5)	37,3 (± 6,5)	32,9 (± 4,6)
30 - 44	4,5	4,6	9,1	1,3	2,0	3,3	29,8 (± 4,5)	44,1 (± 4,8)	37,0 (± 3,3)
45 - 64	3,6	3,9	7,5	1,3	1,8	3,2	37,8 (± 5,3)	47,4 (± 5,3)	42,8 (± 3,7)
65 -	1,8	1,9	3,8	0,7	0,7	1,5	42,8 (± 7,6)	38,4 (± 7,3)	40,5 (± 5,3)
18 -	12,0	12,9	25,0	4,0	5,5	9,6	33,8 (± 2,8)	42,9 (± 2,9)	38,6 (± 2,0)

Tabell 3.3 (forts)

Medborgar- skapsland Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Polen									
- 29	0,8	1,3	2,1	0,1	0,3	0,4	19,2 (± 6,3)	23,7 (± 5,6)	21,9 (± 4,2)
30 - 44	1,2	3,4	4,6	0,2	1,0	1,2	19,8 (± 5,5)	30,4 (± 3,7)	27,7 (± 3,1)
45 - 64	0,8	2,4	3,2	0,1	0,8	0,9	16,5 (± 6,2)	34,3 (± 4,6)	29,9 (± 3,8)
65 -	0,2	0,9	1,1	0,0	0,1	0,2	27,7 (±13,5)	18,7 (± 6,2)	20,7 (± 5,7)
18 -	3,1	8,0	11,2	0,6	2,3	2,9	19,4 (± 3,4)	29,2 (± 2,4)	26,5 (± 2,0)
Storbritannien									
- 29	1,2	0,6	1,8	0,3	0,2	0,6	29,9 (± 6,4)	37,6 (± 9,1)	32,6 (± 5,2)
30 - 44	3,6	1,3	5,0	1,2	0,6	1,8	33,3 (± 3,8)	43,7 (± 6,5)	36,2 (± 3,3)
45 - 64	2,3	1,1	3,4	1,0	0,5	1,5	43,9 (± 5,0)	50,3 (± 7,3)	45,9 (± 4,1)
65 -	0,2	..	0,4	0,1	..	0,2	48,5 (±15,3)	..	50,0 (±11,9)
18 -	7,4	3,3	10,8	2,7	1,5	4,2	36,6 (± 2,7)	45,1 (± 4,2)	39,2 (± 2,3)
Turkiet									
- 29	1,5	1,7	3,3	0,5	0,7	1,2	31,4 (± 5,4)	44,2 (± 5,5)	38,1 (± 3,9)
30 - 44	2,1	1,9	4,0	0,7	0,9	1,7	35,3 (± 4,8)	50,8 (± 5,3)	42,6 (± 3,6)
45 - 64	1,0	0,7	1,8	0,3	0,3	0,7	38,6 (± 7,1)	45,7 (± 8,3)	41,7 (± 5,4)
65 -	0,2	0,5	0,8	0,0	0,1	0,1	25,0 (±12,3)	22,6 (± 8,2)	23,3 (± 6,8)
18 -	5,0	5,0	10,0	1,7	2,2	3,9	34,2 (± 3,1)	44,5 (± 3,2)	39,3 (± 2,2)
Tyskland									
- 29	1,1	1,1	2,2	0,5	0,4	1,0	47,8 (± 7,6)	42,3 (± 7,7)	45,1 (± 5,4)
30 - 44	2,1	2,1	4,2	0,8	1,0	1,9	40,5 (± 5,6)	51,1 (± 5,6)	45,8 (± 4,0)
45 - 64	2,9	2,0	4,9	1,5	1,0	2,5	52,7 (± 4,8)	52,6 (± 5,8)	52,7 (± 3,7)
65 -	0,5	0,9	1,4	0,2	0,4	0,6	53,1 (±11,4)	44,4 (± 8,4)	47,5 (± 6,8)
18 -	6,6	6,2	12,8	3,2	3,0	6,2	48,1 (± 3,1)	49,0 (± 3,3)	48,5 (± 2,3)

Tabell 3.3 (forts)

Medborgar- skapsland Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
USA									
- 29	0,6	0,4	1,1	0,1	0,1	0,2	24,0 (± 6,3)	20,1 (± 6,6)	22,3 (± 4,6)
30 - 44	1,8	1,4	3,2	0,6	0,5	1,2	35,7 (± 4,1)	38,3 (± 4,7)	36,8 (± 3,1)
45 - 64	1,0	0,8	1,8	0,4	0,5	0,9	44,1 (± 5,7)	56,9 (± 6,1)	50,1 (± 4,2)
65 -	0,2	0,3	0,5	0,0	0,1	0,1	29,4 (±11,0)	36,2 (±10,0)	33,3 (± 7,4)
18 -	3,7	3,1	6,8	1,3	1,2	2,5	35,6 (± 2,9)	40,4 (± 3,2)	37,8 (± 2,1)
ÖVRIGA									
- 29	8,8	11,2	20,0	2,0	3,1	5,2	23,3 (± 3,7)	27,9 (± 3,5)	25,9 (± 2,5)
30 - 44	19,8	20,7	40,6	5,6	7,8	13,4	28,4 (± 2,6)	37,5 (± 2,7)	33,0 (± 1,9)
45 - 64	10,9	7,8	18,7	4,3	3,7	8,1	40,1 (± 3,8)	47,7 (± 4,6)	43,3 (± 2,9)
65 -	1,6	3,2	4,9	0,6	0,9	1,6	39,3 (± 9,8)	29,0 (± 6,6)	32,5 (± 5,5)
18 -	41,2	43,1	84,3	12,7	15,6	28,3	30,8 (± 1,8)	36,2 (± 1,9)	33,6 (± 1,3)
SAMTLIGA	166,1	174,8	340,9	52,5	65,2	117,8	31,6 (± 0,8)	37,3 (± 0,9)	34,5 (± 0,6)

Tabell 3.4 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, civilstånd och ålder

Municipal Council Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex, marital status and age

Civilstånd Ålder	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Gifta									
- 29	8,0	15,5	23,5	2,2	4,8	7,0	27,9 (± 3,4)	31,3 (± 2,7)	30,1 (± 2,1)
30 - 44	41,2	51,8	93,1	13,5	20,5	34,0	32,7 (± 1,6)	39,6 (± 1,6)	36,5 (± 1,1)
45 - 64	44,0	44,6	88,7	17,8	20,2	38,1	40,6 (± 1,8)	45,4 (± 1,9)	43,0 (± 1,3)
65 -	11,6	17,9	29,6	4,5	5,4	10,0	39,1 (± 3,4)	30,2 (± 2,7)	33,7 (± 2,1)
18 -	105,0	130,0	235,0	38,2	51,1	89,3	36,4 (± 1,1)	39,3 (± 1,0)	37,9 (± 0,7)
Ej gifta									
- 29	24,0	21,3	45,3	5,5	5,9	11,4	22,9 (± 2,0)	27,9 (± 2,5)	25,2 (± 1,5)
30 - 44	24,5	17,0	41,5	5,2	5,9	11,2	21,6 (± 1,9)	34,8 (± 3,1)	27,0 (± 1,7)
45 - 64	11,0	5,1	16,2	3,0	1,8	4,9	27,9 (± 3,9)	36,0 (± 6,3)	30,5 (± 3,3)
65 -	1,4	1,2	2,7	0,4	0,4	0,8	33,6 (±10,7)	31,6 (±10,9)	32,6 (± 7,6)
18 -	61,0	44,7	105,8	14,3	14,1	28,5	23,5 (± 1,3)	31,6 (± 1,8)	26,9 (± 1,1)
Samtliga	166,0	174,8	340,9	52,5	65,2	117,8	31,7 (± 0,8)	37,3 (± 0,9)	34,5 (± 0,6)

Tabell 3.5 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, medborgarskapsland, civilstånd och ålder

Municipal Council Elections 1998.

Voting rates for foreign citizens by sex, country of citizenship, marital status and age

Medborgar- skapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Bosnien-Herzegovina									
Gifta									
- 29	1,3	2,0	3,3	0,3	0,4	0,8	25,2 (± 8,8)	23,7 (± 6,9)	24,3 (± 5,4)
30 - 44	4,4	5,6	10,1	1,4	1,7	3,2	32,1 (± 5,1)	31,3 (± 4,5)	31,7 (± 3,3)
45 - 64	3,5	4,2	7,7	1,4	1,7	3,2	41,9 (± 6,0)	41,1 (± 5,5)	41,5 (± 4,0)
65 -	1,2	1,8	3,1	0,6	0,4	1,0	49,4 (± 10,2)	24,0 (± 7,2)	34,2 (± 6,2)
18 -	10,5	13,7	24,3	3,8	4,4	8,3	36,6 (± 3,4)	32,2 (± 2,9)	34,1 (± 2,2)
Ej gifta									
- 29	2,8	1,7	4,6	0,5	0,3	0,8	18,8 (± 5,3)	19,4 (± 6,9)	19,0 (± 4,2)
30 - 44	1,1	0,5	1,7	0,2	0,1	0,3	21,7 (± 8,8)	21,6 (± 12,8)	21,7 (± 7,2)
45 - 64	..	..	..	..	..	..	..	..	..
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	4,2	2,5	6,8	0,8	0,5	1,4	20,1 (± 4,5)	21,9 (± 5,9)	20,8 (± 3,6)
SAMTLIGA	14,8	16,3	31,1	4,7	5,0	9,7	31,9 (± 2,8)	30,6 (± 2,6)	31,2 (± 1,9)
Chile									
Gifta									
- 29	0,1	0,3	0,5	0,0	0,1	0,2	55,1 (± 16,5)	42,1 (± 11,7)	46,5 (± 9,6)
30 - 44	1,8	1,6	3,4	0,8	0,8	1,6	47,1 (± 5,2)	48,8 (± 5,4)	47,9 (± 3,7)
45 - 64	0,9	0,8	1,8	0,6	0,4	1,1	68,5 (± 6,5)	56,8 (± 7,5)	63,1 (± 4,9)
65 -	..	0,3	0,5	..	0,1	0,1	..	37,5 (± 10,8)	36,4 (± 9,3)
18 -	3,1	3,2	6,3	1,6	1,5	3,2	53,8 (± 3,9)	48,8 (± 3,8)	51,3 (± 2,7)
Ej gifta									
- 29	1,0	0,5	1,5	0,3	0,1	0,5	34,5 (± 6,6)	29,4 (± 8,8)	32,8 (± 5,3)
30 - 44	0,5	0,3	0,9	0,1	0,1	0,3	32,2 (± 8,5)	49,0 (± 12,3)	38,2 (± 7,1)
45 - 64	..	..	0,2	..	..	0,1	..	..	54,5 (± 13,4)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	1,7	1,0	2,7	0,5	0,4	1,0	34,2 (± 5,0)	40,9 (± 6,8)	36,7 (± 4,0)
SAMTLIGA	4,8	4,2	9,1	2,2	2,0	4,2	46,8 (± 3,1)	46,9 (± 3,3)	46,9 (± 2,3)

Tabell 3.5 (forts)

Medborgar- skapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Danmark									
Gifta									
- 29	..	0,3	0,5	..	0,0	0,1	..	25,7 (+13,7)	28,0 (+11,0)
30 - 44	1,8	1,9	3,7	0,6	0,8	1,5	37,2 (+ 6,8)	46,7 (+ 6,8)	42,0 (+ 4,8)
45 - 64	3,8	2,4	6,3	1,5	1,1	2,7	41,1 (+ 4,7)	48,7 (+ 6,0)	44,1 (+ 3,7)
65 -	1,7	1,0	2,8	0,6	0,4	1,1	40,2 (+ 7,1)	39,4 (+ 8,9)	39,9 (+ 5,5)
18 -	7,6	5,8	13,4	3,0	2,6	5,6	39,7 (+ 3,3)	44,8 (+ 3,9)	41,9 (+ 2,5)
Ej gifta									
- 29	1,5	1,3	2,8	0,3	0,4	0,8	25,8 (+ 6,7)	36,7 (+ 7,9)	30,9 (+ 5,1)
30 - 44	2,0	1,1	3,1	0,4	0,5	0,9	23,8 (+ 5,7)	43,6 (+ 8,8)	31,0 (+ 4,9)
45 - 64	0,7	..	0,9	0,1	..	0,2	27,9 (+10,1)	..	29,8 (+ 9,1)
65 -	0,3	..	0,3	0,0	..	0,1	29,0 (+15,2)	..	34,2 (+14,3)
18 -	4,6	2,7	7,3	1,1	1,1	2,2	25,5 (+ 3,8)	40,1 (+ 5,6)	31,0 (+ 3,2)
SAMTLIGA	12,2	8,6	20,8	4,2	3,7	7,9	34,3 (+ 2,5)	43,3 (+ 3,2)	38,0 (+ 2,0)
Finland									
Gifta									
- 29	..	1,6	2,1	..	0,5	0,6	..	32,0 (+12,7)	29,8 (+10,7)
30 - 44	3,3	8,2	11,6	0,9	3,6	4,5	28,4 (+ 8,6)	44,0 (+ 6,0)	39,6 (+ 5,0)
45 - 64	12,3	16,0	28,3	4,5	7,4	11,9	36,6 (+ 4,7)	46,4 (+ 4,3)	42,1 (+ 3,2)
65 -	2,5	4,5	7,0	0,8	1,5	2,4	34,6 (+10,3)	33,8 (+ 7,7)	34,1 (+ 6,2)
18 -	18,7	30,4	49,2	6,4	13,1	19,6	34,5 (+ 3,8)	43,1 (+ 3,1)	39,8 (+ 2,4)
Ej gifta									
- 29	3,6	5,8	9,4	0,8	1,6	2,5	23,4 (+ 7,7)	29,0 (+ 6,5)	26,8 (+ 5,0)
30 - 44	5,0	6,5	11,5	0,7	2,5	3,2	14,1 (+ 5,4)	38,5 (+ 6,6)	27,8 (+ 4,5)
45 - 64	6,1	3,2	9,4	1,5	1,0	2,6	25,2 (+ 6,0)	33,0 (+ 9,0)	27,9 (+ 5,0)
65 -	..	..	0,9	..	..	0,3	..	..	40,0 (+17,2)
18 -	15,4	16,0	31,4	3,3	5,4	8,7	21,7 (+ 3,6)	33,9 (+ 4,1)	27,9 (+ 2,7)
SAMTLIGA	34,1	46,4	80,6	9,8	18,5	28,4	28,7 (+ 2,6)	39,9 (+ 2,5)	35,2 (+ 1,8)

Tabell 3.5 (forts)

Medborgar- skapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Irak									
Gifta									
- 29	0,5	0,9	1,4	0,0	0,2	0,3	16,0 (± 7,3)	30,4 (± 6,7)	25,4 (± 5,1)
30 - 44	2,2	1,4	3,7	0,6	0,3	1,0	29,0 (± 4,2)	25,7 (± 5,0)	27,7 (± 3,2)
45 - 64	0,5	0,4	0,9	0,2	0,1	0,3	40,2 (± 9,4)	25,0 (± 9,1)	33,3 (± 6,7)
65 -	..	0,2	0,3	..	0,0	0,0	..	13,8 (±10,3)	23,2 (±10,1)
18 -	3,4	3,0	6,5	1,0	0,8	1,8	29,2 (± 3,4)	26,2 (± 3,5)	27,8 (± 2,4)
Ej gifta									
- 29	1,1	0,3	1,4	0,1	0,0	0,2	14,6 (± 4,6)	31,3 (±11,6)	18,2 (± 4,5)
30 - 44	1,0	0,1	1,1	0,2	0,0	0,2	23,3 (± 5,8)	15,3 (±12,7)	22,2 (± 5,3)
45 - 64	..	..	..	..	..	..	..	..	..
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	2,2	0,4	2,7	0,4	0,1	0,5	19,0 (± 3,6)	25,0 (± 8,6)	20,0 (± 3,4)
SAMTLIGA	5,6	3,5	9,2	1,4	0,9	2,3	25,2 (± 2,5)	26,0 (± 3,2)	25,5 (± 2,0)
Iran									
Gifta									
- 29	0,2	0,7	1,0	0,0	0,2	0,3	32,3 (±14,7)	29,0 (± 9,0)	30,0 (± 7,7)
30 - 44	2,5	2,5	5,0	0,8	0,8	1,6	32,6 (± 5,0)	32,9 (± 5,0)	32,8 (± 3,5)
45 - 64	1,9	1,4	3,4	0,8	0,5	1,3	40,1 (± 5,9)	35,1 (± 6,8)	38,0 (± 4,5)
65 -	0,6	1,3	2,0	0,2	0,3	0,5	36,4 (±10,3)	23,2 (± 6,1)	27,4 (± 5,3)
18 -	5,4	6,1	11,5	1,9	1,8	3,8	35,8 (± 3,5)	30,8 (± 3,2)	33,1 (± 2,3)
Ej gifta									
- 29	0,9	0,4	1,3	0,1	0,0	0,1	13,0 (± 6,0)	17,0 (±10,1)	14,2 (± 5,2)
30 - 44	1,3	0,2	1,5	0,2	0,0	0,2	15,8 (± 5,4)	28,1 (±14,6)	18,0 (± 5,2)
45 - 64	..	..	..	..	..	..	..	..	..
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	2,3	0,7	3,0	0,3	0,1	0,5	15,8 (± 4,0)	21,4 (± 8,2)	17,1 (± 3,6)
SAMTLIGA	7,8	6,8	14,6	2,3	2,0	4,3	29,7 (± 2,8)	29,8 (± 3,0)	29,7 (± 2,0)

Tabell 3.5 (forts)

Medborgar- skapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
fd Jugoslavien									
Gifta									
- 29	0,7	0,8	1,5	0,0	0,1	0,2	14,1 (± 6,9)	16,4 (± 6,9)	15,3 (± 4,9)
30 - 44	2,4	2,3	4,8	0,5	0,5	1,0	21,1 (± 4,3)	23,4 (± 4,6)	22,2 (± 3,1)
45 - 64	1,6	1,4	3,1	0,4	0,3	0,8	25,5 (± 5,7)	26,2 (± 6,0)	25,8 (± 4,1)
65 -	0,6	1,0	1,6	0,1	0,0	0,1	17,9 (± 7,9)	5,7 (± 3,9)	10,5 (± 4,0)
18 -	5,4	5,6	11,0	1,1	1,1	2,2	21,1 (± 2,9)	20,0 (± 2,8)	20,5 (± 2,0)
Ej gifta									
- 29	0,8	0,7	1,5	0,0	0,0	0,1	4,8 (± 3,8)	11,4 (± 6,2)	7,8 (± 3,5)
30 - 44	0,6	0,3	0,9	0,0	0,0	0,1	15,0 (± 7,6)	23,8 (± 12,0)	18,2 (± 6,6)
45 - 64	..	..	0,2	..	..	0,0	..	..	25,0 (± 15,0)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	1,6	1,1	2,8	0,1	0,1	0,3	10,9 (± 4,0)	15,8 (± 5,5)	13,0 (± 3,3)
SAMTLIGA	7,1	6,8	13,9	1,3	1,3	2,6	18,7 (± 2,4)	19,2 (± 2,5)	19,0 (± 1,7)
Norge									
Gifta									
- 29	..	0,4	0,7	..	0,2	0,3	..	56,7 (± 15,3)	51,7 (± 12,3)
30 - 44	2,0	3,0	5,1	0,8	1,4	2,3	39,1 (± 7,1)	48,9 (± 6,0)	44,9 (± 4,6)
45 - 64	3,0	3,5	6,5	1,2	1,7	2,9	41,0 (± 5,9)	48,7 (± 5,5)	45,2 (± 4,0)
65 -	1,5	1,7	3,3	0,7	0,7	1,4	44,8 (± 8,3)	40,8 (± 7,7)	42,7 (± 5,6)
18 -	6,9	8,8	15,8	2,8	4,2	7,1	41,4 (± 3,9)	47,6 (± 3,5)	44,9 (± 2,6)
Ej gifta									
- 29	1,8	1,9	3,7	0,4	0,6	1,1	25,6 (± 6,8)	32,6 (± 7,0)	29,3 (± 4,9)
30 - 44	2,4	1,5	4,0	0,5	0,5	1,0	21,7 (± 5,5)	34,9 (± 7,9)	26,9 (± 4,6)
45 - 64	0,6	0,3	0,9	0,1	0,1	0,2	22,4 (± 11,2)	33,3 (± 17,0)	26,3 (± 9,5)
65 -	..	..	0,4	..	..	0,1	..	..	23,5 (± 13,6)
18 -	5,1	4,0	9,1	1,2	1,3	2,5	23,6 (± 3,9)	32,8 (± 4,9)	27,7 (± 3,1)
SAMTLIGA	12,0	12,9	25,0	4,0	5,5	9,6	33,8 (± 2,8)	42,9 (± 2,9)	38,6 (± 2,0)

Tabell 3.5 (forts)

Medborger- skapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Polen									
Gifta									
- 29	0,2	0,6	0,8	0,0	0,1	0,2	26,3 (±12,9)	28,4 (± 8,7)	27,7 (± 7,2)
30 - 44	0,9	3,1	4,0	0,2	0,9	1,1	21,7 (± 6,3)	31,5 (± 4,0)	29,2 (± 3,4)
45 - 64	0,7	2,3	3,1	0,1	0,7	0,9	15,2 (± 6,3)	33,6 (± 4,6)	29,2 (± 3,9)
65 -	0,2	0,8	1,0	0,0	0,1	0,2	27,2 (±14,0)	16,5 (± 6,1)	18,8 (± 5,7)
18 -	2,2	6,9	9,1	0,4	2,0	2,5	20,7 (± 4,1)	30,1 (± 2,6)	27,8 (± 2,2)
Ej gifta									
- 29	0,6	0,6	1,2	0,0	0,1	0,2	16,0 (± 7,1)	19,5 (± 7,3)	17,9 (± 5,1)
30 - 44	0,2	0,3	0,5	0,0	0,0	0,0	12,1 (±10,3)	19,5 (±10,6)	16,4 (± 7,5)
45 - 64	..	..	..	..	..	..	..	..	..
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	0,9	1,1	2,0	0,1	0,2	0,4	16,5 (± 5,8)	23,7 (± 6,1)	20,4 (± 4,2)
SAMTLIGA	3,1	8,0	11,2	0,6	2,3	2,9	19,4 (± 3,4)	29,2 (± 2,4)	26,5 (± 2,0)
Storbritannien									
Gifta									
- 29	0,1	..	0,2	0,0	..	0,1	40,0 (±17,8)	..	39,4 (±14,4)
30 - 44	2,1	0,9	3,1	0,8	0,4	1,2	38,2 (± 5,1)	47,3 (± 7,9)	41,0 (± 4,3)
45 - 64	2,0	1,0	3,0	0,9	0,5	1,4	46,0 (± 5,4)	50,6 (± 7,5)	47,6 (± 4,4)
65 -	0,2	..	0,4	0,1	..	0,2	51,5 (±15,8)	..	52,7 (±12,2)
18 -	4,6	2,2	6,8	1,9	1,1	3,0	42,4 (± 3,5)	49,0 (± 5,1)	44,5 (± 2,9)
Ej gifta									
- 29	1,0	0,5	1,6	0,2	0,2	0,5	28,1 (± 6,8)	37,5 (± 9,8)	31,5 (± 5,6)
30 - 44	1,4	0,4	1,9	0,3	0,1	0,5	26,3 (± 5,6)	36,0 (±11,1)	28,5 (± 5,0)
45 - 64	0,3	..	0,3	0,1	..	0,1	31,1 (±12,5)	..	33,3 (±11,6)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	2,8	1,0	3,9	0,7	0,4	1,1	27,4 (± 4,0)	37,0 (± 7,1)	30,0 (± 3,5)
SAMTLIGA	7,4	3,3	10,8	2,7	1,5	4,2	36,6 (± 2,7)	45,1 (± 4,2)	39,2 (± 2,3)

Tabell 3.5 (forts)

Medborgarskapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Turkiet									
Gifta									
- 29	0,8	1,2	2,1	0,3	0,5	0,9	37,0 (± 7,8)	45,7 (± 6,5)	42,3 (± 5,0)
30 - 44	1,9	1,8	3,8	0,7	0,9	1,6	36,6 (± 5,1)	51,2 (± 5,4)	43,8 (± 3,7)
45 - 64	0,9	0,7	1,7	0,3	0,3	0,7	38,8 (± 7,4)	46,1 (± 8,3)	42,1 (± 5,5)
65 -	0,2	0,5	0,8	0,0	0,1	0,1	25,0 (±12,3)	21,9 (± 8,2)	22,9 (± 6,8)
18 -	3,9	4,5	8,4	1,4	2,0	3,4	36,4 (± 3,5)	45,1 (± 3,4)	41,1 (± 2,5)
Ej gifta									
- 29	0,7	0,4	1,2	0,1	0,1	0,3	25,2 (± 7,4)	40,0 (±10,5)	30,9 (± 6,2)
30 - 44	0,2	..	0,2	0,0	..	0,0	24,9 (±13,0)	..	26,1 (±12,2)
45 - 64	..	..	..	..	..	..	..	..	..
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	1,0	0,5	1,6	0,2	0,2	0,4	25,9 (± 6,3)	39,2 (± 9,9)	30,3 (± 5,4)
SAMTLIGA	5,0	5,0	10,0	1,7	2,2	3,9	34,2 (± 3,1)	44,5 (± 3,2)	39,3 (± 2,2)
Tyskland									
Gifta									
- 29	..	..	0,3	..	..	0,1	..	..	55,2 (±14,8)
30 - 44	1,0	1,2	2,3	0,5	0,7	1,2	47,3 (± 8,0)	56,2 (± 7,1)	52,2 (± 5,3)
45 - 64	2,5	1,8	4,4	1,4	1,0	2,4	55,8 (± 5,1)	54,3 (± 6,0)	55,2 (± 3,9)
65 -	0,4	0,8	1,3	0,2	0,3	0,6	55,9 (±11,8)	43,5 (± 8,7)	47,9 (± 7,0)
18 -	4,2	4,2	8,4	2,3	2,1	4,5	54,3 (± 3,9)	52,1 (± 4,0)	53,2 (± 2,8)
Ej gifta									
- 29	1,0	0,9	1,9	0,4	0,4	0,8	44,3 (± 8,1)	42,7 (± 8,3)	43,5 (± 5,8)
30 - 44	1,0	0,8	1,8	0,3	0,3	0,7	33,5 (± 7,6)	43,1 (± 9,0)	37,8 (± 5,8)
45 - 64	0,3	..	0,4	0,1	..	0,1	30,2 (±12,8)	..	30,0 (±10,8)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	2,4	1,9	4,4	0,9	0,8	1,7	37,3 (± 5,1)	42,4 (± 5,7)	39,6 (± 3,8)
SAMTLIGA	6,6	6,2	12,8	3,2	3,0	6,2	48,1 (± 3,1)	49,0 (± 3,3)	48,5 (± 2,3)

Tabell 3.5 (forts)

Medborgar- skapsland Civilstånd	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
USA									
Gifta									
- 29	..	..	0,2	..	..	0,0	..	..	29,5 (+11,9)
30 - 44	1,1	0,9	2,1	0,5	0,4	0,9	42,5 (+ 5,3)	42,5 (+ 5,8)	42,5 (+ 3,9)
45 - 64	0,8	0,8	1,6	0,4	0,4	0,8	47,8 (+ 6,3)	57,7 (+ 6,3)	52,7 (+ 4,5)
65 -	0,1	0,2	0,4	0,0	0,1	0,1	29,2 (+12,3)	35,4 (+10,5)	33,0 (+ 8,0)
18 -	2,3	2,1	4,5	0,9	1,0	2,0	43,0 (+ 3,8)	46,4 (+ 3,9)	44,7 (+ 2,7)
Ej gifta									
- 29	0,5	0,3	0,9	0,1	0,0	0,1	22,2 (+ 6,6)	18,8 (+ 7,3)	20,7 (+ 4,9)
30 - 44	0,6	0,4	1,0	0,1	0,1	0,2	23,0 (+ 6,1)	29,2 (+ 7,9)	25,6 (+ 4,9)
45 - 64	0,1	..	0,2	0,0	..	0,0	26,3 (+12,3)	..	31,3 (+11,2)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	1,3	0,9	2,3	0,3	0,2	0,5	23,3 (+ 4,2)	26,4 (+ 5,3)	24,6 (+ 3,3)
SAMTLIGA	3,7	3,1	6,8	1,3	1,2	2,5	35,6 (+ 2,9)	40,4 (+ 3,2)	37,8 (+ 2,1)
Övriga									
Gifta									
- 29	2,4	5,9	8,3	0,6	1,8	2,4	25,3 (+ 7,2)	30,6 (+ 4,9)	29,1 (+ 4,1)
30 - 44	13,1	16,7	29,9	4,0	6,6	10,6	30,5 (+ 3,3)	39,4 (+ 3,1)	35,5 (+ 2,2)
45 - 64	9,0	7,2	16,2	3,7	3,4	7,1	41,0 (+ 4,2)	47,7 (+ 4,8)	44,0 (+ 3,2)
65 -	1,5	2,9	4,5	0,6	0,9	1,5	39,2 (+10,1)	30,3 (+ 6,9)	33,4 (+ 5,7)
18 -	26,2	32,9	59,1	8,9	12,8	21,7	34,1 (+ 2,4)	38,9 (+ 2,2)	36,8 (+ 1,6)
Ej gifta									
- 29	6,3	5,3	11,7	1,4	1,3	2,7	22,5 (+ 4,3)	25,0 (+ 4,9)	23,6 (+ 3,2)
30 - 44	6,6	4,0	10,6	1,6	1,1	2,7	24,1 (+ 4,3)	29,2 (+ 5,9)	26,0 (+ 3,5)
45 - 64	1,8	0,5	2,4	0,6	0,2	0,9	36,0 (+ 9,1)	46,6 (+17,3)	38,4 (+ 8,1)
65 -	..	..	..	..	..	..	..	..	..
18 -	14,9	10,1	25,1	3,7	2,8	6,5	25,0 (+ 2,9)	27,5 (+ 3,6)	26,0 (+ 2,2)
SAMTLIGA	41,2	43,1	84,3	12,7	15,6	28,3	30,8 (+ 1,8)	36,2 (+ 1,9)	33,6 (+ 1,3)
HELA RIKET	166,1	174,8	340,9	52,5	65,2	117,8	31,6 (+ 0,8)	37,3 (+ 0,9)	34,5 (+ 0,6)

Tabell 3.6 Kommunfullmäktigvalen 1998. Röstningsförhållanden efter kön, inkomst och ålder

Municipal Council Elections 1998. Voting rates for foreign citizens by sex, total income and age

Inkomst	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Ingen inkomst eller inkomst ej registrerad									
- 29	11,8	11,3	23,2	2,2	2,6	4,8	18,6 (± 2,6)	23,2 (± 2,9)	20,9 (± 1,9)
30 - 44	14,1	11,8	25,9	2,3	2,8	5,2	16,7 (± 2,2)	24,2 (± 2,8)	20,1 (± 1,7)
45 - 64	7,7	9,0	16,7	2,2	2,7	4,9	28,9 (± 3,8)	30,3 (± 3,4)	29,7 (± 2,5)
65 -	3,2	6,7	9,9	1,2	1,2	2,4	37,6 (± 5,8)	18,7 (± 3,2)	24,8 (± 2,9)
18 -	36,9	39,0	75,9	8,0	9,5	17,5	21,7 (± 5,8)	24,4 (± 3,2)	23,1 (± 2,9)
1 - 99 999									
- 29	13,7	19,5	33,3	3,5	6,2	9,7	25,8 (± 2,7)	31,8 (± 2,6)	29,3 (± 1,9)
30 - 44	20,5	26,6	47,2	5,7	9,9	15,7	28,2 (± 2,1)	37,4 (± 2,2)	33,4 (± 1,5)
45 - 64	9,8	10,2	20,0	3,1	4,2	7,4	31,9 (± 3,5)	41,8 (± 3,8)	36,9 (± 2,6)
65 -	2,9	7,8	10,8	0,8	2,3	3,1	28,3 (± 6,2)	29,8 (± 4,1)	29,4 (± 3,4)
18 -	47,0	64,3	111,4	13,3	22,8	36,1	28,3 (± 6,2)	35,5 (± 4,1)	32,4 (± 3,4)
100 000 - 149 999									
- 29	2,4	3,6	6,1	0,7	1,0	1,8	29,1 (± 6,3)	29,6 (± 6,2)	29,4 (± 4,5)
30 - 44	9,6	13,3	23,0	2,5	5,5	8,1	26,8 (± 3,3)	41,4 (± 3,4)	35,3 (± 2,4)
45 - 64	8,5	9,9	18,5	2,9	4,7	7,6	33,8 (± 4,2)	47,7 (± 4,3)	41,3 (± 3,0)
65 -	3,2	2,7	5,9	1,1	1,2	2,3	36,6 (± 7,3)	44,0 (± 8,5)	40,0 (± 5,6)
18 -	23,9	29,7	53,6	7,3	12,6	20,0	30,9 (± 7,3)	42,3 (± 8,5)	37,2 (± 5,6)
150 000 - 199 999									
- 29	2,4	1,8	4,2	0,7	0,6	1,4	30,8 (± 7,1)	36,2 (± 9,9)	33,1 (± 5,8)
30 - 44	8,6	10,4	19,1	2,8	4,4	7,3	33,3 (± 3,7)	42,5 (± 4,2)	38,3 (± 2,8)
45 - 64	10,3	11,8	22,1	3,7	5,4	9,1	36,1 (± 4,1)	45,8 (± 4,2)	41,3 (± 2,9)
65 -	2,0	1,0	3,1	0,8	0,4	1,3	42,6 (± 9,0)	46,1 (± 13,6)	43,7 (± 7,5)
18 -	23,5	25,1	48,6	8,2	11,0	19,2	35,1 (± 9,0)	43,7 (± 13,6)	39,6 (± 7,5)
200 000 -									
- 29	1,6	0,3	1,9	0,5	0,1	0,6	32,6 (± 9,0)	44,7 (± 19,7)	34,9 (± 8,2)
30 - 44	12,7	6,5	19,3	5,1	3,5	8,7	40,4 (± 3,3)	55,0 (± 5,4)	45,4 (± 2,9)
45 - 64	18,6	8,7	27,3	8,9	4,9	13,8	48,1 (± 3,1)	56,1 (± 5,0)	50,6 (± 2,6)
65 -	1,6	0,8	2,4	0,9	0,5	1,4	56,8 (± 9,3)	62,3 (± 14,7)	58,7 (± 7,9)
18 -	34,6	16,5	51,1	15,5	9,2	24,7	44,9 (± 9,3)	55,8 (± 14,7)	48,4 (± 7,9)
SAMTLIGA	166,0	174,8	340,9	52,5	65,2	117,8	31,6 (± 0,8)	37,3 (± 0,9)	34,5 (± 0,6)

Tabell 3.7 Kommunfullmäktigvalen 1998 länsvis. Röstningsförhållanden efter kön

Municipal Council Election 1998 by county. Voting rates for foreign citizens by sex

Län	Röstberättigade 1000-tal			Röstande 1000-tal			Röstande i % av röstberättigade		
	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
Stockholms län	55,3	61,1	116,4	18,3	24,8	43,1	33,1 (+ 1,6)	40,6 (+ 1,7)	37,0 (+ 1,2)
Uppsala län	5,9	5,8	11,7	1,7	2,2	3,9	29,6 (+ 4,5)	37,6 (+ 5,1)	33,6 (+ 3,4)
Södermanlands län	4,4	5,2	9,6	1,5	1,7	3,2	33,2 (+ 6,2)	33,8 (+ 5,8)	33,5 (+ 4,3)
Östergötlands län	6,2	6,3	12,4	2,0	2,1	4,2	32,8 (+ 4,6)	34,2 (+ 4,6)	33,5 (+ 3,3)
Jönköpings län	4,9	5,0	9,9	1,3	1,7	3,0	26,3 (+ 4,6)	34,4 (+ 5,2)	30,4 (+ 3,5)
Kronobergs län	2,3	2,6	5,0	0,9	0,8	1,7	37,7 (+ 6,9)	29,8 (+ 6,3)	33,5 (+ 4,7)
Kalmar län	2,2	2,2	4,5	0,8	0,8	1,6	33,9 (+ 6,8)	36,6 (+ 7,5)	35,2 (+ 5,1)
Gotlands län	0,3	0,3	0,6	0,1	0,1	0,2	26,8 (+14,5)	36,9 (+22,4)	31,7 (+13,3)
Blekinge län	1,5	1,4	2,9	0,3	0,5	0,8	23,3 (+ 7,9)	35,5 (+ 9,0)	29,2 (+ 6,1)
Skåne län	22,6	22,0	44,7	7,2	7,5	14,6	31,7 (+ 2,1)	33,9 (+ 2,2)	32,8 (+ 1,5)
Hallands län	3,3	3,5	6,8	1,0	1,3	2,3	29,1 (+ 5,6)	38,1 (+ 6,2)	33,7 (+ 4,2)
Västra Götalands län	30,9	31,4	62,2	9,6	11,8	21,4	31,1 (+ 2,0)	37,6 (+ 2,2)	34,3 (+ 1,5)
Värmlands län	3,7	3,6	7,2	0,9	1,3	2,2	25,7 (+ 5,2)	35,7 (+ 5,8)	30,7 (+ 3,9)
Örebro län	3,1	3,8	6,8	1,0	1,3	2,3	32,2 (+ 6,5)	34,7 (+ 6,4)	33,6 (+ 4,6)
Västmanlands län	5,8	5,8	11,5	1,9	2,0	3,8	32,4 (+ 5,4)	34,0 (+ 5,5)	33,2 (+ 3,9)
Dalarnas län	2,8	2,8	5,6	0,9	1,1	2,0	33,5 (+ 7,2)	38,2 (+ 7,4)	35,9 (+ 5,1)
Gävleborgs län	2,7	2,7	5,4	0,7	0,7	1,5	26,1 (+ 6,4)	27,5 (+ 7,1)	26,7 (+ 4,8)
Västernorrlands län	2,0	2,0	4,0	0,6	0,6	1,2	27,6 (+ 8,6)	30,9 (+ 9,0)	29,3 (+ 6,2)
Jämtlands län	0,8	0,9	1,7	0,3	0,3	0,6	34,7 (+11,9)	29,9 (+11,8)	32,0 (+ 8,4)
Västerbottens län	2,3	2,5	4,8	0,5	1,0	1,5	23,2 (+ 6,4)	40,4 (+ 8,8)	32,3 (+ 5,7)
Norrbottnens län	3,3	3,9	7,2	1,2	1,6	2,8	37,3 (+ 8,1)	40,5 (+ 7,9)	39,1 (+ 5,7)
Hela riket	166,1	174,9	340,9	52,6	65,3	117,8	31,7 (+ 0,9)	37,3 (+ 0,9)	34,6 (+ 0,6)

4 Partiröstning och personröstning 1998

Inledning

Redogörelse för 1998 års valundersökning genomförd i samarbete mellan Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet och Statistiska centralbyrån

av **Sören Holmberg**

Sid	Innehåll
92	1998 års valundersökning
92	Undersökningsmaterial
94	Partiernas läge
94	Allt rörligare väljare
102	Legitimitet
104	Politikermisstro
109	Partiidentifikation
117	Partidemokratins idealväljare
119	Behövs partierna
121	Den sociologiska modellen
124	Yrke och klass
128	Utbildning
129	Religiositet
131	Näringsgren
132	Kön
134	Ålder
141	Region
142	Stad-land
144	Boende
145	Barnfamiljer
146	Sektor
147	Arbetslösa
148	Medborgarskap
150	Den sociologiska modellen lever
152	Väljare personkryssar
152	Väljarperspektiv
152	Höjd, bredd och djup
153	Opinionsstöd
158	Omfattning
159	Spridning
162	Kvalitet
167	Okända kandidater ger inget personval
168	Litteratur

1998 års valundersökning

Statistiska centralbyrån och Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet har tillsammans genomfört surveyundersökningar med urval av röstberättigade vid alla ordinarie riksdagsval sedan 1956. Mätserien omfattar också folkomröstningarna 1957, 1980 och 1994, samt på senare tid Europaparlamentsvalen 1995 och 1999. De svenska valundersökningarna utgör tillsammans med motsvarande amerikanska undersökningsserie det bästa och mest omfattande materialet i hela världen för studier av väljarbeteende. Forskningsledare för 1998 års valundersökning har varit Sören Holmberg. Per Hedberg har varit forskningsassistent med ansvar för kodning, filbyggnad och databearbetningar. Anna-Gun Andersson är forskningsprogrammets sekreterare och har hållit i administration och utskrifter. Kodningsarbetet har gjorts av Lars Carlsson, Ulrika Facht, och Peder Olsson. Intervjuerna med de slumpvis utvalda undersökningspersonerna har utförts av Statistiska centralbyråns intervjuare. Ansvariga för arbetet inom SCB har varit Olle Johansson i Stockholm och Ingrid Flekkes i Örebro.

Syftet med denna redogörelse är trefaldigt – att analysera partiernas ställning bland väljarna, att studera partival och valdeltagande i olika befolkningsgrupper och att ge fördjupade resultat kring hur personvalet fungerade i premiären 1998. Partiernas ställning belyses via studier av väljarströmmar och partibytten, via analyser av politikermisstro och partiidentifikation samt via analyser av medborgarnas normativa syn på partiernas nödvändighet i en demokrati. Undersökningen av hur olika sociala grupper röstade är utformad som ett slags test av en sociologisk förklaringsmodell som amerikanösterrikaren Paul Lazarsfeld lanserade på 1940-talet. Ett femtontal olika sociala dimensioner ingår i studien – alltifrån självklara faktorer som kön, ålder och yrke till mer sällsynt förekommande sociala grupperingar som barnfamiljstatus och medborgarskapsbakgrund. Analysen av personröstningen i riksdagsvalet 1998 gäller svenska folkets åsikter och bedömningar av personvalsreformen, men också omfattningen, spridningen och kvaliteten på det personröstande som *de facto* försiggick.

Undersökningsmaterial

Valundersökningarna genomförs i huvudsak i form av besöksintervjuer. Med start vid valet 1973 är studierna upplagda som rullande tvåstegspaneler, vilket betyder att hälften av undersökningspersonerna 1998 intervjuades för första gången 1994 medan den nya urvalshälften som intervjuades för första gången 1998 kommer att återintervjuas vid valet 2002. Varje

valundersökning innefattar också en mindre valrörelsepanel – hälften av undersökningspersonerna intervjuas före valet och andra hälften efter valet. De personer som intervjuas före valet får efter valet besvara en kort enkät. Därigenom får vi tillgång till en tvåstegs valrörelsepanel som möjliggör analyser av kampanjeffekter och kortsiktig väljarrörlighet under valspurten.

Valundersökningarnas population består av röstberättigade svenska medborgare i åldrarna 18-80 år boende i Sverige. Undersökningspersonerna 1998 drogs som ett obundet slumpmässigt urval (OSU) omfattande 2 901 personer (nettourval) dragna från SCBs befolkningsregister. Det omfattar tre delar - ett panelurval om 1 380 personer som också ingick i 1994 års valundersökning, ett tilläggsurval om 88 förstagångsväljare (eftersom panelurvalet saknar förstagångsväljare 1998) och ett nytt urval om 1 433 personer som även kommer att ingå i valundersökningen år 2002. Totalt genomfördes 2 361 intervjuer, 877 före valet och 1 489 efter. Enkäten efter valet till deltagarna i förvalsstudien besvarades av 843 personer, motsvarande en svarsandel på 96 procent.

Intervjuarbetet startade i mitten av augusti och pågick till slutet av oktober. Majoriteten av intervjuerna genomfördes vid hembesök. Vissa upptagna eller svårantäffade personer ställde dock endast upp för nedkortade intervjuer per telefon. Sammanlagt genomfördes 543 förkortade intervjuer. Bland dem var det 259 personer som enbart ställde upp för extremt förkortade intervjuer som bara omfattade några få frågor, bl a om partivalet 1994 och 1998. En genomsnittlig besöksintervju 1998 tog ungefär 64 minuter att genomföra. Intervjuarbetet underlättades av att SCBs intervjuare använde persondatorer vid intervjuerna (dataassisterade besöksintervjuer, DABI).

Bortfallet i 1998 års valundersökning blev 18,6 procent, vilket är bättre än i de närmast föregående valundersökningarna 1994 och 1991 då svarsbortfallet blev 20,4 respektive 24,2 procent. Å andra sidan är dagens svarsbortfall klart större än bortfallen var under valundersökningarnas barndom på 1950-talet. Bortfallet i 1956 års valundersökning var endast 5,1 procent. Större delen av bortfallet 1998 utgjordes av personer som uppgav att de inte kunde eller ville medverka (12,6 procent totalt). Skillnaderna i svarsbortfall mellan olika befolkningsgrupper är i de allra flesta fall mycket små. Den största skillnaden finns inte mellan olika sociala grupper utan mellan personer som deltar i valet och röstar och personer som inte röstar. Bortfallet 1998 var 15,4 procent bland personer som röstade mot hela 36,2 procent bland icke-röstare. Människor som avstår från att rösta har en tendens att också avstå från att delta i valundersökningarna.

Tabell 4.1 Partifördelningen i valundersökningen och i valmanskåren vid riksdagsvalet 1998 (procent)

Parti	1998 års valundersökning	1998 års valresultat	Differens
v	11,5	12,0	-0,5
s	37,6	36,4	+1,2
c	5,1	5,1	±0,0
fp	5,0	4,7	+0,3
m	23,2	22,9	+0,3
kd	11,0	11,8	-0,8
mp	4,4	4,5	-0,1
övriga partier	2,2	2,6	-0,4
Summa procent	100,0	100,0	
Antal intervjuade	1975		

Kommentar: Antalet intervjupersoner i 1998 års valundersökning som röstade i riksdagsvalet var 2076. Av dem uppgav 52 (2,5 procent) inte vilket parti de röstade på medan 49 (2,4 procent) angav att de hade röstat blankt.

Partiernas valresultat i 1998 års riksdagsval avspeglar sig mycket väl bland de personer som ingick i valundersökningen. Den genomsnittliga avvikelsen mellan partiernas officiella valresultat och deras röstandelar i valundersökningen var endast 0,45 procentenheter (se tabell 4.1). Motsvarande avvikelser har sedan valundersökningen 1976 utvecklats på följande sätt: 1976 1,20 procentenheters avvikelse; 1979 0,70; 1982 0,45; 1985 0,86; 1988 0,73; 1991 0,33; 1994 0,62 och 1998 0,45. Träffsäkerheten 1998 är m a o bland de bästa sedan den nuvarande urvalsmetoden med tvåstegsurval genomfördes fullt ut för första gången 1976.

Största avvikelsen räknat i procentenheter finner vi 1998 för socialdemokraterna som är överrepresenterade med +1,2 procentenheter. Det är ett utfall vi känner igen från tidigare valundersökningar. Socialdemokraterna har i genomsnitt varit överrepresenterad med 1,04 procentenheter i valundersökningarna 1976-1998. Moderaterna är däremot ett parti som genomsnittligt brukar vara något underrepresenterat i valundersökningarna (- 0,96 procentenheter). I valundersökningen 1998 är dock moderaterna svagt överrepresenterade (+0,3). Det parti som är mest underre-

presenterat i 1998 års valundersökning är kristdemokraterna med en undertäckning på -0,8 procentenheter.

Resultat från urvalsundersökningar är alltid behäftade med en viss osäkerhet, dels beroende på slumpfel vid urvalsdragningen, dels beroende på eventuella mät- och analysfel. Uppställningen i tabell 4.2 ger en uppfattning om storleken på den osäkerhet som vidlåder resultaten på grund av att de baseras på en slumpmässig urvalsundersökning. Plusminus siffrorna är statistiska konfidensintervall som varierar med antalet undersökningspersoner och med vilket procenttal som uppskattas. Intervallen gäller med 95 procents säkerhet (05-nivån). Eventuella mät- och analysfel omfattas inte av konfidensintervallen.

Majoriteten av de resultat som kommer att presenteras på de följande sidorna är dock statistiskt säkrare än vad osäkerhetsmarginalerna anger. De redovisade intervallen gäller för procentsiffror i enstaka undersökningar. Resultat som har återfunnits i tidigare valundersökningar och som ingår i en trend eller i ett bestämt mönster har en större statistisk säkerhet.

Tabell 4.2 Osäkerhetsmarginaler för procenttal 95 procents säkerhetsnivå).

Procenttal som uppskattas	Antal intervjupersoner					
	200	400	600	1000	2000	3000
10 eller 90 procent	±4	±3	±2	±2	±1	±1
20 eller 80 procent	±6	±4	±3	±2	±2	±1
50 procent	±7	±5	±4	±3	±2	±2

Partiernas läge

Frågan är om de politiska partierna långsamt håller på att förlora sin position bland väljarna. Kristecknen har funnits där länge men de har blivit tydligare under 1990-talet. Partierna har tappat medlemmar och den allmänna misstron mot partier och politiker har ökat. Väljarna har blivit alltmer rörliga mellan partierna. Nygamla och helt nya partier har vunnit ökat stöd både i riksdags- och kommunalvalen.

Utvecklingen är inte unik för Sverige. Den kan också iaktas i många andra demokratier som likt Sverige grundas på ett flerpartisystem. Väljare som tidigare var partitrogna och förtroendefulla är idag mer lättroliga och mer misstroende mot partier och politiker (Schmitt and Holmberg 1995, Dalton 1999, Holmberg 1999, Widfeldt 1999). Den stora frågan är om partidemokratin – den form av demokrati som dominerat i västvärlden under de senast sjuttio åren och som är den enda form av demokrati vi säkert vet fungerar i praktiken – håller på att förändras i grunden; kanske så radikalt att partierna är på utdöende. I debatten har talats om nya alternativa demokratiformer som är på tillväxt och som på sikt kan ersätta partierna. Företeelser som brukar anföras är exempelvis tillfälliga ad hoc-rörelser, folkomröstningar, medborgarpaneler och tvåvägs internetkommunikation mellan väljare och förtroendevalda. Man utgår ifrån att informationssamhällets kognitivt självständiga och starka individer inte behöver några partier mellan sig och beslutsfattarna.

Syftet med detta kapitel är dock inte att spekulera om framtiden eller att diskutera om en demokrati är möjlig utan någon form av långsiktiga medborgarsammanslutningar. Vi skall istället empiriskt analysera partiernas legitimitet och väljarstöd i Sverige under de senaste 30-40 åren, från 1950- och 1960-talens partibundna och trögrörliga väljarkår till 1990-talets mer flyktiga och skeptiska väljare. Tyngdpunkten i analysen kommer att ligga på förändringstendenserna under nittioalet. Partiernas läge kommer att belysas med hjälp av fyra olika analyser – en som handlar om väljarrörlighet mellan partier över både kort och lång sikt, en som gäller väljarnas allmänna politikermisstro, en som mer specifikt gäller väljarnas identifikation med partierna och en som gäller hur väljarna själva ser på nödvändigheten av partier i en demokrati. Tanken är att analyserna tillsammans skall ge en flerdimensionell bild av väljarnas förhållande till partierna och därmed ge ett underlag för en nyanserad diskussion om partiernas framtid.

Allt rörligare väljare

Väljarrörligheten slog rekord i valet 1998. Andelen partibytare har aldrig varit så hög sedan valundersök-

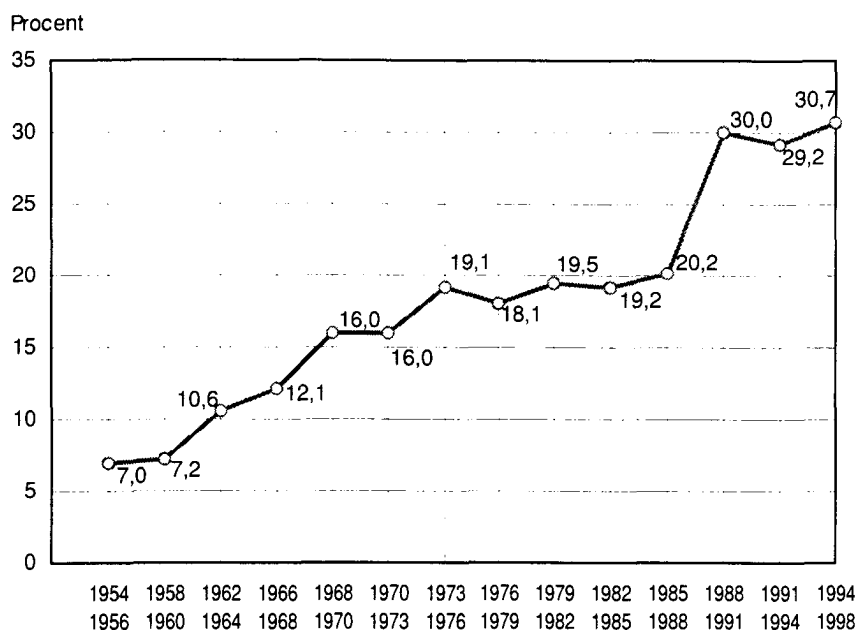
ningarna inleddes på 1950-talet. Andelen väljare som bytte parti mellan 1994 och 1998 var 30,7 procent enligt valundersökningens resultat.¹ Det är en något högre andel än vid de tidigare valen under 1990-talet och klart högre än vid valen under 1950- och 1960-talen då andelen partibytare höll sig kring 10 procent eller vid valen under 1970- och 1980-talen då bytarandelen var cirka 20 procent (se figur F4.1).

En partibytarandel på cirka 30 procent är ingen rekordsiffra internationellt sett, men det är heller inte en låg andel. I de senast valen i Norge 1997 och i Danmark 1998 har andelen partibytare legat på ungefär samma 30-procents nivå. I Norge innebär det den högsta kända andelen partibytare sedan mätningarna startade på 1960-talet. I Danmark var det dock inget rekord. Rörligheten var ännu större i glistrupvalet 1973 med en partibytarandel strax över 40 procent².

Den viktigast förklaringen till den klart ökande svenska väljarrörligheten på 1990-talet är genombrötet för ett antal nya partier – miljöpartiet, ny demokrati och kristdemokraterna. Det gamla stabila svenska fempartisystemet har förändrats till ett rörligt sju-åtta partisystem. Partibytarna mellan de nya partierna och de gamla fem står för hela den markanta ökningen i andelen partibytare vid valen 1991, 1994 och 1998. Något under hälften av samtliga partibytan 1998 skedde mellan de fem gamla partierna (14,7

¹ Analysen gäller partibytan och omfattar endast väljare som har röstat i två på varandra följande val. Rörlighet mellan röstning och icke-röstning berörs inte i detta sammanhang. Observera att valperioden 1994-1998 omfattar fyra år medan valperioden under åren 1973-1994 omfattade tre år. Resultaten för åren 1956-1970 gäller för tvåårsperioder. Om vi för valåren 1960, 1964 och 1968 analyserar andelen partibytare över fyraårsperioder, dvs för perioderna 1956/60, 1960/64 och 1964/68 blir resultaten en något högre andel partibytare – 1960 11,4 procent istället för 7,2; 1964 12,8 procent istället för 10,8 och 1968 13,7 procent istället för 12,1. Trenden i uppgången i andelen partibytare kvarstår men blir något mindre dramatisk om vi mäter utifrån fyraåriga valperioder även för de äldsta valen (Holmberg och Gilljam 1987:229).

² Andelen partibytare i de norska valen 1989/93 och 1993/97 var 32 respektive 33 procent (paneldata, Aardal m. fl. 1999:35). En vägd uppskattning av andelen partibytare i det danska valet 1994/98 ger en siffra på 30 procent (Nielssen 1999:50-51). En komparativ analys omfattande många länder i västeuropa återfinns i Lane and Ersson 1999:123ff.

Figur F4.1 Andel partibytare vid valen 1956-1998 (procent)

Kommentar: Procentbasen är vid varje tillfälle definierad som antalet intervjupersoner som röstade i båda valen. Resultaten för valen 1954/56, 1958/60, 1962/64 och 1970/73 bygger helt på intervjupersonernas minnesuppgifter om hur de röstade i det tidigare valet. För övriga val byggs resultaten till hälften på minnesuppgifter från panelstudier.

procent totalt).³ Partibytan till, från och emellan de nya partierna var mer omfattande. De involverade hela 16,0 procent av samtliga partiröstande.

Den långsamt stigande trenden i andelen partibytare under åren 1956-1988 accelererade drastiskt när utbudet av realistiskt valbara partier ökade från fem till åtta i början av 1990-talet. Uttryckt med ekonomisk jargong betyder det att en förändring på utbudsidan, dvs antalet partier, hade en klar påverkan på efterfrågan, dvs på väljarnas beteende. En vacker illustration till att ett partisystems organisering och omfång spelar en roll för väljarnas beteende. Alla förklaringar till hur väljarna betar sig kan inte sökas på individnivå.

Precis som det oftast har varit tidigare skedde större delen av partibytana 1998 inom det borgerliga blocket (c/fp/kd/m). Totalt 10,7 procent av partiväljarna bytte mellan de fyra borgerliga partierna. En nästan lika stor väljarandel bytte inom det nya vänsterblocket (v/s/mp), totalt 9,2 procent. Det är en typ av rörlighet som har blivit klart vanligare än tidigare. Även byten över den nygamla blockgränsen mellan v/s/mp och c/fp/kd/m var förhållandevis vanliga 1998, totalt 8,3 procent. Resultaten i tabell 4.3 visar i detalj hur väljarströmmarna gick mellan valen 1994 och 1998.

³ De 14,7 procenten partibytare mellan de fem gamla partierna kan delas upp i 4,7 procents blockbytare mellan v/s och c/fp/m, 3,7 procents bytare inom det gamla borgerliga blocket c/fp/m (lägsta andel någonsin) och 6,3 procents bytare mellan v och s (högsta andel någonsin), se Gilljam och Holmberg 1995:32 för hela tidsserien 1960-1994.

Tabell 4.3 Partibytten i riksdagsvalet mellan 1994 och 1998 (procent)

Partival i riksdagsvalet 1994	Partival i riksdagsvalet 1998								Blankt	Ej röstande 1998	Summa procent	Antal personer
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
v	62	17	1	0	0	2	9	1	1	7	100	126
s	10	71	1	1	2	2	2	1	2	8	100	841
c	3	5	45	2	11	19	3	1	1	10	100	141
fp	2	11	4	42	18	16	0	2	1	4	100	139
m	0	3	1	3	73	13	1	2	1	3	100	413
kd	1	2	4	1	15	72	1	0	0	4	100	81
mp	17	9	5	6	9	11	35	1	0	7	100	84
övriga partier	13	16	6	0	29	10	0	16	0	10	100	31
blankt	3	9	3	3	24	6	0	6	37	9	100	33
ej röstande 1994	5	13	2	2	7	4	4	2	2	59	100	187
ej röstberättigad 1994	13	18	2	5	23	4	7	3	3	22	100	166

Kommentar: Resultaten bygger på uppgifter från 2 242 intervjupersoner. Information om partivalet 1994 kommer från halva urvalet med minnesuppgifter insamlade 1998 och för andra halvan från paneldata insamlade 1994. Valdeltagandet har kontrollerats mot de officiella röstlängderna.

Den stora rörligheten märks speciellt tydligt för tre mindre partier som gick tillbaka i valet 1998. Centerpartiet, folkpartiet och miljöpartiet tappade alla mer än hälften av sina väljare från 1994 – c förlorade främst till kd, fp tappade i första hand till både m och kd medan mp förlorade mest till v. Att de trots allt inte nettoförlorade mer och hamnade utanför riksdagen berodde på att det också fanns ett antal väljare som bytte till c, fp och mp; miljöpartiet hjälptes t.ex. av att relativt många v-väljare bytte till mp 1998. Socialdemokraterna, ett annat stort förlorarparti 1998, tappade i första hand till vänsterpartiet och till icke-röstning. Partibytarförlusterna till de borgerliga partierna var mindre.

Vänsterpartiet och kristdemokraterna, 1998 års två stora vinnarpartier, vann sina röster från helt olika håll. Vänsterpartiet fick främst partibytare från socialdemokraterna medan kristdemokraterna i första hand vann partibytare från övriga borgerliga partier. Båda partierna gick alltså i huvudsak fram på bekostnad av andra partier inom det egna blocket. Moderaterna gick också fram 1998 och det trots en förhållandevis stor nettoförlust i partibytarna med kristdemokraterna. Väljarströmmarna visar att moderaternas tapp till kristdemokraterna i första hand kompensades av nettovinster från folkpartiet och centerpartiet, men också av nettovinster i partibytarna med socialdemokraterna.

Det var inte bara partibytarna mellan valen som slog rekord 1998. Även den kortsiktiga väljarrörligheten mellan partierna under valrörelsen var mer omfattande 1998 än vi känner till från tidigare val. Partibytten under valrörelsen har aldrig varit så vanliga som vid valet 1998. Tack vare att de svenska valundersökningarna ända sedan 1956 har omfattat en panelstudie

under valkampanjerna kan vi uttala oss om hur partirörligheten förändrats över tid.⁴ Resultaten visar att andelen partibytare var hela 18,1 procent under 1998 års valrörelse.⁵ Motsvarande andel var endast kring 5 procent på 1950-talet. Andelen väljare som uppger att de bestämde sitt partival under valrörelsen var också klart högre än någonsin tidigare 1998, 57 procent; upp från 49 procent 1994 och upp från endast 18 procent 1964.⁶ Valrörelserna har blivit viktigare – alltfler väljare bestämmer sig sent och alltfler väljare byter parti under valspuren.⁷

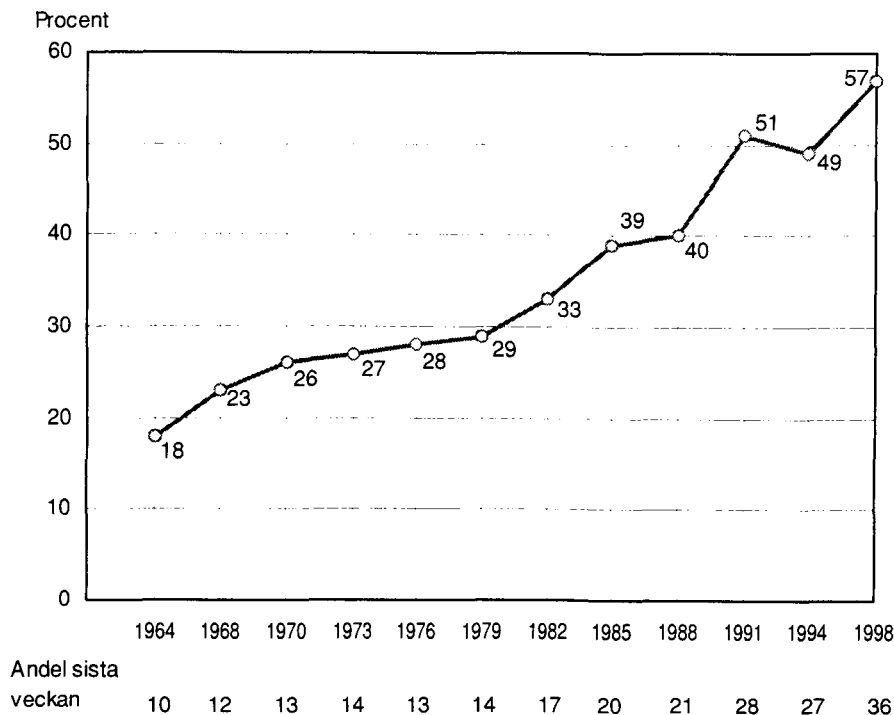
⁴ Ett förhållandevis starkt samband finns mellan partibytten mellan valen och partibytten under valrörelsen. Korrelationen (r) mellan partibyte mellan valen 1994 och 1998 och partibyte under 1998 års valrörelse var 0.49, vilket konkret betyder att 76 procent av valrörelsebyterna också var mellanvalsbytare.

⁵ Valrörelsepanelen omfattar perioden från slutet av augusti då intervjuarbetet påbörjades fram till två dagar innan valet. Beräkningarna av andelen partibytare underskattar med säkerhet den sanna rörligheten med någon eller några procentenheter, bl a därför att förvalsintervjuerna pågick under hela valrörelsen ända in på valdagen. Ett antal svarspersoner kan därför ha hunnit byta parti innan de blev intervjuade.

⁶ Andelen partiröstande som angav att de bestämde sitt partival under sista veckan inför valet var 36 procent 1998. Motsvarande andel var endast 10 procent 1964 (Gilljam och Holmberg 1998:36)

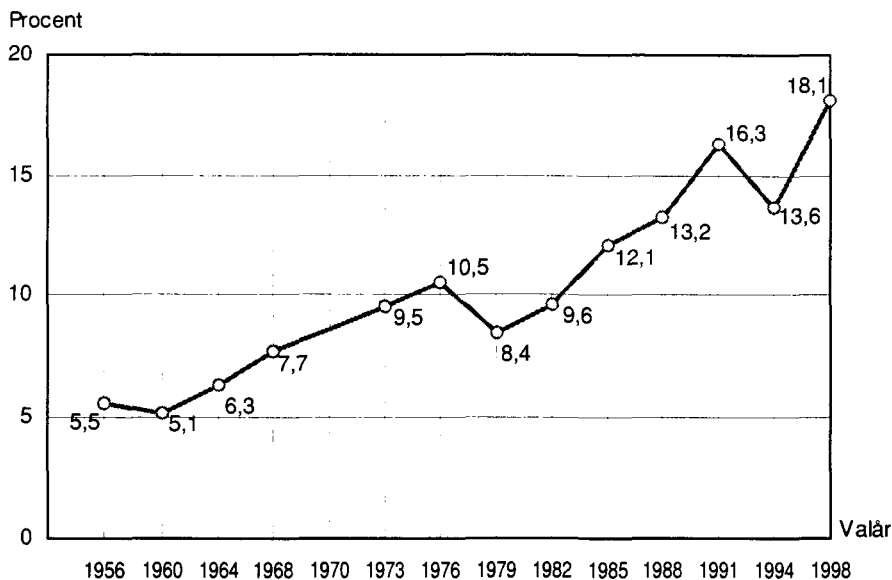
⁷ Ett positivt samband finns mellan att byta parti mellan valen eller under valrörelsen och tidpunkten för röstbeslut. Partibytare tenderar att bestämma sig senare än genomsnittet av partiväljare. Korrelationen mellan partibyte mellan 1994 och 1998 och tidpunkt för röstbeslut var 0.44. Motsvarande korrelation mellan partibyte under valrörelsen och tidpunkt för röstbeslut var något lägre, 0.30.

Figur F4.2 Andel väljare som uppgav att de bestämde sitt partival under valrörelsen



Kommentar: Intervjufrågan lyder: "När bestämde Du Dig för vilket parti Du skulle rösta på i år? Var det under sista veckan före valet eller tidigare under hösten eller sommaren eller visste Du sedan länge hur Du skulle rösta?" Svarspersoner som valde något av de två första svarsalternativen har klassificerats som att partivalet bestämdes under valrörelsen. Endast personer som röstat på något parti ingår i analysen. Antalet intervjupersoner var 1780 år 1998.

Figur F4.3 Partibytten under valrörelserna 1956-1998



Kommentar: Resultaten bygger på paneldata – intervjuuppgifter före valen om bästa parti och enkäter efter valen om faktiskt partival. Antalet intervjupersoner som röstade och hade partisympati före valen (= procentbas) varierar mellan 554 år 1960 och 1 145 år 1988. Antalet intervjuade med partiuppgifter var 698 år 1998. Vid valet 1970 genomfördes ingen panelstudie under valrörelsen.

Effekten av partibyttena under 1998 års valrörelse blev mycket påtagliga för flera partier. Det parti som förlorade mest var moderaterna som enligt resultaten i valrörelsepanelen tappade hela -3,3 procentenheter på grund av partibytesförluster under valspurten; en av de större valrörelseförlusterna för något svenskt parti sedan 1956. Större delen av moderaternas tillbakagång under valspurten berodde på bytesförluster till valrörelsens stora segrarparti kristdemokraterna. Re-

sultaten i valrörelsepanelen visar att kristdemokraterna totalt sett vann +3,6 procentenheter netto på partibytten under valspurten 1998; den näst största valrörelsevinst något svenskt parti gjort sedan mätningarna inleddes 1956.⁸ Rekordet har fortfarande folkpartiet

⁸ Kristdemokraternas starka uppgång under valrörelsen 1998 kan illustreras med hur relativt svagt partiet var så sent som i mitten av augusti då Sifo rapporterade kd på 5,0

och Bengt Westerberg från valet 1985 då fp vann 5,3 procentenheter på grund av partibytten under valspurtten.⁹

Det är ingen tvekan om att den ökande rörligheten börjat ge tydliga effekter både när det gäller partibytten under valrörelsen och när det gäller partibytten mellan valen. Partisystemet har blivit klart mindre stabilt på väljarplanet. Resultaten för hur röstsplittningen har utvecklats visar på samma tendens. Andel väljare som röstar olika i riksdags- och kommunalvalen har också ökat. Totalt röstdelade 24 procent av väljarna i riksdags- och kommunfullmäktigevalen och 19 procent i riksdags- och landstingsvalen 1998 (se figur F4.4). Det är en uppgång från 21 respektive 17 procent 1994 och en ökning från endast 6 respektive 4 procent som var andelen röstsplittare när systemet med gemensamma valdagar prövades för första gången i Sverige vid valet 1970. Röstsplittningen har således ökat mycket starkt, men man bör notera att en mycket stor majoritet om cirka 75-80 procent av väljarna fortfarande röstar på samma parti lokalt/regionalt som i riksdagsvalen. Andelen som tar tillvara möjligheten att rösta olika har ökat stadigt sedan 1970, men omfattar alltför en liten minoritet av väljarkåren. Rikspartiernas grepp om de lokala väl-

procent, Temo på 6,5 procent och Demoskop på 5,7 procent. Den sena spurtvinsten blev alltså på cirka +5 till +7 procentenheter, eftersom kristdemokraterna erhöll 11,8 procent i valet. I valet 1985 hade folkpartiet 5,6 procent i Sifos mätning i mitten av augusti och fick sedan 14,5 procent i valet. Det ger en valspurtvinst på +8,9 procentenheter (Zetterberg 1986:30). Westerbergeffekten 1985 är fortfarande nummer ett med Alfraketen 1998 som god två. Kristdemokraternas insats 1998 blir dock extra dramatisk om vi betänker att tre opinionsmätare placerade kd utanför riksdagen i sina första valårsmätningar i januari 1998. Demoskop rapporterade kd på 3,1 procent; Temo rapporterade kd på 3,5 och Gallup rapporterade kd på 2,3. Sifo noterade kd för 4,2 procent medan SKOP rapporterade kd på 4,3. SCB/PSU hade kristdemokraterna på 4,6 procent i novembermätningen 1997 och på 4,7 procent i majmätningen 1998 (Sollander 1998). Kristdemokraterna balanserade m a o ord på fyraprocentsspärren när valåret 1998 inleddes.

⁹ Partiernas nettovinster alternativt nettoförluster på grund av partibytten under valspurtten 1998 blev följande enligt resultaten i valrörelsepanelen som bygger på 698 svarspersoner: v +2,4 procentenheter; s -0,7; c -0,6; fp -1,7; m -3,3; kd +3,6; mp -0,9; övriga +1,3. Om vi beräknar medeltalen för partistödet rapporterat av fyra opinionsmätninginstitut (Sifo, Temo, Gallup och Demoskop) i mitten av augusti och jämför med valresultatet får vi följande upp- respektive nedgångar för partierna under valspurtten: v +0,9 procentenheter; s -0,7; c -0,5; fp -2,1; m -2,8; kd +5,9; mp -1,6. Observera att förändringsanalysen byggd på valrörelsepanelen enbart omfattar effekter av partibytten och att den dessutom med säkerhet underskattar andelen partibytten något.

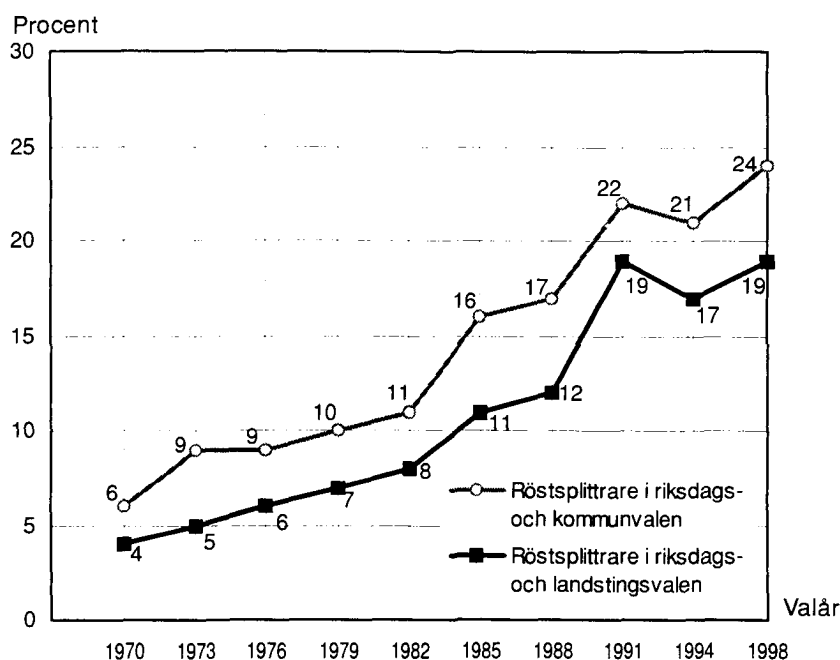
jarna har minskat men det är fortfarande mycket starkt.¹⁰

Väljarnas partitrohet har alltså minskat på alla områden. Man byter oftare parti mellan valen och man byter oftare parti under valrörelserna. Besluten om hur man skall rösta fattas dessutom allt senare under valrörelserna. Möjligheten att rösta olika i riks- och kommunalvalen utnyttjas också alltmer.¹¹ Frågan är vilka grupper det är som i första hand ligger bakom den ökande rörligheten och som därigenom skapat ett mindre stabilt partisystem på väljarnivå. Vi begränsar analysen till ett studium av rörligheten i olika sociala grupper och i ett antal politiska grupper som har att göra med engagemang och kunskap.¹² Rörlighetsmönstren i de senare grupperna är viktiga om man normativt vill bedöma den nya framväxande väljar-rörligheten. Slutsatsen blir rimligtvis inte densamma om rörligheten främst är lokaliserad till de mest politiskt kunniga och engagerade väljarna jämfört med om rörligheten i första hand är ett fenomen bland de mest okunniga och politiskt oengagerade väljarna.

¹⁰ De partier som uppvisade störst andel röstsplittare mellan riksdags- och kommunfullmäktige valen 1998 var kristdemokraterna och vänsterpartiet som båda fick klart mer röster i riksdagsvalet än kommunalt. De partier som traditionellt brukar ha lägst andel röstsplittare är socialdemokraterna och centerpartiet och det gällde också 1998. Centerpartiet fick 1998 precis som vanligt i modern tid mer röster kommunalt (8,2 procent) än i riksdagsvalet (5,1 procent) medan socialdemokraterna, också precis som vanligt, tvärtom fick mer röster riks (36,4 procent) än kommunalt (35,1 procent). Resultaten per parti för andelen röstsplittare 1998 rapporteras i Tabell 4.5. Se Gilljam och Holmberg 1995:44 för en historisk översikt för åren 1970-1994.

¹¹ Väljarnas benägenhet att röstsplittra har ett positivt samband både med partibyte och med tendensen att bestämma partivalet sent under valrörelsen. Korrelationerna var 1998 0,29 mellan röstsplittning och mellanvalsbyte, 0,27 mellan röstsplittning och valrörelsebyte och 0,25 mellan röstsplittning och tidpunkten för röstbeslutet.

¹² En viktig faktor bakom all väljarrörlighet inklusive partibytten är åsikter i politiska sakfrågor. Vi vet att väljare med andra åsikter än sina partier, framförallt i centrala frågor som kärnkraften 1976, löntagarfonderna 1982, EU 1994 och vänster-högerideologi i alla val, har en klart större tendens att byta parti än väljare som omfattar partilinjen (Petersson 1977, Holmberg, Westerståhl och Branzén 1977, Holmberg 1981, Gilljam 1988 och Gilljam och Holmberg 1995). Åsiktsröstningens betydelse för väljarrörligheten kommer dock inte att studeras i detta sammanhang.

Figur F4.4 Röstsplitrning vid valen 1970-1998

Kommentar: Procentbasen är definierad som väljare som vid de olika valstillfällena deltog i både riksdags- och landstingsvalen respektive riksdags- och kommunfullmäktigevalen och partiröstade.

Resultaten i tabell 4.4 visar hur rörliga väljare från olika social bakgrund var i valet 1998. Analysen i tabell 4.5 gäller rörligheten bland kunniga och okunniga väljare respektive bland politiskt intresserade och ointresserade väljare, men också bland väljare med olika grad av partiidentifikation och med olika grad av politisk misstro. En naturlig fråga är i vilken ut-

sträckning som den nya väljarrörligheten är ett utslag av den sjunkande partiidentifikationen respektive den ökande politikermisstron. Fyra olika slag av rörlighet analyseras – partibytten mellan valen 1994 och 1998, partibytten under 1998 års valrörelse, tidpunkt för partivalsbeslut inför valet 1998 och röstdelning mellan riksdags- och kommunfullmäktigevalen 1998.

Tabell 4.4 Andel rörliga väljare och andel väljare som bestämmer partivalet sent efter socioekonomisk grupptillhörighet (procent)

	Andel parti- bytare mellan 1994 och 1995	Andel partibytare under valrörelsen	Andel bestämt partivalet un- der valrörelsen	Andel röstsplitrare
Kön				
man	28	16	53	21
kvinnor	33	20	63	26
Ålder				
18-21	-	25	79	28
22-30	40	15	71	28
31-40	38	23	64	28
41-50	29	19	58	26
51-60	25	13	52	20
61-70	26	17	48	18
71-80	20	15	30	15
Förvärvsarbete				
förvärvsarbetande	32	17	60	25
arbetslös	40	26	65	31
Yrke				
industriarbetare	24	20	51	17
övrig arbetare	33	23	57	25
lägre tjänstemän	35	21	66	30
mellan tjänstemän	34	15	55	27
högre tjänstemän	29	15	54	20
småföretagare	30	16	56	26
jordbrukare	33	17	47	21
studerande	35	19	74	31
Sektor				
offentlig	32	20	56	24
privat	31	17	57	25
Utbildning				
låg	27	20	46	20
medel	33	20	64	29
hög	33	14	61	24
Bostadsort				
ren landsbygd	35	17	57	30
mindre tätort	28	17	56	27
stad eller större	31	19	59	22
Sthlm, Gbg,	32	19	56	23
Kyrkogång				
minst en	32	17	51	25
2-11 gånger om	35	19	59	27
en gång om året	29	19	59	25
aldrig	29	17	56	23
Medborgarbakgrund				
svensk	30	17	56	24
utländsk	32	24	66	23
Samtliga	31	18	57	24

Kommentar: Andelen partibytare mellan valen 1994 och 1998 har beräknats med samtliga partiröstande i båda valen som procentbas. Beräkningen av andelen partibytare under valrörelsen bygger på paneldata – intervjuuppgifter före valet om bästa parti och enkätuppgifter efter valet om faktiskt partival. Procentbasen utgörs av samtliga svars personer som uppgivit något parti vid båda mättillfällena. Resultaten för andelen som bestämt partivalet under valrörelsen (sista veckan eller tidigare under hösten/sommaren) omfattar enbart partiröstande. Procentbasen för analysen av andelen röstsplitrare utgörs av svars personer som partiröstat både i riksdags- och kommunfullmäktigevalen.

Tabell 4.5 Andel rörliga väljare och andel väljare som bestämmer partivalet sent efter ett antal politiska variabler 1998 (procent)

	Andel partibytare mellan 1994 och 1998	Andel partibytare under valrörelsen	Andel bestämt partivalet under valrörelsen	Andel röstsplittrare
Politiskt intresse				
mycket stort	23	12	39	21
ganska stort	28	16	52	24
inte särskilt stort	36	22	68	27
inte alls	49	23	72	24
Politiska kunskaper				
mycket goda	26	7	47	24
ganska goda	25	16	50	24
mellan	35	20	60	24
ganska dåliga	34	20	66	26
mycket dåliga	36	29	72	18
Politiskt förtroende				
mycket stort	12	*	34	18
ganska stort	23	12	48	19
ganska litet	34	21	61	27
mycket litet	43	20	67	32
Partiidentifikation				
starkt övertygad partianhängare	8	5	17	8
svagt övertygad partianhängare	20	18	48	20
enbart partipreferens	45	25	75	33
ingen partipreferens	59	**	86	38
Partival 1998				
v	59	35	67	40
s	11	10	48	17
c	30	18	55	16
fp	30	17	71	19
m	23	7	48	18
kd	70	47	81	46
mp	55	13	74	27
Samtliga	31	18	57	24

* = endast 12 intervjupersoner (förvalsstudien).

** = endast 19 ej helt jämförbara intervjupersoner (förvalsstudien)

Huvudresultatet är tydligt. Med ålder som undantag finns inget eller endast svaga samband mellan social gruppstillhörighet och olika former av väljarrörlighet. Unga väljare är klart rörligare än äldre, men annars är väljare med olika social bakgrund ungefär lika benägna att byta parti, att bestämma sig sent eller att röstsplittra. Och resultatet har inte ändrat sig över tid. Sambanden mellan väljarrörlighet och social gruppstillhörighet har alltid varit svagt i valundersökningarna, med ålder som undantag. Unga väljare har oftast haft en större benägenhet att byta parti än äldre.¹³

¹³ Några av de mindre skillnader som kan noteras i graden av rörlighet mellan olika sociala grupper 1998 har också kunnat noteras tidigare, t ex att kvinnor tenderar att vara något rörligare än män och att industriarbetare och jordbrukare liksom lågutbildade personer tenderar att byta parti något mindre ofta än genomsnittet, (Holmberg 1984:35, Gilljam och Holmberg 1995:35,40). För tjugo år sedan, i valundersökningen 1979, var dock kvinnor inte mer benägna att byta parti än män, medan industriarbetare, jordbrukare och lågutbildade betedde sig som vanligt, dvs bytte parti i något mindre utsträckning än genomsnittet. Även yngre

Kommentar: Kunskapsindexet bygger på kunskapsfrågor om både politikens personer och politikens sakfrågor. Rörlighetetsmått definieras under tabell 4.4. Partiidentifikationsmättet beskrivs i figur F4.6. Frågeformuleringen för förtroendefrågan återfinns i tabell 4.6.

Ett annat sätt att uttrycka att sambanden mellan sociala faktorer och väljarrörlighet inte har förändrats över tid är att konstatera att den ökande rörligheten är ett fenomen som återfinns i alla sociala grupper och att rörligheten ökat ungefär lika mycket i alla samhällsgrupper. Det betyder att förklaringen till den tilltagande rörligheten inte i första hand kan sökas i sociala grupp faktorer.¹⁴

Resultaten i tabell 4.5 visar att politiska faktorer kan vara mer intressanta. Det finns nämligen ett för-

väljare betedde sig som vanligt 1979 vilket innebär att de var mer rörliga än äldre väljare. En systematisk jämförelse över en stor mängd sociala variabler visar att tendensen att byta parti ökat ungefär lika mycket i alla grupper mellan valen 1979 och 1998. Ökningen har mätts som förändring i termer av procentenheter.

¹⁴ Tre sociala grupper som utmärks av en relativt liten benägenhet att byta parti har dock blivit färre i Sverige under senare år. De grupperna är industriarbetare, jordbrukare och personer med låg utbildning. Sociala grupp faktorer är alltså inte helt ointressanta när det gäller att analysera bakgrunden till den ökande väljarrörligheten.

hållandevis klart samband mellan väljarrörlighet och flera olika politiska variabler. Politiskt intresse är en sådan variabel. Sambandet visar dock att rörligheten inte är stigande med ökad grad av intresse. Rörligheten är tvärtom minskande med ökad grad av intresse. De politiskt mest intresserade väljarna byter alltså minst ofta parti - både mellan valen och under valrörelserna. De tenderar också att röstdelat mindre ofta än genomsnittet och att bestämma sitt partival tidigare än andra väljare.¹⁵ Politiskt intresse är alltså inte en särskilt användbar variabel när det gäller att förklara varför rörligheten ökat över tid eftersom väljarnas allmänna intresse för politik inte minskat. Det har tvärtom ökat under 1990-talet jämfört med tidigare. Sett över hela perioden 1960-1998 har både det politiska intresset och rörligheten ökat. Politiskt intresserade väljare har hela tiden varit mer stabila än genomsnittet men en ökning i rörligheten har kunnat iaktas hos alla väljargrupper oberoende av grad av politiskt intresse. Förskjutningar i graden av politiskt intresse över tid kan man inte förklara den ökande väljarrörligheten. Om graden av politiskt intresse hade varit en central orsak bakom väljarrörligheten skulle rörligheten snarare ha minskat över tid, inte ökat som vi har kunnat iaktta.

Två av de andra politiska variablerna - grad av allmän politikermisstro och grad av partiidentifikation - är mer intressanta i sammanhanget.¹⁶ De uppvisar båda en förhållandevis klar koppling till väljarrörligheten - väljare med en stor politikermisstro respektive väljare med en låg grad av partiidentifikation är mer rörliga än genomsnittsväljaren - och över tid har politikermisstron och partiidentifikationen förändrats i samklang med väljarrörligheten. Misstron har ökat samtidigt som graden av partiidentifikation har sjunkit. Sambandet mellan väljarrörligheten och graden av partiidentifikation är speciellt stark. Väljarrörlighet är en sällsynthet bland väljare som är starkt övertygade anhängare av sitt parti (5-17 procent rörliga). Bland väljare som däremot inte har någon bestämd partipreferens är partibytet mellan valen (59 procent), sena röstningsbeslut under valrörelsen (86 procent) och röstsplittring (38 procent) mycket vanligare. De försvagade identifikationsbanden mellan partierna och väljarna är en av de viktiga orsakerna till den ökade rörligheten i valmanskåren i Sverige.

Den normativt centrala variabeln politisk kunskap visade sig också ha ett förhållandevis klart samband med väljarrörligheten. Kunskapsmättet är brett och omfattar både personkännedom och sakfrågekunskaper på olika områden. Resultaten indikerar att rörligheten ökar med minskande kunskaper. De mest okunniga väljarna är de som oftast byter parti, speciellt under valrörelserna, och som tenderar att besluta vilket parti de skall rösta på sent under valrörelsen.¹⁷ De mest politiskt kunniga väljarna är de mest stabila. Att de väljare som mest bidrar till förändring och rörlighet i de politiska valen tenderar att vara de minst politiskt kunniga är naturligtvis ingenting som kan bedömas positivt, oavsett vilken form av demokratimodell man försvarar sig åt. Resultatet är dock inte överraskande. Det har återfunnits i tidigare valundersökningar och motsvarande resultat, fast än mer markerat, brukar återfinnas i USA.¹⁸

De variabler som uppvisade de starkaste sambanden med väljarrörligheten mellan partierna var graden av politikermisstro och graden av partiidentifikation. Om man ytterligare vill belysa partiernas läge bland väljarna är en fördjupad analys av allmän politikermisstro och av partiidentifikation den naturliga vägen att gå. Men först lite teori och forskningsbakgrund.

Legitimitet

Den minskande tilltron till partier och politiker upptäcktes först i USA. De äldsta mätserierna på området fanns i Amerika och flera av dem började peka nedåt på 1960-talet. Tidsandan, vietnamkriget och partiernas okänslighet var bland de faktorer som utpekades som orsaker. På 1970-talet när förtroendekurvorna fortsatte att gå ned i USA och nedåtgående förtroendesiffror rapporterades från flera andra länder blev det populärt att tala om en förestående kris för den västerländska demokratin. Kristeorierna är förknippade med namn som Habermas, Bell och Huntington (Kaase and Newton 1995). Demokratins grundläggande legitimitet sades var hotad. Samhället var på väg att bli ostyrbart. Samhället var på väg att bli ostyrbart. Inbyggda kontradiktioner höll på att bryta sönder demokratierna.¹⁹

¹⁵ Sambandet mellan politiskt intresse och röstdelning är mycket svagare än övriga samband. Det gäller också sambandet mellan politisk kunskap och röstdelning, där väljare med sämst politiska kunskaper har den minsta tendensen att röstsplittra.

¹⁶ Korrelationen mellan graden av politikermisstro och partibyte mellan valen 1994 och 1998 var 0.13. Motsvarande korrelation mellan graden av partiidentifikation och partibyte mellan valen 1994 och 1998 var 0.38.

¹⁷ Observera att det inte fanns något samband mellan graden av politisk kunskap och röstsplittring ($r=+0.01$). Korrelationerna med graden av politisk kunskap för de övriga rörlighetsvariablerna var -0.08 för partibytet mellan valen, -0.12 för valrörelsebytet och -0.15 för sena röstningsbeslut under valrörelsen.

¹⁸ Svenska studier finns i Gilljam och Holmberg 1993:79 och 1995:41. En jämförande undersökning mellan Sverige och USA redovisas i Granberg and Holmberg 1988:183-189.

¹⁹ Skrivningen i detta avsnitt har till en del hämtats från Holmberg, *Representativ demokrati* 1999.

Krisspekulationerna blev dock snabbt omoderna på 1980-talet. Utvecklingen i världen liksom forskningen pekade samstämmigt på att den västerländska demokratins undergång inte stod omedelbart för dörren. Det stora sameuropeiska forskningsprojektet *Beliefs in Government* som detaljstuderade opinionsutvecklingen under perioden 1970-1990 kunde endast finna ett svagt stöd för olika kristeorier. Domedagsprofeterna hade fel. Men inte hundraprocentigt fel. Något låg det i förutsägelseorna om legitimitetsproblem och försvagat förtroende. Politikermisstron hade ökat och väljarnas känsla av identifikation och anhängarskap med sina partier hade blivit svagare i många länder. Tendenserna var tydliga nog för att motivera fortsatta studier kring politiskt förtroende och den representativa demokratins legitimitet. Den bästa sammanfattningen av hittillsvarande forskningsresultat på området återfinns i boken *Critical Citizens. Global Support for Democratic Government* (ed. Norris 1999). Ett femtontal forskare från många olika länder sammanfattar där sina resultat byggda på långa tidsserier och data från hela världen. En nyhet som lanseras i boken är det analytiska redskap som används för att studera politiskt förtroende och graden av stöd för demokratin. Legitimitet och stöd är flerdimensionella fenomen som kräver ett mer elaborerat analysinstrument än det traditionella som David Easton introducerade en gång i tiden (Easton 1965, 1975). Där Easton urskiljde tre stödnivåer – stöd för nationen, stöd för den politiska regimen och stöd för politiska aktörer – särskiljer Norris m fl fem nivåer: stöd för nationen, stöd för demokratin som princip, stöd demokratins funktionssätt, stöd för politikens institutioner och stöd för politikens aktörer. Nivåerna kan ses som ett kontinuum från diffust stöd till nationen över stöd för demokratins principer till konkret stöd till partier och enskilda politiker. Tanken är att graden av legitimitet och opinionsstöd kan se olika ut på olika nivåer och att förändringar på en nivå kan sprida sig till andra nivåer.

Resultaten när det gäller analysmodellens högsta nivåer, stödet för nationen respektive för demokratin som princip, är inte särskilt överraskande för det svenska fallet. Data har hämtats från Ronald Ingleharts världsomspännande mätserie *World Value Survey* och visar att stödet för både nationen och demokratiprinciperna är mycket starkt i Sverige, starkare än i de flesta jämförbara länder. Ett 40-tal länder ingår i studien och det generella mönstret är att stödet för nationen och för demokratin överlag är förhållandevis starkt. Någon allmän nedåtgående trend kan inte iakttagas. Värt att notera är dock att bland alla undersökta länder var stödet för demokratiprinciperna som allra lägst i Ryssland.

Det är först när man kommer till den tredje legitimitetsnivån som analysen blir riktigt intressant i de

etablerade demokratierna. Här gäller frågan hur medborgarna uppfattar att demokratin fungerar *de facto*. Det centrala analysinstrumentet är en intervjufråga som funnits med i EU-kommissionens mätningar, i den så kallade *Eurobarometern*, ända sedan början av 1970-talet. Intervjufrågan gäller hur nöjd man är med det sätt på vilket demokratin fungerar i det egna landet. Resultaten för hela EU visar på en stor stabilitet under perioden 1976-1995 med i genomsnitt kring 55 procent av EU-medborgarna som förklarar sig nöjda med hur demokratin fungerar i det egna landet (Fuchs, Guidorossi and Svensson 1995). Graden av nöjdhet med hur det egna landets demokrati fungerar varierar dock mycket mellan olika länder. Högst tenderar länderna i Nordeuropa ligga med Danmark i topp.²⁰ Uppskattningen av hur demokratin fungerar är klart lägre i Sydeuropa. Italien är det land som oftast brukar ligga i botten.²¹

Sverige registrerades för värdet 55 procent nöjda i första Eurobarometermätningen 1995, ett resultat nära EU-genomsnittet. Senare mätningar har dock visat på en klar uppgång i andelen nöjda med hur demokratin fungerar. SOM-institutets mätningar visar t.ex. på en ökning i andelen nöjda från 46 procent 1995, över 51 procent 1997 till 61 procent 1998.²² Mätperioden är kort men så mycket är klart att trenden är inte nedåtgående. Uppskattningen av hur demokratin fungerar är relativt hög i Sverige och den uppvisar ingen nedåtgående trend. Tillståndet i Sverige är alltså förhållandevis gott även på legitimitetsnivå tre.

När vi kommer till nästa nivå som gäller förtroende och stöd till samhällets och demokratins centrala institutioner bleknar dock bilden något både i Sverige och i många andra demokratier. Tidiga studier i Amerika och data från World Value Survey visar att förtroendet för många samhälleliga institutioner är på nedgång. Förtroendetapp har drabbat sådana institutioner som försvaret, rättsväsendet, polisen och parlamenten (Dalton 1999). Om vi ser mer detaljerat på

²⁰ Även Norge uppvisar höga andelar medborgare som är nöjda med hur norsk demokrati fungerar. Vid valet 1997 var andelen nöjda hela 90 procent ((Aardal 1999:177).

²¹ Mätningarna har också genomförts i Östeuropa och i Latinamerika under 1990-talet. Genomsnittssiffran för andelen nöjda med hur demokratin fungerade i det egna landet var 34 procent i Östeuropa (8 procent i Ryssland) och 29 procent i Latinamerika (12 procent i Mexico). Som jämförelse kan nämnas att motsvarande siffra oftast har legat över 80 procent i Danmark på 1990-talet och kring 20 procent i Italien (Klingemann 1999).

²² Enkätstudier, som SOM-undersökningarna, ger en något lägre andel nöjda än studier genomförda med hjälp av personintervjuer i hemmen, se Holmberg 1997:340. I Eurobarometern för våren 1998 (nr 49) anges andelen nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige till 56 procent. I valundersökningens eftervalstudie 1998 blev andelen nöjda 69 procent.

utvecklingen i Sverige kan bilden nyanseras något. De årliga SOM-studierna visar inte på en nedgång för förtroendet för alla samhällsinstitutioner. Inga institutioner kan uppvisa någon uppåtgående förtroendetrend under de senaste femton åren, men flera institutioner har inte tappat i förtroende. De som förlorat mest i förtroende är de politiska institutionerna (riksdag och regering), facket och bankerna.²³ Exempel på institutioner som inte tappat i förtroende är radio/TV och dagspressen. Flera institutioner som endast mätts under senare år uppvisar också stabila och höga förtroendevärden, exempelvis kungahuset och universitetet.

Det är inte bara trenden som är mest påtagligt nedåtgående för de politiska institutionerna. Även nivåmässigt tenderar politiska institutioner att ligga lågt – ofta med fler personer som uttrycker brist på förtroende än som uttrycker förtroende. I SOM-studien 1998 såg förtroendeligans botten ut på följande sätt. Måttet visar andelen positiva förtroendesvar minus andelen negativa: EU-kommissionen -43, EU-parlamentet -39, de politiska partierna -34, de fackliga organisationerna -20, kommunstyrelserna -11, regeringen -5 och riksdagen +1. Som jämförelse kan nämnas att sjukvården, som var den institution som hade högst förtroende i SOM-studien 1998, uppvisade ett värde på hela +60.

Det går alltså inte svepande att tala om att alla etablerade institutioner tappar i förtroende. Många samhällsinstitutioner åtnjuter fortfarande ett högt förtroende utan att uppvisa några försvagningstendenser. Det minskande institutionsförtroendet är i huvudsak ett politiskt problem. Det är i första hand förtroendet för centrala institutioner inom den politiska demokratin som försvagats. Mest bekymmersamt är det för de politiska partierna och för politiker i allmänhet.

Politikermisstro

Den mest konkreta förtroendenivån gäller stödet för olika politiska aktörer. Större delen av de mätningar som finns på området gäller förtroende för politiker i allmänhet. De äldsta mätserierna startades i USA på 1950-talet. För några andra länder finns mätningar tillbaka till 1960-talet, t.ex. Sverige och Norge, medan de flesta västländer inte påbörjade regelbundna studier förrän under 1970-talet. Resultaten visar på en nedåtgående trend i de flesta länder – mycket påtaglig i länder som USA (lägsta förtroendesiffror i slutet av 1970-talet), Sverige och Tyskland, mindre tydlig i länder som Norge (som uppvisade lägst förtroendesiffror under 1970-talet men en klar uppgång i senaste

valet 1997) och Danmark (som uppvisade lägst förtroendesiffror under glistruptiden i mitten av 1970-talet och liksom Norge en förtroendeuppgång under 1990-talet), och inte alls iakttagbart i Holland, där tvärtom politikerförtroendet ökat under 1970- och 1980-talen (Dalton 1999, Holmberg 1999, Aardal 1999, Nielsen 1999).

Den äldsta svenska tidsserien omfattar två negativt formulerade påståendefrågor där instämmande svar kan tolkas som misstro. Intervjufrågorna gäller inte några speciella partier eller politiker. De gäller partier och politiker i allmänhet.²⁴ Resultaten redovisas i figur F4.5 och visar på en fortsatt ökning i politikermisstron 1998. Förtroendet för politiker har inte blivit bättre i Sverige på 1990-talet som i Norge och Danmark. Det har tvärtom försvagats ytterligare. I valundersökningen 1968 instämde 37 procent av svarspersonerna i påståendet att "Partierna är bara intresserade av folks röster, men inte av deras åsikter". Trettio år senare vid valet 1998 hade motsvarande andel stigit till 75 procent. Det är svårt att dra någon annan slutsats än att det politiska förtroendeklimatet är helt annorlunda idag på 1990-talet än under det trots allt tillitsfulla sextiotalet.

En minst lika mörk bild av politikermisstron får vi om man utan omvägar ber människor att själva ange vilket förtroende de har för svenska politiker. Resultaten i tabell 4.6 presenterar utfallet från en sådan självklassificeringsfråga som funnits med i valundersökningarna sedan 1988.

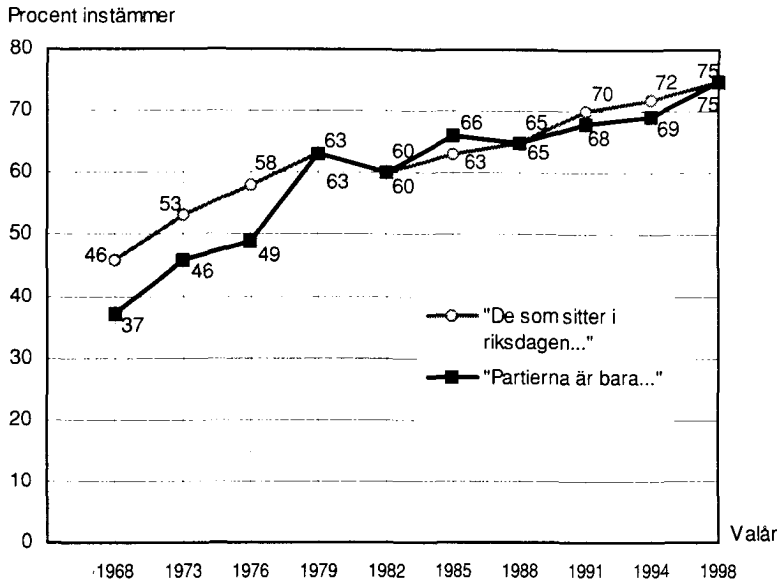
²³ Förtroendet för bankerna sjönk drastiskt under bankkrisen i början av 1990-talet. En upphämtning pågår men den går långsamt (se Holmberg och Weibull 1999). En specialanalys av förtroendet för riksdagen återfinns hos Brothén 1999.

²⁴ Påståendefrågor av Likerttyp med instämmer/instämmer inte som svarsalternativ har mätmassiga brister. De tenderar att producera alltför höga andelar instämmer. Intervjupersoner har en tendens att hellre instämma än ta avstånd när de ställs inför en påståendefråga. Mätningar byggda på Likertfrågor kan därför ge upphov till för höga nivåskattningar. Förändringsskattningar gjorda utifrån Likertfrågor är dock helt användbara (se Gilljam och Holmberg 1993:171). Påståendefrågorna om förtroende är heller inga mätmassiga katastrofer på individnivå. De mäter samma sak och det som mäts är relativt stabilt över tid. Korrelationen mellan de båda påståendefrågorna om förtroende var så hög som 0.69 1998. Korrelationen i panelen 1994–1998 var också tillfredställande hög, 0.45 respektive 0.46. En skrift som tar upp andra problem vid förtroendemätningar är Österman 1999.

Figur F4.5 Misstro mot partier och politiker 1968-1998

Påstående: "Partierna är bara intresserade av folks röster, men inte av deras åsikter."

Påstående: "De som sitter i riksdagen och beslutar tar inte mycket hänsyn till vad vanligt folk tycker och tänker."



Kommentar: Påståendefrågorna om politikerförtroende fanns inte med i 1970 års valundersökning.

Tabell 4.6 Förtroende för svenska politiker 1988-1998 (procent)

Fråga: "Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker? Har Du mycket stort förtroende, ganska stort förtroende, ganska litet förtroende eller mycket litet förtroende?"

Förtroendenivå	1988	1991	1994	1998
Mycket stort förtroende	3	2	1	1
Ganska stort förtroende	41	36	35	30
Ganska litet förtroende	44	50	50	51
Mycket litet förtroende	11	11	13	17
Vet inte/vill ej svara	1	1	1	1
Summa procent	100	100	100	100
Antal intervjuade	2528	2613	2534	2101
Andel mycket/ganska litet förtroende	55	61	63	68

Även den subjektiva förtroendefrågan uppvisar en klar uppgång i misstron mot politiker. Redan vid valet 1988 var det en majoritet av svarspersonerna som angav att de hade ett mycket eller ganska litet förtroende för politiker i allmänhet (55 procent). Tio år senare hade motsvarande andel stigit till 68 procent.

I diskussionen framförs ibland att den tilltagande politikermissstron kan vara någonting positivt (Möller 1998). Väljare skall vara skeptiska och ifrågasättande. Problemet är dock att den typ av politikermissstro som mäts med våra intervjufrågor inte har ett positivt samband med intresse, engagemang eller kunskaper. Den har tvärtom ett negativt samband. Personer med en hög grad av politikermissstro tenderar att vara mindre kunniga och politiskt intresserade än övriga väljare. Politikerföraktarna är inte mer kunniga om politik än andra. De är mindre kunniga (se tabell 4.8).

Politisk kunskap och engagemang är i själva verket en av de förklaringsfaktorer som är starkast kopplad till väljarnas grad av politikermissstro. Engagemang och kunnande är förknippat med förtroende. Ointresse och okunskap är förbundet med misstro. Därmed inte sagt att det inte finns engagerade och kunniga väljare som har ett lågt politikerförtroende, likaväl som det finns okunniga och ointresserade personer som hyser hög tillit till politiker. Vi talar om samband – och de sambandet visar att kunniga och politiskt intresserade väljare tenderar att i högre utsträckning ha förtroende för politiker än väljare utan politiskt intresse eller kunskaper.²⁵ Om vi jämför extremgrup-

²⁵ Politiska kunskaper och politiskt intresse är däremot svagare kopplat till bedömningarna av hur demokratin fungerar i Sverige, se tabell 4.8.

perna blir sambandet mycket tydligt. Andelen personer med ett mycket eller ganska litet förtroende för politiker var 45 procent bland väljare med ett stort politiskt intresse. Motsvarande andel bland väljare utan något politiskt intresse alls var hela 82 procent; en skillnad på 37 procentenheter. Bland de mest politiskt kunniga väljarna var andelen med politikermissstro 50 procent, mot 74 procent bland de mest okunniga väljarna; en skillnad på 24 procentenheter.²⁶

Sambanden framstår som än klarare om vi jämför med de svaga eller obefintliga samband som finns mellan grad av politikermissstro och social tillhörighet. Det visar sig att politikermissstro är förhållandevis jämnt spridd över olika sociala grupper (Strömbäck 1999). En sociologisk förklaringsmodell är inte särskilt användbar när det gäller att studera politiskt förtroende.²⁷ Procentskillnaderna i andel politikermissstroende i olika sociala grupper är oftast mycket små – någon eller några procentenheter. Störst skillnader återfinns för olika utbildningsgrupper; ett resultat som också uppträder i förtroendestudier utanför Sverige (Aardal 1999, Warwick 1998). Gruppen högt utbildade tenderar att hysa något färre personer med politikermissstro än gruppen lågutbildade, 61 respektive 73 procent; en skillnad på 12 procentenheter. Sambandet mellan religiositet och politikermissstro är av ungefär samma styrka. Den lilla gruppen regelbundna kyrkobesökare omfattar färre personer med politikermissstro (60 procent) än gruppen väljare som aldrig går i kyrkan (72 procent). Det finns alltså ett svagt samband mellan att tro på gud och att tro på politiker.²⁸

Om de sociala gruppvariablerna uppvisar ett mycket måttligt samband med graden av politikermissstro är sambanden med flera olika politiska variabler utöver engagemang och kunskap desto starkare. Politisk

missstro förklaras bäst av politiska fenomen inte av sociala. Det klara sambandet mellan partitillhörighet och allmän politikermissstro är ett exempel. Anhängare av regeringspartier brukar var mer förtroendefulla än anhängare av oppositionspartier (Norris 1999). Och så var det också i valundersökningen 1998. Socialdemokratiska väljare tenderade att vara mindre politikermissstroende (57 procent) än exempelvis väljare som stödde v (79 procent) eller m (70 procent). En näraliggande förklaring är att förtroendet blir större när man får som man vill och sjunker när man inte får som man vill. Dagspolitiken får konsekvenser inte bara för de ansvariga utan också för politikens institutioner och för politiker i allmänhet. Förändringar i regeringsinnehavet har dock inte hindrat att politikerförtroendet minskat i alla läger under de senaste trettio åren. Regeringsfaktorn kan alltså inte bidra särskilt mycket när det gäller att förklara att politikermissstron i Sverige ökat i stort sett kontinuerligt sedan 1960-talet.

En annan politisk omständighet som spelar en roll för den allmänna politikermissstron är partiernas insatser. Enligt en teori ursprungligen formulerad av Olof Petersson (1977:264) färgar missnöje med det egna partiets insatser och åsikter av sig på det allmänna förtroendet för politiker. Och den ökande individualiseringen gör att alltfler människor blir missnöjda med partierna samlade åsiktspaket. Följden blir att partierna tappar stöd och att den allmänna politikermissstron växer. Resultat från valundersökningarna visar att väljare med ett relativt långt vänster-högeravstånd till det egna partiet och väljare som bedömer det egna partiets sakfrågepolitik mindre positivt genomgående tenderar att hysa en högre grad av allmän politikermissstro (Holmberg 1999a:117). Frustration över det egna partiet generaliseras till ett minskat förtroende för partier och politiker i allmänhet.

Men också den politik som förs har ett samband med det allmänna politikerförtroendet. Analyser av hur människor värderar offentliga service visar t.ex. på ett samband mellan missnöje med servicen på olika välfärdsområden och generaliserad politikermissstro (Huseby 1999). Studier byggda på SOM-data visar på korrelationer kring 0.25 mellan olika servicebedömningar och politisk missstro. Missnöje med vad som levereras leder till minskat politikerförtroende. När politikermissstron ökad som mest markant i Sverige åren mellan 1968 och 1973 minskade andelen väljare som ansåg den förda politiken var till den egna gruppens fördel från 63 till 48 procent (Petersson 1977:264). Får man inte det man förväntar sig växer missstron. Förtroendet riskerar att skadas om det uppstår ett gap mellan förväntan och förverkligande.

²⁶ Andelen personer i extremgrupperna är inte stor, mellan 10 till 12 procent, se tabell 4.10.

²⁷ Den slutsatsen gäller också i huvudsak när det gäller analysen av bedömningarna av hur demokratin fungerar, även om det finns ett antal halvstarka samband utöver utbildning som är av intresse. Mest kritiska mot hur svensk demokrati fungerar är följande sociala grupper: kvinnor, äldre, arbetslösa, småföretagare, verksamma i privat sektor, lågutbildade, boende på landsbygden, regelbundna kyrkobesökare och personer med utländsk bakgrund (se tabell 4.7). Procentskillnaderna är ofta mycket små men sammantaget bildar resultaten ett mönster. Missnöjet är större i vissa utsatta grupper än i mer etablerade och välmående grupper.

²⁸ Korrelationen mellan kyrkogång och självklassificerad grad av religiositet är positiv. Den var +0,49 i 1998 års valundersökning. Korrelationen mellan kyrkogång och att uppge att man ber till gud är också positiv. I 1995 års SOM-undersökning i Västsverige var den +0,57 (Nilsson red. 1996).

Tabell 4.7 Politikermisstro och missnöje med hur demokratin fungerar i Sverige efter socioekonomisk gruppstillhörighet (procent)

	Andel mycket/ganska litet förtroende för politiker	Andel inte särskilt/inte alls nöjd med det sätt på vilket demokratin fungerar i Sverige
Kön		
man	65	28
kvinna	71	31
Ålder		
18-21	65	27
22-30	67	24
31-40	68	25
41-50	69	28
51-60	70	29
61-70	67	39
71-80	66	38
Förvärvsarbete		
förvärvsarbetande	67	25
arbetslös	73	40
Yrke		
industriarbetare	72	35
övrig arbetare	73	27
lägre tjänstemän	68	37
mellan tjänstemän	63	28
högre tjänstemän	63	22
småföretagare	66	40
jordbrukare	74	35
studerande	66	26
Sektor		
offentlig	66	28
privat	69	31
Utbildning		
låg	73	36
medel	68	28
hög	61	23
Bostadsort		
ren landsbygd	71	36
mindre tätort	70	30
stad eller större tätort	65	28
Sthlm, Gbg, Malmö	70	23
Kyrkogång		
minst en gång/månad	60	34
2-11 gånger om året	64	29
en gång om året	68	29
aldrig	72	29
Medborgarbakgrund		
svensk	68	30
utländsk	67	21
Samtliga	68	29

Kommentar: Samtliga svarspersoner ingår i procentberäkningarna, alltså även de som svarat vet ej på misstro- respektive demokrati frågan. Andelen vet ej-svar var dock enbart 1 respektive 2 procent på respektive fråga. Misstrofrågans formuleringar framgår av tabell 4.6. Demokrati frågan ställdes endast i eftervalsundersökningen och hade följande lydelse: "På det hela taget, är Du mycket nöjd, ganska nöjd, inte särskilt nöjd eller inte alls nöjd med det sätt på vilket demokratin fungerar i Sverige ?"

Tabell 4.8 Politikermisstro och missnöje med hur demokratin fungerar i Sverige efter ett antal politiska variabler 1998 (procent)

	Andel mycket/ganska litet förtroende	Andel inte särskilt/inte alls nöjd med det sätt på vilket demokratin fungerar i Sverige
Politiskt intresse		
mycket stort	45	35
ganska stort	65	28
inte särskilt stort	75	29
inte alls	82	33
Politiska kunskaper		
mycket goda	50	26
ganska goda	66	23
mellan	70	27
ganska dåliga	72	35
mycket dåliga	74	30
Partiidentifikation		
starkt övertygad partianhängare	49	23
svagt övertygad partianhängare	68	26
enbart partipreferens	71	31
ingen partipreferens	81	36
Partival 1998		
v	79	34
s	57	20
c	61	23
fp	59	21
m	70	29
kd	73	34
mp	67	34
Samtliga	68	29

En ytterligare illustration till att misstro kan uppstå om man inte får som man vill kan hämtas från debatten kring EU och kring flyktingmottagning. Båda sakfrågorna uppvisar bland de lägsta graderna av åsiktsöverensstämmelse mellan väljare och valda i Sverige. Riksdagsledamöter är klart mer positiv till EU och till att ta emot flyktingar än väljare i gemen (Holmberg 1996). Bland ett trettiofemtal olika sakfrågor som ingår i 1998 års valundersökning är EU-frågan och flyktingfrågan de som har det starkaste åsiktssambandet med politisk misstro.²⁹ Korrelationerna ligger kring 0.20, medan väljarnas åsikter i övriga sakfrågor oftast uppvisar ett samband kring eller strax över noll med graden av politikermisstro.³⁰ EU-motståndare

²⁹ Den åsiktsmässiga kopplingen mellan EU-frågan och flyktingfrågan är svag bland väljarna. Korrelationen mellan väljarnas åsikter i frågan om att Sverige bör gå ut ur EU och frågan om att ta emot färre flyktingar var 0.10 i 1998 års valundersökning. EU-motståndare tenderade att vara något mer negativa till flyktingmottagning än EU-anhängare.

³⁰ Snittkorrelationen för sambandet mellan politisk misstro och sakfrågeåsikter i trettioen frågor som inte berörde EU eller flyktingfrågor var 0.04 i 1998 års valundersökning. Tre frågor förutom EU- och flyktingfrågorna som uppvisade ett relativt klart åsiktssamband med politisk misstro var

och motståndare till att ta emot fler flyktingar – två klart underrepresenterade grupper i riksdagen – tenderar att hysa en högre grad av politikermisstro än övriga väljare. Liknande samband har också hittats i Norge och Danmark.³¹ Politisk misstro har ett samband med bristande representation och missnöje med den politik som förs.³²

Allmän politikermisstro är kopplad till partimisstro även om sambandet inte skall överdrivas. Personer

frågan om att satsa på ett högteknologisamhälle, frågan om u-hjälpens storlek och frågan om skatternas storlek, med korrelationer på 0.14, 0.15 respektive 0.11. Personer som var skeptiska till datorsamhället, till u-hjälpens storlek och som ville sänka skatterna tenderade att ha ett lägre allmänt politikerförtroende än övriga väljare.

³¹ Se Aardal 1999, Borre and Andersen 1997 och Nielsen 1999.

³² Syftet i detta sammanhang är inte att mer utförligt analysera den politiska misstrons orsaker. I litteraturen på området finns också andra förklaringar till politikermisstron utöver politiska och sociala. Några exempel är ekonomiska och mediala förklaringar och grundläggande värdeförändringar. Bra forskningsöversikter finns i Norris ed. 1999 och i Nye, Zelikow and King eds 1997. Svenska bidrag finns i Möller 1998, Nord 1999, Strömbäck 1999, Österman 1999 och Holmberg 1999a.

som inte aktivt stödjer något parti i valen, dvs icke-röstare och blankröstare, tenderar att hysa ett lägre förtroende för politiker än väljare som röstar på ett parti. I valet 1998 var den genomsnittliga andelen väljare med ett lågt förtroende för politiker 66 procent bland partiröstare. Bland icke-röstare och blankröstare var motsvarande andelar högre, 77 respektive 86 procent. Politikermisstron har alltså vissa betedemässiga konsekvenser. Partiernas ställning försvagas av den allmänna politikermisstron; åtminstone i den meningen att färre väljare ställer upp och stödjer dem i valen.

Partiidentifikation

Den allmänna tilltro till partier och politiker bör rimligen vara besläktad med väljarnas känsla av anhängarskap med det egna partiet. Även om fenomenet politikertilltro och partiidentifikation inte står för samma sak teoretiskt är en naturlig hypotes att partianhängare hyser en större tilltro än icke-partianhängare. Partiidentifikation är en term - man kanske till och med kan säga en teori - som har lanseerats av amerikanska valforskare. Den betecknar en politisk-psykologisk relationen till ett parti medan politikertilltro mer generellt gäller tilltron till partier och politiker i allmänhet. Termen politisk-psykologisk avser att spegla förhållandet att partiidentifikationen både har en affektiv och en kognitiv-evaluativ komponent. Graden av partiidentifikation bestäms inte bara av känsla och nostalgi. Det finns ett inslag av kunskap och kylig kalkyl också.³³

Empiriskt visar det sig att hypotesen håller streck även om sambandet inte är imponerande. Korrelationen mellan graden av allmän politikermisstro och graden av partiidentifikation var +0.24 i 1998 års valundersökning. Väljare med en subjektiv känsla av anhängarskap till ett parti tenderade att ha en högre grad av allmänt politikertilltro än väljare utan en känsla av partianhängarskap. Men styrkan på sambandet är så modest att det finns relativt många väljare som känner sig som partianhängare men som hyser en allmän misstro mot politiker eller som har ett förtroende för politiker i allmänhet men som inte funnit något parti att identifiera sig med. Det är inte bortkastat att genomföra en separat studie av partiidenti-

fikationen skild från den allmänna politikertilltron; speciellt inte som vi vet att graden av partianhängarskap jämfört med allmänt politikertilltro är starkt kopplat till olika politiska beteenden, som t.ex. partibyn.

Väljarnas grad av anhängarskap med det egna partiet har vi mätt i valundersökningarna ända sedan 1956. De första åren utnyttjades en annan intervjufråga än den som vi använt sedan valet 1968. Analysen i figur F4.6 omfattar dock hela perioden 1956-1998 och visar hur graden av partiidentifikation förändrats bland svenska väljare under de senaste fyrtio åren. Den övre kurvan visar andelen personer med en känsla av partianhängarskap (starkt och svagt identifierade sammanslagna) medan den nedre kurvan endast omfattar personer med en stark partiidentifikation.

Minskningen i andelen väljare som identifierar sig med något parti är mycket stor - från 65 procent 1968 till 42 procent 1998. Nedgången är lika markant när det gäller de mest övertygade partianhängarna. De har minskat från 39 procent 1968 till endast 19 procent 1998. Raset blir ännu mer dramatiskt om vi jämför med läget åren 1956-1964. Då höll sig andelen starkt övertygade partianhängare kring 50 procent. Utförbacken för andelen subjektivt partianhängare i Sverige har med andra ord varit så brant att partidemokratins kärntrupp - de starkt övertygade partianhängarna - mer än halverats under de senaste fyrtio åren. Större delen av nedgången inträffade under 1960- och 1980-talen. Under 1970-talet bromsades fallet tillfälligt upp. Under 1990-talet har nedgången varit något långsammare.

Sverige är inte det enda land som fått uppleva att väljarna blivit mindre psykologiskt partibundna. Graden av partiidentifikation har minskat i de flesta västländer under de senaste årtiondena (Dalton 1999, Schmitt and Holmberg 1995).³⁴ Men nedgången har varit mer markerad och mer obruten i Sverige än kanske i något annat land. I USA, där den längsta tidsserien finns, har andelen partiidentifierade väljare

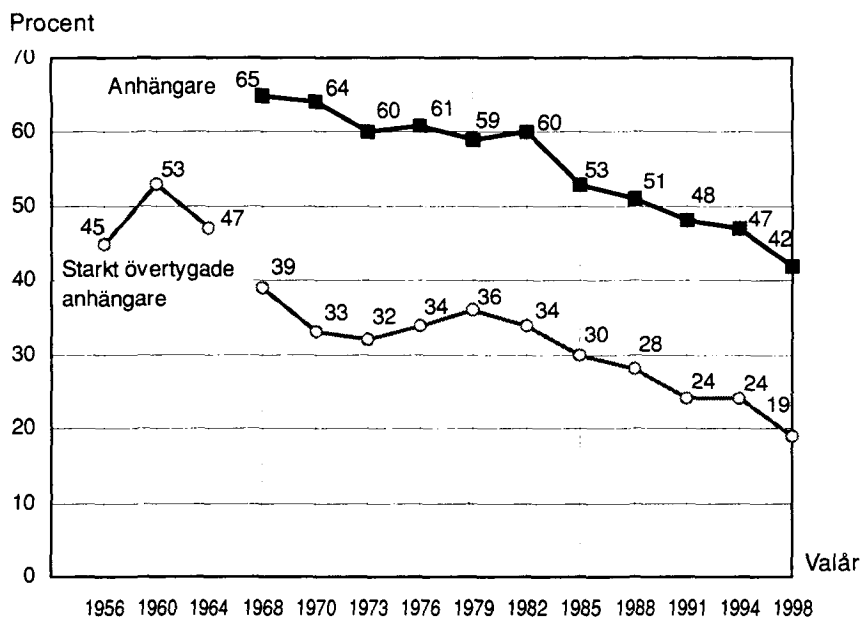
³³ Partiidentifikationens amerikanska upptäckare betonade båda komponenterna men har ofta tolkats - kanske inte helt felaktigt - som att de lade tonvikten vid den affektiva sidan, se Campbell m fl 1960 och Miller and Shanks 1996. I Sverige har alltid den kognitivt-evaluativa komponenten spelat en stor roll, se Särilvik 1970. En komparativ analys av partiidentifikationsbegreppets användbarhet återfinns i Thomassen 1976, Holmberg 1994 och Schmitt and Holmberg 1995, se också Jenssen 1999.

³⁴ I Norge har andelen partiidentifierade väljare minskat från 72 procent 1965 till 59 procent 1993. Motsvarande siffror i Danmark är 56 procent 1971 och 49 procent 1994. (Listhaug 1997, Borre and Andersen 1997). I de senaste valundersökningarna 1997 respektive 1998 utnyttjades en annan frågeteknik för att mäta partiidentifikationen i Norge och Danmark; en frågeteknik som parallellt med den äldre mättekniken också användes i Sverige 1998 eftersom den ingick i ett internationellt projekt (*The Comparative Study of Electoral Systems, CSES*) där alla tre länderna var med. Andelen partianhängare mätt enligt CSES-tekniken i eftervalsundersökningar blev 53 procent i Norge 1997, 50 procent i Danmark 1998 och 52 procent i Sverige 1998 (Aardal 1999, Borre 1999). Korrelationen mellan graden av partiidentifikation mätt på de två delvis olika sätten blev 0.68 i den svenska valundersökningen 1998.

minskat från nära 80 procent till strax under 60 procent på 1990-talet. Andelen starkt övertygade partianhängare har också minskat i USA, från cirka 40 procent 1952, över som lägst omkring 20 procent i mitten av 1970-talet, till något under 30 procent på 1990-talet. Andelen starkt partiidentifierade amerikaner har alltså ökat något, inte minskat, under de senaste tjugo åren. En av orsakerna är att amerikanska folket under senare år har börjat uppfatta ett tydligare politiskt avstånd mellan det republikanska och det demokratiska partiet (Wattenberg 1990). I Sverige har

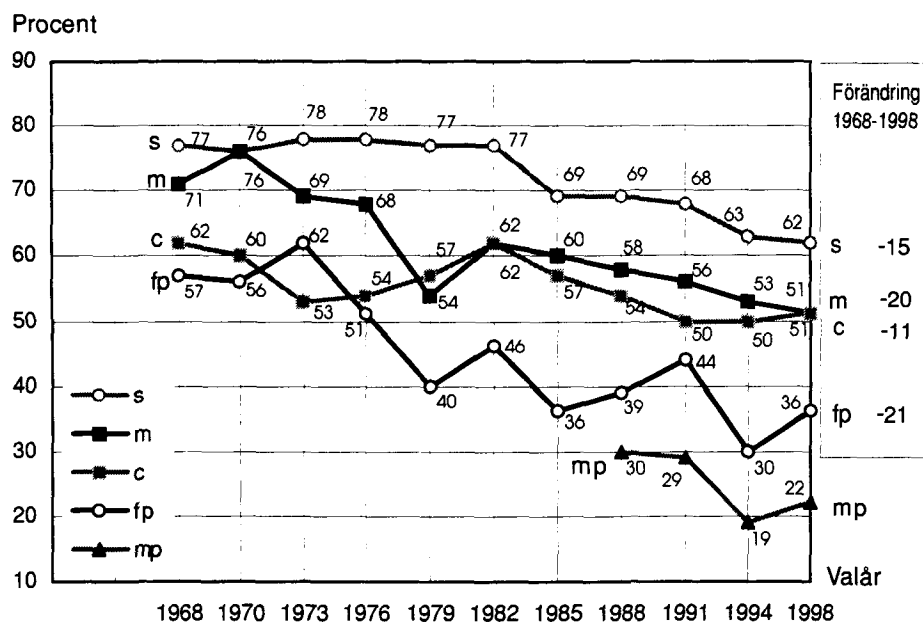
utvecklingen gått åt motsatt håll. Väljarna uppfattar ett minskande ideologiskt avstånd mellan partierna på den centrala vänster-högerdimensionen. Avståndet mellan socialdemokraterna och moderaterna uppfattas t.ex. ha minskat från 6,0 enheter 1979 till 5,3 enheter 1998. Den kausala mekanismen mellan hur väljare uppfattar avstånd mellan olika partier och graden av partiidentifikation är politisk och kan uttryckas sålunda: Ju mindre partierna uppfattas skilja sig åt desto mindre anledning att bli övertygad partianhängare (Schmitt and Holmberg 1995).

Figur F4.6 Graden av partiidentifikation minskar (procent)



Kommentar: Den övre kurvan visar den totala andelen personer som betraktade sig som anhängare av något parti (starkt och svagt övertygade anhängare kombinerade). Den nedre kurvan visar andelen personer som betraktade sig som starkt övertygade anhängare av ett parti. Åren 1956–1964 utnyttjades inte samma fråga om partiidentifikation som fr. o. m. 1968. Frågan var tidigare dikotom: undersökningspersonerna fick ange om de var starkt övertygade anhängare av sitt parti eller inte.

Figur F4.7 Andel subjektiva partianhängare bland de olika partiernas sympatisörer 1968-1998 (procent)



Kommentar: Intervjupersonernas partisympatier har fastställts med hjälp av en fråga om bästa parti som ställdes i omedelbar anslutning till frågan om grad av partiidentifikation. Resultaten för v bygger på få intervjupersoner men är som följer: 35 procent 1968, 53 procent 1970, 55 procent 1973, 56 procent 1976, 55 procent 1979, 58 procent 1982, 55 procent 1985, 54 procent 1988, 56 procent 1991, 39 procent 1994 och 39 procent 1998. För kd-sympatisörer var motsvarande resultat 43 procent 1988, 40 procent 1991, 50 procent 1994 och 33 procent 1998. Bland nyd:s sympatisörer fanns 1991 28 procent och 1994 14 procent subjektiva partianhängare.

Nedgången i andelen subjektiva partianhängare har inte bara drabbat några få partier. Den har drabbat alla. Resultaten i figur F4.7 visar att andelen partiidentifierade väljare minskat med 10-20 procentenheter bland såväl socialdemokratiska som borgerliga sympatisörer. Socialdemokraterna kunde dock fortfarande 1998 uppvisa den högsta andelen övertygade partianhängare bland sina sympatisörer (62 procent). Motsvarande andel var 51 procent bland moderater och 36 procent bland folkpartister. De gamla etablerade partiernas försvagade grepp om väljarna kompenseras inte av att de nya partierna innefattar stora mängder av övertygade anhängare. Läget är istället det omvända. Miljöpartiet och kristdemokraterna har färre, inte fler, övertygade sympatisörer än de gamla partierna. Andelen övertygade anhängare var 33 procent bland kd-sympatisörer och 22 procent bland mp-sympatisörer vid valet 1998.³⁵

Frågan om varför väljarnas känsla av anhängarskap med partierna minskar har inget enkelt svar. Forskningsdebatten berör många tänkbara orsaksfaktorer. Ofta sammanflätas olika sociala, psykologiska och politiska faktorer i högt svävande teorier. Partiernas tappade grepp förklaras med hänvisning till sådana faktorer som ökad utbildning, mediernas inverkan, en postmaterialistisk värdeförskjutning och ett växande politiskt självförtroende bland människor. En röd tråd i resonemanget är att en ny slags medborgare håller på att bli till; en ung, välutbildad, kunnig och självsäker medborgare som har ett mindre behov av partier mellan sig och beslutsfattarna och därför inte utvecklar några varaktiga partiband.

Resonemangen är svepande men någonting ligger det i delar av förklaringarna, men bara i vissa begränsade delar. Resultaten i tabell 4.9 visar mycket riktigt att unga personer och högutbildade har en lägre grad av partiidentifikation än övriga väljare.³⁶ Men sedan blir det problem. Människor med postmaterialistiska värderingar enligt Ronald Ingleharts mätskala tenderar inte³⁷ att ha en lägre grad av partiidentifikation än

människor med en mer materialistisk värdeinriktning. Resultaten i 1998 års valundersökning visar på ett svagt omvänt mönster med en högre andel partiidentifierade väljare bland postmaterialister (43 procent) än bland materialister (37 procent). När det gäller politiskt självförtroende är det sant att det vuxit bland medborgarna, men personer med politisk självtillit tenderar inte att ha en lägre grad av partiidentifikation än personer med en sämre politisk självtillit.³⁸ De tenderar tvärtom att ha en högre grad av partianhängarskap.³⁹ Samma omvända relation återfinns för politisk kunskap. Slutsatsen att kunskapsnivån blivit bättre är nog mer rätt än fel, även om våra möjligheter att göra jämförelser över längre tidsperioder är begränsad.⁴⁰ Men politiskt kunniga medborgare omfattar inte en lägre grad av partiidentifikation än politiskt okunniga medborgare. De är tvärtom oftare subjektiva partianhängare än genomsnittet i väljarkåren (se tabell 4.10).

³⁵ Andelen övertygade nyd-sympatisörer var 28 procent 1991 och 14 procent 1991.

³⁶ Effekten av utbildningsfaktorn på graden av partiidentifikation försvinner när man kontrollerar för ålder. Motsvarande resultat har också återfunnits i Norge, se Aardal 1999.

³⁷ Mätningen av människors värderingar på materialist-postmaterialismsskalan mäts i valundersökningarna enligt kortversionen av Ingleharts frågebatteri (fyra påståenden). Mättekniken är mycket omdebatterad. Frågan är om den verkligen mäter det den antas mäta, dvs graden av postmaterialistiska värderingar. Se Inglehart 1977, 1990, 1999; Gilljam och Holmberg 1995, Knutsen 1994, Bennulf 1994, Reimer 1994 och Warwick 1998. Resultaten i 1998 års valundersökning (förvalsstudien) blev 14 procent materialister, 65 procent blandade och 21 procent postmaterialister. Pa-

nelkorrelationen 1994-1998 är 0.43 för treuppdeleningen materialism-blandad-postmaterialism.

³⁸ SNS demokratiråd visar i sina mätningar på ett stigande politiskt självförtroende i Sverige (Petersson m fl 1998). En bra indikator på den ökande tilltron till den egna förmågan är resultaten från en intervjufråga som funnits med i valundersökningarna sedan 1960. Frågan handlar om vad man gör när samtalet kommer in på politik. Andelen som anger att de för det mesta brukar vara med och säga sin åsikt har ökat från 23 procent 1960 till 44 procent 1998 medan andelen som uppger att de inte bryr sig om att lyssna eller aldrig lägger sig i diskussionen har gått ned från 43 procent 1960 till 19 procent 1998.

³⁹ Andelen partiidentifierade 1998 var 45 procent bland personer som angav att de deltog i politiska samtal mot 36 procent bland personer som inte lyssnade eller aldrig lade sig i diskussionen.

⁴⁰ En översikt av resultaten från några av de kunskapsfrågor som funnits med i valundersökningarna genom åren återfinns i Holmberg 1999.

Tabell 4.9 Grad av partiidentifikation i olika sociala grupper (procent)

	Grad av partiidentifikation				Summa procent	Antal personer	Andel subjektiva parti-anhängare
	Starkt övertygad parti-anhängare	Svagt övertygad parti-anhängare	Enbart parti-preferens	Ingen partipreferens			
Kön							
man	22	23	40	15	100	1109	45
kvinnor	16	23	44	17	100	993	39
Ålder							
18-21	10	17	55	18	100	145	27
22-30	10	18	51	21	100	355	28
31-40	13	22	44	21	100	419	35
41-50	19	24	42	15	100	372	43
51-60	24	27	36	13	100	351	51
61-70	30	27	33	10	100	258	57
71-80	33	26	33	8	100	202	59
Förvärvsarbete							
förvärvsarbetande	17	23	43	17	100	1277	40
arbetslös	12	18	46	24	100	153	30
Yrke							
industriarbetare	23	25	34	18	100	314	48
övr. arbetare	19	24	36	20	100	415	43
lägre tjänstemän	15	19	45	21	100	187	34
mellan tjänstemän	19	25	44	12	100	455	44
högre tjänstemän	22	23	45	10	100	328	45
småföretagare	22	23	42	13	100	125	45
jordbrukare	22	24	41	13	100	46	46
studerande	14	20	50	16	100	194	34
Sektor							
offentlig	20	25	40	15	100	790	45
privat	19	23	42	16	100	1176	42
Utbildning							
låg	27	26	31	16	100	671	53
medel	12	23	47	18	100	839	35
hög	20	21	47	12	100	579	41
Bostadsort							
ren landsbygd	21	23	38	18	100	342	44
mindre tätort	18	27	38	17	100	506	45
stad eller större	20	23	44	13	100	935	43
Tätort							
Sthlm, Gbg, Malmö	18	20	44	18	100	306	38
Kyrkogång							
minst en	27	23	43	7	100	178	50
2-11 gånger om året	19	25	42	14	100	523	44
en gång om året	19	23	42	16	100	576	42
aldrig	18	22	42	18	100	810	40
Medborgarbakgrund							
svensk	20	24	41	15	100	1871	44
utländsk	14	20	46	20	100	231	34
Samtliga	19	23	42	16	100	2102	42

Kommentar: Graden av partiidentifikation mäts med hjälp av en serie frågor som inleds med en fråga om man själv betraktar sig som anhängare av något parti och om man i så fall är en starkt övertygad anhängare. Personer som inte betraktar sig som partianhängare frågas om de tycker sig stå närmare något parti.

Tabell 4.10 Grad av partiidentifikation efter antal politiska variabler (procent)

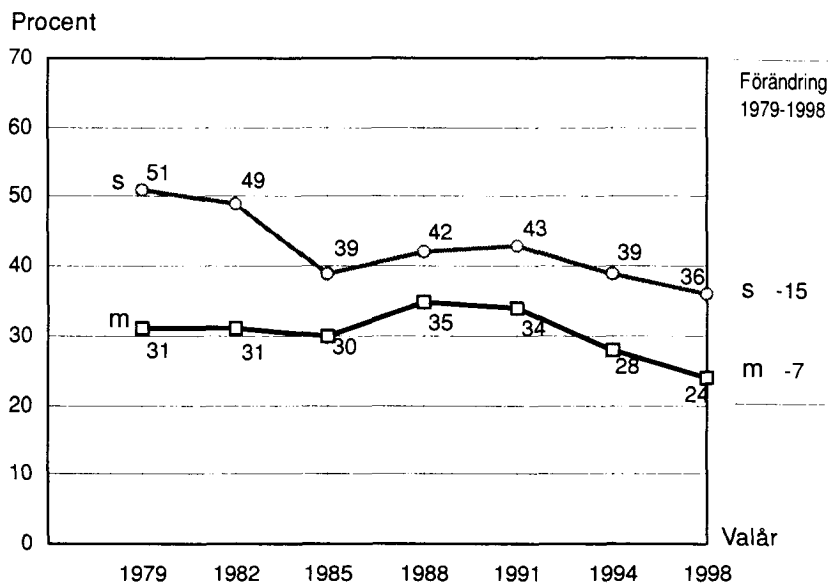
	Grad av partiidentifikation				Summa procent	Antal personer	Andel subjektiva parti-anhängare
	Starkt övertygad parti-anhängare	Svagt övertygad parti-anhängare	Enbart parti-preferens	Ingen partipreferens			
Politiskt intresse							
mycket stort	47	17	29	7	100	216	64
ganska stort	22	25	42	11	100	954	47
inte särskilt stort	12	22	46	20	100	780	34
inte alls	5	21	38	36	100	152	26
Politiska kunskaper							
mycket goda	31	25	35	9	100	224	56
ganska goda	26	24	40	10	100	457	50
mellan	17	25	44	14	100	587	42
ganska dåliga	14	18	50	18	100	363	32
mycket dåliga	10	20	43	27	100	187	30
Politiskt förtroende							
mycket stort	52	12	33	3	100	33	64
ganska stort	31	23	37	9	100	626	54
ganska litet	15	25	44	16	100	1068	40
mycket litet	10	19	43	28	100	356	29
Partisynpativ							
v	17	22	61	-	100	180	39
s	29	33	38	-	100	699	62
c	17	34	49	-	100	92	51
fp	18	18	64	-	100	103	36
m	25	26	49	-	100	445	51
kd	16	17	67	-	100	142	33
mp	10	12	78	-	100	85	22
Samtliga	19	23	42	16	100	2102	42

Svepande makrosociologiska resonemang mår uppenbarligen inte alltid bra av att konfronteras med empiriska data. Överhuvudtaget visar resultaten från 1998 års valundersökning att sambanden mellan väljarnas sociala gruppstillhörighet och graden av partiidentifikation är måttliga. Med ett viktigt undantag dock. Unga väljare är partiidentifierade i en klart lägre utsträckning än äldre väljare. Sambandet mellan ålder och grad av partiidentifikation är nästan lika starkt som några av de centrala politiska sambanden, t.ex. kopplingen mellan politiskt intresse och grad av partiidentifikation eller kopplingen mellan politiska kunskaper och grad av partiidentifikation. Politiskt intresserade och kunniga människor tenderar att vara klart mer partiidentifierade än genomsnittet. Nedgången i graden av partiidentifikation över tid kan dock knappast förklaras av förändringar när det gäller det politiska intresset eller kunskaperna. Valundersökningarnas mätningar indikerar att både det politiska

intresset och de politiska kunskaperna ökat bland svenska väljare. Den genomsnittliga graden av partiidentifikation har alltså minskat trots att såväl det politiska intresset som de politiska kunskaperna ökat.

Politiska faktorer som är mer framgångsrika när det gäller att förklara partiidentifikationens nedgång över tid är väljarnas ideologiska avstånd till partierna och graden av uppfattad partikonflikt. Det kan visas att det finns ett samband över tid mellan graden av partikonflikt i olika länder och graden av partiidentifikation bland väljarna. Sambandet är inte speciellt starkt men existerar dock när det undersöks för ett tiotal västeuropeiska länder under perioden 1980-1990 (Schmitt and Holmberg 1995). När polarisering och konflikt avtar minskar också andelen väljare som känner sig som anhängare av något parti. Mekanismen bakom sambandet är att partier på väg mot konsensus kommer att betyda allt mindre för väljarna.

Figur F4.8 Andel s- och m-sympatisörer som placerar sig själva och det egna partiet på samma position på vänster-högerskalan 1979-1998



Kommentar: Vänster-högerskalan har elva värden från 0 (vänster) till 10 (höger). Partivariabeln bygger på uppgifter om bästa parti. Resultaten för övriga partier är: v 1979 42, 1982 38, 1985 38, 1988 47, 1991 36, 1994 38 och 1998 35; c 59, 56, 55, 59, 54, 55 och 64; fp 57, 55, 59, 55, 58, 62 och 56; kd 1985 60, 1988 53, 1991 43, 1994 56 och 1998 38; mp 1985 57, 1988 56, 1991 35, 1994 40 och 1998 45. Nyd hade 37 1991.

Ideologiska avstånd och åsikter spelar en roll. Graden av partianhängarskap har ett samband med hur det egna partiet bedöms ideologiskt och sakpolitiskt. Väljare som uppfattar ett relativt stort avstånd till det egna partiet på vänster-högerskalan eller som är mindre nöjda med det egna partiets politik i olika sakfrågor tenderar att vara mindre partiidentifierade. Sambandet är speciellt tydligt för v, s och m – vänster-högerdimensionens ytterflankspartier.⁴¹ Att graden av partiidentifikation har ett samband med hur väljarna uppfattar det ideologiska avståndet till sitt parti kan också visas över tid. Resultaten i figur F4.8 visar att samtidigt som känslan av partianhängarskap har minskat under 1980- och 1990-talen har alltför många väljare kommit att uppfatta en minskad ideologisk samhörighet med det egna partiet. Utvecklingen är speciellt påtaglig bland socialdemokratiska väljare, men syns också tydligt för m-sympatisörer. Andelen socialdemokratiska sympatisörer som placerar s-partiet och sig själva på samma position på vänster-högerskalan har minskat från 51 procent 1979 till endast 36 procent 1998 – en nedgång på hela femton procentenheter.⁴² Den uppfattade ideologiska åsikts-

överensstämmelsen med det egna partiet har blivit mindre bland socialdemokratiska väljare. Utvecklingen har sett likadan ut bland moderata sympatisörer, även om den uppfattade ideologiska åsiktsöverensstämmelsen med det egna partiet alltid varit lägre bland m-sympatisörer än bland s-sympatisörer. Andelen moderata sympatisörer som placerar m-partiet på samma vänster-högerposition som sig själva har gått ned från 31 procent 1979 till 24 procent 1998.

Att väljarnas känsla av partianhängarskap hänger samman med politiska åsikter och med bedömningar av partipositioner kan tyckas självklart, liksom att graden av identifikation påverkas om åsikter eller partivärderingar förändras. Upp och nedgångar i väljarnas tendens att identifiera sig med partierna har att göra med politiska faktorer. Denna sanning är dock inte lika självklar inom den internationella i huvudsak amerikanska forskningen kring graden av partiidentifikation och hur den förändras över tid.

Den mest kända förklaringsmodellen inom forskningsområdet är inte politisk utan socialpsykologisk och härrör från tankar som presenterades i boken *The American Voter* (Campbell, Miller, Stokes and Converse 1960). Enligt den teori som lanserades får de flesta människor sina partisympatier redan i mycket unga år genom den socialisation de utsätts för i hemmet, i skolan eller bland kamraterna.⁴³ Partisimpatierna fördjupas sedan över tid vartefter människor blir äldre. Graden av partiidentifikation ökar enligt en åldrande- eller livscykelmodell. Converse har formulerat modellen sålunda: "Styrkan i partiidentifikation-

⁴¹ Korrelationerna mellan grad av partiidentifikation och uppfattat vänster-högeravstånd till det egna partiet var 1998 0.29 för v, 0.11 för s, -0.10 för c, 0.01 för fp, 0.27 för m, 0.03 för kd och -0.01 för mp. Positiva koefficienter betyder att väljare som har ett stort vänster-högeravstånd till det egna partiet tenderar att ha en lägre grad av partiidentifikation. För en motsvarande analys 1985 se Holmberg och Gilljam 1987:246. Flera av idéerna och skrivningarna i detta avsnitt kommer från studien 1985.

⁴² Under samma tidsperiod minskade andelen partiidentifierade s-sympatisörer från 77 procent 1979 till 62 procent 1998 – också en nedgång med femton procentenheter!

⁴³ Resultat om politisk socialisation finns i Westholm 1991, Jennings and Niemi 1981, Niemi and Jennings 1991, Berglund 1999.

nen är en funktion av den tidsrymd under vilken en människa identifierar sig med ett visst parti och upprepade gånger röstat på det ” (Converse 1976:12-13). Livscykelteorin förklarar varför äldre väljare tenderar ha en högre grad av partiidentifikation än yngre och förutspår att unga väljare mer eller mindre automatiskt och opåverkat av politiken kommer att anamma en starkare grad av partianhängarskap när de blir äldre.

Den sjunkande graden av partiidentifikation i USA ledde till att livscykelmodellen började ifrågasättas. Kohortanalyser, som är studier av förändringar i olika åldersgrupper över längre tidsperioder, visade att väljarnas grad av partiidentifikation inte utvecklades på det sätt som livscykelteorin förutsa. Graden av partiidentifikation ökade inte över tid inom de olika ålderskohorterna som livscykelmodellen predicerade. Studier baserade på data från åren 1952-1980 i USA indikerade att graden av partiidentifikation varit stabil över tid i de olika ålderskohorterna (Abramson 1983). Ett sådant mönster tyder på att en generationsmodellen snarare än en åldrandemodell bäst återger hur graden av partianhängarskap förändras bland väljarna.

Generationsmodellen utgår ifrån att varje generation i unga år präglas av sin tids värderingar och förhållningssätt och att sedan mycket lite förändras vart efter generationen åldras. Människor behåller i huvudsak den grad av partiidentifikation som de förvärvat under de formativa uppväxtåren och de första vuxenåren.

Kohortanalyser kräver någorlunda långa tidsserier. De amerikanska mätningarna omfattar snart femtio år med start 1952. Den svenska mätserien är nästan lika imponerande med start 1956. När det gäller partiidentifikation började dock den nuvarande mättekniken användas först 1968. En kohortanalys baserad på exakt jämförbara svenska data måste därför begränsas till åren 1968-1998. Kohortmatrisen i tabell 4.11 utgör underlaget för studien. Intervjupersonerna i valundersökningarna vid de tolv valen mellan 1968 och 1998 – sammanlagt cirka 30 000 personer – har delats in i tolv ålderskohorter där de äldsta föddes åren 1885-1895 och de yngsta åren 1976-1983. Siffrorna i matrisen visar för varje valår hur stor andel av svars-personerna i de olika ålderskohorterna som betraktade sig själva som anhängare av något parti (stark och svagt partiidentifierade sammanslagna).

Tabell 4.11 Kohortanalys – andel väljare som betraktar sig som anhängare av något parti efter födelseår och valår (procent)

Födelseår	Valår												Skillnad första - sista valår	Lutnings- koefficient b-värde/ antal år
	68	70	73	76	79	82	85	88	91	94	98			
1976 - 83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	28	-/-	-/-	
1968 - 75	-	-	-	-	-	-	-	-	36	33	28	-8/7 år	-1,15/7 år	
1960 - 67	-	-	-	-	-	43	39	38	33	36	34	-9/16 år	-0,53/16 år	
1952 - 59	-	-	-	44	44	51	42	44	44	42	42	-2/22 år	-0,17/22 år	
1944 - 51	44	51	45	54	56	58	48	48	48	51	50	+6/30 år	+0,05/30 år	
1936 - 43	56	58	52	55	53	54	52	53	53	54	51	-5/30 år	-0,13/30 år	
1928 - 35	63	60	60	60	64	67	61	55	57	62	56	-7/30 år	-0,15/30 år	
1920 - 27	68	66	66	68	65	66	66	66	65	62	58	-10/30 år	-0,22*/30 år	
1912 - 19	69	71	68	71	66	71	67	71	64	65	68	-1/30 år	-0,12/30 år	
1904 -11	75	71	73	75	76	77	68	-	-	-	-	-7/17 år	-0,07/17 år	
1896 - 03	75	73	74	71	-	-	-	-	-	-	-	-4/8 år	-0,40/8 år	
1885 - 95	69	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-/-	-/-	
Samtliga	65	63	60	61	59	60	53	51	48	47	42	-23/30 år	-0,73*/30 år	

Kommentar: Partianhängare omfattar personer med stark eller svag partiidentifikation. Antalet intervju-personer är som lägst 200 personer i de olika cellerna åren 1968-1988. Åren 1991-1998 är antalet intervju-personer minst 100 per cell utom för två celler (1976-83, 1994; 42 personer och 1912-19, 1998; 22 personer). Regressionsanalyserna har genomförts med andel partianhängare som beroende variabel och valår som oberoende variabel. B-värden utmärkt med en * är signifikanta på .01-nivån.

Den rena livscykelmodellen specificerar att andelen partianhängare inom varje ålderskohort skall öka över tid från valår till valår. Graden av partiidentifikation skall växa vartefter väljarna blir äldre. Procentsiffrorna i tabellen skall öka inom varje rad. Förutsägelsen enligt generationsmodellen är annorlunda. En renodlad generationsmodellen predicerar att andelen partiidentifierade väljare inom varje ålderskohort förblir oförändrad över tid. Varje generation/ålderskohort skall livet igenom behålla sin ungdoms grad av partiidentifikation. Siffrorna i matrisen skall med andra ord förbli konstanta inom varje rad.

Resultaten ger upphov till den kanske något dystra slutsatsen att ingen av modellerna passar särskilt väl till våra empiriska data. Endast en ålderskohort, den där personerna var födda 1944-1951, uppvisar ett resultat som stödjer livscykelmodellen, dvs att andelen partianhängare har blivit något fler över tid. Alla de övriga ålderskohorterna uppvisade tvärtemot livscykelmodellens förutsägelse en minskande andel subjektiv partianhängare över tid. Vi bör kanske tala om en förslitningsmodell där gamla lojaliteter långsamt eroderas. Nedgången var dock i de flesta fall begränsad till några få procentenheter, vilket gör att generationsmodellen som specificerar en nollnedgång klarar sig hyfsat och kommer klart bättre ut ur testet än livscykelmodellen som specificerar en uppgång. Ökningen eller minskningen i andelen partiidentifierade i kohorterna har mätts med hjälp av lutningskoefficienter (b-värden) i regressionsanalyser där andelen partianhängare definierats som beroendevariabel och valår som oberoende variabel. Den genomsnittliga lutningskoefficienten för de fem kohorter för vilka vi har fullständig information för hela perioden 1968-1998 är nära noll (-0.11) och endast en av koefficienterna är signifikant på $p=.01$ -nivån. Slutsatsen måste bli att livscykelmodellen inte får stöd av resultaten medan generationsmodellen får ett visst stöd.

Ett sätt att förklara varför inte livscykelmodellen fungerar är att hänvisa till olika kortsiktiga periodeffekter som förhindrat partiidentifikationen att växa i styrka i enlighet med teorin. Philip Converse argumenterade på det sättet i slutet av 1970-talet när han upptäckte att livscykelmodellen inte passade amerikanska data särskilt väl. Kohortanalyser omfattande perioden 1952-1980 i USA visade på en genomsnittlig nedgång för lutningskoefficienten på -0.04.⁴⁴ Ett resultat som snarare pekade på att generationsmodellen var den mest relevanta. Converse modifierade den ursprungliga livscykelteorin från *The American Voter* och talade om åren 1952-1964 i Amerika som en stabil period ("steady-state period") när åldrandemodellen fungerade och åren därefter under 1960- och

1970-talen som en kristid när olika periodeffekter motverkade den naturliga tillväxten i graden av partianhängarskap bland väljarna (Converse 1976).

Tanken att livscykelmodellen kan störas av periodeffekter och att den fungerar bäst under stabila historiska skeenden får ett visst stöd även i svenska resultat. En kohortanalys av hur graden av partiidentifikation utvecklades under åren 1956-1964 visar att identifikationen ökade i fem av sju analysbara ålderskohorter. Om vi accepterar att betrakta perioden kring 1960 som mer normal än åren därefter ger de svenska resultaten ett visst stöd åt Converse's nedbantade livscykelmodell. Sentida resultat från USA tenderar också att backa upp Converse variant av den renodlade livscykelmodellen. Kohortanalyser för hela perioden 1952-1992 visar att graden av partiidentifikation bland amerikanska väljare förändrats mer i enlighet med en livscykelmodell än i enlighet med en generationsmodell. Andelen partiidentifierade väljare ökar i sjutton av tjugo analyserbara ålderskohorter och den genomsnittliga lutningskoefficienten är +0.26 för de sex kohorter för vilka vi har information från hela perioden 1952-1992.⁴⁵ Ett detaljerat studium av kohortmatrisen visar att andelen partiidentifierade amerikaner minskade i de flesta ålderskohorter under slutet av 1960-talet och under hela 1970-talet för att sedan börja öka igen under 1980- och början av 1990-talet (Miller and Shanks 1996). Ett sätt att tolka vad som hände är att vietnamkriget, studentupproret, Watergate och Nixons avgång skakade tilltron till de amerikanska partierna och gav upphov till en kraftig periodeffekt som tillfälligt störde livscykelmodellen.

Resultaten från den långa amerikanska undersökningsserien ger alltså stöd åt livscykelteorin. Styrkan i väljarnas partiidentifikation tenderar att förstärkas vartefter de blir äldre och har deltagit i många val. Danska studier täckande perioden 1971-1998 ger också i huvudsak stöd åt livscykelmodellen (Borre 1999:224). Sverige avviker dock, åtminstone under åren efter 1968. Partiidentifikationen har inte vuxit med tilltagande ålder bland svenska väljare under de senaste trettio åren. En generationsmodell passar bättre till de svenska resultaten än en åldrandemodell. Men bäst passar en förslitningsmodell där partianhängarskapet långsamt vittrar ned i alla ålderskohorter. Partiernas tappade grepp i Sverige kan knappast illustreras bättre. Partiernas ställning har försvagats så mycket att den normalt verkande livscykelmodellen inte förmår att upprätthålla och förstärka graden av partiidentifikation vartefter väljarna blir äldre. I Sverige tenderar graden av partianhängarskap att

⁴⁴ Abramson 1983:114.

⁴⁵ Data har hämtats från Miller and Shanks 1996:156 och vi har grundat beräkningarna på ojusterade kohortsiffror, inte på de justerade siffror som Miller and Shanks också redovisar.

Tabell 4.12 Grad av partiidentifikation och partibyte. Resultat från åtta panelundersökningar (procent)

Grad av partiidentifikation vid första mättillfället	Andel väljare som bytte parti vid nästa val							
	73 76	76 79	79 82	82 85	85 88	88 91	91 94	94 98
Starkt övertygad partianhängare	6	8	9	8	10	11	14	15
Svagt övertygad partianhängare	31	20	17	21	22	28	23	27
Enbart partipreferens	33	30	34	35	28	41	44	43
Ingen partipreferens	43	28	31	41	40	51	55	48

Kommentar: Analysen genomfördes första gången i Petersson 1977.

minska, inte öka, vartefter människor växer till i ålder och visdom.

Om utvecklingen fortsätter kan svenska politiker se fram emot en än mer lättrolig och svårhanterlig väljarkår i framtiden eftersom graden av partiidentifikation har ett mycket starkt samband med benägenheten att byta parti. Väljare som är starkt övertygade anhängare av sitt parti byter sällan parti. Väljare med en svag eller obefintlig identifikation med något parti byter mycket oftare parti. Resultaten i tabell 4.12, som bygger på valundersökningarnas serie av panelstudier under åren 1973-1998, visar inte bara att sambandet mellan graden av partiidentifikation och tendensen att byta parti är starkt i Sverige. De visar också att väljarnas grad av partianhängarskap vid ett val tillfälle är en god prediktor när det gäller om det blir något partibyte vid nästa val.

Tendensen att rösta på ett annat parti i nästkommande val är tre fyra gånger större bland svarspersoner utan partiidentifikation än bland personer med en stark känsla av partianhängarskap. Bland väljare med den lägsta graden av partiidentifikation byter mellan 30 till 50 procent parti vid nästa val. Motsvarande benägenhet att byta parti är klart mindre bland väljare med den högsta graden av partiidentifikation – mellan 6 till 15 procent. Bytarbenägenheten har dock ökat även bland väljare som är starkt övertygade partianhängare. Nittiotalets nya väljarrörlighet har också spritt sig till de mest partiövertygade väljarna. Det bådär inte gott för partierna och inte gott för stabiliteten i partisystemet.

Partidemokratins idealväljare

Partiernas ställning bland väljarna har alltså försvagats mycket påtagligt i Sverige under de senaste trettio åren. Och utvecklingen har inte bromsats upp under 1990-talet. I vissa avseenden har den snarare förstärkts. Partikris är måhända ett för starkt ord, men om man använder den benämningen är det viktigt att betona att det handlar om en partikris, inte om en politikkrise. Förtroendet för politiker har minskat liksom identifikationen med partierna, men det har inte smittat av sig på människors intresse för politik. Det politiska intresset har tvärtom ökat, inte minskat, un-

der de senast fyrtio åren. Resultaten i figur F4.9 visar att väljarnas självuppskattade politiska intresse var klart lägre i början av 1960-talet än under 1990-talet. Andelen svarspersoner som anger att de är mycket eller ganska intresserade av politik har stigit från 44 procent 1960 till 56 procent 1998.⁴⁶ Samma uppåtgående trend kan också iakttas när det gäller andra former av politiskt engagemang. Medborgarnas deltagande i olika politiska aktiviteter utöver att gå och rösta har ökat mycket markant i Sverige och i hela Västeuropa sedan 1950- och 1960-talen. Vi talar inte om valdeltagande och partiaktiviteter som snarast har minskat utan om andra former av deltagande som att bära kampanjknap, demonstrera, bidra ekonomiskt, delta i köpbojkotter mm.⁴⁷ Tesen om att svensk demokrati förvandlats från en deltagardemokrati till en åskådardemokrati är alltså felaktig, åtminstone i så motto att deltagandet snarare har ökat än minskat.

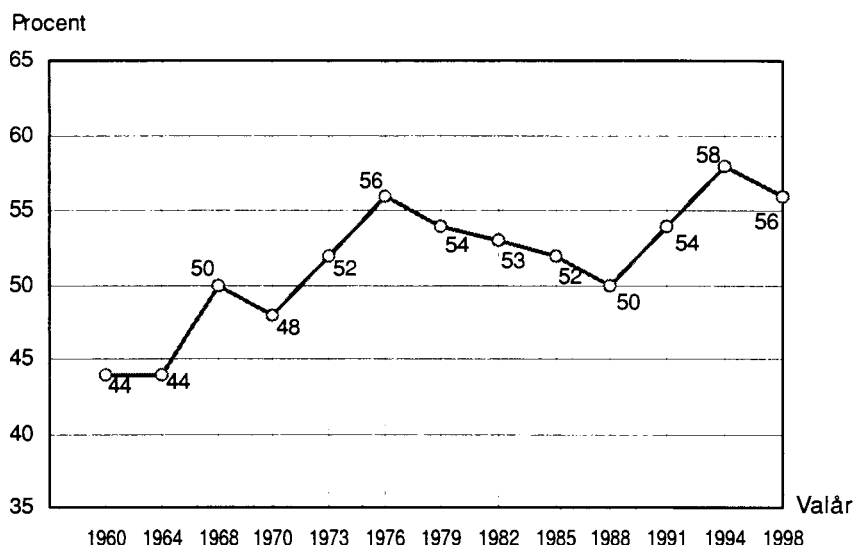
⁴⁶ En del av uppgången i det subjektiva politiska intresset kan förklaras av att svartsbortfallet i valundersökningarna är större idag än på 1960-talet. Vi kan utgå ifrån att människor som väljer att inte delta i valundersökningarna har ett lägre politiskt intresse än dem som ställer upp. Om vi tar hänsyn till den felkällan blir andelen politiskt intresserade 1960 cirka 43 procent istället för 44 procent och 1998 cirka 52 procent istället för 56 procent (se Gilljam och Holmberg 1995:169). Slutsatsen att svenska folkets subjektiva politiska intresse är större under nittiotalet än under sextiotalet kvarstår alltså oförändrad.

⁴⁷ Se Topf 1995 för en komparativ studie. Svenska data finns i Fritzell och Lundberg 1994 (Levnadsnivåundersökningarna), Petersson, Westholm och Blomberg 1989 (Maktutredningen). Gilljam och Holmberg 1995 (Valundersökningarna). I Petersson m fl 1998 (SNS Demokratiråd) visas att det politiska deltagandet utanför partierna inte har fortsatt att öka i Sverige under 1990-talet. Den totala deltagandenivån är dock fortsatt klart högre under 1990-talet än under 1960-talet.

Grad av politikintresse kombinerat med grad av partiidentifikation ger upphov till fyra olika väljargrupper vars storlek säger en del om partidemokratin förutsättningar och framtid. Olof Petersson (1977:272) har benämnt grupperna *partiaktiva* (intresserade av politik och partiidentifierade), *fribytare* (politikintres-

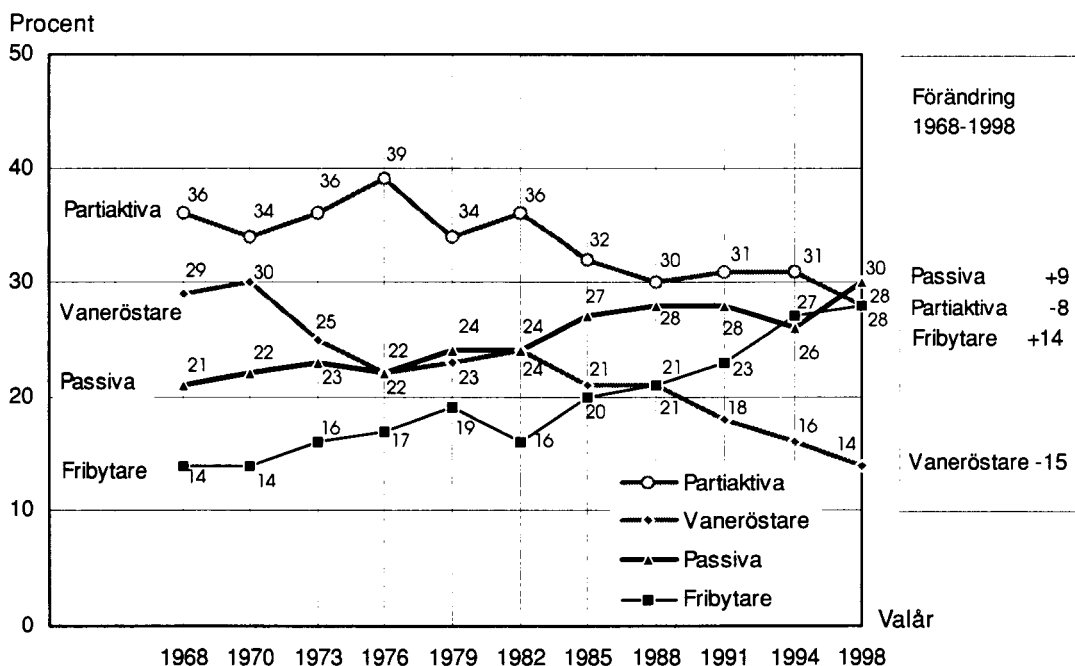
serade men utan partiidentifikation), *vaneröstare* (ointresserade av politik men partiidentifierade) och *passiva* (ointresserade av politik och utan partiidentifikation). Resultaten i figur F4.10 visar på drastiska förändringar under de senaste trettio åren.

Figur F4.9 Svenska folkets intresse för politik 1960-1998. Andel svars personer som uppgett sig vara mycket eller ganska intresserade av politik (procent)



Kommentar: Intervjufrågan omfattade också svarsalternativen "inte särskilt intresserad" och "inte alls intresserad". Samtliga intervjupersoner ingår i procentbasen.

Figur F4.10 Partiaktiva, fribytare, vaneröstare och passiva 1968-1998 (procent)



Kommentar: Klasificeringen har hämtats från Petersson (1977). Den bygger på en korsning av partiidentifikationsvariabeln och variabeln för subjektivt politiskt intresse. Partiaktiva har en partiidentifikation och är intresserade av politik, fribytare är politiskt intresserade men känner sig inte som anhängare av något parti. Vaneröstare är partianhängare men har inget intresse för politik, medan passiva, slutligen, är ointresserade av politik och utan någon partiidentifikation.

Andelen partiaktiva – den traditionella partidemokratins idealväljare – har minskat från 36 procent 1968 till 28 procent 1998 samtidigt som andelen fribytare – ett mer individualistiskt och kanske också ett mer direktdemokratiskt systems idealväljare – vuxit till från 14 procent 1968 till 28 procent 1998. Partiaktiva och fribytare, idealväljare i två olika demokratimodeller har blivit jämnstarka i valmanskåren, men de partiaktiva är på reträtt medan fribytarna är på frammarsch. Ingen av grupperna var dock störst 1998. Den positionen intogs av de passiva (människor utan politiskt intresse och utan partiidentifikation), som omfattade hela 30 procent av väljarkåren, en uppgång från 21 procent 1968. Möjligen och kanske något förenklat kan gruppen passiva ses som nyliberalismens eller libertarianismens idealväljare. Om politik och partier skall minimeras är det bra med väljare som inte engagerar sig för hårt - vare sig i politiken eller i partierna. Men oavsett hur man normativt bedömer de passivas tillväxt utgör den ett hot både mot den gamla partidemokratin och mot den mer individualistiskt fotade demokrati som fribytarna eventuellt förebådar. Att sedan vaneröstarna blivit färre – från 29 procent 1968 till endast 14 procent 1998 – beklagas förmodligen av få; ointresserade partilöjaler som traskar patrull är inga idealväljare i någon demokratimodell. Möjligen bör man dock påminna sig att de spelar en central roll för stabiliteten i partisystemet. Och stabilitet och tröghet är viktiga egenskaper i en tid när allt går fortare och fortare.

Behövs partierna?

Partiernas läge i de etablerade demokratierna blir riktigt allvarligt om människorna börjar uppfatta att politiska partier inte längre behövs; att de har "outlived their usefulness" som man säger på amerikanska. I det internationella valforskningsprojektet *The Comparative Study of Electoral Systems* ingår en intervjufråga som syftar till att belysa problemställningen. Mätningen gäller hur väljarna ser på partiernas nödvändighet i sitt eget lands politiska system. Frågeformuleringen är lite fyrkantig som den ofta blir om den skall kunna användas komparativt i många olika länder.

Resultaten i tabell 4.13 som visar hur röstberättigade väljare i femton länder besvarade frågan om partiernas vara eller inte vara skall alltså tolkas med en viss försiktighet.

Opinionsstödet för att partier behövs omfattade en majoritet av svarspersonerna i alla länder som ingick i studien. På den principiella nivå åtnjuter alltså partierna fortfarande legitimitet och har ett klart majoritetsstöd. Det starkaste stödet återfanns i gamla demokratier som Holland, Norge, Sverige och Storbritannien, men också i nya demokratier som Spanien och Taiwan. Uppfattningen att partier är nödvändiga fick relativt sett minst stöd i USA - världens äldsta partidemokrati – och i Lettland och Ukraina, två mycket färska demokratier. Systemens demokratiska ålder har med andra ord inget rakt samband med synen på behovet av partier. Exemplet USA och Ukraina illustrerar att partiernas *raison d'être* kan ha ett relativt svagt stöd både i gamla och nya demokratier. Samtidigt är

Tabell 4.13 Partiernas nödvändighet. Åsikter från femton länder (procent)

Fråga: "Somliga säger att de politiska partierna är nödvändiga för att vårt politiska system skall fungera i Sverige. Andra säger att det inte behövs några politiska partier i Sverige?" Om Du använder skalan på kortet, vilken är Din uppfattning?"

	Partier behövs			Partier behövs inte		Summa procent	Opinionsbalans andel (1+2) minus andel (4+5)
	1	2	3	4	5		
Holland	61	29	7	2	1	100	+87
Norge	68	21	8	2	1	100	+86
Spanien	58	25	9	4	4	100	+75
Taiwan	59	23	10	3	5	100	+74
Sverige	61	20	12	4	3	100	+74
Storbritannien	43	33	19	3	2	100	+71
Rumänien	65	14	10	5	6	100	+68
Tjeckien	39	35	20	4	2	100	+68
Australien	49	28	20	5	4	100	+62
Lettland	31	24	24	9	12	100	+34
Nya Zeeland	39	32	20	6	3	100	+62
Israel	53	20	16	5	6	100	+62
Polen	38	29	21	7	5	100	+55
USA	25	31	26	12	6	100	+38
Ukraina	43	14	17	8	18	100	+31

Kommentar: Resultaten kommer från det komparativa valforskningsprojektet, *The Comparative Study of Electoral Systems (CSES)*. Data har samlats in under åren 1996-1998. Andelen vet ej-svar varierade kring 1-3 procent i de olika länderna.

det inte någon riktig överraskning att opinionsstödet för partiets nödvändighet är svagare i just USA än i andra äldre västdemokratier. De amerikanska partierna har historiskt sett varit mer valmaskiner och mindre ideologibärare än partierna i Västeuropa och i Australien/Nya Zeeland. Amerikansk politik har alltid varit mer individ- och mindre partiorienterad än i andra demokratier (Granberg and Holmberg 1988). Att partiernas nödvändighet sedan inte får som mest stöd i färsk demokratier som Ukraina och Letland kan förklaras med hjälp av enkel diffusionsteori och opinionsbildningens allmänna tröghetslag. Det tar tid innan nya företeelser slår igenom och accepteras.

Ett bevis för att tröghetslagen verkligen spelat en roll är att opinionsstödet för partiets nödvändighet är som svagast bland de äldsta väljarna i majoriteten av de undersökta nya demokratierna. I Letland, Ukraina, Polen och Rumänien är de äldsta väljarna något mindre övertygade om behovet av partier än de yngsta. Åldersskillnaderna är i de flesta fall inte stora men de går alla i hypotesens riktning.⁴⁸ Partiernas demokratiska nödvändighet har alltså accepterats/ insetts först och i störst utsträckning av de yngsta väljarna i de nya demokratierna i Östeuropa.

Mot denna bakgrund är det iögonfallande att sambandet mellan ålder och synen på behovet av partier är rakt motsatt i de gamla etablerade västdemokratierna. I Australien, Nya Zeeland, Norge, Sverige, Storbritannien och USA tenderar unga väljare att vara mindre övertygade om partiets nödvändighet än äldre väljare.⁴⁹ Mönstret finns i alla länderna även om åldersskillnaderna oftast är små. Det är bara i ett land som det finns en mycket markant åldersskillnad i uppfattningen om behovet av politiska partier. Det landet är USA. Bland unga amerikaner under 30 år uppfattas partier som nödvändiga av endast 41 procent medan hela 26 procent anger att partier inte behövs. Motsvarande resultat bland de äldsta amerikanerna över 60 år är 69 procent som uppfattar att partierna behövs mot endast 12 procent som inte ser ett behov av partier. Som jämförelse kan nämnas att bland unga svenskar anser 81 procent att partier behövs; endast 7 procent avvisar behovet av partier. Resultaten är snarlika bland de äldsta svenska väljarna,

82 procent uppfattar partierna som nödvändiga mot 6 procent som tar avstånd.

Resultaten är naturligtvis uppseendeväckande framförallt om vi ser dem som en frusen ögonblicksbild av en pågående opinionsförskjutning i de gamla västdemokratierna där partierna håller på att tappa även ett mer principiellt grundat stöd. Och där tröghetslagen och diffusionsteorin säger oss precis vad vi empiriskt finner, att unga mindre partibundna väljare skall gå före medan äldre väljare skall hålla kvar vid det gamla.⁵⁰ Frågan är om en så ominös tolkning är rimlig. Åldersskillnaderna är i de flesta fall små, i Sverige och Norge mycket små. Det är bara det speciella fallet USA som uppvisar en mycket tydlig bedömningsskillnad mellan yngre och äldre väljare när det gäller synen på partiernas nödvändighet. Det klara sambandet mellan grad av partiidentifikation och den mer principiella uppfattningen om partiets nödvändighet gör att resultatet eventuellt kan ses som en mindre välgrundad reflex av känslan för det egna partiet och alltså i mindre grad spegla en övertänkt principiell hållning. Partiidentifierade personer, som ofta är äldre, tenderar att vara mer övertygade om behovet av partier än personer som inte har någon partiidentifikation, som ofta är yngre. Tolkningen blir mer sinister för partierna om resultaten speglar att bristfällig partiidentifikation inte bara är bristfällig känsla och uppskattning av det egna partiet utan också börjat spegla en mer grundläggande skepticism när det gäller partier överhuvudtaget. I så fall är partiernas läge på allvar hotat. Och partidemokratien som vi känner den idag kanske inte överlever ytterligare hundra år.

⁴⁸ I Israel är också äldre väljare mindre övertygade om partiets nödvändighet än yngre. I den nya demokratin Spanien är däremot äldre och medelålders väljare något mer inställda på partiernas nödvändighet än yngre väljare. I den färsk demokratin Tjeckien är också äldre väljare något mer övertygade om behovet av partier än yngre. Resultaten från Taiwan uppvisar inga åldersskillnader i synen på behovet av partier.

⁴⁹ I Holland tenderar yngre väljare att vara något mer inställda på partiets nödvändighet än äldre.

⁵⁰ Svenska data visar på en förhållandevis klar koppling mellan graden av partiidentifikation och åsikt om partiets nödvändighet. Övertygade partianhängare, som ofta är äldre eller medelålders, tenderar att vara mer övertygade om behovet av partier (89 procent) än personer helt utan partiidentifikation (68 procent). Observera dock att det finns klara majoriteter för uppfattningen att partier behövs oavsett graden av partiidentifikation.

Den sociologiska modellen

Lazarsfelds klassiska utrop ”Hur en människa tänker politiskt beror på hur hon lever socialt. Social omständigheter bestämmer politiska preferenser.” är en av den tidiga väljarforskningens grundbultar (Lazarsfeld, Berelson and Gaudet, 1944). Utropet sammanfattar väl det centrala i den sociologiska modellen för väljarbeteende. Människors sociala vara bestämmer det politiska medvetandet. Grupptillhörighet och socioekonomiska levnadsomständigheter strukturerar väljarnas röstande. Kopplingen mellan social tillhörighet och partival uppkommer enligt modellen genom tre olika processer – en politisk, en psykologisk och en sociologisk.

Den politiska processen innefattar en politisering via partierna av olika sociala gruppers frågor och problem. Partierna intar ståndpunkter som representerar olika gruppers intressen. Den psykologiska processen innebär sedan att väljarna försöker vara rationella och rösta på partier som står för deras dominerande socioekonomiska egenintresse. Den sociologiska processen kan ses som ett komplement eller som ett alternativ till den psykologiska processen. Den förutsätter inte att väljarna röstar medvetet rationellt utifrån sitt sociala egenintresse. Ett samband mellan grupptillhörighet och partival kan uppstå ändå. Människor från olika socioekonomiska grupper tenderar inte bara att ha delvis skilda intressen. De tenderar också att leva i olika miljöer. Och människor i sammanhållna miljöer tenderar att utveckla samhörighetskänslor och politiska traditioner som strukturerar hur man röstar. Grupptillhörigheten utövar ett tryck som gör att väljare röstar efter sitt sociala egenintresse utan att alltid veta om det. Ett sådant partival kan kanske inte kallas rationellt ur individens synpunkt, men resultatet blir rationellt sett utifrån den sociologiska modellen. Väljarna röstar på rätt partier socioekonomiskt sett. De stödjer partier som företräder deras sociala egenintresse.

Modellen kan tyckas enkel vid en första anblick, men det är den inte. Den bygger på extremt komplicerade och svårsmäta begrepp som egenintresse, rationalitet, social grupp, politisering och identifikation (samhörighetskänsla). Modellens attraktivitet består i att den innefattar alla dessa centrala begrepp samtidigt som den inte specificerar i detalj hur de konstitutiva processerna fungerar. Modellen är populär eftersom den är så enkel, men också för att den berör en kärnpunkt i all humanvetenskap. Och den kärnpunkten är egenintresseshypotesen, dvs att människors beteende ofta styrs av det kort- eller långsiktiga egenintresset. Hypotesen om egenintressets stora betydelse för mänskligt beteende återfinns i alla humanvetenskaper, inte minst i de ekonomiska ämnena. Den so-

ciologiska modellen utgår dock inte nödvändigtvis från ekonomiska eller mer allmänt från materiella egenintressen. Även andra intressen av t.ex. kulturellt, etniskt eller religiöst slag kan ge upphov till gruppbildningar och partipolitiska ställningstaganden. Det centrala i den sociologiska modellen är förekomsten av olika sociala grupper som har delvis olika intressen/åsikter och som representeras av olika partier, vilket möjliggör för individerna att kanalisera sociala motsättningar via röstsedeln.

En studie av sambandet mellan partival och olika sociala grupptillhörigheter säger alltså någonting om vilka motsättningar som finns i ett samhälle, huruvida motsättningarna har politiserats och i vad mån människorna förmår kanalisera sina grupps egenintresse med hjälp av röstningen. Men modellen är inte så specificerad att det går att särskilja de olika effekterna. Frånvaro av ett samband mellan partival och tillhörighet till en speciell grupp kan exempelvis bero på att det inte finns någon samhällsmotsättning eller relevant intresse kopplat till gruppen i fråga, eller att partierna inte politiserat gruppens frågor, eller att gruppens väljare av olika skäl inte lyckas manifestera sitt egenintresse tillräckligt sammanhållet på valdagen. Gruppen är kanske splittrad av många andra och mer centrala intressen.

En analys utifrån den sociologiska modellen har alltså en begränsad teoretisk räckvidd. Men den kunskap som vinnes är viktig inte minst därför att den berör vardagliga och lätt igenkännliga grupper som kvinnor och män, unga och gamla, arbetare och företagare, storstadsbor och landbygdsbor. Partistrateger och opinionsbildare har nytta av informationen liksom vanliga människor i samtal man och man emellan. Teoretisk kunskap med praktisk relevans är inte att förakta, speciellt inte om den kan sättas in i ett större sammanhang. Och det kan verkligen göras när det gäller analyser av sambandet mellan social grupptillhörighet och röstning. Få saker har studerats så mycket över tid och komparativt mellan olika länder som den sociologiska modellen. I Sverige har vi t.ex. tidsserier ända tillbaka till 1940-talet när det dåtida Svenska Gallupinstitutet genomförde de första studierna kring sambandet mellan social tillhörighet och partival.

Analysen i det här avsnittet kommer att bli mycket bred och översiktlig. Ett tiotal olika socioekonomiska grupperingar kommer att studeras; flera av dem över längre tidsperioder. Resultaten kommer att ge en sammanfattande bild av de svenska partiernas sociala förankring bland väljarna. Men också ge en uppfattning om hur relevant en sociologisk förklaringsmodell är när det gäller att analysera svenskt väljarbeteende. Som framhölls tidigare kan den sociologiska modellen fungera även om väljare är utan politiska

åsikter och omedvetna om sitt sociala egenintresse. Slentrianröstning och/eller röstning av lojalitetsskäl kan också leda till att väljarna stödjer partier som förete deras sociala egenintresse. Ett sätt att analysera denna problematik är att inte bara analysera sambandet mellan grupptillhörighet och partival utan

också undersöka kopplingen mellan grupptillhörighet och olika politiska åsikter. Frågan är om olika sociala grupper inte bara röstar olika utan också tycker olika politiskt. Om vi kombinerar de två variablerna röstningssamband och åsiktssamband får vi en teoretiskt intressant fyrfältstabell (se tabell 4.14).

Tabell 4.14 En typologi över olika typer av gruppröstning

	Starkt samband mellan grupptillhörighet och partival	Svagt samband mellan grupptillhörighet och partival
Starkt samband mellan grupptillhörighet och politiska sakfrågeåsikter	medveten politiserad gruppröstning	opolitiserade grupper; potentiell framtida gruppröstning
Svagt samband mellan grupptillhörighet och politiska sakfrågeåsikter	slentrianmässig gruppröstning	rationell frånvaro av gruppröstning

När olika grupper utefter en social dimension både röstar olika och har olika åsikter i politiska sakfrågor kan vi tala om att en *medveten, politiserad gruppröstning* förekommer. Förenklat uttryckt kan vi säga att partisystemet möjliggör för grupperna i fråga att realisera sitt egenintresse via valsedeln. Många väljare röstar i sådana lägen medvetet rationellt efter sin grupps egenintresse. Om däremot grupperna röstar olika men tenderar att i huvudsak ha samma politiska åsikter föreligger knappast något medvetet politiserat beteende. Vi har istället ett exempel på *slentrianmässig gruppröstning*. Väljare röstar som sin grupp utan att ha några åsiktsmässiga kopplingar. När det existerar ett starkt samband mellan politiska åsikter och grupptillhörighet men endast ett svagt samband mellan grupptillhörighet och röstning har vi ett fall av *opolitiserad, men latent gruppröstning*. De sociala förutsättningarna för gruppröstning finns. Olika grupper har olika åsikter/intressen. Men av något skäl materialiseras inte motsättningarna på valdagen. Kanske har partierna inte politiserat de aktuella frågorna eller förmår inte gruppmedlemmarna av olika skäl att rösta efter sitt gruppintresse. Till slut, när inga åsiktskillnader föreligger mellan olika grupper och grupperna dessutom inte röstar olika kan vi tala om *rationell frånvaro av gruppröstning*. Om det inte finns några grupp motsättningar kan det tyckas rationellt att det också manifesteras i frånvaro av gruppröstning. Partisystemet skall inte kanalisera konflikter som inte finns.⁵¹

Typologin appliceras på data från 1998 års val i tabell 4.15. Väljarnas gruppröstning utefter tretton olika socioekonomiska dimensioner analyseras. Den beroende variabeln är partivalet i riksdagsvalet. Åsiktsfaktorn mäts mycket brett. Hela trettiofem olika sakfrågor ingår i mätningen.

Den gamla sanningen när det gäller kopplingen mellan social grupptillhörighet och röstning i Sverige är att de största skillnaderna återfinns på tre områden – klass, region och religion. Arbetare röstar mer socialistiskt än tjänstemän och företagare, norrlänningar är rödare än sörlänningar och personer som aldrig går i kyrkan stödjer klart oftare socialistiska partier än personer som går regelbundet i kyrkan. Resultaten visar att den gamla sanningen fortfarande gällde i valet 1998, även om sambandet mellan regionstillhörighet och röstning inte var bland de allra starkaste.

⁵¹ Den skisserade fyrfältsmodellen är medvetet starkt förenklad. En fullständig modell skulle omfatta många fler variabler, som t ex sambandet mellan åsikt och röstning (åsiktröstning) och väljarnas kännedom om partiernas

ståndpunkter. Vi bortser dessutom från möjligheten att olika sociala grupper kan ha fel åsikter i förhållande till sina intressen och att de kan rösta på fel partier både utifrån sina åsikter och sina intressen.

Tabell 4.15 Typologin för gruppröstning applicerad på resultat från 1998 års riksdagsval

	Starkt samband mellan grupptillhörighet och partival	Svagt samband mellan grupptillhörighet och partival
Starkt samband mellan grupptillhörighet och politiska sakfrågeåsikter	Yrke Utbildning Kyrkogång	Näringsgren Region Kön Ålder
Svagt samband mellan grupptillhörighet och politiska sakfrågeåsikter		Landsbygd – Stad Bostadstyp Medborgarbakgrund Barnfamilj Anställningssektor Arbetslös

Kommentar: Gruppernas exakta definitioner återfinns längre fram i kapitlet. Yrke är en trikotomi; (arbetare, tjänstemän, företagare), utbildning en trikotomi (låg, mellan, hög), kyrkogång har fyra värden för gudstjänst-besök (minst en gång i månaden till aldrig något gudstjänstbesök), näringsgren har sju värden (jordbruk/livsmedel, tillverknings-industri, byggnadsindustri, handel/samfärdsel, service/tjänster, undervisning/forskning och hälso/sjukvård, region har fyra värden (södra Sverige, västra Sverige, malarland-skapen och norra Sverige), ålder är en trikotomi (18-30, 31-60, 61-80 år), landsbygd-stad omfattar fyra värden från ren landsbygd till storstad, bostadstyp har fyra värden (villa/hyr, villa/äger, lägenhet/hyr, lägenhet/äger), medborgarskap är en dikotomi (infödd svensk medborgarbakgrund, utländsk medborgarbakgrund (egen eller föräldrar-nas), barnfamilj omfattar fyra grupper (småbarn hemma, småbarn och skolbarn hemma, skolbarn hemma, inga hemmavarande barn under 18 år), anställningssektor är en dikotomi (offentlig, privat), förvärvsarbete-arbetslöshet är en dikotomi. Flera olika sambandsmått har använts för att avgöra var olika grupper hör hemma. Ett starkt samband mellan grupptillhörighet och sakfrågeåsikter har definierats som ett genomsnittligt eta-värde på minst .10 beräknat för 35 olika sakfrågor. Gränsen för ett starkt samband mellan grupptillhörighet och partival har satts vid ett Cramer's V-värde på minst .20. Som exempel, yrke uppvisar ett Cramer's V-värde på .25 med partival och ett genomsnittligt eta-värde på .13 för sambandet med olika sakfrågeåsikter. Motsvarande värden för barnfamilj är .06 för Cramer's V respektive .06 för genomsnittliga eta.

Väljarnas klasstillhörighet är den sociala grupp faktor som är starkast relaterad till partivalet, följd av utbildning (som har ett starkt samband med klass) och grad av religionsutövning.⁵² Övriga socioekonomiska grupperingar i tabellen uppvisar svagare samband. Bland dessa grupperingar med en svagare koppling

till partivalet återfinns regional hemvist, kön och ålder men också anställningssektor (offentligt eller privat), stad-land (storstad, stad, tätort eller landsbygd), boendeform (villa eller lägenhet, äger eller hyr), näringsgren (sju olika kategorier), förvärvsställning (förvärvsarbete eller arbetslös), barnfamilj (småbarn, skolbarn, inga hemmavarande barn) och medborgarbakgrund (infödd svensk, blivit svensk medborgare)

Det mått som används när det gäller sambandet mellan grupptillhörighet och partival kallas Cramer's V. Det är ett chitvå-baserat mått som är lämpligt att använda när man mäter graden av statistiskt samband mellan två kategoriseringar, som exempelvis boendeform och partival. Måttet är inte beroende av att man ordnar kategorierna på något speciellt sätt. Partierna behöver t.ex. inte placeras efter någon vänster-högerskala. Cramer's V antar värdet 0 när variablerna

⁵² Grad av religionsutövning, mätt via frekvens i kyrkogången, konstituerar naturligtvis inte underlag för en social gruppindelning på samma sätt som kön eller yrke kan göra. Konventionen är dock att benämna regelbundna kyrkbesökare som kyrkfolket och därutöver urskilja ytterligare tre grupper – personer som går i kyrkan några gånger per år, personer som går mera sällan samt personer som aldrig går i kyrkan. Kyrkogång är i allmänhet en god indikator på grad av religiositet, se Bjereld och Gilljam 1991 och Hagevi 1994.

är statistiskt oberoende av varandra och värdet 1,0 när sambandet är perfekt. En känsla för hur måttet varierar kan man få om man jämför det starkaste värdet 0.25 som utgör resultatet för sambandet mellan yrke och partival, med vad en konventionell procentanalys visar. En procentberäkning visar att exempelvis socialdemokraterna fick 53 procent av rösterna bland arbetare 1998 mot endast 33 procent bland tjänstemän, en skillnad på 20 procentenheter. Det svagaste sambandet med partivalet återfinns i tabellen för variabeln barnfamilj. Cramer's V är endast 0.06. Procentanalysen visar också på små skillnader mellan hur olika kategorier barnfamiljer röstade. Bland väljare med småbarn hemma (0–6 år) röstade t.ex. 40 procent på socialdemokraterna mot 36 procent bland väljare utan hemmavarande barn, en differens på endast 4 procentenheter. Slutsatsen av både analysen med hjälp av Cramer's V och av procentanalysen är att väljarnas yrkesgrupptillhörighet är klart starkare kopplat till partivalet än huruvida man hade småbarn, skolbarn eller inga barn hemma.⁵³

Graden av samband mellan grupptillhörighet och sakfrågeåsikter har mätts med hjälp av envägs variansanalys och sambandsmåtten eta. Grupptillhörighet har definierats som oberoende variabel och sakfrågeåsikterna som beroende. Det beräknade genomsnittliga eta-värdet för de trettiofem undersökta sakfrågorna kan variera mellan 0.00 och 1.00, ju högre värde desto starkare samband. Storleken på åsiktssambanden är inte imponerande. De genomsnittliga åsiktskillnaderna mellan olika sociala grupper i Sverige är inte speciellt stora. Utbildning, yrke och näringsgren är de dimensioner som uppvisar störst åsiktsskillnader mellan olika grupper med genomsnittliga eta-värden kring .13/.14. Minst åsiktsskillnader återfinns mellan förvärvsarbetande och arbetslösa (.05) och mellan nya och infödda svenska medborgare (.04).⁵⁴

Sammantaget visar analysen att de grupper som fortfarande i första hand uppvisar en medveten politiserad gruppröstning i Sverige har att göra med det gamla klassamhället (yrke, utbildning) och det gamla kyrkosamhället (kyrkogång). Näringsgren, region, kön och ålder utgör sociala dimensioner som uppvisar

relativt klara åsiktsskillnader mellan olika grupper men som inte uppvisar några starkare samband med röstningen. Här finns potential för framtida gruppröstning (näringsgren, kön, ålder) om partierna politiserar gruppernas frågor mer tydligt. När det gäller region finns också potential för ökad gruppröstning, men tidsseriedata tyder på att röstningsskillnaderna inte är på väg att öka utan tvärtom är på väg att minska långsamt. Övriga undersökta socioekonomiska dimensioner utmärks av svaga samband med både röstning och sakfrågeåsikter. De aktuella grupperna uppvisar i allt väsentligt en rationell frånvaro av gruppröstning.⁵⁵ Det gäller dimensioner som landsbygd-stad, bostadstyp, medborgarskap, barnfamilj, anställningssektor och förvärvsarbete eller arbetslös. Här finns äldre konfliktdimensioner som är på väg att avta i betydelse (landsbygd-stad, bostadstyp) och nyare dimensioner som diskuterats mycket men som ännu inte uppvisar någon starkare partipolitisering (sektor t.ex.). Någon social dimension där olika grupper utmärks av slentrianmässig gruppröstning återfanns inte i det studerade materialet. Det vill säga att det inte fanns någon social gruppering som karaktäriserades av ett starkt samband med röstning men ett svagt samband med olika sakfrågeåsikter.

Analysen har hittills varit medvetet grovhuggen. Syftet har varit att ge en bredd överblick. I det följande kommer analysen att bli mer preciserad. Vi kommer kortfattat att redovisa mer detaljerad information om var och en av de socioekonomiska dimensionernas samband med partivalet och olika sakfrågeåsikter. Vi börjar där sambanden är starkast, med yrke och klass.

Yrke och klass

Sambandet mellan yrkestillhörighet och partival i Sverige är bland de starkaste vi känner till i västvärlden. Men sett över tid har klassröstningen minskat i Sverige, precis som i många andra länder. Resultaten i tabell 4.16, som bygger på en tidigare analys av Mikael Gilljam (1990), illustrerar mycket konkret att det fortfarande finns en relativt stark klassröstning i Sverige, men att den försvagats över tid. Andelen klassröstare var 54 procent i valet 1998. Vid valet 1956 var motsvarande siffra 77 procent. Definitionen på klassröstare kan självfallet diskuteras. Vi har valt den

⁵³ Cramer's V-värdena för sambandet mellan grupptillhörighet och parti i riksdagsvalet 1998 är: Yrke .25, Utbildning .21, Kyrkogång .20, Förvärvsarbete-arbetslös .16, Landsbygd-stad .14, Ålder .14, Kön .14, Bostadstyp .13, Region .12, Näringsgren .11, Anställningssektor .11, Medborgarskap .10 och Barnfamilj .06.

⁵⁴ De genomsnittliga eta-värdena för sambandet mellan grupptillhörighet och sakfrågeåsikter är: Utbildning .15, Yrke .13, Näringsgren .13, Kyrkogång .10, Ålder .10, Kön .10, Region .10, Landsbygd-stad .08, Anställningssektor .07, Bostadstyp .06, Barnfamilj .06, Förvärvsarbetande-arbetslös .05 och Medborgarskap .04.

⁵⁵ Analysen gäller hela väljarkåren, vilket gör att större partier och större sociala grupper väger tungt i resultaten. Vissa mindre partier och grupper kan uppvisa högst rationellt gruppröstande utan att de påverkar totalresultaten speciellt mycket. Bra exempel är centerpartiet och det relativt starka stöd partiet får på landsbygden och bland jordbrukare. Andelen centerpartister, liksom andelen bönder och landsbygdsbor, är så liten att analysresultaten inte påverkas särskilt mycket totalt.

traditionella, dvs klassröstare är arbetare som röstar på socialdemokraterna eller vänsterpartiet respektive medelklassväljare som röstar på något borgerligt parti (c, fp, kd, m). Arbetare har definierats som personer

inom i stort sett LO:s organisationsområde medan tjänstemän, jordbrukare och företagare klassificerats som medelklass.

Tabell 4.16 Andel klassröstare vid valen 1956-1998. Andel arbetarklass bland socialdemokraternas och vänsterpartiets väljare och andel medelklass bland röstande på de borgerliga partierna (procent)

Valår	Samtliga	Parti						
		v	s	c	fp	m	kds	nyd
1956	77	93	74	86	66	86	-	-
1960	77	77	74	80	74	91	-	-
1964	72	84	73	69	74	85	-	-
1968	69	54	71	66	70	81	-	-
1970	67	63	71	60	68	83	-	-
1973	69	64	72	64	71	81	-	-
1976	65	56	67	56	70	80	-	-
1979	65	42	68	60	66	77	-	-
1982	62	40	63	62	71	75	-	-
1985	63	46	61	63	69	71	73	-
1988	57	37	55	62	74	75	61	-
1991	57	34	52	59	72	73	65	55
1994	56	45	50	62	73	77	58	64
1998	54	42	47	64	64	75	70	-

Kommentar: Resultaten bygger på valundersökningarnas yrkesindelning. Medelklassen omfattar tjänstemän, företagare och bönder. Arbetare som röstar på s eller v och medelklassväljare som röstar på c, fp eller m – och fr.o.m 1985 även på kds och 1991 och 1994 även på nyd – har definierats som klassröstare. Studerande, mp-väljare och övriga partiets väljare ingår i procentberäkningarna. Resultaten omfattar även ej förvärvsarbetande väljare. Giftna och sammanboende kvinnor utan förvärvsarbete har förts till makens yrke. Pensionärer har klassificerats efter tidigare yrke. Analys-idén har hämtats från Gilljam 1990:269.

De borgerliga partierna, med moderaterna i spetsen, har störst andel klassröstare bland sina väljare. Hela 75 procent av moderaternas väljare 1998 kom från medelklassen. Motsvarande andel var kring 65-70 procent för de övriga borgerliga partier. Vänsterpartiet och socialdemokraternas väljare är mer klassmässigt spridda. Något under hälften av v och s väljare 1998 kom från arbetarklassen. Vilket innebär att något över hälften av deras väljare kom från medelklassen.

Det traditionella måttet på graden av klassröstning brukar benämnas Alford's index. Det är ett grovt effektmått byggt på att såväl klassvariabeln som partivariabeln dikotomiseras. Måttet anger skillnaden i andelen socialiströstande i arbetarklassen respektive i medelklassen. Tolkningssmässigt motsvarar Alford's index en regressionskoefficient där klass definierats som oberoende variabel och blockröstning som den beroende. Ju högre värde desto större effekt av klasstillhörighet på valet av partiblock. Graden av klassröstning mått enligt Alford's index har minskat i svenska valundersökningar från som högst ett värde på 53 1960 till som lägst 25 1991. I valen 1994 och 1998 har indexet uppvisat ett värde på 29, alltså något högre än 1991.⁵⁶ Klassröstningen har försvagats i

Sverige sett över en längre tidsperiod, men den har inte fortsatt att försvagas under 1990-talet.

Slutsatsen är inte beroende av att graden av klassröstningen mäts med just Alford's index. En alternativ analys med hjälp av Cramer's V, där det dikotoma klassbegreppet behålls men där partivariabeln inte blockindelas utan bibehålles intakt, ger upphov till samma slutsats. Sambandet mellan klasstillhörig

svenska valundersökningarna: 1956 51, 1960 53, 1964 46, 1968 40, 1970 36, 1973 42, 1976 34, 1979 36, 1982 35, 1985 34, 1988 29, 1991 25, 1994 29 och 1998 29. I valen 1994 och 1998 erhöll v och s 70 respektive 67 procent till sammans av arbetarklassens röster och 41 respektive 38 procent av medelklassens röster. Tillbakagången för v+s, räknat i termer av procentenheter, blev lika stor i arbetarklassen som i medelklassen (minus 3 procentenheter i båda fallen), vilket leder till att Alford's index inte förändras (70-41=29 och 67-38=29). Som en jämförelse kan nämnas att 1960 röstade 79 procent av arbetarklassen socialistiskt mot 26 procent i medelklassen, vilket ger ett Alford's index på 53. En modern nordisk översikt över klassröstning i Danmark, Sverige och Norge återfinns i Knutsen (1998). En analys av klassröstning i England finns i Evans, Heath and Payne (1999). En kritisk analys av tesen om den minskande klassröstningen återfinns i Borre and Andersen (1997).

⁵⁶ Om Alford's index och svensk klassröstning se Oskarson (1994) och Gilljam och Holmberg (1995). Resultaten för klassröstningen enligt Alford's index är följande i de

Tabell 4.17 Yrkesgrupp och partival i riksdagsvalet 1998 (procent)

Yrkesgrupp	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke-röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Industriarbetare	17	58	3	2	7	8	3	3	100	245	3	26
Övriga arbetare	14	49	4	2	13	10	4	4	100	334	3	23
Lägre tjänstemän	11	39	1	2	23	14	4	6	100	163	1	17
Mellantjänstemän	11	35	5	7	23	13	6	0	100	412	1	12
Högre tjänstemän	6	26	5	7	39	12	4	1	100	303	2	9
Småföretagare	5	21	5	5	45	11	5	3	100	110	2	16
Jordbrukare	5	2	37	0	16	35	5	0	100	46	0	11
Studerande	22	24	6	14	25	4	4	1	100	161	4	20

Kommentar: Resultaten omfattar även personer som ej förvärvsarbetar. Pensionärer har förts till sin tidigare yrkesgrupp. Giftna och samboende kvinnor som ej förvärvsarbetar har klassificerats efter makens yrkesgrupp. Siffrorna för andelen icke-röstare har justerats. Resultaten för andelen icke-röstare har justerats med en viktfaktor på 0,9047 för röstare och 1,8547 för icke-röstare intervjuade före valet. Viktfaktorn för röstare intervjuade efter valet är 0,9385 och för icke-röstare 1,4019.

het och partival minskar från värden på .53 1956 respektive .56 1960 till .28 1991, men det fortsätter inte att minska under 1990-talet. Vid valet 1994 och 1998 uppvisar Cramer's V värden på .32 respektive .31 för kopplingen mellan klass och partival. Den gammaldags klassröstningen har inte minskat i betydelse under den ekonomiska krisens 1990-tal. Den har tvärtom ökat något litet.⁵⁷

Uppdelningen i endast två klasser är naturligtvis en stark förenkling som missar många nyanser. En mer detaljerad yrkesklassificering ger en sämre överblick men behövs för att ge analysen konkretion. En sådan mer detaljrik analys återfinns i tabell 4.17. Vi har urskiljt sju olika yrkesgrupper plus en separat kategori för gruppen studerande.

Resultaten avslöjar inga dramatiska nyheter 1998. Sambanden känns väl igen från tidigare val. Vänsterpartiet fick som ofta tidigare starkast stöd bland studerande (22 procent), men gick också starkt bland industriarbetare (17 procent). Socialdemokraterna fick som traditionellt mest stöd bland industriarbetare (58 procent), men på en lägre nivå än någonsin tidigare. Räknat i procentenheter tappade socialdemokraterna mer stöd bland industriarbetare än i någon annan yrkesgrupp 1998. Centerpartiet var fortfarande starkast

bland jordbrukare, men stödet hamnade på en historiskt låg nivå, endast 37 procent. Folkpartiet erhöll precis som vänsterpartiet mest stöd från studerande. Även bland högre tjänstemän hade folkpartiet en något högre röstandel än genomsnittligt. Man kan fortfarande till nöds tala om docentpartiet. Moderaternas starkaste väljargrupp var som ofta företagarna. En högre andel än någonsin tidigare röstade på partiet 1998 (45 procent). Bland industriarbetare gick moderaterna däremot lika svagt som 1994 (7 procent). Det nya större kristdemokraterna fick som tidigare ett något starkare stöd bland tjänstemän och företagare än bland arbetare. Partiet gick speciellt starkt bland jordbrukare (35 procent), men klart svagare bland studerande (4 procent). Miljöpartiet var 1998 klart svagare bland studerande än i tidigare val, endast 4 procent 1998 mot 16 procent 1994 och 11 procent 1991. Bland yrkesgrupperna hade miljöpartiet ungefär lika mycket stöd i alla 1998.

Analysen av sambandet mellan yrke och röstning kan ytterligare valideras genom att också studera sambandet mellan facktillhörighet och partival. Resultaten i tabell 4.18 visar utfallet 1998. I tabellerna 19 och 20 visas de historiska trenderna när det gäller medlemmar i LO respektive TCO. Socialdemokraternas trendmässigt försvagade ställning bland LO-medlemmar – från 81 procent 1968 till 55 procent 1998 – är det mest dramatiska resultatet.

⁵⁷ Klassröstningen mätt som ett effektmått kan som i vårt fall uppvisa en uppgång samtidigt som andelen klassröstare minskar. Om den antalsmässigt mindre klassen (arbetarklassen) börjar att rösta mer klassmässigt samtidigt som den antalsmässigt större klassen (medelklassen) börjar rösta mindre klassmässigt kan resultatet bli att andelen klassröstare minskar samtidigt som differensen (=effektmåttet) mellan hur arbetarklassen och medelklassen röstar vidgas. Det var vad som hände 1994 och kvarstod 1998.

Vänsterpartiets genombrott bland LO-medlemmar 1998 är ett annat påtagligt resultat, en ökning från 8 procent 1994 till 16 procent 1998. Moderaternas starka ställning bland medlemmar i företagarorganisatio-

ner (44 procent) och bland anställda utan fackmedlemskap (36 procent) är också mycket påtagliga resultat.

Tabell 4.18 Facklig tillhörighet och partival i riksdagsvalet 1998 (procent)

Facklig tillhörighet	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
LO	16	55	2	2	11	7	4	3	100	422	3	25
TCO	11	37	3	4	25	12	6	2	100	328	3	9
SACO	6	22	7	9	38	11	7	0	100	136	0	7
Företagarorganisation	2	23	10	9	44	10	0	2	100	47	2	13
Ej fackmedlem	8	27	4	5	36	14	4	2	100	176	1	24

Kommentar: Resultaten omfattar enbart förvärvsarbetsande (inkl. arbetslösa). Siffrorna för andelen icke-röstare har uppjusterats. LRF-medlemmar är för få för att kunna särredovisas (15 personer, 40 procent uppgav att de röstade på centerpartiet). De har inte inkluderats i gruppen som är medlemmar i en företagarorganisation. Gruppen Ej fackmedlem omfattar enbart anställda personer (inkl. arbetslösa).

Tabell 4.19 LO-medlemmars partival 1968-1998 (procent)

Valår	Partival i riksdagsvalen									Summa procent	Antal intervjuade
	v	s	c	fp	m	kd	mp	nyd	övr		
1968	2	81	8	5	2	-	-	-	2	100	655
1970	6	75	11	3	1	-	-	-	4	100	908
1973	6	71	16	4	1	-	-	-	2	100	555
1976	5	66	17	7	3	-	-	-	2	100	633
1979	6	68	10	7	7	-	-	-	2	100	679
1982	6	70	10	2	9	-	-	-	3	100	680
1985	5	67	7	9	9	-	-	-	3	100	744
1988	5	65	10	7	5	2	6	-	0	100	675
1991	4	53	7	5	13	6	3	8	1	100	545
1994	8	66	7	3	9	3	3	1	0	100	492
1998	16	55	2	2	11	7	4	-	3	100	422

Tabell 4.20 TCO-medlemmars partival 1968-1998 (procent)

Valår	Partival i riksdagsvalen									Summa procent	Antal intervjuade
	v	s	c	fp	m	kd	mp	nyd	övr		
1968	1	47	14	22	13	-	-	-	3	100	321
1970	3	38	21	24	10	-	-	-	4	100	485
1973	3	35	33	12	14	-	-	-	3	100	321
1976	3	41	21	17	17	-	-	-	1	100	413
1979	6	37	14	14	27	-	-	-	2	100	470
1982	6	39	10	11	28	-	-	-	6	100	510
1985	5	38	8	24	20	-	-	-	5	100	528
1988	7	40	9	20	14	2	8	-	0	100	489
1991	4	34	7	11	23	9	5	6	1	100	436
1994	6	47	6	11	20	4	5	1	0	100	403
1998	11	37	3	4	25	12	6	-	2	100	328

Kommentar: Resultaten avser endast förvärvsarbetsande personer. Fram t o m 1985 ingår kds och miljöpartiet i gruppen övriga partier. Resultaten är inte viktade för partiernas över- respektive underrepresentation i de olika undersökningarna.

Tabell 4.21 Utbildningsnivå och partival 1998 (procent)

Utbildningsnivå	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke röstande
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Grundnivå	11	48	7	2	14	11	3	4	100	560	2	20
Mellannivå	13	38	4	5	24	11	3	2	100	702	2	20
Universitet/högskola	11	23	5	10	33	11	7	0	100	527	1	12

Kommentar: Grundnivå omfattar folkskola, grundskola och yrkesskola medan mellannivå omfattar real- och flickskola och 2/3/4-årigt gymnasium med eller utan examen. Universitet/högskolenivån omfattar personer som studerar/studerat på universitet eller högskola med eller utan examen. Andelen icke-röstare har uppjusterats.

De fortfarande relativt klara sambanden mellan partival och yrkes- respektive facktillhörighet i Sverige hänger inte fritt i luften. Som vi visade tidigare har olika yrkesgrupper och klasser i Sverige också förhållandevis olika åsikter i politiska sakfrågor. Åsiktskillnaderna återfinns främst när det gäller de gamla klassiska vänster-högerfrågorna och de nya frågorna kring EU. De starkaste sambanden mellan klasstillhörighet och åsikt återfinns i frågor som gäller den offentliga sektorns storlek, privatisering av sjukvård och statliga företag, graden av marknadsekonomi och medlemskap i EU respektive EMU. Arbetare tenderar jämfört med medelklassväljare att vara mer positiva till den offentliga sektorn, mer emot privatiseringar, mindre positiva till marknadsekonomi och mer negativa till både EU och EMU.⁵⁸ I många andra frågor var åsiktsskillnaderna mellan arbetare och medelklassväljare mycket små eller icke-existerande. Exempel på sådan frågor är försvarsutgifternas storlek, stoppa pornografin, dödshjälp, kärnkraftens framtid, ekonomisk tillväxt, miljövänligt samhälle, jämställdhet och lag och ordning.⁵⁹ Arbetarklassen och medelklassen har m a o mest åtskilda åsikter i ekonomiska frågor och mindre olika åsikter i andra frågor som berör t.ex. miljö och etik. Resultatet underbygger vår tidigare typologisering att de olika klassernas och yrkesgruppernas partival i Sverige rymmer ett klart inslag av medveten politiserad gruppröstning. Och att den gruppröstningen har ett samband med väljarnas ekonomiska egenintresse.

⁵⁸ Eta-värdena för sambandet mellan klass och åsikt var som högst .26 (EU) och .25 (EMU). Eta-värdena för övriga nämnda frågor höll sig kring .20. Eta-värdet för sambandet mellan subjektiv vänster-högerplacering och klasstillhörighet var .26.

⁵⁹ Eta-värdena för de uppräknade frågorna var i samtliga fall .05 eller mindre.

Utbildning

Sambandet mellan partival och utbildning är starkt i Sverige. Högutbildade tenderar att rösta klart mer borgerligt än lågutbildade. I 1998 års val röstade t.ex. hela 33 procent bland personer med hög utbildning (universitet) på moderaterna mot endast 14 procent bland lågutbildade (folkskola, grundskola). Socialdemokraternas väljarstöd hade en rakt motsatt profil med stöd av 48 procent bland lågutbildade mot endast 23 procent bland högutbildade (se tabell 4.21)

Den svåra frågan är hur sambandet mellan röstning och utbildning skall tolkas. Människors grad av utbildning är starkt kopplat till såväl yrke som ålder. Frågan är om det utbildningssamband vi ser enbart är en reflex av kända yrkes- och ålderssamband eller om det finns en självständig koppling mellan utbildning och partival oberoende av yrke och ålder. Frågan är också vad utbildning står för utöver formell examensnivå. Är exempelvis högutbildade mer kunniga om politik än lågutbildade? Och om så är fallet, hur ser sambandet mellan graden av politisk kunskap och partival ut?

Svaren på alla frågorna står att finna i komplicerade flervariabelanalyser där de olika faktorerna kontrolleras. Resultaten är dock mödan värd. Det visar sig nämligen, för det första, att utbildning har ett klart samband med partival även sedan yrke och ålder kontrollerats. Väljare med högre utbildning tenderar att rösta mer borgerligt oavsett yrkesgrupp och ålder. Utbildningsnivå har en oberoende effekt på partivalet. När det, för det andra, gäller kunskap är dock bilden mer mångfacetterad. Graden av politisk kunskap är inte linjärt kopplad till graden av utbildning.⁶⁰ Högutbildade är i genomsnitt klart mest politiskt kunniga, men lågutbildade är inte mindre utan snarare något mer kunniga i genomsnitt än personer med mellanutbildning. En faktor bakom detta samband är att lågut-

⁶⁰ Kunskapsmättet är mycket brett. Det bygger på en serie kunskapsfrågor kring både sakfrågor och personer i svensk politik.

bildade tenderar att vara äldre och ha mer livserfarenhet än mellanutbildade. Sedan visar sig kopplingen mellan graden av politisk kunskap och röstningen vara mycket svag. Men väljare med mest politiska kunskaper tenderar att rösta något mer borgerligt än väljare med minst kunskaper. En kontroll för yrke eller utbildningsnivå visar att graden av politisk kunskap har en intressant, om än svag, interaktionseffekt på partivalet. Bland arbetare och lågutbildade tenderar de kunnigaste att rösta mest socialistiskt medan det är tvärtom bland tjänstemän och högutbildade, bland vilka de kunnigaste tenderar att rösta mest borgerligt. Politisk kunskap förstärker tendensen att rösta klassmässigt och i enlighet med ens grupps egenintresse.

Huvudslutsatsen när det gäller utbildningens betydelse för partivalet är tvåfaldig. För det första, graden av utbildning har en oberoende inverkan på röstningen. Ju högre utbildning desto starkare tendens att stödja något borgerligt parti. Men, för det andra, utbildningseffekten kanaliseras inte i huvudsak via en kognitiv kunskapseffekt; graden av politiska kunskaper har endast ett mycket svagt och icke-linjärt samband med röstning. Utbildningseffekten är alltså mer betingad av sociala än kognitiva faktorer. Uttryckt rakare betyder det att lågutbildade väljare inte tenderar att rösta socialistiskt därför att de är politiskt okunniga och högutbildade tenderar inte att stödja borgerliga partier för att de är politiskt kunniga. Orsaksfaktorn har istället att göra med sociala omständigheter vars närmare ingredienser är outforskade. Det är uppenbart att utbildning är en faktor som kräver mer studier inom valjärforskningen.

Ett studium av utbildningens politiska åsiktskorrelation kan dock ge en första antydning om hur de kausala mekanismerna ser ut. Olika utbildningsgrupper har relativt olika åsikter i politiska sakfrågor, precis som olika yrkesgrupper. Och eftersom kopplingen mellan utbildning och yrke är stark känner vi igen många av sambanden. Utbildningsnivå är t.ex. kopplat till åsikter i ekonomiska vänster-högerfrågor. Högutbildade tenderar åsiktsmässigt att ligga till höger om lågutbildade, men sambandet är svagare än motsvarande för yrke. Detsamma gäller EU-attityderna som också uppvisar ett något svagare samband med utbildning än med yrke; högutbildade liksom medelklass tenderar dock att vara mer positiv till EU än lågutbildade och arbetare. Sakfrågor där utbildning har en stark koppling till åsikter och klart starkare koppling än yrke, tenderar att ha och göra med moral, modernism och internationalism. Exempel på sådana sakfrågor är förbud för porr, begränsning av rätten till abort, ta emot färre flyktingar, minska u-hjälpen, mer lag och ordning, satsa mer på svenska värden, stärka familjen, satsa på ett mångkulturellt samhälle, satsa på ett sam-

hälle med mindre av gränser mellan folk och länder och att bejaka det moderna datorsamhället. Jämfört med lågutbildade tenderar högutbildade att vara mer negativa till ett porrförbud, mer positiva till fri abort, mer positiva till att ta emot flyktingar, mer negativa till att minska u-hjälpen, mer skeptiska till ett samhälle med mer lag och ordning, mindre angelägna att satsa på ett samhälle som slår vakt om traditionellt svenska värden, mindre positiva till att stärka familjens ställning, mer positiva till ett mångkulturellt samhälle, mer positiva till ett samhälle med internationell inriktning och mer positiva till ett samhälle med avancerad teknik som datorer och industrirobotar. Högutbildade tenderar att vara mer moralliberala och mindre nationalistiska och kanske också mer socialt toleranta än lågutbildade.

Partipolitiskt tycks högutbildades åsikter i dessa frågor närmast likna folkpartiets och kanske också vänsterpartiets medan likheten med moderaternas eller kristdemokraternas ståndpunkter är mindre påtaglig. Folkpartiet har följdriktigt ett relativt starkt stöd bland högutbildade, men så har också moderaterna. När det gäller kristdemokraterna har de följdriktigt inte något extra starkt röststöd bland högutbildade, men det har heller inte vänsterpartiet (se tabell 4.21). Gåtan vad som ligger bakom den oberoende utbildningsröstningen är inte alldeles lättlost.⁶¹

Religiositet

Sverige brukar utnämnas till ett av de mest sekulariserade länderna i världen. Kyrksamheten avtar. Allt färre svenskar går regelbundet i kyrkan. Det innebär dock inte att religionen och kyrksamheten inte har någon politisk betydelse. Sambandet mellan kyrkogång och röstning har visserligen minskat något jämfört med läget under 1960-talet men är fortfarande relativt starkt och har inte minskat under de senaste 10-15 åren (Gilljam 1995).⁶² Fortfarande röstar kyrkbesökare klart mer borgerligt än väljare som sällan eller aldrig går i kyrkan. Det är framförallt kristdemokraterna som får stöd av kyrkfolket. Men också

⁶¹ Lösningen kräver som alltid en mer nyanserad flervariabelansats. De frågor kring moral, modernism och internationalism som vi analyserat hamnar inte högt upp på de flesta väljares agenda. Andra frågor av ekonomisk vänster-högerkaraktär brukar placeras högre och spela en större roll för partivalet. Det skulle kunna vara en förklaring till att moderaterna får klart fler röster än folkpartiet bland högutbildade väljare.

⁶² Skillnaden i v/s-röstning bland kyrkbesökare (fler än ett besök per år) och icke-kyrkbesökare har varit som följer i valundersökningarna: 1964 -24 procentenheter, 1968 -23, 1985 -16, 1988 -16, 1991 -15, 1994 -15 och 1998 -15, se Gilljam 1995:112. Cramer's V-värdena för sambandet mellan partival och kyrkogång (4 skalsteg) var 1964 0.22 och 1998 0.12.

Tabell 4.22 Kyrkogång och partival 1998 (procent)

Kyrkogång	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal intervjuade	Andel blankt	Andel icke-röstare
	v	s	c	fp	m	k	mp	övr				
Minst en gång/månad	4	21	11	6	16	37	4	1	100	160	0	13
2-11 gånger om året	10	34	6	4	25	14	5	2	100	473	1	11
En gång om året	9	38	4	6	27	10	4	2	100	499	3	16
Aldrig	17	41	3	5	22	4	5	3	100	654	3	24

Kommentar: Frågan löd: "Hur ofta brukar Du gå till gudstjänst eller möte i statskyrkan, i någon frikyrka eller någon annan kyrka eller samfund?" Tabellens översta alternativ utgör en sammanslagning av följande tre konkreta svarsalternativ "en gång i månaden" (62 röstande, 26 procent kd), "2 eller flera gånger i månaden" (57 röstande, 35 procent kd) och "varje vecka" (41 röstande, 56 procent kd). Andelen icke-röstare har uppjusterats.

Tabell 4.23 Grad av religiositet och partival 1998 (procent)

Religiositet	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal intervjuade	Andel blankt	Andel icke-röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Mycket religiös	8	17	3	2	17	49	1	3	100	65	2	20
Ganska religiös	11	27	7	5	23	20	5	2	100	325	1	17
Inte särskilt religiös	10	40	5	5	24	9	4	3	100	970	2	16
Har ingen religiös tro	19	39	3	5	25	3	5	1	100	407	4	22

Kommentar: Intervjufrågan löd: "Allmänt sett, hur religiös skulle Du vilja säga att Du är?" Uppgifterna om andelen icke-röstare är uppjusterade.

centerpartiet är starkare än genomsnittet bland kyrkobesökare. Röstning på folkpartiet uppvisar däremot inget samband med graden av kyrksamhet. Sambandet när det gäller moderaterna är kurvformat med svagare stöd bland regelbundna kyrkobesökare och bland väljare som aldrig går i kyrkan än bland väljare som då och då besöker en gudstjänst. När det gäller vänsterpartiet och socialdemokraterna är sambandet linjärt och rakt motsatt kristdemokraternas; ju mer sällan väljarna går i kyrkan desto starkare röststöd får v och s.

Den traditionella skillnaden i kristdemokraternas röststöd bland statskyrko- och frikyrkobesökare återfanns också 1998 (Hagevi 1994). Kristdemokraterna fick som alltid ett klart starkare stöd bland frikyrkans folk (47 procent) än bland statskyrkans (13 procent). Bland regelbundna frikyrkobesökare – två-tre procent av väljarkåren – har kristdemokraterna sina kärnväljare. Hela 61 procent bland dem röstade på kd 1998.

Kyrkogång är naturligtvis inte exakt detsamma som religiositet, men det är en god indikator. Resultaten i tabell 4.23 demonstrerar det. Väljare som på en intervjufråga anger att de inte har någon religiös

tro röstar till övervägande delen socialistiskt (58 procent). Motsvarande andel socialistiska röster är endast 25 procent bland väljare som uppger att de är mycket religiösa. Bland den minoritet av väljarna som uppfattade sig själva som mycket religiösa var det hela 49 procent som stödde kristdemokraterna.⁶³

Sambandet mellan kyrksamhet och röstning är inget skensamband. Det återfinns i stort sett intakt även sedan andra faktorer har konstanthållits, som t.ex. yrke. Kristdemokraterna får mest röster bland regelbundna kyrkobesökare oavsett om de är arbetare, tjänstemän eller företagare. Och på samma sätt får vänsterpartiet och socialdemokraterna starkast stöd bland väljare som aldrig går i kyrkan oavsett vilket yrke de har.

Föga förvånande skiljer sig kyrkobesökare åsiktsmässigt från icke-kyrkobesökare främst i religiösa och moraliska frågor – frågor som abort, porrförbud, dödshjälp och ett samhälle med större satsning på kristna värden. Men också när det gäller

⁶³ Korrelationen (r) mellan kyrkogång (4 skalsteg) och grad av självuppskattad religiositet (4 skalsteg) var 0.49 i valundersökningen 1998.

vänster-högerideologi finns vissa skillnader. Kyrko-besökare skiljer sig från icke-kyrkobesökare genom att vara mer positiva till abortbegränsningar, vara mer positiva till ett porrförbud, vara mer negativa till dödshjälp och att vara klart mer positiva till att satsa

på ett samhälle med större utrymme för kristna värderingar. På den ideologiska vänster-högerskalan tenderar kyrkofolket att vara mer till höger än väljare som aldrig besöker en gudstjänst.

Tabell 4.24 Näringsgren och partival 1998 (procent)

Näringsgrensgrupp	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal inter-vjuade	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Jordbruk/livsmedel	10	22	23	0	10	26	5	4	100	58	0	32
Tillverkningsindustri	9	46	5	5	22	8	3	2	100	260	3	17
Byggnadsindustri	9	47	3	3	22	14	2	0	100	138	4	22
Handel/samfärdsel	7	37	2	6	29	11	4	4	100	231	2	17
Service/tjänster	11	37	5	4	26	11	4	2	100	440	2	17
Undervisn/forskning	13	36	2	6	26	9	7	1	100	154	0	11
Hälso- o. sjukvård	16	35	5	3	18	16	5	2	100	289	2	15

Kommentar: Klassificeringen gäller vad väljarna arbetar med oavsett klasstillhörighet och bygger på valundersökningens detaljerade näringsgrenskod. Uppgifterna om andelen icke-röstare är uppgjuterade.

Näringsgren

Vilken näringsgren människor arbetar inom tillhör de sociala omständigheter som har ett relativt starkt samband med vilka politiska sakfrågeåsikter väljarna har men som har ett svagare samband med partivalet (se tabell 4.24). Det iakttagbara sambandet med röstningen kan dessutom till en del tillskrivas klassfaktorn. Andelen arbetare och tjänstemän är inte lika stor i de olika näringsgrensgrupperna. Proportionen arbetare är t.ex. klart större inom byggnadsindustrin än inom undervisningen. Och ju fler arbetare det finns inom en näringsgren desto starkare stöd för socialdemokraterna.

Primärnäringens (jordbruk/livsmedel) partipolitiska särställning framgår mycket tydligt av resultaten. Den omfattar få väljare, men det är inom denna näringsgren som centerpartiet fortfarande är relativt stark och det är också här som det nya större kristdemokraterna är som starkast. I båda fallen beror resultaten på att c och kd får ett starkt stöd av jordbrukare. Inom livsmedelsindustrin utanför jordbruket har c och kd inte ett starkare stöd än riksgenomsnittet. Precis som centerpartiet har mest stöd inom den krympande primärnäringen har socialdemokraterna sitt starkaste stöd inom den likaså minskande sekundärnäringen – tillverkningsindustrin. Drastiskt uttryckt är centerpartiet och socialdemokraterna starkast bland väljare som representerar försvinnande samhällsformer – jordbrukssamhället respektive industrisamhället. Om vi istället ser på de näringsgrenar som representerar det framväxande tjänstesamhället, och som kommer

att ha mest tillväxtpotential i framtiden när det gäller arbetstillfällen - dvs handel, service, undervisning och sjukvård - visar det sig att socialdemokraterna och centerpartiet är relativt svaga i samtliga medan övriga partier har åtminstone någon tillväxtnäringsgren där de har ett relativt starkt stöd. Vänsterpartiet är relativt starka inom undervisning och sjukvård, folkpartiet inom handel och undervisning, moderaterna inom handel, service och undervisning, kristdemokraterna inom sjukvård och miljöpartiet inom undervisning.⁶⁴ Det är uppenbart att socialdemokraterna och centerpartiet måste förstärka sitt röststöd i de växande näringssektorerna för att kunna bibehålla och eventuellt stärka sitt väljarstöd i framtiden.

Det relativt starka sambandet mellan näringsgrenstillhörighet och sakfrågeåsiikt visar sig i stor utsträckning vara en reflex av klass- och yrkesgruppsfaktorn.

⁶⁴ Socialdemokraternas relativt svaga stöd inom hälso- och sjukvårdssektorn återfinns inte i första hand bland sektorns tjänstemän, där s samlar cirka 30-35 procent av rösterna, precis som i de flesta andra tjänstemannagrupper. Det svaga stödet återfinns i stället bland sjukvårdens arbetare (t ex sjukvårdsbiträden), bland vilka s endast stöddes av 38 procent 1998. Arbetare inom andra näringsgrenar brukar stödja socialdemokraterna till 55-60 procent.

Tabell 4.25 Partival 1998 bland kvinnor och män (procent)

Kön	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal intervjuade	Andel blankt	Andel icke-röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Kvinnor	14	35	5	6	20	13	6	2	100	960	2	17
Män	9	40	5	4	27	9	4	2	100	1015	3	20

Kommentar: Resultaten för icke-röstare är beräknade med såväl intervjuade som icke-intervjuade undersökningspersoner i procentbasen. Uppgifterna om andelen icke-röstare är uppjusterade.

Kön	Partival i riksdagsvalet 1998								Blank-röstare	Icke-röstare	Samtliga intervjuade
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr			
Kvinnor	62	45	49	56	41	58	55	48	43	45	48
Män	38	55	51	44	59	42	45	57	57	55	52
Su. procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal intervjuade	226	742	101	99	458	218	87	44	49	469	2361

Tabell 4.26 Skillnader mellan kvinnors och mäns partival 1948-1998 (procentskillnader)

Parti	Valår															
	48	52	56	60	64	68	70	73	76	79	82	85	88	91	94	98
v	+2	+2	+1	+2	+1	+1	+2	+3	0	+1	+2	+1	-1	0	-2	-5
s	+3	+2	+1	-2	+3	0	0	-1	+1	-1	-2	-5	-3	0	+3	+5
c	+1	+4	+3	+1	+4	+3	+1	0	-2	-4	0	+1	+1	-2	-3	0
fp	-4	-8	-3	-1	-4	-2	-2	-2	0	0	-2	-3	0	-2	-2	-2
m	-2	0	-2	0	-4	-2	0	0	+1	+4	+4	+7	+5	+5	+7	+7
kd					0	0	0	0	-1	-1	-1	-1	-2	-2	-1	-4
mp											-1	0	0	-3	-2	-2

Kommentar: Siffrorna är procentskillnader mellan andelen män och andelen kvinnor som röstade på de olika partierna vid de aktuella valen. En plussiffra anger att partiet fick mer stöd bland män än bland kvinnor. Minussiffror anger att röststödet tvärtom var starkare bland kvinnor än bland män. Resultaten för år 1948 bygger på de partisympatimätningar som gjordes av Gallupinstitutet i juni-september 1948. De finns redovisade i boken 'Gallup' och den svenska väljarkåren (Håstad, red. 1950). Resultaten för valet 1952 har hämtats från en på sin tid hemlig eftervalsundersökning med cirka 1 700 intervjuade, som svenska Gallupinstitutet genomförde för socialdemokraterna i november 1952.

När väljarnas klasstillhörighet kontrolleras försvinner större delen av sambandet mellan näringsgren och sakfrågeåsikter. En rimlig slutsats är att väljarnas näringsgrenstillhörighet fortfarande betyder mindre både för röstning och åsikter än klasstillhörigheten.

Kön

Kön är en social faktor som rymmer en potentiell framtida gruppröstning. Sambandet med röstning är relativt svagt idag samtidigt som män och kvinnor har förhållandevis olika åsikter i många sakfrågor. Kopplingen mellan könstillhörighet och partival har i vissa avseenden sett likadan ut sedan mycket länge, i andra avseenden har den ändrat karaktär (Oskarson och Wängnerud 1995). Resultaten i tabell 4.25 visar hur kopplingen såg ut i valet 1998. I tabell 4.26 redo-

visas hur sambandet har förändrats sedan 1940-talet. Styrkan i sambandet mellan kön och röstning har grovt sett varit tämligen stabilt under hela perioden. Den tendens som kan iakttas visar dock på ett visst u-format mönster över tid. Sambandet mellan kön och röstning har varit starkast i början av perioden vid valen 1948 och 1952 och i slutet under 1990-talet. Däremellan, och främst under 1970-talet, var könsröstningen mindre påtaglig. Under 1990-talet är det främst moderaterna som utmärkt sig genom en klart manlig väljarprofil. För femtio år sedan var det i första hand folkpartiet under Bertil Ohlins ledning som profilerade sig genom ett starkare stöd bland kvinnliga väljare.

Tabell 4.27 Partival i riksdagsvalet 1998 efter kön och ålder (procent)

Kön/ålder	Partival i riksdagsvalet								Summa procent	Antal personer
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr		
Män										
18-30	10	30	4	6	34	5	8	3	100	220
31-60	8	43	5	4	26	9	3	2	100	569
61-80	8	42	8	2	20	14	3	3	100	226
Kvinnor										
18-30	21	30	4	9	16	11	7	2	100	202
31-60	16	34	4	6	22	11	5	2	100	522
61-80	6	40	8	4	17	18	4	3	100	236

Folkpartiets något starkare stöd bland kvinnor än bland män, som gäller än idag, är alltså en gammal sanning ända sedan de första mätningarna på 1940-talet. Kristdemokraternas och miljöpartiets svagt kvinnliga profil på sina väljarkårer är också välkända sedan länge, liksom moderaternas manliga väljarprofil. I moderaternas fall är dock det starkare stödet bland män en följd av en omsvängning på 1970-talet. Dessförinnan hade moderaterna oftare mer stöd av kvinnor än av män. Vänsterpartiet och centerpartiet har förändrat sitt könsmissiga väljarstöd åt motsatt håll. Under 1990-talet har vänsterpartiet tenderat att få mer stöd av kvinnor än av män, mest tydligt 1998. Vid valen fram till mitten av 1980-talet hade vänsterpartiet däremot en svagt manlig profil på sin väljarkår. Det gamla bondeförbundet och centerpartiet fram till 1970 fick mer stöd av manliga väljare än av kvinnliga. Sedan dess, när centerpartiet har betonat gröna frågor och ett kärnkraftsmotstånd, har partiet oftast fått något fler röster bland kvinnor än bland män. Socialdemokraterna har på 1990-talet, precis som på 1940- och 50-talen, blivit ett parti med en manlig övervikt bland sina väljare. Under perioden däremellan varierade socialdemokraternas könsprofil från val till val, men med en relativt klar kvinnlig profil under 1980-talet. Socialdemokraternas övervikt av manliga väljare i valet 1998 är relativt sett den största som uppmäts för partiet under hela efterkrigstiden. Omvänt uttryckt betyder det att socialdemokraterna under samma tidsrymd, både relativt och absolut aldrig haft ett så svagt stöd bland kvinnor som 1998.

Nittiotalets könsmonster i röstningen – dvs att socialdemokrater och moderater har ett något starkare stöd bland män samtidigt som övriga partier tenderar att ha något mer stöd bland kvinnor – kan inte på något enkelt sätt återföras på någon annan social faktor. Socialdemokraterna är t.ex. svagare bland kvinnor än bland män oavsett vilken klass de tillhör eller om de arbetar inom den offentliga eller privata sektorn. Moderaterna får mer röster av män än av kvinnor såväl

inom den privata som inom den offentliga sektorn.⁶⁵ Vänsterpartiet är starkare bland kvinnor än bland män oberoende av klass och sektorstillhörighet. Könsmonstren kan inte elimineras, inte ens reduceras särskilt mycket, genom att kontrollera för andra sociala grupp faktorer. Det finns ett svagt men systematiskt samband mellan kön och partival i Sverige.

Och det sambandet mellan kön och röstning har aldrig varit så starkt som 1998. Styrkan i sambandet mellan kön och röstning var i riksdagsvalet 1998 det starkaste som någonsin uppmäts.⁶⁶ Om man ser på de förhållandevis klara åsiktsskillnader som finns mellan män och kvinnor i många politiska sakfrågor är det inte förvånande att könsröstningen har blivit mer påtaglig under 1990-talet. Mer uppseendeväckande är kanske att tendensen till könsrelaterad röstning inte slagit igenom mer än den gjort. Resultaten i tabell 4.27 visar dock att genomslaget var starkast bland unga väljare, speciellt när det gäller röstningen på v, m och kd.

Moderaterna fick 1998 ett mer än dubbelt så starkt stöd bland unga män 18-30 år som bland unga kvin-

⁶⁵ Köns effekten på röstningen är när det gäller socialdemokraterna är klart mer markerad bland arbetare än bland tjänstemän. För moderaterna är det tvärtom. Bland kvinnliga arbetare röstade 1998 endast 45 procent på s mot 58 procent bland manliga arbetare. Tendensen att stödja s bland tjänstemän var ungefär lika stark oberoende av kön – 32 procent bland kvinnliga tjänstemän mot 33 procent bland manliga. Bland arbetare stöddes m av ungefär samma andelar bland kvinnor (11 procent) och män (10 procent), medan det fanns en tydlig köns effekt bland tjänstemän, som röstade på m till 35 procent om de var män men endast till 24 procent om de var kvinnor.

⁶⁶ Ett enkelt mått på graden av samband mellan kön och partival är att för varje val summera procentskillnaderna för varje parti när det gäller röststöd bland kvinnor och män (se tabell 26). En sådan räkneoperation ger följande tidsserie beräknad för de fem gamla partierna som funnits i riksdagen under hela perioden. Tolkningen av måttet är att ju högre summerad skillnad desto starkare könsröstning: 1948 12, 1952 16, 1956 10, 1960 6, 1964 16, 1968 8, 1970 5, 1973 6, 1976 4, 1979 10, 1982 10, 1985 17, 1988 10, 1991 9, 1994 17 och 1998 19.

nor, 34 procent mot 16 procent. För vänsterpartiet och kristdemokraterna var mönstret lika starkt men omvänt. De fick dubbelt så många röster bland unga kvinnor som bland unga män, 21 procent mot 10 för v och 11 procent mot 5 för kd.⁶⁷ Observera dock att socialdemokraterna inte är svagare bland unga kvinnor än bland unga män. Stödet är lika svagt i båda grupperna (30 procent). Det är främst bland medelålders väljare som socialdemokraterna har ett påtagligt svagare stöd bland kvinnor (34 procent) än bland män (43 procent).

Sakfrågeanalysen visar på relativt klara åsiktsskillnader mellan kvinnor och män i många olika frågor, dock inte så ofta i ekonomiska vänster-högerfrågor, oftare i frågor som gäller moral, miljö och EU. De tio sakfrågor bland de trettiofem som vi undersökt, som uppvisade de starkaste sambanden mellan åsikt och kön var: Stoppa pornografin, kärnavfallets slutförvaring, sextimmars arbetsdag, satsa på ett högteknologiskt samhälle, kärnkraftens avveckling, offentliga sektorns storlek, EU-medlemskap, jämställdhet mellan könen, satsa på ett mångkulturellt samhälle och satsa på ett miljövänligt samhälle. Kvinnorna var, jämfört med männen, mer negativa till porr, mer skeptiska till en slutförvaring av kärnavfallet i svensk berggrund, mer positiva till sextimmarsdag, mer negativa till att satsa på datorer och industrirobotar, mer positiva till den offentliga sektorn, mer negativa till EU-medlemskapet, mer positiva till jämställdhet mellan kvinnor och män, mer positiva till ett mångkulturellt samhälle och mer positiva till att satsa på ett miljövänligt samhälle.⁶⁸

Det är uppenbart att könsdimensionen har en potentiell sprängkraft som kan slå igenom tydligare i röstningen än vi sett hittills under 1990-talet.

Alder

Ålder är alltid en intressant variabel i väljaranalyser. Eftersom det finns ett klart inslag av tröghet i väljarnas beteende kan olika åldersmönster eventuellt avslöja någonting om hur det kan gå i kommande val. Unga väljare representerar framtiden och kanske också framtidens röstningsmönster samtidigt som äldre

väljare av naturliga skäl står för det som kommer att försvinna. Val där unga och äldre väljare röstar radikalt olika indikerar inte enbart en spirande generationskamp utan kanske också början på något nytt – ett tredebrott eller rent av ett systemskifte.

Det är måhända en överdrift att tala om en gryende generationskamp men faktum är att skillnaden i hur yngre och äldre väljare röstar aldrig har varit så stor som 1998 sedan opinionsmätningar började göras i Sverige på 1940-talet. Resultaten i tabell 4.28 dokumenterar sambandet mellan ålder och partival 1998. Specialanalyserna i tabell 4.29 och i figurerna F4.11 till F4.17 redovisar utvecklingen över tid sedan valet 1948.

Unga förstagångsväljare partival 1998 är det mest avvikande från valresultatet sedan valundersökningarna startade. Socialdemokraternas röststöd bland 1998 års unga förstagångsväljare (23 procent) är exempelvis det sämsta partiet någonsin fått bland förstagångsväljare ända sedan det första demokratiska valet 1921. Tack vare några specialanalyser som Herbert Tingsten genomförde för de äldsta valen på 1920- och 1930-talen vet vi att dåtidens socialdemokrati var starkare, inte svagare, bland unga väljare än bland äldre. Vänsterpartiet och moderaterna gjorde också rekordval bland förstagångsväljarna 1998, men på den positiva sidan. Båda partierna fick ett starkare stöd än de någonsin fått tidigare sedan mätningarna startade, 17 respektive 30 procent. Även miljöpartiet gjorde ett bra val bland 1998 års förstagångsväljare (10 procent), medan centerpartiet förenade sig med socialdemokraterna och slog bottenrekord. Endast 3 procent av förstagångsväljarna 1998 stödde centerpartiet.

Tanken att ungdomsväljarna förebådar vad som komma skall – att de fungerar som ett slags storm-svalor – får inget stöd om vi ser på vad som hänt i svenska val under efterkrigstiden, men för flera partier uppvisar förstagångsväljarnas röstning intressanta mönster. Resultaten i sviten av figurer visar i vilken utsträckning som unga förstagångsväljares partival avvikit från samtliga väljares vid valen 1956-1998. För fyra partier (v, s, c och m) syns ett förhållandevis tydligt mönster medan det är mer svårtolkat för övriga tre (fp, mp och kd).

Det mönster som framträder är att partier som har framgång tenderar att ha speciellt starkt stöd bland ungdomar medan partier som har problem tvärtom tenderar att vara extra svaga bland ungdomsväljare. Centerpartiets resultat demonstrerar mönstret mycket tydligt. När partiet var som mest framgångsrikt under mitten av 1970-talet hade det ett mycket starkt stöd bland förstagångsväljarna (t.ex. hela 36 procent 1973). Under uppgångsåren på 1960-talet och under nedgången över de senaste tjugo åren har däremot

⁶⁷ De summerade partiskillnaderna för röststödet bland män och kvinnor beräknat för de fem gamla partierna blir 1998 9 för åldersgruppen 61-80, 24 för medelålders 31-60 år och hela 32 för de yngsta 18-30 år.

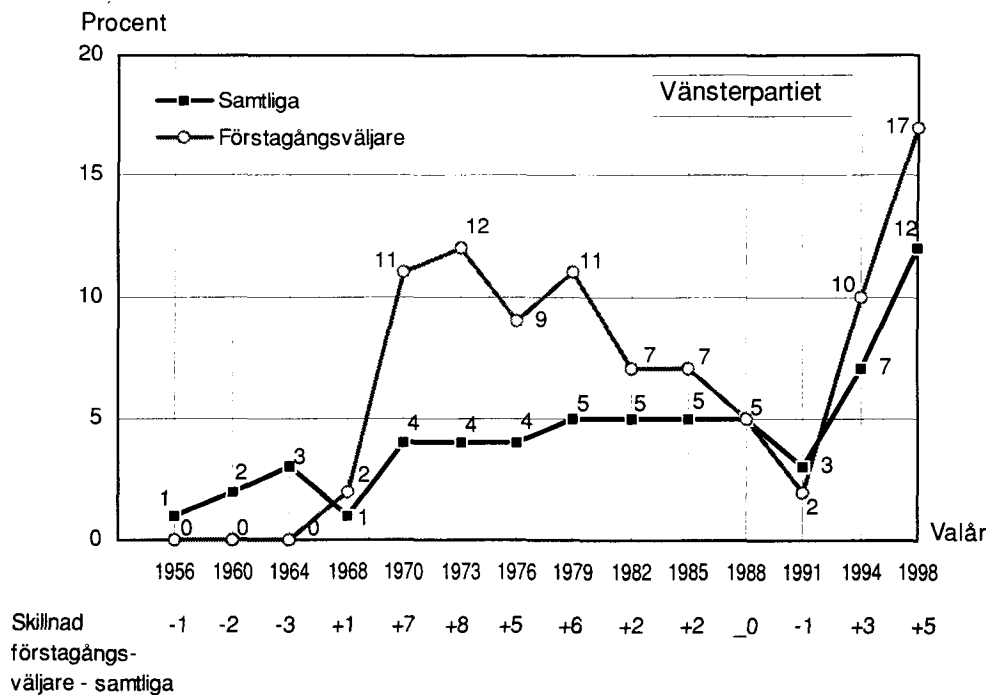
⁶⁸ Eta-värdena för sambandet mellan kön och sakfrågeåsikterna var som högst 0.36 och gällde frågan om att stoppa porren, vilket översatt i procentskillnader bland väljare med en åsikt betyder att 82 procent av kvinnorna mot 50 procent av männen vill förbjuda alla former av pornografi. En moralfråga med små åsiktsskillnader mellan män och kvinnor var abortfrågan; endast 18 procent bland kvinnorna och 13 procent bland männen ville begränsa rätten till fri abort.

Tabell 4.28 Ålder och partival 1998 (procent)

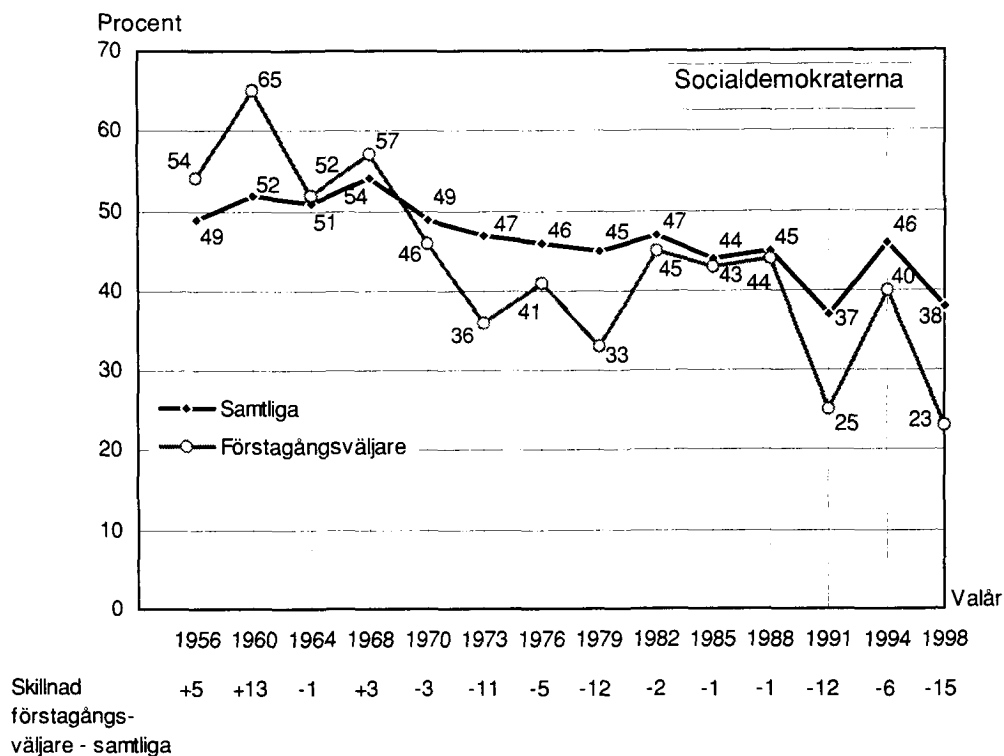
Ålders- grupp	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal inter- vjuade	Andel blankt	Andel icke- röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
18-21	17	23	3	8	30	5	10	4	100	116	4	28
22-30	15	32	5	7	24	9	7	1	100	306	3	25
31-40	11	38	4	5	24	10	6	2	100	401	3	20
41-50	15	37	5	4	23	11	3	2	100	346	2	20
51-60	9	42	4	5	26	9	2	3	100	344	1	13
61-70	8	43	6	2	18	17	3	3	100	261	3	9
71-80	6	39	10	5	19	15	3	3	100	201	0	17

Kommentar: Resultaten för icke-röstarna är beräknade med såväl intervjuade som icke-intervjuade undersökningspersoner i procentbasen.

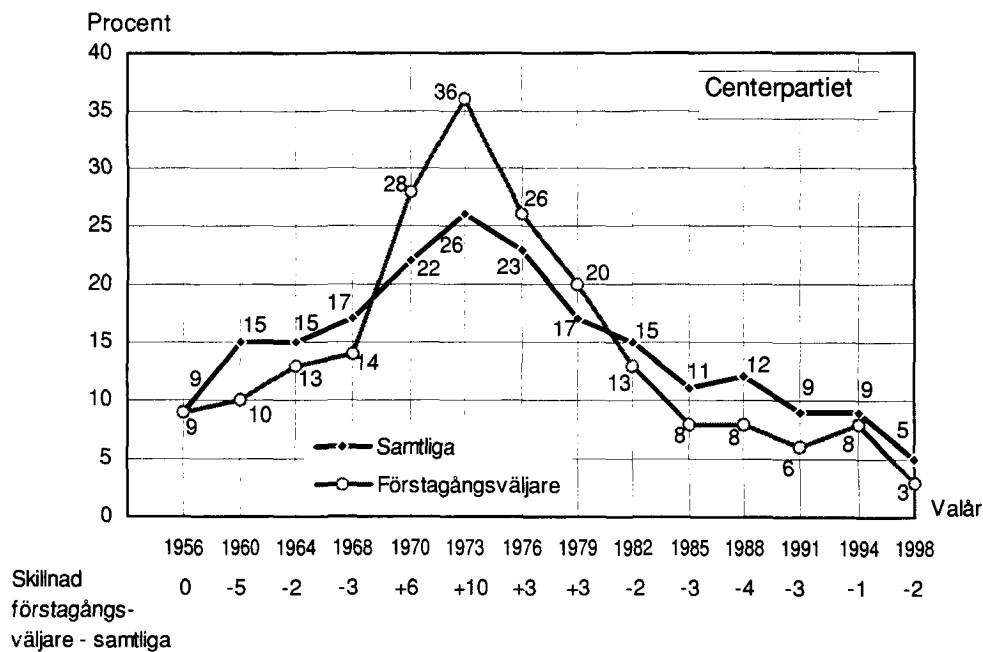
Figur F4.11 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1956-1998



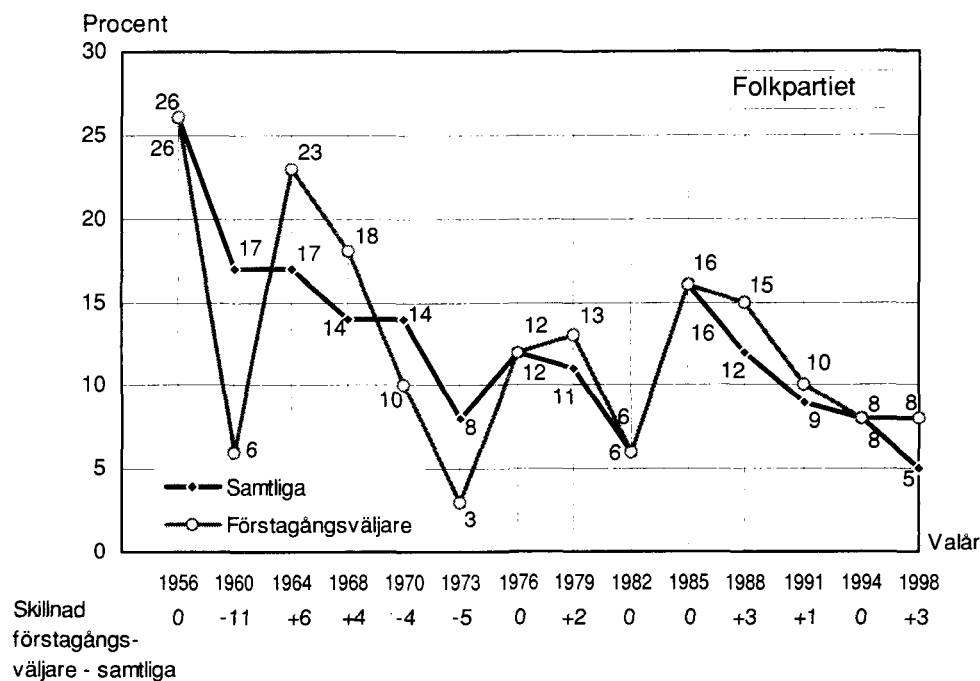
Figur F4.12 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1956-1998



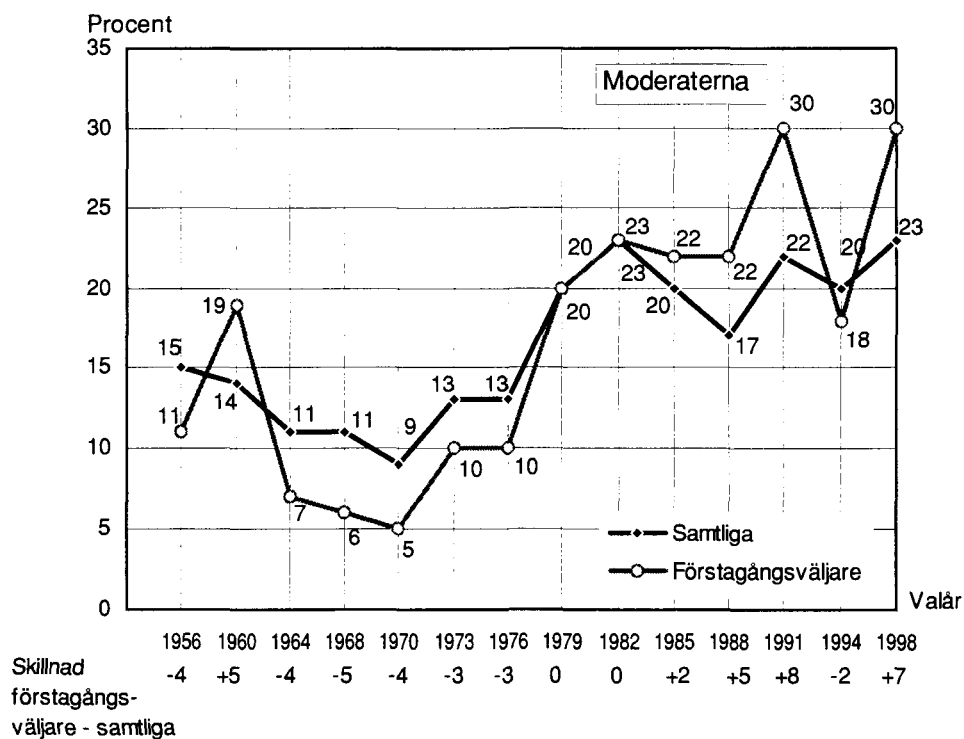
Figur F4.13 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1956-1998



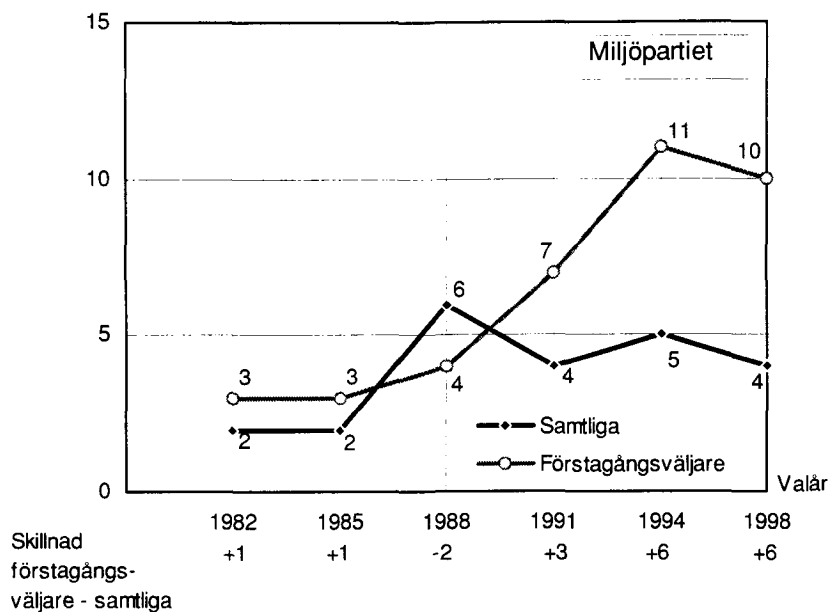
Figur F4.14 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1956-1998



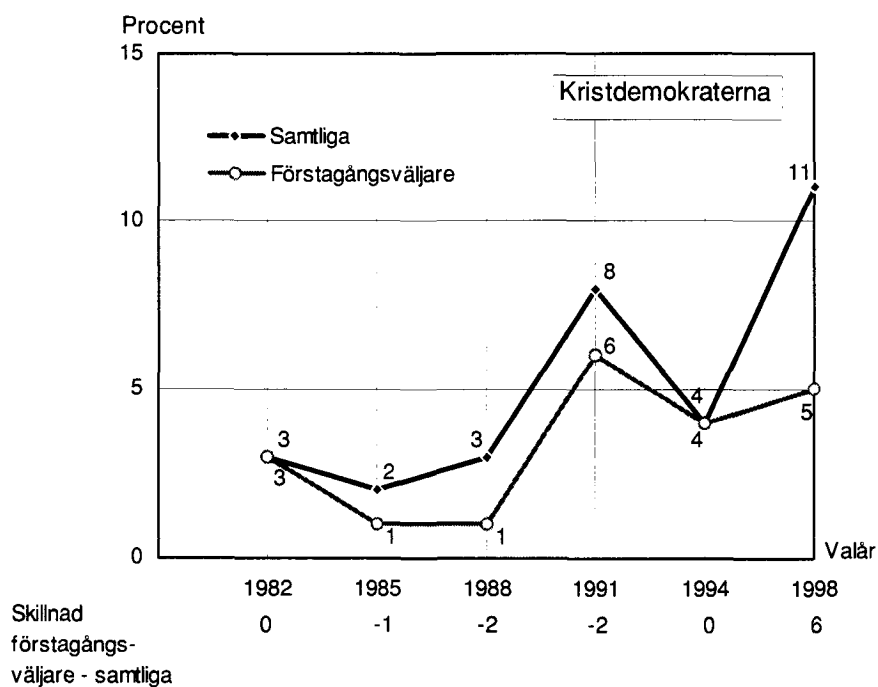
Figur F4.15 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1956-1998



Figur F4.16 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1982-1998



Figur F4.17 Skillnader och likheter mellan unga förstagångsväljares och samtliga väljares partival 1982-1998



centerpartiet genomgående haft ett relativt svagare stöd bland ungdomar. På ett liknande sätt var moderaterna speciellt svagt bland förstagångsväljarna under problemåren 1964-1970 och extra starkt under framgångsåren på 1980- och 1990-talen. Andelen förstagångsväljare som röstade på moderaterna 1970 var endast 5 procent. Vid valet 1998 hade motsvarande andel ökat till hela 30 procent. Socialdemokraternas resultat har förändrats i motsatt riktning. Under det framgångsrika sextiotalet hade socialdemokraterna ett starkt stöd bland förstagångsväljarna; över 50 procent vid varje val. Men sedan vände det på 1970-talet. Alltsedan valet 1970 har socialdemokraterna haft ett svagare röststöd bland ungdomsväljarna än i valmanskåren som helhet. I valet 1998 röstade endast 23 procent av förstagångsväljarna på socialdemokraterna, mer än en halvering jämfört med valen 1960, 1964 och 1968. Förstagångsväljarnas röstning följer inte samma mönster när det gäller fp, kd och mp. Folkpartiet har t.ex. inte varit svagare bland ungdomen under nedgångsperioden sedan valet 1985. Partiet har tvärtom tenderat att få mer stöd av förstagångsväljare än bland äldre väljare. Miljöpartiet har i alla val utom genombrottsvalet 1988 fått mer röststöd av unga väljare än av äldre. Vid förvaltsvalet 1998 fick mp ett förhållandevis starkt stöd av förstagångsväljarna (10 procent). Kristdemokraterna uppvisar den motsatta bilden med ett oftast svagare röststöd bland unga väljare än bland äldre. I segervalet 1998 fick kd ett klart svagare stöd bland förstagångsväljarna (5 procent) än i valmanskåren som helhet.

Trendkänslighet är alltså inte en helt korrekt beskrivning när det gäller förändringar i ungdomens partival. Även om helhetsbilden inte falsifierar att tidens tecken syns mer tydligt bland lätttrörliga unga väljare än bland mer trögrörliga äldre väljare. Någon kristallkula som avslöjar framtidens valtrender är dock inte förstagångsväljarnas röstning. Partiernas upp- och nedgångar under åren 1956-1998 kan inte förespås på något enkelt sätt av hur förstagångsväljarna röstar.

En mer generell historisk analys, som inte bara fokuserar på ungdomsväljarna återfinns i tabell 4.29. Vi har studerat partiernas röststöd i olika åldersgrupper under åren 1948-1998 för att mer i detalj fastställa hur röstmönstren sett ut. Fem olika mönster urskiljes – röststödet ökar eller minskar någorlunda linjärt med väljarnas ålder, eller röststödet är kurvlinjärt, dvs starkast eller svagast i medelåldern, eller det finns inget samband mellan ålder och röststödet för ett parti – alla åldersgrupper stödjer partiet i lika mån.

Formen på ålderssambanden varierar både över tid och mellan partierna. En klar majoritet av de 84

studerade sambanden visar sig ha en linjär form, där röststödet avtar med ökande ålder (29), tilltar med ökande ålder (34) eller är lika starkt i alla åldersgrupper (11). Antalet kurvlinjära samband utgör en klar minoritet (10). Den systematiska tendensen till linjära ålderssamband är en stark indikator på att åldersfaktorn genom åren haft en inverkan på röstningen även om påverkan varit relativt svag, eftersom skillnaden mellan olika åldersgruppers partival oftast är liten. Genomsnittligt sett över åren varierar procentskillnaderna inom partierna mellan de yngsta och äldsta väljarnas röststöd vid linjära samband och mellan medelålders och de yngsta eller de äldstas röstning vid kurvformade samband mellan som lägst 2,0 procentenheter 1964 och som högst 8,0 procentenheter 1991 och 1998; absolut sett inga speciellt starka samband, men kurvan är stigande.⁶⁹ Resultaten svänger lite fram och åter men de svagaste sambanden finner vi på 1950- och 1960-talen. De starkaste återfinns på 1990-talet.

Resultaten för de olika partierna bildar också klart iakttagbara mönster. Vänsterpartiet har tenderat att vara starkast bland ungdomen med undantag för åren kring 1960 när det kalla kriget var som kallast. Socialdemokraterna har sedan 1970-talet starkast röststöd bland äldre väljare. Dessförinnan under efterkrigstiden hade partiet ett ungefär lika starkt stöd i alla åldersgrupper, med ett visst undantag för åren 1956-60 då s hade mest stöd bland unga väljare. Centerpartiet har under hela mätperioden, med undantag för perioden 1970-1976, haft mest stöd bland äldre väljare. Under centerpartiets storhetstid under tidigt sjuttital hade partiet dock mest röststöd bland yngre väljare. Folkpartiets åldersstöd har varierat fram och tillbaka genom åren, men tendensen är att partiet var starkast bland äldre väljare i början av perioden och starkast bland yngre väljare under de senaste tjugo åren. Moderaternas resultat är mycket tydligt. Partiet var starkast bland äldre och medelålders väljare fram till början av 1980-talet, men har sedan dess haft starkast röststöd bland unga

⁶⁹ De genomsnittliga åldersskillnaderna beräknat för de fem gamla partierna blir val för val: 1948 3,0, 1956 3,3, 1960 7,2, 1964 2,0, 1968 2,2, 1970, 2,6, 1973 6,8, 1976 5,4, 1979 6,4, 1982 6,2, 1985 3,6, 1988 4,4, 1991 8,0, 1994 4,8 och 1998 8,0. Om vi inkluderar kd och mp blir snittresultaten för sju partier följande sedan valet 1985: 1985 3,0, 1988 4,6, 1991 6,6, 1994 4,7 och 1998 7,6. Resultaten visar inte på en monoton tillväxt, men trenden är klart stigande. Se Holmberg 1984:77 för en analys av de äldsta valen.

Tabell 4.29 Ålder och partival 1948-1998. I vilka åldersgrupper har partierna haft starkast väljarstöd?

	v	s	c	fp	m	kd	mp
1948	ungsta	lika	äldsta	ungsta	äldsta	—	—
1956	-	ungsta	äldsta	äldsta	lika	—	—
1960	äldsta	ungsta	äldsta	äldsta	äldsta	—	—
1964	äldsta	lika	medelålders	lika	äldsta	—	—
1968	lika	lika	medelålders	ungsta	äldsta	—	—
1970	ungsta	lika	ungsta	äldsta	äldsta	—	—
1973	ungsta	medelålders	ungsta	äldsta	äldsta	—	—
1976	ungsta	medelålders	ungsta	ungsta/äldsta	medelålders	—	—
1979	ungsta	äldsta	äldsta	ungsta	medelålders	—	—
1982	ungsta	äldsta	äldsta	lika	medelålders	—	—
1985	ungsta	äldsta	äldsta	lika	ungsta	äldsta	ungsta
1988	ungsta	äldsta	äldsta	ungsta	ungsta	äldsta	medelålders
1991	medelålders	äldsta	äldsta	ungsta	ungsta	äldsta	ungsta
1994	ungsta	äldsta	äldsta	lika	äldsta	lika	ungsta
1998	ungsta	äldsta	äldsta	ungsta	ungsta	äldsta	ungsta

Kommentar: Riksdagspartiernas röststöd i olika åldersgrupper (-30, 31-40, 41-50, 51-60, 61-80) vid valen mellan 1948 och 1998 har klassificerats i fem olika grupper (1) Yngsta: ju yngre desto starkare – ett i huvudsak linjärt samband. Partiets stöd är störst bland unga väljare och avtar sedan med ökad ålder. (2) Äldsta: ju äldre desto starkare – också ett linjärt samband. Partiets väljarstöd är starkast bland de äldsta väljarna och avtar sedan ju yngre väljarna blir (3) Medelålders: medelåldern starkast – ett kurvlinjärt samband. Partiet är starkast bland väljare som är mellan 30-60 år och svagare bland yngre och äldre väljare. (4) Yngsta/äldsta: yngre och äldre starkast – ett kurvlinjärt samband. Partiet har mest stöd bland de yngsta och äldsta väljarna och mindre stöd bland medelålders väljare (5) Lika: inget ålderssamband – partiet är i stort sett lika starkt i samtliga åldersgrupper. Materialet bygger på data från valundersökningarna 1956–1998 och på data från gallupinstitutets partisympati-mätningar 1948. Antalet kommunister i 1956 års valundersökning var för få för att kunna analyseras statistiskt

väljare. Valet 1994 utgör det enda undantaget. När moderaterna förlorade regeringsmakten hade de ett något svagare stöd bland unga väljare än bland äldre. Riksdagens två nya partier uppvisar båda ett klart åldersmönster i röststödet. Kristdemokraterna tenderar att vara starkast bland äldre väljare medan miljöpartiet har mest stöd bland yngre.

Åsiktsskillnaderna mellan olika åldersgrupper är genomsnittligt sett inte speciellt stora men i de frågor där åsiktsskillnader finns är mönstren relativt klara. Unga väljare har i första hand andra åsikter än äldre i sakfrågor som berör moral och internationalism. I politiskt mer konfliktfyllda frågor kring miljö eller vänster-höger är oftast åsiktsskillnaderna mindre mellan olika åldersgrupper. På den ideologiska vänster-högerskalan var t.ex. unga väljare både mer till vänster och mer till höger än äldre väljare 1998. Äldre väljare tenderade oftare att placera sig mot mitten av skalan. De sakfrågor som uppvisade de största åsiktsskillnaderna mellan unga och äldre väljare var frågan om att stoppa porren (äldsta mest positiva),

satsa på ett samhälle där kristna värden spelar en större roll (äldsta mest positiva), stärka familjens ställning (äldsta mest positiva), minska u-hjälpen (äldsta mest positiva) och satsa på ett samhälle som stödjer traditionellt svenska värden (äldsta mest positiva). När det däremot gällde frågor som stödet till ett mångkulturellt samhälle eller till ett internationellt inriktat samhälle var äldre väljare mindre positiva än yngre.⁷⁰

Åsiktsskillnader mellan yngre och äldre väljare tenderar att vara störst i frågor som hittills inte stått

⁷⁰ Abortfrågan uppvisar också ett förväntat mönster med äldre väljare mer positiva till att begränsa den fria aborträtten (21 procent) än yngre väljare (12 procent). När det gäller dödshjälp visar sig yngre väljare var mer positiva (47 procent) än äldre (33 procent). I båda fallen tenderar alltså äldre väljare i högre grad än yngre att inta den moralkonservativa ståndpunkten. Procentbasen utgörs i båda fallen av personer som uttryckt en åsikt, inklusive en varken eller-åsikt.

riktigt i centrum för den politiska debatten i Sverige.⁷¹ I de centrala vänster-högerfrågorna skiljer sig inte åsikterna lika mycket åt i olika åldersgrupper. Ett starkare fokus på moralfrågor och internationalismens konsekvenser skulle politisera åldersdimensionen jämfört med läget idag.

Region

Internationellt sett är skillnaderna i de svenska partiernas regionala stöd inte speciellt stort. Det finns många länder i Europa som uppvisar större regionala partiskillnader än Sverige (Lane and Ersson 1999:117). De regionala skillnader i partiernas stöd som finns i Sverige har dessutom minskat över tid. Olika delar av landet röstade mer olika på 1920- och 1930-talen än de gör på 1990-talet (Gilljam 1993: 220). Men när detta väl är sagt avslöjar valstatistiken fortfarande klara skillnader mellan hur väljare i olika delar av Sverige röstar. De gamla regionala röstskillnaderna är långt ifrån utsuddade i de senaste valen. Traditionella mönster som att socialdemokraterna är starka i Norrland, folkpartiet i Göteborg, moderaterna i Stockholm och centerpartiet på Gotland håller än. Resultaten i tabell 4.30 visar på mycket klara procentskillnader i de flesta partier mellan stödet i de starkaste och de svagaste valkretsarna 1998. Moderaterna fick t.ex. hela 33,8 procent av rösterna i sin starkaste valkrets Stockholms län mot endast 11,7 procent i Västerbotten, partiets svagaste valkrets. Socialdemokraterna uppvisar lika stora skillnader med som mest 47,4 procent i Norrbotten och som minst 27,2 procent i Stockholms stad.

Bilden av partiernas regionala spridning blir naturligtvis något överdriven om man enbart ser till de starkaste respektive svagaste valkretsarna för respektive parti. En mer balanserad bild kräver att vi ser till samtliga valkretsar och dessutom tar hänsyn till att partierna är olika stora. Ett mått som gör allt detta är variationskoefficienten som visar hur ojämnt spritt ett parti är under kontroll för storleken. Ju högre variationskoefficient (vk) desto större regional spridning.

Resultaten visar att centerpartiet är det svenska parti som har den största spridningen i regionalt röststöd. Vk-värdet 0,48 är klart större än för övriga partier och dessutom klart större än under storhetstiden på 1970-talet.⁷² Konkret uttryckt betyder det att centerpartiets tillbakagång har varit mer accentuerad i

storstadsområdena än i de gamla jordbruksbygderna. De regionala spridningsvärdena för v, fp, m och kd var ungefär likstora 1998, vilket betyder ett historiskt lågt värde för v och kd, ett relativt högt värde för fp och ett någorlunda normalt värde för m. Framgångspartierna v och kd registrerar med andra ord en minskad regional spridning samtidigt som förlustpartiet fp uppvisar en ökande regional skillnad jämfört med utfallet under de senaste 10-15 åren. Det tycks som om partier som går fram tenderar att vinna relativt sett mer där de tidigare var svaga (dvs vk minskar) samtidigt som partier som går tillbaka förlorar mindre relativt sett där de tidigare var starka (dvs vk ökar). Denna lagliknande utsaga gäller dock inte för socialdemokraterna och miljöpartiet. Deras vk-värden är de minsta i det svenska partisystemet och de ökade inte 1998 trots att båda partierna gick tillbaka i valet. Socialdemokraterna har haft vk värden kring 0,11-0,16 ända sedan 1930-talet och miljöpartiet har hela tiden haft spridningsvärden mellan 0,16-0,22.

De bakomliggande orsakerna till partiernas olika röststöd i olika delar av landet har inte bara att göra med variationer i näringsstruktur och därmed yrkessammansättningen i olika delar av Sverige. Andra faktorer som kyrksamhet, politisk kultur och nedärvda röstmönster spelar också en roll. Omgivningens struktur och partipolitiska prägling påverkar väljarbeteendet. Herbert Tingsten iakttog denna tendens redan på 1930-talet och talade om den sociala gravitationslagen: "...arbetare röstar mer konsistent socialistiskt i arbetardistrikt än i medelklassdistrikt" (Tingsten 1937). Att regionala faktorer spelar en roll utöver klasstillhörigheten illustreras av att socialdemokraterna 1998 hade ett röststöd i Norrland utöver genomsnittet bland såväl arbetare som tjänstemän och företagare. På ett motsvarande sätt fick moderaterna ett starkare stöd än rikssnittet bland arbetare, tjänstemän och företagare i Mälardalen.

Till skillnad från vad som gällde kön och ålder uppvisar regiontillhörighet relativt stora åsiktsskillnader i vänster-högerfrågor. Norrlänningar är åsiktsmässigt rödare än sydsvenskar. Men de frågor som uppvisade de största regionala åsiktsskillnaderna gällde EU och kärnkraften. Väljare i norra Sverige är klart mer kritiska till både EU och kärnkraften än väljare från övriga Sverige. I EU-frågan är det norrlänningar som skiljer ut sig. Väljare från övriga delar av Sverige skiljer sig mindre åt åsiktsmässigt. Hela 59 procent av väljarna i Norrland ville 1998 att Sverige skulle utträda ur EU. Motsvarande andelar i Mälardalen, Sydsverige och Västsverige var endast 36 procent, 41 procent respektive 32 procent.

Den politiska regionalismen lever i Sverige med Norrland som det starka bålverket. Rötterna går långt tillbaka i tiden, kanske ända till tullstriden på 1800-

⁷¹ Äldreomsorgen är social fråga där yngre och äldre väljare uppvisar något olika prioriteringar. I enlighet med en egenintresseshypotes är äldre väljare mer positiva till att avsätta mer skattemedel till kommunal äldreomsorg än yngre väljare, 91 procent mot 80 procent.

⁷² En historisk återblick med vk-värden ända tillbaka till 1920- och 1930-talen återfinns i Gilljam 1993:220.

Tabell 4.30 Partiernas regionala röststöd 1998

Parti	Starkaste valkrets	Procent	Svagaste valkrets	Procent	Skillnad i procentenheter	Variationskoefficient
v	Norrbottn	22,2	Skåne Södra	7,0	15,2	0,25
s	Norrbottn	47,4	Stockholm	27,2	20,2	0,13
c	Gotland	15,0	Malmö	1,1	13,9	0,48
fp	Göteborg	6,6	Kalmar	2,8	3,8	0,28
m	Stockholms län	33,8	Västerbotten	11,7	22,1	0,28
kd	Jönköping	22,8	Norrbottn	6,5	16,3	0,27
mp	Gotland	5,7	Skåne västra	3,3	2,4	0,16

Kommentar: Variationskoefficienten mäts för varje parti som standardavvikelsen dividerat med medeltalet beräknat för de 29 valkretsarna.

Tabell 4.31 Bostadsort och partival 1998 (procent)

Bostadsort	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal interviuade	Andel blankt	Andel icke-röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Ren landsbygd	10	31	13	2	19	18	6	1	100	293	2	18
Mindre tätort	11	41	3	4	21	12	4	4	100	421	3	22
Stad/större tätort	12	39	4	6	23	10	4	2	100	808	2	17
Sthlm, Gbg, Malmö	16	29	3	6	33	8	4	1	100	266	1	15

Kommentar: Uppgifterna om bostadsorten bygger på intervjuarnas observationer av var undersökningspersonerna bor. Tre kategorier används: ren landsbygd, mindre tätort och stad eller större tätort. Ur gruppen boende i stad eller större tätort har vi brutit ut personer boende i Stockholm, Göteborg eller Malmö. Siffrorna för andelen icke-röstare har justerats upp eftersom gruppen är underrepresenterad bland de personer som ställd upp för intervju i 1998 års valundersökning.

talet (Lewin 1984). Det första valet på 2000-talet kommer med all säkerhet uppvisa geografiska röstmönster vi känner igen sedan över hundra år i Sverige.

Stad-land

Att tala om rationell frånvaro av gruppröstning är naturligtvis en sanning med stor modifikation både när det gäller den gamla stad-landdimensionen och flera andra av de sociala grupperingar som karaktäriseras av jämförelsevis svaga samband med både partivalet och med olika sakfrågeåsikter. Sambanden är statistiskt svagare än vad som är fallet för exempelvis yrke och kyrkogång, vilket dock inte behöver innebära att de alltid är obetydliga eller ointressanta. För mindre grupper och mindre partier kan sambanden vara väl så påtagliga. En sådan social faktor som har ett mycket klart och beständigt samband med röstningen är den klassiska stad-landdimensionen. Och det är främst ett mindre parti och en mindre grupp som uppvisar ett avvikande röstmönster. Partiet är centerpartiet och gruppen är landsbygdsbor (se tabell 4.31).

Men det är inte så enkelt att det bara är c och landsbygden som är avvikande. Även socialdemokraternas och moderaternas röststöd i storstäderna

tenderar att skilja sig mycket tydligt från riksgenomsnittet. Socialdemokraterna är klart svagare i storstäderna samtidigt som moderaterna är klart starkare jämfört med stödet i övriga landet. Att sambandet mellan stad-land och partival inte blir starkare än det är givet dessa relativt klara mönster beror på att en stor majoritet av befolkningen varken bor på landsbygden eller i storstäderna. De flesta svenskar (65-70 procent) bor i tätorter eller i mindre eller medelstora städer och där finns inget samband att tala om mellan partival och bostadsort.

Sambandet mellan stad-landdimensionen och röstningen har varit anmärkningsvärt stabil över tid. Vi har någorlunda jämförbara mätningar tillbaka till valet 1976 och resultaten har sett mycket likartade ut över åren. Socialdemokraterna har hela tiden haft sitt starkaste stöd i mindre tätorter (brukssamhällen) och det svagaste stödet på landsbygden. Moderaterna, folkpartiet och vänsterpartiet har också landsbygden som svagaste område, men förenas av att det är i storstäderna som de är som starkast. Centerpartiet mycket tydligt, men också kristdemokraterna, utmärks av att de har mest stöd på landsbygden och svagast röststöd i storstäderna. Miljöpartiet är det enda parti som

Tabell 4.32 Stad-land: Partiernas starkaste och svagaste områden (procent)

Parti		Starkast röststöd	Procent	Svagast röststöd	Procent	Skillnad	Kvot
v	1976	storstad	7	landsbygd	3	+4	2,3
	1979	storstad	8	landsbygd	2	+6	4,0
	1982	storstad	8	landsbygd	4	+4	2,0
	1985	storstad	10	landsbygd	2	+8	5,0
	1988	storstad	9	landsbygd	2	+7	4,5
	1991	storstad	5	landsbygd	2	+3	2,5
	1994	storstad	9	tätort	5	+4	1,8
	1998	storstad	16	landsbygd	10	+6	1,6
s	1976	tätort	50	landsbygd	34	+16	1,5
	1979	tätort	49	landsbygd	36	+13	1,4
	1982	tätort	50	landsbygd	37	+13	1,4
	1985	tätort	51	landsbygd	32	+19	1,6
	1988	tätort	50	landsbygd	34	+16	1,5
	1991	stad	43	landsbygd	24	+19	1,8
	1994	tätort	53	landsbygd	38	+15	1,4
	1998	tätort	41	landsbygd	31	+10	1,3
c	1976	landsbygd	44	stortstad	14	+30	3,1
	1979	landsbygd	38	stortstad	7	+31	5,4
	1982	landsbygd	37	stortstad	6	+31	6,2
	1985	landsbygd	32	stortstad	4	+28	8,0
	1988	landsbygd	32	stortstad	3	+29	10,7
	1991	landsbygd	22	stortstad	2	+20	11,0
	1994	landsbygd	22	stortstad	4	+18	5,5
	1998	landsbygd	13	stortstad	3	+10	4,3
fp	1976	storstad	15	landsbygd	6	+9	1,7
	1979	storstad	14	landsbygd	6	+8	2,3
	1982	stad	7	landsbygd	4	+3	1,8
	1985	stad	20	landsbygd	13	+7	1,5
	1988	stad	15	landsbygd	7	+8	2,1
	1991	storstad	12	landsbygd	6	+6	2,0
	1994	storstad	10	landsbygd	5	+5	2,0
	1998	storstad	6	landsbygd	2	+4	3,0
m	1976	storstad	20	landsbygd	11	+9	1,8
	1979	storstad	29	landsbygd	16	+13	1,8
	1982	storstad	33	landsbygd	14	+19	2,4
	1985	storstad	30	landsbygd	16	+14	1,9
	1988	storstad	26	landsbygd	12	+14	2,2
	1991	storstad	33	landsbygd	20	+13	1,7
	1994	storstad	27	landsbygd	18	+9	1,5
	1998	storstad	33	landsbygd	19	+14	1,7
mp	1982	storstad	2	tätort	1	+1	2,0
	1985	storstad	2	stad	1	+1	2,0
	1988	storstad	9	stad	4	+5	2,3
	1991	storstad	6	stad	3	+3	2,0
	1994	landsbygd	7	tätort	4	+3	1,8
	1998	landsbygd	6	tätort	4	+2	1,5
kd	1982	tätort	4	stad	2	+2	2,0
	1985	landsbygd	3	storstad	2	+1	1,5
	1988	landsbygd	5	storstad	1	+4	5,0
	1991	landsbygd	10	storstad	5	+5	2,0
	1994	storstad	5	stad	4	+1	1,3
	1998	landsbygd	18	storstad	8	+10	2,3

Kommentar: Principerna för ortsklassificeringen redovisas i tabell 4.31. Kvoten beräknas för varje parti och valår som område med starkaste röststöd dividerat med område med svagaste röststöd. Ju högre kvot desto starkare samband mellan boort och partival.

uppvisar en viss förändring av röststödet från att ha varit relativt starkast i storstäderna under 1980-talet till att vara starkast på landsbygden vid de senaste valen.⁷³

Styrkan i sambandet mellan stad-landdimensionen och partivalet är något svagare 1998 än det varit tidigare. Men någon större nedgång är det inte fråga om.⁷⁴ Huvudslutsatsen är istället att kopplingen mellan stad-land och parti i allt väsentligt varit lika stark och sett likadan ut under de senaste tjugo åren.

Sambandet mellan partivalet och var väljarna bor någonstans är inte ett skensamband orsakat att människor på landsbygden, i tätorter och i storstäder tenderar att ha olika yrken. Kopplingen mellan bostadsort och partival kvarstår även sedan yrke kontrollerats. Arbetare och tjänstemän på landsbygden stödjer centerpartiet i större utsträckning än arbetare och tjänstemän i storstäderna (12 respektive 10 procent mot 3 respektive 2 procent). Och omvänt när det gäller moderaterna. De får mer stöd av arbetare och tjänstemän i storstäderna än av arbetare och tjänstemän på landsbygden (8 respektive 43 procent mot 6 respektive 29 procent). Stad-landdimensionen har en effekt på röstningen utöver klasstillhörigheten.

Den enda sakfråga som uppvisar ett förhållandevis starkt samband med stad-landdimensionen är EU-frågan.⁷⁵ Andelen positiva till att Sverige går ut ur EU var 1998 hela 54 procent på ren landsbygd, 48 procent i mindre tätorter, 36 procent i städer och endast 28 procent i storstäderna. Den nya EU-dimensionen är klart starkare kopplad till stad-land än den gamla vänster-högerdimensionen. Det kan borga för att skillnaden i röstningen utefter stad-landdimensionen kommer att leva vidare in på 2000-talet.

Boende

Det traditionella mönstret är att väljare som bor i villa röstar mer borgerligt än väljare som bor i lägenhet. Den sanningen gällde även i valet 1998, men sambandet mellan boendeform och partival har minskat. Skillnaden i tendensen att rösta på v eller s bland villaboende respektive lägenhetsboende har minskat från 17 procentenheter i valen 1976 och 1979 till endast 5 respektive 7 procentenheter i valen 1994 och 1998.⁷⁶

Villa- eller lägenhetsboende är ett exempel på en social dimension som har tappat i betydelse som förklaringsfaktor bakom människors partival. Det svaga samband som kvarstår försvinner i stor utsträckning när man kontrollerar för faktorer som yrke och ålder. Resultaten i tabell 4.33 dokumenterar utfallet i 1998 års val.

Upplåtelseformen brukar också ha en viss betydelse. Väljare som äger sin bostad brukar ha en något större tendens att rösta borgerligt än väljare som hyr bostaden. Men i valet 1998 återfanns inte ett dylikt samband. Vänsterpartiet hade visserligen ett något starkare stöd bland hyresgäster än bland bostadsägare (15 procent mot 11 procent), men samtidigt hade socialdemokrater ett något starkare röststöd bland bostadsägare (38 procent) än bland hyresgäster (34 procent). Effektanalyser visar att äga kontra hyra sin bostad har en mycket oregelbunden koppling till partivalet; effekten är svag och lite olika för olika partier.

Några samband av betydenhet mellan boende och åsikter i olika politiska sakfrågor existerar heller inte. De högsta eta-värdena håller sig kring beskedliga .10. Rationell frånvaro av gruppröstning känns som en rätt bra beteckning när det gäller uppdelningen i villaboende kontra lägenhetsboende. Boendet spelar en mindre roll för väljarnas röstning än tidigare. Bostaden har tenderat att avpolitiserats när det gäller väljarbeteende.

⁷³ Förändringen skall inte överdrivas. Räknat i procentenheter är förskjutningarna mycket små. I valen 1982 och 1985 hade t ex mp ett lika starkt stöd på landsbygden som i storstäderna; i båda fallen 2 procent.

⁷⁴ Kvotvärdena i tabell 4.32 ger ett mått på styrkan i sambandet mellan stad-land och röstning. De visar för varje parti och varje valår kvoten mellan röststödet i starkaste och svagaste området. Ju högre värde desto starkare samband mellan stad-landdimensionen och partivalet. Genomsnittsvärdena för perioden 1976-1998 visar att centerpartiet är det parti som uppvisar störst röstskillnader utefter stad-landdimensionen. Centerpartiets medelkvotvärde är hela 6,8, dvs partiet har tenderat att var sex-sju gånger starkare på landsbygden än i storstäderna. Motsvarande medelvärde för övriga partier är: v 3,0, s 1,5, fp 2,1, m 1,9, kd 2,4 och mp 1,9. Samtliga partier utom fp uppvisar ett något lägre kvotvärde än genomsnittet för valet 1998.

⁷⁵ Eta-värdet mellan stad-land och frågan om att utträda ur EU var .21 1998.

⁷⁶ Se Gilljam 1993:214. Andelen röstande på v/s har sedan 1976 utvecklats enligt följande bland villa- respektive lägenhetsboende (villasiffrorna först): 1976 40-57=17, 1979 42-59=17, 1982 44-62=18, 1985 43-60=17, 1988 44-58=14, 1991 38-49=11, 1994 49-54=5 och 1998 46-53=7.

Tabell 4.33 Boendeform och partival 1998 (procent)

Boende	Partival i riksdagsvalet 1998								Procent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Villa	10	36	6	4	25	13	4	2	100	1072	2	15
Lägenhet	15	38	4	6	21	9	4	3	100	719	2	22
Äger bostaden	11	38	6	4	25	11	3	2	100	1212	2	13
Hyr bostaden	15	34	4	6	19	12	7	3	100	578	3	26

Kommentar: Boendeformen (lantgård/villa på landsbygden, villa/radhus i småhusområde, lägenhet i flerfamiljshus i höghusområde, lägenhet i flerfamiljshus (ej höghusområde)) klassificerades av intervjuarna. Om någon i undersökningspersonernas hushåll ägde eller hyrde bostaden frågade vi om. Uppgifterna om andelen icke-röstare har uppjusterats.

Tabell 4.34 Barnfamilj och partival 1998 (procent)

Boende	Partival i riksdagsvalet 1998								Summa procent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Småbarn (0-6 år) hemma	13	41	5	2	21	12	5	1	100	159	0	16
Småbarn och skolbarn hemma	10	39	4	4	25	10	6	2	100	115	2	14
Skolbarn (7-18) hemma	15	37	4	6	22	10	3	3	100	308	3	19
Inga hemmavarande barn(0-18)	11	36	5	5	24	12	5	2	100	1199	2	19

Kommentar: Intervjufrågan löd: "Finns det några barn under 18 år som ingår i Ditt hushåll?" Personer som svarade jakande tillfrågades om barnets/barnens ålder och kön. Uppgifterna om andelen icke-röstare har uppjusterats.

Barnfamiljer

Barnfamiljernas frågor uppmärksammas ofta i valrörelser. Det är inte konstigt med tanke på att de utgör en stor del av valmanskåren. Cirka 30-35 procent av väljarna har hemmavarande barn under 18 år. Tidigare studier av hur barnfamiljer röstar är inte särskilt frekventa. Orsaken kan vara att resultaten inte har varit speciellt upphetsande. Väljare med hemmavarande barn i olika åldrar har inte tenderat att rösta annorlunda än övriga väljare (Holmberg och Gilljam 1987:117). Resultaten från valet 1998 bekräftar ånyo den sanningen (se tabell 4.34).

Det svaga samband som kan iakttas är att vänsterpartiet och socialdemokraterna relativt sett fick ett något starkare stöd bland barnfamiljer än i väljarkåren som helhet. Det gäller speciellt småbarnsfamiljer för socialdemokraterna. Specialanalyser av partibytan tyder på att partiets löften om en sk maxtaxa på dagis kan ha givit viss utdelning bland småbarnsföräldrar.

Socialdemokraterna förlorade 1998 färre partibytare bland småbarnsföräldrar än i andra väljargrupper.⁷⁷

Huvudresultatet är dock att barninnehav inte är kopplat till partival i Sverige. Analysen av sakfrågeåsikterna understryker det politiskt rationella i att det inte finns något samband. Barnfamiljer tendera nämligen inte att ha andra åsikter än övriga väljare i den stora majoriteten av sakfrågor. Vi fann endast en fråga där sambandet mellan barninnehav och sakfrågeåsikt uppvisade ett eta-värde över .10. Den frågan gällde inställningen till att satsa på ett samhälle med mer lag och ordning (eta .14). Sambandet visade sig vara kurvformat. Mest positiva till att satsa mer på lag och ordning var dels föräldrar med enbart småbarn, dels väljare utan hemmavarande barn. En annan fråga där åsikterna uppvisade ett någorlunda starkt sam-

⁷⁷ Andelen väljare som 1994 röstat på socialdemokraterna men som 1998 inte gjorde det var 30 procent bland personer utan hemmavarande barn, 32 procent bland personer med skolbarn men inga småbarn och endast 25 procent bland personer med småbarn. Socialdemokratiska småbarnsföräldrar var partiet något mera troget än övriga s-väljare.

band med barninnehav var frågan om att satsa på ett samhälle som stärker familjens ställning (eta .09). Här kan vi spåra en rakare åsiktskoppling till egenintresset. Småbarnsföräldrar var något mer positiva än skolbarnsföräldrar som i sin tur var något mer positiva än personer utan hemmavarande barn.⁷⁸ Om man vill hitta riktigt tydliga politiska exempel på genomslag för barnfamiljers egenintresse måste man lämna åsiktsfrågorna och i stället se på vilka frågeområden som bedöms som viktiga. En sådan analys byggd på svaren på en öppen intervjufråga om vilka frågor som undersökningspersonerna utpekade som viktiga för partivalet visar att hela 51 procent av småbarnsföräldrarna angav familjepolitiken som en viktig fråga. Motsvarande andel bland väljare utan hemmavarande barn var endast 11 procent.

Barnfamiljer tenderade i enlighet med sitt egenintresse att uppfatta familjepolitiken som central. Men det ledde inte till att de flockades hos något eller några få partier. Orsaken till det är att i den mån partiernas olika familjepolitiska program påverkade barnfamiljernas röstning tog effekterna ut varandra. Inget parti har hittills entydigt lyckats vinna barnfamiljernas bevägenhet.

Sektor

Att analytiskt dela in människor i olika klasser eller socialgrupper har över hundra år på nacken och här rör frågan såväl sociologisk som från marxistisk teorbildning. En sentida utmanare till teorier av detta slag är public choice-skolan. Inom den betonas en annan yrkesindelning som den mest väsentliga i moderna samhällen. Det centrala är inte vilken klass människor tillhör utan om de är verksamma i den offentliga eller den privata sektorn. Tanken är att sektorstillhörighet, inte klasstillhörighet, strukturerar väljarnas åsikter och beteenden. Konkret uttryckt är hypotesen att offentliganställda röstar socialistiskt för att rädda sina jobb medan privatanställda röstar borgerligt för att sänka skatterna och minska den offentliga sektorn.

Stödet för en sektorsröstningshypotes av det här slaget har hittills varit relativt svagt i Sverige. Skillnaden mellan i vilken utsträckning offentlig- och privatanställda röstar socialistiskt (v eller s) har varit liten men alltid i hypotesens riktning, dvs offentliganställda har tenderat att rösta något mer socialistiskt än privatanställda: 2 procentenheter 1976, 5 1979, 8 1982, 6 1985, 2 1988, 10 1991 och 14 1994. Den tendens till ett förstärkt samband som kan iakttas under början av 1990-talet fortsatte dock inte i valet 1998.

⁷⁸ Nästan alla svarande var klart positiva till att stärka familjens ställning, 93 procent bland föräldrar med enbart småbarn, 89 procent bland föräldrar med både små- och skolbarn, 82 procent bland föräldrar med enbart skolbarn och 80 procent bland väljare utan hemmahörande barn.

Resultaten i tabell 4.35 visar tvärtom på ett försvagat samband. Procentskillnaden i offentlig- och privatanställdas röstning på v eller s sjönk tillbaka till 6 procentenheter.

De partier som är mest polariserade på sektorsdimensionen är vänsterpartiet och moderaterna. Vänsterpartiet får klart mer röster bland väljare verksamma inom den offentliga sektorn, framförallt inom kommunala sektorn, än bland väljare i den privata sektorn. För moderaterna är det precis tvärtom. Stödet är relativt svagt bland väljare verksamma inom den kommunala och klart starkare inom den privata sektorn. Socialdemokraternas väljarstöd är däremot ungefär lika starkt oberoende av väljarnas sektorstillhörighet. Effekten av sektor kvarstår för tjänstemän efter det att väljarnas yrkestillhörighet kontrollerats men inte för arbetare. Den relativt svaga tendens till sektorsröstning vi har i Sverige är m o ett tjänstemannafenomen. Offentliga tjänstemän har en tendens att rösta på vänsterpartiet och socialdemokraterna samtidigt som privatanställda tjänstemän tenderar att rösta på moderaterna. Mönstret återfinns hos båda könen och är ungefär lika tydligt bland män och kvinnor.

Åsiktsanalysen visar på begränsade attitydskillnader mellan offentligt och privat verksamma väljare. Endast tre sakfrågor av de trettiofem vi undersökte uppvisade eta-värden på .15 eller mer. Men två av de frågorna har en klar koppling till olika egenintressen hos offentlig- och privatanställda. En majoritet bland såväl offentliganställda som privatanställda motsatte sig en minskning av den offentliga sektorn, men motståndet var starkast bland offentliganställda (67 procent). Bland privatanställda var andelen negativa till att minska den offentliga sektorn mindre (53 procent). På en ideologiskt laddad fråga ansåg en majoritet bland både offentliganställda och privatanställda att Sverige borde satsa på ett samhälle med mer privat företagsamhet och marknadsekonomi. Stödet för en sådan tanke var dock större bland privatanställda (65 procent) än bland anställda i offentlig sektor (54 procent). Den tredje sakfråga som uppvisade relativt klara åsiktsskillnader mellan offentligt och privat anställda gällde sextimmars arbetsdag, där offentliganställda var mer positiva (61 procent) än privatanställda (47 procent).⁷⁹

⁷⁹ Eta-värdena var .18 för frågan om sextimmarsdag, .17 för frågan om den offentliga sektorns storlek och .15 för frågan om mer marknadsekonomi. En annan fråga som avslöjar inverkan av egenintresset är synen på att privatisera statliga företag. Frågan om att "Sälja statliga företag och affärsverk till privata köpare" besvarades med bra förslag av 29 procent inom offentlig sektor och 39 procent inom privat sektor. Eta-värdet är .12.

Huvudslutsatsen är att public choice-skolans hypotes om en framväxande sektorsröstning fortfarande har

ett bristfälligt empiriskt stöd. Sambanden går i hypotesens riktning men de är mycket svaga.

Tabell 4.35 Anställningssektor och partival 1998 (procent)

Anställningssektor	Partival i riksdagsvalet 1998								Summaprocent	Antal intervjuade	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Offentlig sektor	14	39	3	5	20	11	6	2	100	479	1	15
Statlig	10	43	4	5	25	6	6	1	100	127	2	12
Landsting	6	30	6	3	28	15	9	3	100	67	1	16
Kommun	18	39	3	5	15	13	5	2	100	285	1	14
Privat sektor	10	37	5	4	28	10	4	2	100	681	3	19

Kommentar: Intervjupersonerna har själva angett vilken sektor de arbetar i. Enbart förvärvsarbete ingår i analysen. Uppgifterna om andelen icke-röstare har uppjusterats.

Tabell 4.36 Arbetslösas partival 1998 (procent)

	Partival i riksdagsvalet 1998								Summaprocent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Förvärvsarb.	10	38	5	4	26	10	5	2	100	1112	2	16
Arbetslös	22	40	1	5	13	10	3	6	100	107	2	40

Kommentar: Bland arbetslösa ingår personer i arbete i arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller som genomgår utbildning i AMS regi eller med stöd av det s k kunskapslyftet. Uppgifterna om andelen icke-röstare har uppjusterats.

Arbetslösa

Arbetslösas partival har alltid varit svårt att undersöka eftersom det blir förhållandevis få som kommer med i slumpmässiga urval

De resultat som finns tillbaka till valet 1985 tyder dock på att arbetslösa haft en tendens att rösta socialistiskt. Vänsterpartiet och socialdemokraterna har fått mer stöd bland arbetslösa än i valmanskåren som helhet.⁸⁰ Och den tendensen återfanns också i valet 1998.

I första hand vänsterpartiet, men också socialdemokraterna, fick ett starkare röststöd bland arbetslösa än bland förvärvsarbetande. För moderaterna är mönstret det omvända – starkare stöd bland förvärvsarbetande än bland arbetslösa. Även centerpartiet uppvisar ett klart starkare stöd bland förvärvsarbetande än bland arbetslösa; ett resultat vi sett i flera tidigare val när det gäller centerpartiet. Relativt sett är vänsterpartiet påtagligt starka bland arbetslösa samti-

digt som moderaterna och centerpartiet är påtagligt svaga. För övriga partier är röstskillnaderna mindre. En kontroll för klasstillhörighet visar att arbetslösa tenderar att rösta på vänsterpartiet oberoende av yrkesbakgrund. Arbetare och tjänstemän utan arbete röstade 1998 10-15 procentenheter mer på vänsterpartiet än förvärvsarbetande arbetare och tjänstemän. På samma sätt tenderade arbetslösa arbetare och tjänstemän att rösta mindre på centerpartiet eller på moderaterna jämfört med förvärvsarbetande arbetare och tjänstemän. När det gäller socialdemokraterna var bilden något mer komplex 1998. Arbetslösa tjänstemän röstade något mer s än förvärvsarbetande tjänstemän men bland arbetare var det tvärtom; arbetslösa arbetare stödde socialdemokraterna något mindre än förvärvsarbetande arbetare.

Analysen av vilka åsikter arbetslösa respektive förvärvsarbetande hade i olika sakfrågor visar att skillnaderna oftast är små. Endast tre sakfrågor uppvisade eta-värden över .10. Två av dem har en uppenbar koppling till egenintresset; arbetslösa visade sig vara mer positiva än förvärvsarbetande till att införa sextimmarsdag och till att inte minska de sociala bidragen. Arbetslösa tenderar också att befinna sig ideologiskt till vänster om förvärvsarbetande. Bland ar-

⁸⁰ Se Gilljam 1993:199. Andel arbetslös (inklusive i åtgärder och under utbildning) som röstat v eller s har varit följande sedan 1985: v 9 procent, s 64 procent 1985; v 12, s 57 1988; v 6, s 44 1991; v 12, s 55 1994 och v 22, s 40 1998.

betslösa tyckte 30 procent det var ett bra förslag att satsa på ett socialistiskt samhälle. Motsvarande andel var endast 20 procent bland förvärvsarbetande väljare.⁸¹

Arbetslösa är en väljargrupp som oftast har omfattat få personer i Sverige. Partimässigt har de dock haft en relativt klar profil; en profil som syntes tydligt 1998. Arbetslösa är en av vänsterpartiets starkaste väljargrupper samtidigt som de är en av moderaternas och centerpartiets svagaste väljargrupper. Åsiktmässigt tenderar arbetslösa inte att skilja sig särskilt mycket från förvärvsarbetande utom i ett antal för arbetslösa centrala frågor kring arbetslöshetspolitiken. Slutsatsen måste bli att det inte kan vara rätt att klassificera arbetslösas röstning som ett exempel på rationell frånvaro av gruppröstning. Arbetslösa utgör en relativt distinkt men liten väljargrupp som hamnar mellan stolarna i vårt grova klassifikationsschema.

Medborgarbakgrund

Väljare med utländsk bakgrund är precis som arbetslösa svåra att undersöka i surveystudier eftersom de tenderar att representeras av mycket få personer i statistiska urval. Men andelen väljare med utländsk härkomst ökar i Sverige. Bland röstande väljare i 1998 års riksdagsval var cirka tio procent första eller andra generationens invandrare.⁸²

Väljare med utländsk härkomst är alltså en så stor väljargrupp att de inte kan ignoreras, varken i valen eller i valundersökningarna. De statistiskt sett något osäkra resultaten får vi leva med, men också ta hänsyn till när vi bedömer resultaten.

Tidigare forskning baserad på data från 1990-talet har visat att väljare med utländsk härkomst tenderar att ha ett något lägre valdeltagande i riksdagsvalen än infödda svenskar. När det gäller partivalet har väljare med utländsk bakgrund röstat ungefär som infödda svenskar, men med två klara undantag. Moderaterna har tenderat att få ett påtagligt starkare stöd bland personer med utländsk härkomst än bland infödda svenskar medan centerpartiet tvärtom varit starkare bland infödda svenskar än bland väljare födda utanför Sverige.⁸³ Resultaten från riksdagsvalet 1998 bekräftar de här tendenserna. Analyserna i tabell 4.37 gäller

dels väljare som själva blivit svenska medborgare, dels en vidare grupp väljare som antingen själva blivit svenska medborgare eller som varit svensk medborgare från födseln men som haft någon förälder som varit utländsk medborgare.

Moderaterna fick ett klart starkare stöd bland väljare med en utländsk bakgrund än bland infödda svenskar. Även folkpartiet fick ett något starkare röststöd bland personer med utländsk härkomst än bland övriga väljare. De partier som i första hand fick ett svagare röststöd bland personer med utländsk härkomst var centerpartiet och miljöpartiet. Men även vänsterpartiet, socialdemokraterna och kristdemokraterna uppvisade en något lägre väljarandel bland väljare med utländsk bakgrund än bland infödda svenskar. Skillnaderna är relativt måttliga för fp, v, s och kd men mer påtagliga för m, c och mp. Resultaten kan naturligtvis vara påverkade av slumpen, men några av dem känner vi igen från tidigare val och grundmönstret går inte att eliminera enkelt med olika kontroller för andra variablers inverkan. Yrke t.ex. är inte en dold faktor som ligger bakom resultaten. Moderaternas och folkpartiets relativt starka stöd bland väljare med utländsk bakgrund, och centerpartiets, miljöpartiets, vänsterpartiets och socialdemokraternas relativt svagare stöd, återfinns både bland arbetare och tjänstemän. Det finns en oberoende effekt av tidigare utländskt medborgarskap som i valet 1998 i första hand gynnade moderaterna och missgynnade centerpartiet och miljöpartiet.

Utländsk bakgrund är naturligtvis en grov avgränsning. Människor från världens alla hörn klumpas samman i en och samma kategori. Det begränsade antalet undersökningsspersoner gör det mycket svårt att applicera mer finfördelade uppdelningar. Med hjälp av uppgifter om undersökningsspersonernas tidigare medborgarskapsland och var någonstans föräldrarna i huvudsak växte upp kan vi dock komma en bit på väg. Bland personer med utländsk bakgrund kan man urskilja väljare med nordisk bakgrund, väljare med bakgrund i något annat europeiskt land och väljare med bakgrund i något land utanför Europa. Antalet personer blir emellertid mycket begränsat i varje grupp. De resultat som framkommer måste därför tolkas med stor försiktighet.

En dylik näranalys visar att moderaternas starka stöd bland väljare med utländsk härkomst främst återfinns bland personer med en nordisk eller europeisk bakgrund. I den förhållandevis lilla gruppen med väljare från länder utanför Europa har moderaterna ett något svagare stöd än genomsnittet. Socialdemokraternas mönster är det omvända med ett svagare stöd än genomsnittet bland väljare med nordisk eller

⁸¹ Se Oskarson 1999:319 för en analys av effekten av arbetslöshet på åsikter om olika åtgärdsförslag inom arbetsmarknadspolitiken. Eta-värdet var .17 för frågan om sextimmarsdag, .14 för frågan om sociala bidrag och .13 för frågan om ett socialistiskt samhälle.

⁸² Andelen väljare med utländsk bakgrund är ännu högre i de kommunala valen där även invandrare som inte är svenska medborgare har rösträtt. Vår analys gäller dock enbart riksdagsvalen.

⁸³ Se Gilljam 1995:108 för en analys av hur väljare med utländsk härkomst röstade i 1994 års riksdagsval.

Tabell 4.37 Partival i riksdagsvalet 1998 bland väljare med svensk eller utländsk bakgrund (procent)

Medborgarbakgrund	Partival i riksdagsvalet 1998								Sum- mapro- cent	Antal personer	Andel blankt	Andel icke röstare
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr				
Född svensk medborgare	11	38	5	5	23	11	5	2	100	1871	2	18
Född utländsk medborgare	10	37	0	6	34	9	0	4	100	104	2	31
Svensk medborgare under minst två generationer	12	38	5	5	22	11	5	2	100	1788	2	17
Född utländsk medborgare och/eller någon förälder utländsk medborgare	10	34	0	8	35	9	1	3	100	187	2	28

Kommentar: Uppgifterna om tidigare medborgarskap bygger på SCB:s befolkningsregister. Uppgifterna om föräldrarnas bakgrund bygger på en intervjufråga om var någonstans far respektive mor huvudsakligen växte upp med följande svarsalternativ: "ren landsbygd i Sverige; mindre tätort i Sverige; stad eller större tätort i Sverige; Stockholm, Göteborg eller Malmö; annat land i Norden; annat land i Europa; land utanför Europa". Uppgifterna om andelen icke-röstare har uppmjukats.

europaisk bakgrund och med ett mycket starkt stöd bland personer med en utomeuropeisk härkomst.⁸⁴

Åsiktsanalysen visar i de flesta fallen på små attitydskillnader mellan väljare med en svensk eller en utländsk härkomst. Men de sakfrågor som uppvisar de största skillnaderna är intressanta eftersom de ofta är kopplade till människors internationella erfarenheter eller erfarenheter som invandrare. De sakfrågor som i vår undersökning uppvisade de största åsiktsskillnaderna mellan personer med en svensk eller en utländsk bakgrund var frågan om att öka det ekonomiska stödet till invandrare så att de kan bevara sin egen kultur, frågan om att satsa på ett mångkulturellt samhälle, frågan om att satsa på ett internationellt sam-

hälle, EU/EMU-frågan, frågan om ett svenskt medlemskap i NATO och frågan om att sänka skatterna.⁸⁵ Jämfört med väljare med en helt svensk bakgrund var väljare med en utländsk bakgrund mer positiva till att stödja invandrare ekonomiskt, mer positiva till ett mångkulturellt samhälle, mer positiva till ett samhälle med internationell inriktning, mer positiva till EMU, mer negativa till att Sverige går ut ur EU, mer positiva till ett svenskt medlemskap i NATO och mer positiva till att sänka skatterna.

Väljare med en utländsk bakgrund utgör dock inte ett åsiktsmässigt homogent block i dessa frågor. Klara attitydskillnader återfinns i flera av frågorna. När det t.ex. gäller EU/EMU-frågan och delvis också NATO-frågan är det väljare med en europeisk bakgrund som är klart mest positiva. På ett liknande sätt är det väljare med en utomeuropeisk bakgrund som är klart mest positiva när det gäller ekonomiskt stöd till invandrare och en satsning på ett mångkulturellt samhälle. Frågan om en satsning på ett internationellt orienterat samhälle får mest stöd bland väljare med en europeisk eller utomeuropeisk bakgrund.⁸⁶ Stödet bland väljare med en svensk eller nordisk bakgrund är något svagare. Överhuvudtaget liknar väljare från övriga nordiska länder åsiktsmässigt sett som infödda svenskar mest.

⁸⁴ En analys av data från 1998 års nationella SOM-undersökning (3561 svarspersoner) med partisympati som beroende variabel bekräftar att moderaterna har ett starkare stöd än genomsnittet bland svenska medborgare med en nordisk eller europeisk bakgrund och ett svagare stöd än genomsnittet bland svenska medborgare med en utomeuropeisk bakgrund. Socialdemokraterna har också i SOM-data ett något starkare stöd än snittet bland svenska medborgare med en utomeuropeisk bakgrund men också bland svenskar med nordisk bakgrund. Bland svenskar med en europeisk bakgrund är dock socialdemokraterna svagare än genomsnittet även i SOM-materialet. Antalet undersökta personer med ett uppgivit svenskt medborgarskap men med en utländsk bakgrund (egen eller föräldrarna) var 140 i 1998 års nationella SOM-studie. SOM-undersökningarna omfattar också personer som inte är svenska medborgare (149 personer 1998). Bland dem var inte moderaterna starkare än genomsnittet. De var tvärtom svagare. Resultaten blev som följer: v 17 procent, s 45, c 2, fp 3, m 16, kd 9, mp 5, övriga 3 = 100 procent. Andelen utan partisympati var 14 procent. SOM-undersökningen dokumenteras i Holmberg och Weibull 1999.

⁸⁵ De högsta eta-värdena håller sig kring .10.

⁸⁶ Frågan om att satsa på ett socialistiskt samhälle uppvisar en intressant åsiktsskillnad mellan väljare med olika medborgarbakgrund. Mest positiva är väljare med en utomeuropeisk bakgrund (48 procent), medan väljare med en europeisk bakgrund, vilket i praktiken ofta betyder en östeuropeisk bakgrund, är minst positiva (15 procent). Väljare med en svensk eller en nordisk bakgrund hamnar däremellan med 21 respektive 26 procent positiva.

Två sakfrågor där man kunde misstänka att det skulle vara åsiktsskillnader mellan väljare med olika medborgarbakgrund är frågan om omfattningen på flyktingmottagningen och omfattningen på u-hjälpen. I båda fallen visar dock resultaten på mycket små åsiktsskillnader. Oberoende av bakgrund – svensk, nordisk, europeisk eller utomeuropeisk – fanns det bland väljarna 1998 en opinionsövertikt för att ta emot färre flyktingar och för att *inte* minska u-hjälpen.⁸⁷

Slutsatsen av analysen måste bli försiktig och tentativ. Väljare med utländsk bakgrund utgör än så länge en begränsad del av valmanskåren. Och de är dessutom inte en homogen grupp, varken när det gäller partival eller sakfrågeåsikter. Men några av de resultat vi funnit är så tydliga att det precis som när det gäller arbetslösas röstning, inte känns rätt att tala om rationell frånvaro av gruppröstning även om sambanden statistiskt sett är förhållandevis svaga. Bland de mest påtagliga resultaten märks moderaternas starka stöd bland väljare med en nordisk eller europeisk bakgrund, socialdemokraternas mycket starka röststöd bland väljare med utomeuropeisk härkomst och centerpartiets och miljöpartiets allmänt svaga stöd bland väljare med utländsk bakgrund. Åsiktsmässigt fann vi också flera exempel där internationella erfarenheter och ett vitt definierat egenintresse kan ha spelat en roll för olika ställningstagande (ekonomiskt stöd till invandrare, mångkulturellt samhälle, EU). Men vi fann också exempel på frågor där medborgarfaktorn inte hade producerat några större åsiktsskillnader fast man kunde ha trott att den borde ha gjort det (omfattningen på flyktingmottagningen och omfattningen på u-hjälpen). Huvudslutsatsen måste dock bli att invandrarerfarenhet och utländsk bakgrund uppvisar en klar potential som framtida orsaksfaktorer bakom väljarnas röstning i riksdagsvalen.

Den sociologiska modellen lever

En av de mer etablerade sanningarna när det gäller väljarbeteende är att det bestäms allt mindre av sociala faktorer. Undersökningar baserade på data från 1960-, 1970- och 1980-talen från en mängd olika västlän har visat att sambanden mellan olika socioekonomiska faktorer och partivalet har minskat (Franklin 1992:387). Den sociologiska modellen har blivit mindre relevant när det gäller att förstå väljares partival och åsikter. En yngre Sören Holmberg tog redan på 1970-talet i och talade om sociologins im-

potens, och om så gott som helt ointressanta sociologiska strukturvariabler.⁸⁸

Ronald Ingleharts tes om den framväxande postmaterialismen är en huvudorsak som ofta identifieras bakom den minskande relevansen för sociala strukturfaktorer (Inglehart 1977). Maria Oskarson har uttryckt det på följande sätt: "The decreasing association between social position and bloc vote which has been found, here and elsewhere, is a reflection of Sweden's transition to a post-industrial society" (Oskarson 1992:360).

Om postmaterialismen luckrar upp och försvagar gamla samband mellan sociala strukturfaktorer och röstning har den dock inte varit särskilt verkningsfull bland svenska väljare under 1990-talet. Flera av de sociala röstningssamband som vi har undersökt har inte försvagats under de senast tio åren, eller endast försvagats högst obetydligt. Några av dem kan t o m uppvisa förstärkta samband. Precis som det var förhastat att impotensförklara den sociologiska modellen på 1970-talet är det fel att dödförklara den idag. Liket rör på sig. Den sociologiska förklaringsmodellen är lika relevant idag som för tio-femton år sedan. Franklins och andras förutsägelser om modellens minskande betydelse är dock inte fel åtminstone inte när det gäller Sverige (Franklin 1992:394).

En samlad bedömning visar att olika modeller med sociala grupp faktorer som oberoende variabler förklarar röstning något sämre på 1990-talet än tidigare på 1980-talet och helt klart mycket sämre än på 1960-talet. Om man reanalyserar de modeller som Franklin och hans forskarkolleger använde för att studera sambandet mellan sociala faktorer och röstning visar det sig att den nedåtgående trenden fortsätter om än i långsam takt i Sverige. Maria Oskarsson, som gjorde den svenska analysen, visar att en modell med klass, stad-land, utbildning, facktillhörighet och kön som oberoende förklaringsfaktorer till blockvalet förklarade 26 procent av variansen i röstningen 1964, 17 procent 1976 och 16 procent 1985 (Oskarsson 1992:348). När vi gör om analysen 1998 blir den förklarade variansen ytterligare något lägre, 14 procent.⁸⁹

Resultaten blir desamma när vi återtestar en socioekonomisk förklaringsmodell Gilljam och Holmberg prövade på data från valen 1964 och 1985. De oberoende faktorerna är klass, religion och stad-land med blockval som beroende variabel. Andelen förklarad

⁸⁷ Övertikten för att ta emot färre flyktingar var minst bland väljare med en utomeuropeisk bakgrund (32 för och 29 mot). Motsvarande resultat bland väljare med en svensk bakgrund var 44 procent för att ta emot färre flyktingar och 28 procent mot.

⁸⁸ Omdömena fälldes i en artikel som bl a handlade om sociala faktorer samband med svenska väljares åsikter om kärnkraften och åsikter i ideologiska vänster-högerfrågor, se Holmberg 1978:74.

⁸⁹ Maria Oskarsson testar också en modell som inkluderar religion (kyrkogång). Effektivvärdet (b-värdet) för den faktorn är mycket stabilt över tid, inklusive 1998 års val.

varians i röstningen var 29 procent 1964 och 18 procent 1985 (Holmberg och Gilljam 1987:223). I valet 1998 hade modellens förklaringskraft minskat till 15 procent. Effektvärdena för de tre förklaringsfaktorerna har dock bibehållit sin inbördes relation genom åren med högst b-värde för klass, följt av religion och sist stad-land.⁹⁰

En sammanfattning av trenderna i svenskt väljarbeteende när det gäller olika sociala faktors betydelse för röstningen visar att på längre sikt har inverkan av sådana faktorer som klass, religion, region och bostad minskat. Betydelsen av sektor och stad-landuppdelningen har dock inte minskat. Den har i stort sett varit stabil under de senaste tjugo åren. Det finns sociala faktorer som uppvisar ett ökande samband med röstningen över längre tidsperioder. Kön och ålder är två exempel. Könsröstning och generationsröstning har aldrig varit så påtaglig i Sverige som i valen på 1990-talet.

På kort sikt under nittio-talet ser mönstren något annorlunda ut. Effekten på partivalet av klass har t.ex. inte fortsatt att minska i de senaste valen. Detsamma gäller betydelsen av regiontillhörighet som heller inte blivit mindre på 1990-talet. Tecken till en försvagning av stad-landfaktorn finns dock under de senaste valen.

Det är alltså för tidigt att döma ut den sociologiska modellen. Gamle Paul Lazarsfeld, den moderna väljarforskningens skapare, kommer fortfarande att vara relevant med sin sociologiska modell in på 2000-talet.

⁹⁰ En samlad regressionsanalys med alla våra sociala faktorer som oberoende variabler och blockval (v/s mot c/fp/kd/m) som beroende variabel ger en obetydligt högre förklarad varians, 18 procent. Om man tar med i det socialistiska blocket sjunker andelen förklarad varians till 16 procent. De oberoende variabler som uppvisar starkast oberoende effekt på blockvalet (oavsett hur man klassificeras) är klass och facktillhörighet, utbildning, kyrkogång, stad-land, region, sektor samt näringsgrenen undervisning.

Väljare personkryssar

Ett träffande amerikanskt uttryck säger: "If it ain't broken don't mend it". På svenskt idrottspråk formuleras samma visdom genom alla tränares budord nummer ett - ändra inte på vinnande lag. Bakom båda uttrycken ligger konservatismen gamla sanning att vara försiktig med förändringar. Vi vet vad vi har men inte vad vi får. Översatt till konstitutionell politik betyder det att vi bör vara försiktiga med förändringar. Det är viktigt med stabila spelregler. Förändringar kan skapa förvirring och oro, åtminstone på kort sikt. Och skall något ändras skall det ske efter noggrann prövning och med en bred förankring. Det är speciellt viktigt att spelregler uppfattas som legitima. Spelet blir inte lyckat om spelarna inte är överens om reglerna.⁹¹

När det gäller den svenska personvalsreformen är det svårt att hävda annat än att den var väl utredd och brett förankrad när den genomfördes i valet 1998. Frågan hade diskuterats och undersökts i en mängd olika parlamentariska utredningar alltsedan 1950-talet med final i Personvalskommittén i början av 1990-talet (SOU 1993:21). Fullskaleexperiment hade genomförts i ett antal kommuner vid valet 1994 (SOU 1996:66). Samtliga partier gav grönt ljus till reformen, om än med något varierande entusiasm. Och undersökningar bland medborgarna vid valet 1994 visade att det fanns ett brett majoritetsstöd i alla politiska och sociala grupper för tanken att öka personvalsinslaget i Sverige (Gilljam och Holmberg 1995, Johansson 1996). Spelreglerna ändrades m a o under stor försiktighet och med ett brett stöd. Förutsättningarna för att reformen skulle lyckas och omfattas av en hög grad av legitimitet måste bedömas som mycket goda.

Väljarperspektiv

Hur det sedan gick när reformen mötte verkligheten 1998 skall vi analysera ur ett väljarperspektiv i detta kapitel. Om en valreform inte har stöd eller fungerar bland väljarna kan den inte överleva länge utan att hela det politiska systemets legitimitet skadas. I det långa loppet har väljarna veto. Ställer inte väljarna upp blir det inga val. Vill inte väljarna personrösta blir det inga personval. Legitimiteten avgörs i sista instans av medborgarna. Tycker de inte om personvalsreformen kommer den inte att fungera och bli en belastning. Spelreglerna måste ha ett klart opinionsstöd i en välfungerande demokrati.

Personvalsreformen innebär i grunden en förändring när det gäller möjligheten för väljarna att delta i politiken. En ny deltagandekanal har öppnats. Den som vill kan nu via röstsedeln inte bara påverka vilka partier som skall sitta i riksdagen utan också vilka personer som skall sitta där. Såväl den gamla deltagandeformen, att rösta på parti, som den nya, att rösta på person, är frivilliga. Vi har inte röstplikt i Sverige. Men om man vill personrösta måste man i praktiken också partirösta. Personröstning sker via en samtidig partiröstning. Man kan säga att om man vill personrösta är partiröstning i realiteten obligatorisk. Lagstiftarnas tanke och avsikt var att väljarna skall kunna vara med och utse de valda representanterna inom det egna partiet. Personvalsreformens syfte var att skapa en modell för det som Mikael Gilljam kallat inomparti-personval. Syftet var inte att kandidaternas personliga egenskaper skulle få större inverkan på väljarnas val mellan partierna. Det Gilljam kallar mellanparti-personval (Gilljam 1993:15). Partivalet skall fortfarande i huvudsak avgöras av ideologiska och sakpolitiska faktorer. Personfaktorernas betydelse skall i allt väsentligt begränsas till valet mellan kandidater inom det egna partiet. Om personfaktorerna börjar spela en större roll också för valet mellan partierna har personvalsreformen fått en oönskad konsekvens.

Höjd, bredd och djup

Att analysera politiskt deltagande, även en ny deltagandeform som personröstning, innebär alltid ett studium av tre klassiska utvärderingskriterier eller dimensioner, nämligen höjd, bredd och djup. Höjden står för omfattningen, bredden för spridningen och djupet för kvaliteten. Omfattningen är på ett sätt det viktigaste kriteriet. Om ingen kommer blir det ingen fest. Personvalet fungerar inte om ingen personröstar. Personvalskommittén trodde på sin reform. De tipsade att andelen personröstare skulle bli mellan 30 till 50 procent i riksdagsvalet och ändå högre i de kommunala valen. Förhoppningarna grundades på de danska erfarenheterna. Den svenska personvalsreformen är en modifierad variant av en modell som använts länge i Danmark. Och i Danmark har andelen personröstare hållit sig kring 50 procent i folketingsvalen och kring 75-80 procent i lokala val.

Deltagandets fördelningen är också viktig. En någorlunda jämn spridning över alla relevanta samhällsgrupper är lättare att leva med och försvara i en demokrati. En mycket sned fördelning öppnar upp för kritik att grupper som har ett högt deltagande får ett otillbörligt inflytande. Och att grupper med ett lägre deltagande på olika sätt missgynnas på grund av bristande resurser. En jämn fördelning kan dock inte ses som en konstituerande norm i en demokrati. Det

⁹¹ Avsnittet Väljare personkryssar är också publicerat i Holmberg, S. och Möller, T. *Premiär för personval*. SOU 1999:92.

avgörande demokratiska kravet är att alla medborgare har lika möjligheter att delta. Men själva deltagandet är frivilligt. Det gäller både valdeltagande och personröstande. Folke Johanssons studier av försöken med personval i ett antal kommuner 1994, liksom resultaten från valundersökningen i samband med EU-parlamentsvalet 1995 visade på förhållandevis små skillnader i andelen personröstande i olika sociala grupper (Johansson 1996:198, Gilljam 1998:71).⁹² Förväntan inför det första personvalet 1998 var att det på samma sätt skulle uppvisa endast mindre skillnader i utnyttjandet av personröstningsmöjligheten mellan olika samhällsgrupper.

Frivilligheten i personröstandet gör dock att vi inte förväntar oss en jämn spridning över grupper med olika engagemang och kunskap om politik. Precis som Johansson fann 1994 och Gilljam 1995, utgår vi ifrån att personröstningen 1998 var vanligare bland politiskt intresserade och kunniga väljare (Johansson 1996:199, Gilljam 1998:73). Ett motsatt resultat vore uppseendeväckande, dvs att oengagerade personer utnyttjade en deltagandekanal mer frekvent än engagerade personer. Det skulle leda till ett allvarligt ifrågasättande av hela personvalsreformens utformning.

Deltagandeforskningens tredje dimension, kvaliteten i deltagandet, är den svåraste att studera. Den är helt central, men svår att analysera eftersom kvalitetsbegreppet är notoriskt svårt att definiera och mäta. Ingen vill ha "mindless participation" som man säger på amerikanska. Alla önskar ett deltagande som är grundat på kunskaper, engagemang och reflekterade överväganden. I verkligheten varierar naturligtvis graden av kunskaper och reflektion mellan olika människor. Somliga gör ettoreflekterat slentrianval, andra har övervägt sitt val noggrant. Personvalsreformen förutsätter att väljarna är informerade om såväl personröstandets teknikaliteter, dvs hur man gör, som om vad kandidaterna har för egenskaper och vad de står för. Om väljarna endast vet vilken grupp kandidaterna tillhör – exempelvis kön, ålder, del av valkretsen – kan hon bara kategorirösta på en person med önskad gruppstillhörighet. Om väljaren däremot vill personrösta måste hon känna till mer, t.ex. vilken kompetens kandidaterna har, vilka åsikter de företräder, vilka personligheter de representerar (Gilljam 1998:76).

Mikael Gilljams studie av personröstningen i EU-parlamentsvalet visar att kandidaternas åsikter var det viktigaste skälet bakom den relativt vanliga personröstning. Hela 46,4 procent av väljarna personröstade 1995. Eftersom valdeltagandet var extremt lågt blir dock den totala andelen personröstare endast cirka 20

procent.⁹³ Så här skriver Gilljam om hur de motiverade sin personröst: "Det klart vanligaste skälet bakom valet av personröstningskandidat var att hänvisa till kandidaternas åsikter i olika frågor...och då i första hand uttryckligen till kandidaternas EU-åsikter. Kandidaternas personliga egenskaper och kandidaternas gruppstillhörighet nämndes av knappt hälften så många...Hela 94 procent av samtliga personröstande väljare kunde uppge minst ett skäl för sitt val av personlig kandidat" (Gilljam 1998:78). Johansson fann med en något annorlunda analysteknik något färre åsiktsröstande personröstare 1995, men även i Johanssons material var åsiktsröstning viktigare än kategoriröstning (Johansson 1996:268). EU-parlamentsvalet var naturligtvis speciellt med ett extremt lågt valdeltagande och en fokusering på i huvudsak en enda sakfråga, vilket kan förklara de relativt positiva resultaten. Men faktum kvarstår. Det fanns ett djup, en kvalitet, i personröstandet 1995. Det var långt ifrån något som kan kallas "mindless participation".

När det gäller varför väljare avstår från att personrösta pekar Gilljam och Johansson på en och samma huvudfaktor – brist på kännedom om kandidaterna. Det var det klart vanligaste skälet bland väljare som inte personröstade både i provvalen 1994 och i EU-parlamentsvalet 1995. Att personvalen var krångliga eller att man visste för lite om hur man skulle göra var ett relativt ovanligt skäl till att avstå (Gilljam 1998:80, Johansson 1996:206). Den allvarligaste svagheten med hur personvalsreformen fungerar som både Gilljam och Johansson pekar på är alltså den bristfälliga informationen om kandidaterna. Det är svårt att personrösta övervägt om man inte vet någonting om det man skall välja mellan. Om samma svaghet återfinns även i materialet från valet 1998 är det ett klar indikation på att medier, partier och kandidater har gjort för lite när det gäller att föra ut information om enskilda kandidater. Det skulle i så fall signalera en kvalitetsbrist. Man kan inte kalla till val utan att försäkra sig om att de som skall välja är informerade om alternativen. Skall vi ha personval värda namnet måste väljarna vara informerade om kandidaterna. Förhoppningen, men knappast förväntan, är att väljarna var väl informerade om kandidaterna i valet 1998, så att de kunde göra ett övervägt val.

Opinionsstöd

En av de centrala ingredienserna i legitimitet är opinionsstöd. En konstitutionell spelregel kan visserligen

⁹² Preliminära resultat från Europaparlamentetsvalet 1999 visar också på små skillnader i andelen personkryss mellan olika sociala grupper (se Hernborn m fl 1999).

⁹³ Andelen personröstare blev ännu högre i Europaparlamentsvalet 1999, hela 67 procent. Men eftersom valdeltagandet endast blev 38,8 procent blir den totala andelen personröstare av hela valmanskåren endast 26 procent.

upplevas som legitim även om man inte gillar den. Men i långa loppet är det en fördel om spelregler har ett positivt opinionsstöd. De blir fastare grundmurade på så sätt. Medborgarnas bedömning av personvalsreformen, liksom vad de tycker om personval, är alltså viktiga fenomen – både för värderingen av legitimiteten men också därför att människors åsikter om personval kan misstänkas ha ett samband med i vilken

utsträckning de personröstar. Åsikt om personval är troligen en viktig orsaksfaktor bakom personröstandet. Hypotesen är att väljare som är positiva till personval har en större benägenhet att också själva personrösta jämfört med väljare som är mer negativa till personval. Resultaten i tabellerna 4.38 och 4.39 visar hur väljarna värderade personvalsreformen 1998.

Tabell 4.38 Bedömning av personvalssystemet i olika sociala grupper 1998 (procent)

Fråga "Vad tycker Du om det nya systemet för personval som användes i årets val"?

Social grupp	Bra	Varken eller	Dåligt	Vet ej	Summa procent	Antal personer	Övervikt bra
Kön							
man	44	32	17	7	100	963	+27
kvinnor	47	30	14	9	100	854	+33
Ålder							
18-21	56	25	7	12	100	131	+49
22-30	45	33	13	9	100	304	+32
31-40	41	36	15	8	100	361	+33
41-50	49	26	20	5	100	323	+29
51-60	50	30	15	5	100	296	+35
61-70	43	32	18	12	100	230	+25
71-80	38	32	18	17	100	172	+20
Förvärvsställning							
förvärvsarbetande	47	31	16	6	100	1053	+31
arbetslös	45	29	13	13	100	136	+32
förtidspensionerad	40	32	19	9	100	88	+21
ålderspensionär	41	33	16	10	100	299	+25
studerande	47	27	16	10	100	173	+31
Yrke							
industriarbetare	43	33	14	10	100	278	+29
övriga arbetare	44	33	13	10	100	344	+31
lägre tjänstemän	48	32	15	5	100	157	+33
mellan-tjänstemän	43	33	18	6	100	395	+25
högre tjänstemän	48	28	19	5	100	295	+29
småföretagare	50	27	12	11	100	103	+38
jordbrukare	45	27	23	5	100	40	+22
Utbildning							
grundnivå	41	34	15	10	100	560	+26
mellan	46	33	14	7	100	729	+32
universitet/högskola	50	26	19	5	100	518	+31
Bostadsort							
ren landsbygd	48	30	14	8	100	301	+34
mindre tätort	49	32	12	7	100	451	+37
stad	45	32	16	7	100	796	+29
Sthlm, Gbg, Malmö	40	27	22	11	100	258	+18
Sektor							
offentlig	49	29	15	7	100	688	+34
privat	43	33	17	7	100	1005	+26
Samtliga	46	31	16	7	100	1817	+30

Kommentar: Resultaten omfattar samtliga svarspersoner i 1998 års valundersökning som fick bedömningsfrågan (1 817).

Tabell 4.39 Bedömning av personvalssystemet efter partival 1998 (procent)

Bedömning av personvalet	Partival i riksdagsvalet 1998								Blankt	Icke-röstare	Samtliga
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr			
Bra	38	44	57	56	47	50	48	49	38	45	46
Varken eller	35	33	30	20	31	32	25	27	47	22	31
Dåligt	20	18	7	19	15	11	21	15	9	13	16
Vet ej	7	5	6	5	7	7	6	9	6	20	7
Summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal intervjuade	193	573	81	84	368	179	71	33	34	185	1817
Övervikt bra	+18	+26	+50	+37	+32	+39	+27	+34	+29	+32	+30

Kommentar: Intervjufrågan löd: "Vad tycker Du om det nya systemet för personval som användes i årets val?" Svarsalternativen var mycket eller ganska bra, varken bra eller dåligt och ganska eller mycket dåligt. Andelen bland samtliga som svarade mycket bra var 11 procent mot 5 procent som svarade mycket dåligt.

Något klart majoritetsstöd fanns inte. Andelen väljare som ansåg att det nya systemet för personval var bra var endast 46 procent. Men, å andra sidan, andelen personer som inte tog klar ställning var relativt stor (38 procent), och andelen kritiker var klart lägre än andelen som tyckte reformen var bra. Andelen personer som ansåg att personvalsreformen var dålig var endast 16 procent. Det fanns med andra ord en klar opinionsövertikt för dem som gjorde en positiv bedömning av reformen. Den opinionsövervikten återfanns i alla relevanta samhällsgrupper och i alla partigrupper. Socialt sett var det positiva stödet för reformen något starkare bland kvinnor än bland män och bland unga personer snarare än bland pensionärer. Andra grupper som uppvisade ett något starkare stöd för personvalsreformen än genomsnittet var småföretagare, högutbildade, anställda i offentlig sektor och människor boende på landsbygden. Alla skillnader måste dock betraktas som mycket små utom skillnaden mellan de yngsta och de äldsta bedömningar. Bland förstagångsväljare fanns det en majoritet som ansåg att personvalsreformen var bra (56 procent). Motsvarande siffra var endast 38 procent bland personer mellan 71 och 80 år.

Partipolitiskt återfanns en klar positiv opinionsövertikt för personvalsreformen i alla partigrupper. Stödet var mest utbrett bland centerpartiets och folkpartiets väljare och svagast bland väljare som röstade på vänsterpartiet eller socialdemokraterna. Opinionsövervikten för personvalsreformen återfanns även klart markerad bland icke-röstare och blankröstare. Andelen kritiker mot reformen var t o m något lägre bland icke-röstare än genomsnittligt. Resultaten ger inte stöd för tesen att personvalsreformen kan ha varit en faktor bakom det sjunkande valdeltagandet. Tvärtom indikerar resultatet att personvalet inte hade att göra med raset i valdeltagande. Slutsatsen understryks av resultaten från en öppen fråga till alla icke-röstare i 1998 års valundersökning om varför de inte röstade. Inte en enda svarsperson angav någonting kopplat till personvalet som ett skäl till sin icke-

röstning. Det nya personvalssystemet kan inte utnämnas till syndabock för det låga valdeltagandet 1998.

Värderingen av personvalsreformen har endast ett svagt samband med människors politiska intresse och kunskaper. De mest kunniga och intresserade väljarna tenderar visserligen att vara mest positiva till reformen, men de tenderar samtidigt att vara de mest kritiska. Bland personer med den högsta graden av politiska kunskaper ansåg 52 procent att personvalsreformen var bra mot 22 procent som tyckte den var dålig. Motsvarande siffror bland de politiskt mest okunniga väljarna var 40 procent positiva och 6 procent negativa. En majoritet bland de mest okunniga hade ingen bestämd åsikt (54 procent). Kunskapsmålet är brett och omfattar både personkännedom och grundkunskaper om politiska sakfrågor.

En indikator på att människor inte var helt renons på intresse och kunskaper om personvalet är att de allra flesta bland kritikerna var beredda att argumentera för sin åsikt. Vi frågade helt öppet de personer som ansåg att det nya systemet för personval var mycket eller ganska dåligt, vilka deras viktigaste skäl var. Andelsmässigt är det en liten grupp vi talar om, endast 16 procent av väljarkåren. Men bland dem angav hela 95 procent något skäl. Det vanligaste svaret var att parti bör gå före person, att personfokusering riskerar att skymma de sakfrågor och ideologier som partierna står för. Andelen bland de svarande som angav dylika argument var 22 procent. Det näst vanligaste skälet var att informationen om kandidaterna blir för bristfällig; för dåliga kunskaper om kandidaterna (15 procent). Andra vanliga argument var att fel personer kunde bli invalda genom bl a kupper och manipulation (14 procent), att personvalet gynnade kandidater med pengar (12 procent) och att informationen kring personvalet varit bristfällig (8 procent) eller att reglerna är krångliga och förvirrande (4 procent). Konkreta förslag till förändringar förekom också. Lägre spärrar pekade åtta personer på (3 procent). Lika många argumenterade för strykningar som ett komplement eller som en ersättning för personkrys-

sen. Tre personer argumenterade för möjligheten att kryssa för fler än en kandidat och en person förordade enmansvalkretsar.

Resultaten visar tydligt att kritiska väljare kunde artikulera varför de var negativa till den personvalsreform som genomfördes 1998. Som framgår av vilka argument som framfördes var de flesta kritiker negativa till personvalet som sådant. Men som också

framgår fanns det också kritiker som var positiva till personval, men de var kritiska till utformningen eller ville ha ett än starkare inslag av personval. En detaljanalys med hjälp av andra intervjufrågor visar att cirka 10 procent av dem som ansåg att personvalsreformen var dålig ansåg det därför att de ville ha mer av personval inte mindre.

Tabell 4.40 Åsikt om personval i samband med riksdagsvalen (procent)

Fråga : "Allmänt sett, vad är Din åsikt om personval i samband med svenska riksdagsval? Du kan välja ett bland följande svarsalternativ."

Social grupp	Inget personvalsinslag	Mindre av personvalsinslag	Lagom med personvalsinslag som 1998	Ökat personvalsinslag	Vet ej	Summa procent
Kön						
man	17	12	43	17	11	100
kvinna	17	12	44	11	16	100
Ålder						
18-21	8	16	54	10	12	100
22-30	11	13	52	10	14	100
31-40	15	14	42	14	15	100
41-50	17	11	42	19	11	100
51-60	19	12	41	19	9	100
61-70	23	11	42	14	10	100
71-80	27	9	34	7	23	100
Förvärvsställning						
förfärvsarbetande	16	13	44	16	11	100
arbetslös	13	10	46	14	17	100
förtidspensionerad	23	12	36	13	16	100
ålderspensionär	27	9	37	9	18	100
studerande	11	15	53	9	12	100
Yrke						
industriarbetare	15	11	44	13	17	100
övriga arbetare	17	12	42	10	19	100
lägre tjänstemän	24	10	46	11	9	100
mellantjänstemän	18	12	42	16	12	100
högre tjänstemän	18	12	42	20	8	100
småföretagare	16	13	43	15	13	100
jordbrukare	20	13	40	10	17	100
Utbildning						
grundnivå	21	12	38	11	18	100
mellan	15	13	47	13	12	100
universitet/högskola	16	12	45	18	9	100
Bostadsort						
ren landsbygd	15	13	47	11	14	100
mindre tätort	14	12	45	17	12	100
stad	19	12	43	13	13	100
Sthlm, Gbg, Malmö	20	13	40	14	13	100
Sektor						
offentlig	19	12	44	13	12	100
privat	16	13	42	15	14	100
Samtliga	17	12	44	14	13	100

Kommentar: Resultaten bygger på samma antal intervjupersoner (=1 817) som i tabell 4.38. De fullständiga svarsalternativen var mer utförligt formulerade, se intervjuformuläret fråga 34 och tabell 4.41.

Tabell 4.41 Åsikt om personvalssystemet efter partival (procent)

Åsikt om personvalsinslaget i framtida riksdagsval	Partival i riksdagsvalet 1998								Blankt	Icke röstare	Samtliga
	v	s	c	fp	m	kd	mp	övr			
Inget personvalsinslag bör finnas, endast val av partier	21	22	13	9	13	10	20	18	17	16	17
Ett personvalsinslag bör finnas, men vara mindre än i årets riksdagsval	17	11	14	5	14	11	14	15	18	10	12
Ett personvalsinslag bör finnas, och det var lagom som det var i årets riksdagsval	39	44	51	57	47	50	44	37	44	29	44
Personvalsinslaget bör ökas ytterligare i kommande riksdagsval	13	10	12	17	17	17	11	21	9	16	14
Vet inte	10	13	10	12	9	12	11	9	12	29	13
Summa procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal intervjuade	193	573	81	84	368	179	71	33	34	185	1817

Kommentar: Intervjufrågan löd: "Allmänt sett, vad är Din åsikt om personval i samband med svenska riksdagsval? Du kan välja ett bland följande svarsalternativ."

Övervikten för en positiv bedömning av personvalsreformen var något mer markerad efter valet än före. Andelen personer som ansåg att reformen var bra var 49 procent i eftervalstudien mot 42 procent i förvalstudien. Slutsatsen att erfarenheteten av hur reformen fungerade i praktiken gjorde människor mer positiva kan dock vara förhastad. Procentskillnaden är liten och om vi detaljgranskar resultaten från vår panelstudie under valrörelsen - där samma personer intervjuades både före och efter valet - visar det sig inte ha förekommit någon opinionsförändring i positiv riktning, snarare en svag förskjutning åt det negativa hållet. Bland personer som hade en uppfattning om reformen både före och efter valet gick 6 procent från en positiv hållning till en negativ medan 3 procent gick motsatt väg och blev positiva från att ha varit negativa. Hela 91 procent hade samma bedömning både före och efter valet. Den säkraste slutsatsen är att erfarenheten av personvalet inte påverkade bedömningarna av reformen särskilt mycket.

Att bedöma om personvalsreformen är bra eller dålig säger inte särskilt mycket om vad man mer exakt anser om personval. Analysen av svaren på den öppna frågan om varför man var negativ till reformen visade att det bland kritikerna fanns både människor som inte ville ha några som helst personval och personer som ville öka personvalsinslaget. En mer detaljerad analys av vad människor anser om personval kräver en mer nyanserad intervjufråga. Resultaten från en sådan mer detaljrik intervjufråga återfinns i tabellerna 4.40 och 4.41.

Vi presenterade fyra olika alternativ för svarsalternativen - inget personvalsinslag bör finnas, ett personvalsinslag bör finnas, men vara mindre än i årets

riksdagsval, ett personvalsinslag bör finnas, och det var lagom som det var i årets riksdagsval samt personvalsinslaget bör ökas ytterligare i kommande riksdagsval. Frågan gällde inte personval i allmänhet. Den gällde personval i riksdagsval. Resultaten är mycket samstämmiga över olika sociala grupper. Det klart vanligast svaret var att personvalsinslaget 1998 var lagom. Fyrtiofyra procent avgav det svaret. Få personer tog helt avstånd från personval (17 procent). Ännu färre personer angav att de önskade sig ett ökat personvalsinslag (14 procent). Slår vi samman de personer som inte ville ha något personval med dem som ville ha mindre av personval blir de klart fler än andelen personer som vill öka personvalsinslaget, 29 procent mot 14 procent. Fler vill alltså hellre minska än öka personvalsinslaget. Den populäraste åsikten var dock att behålla den grad av personval som det nyinförda systemet representerar (44 procent).

Mest positiva till det införda systemet var yngre väljare och studerande medan pensionärer var minst positiva. Äldre personer var den grupp som var mest positiva till ett system helt utan personval, dvs till det system som rått under deras livstid (27 procent). En annan grupp som också var jämförelsevis positiv till ett valsystem utan personval var storstadsbor (20 procent).

Tanken på ett system med ett ökat personvalsinslag fick mest stöd bland män, bland medelålders personer, bland högre tjänstemän och bland högutbildade. Men opinionsstödet höll sig även bland dessa grupper endast kring som mest 17-20 procent. Något utbrett folkligt krav på en ytterligare förstärkning av personvalsinslaget vid riksdagsvalen fanns inte 1998.

Den slutsatsen gäller även om vi studerar vilka åsikter de olika partiernas väljare hade (se tabell 4.4). Alla partigrupper uppvisar en opinionsövertikt för det nyinförda systemet. Folkpartiets väljare var mest positiva (57 procent). Andelen personer som inte vill ha något personval eller som ville minska personvalsinslaget var något högre bland väljare som stödde v, s eller mp (kring 35 procent) än bland väljare som röstade på c eller m (27 procent), eller på kd (21 procent), eller på framförallt fp (14 procent). Önskan att öka på personvalsinslaget ytterligare var inte särskilt populärt i någon partigrupp. Stödet varierade mellan som lägst 10 procent (s) och som högst 17 procent (fp, m och kd).

Icke-röstarna hade i allt väsentligt samma åsiktsfördelning som de som gick och röstade. Andelen utan åsikt var dock något högre bland icke-röstare samtidigt som andelen som stödde den genomförda reformen var något lägre än genomsnittet. Skillnaderna är så små att det är svårt att troliggöra att inställning till personvalsreformen kan ha varit någon väsentlig faktor bakom det minskande valdeltagandet 1998.

Åsikterna om personvalets framtid uppvisar ett relativt klart samband med väljarnas politiska kunskaper och engagemang. Inte så att opinionsövertikten för det nyinförda systemet är hotat. Oavsett grad av politiskt intresse, kunskaper eller förtroende är den vanligaste åsikten att personvalsinslaget 1998 var lagom. Det samband som finns märks främst när det gäller stödet för tanken att utöka personvalsinslaget. Det starkaste stödet för att ytterligare öka personvalsinslaget vid riksdagsvalen finns bland personer med ett stort politiskt intresse och goda politikkunskaper. Men det är långt ifrån något majoritetsstöd. Cirka 25 procent bland de mest intresserade och kunniga väljarna förordade ett utökat personval. När det gäller sambandet med politiskt förtroende visar det sig intressant nog vara personer med den lägsta graden av politikerförtroende som är mest positiva till att öka personvalsinslaget (19 procent). Bland väljare med ett högt förtroende för politiker var det endast 10 procent som ville utöka personvalsinslaget.

Ett av målen med personvalsreformen var att på sikt förbättra relationerna mellan väljare och valda och därmed minska politikermissstron. Det syftet började inte uppfyllas redan 1998. Graden av politikerförtroende nådde tvärtom lägre nivåer än någonsin tidigare i valundersökningarnas historia. Det indikerade sambandet mellan lågt politikerförtroende och en önskan om mer personval kan dock antyda att det kan ligga någonting i förhoppningen att personvalet på sikt kan hjälpa till att förbättra tilltron till politikerna. Fast det måste tillstå att förhoppningen vilar på ett tunt underlag. Det relevanta sambandet är svagt.

Den viktigaste slutsatsen från vår analys av väljarnas åsikter och bedömningar av personvalsreformen är att det fanns en klart positiv opinionsövertikt i all läger. Reformen mötte mer beröm än kritik. Den vanligaste åsikten var att personvalsinslaget 1998 var lagom. Det var endast minoriteter som antingen ville ha mindre personvalsinslag eller mer. Personvalsreformen inrymmer inte något allvarligt legitimitetsproblem, åtminstone inte när det gäller opinionsstödet.

Omfattning

Åsikter och bedömningar i all ära, men det mest centrala när det gäller att utvärdera personvalsreformen är naturligtvis själva personröstandet. Och det blev på en viktig punkt en besvikelse för Personvalskommittén. Uppskattningen att 30-50 procent skulle personrösta i riksdagsvalet uppfylldes inte. Utfallet blev endast 29,9 procent; något lägre än utredningens lägsta siffra. Även när det gäller omfattningen på personröstandet i kommun- och landstingsvalen var Personvalskommittén överoptimistisk. Man jämförde med uppskattningen att 30-50 procent skulle personrösta i riksdagsvalen och slog fast: "I de kommunala valen bedöms siffrorna bli högre" (SOU 1993:21 s11). I verkligheten personröstade endast 34,5 procent i kommunvalen och 28,9 procent i landstingsvalen.

Man kan ursäktas de låga siffrorna med att det var första gången som personvalssystemet användes. När människor lär sig kommer personröstandet bli vanligare. En blick på utvecklingen i Danmark inbjuder dock inte till alltför stor optimism. Vartefter danskarna lärt sig har inte andelen personröstare vuxit. Andelen danskar som utnyttjar möjligheten att personrösta i folketingsvalen har inte ökat under de senaste trettio åren. Nivån har hela tiden hållit sig kring eller strax under 50 procent (Mouritzen 1997:280). Vid det senaste danska folketingsvalet 1998 minskade andelen personröstade till 48 procent från 51 procent 1994.⁹⁴ Ett visst stöd för förhoppningen att personröstandet skall bli vanligare kan man dock få om man ser på vad som hände med personröstandet 1998 i de sju svenska kommuner som ingick i experimentet med personval 1994. I sex av dem ökade andelen kommunala personröstare något, i en kommun minskade andelen. I genomsnitt ökade andelen personröstare med 5 procentenheter (Carlström 1999).

En viss optimism kan också väckas av det faktum att den totala andelen väljare som personröstade i något av de tre valen 1998 var 44 procent. Bra nära hälften av dem som gick och röstade 1998 kryssade alltså för något namn på någon valsedel. Om personkryssande är vanebildande har redan nästan halva

⁹⁴ Andelen personröstare har ökat i danska EU-parlamentsval, från 61 procent 1984, över 68 procent 1989 till 78 procent 1994 (Gilljam och Holmberg 1998:89).

väljarkåren påbörjat vanan. Andelen personer som redan 1998 kände sig så vana att de personröstade i alla tre valen var 19 procent. De utgör personröstarnas kärntrupp.

Omfattningen på personröstandet ökade som en följd av valrörelsen. Kampanjen fick som effekt att antalet personröstare blev fler. Andelen personer som uppgav att de tänkte personrösta var endast 21 procent i förvalsstudien. I eftervalsstudien uppgav 28 procent att de hade personröstat. Resultaten från panelstudien under valrörelsen, som omfattade intervjuer med väljare både före och efter valet, visar att fler väljare mobiliserades till att personrösta från att inte ha tänkt att delta i personvalet (16 procent) än som gick motsatt väg och demobiliserades till att avstå från att personrösta efter det att de haft för avsikt att sätta ett personkryss (9 procent).⁹⁵ Andelen stabila personröstare, som avsåg att personrösta när de intervjuades före valet och sedan också gjorde det på valdagen var endast 13 procent. Den stora gruppen väljare var dock de som aldrig övervägde att personrösta och som inte heller gjorde det. Den gruppen omfattade 62 procent i panelstudien. Personvalsreformen levde farligt under valrörelsen. Mobiliseringen räddade reformen från ett stort misslyckande.

Men totalt sett blev inte deltagandet i personvalet 1998 vad reformatörerna hade hoppats och trott. Alla var bjudna men färre kom än vad inbjudarna hade tänkt sig. Omfattningen på personröstandet levde inte upp till förhoppningarna.

Spridning

När det gäller förväntan att personröstningen skulle bli jämnt spridd över olika sociala grupper infriades däremot förhoppningarna bättre. Resultaten i tabell 4.42 visar att röstandet på person var ungefär lika vanligt i de flesta socioekonomiska grupper. Män och kvinnor personröstade lika ofta, liksom anställda i offentlig eller privat sektor och arbetare eller tjänstemän. Arbetslösa personröstade minst lika ofta som förvärvsarbetande – våra siffror pekar t o m på att personkryssande var något vanligare bland arbetslösa än bland förvärvsarbetande. Människor i alla åldrar personröstade lika ofta utom de allra äldsta som avstod något oftare. Personval var lika vanligt bland gifta som bland ensamstående.

På några områden återfinner vi dock vissa skillnader i deltagandet i personvalet. Personröstandet var exempelvis något vanligare på landsbygden än i storstäderna. Det märks tydligast när det gäller de lokala och regionala valen. När det gäller riksdagsvalet finns

inget samband i valundersökningsmaterialet. Ser vi på resultaten från SOM-undersökningen framkommer dock att personröstningen var vanligare på landsbygden än i storstäderna, 33 respektive 27 procent personröstade i riksdagsvalet 1998 enligt SOM-data.⁹⁶ Personröstandet var också något vanligare bland högutbildade än bland lågutbildade. Ett resultat som också Johansson fann 1994 och Gilljam 1995 (Johansson 1996:198, Gilljam 1998:71). Kyrkofolket som regelbundet går till gudstjänst personröstade oftare än människor som aldrig går i kyrkan, 44 procent mot 26 procent. Två grupper som uppvisade bland de högsta andelarna personröstare var småföretagare och jordbrukare. I absolut topp låg jordbrukarna med 44 procent som personröstade i riksdagsvalet 1998.

En annan grupp som också personröstade något mer ofta än genomsnittet var invandrare som blivit svenska medborgare. Antalet svars personer i gruppen är begränsat (105 personer), men bland dem personkryssade 33 procent. Andelen var ungefär densamma oavsett om de ursprungligen kom från ett nordiskt land, från ett land i Europa utanför Norden eller från ett land utanför Europa.

Personröstningen var inte lika jämnt spridd över de olika partierna. Väljare som röstade på något parti till vänster tenderade att personrösta mindre ofta än borgerliga väljare (se tabell 4.43). Andelen personröstare i riksdagsvalet höll sig kring 26-27 procent för v-, s- och mp-väljare. Bland moderat- och folkpartiväljare var andelen personröstare något högre, 30 respektive 34 procent. Flest personröstare återfanns bland väljare som röstade på kristdemokraterna och centerpartiet, 38 respektive 41 procent. Centerpartiets och kristdemokraternas tätplacering är inte överraskande. Samma partier uppvisade höga andelar personröstare såväl i de kommunala experimenten 1994 som i EU-parlamentsvalet 1995 (Johansson 1996:199, Gilljam 1998:75).

Skillnaderna i benägenheten att delta i personvalet mellan olika partiväljare skall inte ses som ett stort demokratiskt problem. Men helt problemfritt är det inte. I den mån personröstande på sikt för med sig allt det goda som diskuterats – till exempel bättre kontakter mellan väljare och valda och ett ökat politikerförtroende – kommer de godheterna främst att tillfalla partier som har många personväljare. I ett längre perspektiv kan alltså skillnader i utnyttjandet av per-

⁹⁵ En mindre grupp väljare (11 procent) som angav att de *kanske* skulle personrösta har i analysen förts till gruppen som angav att de inte skulle personrösta.

⁹⁶ Data kommer från 1998 års nationella SOM-undersökning som till dels omfattade ett urval på 5 600 personer, till dels ett urval på 2 800 personer. Svarsfrekvensen var 70 procent. SOM-studierna genomförs på senhösten varje år i form av enkätstudier, se Holmberg och Weibull 1999.

Tabell 4.42 Andel personröstare i olika sociala grupper 1998 (procent)

Social grupp	Andel som uppgav personröst i:		
	riksdagsvalet	kommunvalet	landstingsvalet
Kön			
man	29	35	28
kvinna	28	35	27
Ålder			
18-21	30	29	24
22-30	32	34	27
31-40	26	34	25
41-50	31	38	28
51-60	30	40	34
61-70	29	37	27
71-80	21	26	20
Förvärvsställning			
förvärvsarbete	30	38	30
arbetslös	36	39	33
förtidspensionerad	28	41	31
ålderspensionär	25	33	23
studerande	30	30	22
Yrke			
industriarbetare	25	31	27
övriga arbetare	26	32	28
lägre tjänstemän	26	38	23
mellantjänstemän	32	42	31
högre tjänstemän	30	33	27
småföretagare	35	48	37
jordbrukare	44	45	44
Utbildning			
grundnivå	23	32	23
mellan	30	38	29
universitet/högskola	34	38	32
Civilstånd			
gift/sambo	29	37	29
ensamstående	30	34	26
Bostadsort			
ren landsbygd	31	40	34
mindre tätort	30	44	32
stad	28	34	26
Sthlm, Gbg, Malmö	31	27	22
Sektor			
offentlig	30	38	30
privat	28	36	28
Kyrkogång			
minst varje månad	44	47	45
2-11 gånger om året	31	40	31
en gång om året	27	38	27
aldrig	26	30	23
Samtliga	28,5	35,1	27,1

Kommentar: Procentbasen har definierats som samtliga väljare som fått frågan om personröstning och som röstade på något parti, totalt 1984 personer för riksdagsvalet, 1 927 för kommunvalet och 1 859 för landstingsvalet. Enbart svenska medborgare ingår i analysen. Personer som besvarat frågan om personröstning med vet ej ingår inte i procentbasen.

sonvalsmöjligheten mellan olika partiers väljare få konsekvenser för hur systemet fungerar. Tilltron kan öka för partier med många personröstare. Övriga partier kan tvärtom få uppleva en ökad misstro.

Men även om personvalets alla godheter inte realiserats skulle förmodligen ett personvalssystem med mycket stora skillnader i personröstande mellan olika partiers väljargrupper ha svårt att överleva. En deltagandekanal som endast utnyttjas av vissa partiers väljare och inte av andras skulle få legitimitetsproblem. Personkryssande är visserligen frivilligt men

utnyttjandet får inte skilja sig allt för mycket åt. De partiskillnader som återfanns i valet 1998 kan dock knappast sägas utgöra något problem på kort sikt. Speciellt inte som det går att visa att skillnaderna till stor del hade att göra med inställningen till personval. Väljare som är negativa till fenomenet personval har en mindre benägenhet att personrösta än väljare som är positiva. Och som vi såg tidigare var en negativ attityd något vanligare bland väljare till vänster än bland borgerliga väljare.

Tabell 4.43 Andel personröstande i olika partier i 1998 års riksdags-, kommun- och landstingsval (procent)

Parti	Riksdagsval	Kommunval	Landstingsval
v	27	35	27
s	26	32	25
c	41	49	38
fp	34	44	30
m	30	40	30
kd	38	37	31
mp	27	34	22
Samtliga	29,9	34,5	28,9

Kommentar: Siffrorna är en del av den officiella valstatistiken och kommer från Riksskatteverkets valenhet.

Tabell 4.44 Sambandet mellan personröstning i riksdagsvalet 1998 och bedömning av person-valssystemet respektive åsikt om graden av personval (procent)

Bedömning/åsikt	Procentandel personröstare	Antal personer
Bedömning av personvalssystemet		
bra	38	720
varken eller	22	497
dåligt	22	255
Åsikt om grad av personval i riksdagsval		
inget personvalsinslag	18	270
mindre personvalsinslag än 1998	23	194
lagom personvalsinslag som 1998	33	712
ökat personvalsinslag	43	217

Kommentar: Frågor-
nas konstruktion redovisas i tabellerna 4.38 och 4.40.

Resultaten i tabell 4.44 visar mycket tydligt att väljare som var kritiska till det nya personvalssystemet och som var negativa till personval hade en klart mindre benägenhet att personrösta än väljare som var positiva och som hellre ville ha mer av personval än mindre. Andelen personröstare i riksdagsvalet 1998 var endast 18 procent bland dem som överhuvudtaget inte ville ha personval mot hela 43 procent bland dem som ville ha mer av personval. En implikation av resultatet är att andelen personröstare kommer att öka mer eller mindre automatiskt om det nuvarande svaga motståndet mot personval minskar än mer. Och motståndet kommer att minska om attityderna till personval förändras enligt social inlärningsteori som säger att bekantskap och vana vid ett fenomen ofta leder till ökad acceptans.

Det förväntade och i många avseenden centrala sambandet mellan politiskt engagemang och personröstande återfanns vid valet 1998. Engagerade väljare personröstade mest. Demokratins mest aktiva, förtroendefulla, engagerade och kunniga väljare var de som i störst utsträckning anammade den nya deltagandekanalen. Oengagerade, okunniga och misstroende väljare var sämre på att utnyttja den nya personvalsmöjligheten. Resultaten i tabell 4.45 visar att skillnaderna i vissa fall var relativt stora.

Bland väljare med ett mycket stort politiskt intresse personröstade 42 procent. Motsvarande andel

bland väljare med lägsta graden av politiskt intresse var 25 procent. Andelen personröstare var hela 45 procent bland den lilla gruppen väljare som hade ett mycket stort förtroende för politiker. I den mycket större gruppen väljare som tvärtom hade ett mycket litet förtroende för politiker var andelen personröstare 27 procent. Bland de politiskt mest kunniga väljarna utnyttjade 35 procent möjligheten att personkryssa. Bland de mest okunniga var motsvarande andel 27 procent. Alla samband och skillnader går i förväntad riktning, men kanske kan man förvånas något av att de inte är större än de är. Varför, kan man fråga sig, personröstade inte ännu fler bland politiskt intresserade och kunniga väljare. Andelar kring 35-45 procent är inte direkt imponerande

En tröst i sammanhanget kan dock vara att data från SOM-undersökningen visar att personvalsreformen fungerar som väntat i det civila samhället, dvs att aktiva föreningsmännskor personröstade något oftare än andra; inte mycket mer men några få procenten heter mer. Människor som t.ex. går på möten eller har uppdrag i kulturföreningar och idrottsföreningar personkryssade något mer än genomsnittet. Det civila samhällets aktivister är också något mer aktiva än genomsnittet i det nya personvalssystemet.

Tabell 4.45 Andel personröstare i riksdagsvalet 1998 efter politisk kunskap, politiskt förtroende och politiskt intresse (procent)

	Procentandel personröstare	Antal personer
Politisk kunskap		
mycket dålig	27	106
ganska dålig	25	297
medel	28	518
ganska god	33	425
mycket god	35	216
Politikerförtroende		
mycket stort	45	29
ganska stort	33	566
ganska litet	27	924
mycket litet	27	253
Politiskt intresse		
mycket stort	42	201
ganska stort	30	863
inte särskilt	25	634
inte alls	25	87

Kommentar: Kunskapsmättet bygger på en serie frågor om personkännedom och kunskaper om politiska sakfrågor.

Klart mest aktiva av alla var medlemmar i politiska partier. Bland medlemmar med någon form av uppdrag i ett politiskt parti personröstande inte mindre än 63 procent. Partimedlemmar som brukar gå på möten personkryssade till 50 procent. Partimedlemmar tenderade mer att utnyttja den ytterligare kanal till påverkan av kandidatutvalet som personvalsreformen innebär. Det betyder att många tog chansen att inte bara påverka kandidatsammansättningen vid nomineringsmöten och medlemsomröstningar utan också via det nya personvalet. Två chanser är bättre än en om man är engagerad.

Enkelt sammanfattat visar resultaten att personröstandet 1998 var förhållandevis jämnt spritt där det borde vara jämnt spritt, dvs över olika sociala grupper. Och att det var ojämnt spritt där det borde vara ojämnt spritt, dvs över grupper med olika politiska kunskaper och engagemang. Personröstande var vanligare bland politiskt engagerade och kunniga väljare. Personröstande var också vanligare bland personer som gillade personval. Den principiella inställningen till personval var en av de viktigaste förklaringsfaktorerna bakom deltagande eller inte deltagande i 1998 års personval. Den relativt lilla gruppen väljare som ogillade det nya personvalssystemet personröstade i mycket liten utsträckning.

Kvalitet

Väljare som inte deltog i personvalet – som röstade på ett parti, men som inte kryssade för någon kandidat – avslöjar mycket tydligt vad som var det största problemet med personvalet såsom det fungerade 1998. Det största problemet var att väljarna hade för dålig information om de kandidater de skulle välja emellan. När väljare som inte personkryssade tillfrågades om vilka de viktigaste skälen var till att de inte

personröstade i riksdagsvalet var det klart vanligaste svaret att de visste för lite om kandidaterna. Hela 53 procent av dem hänvisade till otillräckliga kunskaper om kandidaterna. Resultaten i tabell 4.46 visar att övriga skäl (ointresse, svårt att välja, krångligt, betydelselöst mm) endast angavs av några enstaka procent. Det enda andra skäl som också nämndes med någon större frekvens var att man var negativ och motståndare till personval (28 procent).

Båda skälen förefaller högst förnuftiga. Det är inte lätt att delta i något när man inte vet någonting om de alternativ man förväntas välja emellan. Likaså är det inte lätt att delta i något man principiellt är emot. Den förstnämnda större gruppen kan antagligen rekryteras till att delta i framtida personval om kandidatinformationen blir bättre. Den senare gruppen av personvalsmotståndare blir svårare att få med.

Väljarnas klagan över att de inte kände till kandidaterna hade fog för sig. I valundersökningarna har vi sedan 1956 undersökt i vilken utsträckning som väljare känner till kandidaterna på valsedlarna. Resultaten utgör en dyster läsning (se figur F4.18). Andelen partiväljare som åtminstone kan namnge en riksdagskandidat i den egna valkretsen har minskat över tid. Kandidatkännedomen på den gamla andrakammartiden var bättre än under den moderna enkammarriksdagens tid. Vid andrakammarvalet 1956-68 när ledamöterna hade bostadsband, dvs bodde i sin egen valkrets, kunde cirka 55-60 procent av partiväljarna namnge någon kandidat på valsedeln i eftervalsundersökningarna. Vid valet därefter under perioden 1973-98 har andelen partiväljare som kan uppge namnet på åtminstone en riksdagskandidat i den egna valkretsen aldrig varit över femtio procent. Den har hållit sig mellan 44-49 procent, med valet 1998 uppvisande 44 procent, ungefär samma nivå som 1991 (44 procent) och

1994 (45 procent). Personvalspremiärens utmärks alltså av ungefär samma grad av kandidat-känndom som vid de tidigare valen under 1990-talet. Någon förbättring i kandidat-känndomen innebar inte det första personvalet.

Valrörelsen tycks dock ha haft en viss kunskaps-uppbyggande effekt. Andelen personer som kunde namnge någon kandidat var något högre i eftervalsstudien än i förvalsstudien, 44 procent mot 36 pro-

cent. Jämfört med valrörelserna 1985, 1991 och 1994 var kunskapseffekten större 1998. Jämfört med tidigare valrörelser på sextio- och sjuttiotalen var dock den kunskapshöjande effekten av 1998 års valrörelse klart mindre. Vid valet 1960 ökade t.ex. andelen partiväljare som kunde namnge en kandidat från 23 procent i förvalsstudien till 55 procent i eftervalsstudien (Holmberg 1993:33).

Tabell 4.46 Skäl för att inte personrösta i riksdagsvalet 1998.

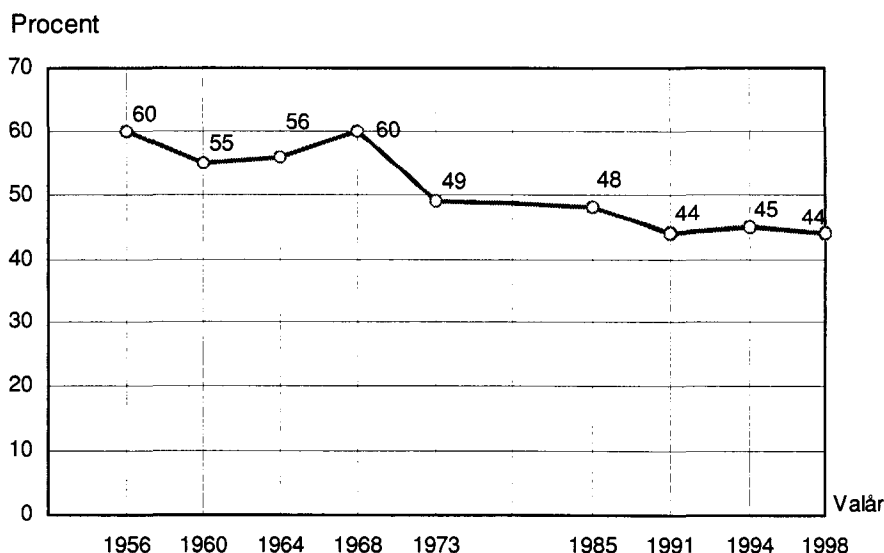
Andel svars personer som på en öppen intervjufråga angav respektive skäl (procent)

Fråga: "Vilka var de viktigaste skälen till att Du inte personröstade i riksdagsvalet?"

Skäl	Procent
Otillräckliga kunskaper om kandidaterna	53
Motståndare till personval	28
Svårt att välja	8
Ej intresserad av personval	6
Saknar betydelse, spärren för hög	2
Fanns inga bra kandidater	2
Personvalet krångligt	2
Övriga skäl	6
Antal svars personer	491

Kommentar: En liknande tabell med resultat från EU-parlamentsvalundersökningen 1995 återfinns i Gilljam 1998:80. Procentbasen har definierats som antalet icke-personröstande partiväljare som besvarade intervjufrågan i eftervalsstudien. Andelen icke-personröstare som besvarade frågan var 87 procent. Siffrorna summerar inte till hundra procent eftersom svars personerna kunde ange flera skäl.

Figur F4.18 Andel väljare som kan uppge namnet på åtminstone en riksdagskandidat i den egna valkretsen 1956-1998 (procent)



Kommentar: Åren 1956-1964 gällde intervjufrågan namn på det egna partiets valsedel medan frågan fr.o.m. 1968 gäller samtliga partiets valsedlar. Resultaten omfattar enbart partiröstande och är hämtade från eftervalsstudierna. Bortsett från år 1956 och 1960 är inte resultaten kontrollerade för nämnande av felaktiga namn. Kontroller år 1968 och 1991 tyder på att resultaten för valen 1964-1994 skall justeras ned med cirka 5-8 procentenheter och man vill uppskatta andelen väljare som anger åtminstone ett korrekt kandidatnamn. En kontroll 1998 visar att andelen svars personer som uppgav minst ett korrekt kandidatnamn var 32 procent.

Bland de väljargrupper som har en speciellt bristfällig kandidat-känndom återfinns unga väljare (endast 29 procent kunde namnge en kandidat), storstadsbor (27 procent), invandrare som blivit svenska medborgare

(22 procent) och personer utan politiskt intresse (16 procent). Mönstret känns igen från tidigare val. Precis som tidigare är också kvinnor något mindre kunniga om kandidatnamn än män (35 respektive 41 procent),

liksom lågutbildade har mindre kandidat-kännedom än högutbildade (36 respektive 40 procent). Skillnaderna har dock i båda fallen blivit klart mindre än de var längre tillbaka i tiden (Holmberg 1993:34-35). Partimässigt var centerpartiets väljare, precis som oftast i tidigare val, bäst på att känna till kandidatnamn. Nästan hälften av centerpartiets väljare uppgav ett kandidatnamn (47 procent).

Sämst på kandidat-kännedom var vänsterpartiets väljare med endast 32 procent som angav något namn.⁹⁷

De siffror över graden av kandidat-kännedom som vi hittills diskuterat har inte varit korregerade för nämnande av felaktiga namn. Om vi gör en sådan korrigering för resultaten från 1998 blir andelen partiväljare som korrekt kan uppge något kandidatnamn i den egna valkretsen endast 32 procent, hela 12 procentenheter lägre än den okorrigerade siffran på 44 procent. Exempel på fel som begås är att nämna partiledaren eller olika kommunpolitiker.

Om vi också inkluderar icke-röstarna i analysen och ser på graden av korrekt kandidat-kännedom i hela valmanskåren blir resultatet något sämre, 30 procent istället för 32.⁹⁸ Internationellt sett är en korrekt kandidat-kännedom på 30 procent inte särskilt imponerande. Många länder kan uppvisa bättre siffror, speciellt länder med majoritetsval i enmansvalkretsar, men också länder med proportionella valsystem i flermansvalkretsar (IDEA 1997). I det internationella forskningsprojektet *Comparative Study of Electoral Systems* (1999) har man börjat att samla in jämförbara resultat kring väljares kandidat-kännedom. Preliminära siffror från valundersökningar i ett tiotal länder under perioden 1996-98 visar på klart högre andelar medborgare som korrekt kunde ange namnet på åtminstone en kandidat i den egna valkretsen i majoritetsvalsystem än i system med proportionella val. I majoritetsvalsystemen kunde i genomsnitt 52 procent av valmanskåren korrekt namnge någon kandidat. I system med proportionella val i flermansvalkretsar var motsvarande siffra endast i genomsnitt 38 procent. I majoritetsvalsystem som Australien, USA och Storbritannien kunde 58, 52 respektive 60 procent korrekt namnge någon kandidat. I länder med proportionella valsystem som Spanien, Polen och Rumänien var kandidat-kännedom sämre, 26, 38 respektive 30 procent. Det vill säga på ungefär samma nivå som kandidat-kännedom i Sverige (30 procent). Den låga nivån på kandidat-kännedom i Sverige är med andra

ord inte överraskande. Den är tvärtom rätt typisk för politiska system som det svenska med proportionella val i flermansvalkretsar.

En mycket påtaglig illustration till att den svenska kandidat-kännedom är mycket bristfällig är att endast cirka hälften av personröstarna i riksdagsvalet kunde uppge något kandidatnamn i den egna valkretsen (53 procent). Bland väljare som inte personröstade var kandidat-kännedom sämre, men inte radikalt sämre; 36 procent bland dem namngav någon kandidat. Om vi specificerar uppgiften ännu mer och undersöker hur stor andel av personröstarna som kunde namnge vem de hade personkryssat för, visar det sig också vara enbart cirka hälften som kunde uppge ett namn. I eftervalsintervjuerna kunde endast 59 procent uppge namnet på den kandidat de kryssat för. Resultaten var inte bättre i undersökningen före valet. Bland väljare som angav att de avsåg att personrösta i förvalsstudien kunde endast 49 procent namnge den kandidat de tänkte stödja.⁹⁹ Att osäkerheten måste ha varit stor illustreras av att endast 66 procent av dessa kandidat-kunniga väljare med en avsikt att personkryssa verkligen personröstade på valdagen. En tredjedel av dem gick och röstade utan att fullfölja sin avsikt att stödja en speciell kandidat.

Resultaten demonstrerar inte bara att kandidat-kännedom var högst bristfällig när personvalet hade sin premiär 1998. De visar också att kandidat-kännedom inte var en nödvändig kunskap för att kunna personrösta. Uppenbarligen personröstade många väljare utan att veta namnet på den kandidat de röstade på. Andelen väljare som personröstade bland personer som hade någon form av kandidat-kännedom var 38 procent. Motsvarande siffra bland väljare utan kandidat-kännedom var så hög som 23 procent. Graden av övervägd reflektion inför personröstningen kan inte ha varit särskilt stor om väljaren inte ens kom ihåg namnet på den kandidat som fick krysset. Kunskapsmässigt var personröstare som inte kunde uppge vem de röstat på mindre kunniga än personröstare som kom ihåg vem de kryssat för. Den förra gruppen rymde endast 13 procent med politiska kunskaper på högsta nivå på vårt kunskapsindex. Motsvarande andel i den senare gruppen var 21 procent.

Tillfälligheter och snabba intryck under valrörelsen kan naturligtvis ha spelat in när det gäller om man personkryssade eller inte. Men andelen personröstande var inte högre bland de lättrorliga väljare som bytte parti under valrörelsen, eller bland väljare som bytte parti 1998 jämfört med 1994. Resultatet var snarare det omvända. Andelen personröstare var 26 procent bland partibytarna under valrörelsen och 25

⁹⁷ Resultaten för olika grupper och partiers kandidat-kännedom gäller hela urvalet 1998, dvs förvals- och eftervalsundersökningarna sammanslagna.

⁹⁸ Resultaten gäller för eftervalsstudien. Motsvarande andel personer som korrekt kunde ange någon kandidat i förvalsstudien var 26 procent.

⁹⁹ Resultaten har inte kontrollerats för om det namn som uppges verkligen förekom på det relevanta partiets valsedel i den aktuella valkretsen.

procent bland partibytarna mellan valen, i båda fallen något lägre siffror än andelen personröstare bland stabila väljare, 30 respektive 29 procent.

Många personröstare hade dåliga kandidatkunskaper, men de var alltså inte mer rörliga mellan partierna än andra väljare. Snarare tvärtom. Det resultatet kan tyda på att andelen väljare som bytte parti under intryck av någon attraktiv kandidat i ett annat parti var begränsad 1998. Mellanparti-personval blev kanske trots allt så ovanliga som personvalets konstruktörer hade hoppats på. Ett sätt att analysera frågan är att studera sambandet mellan partisympati och partival bland personröstare och icke-personröstare. Svenska väljare röstar till cirka nittio procent på det parti de identifierar sig med och tycker bäst om (Holmberg 1994:97). Taktiskt röstande för att rädda in något parti i riksdagen är en av förklaringarna till att sambandet inte är hundra procent. Mellanparti-personröstande skulle kunna vara ett annat skäl till att avvika från ens bästa parti och tillfälligt stödja ett annat parti som lanserat någon populär kandidat. Om vi jämför kopplingen mellan partisympati och partival för personröstare och icke-personröstare visar det sig emellertid att det inte är någon skillnad i graden av partiavvikelse. I båda fallen var andelen väljare som inte röstade på sitt bästa parti bra nära exakt densamma, 13 procent för personröstare och 12 procent för icke-personröstare. Resultaten bygger på ett begränsat antal svarspersoner, speciellt bland personröstarna. Därför är det tillfredställande att resultaten blir desamma om vi genomför analysen på SOM-data, 12 procent som inte röstade på sitt bästa parti bland både personröstare och icke-personröstare.

En mycket detaljerat studium av den lilla grupp svarspersoner om sexton väljare som inte röstade på sitt bästa parti utan på något annat parti, och som uppgav namnet på den kandidat de personröstade på, visar dock på ett visst mönster. Inte mindre än fyra av de sexton svarspersonerna var moderater som röstat på kristdemokraterna och kryssat för Alf Svensson. Övriga tolv personer uppgav andra och olika kandidater som de hade kryssat för. Resultatet antyder att kristdemokraternas taktik att sätta upp Alf Svensson på någon valsedel i samtliga valkretsar kan ha vunnit röster åt partiet. Men resultatet visar också att det

krävdes en populär partiledare för att på marginalen åstadkomma något litet mellanparti-personröstande.

En analys av hur väljarna själva motiverade sina partibytten ger ytterligare tyngd åt slutsatsen. Endast en enda svarsperson anförde några personskäl som orsak till partibyte, andra än sådana skäl som hade med partiledarna att göra. Men hänvisningar till partiledarna förekom relativt ofta. Sammanlagt 15 procent av alla partibytare som uppgav något skäl för sitt partibyte 1998 hänvisade till någon partiledare som hade stött bort eller attraherat. Det är en något högre siffra än vid de senaste valen, men inte något rekord. I valet 1985 med Westerbergeffekten pekade 26 procent av partibytarna på partiledarnas betydelse (Gilljam 1993:20). Som alltid i svenska val motiverar de allra flesta väljare sitt partivalsbeteende med ideologiska skäl eller åsikter i olika sakfrågor (Gilljam och Holmberg 1995:47-48).

Men sakfrågor och ideologier stod inte i centrum när väljarna skulle motivera sitt personröstande 1998. Resultaten i tabell 4.47 visar mycket tydligt att andra skäl låg bakom deltagandet i personvalet. Mikael Gilljam kunde visa att när väljarna själva fick motivera sitt personröstande i EU-parlamentsvalet 1995 var kandidaternas åsikter den enskilt viktigaste faktorn bakom personvalet (Gilljam 1998:77). Men det var uppenbarligen något speciellt för just det valet med en dominerande EU-fråga. Vid riksdagsvalet 1998 var det endast 8 procent av personröstarna som hänvisade till någon sakfråga eller ideologisk position som skäl för sin personröst. De vanligaste skälen handlade istället om kandidaternas grupptillhörighet eller personliga egenskaper (30 respektive 28 procent)

Den personliga egenskap som oftast hänvisades till var den ytligaste tänkbara – att svarspersonen kände till kandidaten/namnet. Åtta procent av personröstarna motiverade sitt kryss på det sättet. Lite mer substantiella egenskaper som att kandidaten var pålitlig eller kunnig hänvisades mer sällan till; 6 procent gjorde det både när det gäller pålitlighet och kompetens. Å andra sidan var det mycket få personröstare som pekade på mer affektiva faktorer som att kandidaten var sympatisk eller inspirerande. Endast 3 procent av personröstarna angav känslöskäl av det slaget.

Tabell 4.47 Skäl för att personrösta i riksdagsvalet 1998. Andel svars-personer som på en öppen intervjufråga angav respektive skäl (procent)

Fråga: "Vilka var de viktigaste skälen till att Du personröstade i riksdagsvalet?"

Skäl	Procent
Kandidatens grupptillhörighet	30
region/ort	15
kön	9
yrke/klass	6
ålder	4
Kandidatens personliga egenskaper	28
kände till personen/namnet	8
pålitlig	6
kompetent	6
sympatisk	3
Personval är bra	11
Kandidaten var bäst	11
Kandidatens politiska åsikter	8
Rättighet/plikt att rösta	8
Ville få personförändring	7
Övriga skäl	9
Antal svars-personer	210

Kommentar: En liknande tabell med resultat från EU-parlamentsvalundersökningen 1995 återfinns i Gilljam 1998:77. Procentbasen har definierats som samtliga personröstare som besvarade frågan i eftervalsstudien. Andelen personröstare som fick frågan och avgav svar var 88 procent. Siffrorna summerar inte till hundra procent eftersom fler än ett skäl kunde uppges.

Hänvisningar till kandidaternas grupptillhörighet handlade oftast om vilken region eller del av valkretsen som kandidaten kom ifrån (15 procent). Övriga grupppreferenser var mer ovanliga, 9 procent nämnde kön, 6 procent yrke eller klass och 4 procent ålder. De allra flesta som gjorde en grupphänvisning anförde inget annat skäl, vilket skulle kunna tolkas som att det i många fall var fråga om kategoriröstning snarare än personröstning (Gilljam 1998:76).

En majoritet av väljarna 1998 kände inte till några kandidater. Av svaren på vår öppna personröstningsfråga att döma var kunskaperna om kandidaterna mycket tunna även bland den minoritet som trots allt personröstade i valet. Då är det inte så underligt att endast 8 procent anförde ideologiska eller sakfrågepolitiska skäl till personröstningen. Att kunna åsiktsrösta kräver kunskap om kandidaterna, vad de står för i olika frågor och kanske också vad de har gjort tidigare. En analys av sambandet mellan väljarnas åsikter i ett trettiofemtals sakfrågor och benägenheten att personkryssa bekräftar personröstarnas egna utsaga – personkryssande 1998 hade mycket sällan att göra med åsikter i politikens sakfrågor.

Eftersom personröstning sker inom partierna bör analysen också genomföras inom partierna. Att två av svensk politikens klassiska konfliktdimensioner – vänster-höger och kristna värden – uppvisar ett visst samband med benägenheten att personrösta i hela väljarkåren säger inte så mycket mer än vi redan vet, dvs att personröstningen var vanligare förekommande bland borgerliga väljare än bland väljare till vänster. Borgerliga väljare befinner sig till höger på vänster-

högerdimensionen och tenderar att uppfatta kristna värden som mer centrala än socialistiska väljare. En multipel regressionsanalys med vänster-högerposition, inställning till ett samhälle som satsar mer på kristna värden och åsikt om graden av personval visar att de båda förstnämnda ideologiska faktorerna har en mindre effekt på benägenheten att personrösta än den principiella synen på personval. En svag indirekta effekt av vänster-högerposition på tendensen att personrösta finns via åsikten om personval. Någon motsvarande indirekt effekt av den kristna dimensionen finns inte. Personröstningen 1998 kan alltså till en del och indirekt sägas ha varit betingad av vänster-högerideologi men inte av kristna värderingar. Men mest påverkad var personröstningen av hur man såg på personval som sådant.

En systematisk genomgång – inom vart och ett av partierna – av kopplingen mellan väljarnas personkryssade och åsikter i olika sakfrågor visar i en klar majoritet av fallen på inga eller endast insignifikanta samband. De få samband som kunde upptäckas är dock inte utan intresse. De avslöjar ett visst mönster. I samtliga partier fanns en tendens att väljare med åsikter i samklang med de officiella partilinjerna personröstade något oftare än väljare med partiavvikande uppfattningar. Personröstning var något vanligare bland åsiktsmässiga partilöjaler än bland åsiktsmässiga partiavvikare.

Bland vänsterpartister och socialdemokrater personröstade t.ex. väljare som var emot skattesänkningar något mer ofta än väljare som var positiva till att sänka skatten. Inom folkpartiet var personröstning

vanligare bland EMU-anhängare än bland EMU-motståndare. Inom både folkpartiet och moderaterna personkryssade väljare som vill satsa på ett samhälle med kristna värderingar oftare än väljare som var mer skeptiska till ett sådant samhälle. Bland miljöpartister var personröstning något vanligare bland personer som ville skära ned på försvarsutgifterna än bland väljare som inte ville banta på försvaret. Miljöpartister som var positiva till ett mångkulturellt samhälle personkryssade också oftare än miljöpartister som var mer tveksamma till ett dylikt samhälle. Det enda undantaget från regeln att partilöjalister personröstade oftare än partiavvikare skulle kunna vara kristdemokraterna vad gäller EU-frågan. Kristdemokratiska EU- och EMU-motståndare personröstade oftare än kristdemokratiska EU/EMU-anhängare.

Slutsatsen vad gäller kvaliteten på personröstningen 1998 kan inte bli annat än övervägande negativ, åtminstone när det gäller riksdagsvalet som har stått i centrum för intresset i detta kapitel. När färre än hälften av väljarna kan namnge någon enda kandidat som de hade att välja emellan och endast hälften av dem som deltog i personvalet kan namnge vem de kryssade för, är det inte svårt att inse att personvalet inte fungerade som det var tänkt. Att sedan kunskapen om kandidaterna som personer och politiker tycks ha varit mycket tunn hos de personröstare som kände till något om namnen understryker bara ytterligare att personvalet 1998 utkämpades i en dimma av okunskap. Men inte okunskap om hur man kryssade och andra praktiska ting. Mycket få svarspersoner klagade på att personvalet var krångligt eller svårförståeligt. Väljarna kände till grunderna i det nya personvalssystemet. En kunskapsfråga i 1998 års valundersökning visade t.ex. att 88 procent visste att man inte behövde kryssa för en kandidat, dvs att personvalet var frivilligt. En Sifo-undersökning utförd för Riksskatteverket i samband med valet 1998 visade att endast 3 procent av de väljare som inte personröstade hänvisade till att de inte visste hur det gick till (Carlström 1999). Dimman 1998 gällde alltså inte själva personvalet utan kandidaterna. De var i de flesta fall helt okända.

Okända kandidater ger inget personval

Man kan knappast personrösta med gott samvete om man inte vet vem man röstar på. De flesta svenskar kände inte till någonting om kandidaterna 1998, därför röstade de bara på parti och inte på någon person. Ett högst hedervärt beteende kan man tycka. Man kan undra mer över de många personröstare som satte ett kryss utan att ens känna till namnet på den de röstade på. De utgjorde cirka hälften av alla personröstare i riksdagsvalet.

Ett sätt att förklara - eller om man så vill bortförklara - att så få väljare kunde namnge några kandida-

ter är att hänvisa till kognitiv psykologi och amerikanska forskningsresultat kring väljares förmåga att minnas konkret information som kandidatnamn och andra politiska fakta de översköljs med under en valrörelse. Forskningen visar att väljarnas minne tenderar att var kort. Konkret information förflyktigas snabbt. Men det behöver inte innebära att informationen inte gjort sin verkan; att effekter av framförallt affektiv natur kan kvarstå även om den konkreta kunskapen försvunnit in i glömskan. Forskning i USA har demonstrerat att sådana informationsprocesser kan förekomma (Lodge m fl 1995, Rahn m fl 1994). Den aktuella teorin kallas på amerikanska 'The on-line model of information processing'. Om den stämmer kan väljarnas bristfälliga kandidat-kännedom ha varit bättre och mer affektivt verkningsfull när det verkligen begav sig under själva valrörelsen än vi kan mäta efter valet. Men den kognitiva psykologin får förlåta; det är svårt att förklara bort att mer än halva väljarkåren inte kunde namnge en enda kandidat och att hälften av den mindre grupp väljare som deltog i personvalet inte kom ihåg vem de röstat på.

Det nya personvalssystemet möttes 1998 av klart mer positiva än negativa sentiment bland väljarna. Personvalet hade stöd av en klar opinionsövertikt i alla sociala och politiska grupper. De positiva förväntningarna inför premiären grusades dock för stora delar av väljarkåren i och med att kandidaterna förblev okända för dem. Nära hälften av de väljare som inte personröstade utpekade bristande kännedom om kandidaterna som det viktigaste skälet till att de avstod från att personkryssa. Bristande information om valalternativen hindrade många väljare från att personrösta. Premiären för det nya personvalssystemet i Sverige blev inte lyckad. Personval med okända kandidater är ingen höjdare.

Litteratur

- Aardal, Bernt i samarbete med Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Frode Berglund 1999. *Vælgere i 90-årene*. Oslo: NKS-Forlaget.
- Aardal, Bernt 1999. "Et urolig velgerfolk". I Aardal, Bernt i samarbete med Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Frode Berglund 1999. *Vælgere i 90-årene*. Oslo: NKS-Forlaget.
- Aardal, Bernt 1999. "Politikerforakt og politisk misstillit". I Aardal, Bernt i samarbete med Henry Valen, Hanne Marthe Narud og Frode Berglund 1999. *Vælgere i 90-årene*. Oslo: NKS-Forlaget.
- Abramson, Paul R. 1983. *Political Attitudes in America: Formation and Change*. San Francisco: W. H. Freeman.
- Bennulf, Martin 1994. *Miljöopinionen i Sverige*. Lund: Dialogus.
- Berglund, Frode 1999. *Tidlig politisk sosialisering – ett forsomt faktor i studiet av partiidentifikasjon*. Uppsats presented vid Nopsa, nordiska statsvetarförbundets årsmöte i Uppsala, 19-21 augusti.
- Bjereld, Ulf och Gilljam, Mikael 1991. "Vad vill de kristna väljarna? Religionens betydelse för människors åsikter i politiska sakfrågor". *Statsvetenskapliga Tidskrift* 94: 149-59.
- Borre, Ole 1999. "Partiidentifikation". I Andersen, Johannes, Borre, Ole, Goul Andersen, Jørgen og Nielsen, Hans Jørgen. *Vælgere med omtanke – En analys av folketingsvalget 1998*. Århus: Forlaget Systime A/S.
- Borre, Ole and Goul Andersen, Jørgen 1997. *Voting and Political Attitudes in Denmark. A Study of the 1994 Election*. Århus: Århus University Press.
- Brothén, Martin 1999. "Stigande förtroende för riksdagen under valår". I Holmberg, Sören och Weibull, Lennart (red) *Ljusnande framtid*. SOM-rapport nr 22. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Campbell, A., Converse, P.E., Miller, W.E. and Stokes, D.E. 1960. *The American Voter*. New York: John Wiley.
- Carlström, Jan 1999. *PM för valrådet*. Stockholm: Justitiedepartementet.
- Converse, P. 1976. *The Dynamics of Party Support. Cohort Analyzing Party Identification*. Beverly Hills: Sage Publications.
- Dalton, Russel 1999. "Political Support in Advanced Industrial Democracies". I Norris, P. (ed). *Critical Citizens: Global Support for Democratic Government*. Oxford: Oxford University Press.
- Easton, David 1965. *A System Analysis of Political Life*. New York: Wiley.
- Easton, David 1975. "A Reassessment of the Concept of Political Support". *British Journal of Political Science*, 5: 435-57
- Evans, Geoffrey, Heath, Anthony and Payne, Clive 1999. "Class: Labour as a Catch-All Party?". I I Evans, G. and Norris, P. (eds) *Critical Elections*. London: Sage Publications Ltd.
- Franklin, M., Mackie, T. and Valen, H. 1992. *Electoral Change: Responses to Evolving Social and Attitudinal Structures in Western Countries*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Fritzell, Johan och Lundberg, Olle 1994. *Vardagens villkor: Levnadsförhållanden i Sverige under tre decennier*. Stockholm: Bromberg.
- Fuchs, Dieter, Guidorossi, Giovanna, and Svensson, Palle 1995. "Support for the Democratic System" I Klingemann, Hans-Dieter and Fuchs, Dieter (eds). *Citizens and the State*. Oxford: Oxford University Press.
- Gilljam, Mikael 1988. *Svenska folket och löntagarfonderna: En studie i politisk åsiktsbildning*. Lund: Studentlitteratur.
- Gilljam, Mikael 1993. "Klassröstning, Sektorsröstning respektive Sveriges politiska geografi". I Gilljam, M. och Holmberg, S. *Väljarna inför 90-talet*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gilljam, Mikael, 1990. "Sex förklaringar till valet av parti". I Gilljam, M. och Holmberg, S. m fl. *Rött Blått Grönt. En bok om 1988 års riksdagsval*. Stockholm: Bonniers.
- Gilljam, Mikael 1993. "Vad är personval och vem röstar på person?" I Westerståhl, J. (red) *Person och parti. Studier i anslutning till*

- Personvalskommittens betänkande Ökat personval.* SOU 1993:63.
- Gilljam, Mikael 1998. "Att också rösta på person". I Gilljam, M. och Holmberg, S. *Sveriges första Europaparlamentsval*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gilljam, Mikael 1995. "Religiösa väljare". I Gilljam, M. och Holmberg, S. *Väljarnas val*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gilljam, Mikael och Holmberg, Sören 1993. *Väljarna inför 90-talet*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gilljam, Mikael och Holmberg, Sören 1995. *Väljarnas val*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Gilljam Mikael och Holmberg, Sören 1998. *Sveriges första Europaparlamentsval*. Stockholm: Norstedts Juridik.
- Granberg, Donald and Sören, Holmberg 1988. *The Political System Matters. Social Psychology and Voting Behavior in Sweden and the United States*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hagevi, Magnus 1994. "Hur röstar de kristna?" *Frisinnad Tidskrift*. No 10: 253-262.
- Hernborn, Hans, Holmberg, Sören, Näsman, Per och Thedéen, Thorbjörn 1999. *SVT:s Vallokalsundersökning i samband med 1999 års Europaparlamentsval*. Stockholm: Sveriges Television.
- Holmberg, Sören 1974. 'Riksdagen representerar svenska folket': *Empiriska studier i representativ demokrati*. Lund: Studentlitteratur.
- Holmberg, Sören 1978. "Kärnkraften och vänsterhögerdimensionen. Konfliktlinjer i svensk politik". *Statsvetenskaplig Tidskrift* 1978: 2: 68-77.
- Holmberg, Sören 1981. *Svenska väljare*. Stockholm: Liber Förlag.
- Holmberg, Sören 1984. *Väljare i förändring*. Stockholm: Liber Förlag.
- Holmberg, Sören 1993. "Nuvarande valsystem: Minskande kandidat kännedom och få personröstare". I Westerståhl, J. (red) *Person och parti. Studier i anslutning till*
- Personvalskommittens betänkande Ökat personval.* SOU 1993:63.
- Holmberg, Sören 1994. "Election Studies the Swedish Way". I Thomassen, Jacques (ed). *The Intellectual History of Election Studies. European Journal of Political Research* 35: 239-85.
- Holmberg, Sören 1994. "Party Identification Compared across the Atlantic". I Jennings, Kent M. and Mann, Thomas E. (eds) *Elections at Home and Abroad. Essays in Honor of Warren E. Miller*. Ann Arbor: The University of Michigan Press.
- Holmberg, Sören 1997. "Svenska folket är så där nöjda med hur demokratin fungerar i Sverige". I Holmberg, Sören och Weibull, Lennart (red). *Ett missnöjt folk*. SOM-rapport nr 18. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Holmberg, Sören 1999a. "Down and Down We Go: Political Trust in Sweden". I Norris, P. (ed). *Critical Citizens: Global Support for Democratic Government*. Oxford: Oxford University Press.
- Holmberg, Sören 1999. *Representativ demokrati*. Stockholm: Demokratiutredningen. Skrift nr 24. SOU 1999: 64.
- Holmberg, Sören och Gilljam Mikael 1987. *Väljare och val i Sverige*. Stockholm: Bonnier.
- Holmberg, Sören och Weibull, Lennart (red) 1999. *Ljusnande framtid*. SOM-rapport nr 22. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Holmberg, Sören och Möller, Tommy red. 1999. *Premiär för personval*. SOU 1999: 92.
- Holmberg, Sören, Westerståhl, Jörgen och Branzén, Karl 1977. *Väljarna och kärnkraften*. Stockholm: Liber Förlag.
- Huseby, Beate 1999. *Government Performance and Political Support*. Department of Sociology and Political Science. The Norwegian University of Technology and Science (NTNU).
- Håstad, E. (red) 1950. 'Gallup' och den svenska väljarkåren. Uppsala: Hugo Gebers Förlag.
- IDEA 1997. *Handbook of Electoral Design*. Stockholm: The International IDEA.

- Inglehart, Ronald 1977. *The Silent Revolution: Changing Values and Political Styles among Western Publics*. Princeton: Princeton University Press.
- Inglehart, Ronald 1990. *Culture Shift in Advanced Industrial Society*. Princeton: Princeton University Press.
- Inglehart, Ronald 1999. "Postmodernization Erodes Respect for Authority, but Increases Support for Democracy". I Norris, P. (ed) *Critical Citizens: Global Support for Democratic Government*. Oxford: Oxford University Press.
- Jennings, Kent och Niemi, Richard 1981. *Generations and Politics*. Princeton: Princeton University Press.
- Jenssen, Anders 1999. "All That is Solid Melts into Air: Party Identification in Norway". *Scandinavian Political Studies* 22: 1-27.
- Johansson, Folke 1996. "Personröstning". I *Utvärderat personval. Betänkande av Nomineringsrätts- och valkretskommittén*. SOU 1996:66.
- Kaase, Max and Newton, Kenneth 1995. *Beliefs in Government*. Oxford: Oxford University Press.
- Klingemann, Hans-Dieter 1999. "Mapping Political Support in the 1990s: A Global Analysis". I Norris, P. (ed). *Critical Citizens: Global Support for Democratic Government*. Oxford: Oxford University Press.
- Knutsen, Oddbjørn 1994. "The Impact of Old Politics and New Politics Value Orientations on Party Choice. A Comparative Study". *Journal of Public Policy* 15: 1-63.
- Knutsen, Oddbjørn 1998. *Social class, sector employment and gender as political cleavages in the Scandinavian countries: a comparative longitudinal study, 1970-95*. Oslo: Institutt for Statsvitenskap.
- Lane, Jan-Erik och Ersson, Svante 1999. *Politics and Society in Western Europe*. London: Sage Publications
- Lazarsfeld, Paul m. fl. 1944. *The People's Choice. How the Voter Makes up His Mind in a Presidential Campaign*. New York: Columbia University Press.
- Lewin, Leif 1984. *Ideologi och strategi. Svensk politik under 100 år*. Stockholm: P.A. Norstedt och Söner AB.
- Lewin, Leif 1998. *Bråka inte*. Stockholm: Studieförbundet Näringsliv och Samhälle.
- Listhaug, Ola 1997. "Confidence in Political Institutions: Norway 1982-1996", paper presented for a research seminar on *Confidence in Governance*. John F. Kennedy School of Government: Harvard University.
- Lodge, Milton, Steenbergen, Marco R., and Shawn, Brau 1995. "The Responsive Voter: Campaign Information and the Dynamics of Candidate Evaluation". *American Political Science Review*, 89: 309-26.
- Miller, Warren E. and Shanks, J. Merrill 1996. *The New American Voter*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Mouritzen, P.E. 1997. "Den personlige stemmeafgivning". I Elklit, J. og Buch Jensen, R. (red) *Kommunalvalg*. Odense: Odense Universitetsforlag
- Möller, Tommy 1998. *Politikerförakt eller mogen misstro? En översikt*. Stockholm: Kommunförbundet.
- Nielsen, Hans Jørgen 1999. "Tilfredsheden med demokrati". I Andersen, Johannes, Borre, Ole, Goul Andersen, Jørgen & Nielsen, Hans Jørgen. *Vælgere med omtanke – En analyse av folketingsvalget 1998*. Århus: Forlaget Systime A/S.
- Nielsen, Hans Jørgen 1999. "Individuelle forskydning 1994-98". I Andersen, Johannes, Borre, Ole, Goul Andersen, Jørgen og Nielsen, Hans Jørgen. *Vælgere med omtanke – En analyse av folketingsvalget 1998*. Århus: Forlaget Systime A/S.
- Nielsen, Hans Jørgen 1999. "Tiliden till politikerne". I Andersen, Johannes, Borre, Ole, Goul Andersen, Jørgen og Nielsen, Hans Jørgen. *Vælgere med omtanke – En analyse av folketingsvalget 1998*. Århus: Forlaget Systime A/S.

- Niemi, Richard and Jennings, Kent 1991. "Issues and the Inheritance in the Formation of Party Identification". *American Journal of Political Science*. 35: 970-88.
- Nilsson, Lennart (red.) 1996. *Västsvenska perspektiv. SOM-rapport nr 17*. Göteborgs universitet. SOM-institutet.
- Nord, Lars 1999. *När demokratin får råda. Lokal politik och opinion efter de politiska affärerna i Gävle och Motala*. Stockholm: Styrelsen för Psykologiskt Försvar. Meddelande 150.
- Norris, Pippa (ed) 1999. *Critical Citizens: Global Support for Democratic Government*. Oxford: Oxford University Press.
- Nye, Joseph S. Jr, Zelikow, Philip D. and King, David C. (eds) 1997. *Why People Don't Trust Government*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Oskarson, Maria 1992. "Sweden". I Franklin, M., Mackie, T and Valen, H. 1992. *Electoral Change: Responses to Evolving Social and Attitudinal Structures in Western Countries*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Oskarson, Maria 1994. *Klassröstning i Sverige*. Stockholm: Nerenius & Santérus.
- Oskarson, Maria 1999. "Arbetslösheten som politisk sakfråga". I Holmberg, Sören och Weibull, Lennart (red) *Ljusnande framtid*. SOM-rapport nr 22. Göteborgs universitet: SOM-institutet.
- Oskarson, Maria och Wängnerud, Lena 1995. *Kvinnor som väljare och valda*. Lund: Studentlitteratur.
- Petersson, Olof 1977. *Väljarna och valet 1976*. Stockholm: Statistiska centralbyrån.
- Petersson, Olof 1998 m fl. *Demokrati och medborgarskap*. Demokratirådets rapport 1998. Stockholm: Studieförbundet Näringsliv och Samhälle.
- Petersson, Olof, Westholm, Anders, Blomberg, Göran 1989. *Medborgarnas makt*. Stockholm: Carlsson.
- Rahn, Wendy M., Aldrich, John H., and Borgida, Eugene 1994. "Individual and Contextual Variations in Political Candidate Appraisal". *American Political Science Review*, 88: 193-99.
- Reimer, Bo 1994. *The Most Common of Practice: On Mass Media Use in Late Modernity*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Schmitt, Hermann and Holmberg, Sören 1995. "Political Parties in Decline?" I Klingemann, Hans-Dieter and Fuchs, Dieter (eds). *Citizens and the State*. Oxford: Oxford University Press.
- Sollander, Staffan 1998. *Partisynpatiundersökningen november 1998*. Stockholm: SCB.
- SOU 1993:21 *Ökat personval. Betänkande av Personvalskommittén*.
- SOU 1996:66. *Utvärderat personval. Betänkande av Nomineringsrätts- och valkretskommittén*
- Strömbäck, Jesper 1999. "Sådana är de politikerna!" I Hvitfelt, Håkan och Karvonen, Lauri (red) *Den svala demokratin*. Sundsvall: Mitthögskolan, Demokratiinstitutet.
- Särilvik, Bo 1970. *Electoral Behavior in the Swedish Multiparty System*. Göteborg: Statsvetenskapliga institutionen.
- Thomassen, Jacques 1976. "Party Identification as a Cross-National Concept: Its Meaning in the Netherlands". I Budge, I, Crewe, I och Farlie, D. (eds) *Party Identification and Beyond*. London: John Wiley & Sons.
- The Comparative Study of Electoral Systems. Data-diskett. Ann Arbor: Institute for Social Research.
- Tingsten, Herbert 1975. *Political Behavior. Studies in Election Statistics*. Stockholm: P.S King o. Son.
- Warwick, Paul V. "Disputed Cause, Disputed Effect. The Postmaterialist Thesis Re-Examined 1998. *Public Opinion Quarterly*. Vol. 62 : 583-609.
- Wattenberg, Martin P. 1990. *The Decline of American Political Parties, 1952-1988*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Westerståhl, Jörgen (red) 1993. *Person och parti. Studier i anslutning till Personvalskommitténs betänkande Ökat personval*. SOU 1993:63.
- Westholm, Anders 1991. *The Political Heritage. Testing Theories of Family Socialization and Generational Change*. Uppsala universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

- Widfeldt, Anders 1999. *Linking Parties with People? Party Membership in Sweden 1960-1997*. Aldershot.
- Zetterberg, Hans 1986. Om opinionsjournalistik. I *Makten över opinionen*. Stockholm: FRN, Källa 23.
- Österman, Torsten 1999. *Förtroende: några exempel på iakttagelser från en pilotstudie*. Stockholm: Styrelsen för Psykologiskt Försvar.

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar

List of codes for electoral district

Bilaga

Stockholms kommun

01 80 Stockholm

01 80 05 02 Adolf Fredrik 2
01 80 05 03 Adolf Fredrik 3
01 80 05 04 Adolf Fredrik 4

01 80 27 Stockholm

01 80 27 01 Bromma 1
01 80 27 02 Bromma 2
01 80 27 03 Bromma 3
01 80 27 04 Bromma 4
01 80 27 05 Bromma 5

01 80 27 06 Bromma 6
01 80 27 07 Bromma 7
01 80 27 08 Bromma 8
01 80 27 09 Bromma 9
01 80 27 10 Bromma 10

01 80 27 11 Bromma 11
01 80 27 12 Bromma 12
01 80 27 13 Bromma 13
01 80 27 14 Bromma 14
01 80 27 15 Bromma 15

01 80 27 16 Bromma 16
01 80 27 17 Bromma 17
01 80 27 18 Bromma 18
01 80 27 19 Bromma 19
01 80 27 20 Bromma 20

01 80 27 21 Bromma 21
01 80 27 22 Bromma 22

01 80 21 Stockholm

01 80 21 01 Brännkyrka 1
01 80 21 02 Brännkyrka 2
01 80 21 03 Brännkyrka 3
01 80 21 04 Brännkyrka 4
01 80 21 05 Brännkyrka 5

01 80 21 06 Brännkyrka 6
01 80 21 07 Brännkyrka 7
01 80 21 08 Brännkyrka 8
01 80 21 09 Brännkyrka 9
01 80 21 10 Brännkyrka 10

01 80 21 11 Brännkyrka 11
01 80 21 12 Brännkyrka 12
01 80 21 13 Brännkyrka 13
01 80 21 14 Brännkyrka 14
01 80 21 15 Brännkyrka 15

01 80 21 16 Brännkyrka 16
01 80 21 17 Brännkyrka 17
01 80 21 18 Brännkyrka 18

01 80 21 19 Brännkyrka 19
01 80 21 20 Brännkyrka 20
01 80 21 21 Brännkyrka 21
01 80 21 22 Brännkyrka 22
01 80 21 23 Brännkyrka 23

01 80 21 24 Brännkyrka 24
01 80 21 25 Brännkyrka 25

01 80 01 Stockholm

01 80 01 01 Domkyrkof. 1
01 80 01 02 Domkyrkof. 2
01 80 01 03 Domkyrkof. 3

01 80 09 Stockholm

01 80 09 01 Engelbrekt 1
01 80 09 02 Engelbrekt 2
01 80 09 03 Engelbrekt 3
01 80 09 04 Engelbrekt 4
01 80 09 05 Engelbrekt 5

01 80 09 06 Engelbrekt 6
01 80 09 07 Engelbrekt 7
01 80 09 08 Engelbrekt 8
01 80 09 09 Engelbrekt 9
01 80 09 10 Engelbrekt 10

01 80 09 11 Engelbrekt 11
01 80 09 12 Engelbrekt 12

01 80 34 Stockholm

01 80 34 01 Enskede 1
01 80 34 02 Enskede 2
01 80 34 03 Enskede 3
01 80 34 04 Enskede 4
01 80 34 05 Enskede 5

01 80 34 06 Enskede 6
01 80 34 07 Enskede 7
01 80 34 08 Enskede 8
01 80 34 09 Enskede 9
01 80 34 10 Enskede 10

01 80 34 11 Enskede 11
01 80 34 12 Enskede 12
01 80 34 13 Enskede 13
01 80 34 14 Enskede 14
01 80 34 15 Enskede 15

01 80 34 16 Enskede 16
01 80 34 17 Enskede 17
01 80 34 18 Enskede 18
01 80 34 19 Enskede 19
01 80 34 20 Enskede 20

01 80 34 21 Enskede 21
01 80 34 22 Enskede 22

01 80 28 Stockholm

01 80 28 01 Essinge 1
01 80 28 02 Essinge 2
01 80 28 03 Essinge 3
01 80 28 04 Essinge 4

01 80 25 Stockholm

01 80 25 01 Farsta 1
01 80 25 02 Farsta 2
01 80 25 03 Farsta 3
01 80 25 04 Farsta 4
01 80 25 05 Farsta 5

01 80 25 06 Farsta 6
01 80 25 07 Farsta 7
01 80 25 08 Farsta 8
01 80 25 09 Farsta 9
01 80 25 10 Farsta 10

01 80 25 11 Farsta 11
01 80 25 12 Farsta 12
01 80 25 13 Farsta 13
01 80 25 14 Farsta 14
01 80 25 15 Farsta 15

01 80 25 16 Farsta 16
01 80 25 17 Farsta 17
01 80 25 18 Farsta 18
01 80 25 19 Farsta 19
01 80 25 20 Farsta 20

01 80 25 21 Farsta 21
01 80 25 22 Farsta 22
01 80 25 23 Farsta 23
01 80 25 24 Farsta 24
01 80 25 25 Farsta 25

01 80 25 26 Farsta 26
01 80 25 27 Farsta 27
01 80 25 28 Farsta 28

01 80 06 Stockholm

01 80 06 01 Gustav Vasa 1
01 80 06 02 Gustav Vasa 2
01 80 06 03 Gustav Vasa 3
01 80 06 04 Gustav Vasa 4
01 80 06 05 Gustav Vasa 5

01 80 06 06 Gustav Vasa 6
01 80 06 07 Gustav Vasa 7

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 80 10	Stockholm	01 80 38 09	Hässelby 9	01 80 15 09	Katarina 9
01 80 10 01	Hedvig Eleonora 1	01 80 38 10	Hässelby 10	01 80 15 10	Katarina 10
01 80 10 02	Hedvig Eleonora 2	01 80 38 11	Hässelby 11	01 80 15 11	Katarina 11
01 80 10 03	Hedvig Eleonora 3	01 80 38 12	Hässelby 12	01 80 15 12	Katarina 12
01 80 10 04	Hedvig Eleonora 4	01 80 38 13	Hässelby 13	01 80 15 13	Katarina 13
01 80 10 05	Hedvig Eleonora 5	01 80 38 14	Hässelby 14	01 80 15 14	Katarina 14
		01 80 38 15	Hässelby 15	01 80 15 15	Katarina 15
01 80 10 06	Hedvig Eleonora 6				
		01 80 38 16	Hässelby 16	01 80 15 16	Katarina 16
01 80 39	Stockholm	01 80 38 17	Hässelby 17	01 80 15 17	Katarina 17
01 80 39 01	Hägersten 1			01 80 15 18	Katarina 18
01 80 39 02	Hägersten 2	01 80 14	Stockholm	01 80 15 19	Katarina 19
01 80 39 03	Hägersten 3	01 80 14 01	Högalid 1	01 80 15 20	Katarina 20
01 80 39 04	Hägersten 4	01 80 14 02	Högalid 2		
01 80 39 05	Hägersten 5	01 80 14 03	Högalid 3	01 80 42	Stockholm
		01 80 14 04	Högalid 4	01 80 42 01	Kista 1
01 80 39 06	Hägersten 6	01 80 14 05	Högalid 5	01 80 42 02	Kista 2
01 80 39 07	Hägersten 7			01 80 42 03	Kista 3
01 80 39 08	Hägersten 8	01 80 14 06	Högalid 6	01 80 42 04	Kista 4
01 80 39 09	Hägersten 9	01 80 14 07	Högalid 7	01 80 42 05	Kista 5
01 80 39 10	Hägersten 10	01 80 14 08	Högalid 8		
		01 80 14 09	Högalid 9	01 80 42 06	Kista 6
01 80 39 11	Hägersten 11	01 80 14 10	Högalid 10	01 80 42 07	Kista 7
01 80 39 12	Hägersten 12			01 80 42 08	Kista 8
01 80 39 13	Hägersten 13	01 80 14 11	Högalid 11	01 80 42 09	Kista 9
01 80 39 14	Hägersten 14	01 80 14 12	Högalid 12	01 80 42 10	Kista 10
01 80 39 15	Hägersten 15	01 80 14 13	Högalid 13		
		01 80 14 14	Högalid 14	01 80 42 11	Kista 11
01 80 39 16	Hägersten 16	01 80 14 15	Högalid 15	01 80 42 12	Kista 12
01 80 39 17	Hägersten 17			01 80 42 13	Kista 13
01 80 39 18	Hägersten 18	01 80 14 16	Högalid 16	01 80 42 14	Kista 14
01 80 39 19	Hägersten 19	01 80 14 17	Högalid 17	01 80 42 15	Kista 15
01 80 39 20	Hägersten 20	01 80 14 18	Högalid 18		
				01 80 42 16	Kista 16
01 80 39 21	Hägersten 21	01 80 04	Stockholm	01 80 18	Stockholm
01 80 39 22	Hägersten 22	01 80 04 01	Johannes 1	01 80 18 01	Kungsholmen 1
01 80 39 23	Hägersten 23	01 80 04 02	Johannes 2	01 80 18 02	Kungsholmen 2
01 80 39 24	Hägersten 24	01 80 04 03	Johannes 3	01 80 18 03	Kungsholmen 3
01 80 39 25	Hägersten 25	01 80 04 04	Johannes 4	01 80 18 04	Kungsholmen 4
		01 80 04 05	Johannes 5	01 80 18 05	Kungsholmen 5
01 80 39 26	Hägersten 26				
01 80 39 27	Hägersten 27	01 80 04 06	Johannes 6	01 80 18 06	Kungsholmen 6
01 80 39 28	Hägersten 28	01 80 04 07	Johannes 7	01 80 18 07	Kungsholmen 7
				01 80 18 08	Kungsholmen 8
01 80 38	Stockholm	01 80 15	Stockholm	01 80 18 09	Kungsholmen 9
01 80 38 01	Hässelby 1	01 80 15 01	Katarina 1	01 80 18 10	Kungsholmen 10
01 80 38 02	Hässelby 2	01 80 15 02	Katarina 2		
01 80 38 03	Hässelby 3	01 80 15 03	Katarina 3	01 80 18 11	Kungsholmen 11
01 80 38 04	Hässelby 4	01 80 15 04	Katarina 4		
01 80 38 05	Hässelby 5	01 80 15 05	Katarina 5		
				01 80 13	Stockholm
01 80 38 06	Hässelby 6	01 80 15 06	Katarina 6	01 80 13 01	Maria 1
01 80 38 07	Hässelby 7	01 80 15 07	Katarina 7	01 80 13 02	Maria 2
01 80 38 08	Hässelby 8	01 80 15 08	Katarina 8	01 80 13 03	Maria 3

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 80 13 04 Maria 4	01 80 19 Stockholm	01 80 40 06 Skärholmen 6
01 80 13 05 Maria 5	01 80 19 01 S:T Göran 1	01 80 40 07 Skärholmen 7
01 80 13 06 Maria 6	01 80 19 02 S:T Göran 2	01 80 40 08 Skärholmen 8
01 80 13 07 Maria 7	01 80 19 03 S:T Göran 3	01 80 40 09 Skärholmen 9
01 80 13 08 Maria 8	01 80 19 04 S:T Göran 4	01 80 40 10 Skärholmen 10
01 80 13 09 Maria 9	01 80 19 05 S:T Göran 5	
01 80 13 10 Maria 10		01 80 40 11 Skärholmen 11
	01 80 19 06 S:T Göran 6	01 80 40 12 Skärholmen 12
01 80 07 Stockholm	01 80 19 07 S:T Göran 7	01 80 40 13 Skärholmen 13
01 80 07 01 Matteus 1	01 80 19 08 S:T Göran 8	01 80 40 14 Skärholmen 14
01 80 07 02 Matteus 2	01 80 19 09 S:T Göran 9	01 80 40 15 Skärholmen 15
01 80 07 03 Matteus 3	01 80 19 10 S:T Göran 10	
01 80 07 04 Matteus 4		01 80 40 16 Skärholmen 16
01 80 07 05 Matteus 5	01 80 19 11 S:T Göran 11	01 80 40 17 Skärholmen 17
	01 80 19 12 S:T Göran 12	
01 80 07 06 Matteus 6	01 80 19 13 S:T Göran 13	01 80 17 Stockholm
01 80 07 07 Matteus 7	01 80 19 14 S:T Göran 14	01 80 17 01 Sofia 1
01 80 07 08 Matteus 8	01 80 19 15 S:T Göran 15	01 80 17 02 Sofia 2
01 80 07 09 Matteus 9		01 80 17 03 Sofia 3
01 80 07 10 Matteus 10	01 80 19 16 S:T Göran 16	01 80 17 04 Sofia 4
	01 80 19 17 S:T Göran 17	01 80 17 05 Sofia 5
01 80 07 11 Matteus 11		
01 80 07 12 Matteus 12	01 80 36 Stockholm	01 80 17 06 Sofia 6
01 80 07 13 Matteus 13	01 80 36 01 Skarpnäck 1	01 80 17 07 Sofia 7
01 80 07 14 Matteus 14	01 80 36 02 Skarpnäck 2	01 80 17 08 Sofia 8
01 80 07 15 Matteus 15	01 80 36 03 Skarpnäck 3	01 80 17 09 Sofia 9
	01 80 36 04 Skarpnäck 4	01 80 17 10 Sofia 10
01 80 07 16 Matteus 16	01 80 36 05 Skarpnäck 5	
		01 80 41 Stockholm
01 80 11 Stockholm	01 80 36 06 Skarpnäck 6	01 80 41 01 Spånga 1
01 80 11 01 Oscar 1	01 80 36 07 Skarpnäck 7	01 80 41 02 Spånga 2
01 80 11 02 Oscar 2	01 80 36 08 Skarpnäck 8	01 80 41 03 Spånga 3
01 80 11 03 Oscar 3	01 80 36 09 Skarpnäck 9	01 80 41 04 Spånga 4
01 80 11 04 Oscar 4	01 80 36 10 Skarpnäck 10	01 80 41 05 Spånga 5
01 80 11 05 Oscar 5		
	01 80 36 11 Skarpnäck 11	01 80 41 06 Spånga 6
01 80 11 06 Oscar 6	01 80 36 12 Skarpnäck 12	01 80 41 07 Spånga 7
01 80 11 07 Oscar 7	01 80 36 13 Skarpnäck 13	01 80 41 08 Spånga 8
01 80 11 08 Oscar 8	01 80 36 14 Skarpnäck 14	01 80 41 09 Spånga 9
01 80 11 09 Oscar 9	01 80 36 15 Skarpnäck 15	01 80 41 10 Spånga 10
01 80 11 10 Oscar 10		
	01 80 36 16 Skarpnäck 16	01 80 41 11 Spånga 11
01 80 11 11 Oscar 11	01 80 36 17 Skarpnäck 17	01 80 41 12 Spånga 12
01 80 11 12 Oscar 12	01 80 36 18 Skarpnäck 18	01 80 41 13 Spånga 13
01 80 11 13 Oscar 13	01 80 36 19 Skarpnäck 19	01 80 41 14 Spånga 14
01 80 11 14 Oscar 14	01 80 36 20 Skarpnäck 20	01 80 41 15 Spånga 15
01 80 11 15 Oscar 15		
	01 80 36 21 Skarpnäck 21	01 80 41 16 Spånga 16
01 80 11 16 Oscar 16		01 80 41 17 Spånga 17
01 80 11 17 Oscar 17	01 80 40 Stockholm	01 80 41 18 Spånga 18
01 80 11 18 Oscar 18	01 80 40 01 Skärholmen 1	01 80 41 19 Spånga 19
01 80 11 19 Oscar 19	01 80 40 02 Skärholmen 2	01 80 41 20 Spånga 20
01 80 11 20 Oscar 20	01 80 40 03 Skärholmen 3	
	01 80 40 04 Skärholmen 4	01 80 41 21 Spånga 21
01 80 11 21 Oscar 21	01 80 40 05 Skärholmen 5	01 80 41 22 Spånga 22

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 80 41 23	Spånga 23	01 80 29 02	Västerled 2	01 27 01 43	Botkyrka 43
		01 80 29 03	Västerled 3	01 27 01 44	Botkyrka 44
01 80 23	Stockholm	01 80 29 04	Västerled 4	01 27 01 51	Botkyrka 51
01 80 23 01	Vantör 1	01 80 29 05	Västerled 5	01 27 01 52	Botkyrka 52
01 80 23 02	Vantör 2	01 80 29 06	Västerled 6	01 27 01 53	Botkyrka 53
01 80 23 03	Vantör 3				
01 80 23 04	Vantör 4	01 80 29 07	Västerled 7	01 27 01 54	Botkyrka 54
01 80 23 05	Vantör 5	01 80 29 08	Västerled 8	01 27 01 55	Botkyrka 55
		01 80 29 09	Västerled 9	01 27 01 56	Botkyrka 56
01 80 23 06	Vantör 6	01 80 29 10	Västerled 10	01 27 01 57	Botkyrka 57
01 80 23 07	Vantör 7	01 80 29 11	Västerled 11	01 27 01 58	Botkyrka 58
01 80 23 08	Vantör 8				
01 80 23 09	Vantör 9	01 80 29 12	Västerled 12	01 27 01 59	Botkyrka 59
01 80 23 10	Vantör 10	01 80 29 13	Västerled 13	01 27 01 60	Botkyrka 60
		01 80 29 14	Västerled 14	01 27 01 61	Botkyrka 61
01 80 23 11	Vantör 11	01 80 29 15	Västerled 15		
01 80 23 12	Vantör 12	01 80 29 16	Västerled 16	01 62	Danderyd
01 80 23 13	Vantör 13			01 62 01 01	Danderyd 1
01 80 23 14	Vantör 14	Stockholms län		01 62 01 02	Danderyd 2
01 80 23 15	Vantör 15	01 27	Botkyrka	01 62 01 03	Danderyd 3
		01 27 05 01	Botkyrka 1	01 62 01 04	Danderyd 4
01 80 23 16	Vantör 16	01 27 05 02	Botkyrka 2	01 62 01 05	Danderyd 5
01 80 23 17	Vantör 17	01 27 05 03	Botkyrka 3	01 62 01 06	Danderyd 6
01 80 23 18	Vantör 18	01 27 05 04	Botkyrka 4	01 62 01 07	Danderyd 7
01 80 23 19	Vantör 19	01 27 05 05	Botkyrka 5	01 62 01 08	Danderyd 8
01 80 23 20	Vantör 20			01 62 01 09	Danderyd 9
		01 27 05 06	Botkyrka 6	01 62 01 10	Danderyd 10
01 80 23 21	Vantör 21	01 27 05 07	Botkyrka 7		
01 80 23 22	Vantör 22	01 27 05 08	Botkyrka 8	01 62 01 11	Danderyd 11
01 80 23 23	Vantör 23	01 27 03 11	Botkyrka 11	01 62 01 12	Danderyd 12
01 80 23 24	Vantör 24	01 27 03 12	Botkyrka 12	01 62 01 13	Danderyd 13
				01 62 01 14	Danderyd 14
01 80 31	Stockholm			01 62 01 15	Danderyd 15
01 80 31 01	Vällingby 1	01 27 03 13	Botkyrka 13	01 62 01 16	Danderyd 16
01 80 31 02	Vällingby 2	01 27 03 14	Botkyrka 14	01 62 01 17	Danderyd 17
01 80 31 03	Vällingby 3	01 27 03 15	Botkyrka 15	01 62 01 18	Danderyd 18
01 80 31 04	Vällingby 4	01 27 03 16	Botkyrka 16	01 62 01 19	Danderyd 19
01 80 31 05	Vällingby 5	01 27 03 17	Botkyrka 17	01 62 01 20	Danderyd 20
01 80 31 06	Vällingby 6	01 27 03 18	Botkyrka 18	01 25	Ekerö
01 80 31 07	Vällingby 7	01 27 03 19	Botkyrka 19	01 25 02 01	Adelsö
01 80 31 08	Vällingby 8	01 27 03 20	Botkyrka 20	01 25 03 01	Ekerö 1
01 80 31 09	Vällingby 9	01 27 03 21	Botkyrka 21	01 25 03 02	Ekerö 2
01 80 31 10	Vällingby 10	01 27 02 26	Botkyrka 26	01 25 03 03	Ekerö 3
				01 25 03 04	Ekerö 4
01 80 31 11	Vällingby 11	01 27 02 27	Botkyrka 27		
01 80 31 12	Vällingby 12	01 27 02 28	Botkyrka 28	01 25 03 05	Ekerö 5
01 80 31 13	Vällingby 13	01 27 01 31	Botkyrka 31	01 25 03 06	Ekerö 6
01 80 31 14	Vällingby 14	01 27 01 32	Botkyrka 32	01 25 03 07	Ekerö 7
01 80 31 15	Vällingby 15	01 27 01 33	Botkyrka 33	01 25 09 01	Färingsö 1
				01 25 09 02	Färingsö 2
01 80 31 16	Vällingby 16	01 27 01 34	Botkyrka 34		
		01 27 01 35	Botkyrka 35	01 25 09 03	Färingsö 3
01 80 29	Stockholm	01 27 01 41	Botkyrka 41		
01 80 29 01	Västerled 1	01 27 01 42	Botkyrka 42		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 25 09 04	Färingsö 4	01 36 06 59	Haninge 59	01 26 02 07	Trångsund 7
01 25 04 01	Lovö	01 36 07 60	Haninge 60	01 26 02 08	Trångsund 8
01 25 01 01	Munsö			01 26 02 09	Trångsund 9
		01 26	Huddinge	01 26 02 10	Trångsund 10
01 36	Haninge	01 26 04 01	Flemingsberg 1	01 26 02 11	Trångsund 11
01 36 01 01	Haninge 1	01 26 04 02	Flemingsberg 2		
01 36 01 02	Haninge 2	01 26 04 03	Flemingsberg 3	01 23	Järfälla
01 36 01 03	Haninge 3	01 26 04 04	Flemingsberg 4	01 23 02 01	Järfälla 1
01 36 01 04	Haninge 4	01 26 04 05	Flemingsberg 5	01 23 02 02	Järfälla 2
01 36 01 05	Haninge 5			01 23 02 03	Järfälla 3
		01 26 04 06	Flemingsberg 6	01 23 02 04	Järfälla 4
01 36 01 06	Haninge 6	01 26 01 01	Huddinge 1	01 23 02 05	Järfälla 5
01 36 01 07	Haninge 7	01 26 01 02	Huddinge 2		
01 36 01 08	Haninge 8	01 26 01 03	Huddinge 3	01 23 03 06	Järfälla 6
01 36 01 09	Haninge 9	01 26 01 04	Huddinge 4	01 23 03 07	Järfälla 7
01 36 01 10	Haninge 10			01 23 03 08	Järfälla 8
		01 26 01 05	Huddinge 5	01 23 03 09	Järfälla 9
01 36 01 12	Haninge 12	01 26 01 06	Huddinge 6	01 23 03 10	Järfälla 10
01 36 01 13	Haninge 13	01 26 01 07	Huddinge 7		
01 36 01 14	Haninge 14	01 26 01 08	Huddinge 8	01 23 03 11	Järfälla 11
01 36 01 16	Haninge 16	01 26 01 09	Huddinge 9	01 23 03 12	Järfälla 12
01 36 01 17	Haninge 17			01 23 03 13	Järfälla 13
		01 26 01 10	Huddinge 10	01 23 04 14	Järfälla 14
01 36 01 18	Haninge 18	01 26 01 11	Huddinge 11	01 23 04 15	Järfälla 15
01 36 01 19	Haninge 19	01 26 01 12	Huddinge 12		
01 36 01 20	Haninge 20	01 26 01 13	Huddinge 13	01 23 04 16	Järfälla 16
01 36 01 21	Haninge 21	01 26 01 14	Huddinge 14	01 23 04 17	Järfälla 17
01 36 01 22	Haninge 22			01 23 04 18	Järfälla 18
		01 26 01 15	Huddinge 15	01 23 04 19	Järfälla 19
01 36 01 24	Haninge 24	01 26 01 16	Huddinge 16	01 23 04 20	Järfälla 20
01 36 01 28	Haninge 28	01 26 01 17	Huddinge 17		
01 36 01 29	Haninge 29	01 26 01 18	Huddinge 18	01 23 04 21	Järfälla 21
01 36 01 30	Haninge 30	01 26 01 19	Huddinge 19	01 23 04 22	Järfälla 22
01 36 01 31	Haninge 31			01 23 04 23	Järfälla 23
		01 26 01 20	Huddinge 20	01 23 04 24	Järfälla 24
01 36 01 32	Haninge 32	01 26 03 01	S:T Mikael 1	01 23 04 25	Järfälla 25
01 36 01 33	Haninge 33	01 26 03 02	S:T Mikael 2		
01 36 01 34	Haninge 34	01 26 03 03	S:T Mikael 3	01 23 04 26	Järfälla 26
01 36 01 35	Haninge 35	01 26 03 04	S:T Mikael 4	01 23 04 27	Järfälla 27
01 36 05 37	Haninge 37			01 23 05 28	Järfälla 28
		01 26 03 05	S:T Mikael 5	01 23 05 29	Järfälla 29
01 36 04 38	Haninge 38	01 26 03 06	S:T Mikael 6	01 23 05 30	Järfälla 30
01 36 03 39	Haninge 39	01 26 03 07	S:T Mikael 7		
01 36 06 49	Haninge 49	01 26 03 08	S:T Mikael 8	01 23 05 31	Järfälla 31
01 36 06 50	Haninge 50	01 26 03 09	S:T Mikael 9	01 23 05 32	Järfälla 32
01 36 06 51	Haninge 51			01 23 05 33	Järfälla 33
		01 26 03 10	S:T Mikael 10		
01 36 06 52	Haninge 52	01 26 03 11	S:T Mikael 11	01 86	Lidingö
01 36 06 53	Haninge 53	01 26 02 01	Trångsund 1	01 86 01 01	Lidingö 1
01 36 06 54	Haninge 54	01 26 02 02	Trångsund 2	01 86 01 02	Lidingö 2
01 36 06 55	Haninge 55	01 26 02 03	Trångsund 3	01 86 01 03	Lidingö 3
01 36 06 56	Haninge 56			01 86 01 04	Lidingö 4
		01 26 02 04	Trångsund 4	01 86 01 05	Lidingö 5
01 36 06 57	Haninge 57	01 26 02 05	Trångsund 5		
01 36 06 58	Haninge 58	01 26 02 06	Trångsund 6	01 86 01 06	Lidingö 6

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 86 01 07 Lidingö 7	01 82 01 12 Nacka 12	01 88 10 03 Rimbo 3
01 86 01 08 Lidingö 8	01 82 01 13 Nacka 13	01 88 20 01 Roslags-Bro
01 86 01 09 Lidingö 9	01 82 01 14 Nacka 14	01 88 22 01 Rådmansö
01 86 01 10 Lidingö 10	01 82 01 15 Nacka 15	01 88 11 01 Rö-Skederid-Husby-Sjuh.
01 86 01 11 Lidingö 11	01 82 01 16 Nacka 16	01 88 19 01 Söderby Karl
01 86 01 12 Lidingö 12	01 82 01 17 Nacka 17	01 88 07 01 Ununge
01 86 01 13 Lidingö 13	01 82 02 01 Saltsjöbaden 1	01 88 03 02 Vaddö Mellersta
01 86 01 14 Lidingö 14	01 82 02 02 Saltsjöbaden 2	01 88 03 01 Vaddö Norra
01 86 01 15 Lidingö 15	01 82 02 03 Saltsjöbaden 3	01 88 02 01 Vaddö S
01 86 01 16 Lidingö 16	01 82 02 04 Saltsjöbaden 4	01 88 21 01 Vätö
01 86 01 17 Lidingö 17	01 82 02 05 Saltsjöbaden 5	01 40 Nykvarn
01 86 01 18 Lidingö 18	01 82 02 06 Saltsjöbaden 6	01 40 02 34 Nykvarn 34
01 86 01 19 Lidingö 19	01 82 01 21 Älta 21	01 40 01 36 Nykvarn 36
01 86 01 20 Lidingö 20	01 82 01 22 Älta 22	01 40 01 37 Nykvarn 37
01 86 01 21 Lidingö 21	01 82 01 23 Älta 23	01 40 01 38 Nykvarn 38
01 86 01 22 Lidingö 22	01 82 01 24 Älta 24	01 40 01 39 Nykvarn 39
01 86 01 23 Lidingö 23	01 82 01 25 Älta 25	01 92 Nynäshamn
01 86 01 24 Lidingö 24		01 92 01 01 Nynäshamn 1
01 82 Nacka	01 88 Norrtälje	01 92 01 02 Nynäshamn 2
01 82 03 01 Boo 1	01 88 25 01 Bergshamra	01 92 01 03 Nynäshamn 3
01 82 03 02 Boo 2	01 88 24 01 Blidö	01 92 01 04 Nynäshamn 4
01 82 03 03 Boo 3	01 88 06 01 Edebo	01 92 01 05 Nynäshamn 5
01 82 03 04 Boo 4	01 88 08 01 Edsbro	01 92 01 07 Nynäshamn 7
01 82 03 05 Boo 5	01 88 18 01 Estuna	01 92 01 08 Nynäshamn 8
01 82 03 06 Boo 6	01 88 09 01 Fasterna	01 92 01 09 Nynäshamn 9
01 82 03 07 Boo 7	01 88 23 01 Frötuna	01 92 01 10 Nynäshamn 10
01 82 03 08 Boo 8	01 88 14 01 Gottröra-Närtuna	01 92 01 11 Nynäshamn 11
01 82 03 09 Boo 9	01 88 05 02 Hallsta Norra	01 92 04 13 Nynäshamn 13
01 82 03 10 Boo 10	01 88 05 01 Hallsta Södra	01 92 04 14 Nynäshamn 14
01 82 03 11 Boo 11	01 88 05 03 Herräng	01 92 04 15 Nynäshamn 15
01 82 03 12 Boo 12	01 88 25 02 Hysingsvik	01 92 03 17 Nynäshamn 17
01 82 01 31 Fisksåtra 31	01 88 05 04 Häverödal	01 92 02 18 Nynäshamn 18
01 82 01 32 Fisksåtra 32	01 88 16 01 Lohärad-Malsta	01 92 02 19 Nynäshamn 19
01 82 01 33 Fisksåtra 33	01 88 01 01 Norrtälje 1	01 92 02 20 Nynäshamn 20
01 82 01 34 Fisksåtra 34	01 88 01 02 Norrtälje 2	01 28 Salem
01 82 01 01 Nacka 1	01 88 01 03 Norrtälje 3	01 28 01 01 Salem 1
01 82 01 02 Nacka 2	01 88 01 04 Norrtälje 4	01 28 01 02 Salem 2
01 82 01 03 Nacka 3	01 88 01 05 Norrtälje 5	01 28 01 03 Salem 3
01 82 01 04 Nacka 4	01 88 01 06 Norrtälje 6	01 28 01 04 Salem 4
01 82 01 05 Nacka 5	01 88 01 07 Norrtälje 7	01 28 01 05 Salem 5
01 82 01 06 Nacka 6	01 88 01 08 Norrtälje 8	01 28 01 06 Salem 6
01 82 01 07 Nacka 7	01 88 01 09 Norrtälje 9	01 28 01 07 Salem 7
01 82 01 08 Nacka 8	01 88 01 10 Norrtälje 10	01 91 Sigtuna
01 82 01 09 Nacka 9	01 88 01 11 Norrtälje 11	01 91 01 01 Sigtuna 1
01 82 01 10 Nacka 10	01 88 26 01 Riala	01 91 01 02 Sigtuna 2
01 82 01 11 Nacka 11	01 88 10 01 Rimbo 1	01 91 01 03 Sigtuna 3
	01 88 10 02 Rimbo 2	

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 91 02 04	Sigtuna 4	01 63 01 92	Sollentuna 92	01 83 01 11	Sundbyberg 11
01 91 06 05	Sigtuna 5	01 63 01 93	Sollentuna 93	01 83 01 12	Sundbyberg 12
01 91 06 06	Sigtuna 6	01 63 01 94	Sollentuna 94	01 83 01 13	Sundbyberg 13
01 91 06 07	Sigtuna 7			01 83 01 14	Sundbyberg 14
01 91 06 08	Sigtuna 8			01 83 01 15	Sundbyberg 15
		01 84	Solna		
		01 84 01 01	Solna 1		
01 91 06 09	Sigtuna 9	01 84 01 02	Solna 2	01 83 01 16	Sundbyberg 16
01 91 06 10	Sigtuna 10	01 84 01 03	Solna 3	01 83 01 17	Sundbyberg 17
01 91 06 11	Sigtuna 11	01 84 01 04	Solna 4	01 83 01 18	Sundbyberg 18
01 91 06 12	Sigtuna 12	01 84 01 05	Solna 5	01 83 01 19	Sundbyberg 19
01 91 12 13	Sigtuna 13			01 83 01 20	Sundbyberg 20
		01 84 01 06	Solna 6		
01 91 12 14	Sigtuna 14	01 84 01 07	Solna 7	01 83 01 21	Sundbyberg 21
01 91 12 15	Sigtuna 15	01 84 01 08	Solna 8	01 83 01 22	Sundbyberg 22
01 91 12 16	Sigtuna 16	01 84 01 09	Solna 9	01 83 01 23	Sundbyberg 23
01 91 06 17	Sigtuna 17	01 84 01 10	Solna 10		
01 91 09 18	Sigtuna 18			01 81	Södertälje
		01 84 01 11	Solna 11	01 81 01 01	Södertälje 1
01 91 08 19	Sigtuna 19	01 84 01 12	Solna 12	01 81 01 02	Södertälje 2
01 91 08 20	Sigtuna 20	01 84 02 13	Solna 13	01 81 01 03	Södertälje 3
01 91 12 21	Sigtuna 21	01 84 02 14	Solna 14	01 81 01 04	Södertälje 4
		01 84 02 15	Solna 15	01 81 01 05	Södertälje 5
01 63	Sollentuna			01 81 01 06	Södertälje 6
01 63 01 11	Sollentuna 11	01 84 02 16	Solna 16	01 81 01 07	Södertälje 7
01 63 01 12	Sollentuna 12	01 84 02 17	Solna 17	01 81 01 08	Södertälje 8
01 63 01 13	Sollentuna 13	01 84 02 18	Solna 18	01 81 01 09	Södertälje 9
01 63 01 14	Sollentuna 14	01 84 02 19	Solna 19	01 81 01 10	Södertälje 10
01 63 01 15	Sollentuna 15	01 84 02 20	Solna 20		
				01 81 01 11	Södertälje 11
01 63 01 21	Sollentuna 21	01 84 02 21	Solna 21	01 81 01 12	Södertälje 12
01 63 01 22	Sollentuna 22	01 84 02 22	Solna 22	01 81 01 13	Södertälje 13
01 63 01 23	Sollentuna 23	01 84 02 23	Solna 23	01 81 01 14	Södertälje 14
01 63 01 31	Sollentuna 31	01 84 02 24	Solna 24	01 81 02 16	Södertälje 16
01 63 01 32	Sollentuna 32	01 84 02 25	Solna 25		
				01 81 02 17	Södertälje 17
01 63 01 41	Sollentuna 41	01 84 02 26	Solna 26	01 81 02 18	Södertälje 18
01 63 01 51	Sollentuna 51	01 84 02 27	Solna 27	01 81 02 19	Södertälje 19
01 63 01 52	Sollentuna 52	01 84 02 28	Solna 28	01 81 02 20	Södertälje 20
01 63 01 61	Sollentuna 61	01 84 01 31	Solna 31	01 81 02 21	Södertälje 21
01 63 01 62	Sollentuna 62	01 84 01 32	Solna 32		
				01 81 02 22	Södertälje 22
01 63 01 63	Sollentuna 63	01 84 01 33	Solna 33	01 81 02 23	Södertälje 23
01 63 01 64	Sollentuna 64			01 81 02 24	Södertälje 24
01 63 01 71	Sollentuna 71	01 83	Sundbyberg	01 81 02 25	Södertälje 25
01 63 01 72	Sollentuna 72	01 83 01 01	Sundbyberg 1	01 81 02 26	Södertälje 26
01 63 01 73	Sollentuna 73	01 83 01 02	Sundbyberg 2		
		01 83 01 03	Sundbyberg 3	01 81 02 27	Södertälje 27
01 63 01 74	Sollentuna 74	01 83 01 04	Sundbyberg 4	01 81 03 30	Södertälje 30
01 63 01 75	Sollentuna 75	01 83 01 05	Sundbyberg 5	01 81 03 31	Södertälje 31
01 63 01 76	Sollentuna 76			01 81 03 32	Södertälje 32
01 63 01 77	Sollentuna 77	01 83 01 06	Sundbyberg 6	01 81 03 33	Södertälje 33
01 63 01 81	Sollentuna 81	01 83 01 07	Sundbyberg 7		
		01 83 01 08	Sundbyberg 8	01 81 04 35	Södertälje 35
01 63 01 82	Sollentuna 82	01 83 01 09	Sundbyberg 9	01 81 06 40	Södertälje 40
01 63 01 91	Sollentuna 91	01 83 01 10	Sundbyberg 10		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 81 07 41 Södertälje 41	01 60 01 08 Täby 8	01 14 02 08 Upplands Väsby 8
01 81 07 42 Södertälje 42	01 60 01 09 Täby 9	01 14 02 09 Upplands Väsby 9
01 81 07 43 Södertälje 43	01 60 01 10 Täby 10	01 14 02 10 Upplands Väsby 10
01 81 07 45 Södertälje 45	01 60 01 11 Täby 11	01 14 02 11 Upplands Väsby 11
01 81 10 47 Södertälje 47	01 60 01 12 Täby 12	01 14 02 12 Upplands Väsby 12
01 81 08 48 Södertälje 48	01 60 01 13 Täby 13	01 14 03 13 Upplands Väsby 13
01 81 12 50 Södertälje 50	01 60 01 14 Täby 14	01 14 03 14 Upplands Väsby 14
01 81 12 51 Södertälje 51	01 60 01 15 Täby 15	01 14 03 15 Upplands Väsby 15
01 81 01 52 Södertälje 52	01 60 01 16 Täby 16	01 14 03 16 Upplands Väsby 16
01 81 12 53 Södertälje 53	01 60 01 17 Täby 17	01 14 03 17 Upplands Väsby 17
01 81 12 54 Södertälje 54	01 60 01 18 Täby 18	01 14 02 18 Upplands Väsby 18
01 81 12 55 Södertälje 55	01 60 01 19 Täby 19	01 14 01 20 Upplands Väsby 20
01 81 12 56 Södertälje 56	01 60 01 20 Täby 20	
01 81 12 57 Södertälje 57	01 60 01 21 Täby 21	01 15 Vallentuna
	01 60 01 22 Täby 22	01 15 01 08 Bällsta V
01 38 Tyresö		01 15 01 09 Kragstälund
01 38 01 01 Tyresö 1	01 60 01 23 Täby 23	01 15 05 11 Kårsta
01 38 01 02 Tyresö 2	01 60 01 24 Täby 24	01 15 02 10 Markim-Orkesta-Frösunda
01 38 01 03 Tyresö 3	01 60 01 25 Täby 25	01 15 01 03 Norrgården-Sörgården
01 38 01 04 Tyresö 4	01 60 01 26 Täby 26	
01 38 01 05 Tyresö 5	01 60 01 27 Täby 27	01 15 06 12 Vada-Angarn-Össebygarn
01 38 01 06 Tyresö 6	01 60 01 28 Täby 28	01 15 01 04 Vallentuna C
01 38 01 07 Tyresö 7	01 60 01 29 Täby 29	01 15 01 06 Vallentuna Nordöstra
01 38 01 08 Tyresö 8	01 60 01 30 Täby 30	01 15 01 02 Vallentuna Norra
01 38 01 09 Tyresö 9	01 60 01 31 Täby 31	01 15 01 07 Vallentuna Sydöstra
01 38 01 10 Tyresö 10	01 60 01 32 Täby 32	01 15 01 01 Vallentuna Västra
01 38 01 11 Tyresö 11	01 39 Upplands-Bro	01 15 01 05 Åby-Ormsta
01 38 01 12 Tyresö 12	01 39 01 01 Upplands Bro 1	01 87 Vaxholm
01 38 01 21 Tyresö 21	01 39 01 02 Upplands Bro 2	01 87 01 04 Resarö
01 38 01 22 Tyresö 22	01 39 01 03 Upplands Bro 3	01 87 01 05 Rindö
01 38 01 23 Tyresö 23	01 39 01 04 Upplands Bro 4	01 87 01 01 Vaxholm 1
01 38 01 24 Tyresö 24	01 39 03 05 Upplands Bro 5	01 87 01 02 Vaxholm 2
01 38 01 25 Tyresö 25	01 39 03 06 Upplands Bro 6	01 87 01 03 Vaxholm 3
01 38 01 26 Tyresö 26	01 39 03 07 Upplands Bro 7	
01 38 01 27 Tyresö 27	01 39 03 08 Upplands Bro 8	01 20 Värmdö
01 38 01 28 Tyresö 28	01 39 03 09 Upplands Bro 9	01 20 03 01 Djurö 1
01 38 01 29 Tyresö 29	01 39 03 10 Upplands Bro 10	01 20 03 02 Djurö 2
01 38 01 30 Tyresö 30	01 39 03 11 Upplands Bro 11	01 20 03 03 Djurö 3
01 38 01 31 Tyresö 31	01 39 05 12 Upplands Bro 12	01 20 03 04 Djurö 4
		01 20 02 05 Djurö 5
01 60 Täby	01 14 Upplands-Väsby	01 20 06 01 Gustavsberg 1
01 60 01 01 Täby 1	01 14 01 01 Upplands Väsby 1	01 20 06 02 Gustavsberg 2
01 60 01 02 Täby 2	01 14 01 02 Upplands Väsby 2	01 20 06 03 Gustavsberg 3
01 60 01 03 Täby 3	01 14 02 03 Upplands Väsby 3	01 20 06 04 Gustavsberg 4
01 60 01 04 Täby 4	01 14 02 04 Upplands Väsby 4	01 20 06 05 Gustavsberg 5
01 60 01 05 Täby 5	01 14 02 05 Upplands Väsby 5	01 20 06 06 Gustavsberg 6
01 60 01 06 Täby 6	01 14 02 06 Upplands Väsby 6	01 20 05 01 Ingarö 1
01 60 01 07 Täby 7	01 14 02 07 Upplands Väsby 7	01 20 05 02 Ingarö 2
		01 20 01 01 Värmdö 1

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

01 20 01 02	Värmdö 2	03 81 05 26	Enköping 26	03 80 10 14	Dalby/U-A-Näs/Västeråker
01 20 01 03	Värmdö 3	03 81 01 27	Enköping 27	03 80 05 01	Danmark 1
01 20 01 04	Värmdö 4	03 81 21 28	Enköping 28	03 80 05 02	Danmark 2
01 20 01 05	Värmdö 5	03 81 26 29	Enköping 29	03 80 05 03	Danmark 3
01 20 01 06	Värmdö 6	03 81 27 30	Enköping 30	03 80 05 04	Danmark 4
01 17	Österåker	03 81 33 31	Enköping 31	03 80 05 05	Danmark 5
01 17 02 01	Berga 1	03 81 31 32	Enköping 32	03 80 01 01	Domkyrko 1
01 17 02 15	Berga 2			03 80 01 02	Domkyrko 2
01 17 02 02	Hacksta	03 05	Håbo	03 80 01 03	Domkyrko 3
01 17 03 13	Ljusterö	03 05 01 01	Håbo 1	03 80 01 04	Domkyrko 4
01 17 02 07	Margretelund 1	03 05 01 02	Håbo 2		
		03 05 01 03	Håbo 3	03 80 01 05	Domkyrko 5
01 17 02 08	Margretelund 2	03 05 01 04	Håbo 4	03 80 01 06	Domkyrko 6
01 17 02 03	Margretelund 3	03 05 01 05	Håbo 5	03 80 01 07	Domkyrko 7
01 17 02 12	Roslagskulla-Åsättra			03 80 01 08	Domkyrko 8
01 17 02 18	Runö Gård	03 05 02 06	Håbo 6	03 80 01 09	Domkyrko 9
01 17 02 14	Rydbo	03 05 02 07	Håbo 7		
		03 05 02 08	Håbo 8	03 80 01 10	Domkyrko 10
01 17 02 10	Skånsta 1	03 05 03 09	Håbo 9	03 80 01 11	Domkyrko 11
01 17 02 04	Skånsta 2	03 05 04 10	Håbo 10	03 80 01 12	Domkyrko 12
01 17 02 19	Skärgårdsstad			03 80 01 13	Domkyrko 13
01 17 02 09	Smedby	03 60	Tierp	03 80 01 14	Domkyrko 14
01 17 02 17	Svinninge	03 60 09 18	Hållnäs		
		03 60 06 11	Söderfors	03 80 01 15	Domkyrko 15
01 17 02 16	Söra 1	03 60 04 06	Tegelsmora Norra	03 80 01 16	Domkyrko 16
01 17 02 20	Söra 2	03 60 04 07	Tegelsmora Södra	03 80 01 17	Domkyrko 17
01 17 02 11	Åkerstorp	03 60 01 01	Tierp 1	03 80 01 18	Domkyrko 18
01 17 02 05	Österskär 1			03 80 01 19	Domkyrko 19
01 17 02 06	Österskär 2	03 60 01 02	Tierp 2		
		03 60 01 03	Tierp 3	03 80 01 20	Domkyrko 20
Uppsala läns		03 60 05 08	Tierpsbygden 1	03 80 01 21	Domkyrko 21
		03 60 05 09	Tierpsbygden 2	03 80 01 22	Domkyrko 22
03 81	Enköping	03 60 05 10	Tierpsbygden 3	03 80 29 53	Faringe/Bladåker
03 81 09 01	Enköping 1			03 80 06 09	Funbo
03 81 12 02	Enköping 2	03 60 03 04	Vendels Norra		
03 81 17 03	Enköping 3	03 60 03 05	Vendels Södra	03 80 03 51	Gamla Uppsala 51
03 81 18 04	Enköping 4	03 60 07 13	Västland Norra	03 80 03 52	Gamla Uppsala 52
03 81 01 05	Enköping 5	03 60 07 15	Västland Södra	03 80 03 53	Gamla Uppsala 53
		03 60 08 17	Österlövsta	03 80 03 54	Gamla Uppsala 54
03 81 01 06	Enköping 6			03 80 03 55	Gamla Uppsala 55
03 81 01 07	Enköping 7	03 80	Uppsala		
03 81 01 08	Enköping 8	03 80 31 54	Almunge 54	03 80 03 56	Gamla Uppsala 56
03 81 01 09	Enköping 9	03 80 31 55	Almunge 55	03 80 03 57	Gamla Uppsala 57
03 81 01 10	Enköping 10	03 80 33 63	Alsike/Vassunda	03 80 03 58	Gamla Uppsala 58
		03 80 07 10	Balingsta/Ramsta/Hagby	03 80 03 59	Gamla Uppsala 59
03 81 01 11	Enköping 11	03 80 26 46	Björklinge 46	03 80 38 81	Gottsunda 81
03 81 01 12	Enköping 12				
03 81 01 20	Enköping 20	03 80 26 47	Björklinge 47	03 80 38 82	Gottsunda 82
03 81 01 21	Enköping 21	03 80 21 31	Bälinge 31	03 80 38 83	Gottsunda 83
03 81 01 22	Enköping 22	03 80 21 32	Bälinge 32	03 80 38 84	Gottsunda 84
		03 80 21 33	Bälinge 33	03 80 38 85	Gottsunda 85
03 81 01 23	Enköping 23	03 80 21 34	Bälinge 34	03 80 38 86	Gottsunda 86
03 81 01 24	Enköping 24				
03 81 02 25	Enköping 25	03 80 19 30	Börje	03 80 38 87	Gottsunda 87

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

03 80 38 88	Gottsunda 88	03 80 04 72	Vaksala 72	04 84 02 34	Eskilsparken
03 80 38 89	Gottsunda 89	03 80 04 73	Vaksala 73	04 84 01 01	Eskilstuna Centrum
03 80 38 90	Gottsunda 90	03 80 27 51	Viksta	04 84 01 05	Forsbomsvreten
03 80 38 91	Gottsunda 91	03 80 13 17	Vänge/Läby	04 84 01 10	Fröslunda-Björkhultsvägen
03 80 02 31	Helga Trefaldigh 31	03 80 15 27	Äland/Skogstibble	04 84 01 09	Fröslunda-Tallåsparken
03 80 02 32	Helga Trefaldigh 32	03 80 25 41	Ärentuna 41	04 84 13 51	Gillberga-Lista Del
03 80 02 33	Helga Trefaldigh 33	03 80 25 42	Ärentuna 42	04 84 01 12	Gredby-Grangärdet
03 80 02 34	Helga Trefaldigh 34	03 80 25 43	Ärentuna 43	04 84 03 42	Gökstensparken
03 80 02 35	Helga Trefaldigh 35			04 84 21 47	Hammarby-Sundby-Vallby Del
03 80 02 36	Helga Trefaldigh 36	03 19	Älvkarleby	04 84 02 24	Helgesta-Valhalla
03 80 02 37	Helga Trefaldigh 37	03 19 02 04	Bodarna Norra 4	04 84 02 31	Hisingsbacke
03 80 02 38	Helga Trefaldigh 38	03 19 02 05	Bodarna Södra 5	04 84 03 43	Holmberget-Eklunda
03 80 02 39	Helga Trefaldigh 39	03 19 01 06	Gårdskär 6	04 84 18 56	Hållsta
03 80 02 40	Helga Trefaldigh 40	03 19 02 01	Harnäs 1	04 84 10 49	Hällbybrunns Norra
03 80 02 41	Helga Trefaldigh 41	03 19 01 09	Marma 9	04 84 10 48	Hällbybrunns S Råby-Rek Del
03 80 02 42	Helga Trefaldigh 42	03 19 02 02	Skutskärs Norra 2	04 84 21 45	Kjula
03 80 02 43	Helga Trefaldigh 43	03 19 02 03	Skutskärs Södra 3	04 84 03 41	Krusgårdsberget
03 80 02 44	Helga Trefaldigh 44	03 19 01 08	Älvkarleö Bruk 8	04 84 02 17	Köpmangatsområdet
03 80 02 45	Helga Trefaldigh 45	03 19 01 07	Östanån 7	04 84 01 15	Lagersberg-Mesta N
03 80 37 75	Husby-Långhundra	03 82	Östhammar	04 84 02 33	Lasarettet
03 80 18 29	Jumkil/Åkerby	03 82 01 01	Östhammar 1	04 84 02 25	Lindhaga
03 80 17 28	Järlåsa	03 82 04 02	Östhammar 2	04 84 01 13	Lundby
03 80 35 67	Knivsta 67	03 82 04 03	Östhammar 3	04 84 02 36	Lustigbacke
03 80 35 68	Knivsta 68	03 82 04 04	Östhammar 4	04 84 01 16	Mesta S-Berga
03 80 35 69	Knivsta 69	03 82 04 05	Östhammar 5	04 84 01 08	Myrtorp
03 80 35 70	Knivsta 70	03 82 06 06	Östhammar 6	04 84 01 03	Nyfors Centrum
03 80 28 52	Knutby	03 82 05 07	Östhammar 7	04 84 01 04	Nyforsskolan
03 80 32 59	Lagga/Östuna	03 82 02 08	Östhammar 8	04 84 01 02	Nyforstorget
03 80 24 37	Lena	03 82 08 09	Östhammar 9	04 84 17 53	Näshulta
03 80 41 78	Rasbo	03 82 09 10	Östhammar 10	04 84 02 39	Odlaren-Hagnesta
03 80 42 80	Rasbokil	03 82 09 11	Östhammar 11	04 84 01 11	Råbergstorp
03 80 22 35	Skuttunge 35	03 82 10 12	Östhammar 12	04 84 03 40	Rådhusstorget-Mälarmälarbadet
03 80 39 76	Stavby	03 82 11 13	Östhammar 13	04 84 02 28	Sahl
03 80 23 36	Tensta	03 82 11 14	Östhammar 14	04 84 02 29	Skiftings
03 80 40 77	Tuna	03 82 13 15	Östhammar 15	04 84 18 54	Skogstorp Norra
03 80 04 61	Vaksala 61	03 82 13 16	Östhammar 16	04 84 18 55	Skogstorp Södra
03 80 04 62	Vaksala 62	03 82 12 17	Östhammar 17	04 84 02 26	Slagsta-Måsta
03 80 04 63	Vaksala 63	03 82 01 18	Östhammar 18	04 84 02 18	Slottsbacken
03 80 04 64	Vaksala 64	Södermanlands läns		04 84 02 37	Snopptorp-Skogsängen
03 80 04 65	Vaksala 65	04 84	Eskilstuna	04 84 02 19	Stadsparken
03 80 04 66	Vaksala 66	04 84 21 46	Barva-Jäder	04 84 19 57	Stenkvista
03 80 04 67	Vaksala 67	04 84 02 32	Djurgården	04 84 02 35	Söderängsparken
03 80 04 68	Vaksala 68	04 84 03 44	Edwardslund-Haga	04 84 11 50	Tumbo
03 80 04 69	Vaksala 69	04 84 02 20	Ekbacken	04 84 02 38	Viptorp
03 80 04 70	Vaksala 70	04 84 01 14	Ekeby-Brottsta	04 84 01 07	Västermalm
03 80 04 71	Vaksala 71	04 84 02 21	Eskilshem Röksta	04 84 01 06	Västermarksparken

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

04 84 02 23	Årby Notarien	04 83 09 03	Nävertorp 3	04 81 01 06	Oxelösund 6
04 84 02 22	Årby-Navigatören	04 83 09 04	Nävertorp 4	04 81 01 07	Oxelösund 7
04 84 20 58	Ärla	04 83 09 05	Nävertorp 5		
04 84 02 27	Ärsta	04 83 03 02	Sködinge V - Lerbo Del	04 86	Strängnäs
04 84 15 52	Öja-Västermo Del	04 83 04 01	Sködinge Ö	04 86 13 01	Härad
				04 86 05 01	Länna
04 84 02 30	Östermalm	04 83 06 01	St Malm 1	04 86 04 01	Mariefred 1
		04 83 06 02	St Malm 2, Del	04 86 04 02	Mariefred 2
04 82	Flen	04 83 07 02	St Malm 3	04 86 04 03	Mariefred 3
04 82 08 14	Bettna, Del				
04 82 06 11	Dunker	04 80	Nyköping	04 86 01 01	Strängnäs 1
04 82 01 04	Flens Mellersta	04 80 06 22	Bergshammar	04 86 01 02	Strängnäs 2
04 82 01 02	Flens Norra	04 80 02 18	Helgona	04 86 01 03	Strängnäs 3
04 82 01 05	Flens Södra	04 80 09 25	Kila	04 86 01 04	Strängnäs 4
		04 80 05 20	Koppartorp	04 86 01 05	Strängnäs 5
04 82 01 01	Flens Västra	04 80 08 24	Lunda		
04 82 01 03	Flens Östra, Del			04 86 01 06	Strängnäs 6
04 82 02 13	Helgesta, Del	04 80 01 01	Nyköping 1	04 86 01 07	Strängnäs 7
04 82 02 12	Hyltinge	04 80 01 02	Nyköping 2	04 86 01 08	Strängnäs 8
04 82 05 10	Malmköpings Inre	04 80 01 03	Nyköping 3	04 86 07 01	Toresund
		04 80 01 04	Nyköping 4	04 86 01 09	Tosterö Del
04 82 05 09	Malmköpings Yttre	04 80 01 05	Nyköping 5 (Arnö 1)		
04 82 07 07	Mellösa Mellersta			04 86 14 01	Vårfruberga
04 82 07 08	Mellösa Norra	04 80 01 06	Nyköping 6 (Arnö 2)	04 86 08 01	Ytterselö-Överselö Del
04 82 07 06	Mellösa Södra	04 80 01 07	Nyköping 7	04 86 06 01	Åker 1
		04 80 02 08	Nyköping 8	04 86 06 02	Åker 2
04 61	Gnesta	04 80 02 09	Nyköping 9		
04 61 04 05	Björnlunda	04 80 02 10	Nyköping 10	04 88	Trosa
04 61 01 01	Gnesta 1			04 88 01 01	Trosa 1
04 61 01 02	Gnesta 2	04 80 02 11	Nyköping 11	04 88 01 02	Trosa 2
04 61 01 03	Gnesta 3	04 80 02 12	Nyköping 12	04 88 01 03	Trosa 3
04 61 05 06	Gryt	04 80 02 13	Nyköping 13	04 88 02 01	Vagnhärad 1
		04 80 02 14	Nyköping 14	04 88 02 02	Vagnhärad 2
04 61 03 04	Gåsinge-Dillnäs	04 80 02 15	Nyköping 15		
				04 88 02 03	Vagnhärad 3
04 83	Katrineholm	04 80 02 16	Nyköping 16	04 88 03 01	Västerljung
04 83 05 01	Bie	04 80 02 17	Nyköping 17		
04 83 02 01	Björkvik 1	04 80 05 21	Näveksvarn	04 28	Vingåker
04 83 02 02	Björkvik 2	04 80 15 29	Runtuna Del	04 28 01 07	Baggetorp
04 83 05 02	Flodafors	04 80 14 28	Råby-Rönö	04 28 01 01	Centrum
04 83 08 01	Julita			04 28 01 06	Gropptorp
		04 80 10 26	Stigtomta 1	04 28 01 05	Högsjö
04 83 01 01	Katrineholm 1	04 80 10 27	Stigtomta 2	04 28 01 02	Norra
04 83 01 02	Katrineholm 2	04 80 04 19	Svärta		
04 83 01 03	Katrineholm 3	04 80 07 23	Tuna	04 28 01 03	Sävsta
04 83 01 04	Katrineholm 4 Del	04 80 20 30	Tystberga Del	04 28 01 04	Södra
04 83 01 05	Katrineholm 5			04 28 02 01	Österåker
		04 80 27 31	Vrena		
04 83 01 06	Katrineholm 6			Östergötlands läns	
04 83 01 12	Katrineholm 12	04 81	Oxelösund	05 60	Boxholm
04 83 01 13	Katrineholm 13	04 81 01 01	Oxelösund 1	05 60 02 04	Boxholm 1
04 83 01 14	Katrineholm 14	04 81 01 02	Oxelösund 2	05 60 02 01	Boxholm 2
04 83 09 01	Nävertorp 1	04 81 01 03	Oxelösund 3	05 60 02 02	Boxholm 3
		04 81 01 04	Oxelösund 4	05 60 02 03	Boxholm 4
04 83 09 02	Nävertorp 2	04 81 01 05	Oxelösund 5		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

05 60 04 01	Boxholm 5	05 80 01 04	Domkyrko 4	05 80 02 04	S:T Lars 4
		05 80 01 05	Domkyrko 5	05 80 02 05	S:T Lars 5
05 62	Finspång	05 80 01 06	Domkyrko 6	05 80 02 06	S:T Lars 6
05 62 02 01	Hällestad 1	05 80 01 07	Domkyrko 7	05 80 02 07	S:t Lars 7
05 62 02 02	Hällestad 2	05 80 01 08	Domkyrko 8	05 80 14 01	Sjögestad
05 62 02 03	Hällestad 3				
05 62 02 04	Hällestad 4	05 80 01 09	Domkyrko 9	05 80 10 01	Skeda
05 62 03 01	Regna	05 80 01 10	Domkyrko 10	05 80 35 01	Skäggetorp 1
		05 80 01 11	Domkyrko 11	05 80 35 02	Skäggetorp 2
05 62 01 01	Risinge 1	05 80 01 12	Domkyrko 12	05 80 35 03	Skäggetorp 3
05 62 01 02	Risinge 2	05 80 01 13	Domkyrko 13	05 80 35 04	Skäggetorp 4
05 62 01 03	Risinge 3				
05 62 01 04	Risinge 4	05 80 01 14	Domkyrko 14	05 80 35 05	Skäggetorp 5
05 62 01 05	Risinge 5	05 80 01 15	Domkyrko 15	05 80 04 01	Slaka 1
		05 80 01 16	Domkyrko 16	05 80 04 02	Slaka 2
05 62 01 06	Risinge 6	05 80 20 01	Flistad-Ljung	05 80 04 03	Slaka 3
05 62 01 07	Risinge 7	05 80 34 01	Johannelund 1	05 80 04 04	Slaka 4
05 62 01 08	Risinge 8				
05 62 01 09	Risinge 9	05 80 34 02	Johannelund 2	05 80 22 01	Stjärnorp
05 62 01 10	Risinge 10	05 80 34 03	Johannelund 3	05 80 25 01	Törnevalla-Ö Skrukeby
		05 80 34 04	Johannelund 4	05 80 12 01	Ulrika
05 62 01 11	Risinge 11	05 80 34 05	Johannelund 5	05 80 18 01	Vikingstad
05 62 01 12	Risinge 12	05 80 34 06	Johannelund 6	05 80 08 01	Vist 1
05 62 01 13	Risinge 13				
05 62 01 14	Risinge 14	05 80 06 01	Kaga-Ledberg	05 80 08 02	Vist 2
05 62 04 01	Skedevi 1	05 80 05 01	Kärna 1	05 80 19 01	Vreta Kloster 1
		05 80 05 02	Kärna 2	05 80 19 02	Vreta Kloster 2
05 62 04 02	Skedevi 2	05 80 05 03	Kärna 3	05 80 19 03	Vreta Kloster 3
05 62 04 03	Skedevi 3	05 80 05 04	Kärna 4	05 80 19 04	Vreta Kloster 4
05 13	Kinda	05 80 03 01	Landeryd 1	05 80 19 05	Vreta Kloster 5
05 13 04 01	Horn-Hycklinge	05 80 03 02	Landeryd 2	05 80 09 01	Vårdnäs
05 13 02 01	Kisa 1	05 80 03 03	Landeryd 3	05 80 32 01	Vårdsberg
05 13 02 02	Kisa 2	05 80 03 04	Landeryd 4	05 80 15 01	Västerlösa-Björkeberg
05 13 02 03	Kisa 3-Tidersrum-V Eneby	05 80 03 05	Landeryd 5	05 80 29 01	Örtomta-Askeby
05 13 06 01	Oppeby-Hägerstad-Kättilstad				
		05 80 03 06	Landeryd 6	05 80 24 01	Östra Harg-Rystad 1
05 13 09 01	Tjärstad 1	05 80 03 07	Landeryd 7		
05 13 09 02	Tjärstad 2	05 80 03 08	Landeryd 8	05 86	Mjölby
		05 80 27 01	Lillkyrka-Gistad	05 86 10 01	Appuna-Hogst-Kumla-Väderst
		05 80 11 01	Nykil-Gammalkil	05 86 07 01	Herrb-Norml-Skepps-Vallerst
05 80	Linköping			05 86 02 01	Högby
05 80 31 01	Bankekind	05 80 17 01	Rappestad	05 86 01 01	Mjölby 1
05 80 33 01	Berga 1	05 80 36 01	Ryd 1	05 86 01 02	Mjölby 2
05 80 33 02	Berga 2	05 80 36 02	Ryd 2		
05 80 33 03	Berga 3	05 80 36 03	Ryd 3	05 86 01 03	Mjölby 3
05 80 33 04	Berga 4	05 80 36 04	Ryd 4	05 86 01 04	Mjölby 4
				05 86 01 05	Mjölby 5
05 80 33 05	Berga 5	05 80 36 05	Ryd 5	05 86 01 06	Mjölby 6
05 80 33 06	Berga 6	05 80 24 02	Rystad 2	05 86 01 07	Mjölby 7
05 80 33 07	Berga 7	05 80 24 03	Rystad 3		
05 80 33 08	Berga 8	05 80 02 01	S:T Lars 1	05 86 03 01	Skänninge 1
05 80 01 01	Domkyrko 1	05 80 02 02	S:T Lars 2	05 86 03 02	Skänninge 2
05 80 01 02	Domkyrko 2			05 86 03 03	Skänninge 3
05 80 01 03	Domkyrko 3	05 80 02 03	S:T Lars 3	05 86 14 01	Sya-V Harg-Ö Tollstad

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

05 86 18 01	Veta	05 81 12 01	Kimstad 1	05 81 08 02	Tingstad 2
05 86 17 01	Viby	05 81 12 02	Kimstad 2	05 81 08 03	Tingstad 3
05 83	Motala	05 81 15 01	Krokek 1	05 81 08 04	Tingstad 4
05 83 10 01	Ask-Ekebyborna-Lönsås	05 81 15 02	Krokek 2	05 81 19 01	Vikbolandet 1
05 83 06 01	Brunneby 1	05 81 15 03	Krokek 3	05 81 26 01	Vikbolandet 2
05 83 06 02	Brunneby 2	05 81 09 01	Kullerstad 1	05 81 22 01	Vikbolandet 3
05 83 08 01	Fornåsa-Ålvestad	05 81 09 02	Kullerstad 2	05 81 17 01	Vikbolandet 4
05 83 04 01	Godegård	05 81 09 03	Kullerstad 3	05 81 29 01	Vrinnevi 1
		05 81 16 01	Kvarsebo	05 81 29 02	Vrinnevi 2
05 83 07 01	Klockrike	05 81 14 01	Kvillinge 1	05 81 29 03	Vrinnevi 3
05 83 05 01	Kristberg				
05 83 01 01	Motala 1	05 81 14 02	Kvillinge 2	05 81 29 04	Vrinnevi 4
05 83 01 02	Motala 2	05 81 14 03	Kvillinge 3	05 81 29 05	Vrinnevi 5
05 83 01 03	Motala 3	05 81 14 04	Kvillinge 4	05 81 29 06	Vrinnevi 6
		05 81 14 05	Kvillinge 5	05 81 29 07	Vrinnevi 7
05 83 01 04	Motala 4	05 81 03 01	Matteus 1	05 81 10 01	Vånga
05 83 01 05	Motala 5				
05 83 01 06	Motala 6	05 81 03 02	Matteus 2	05 81 04 01	Östra Eneby 1
05 83 01 07	Motala 7	05 81 03 03	Matteus 3	05 81 04 02	Östra Eneby 2
05 83 01 08	Motala 8	05 81 03 04	Matteus 4	05 81 04 03	Östra Eneby 3
		05 81 03 05	Matteus 5	05 81 04 04	Östra Eneby 4
05 83 01 09	Motala 9	05 81 03 06	Matteus 6	05 81 04 05	Östra Eneby 5
05 83 01 10	Motala 10				
05 83 01 11	Motala 11	05 81 03 07	Matteus 7	05 81 04 06	Östra Eneby 6
05 83 01 12	Motala 12	05 81 06 01	S:T Johannes 1	05 81 04 07	Östra Eneby 7
05 83 01 13	Motala 13	05 81 06 02	S:T Johannes 2	05 81 04 08	Östra Eneby 8
		05 81 06 03	S:T Johannes 3		
05 83 01 14	Motala 14	05 81 06 04	S:T Johannes 4	05 82	Söderköping
05 83 01 15	Motala 15			05 82 02 01	Drothem
05 83 01 16	Motala 16	05 81 06 05	S:T Johannes 5	05 82 01 01	S:T Laurentii 1
05 83 01 17	Motala 17	05 81 06 06	S:T Johannes 6	05 82 01 02	S:T Laurentii 2
05 83 01 18	Motala 18	05 81 06 07	S:T Johannes 7	05 82 01 03	S:T Laurentii 3
		05 81 06 08	S:T Johannes 8	05 82 08 01	Sankt Anna-Börrium
05 83 22 01	Tjällmo	05 81 06 09	S:T Johannes 9		
05 83 23 01	Varv/Styra-V Stenby-Fivelst			05 82 07 01	Skällvik-Mogata
05 83 03 01	Västra Ny	05 81 06 10	S:T Johannes 10	05 82 03 01	Skönberga
05 81	Norrköping	05 81 01 01	S:T Olai 1	05 82 04 01	Västra Husby-Gårdeby
05 81 05 01	Borg 1	05 81 01 02	S:T Olai 2	05 82 06 01	Östra Ryd
05 81 05 02	Borg 2	05 81 01 03	S:T Olai 3		
05 81 05 03	Borg 3	05 81 01 04	S:T Olai 4	05 84	Vadstena
05 81 05 04	Borg 4			05 84 01 01	Vadstena 1
05 81 05 05	Borg 5	05 81 01 05	S:T Olai 5	05 84 01 02	Vadstena 2
		05 81 01 06	S:T Olai 6	05 84 01 03	Vadstena 3
05 81 05 06	Borg 6	05 81 01 07	S:T Olai 7	05 84 03 01	Vadstena 4
05 81 02 01	Hedvig 1	05 81 01 08	S:T Olai 8	05 84 01 05	Vadstena 5
05 81 02 02	Hedvig 2	05 81 11 01	Skärkind		
05 81 02 03	Hedvig 3			05 63	Valdemarsvik
05 81 02 04	Hedvig 4	05 81 07 01	Styrstad 1	05 63 04 01	Gryt
		05 81 07 02	Styrstad 2	05 63 02 01	Ringarum 1
05 81 02 05	Hedvig 5	05 81 07 03	Styrstad 3	05 63 02 02	Ringarum 2
05 81 02 06	Hedvig 6	05 81 07 04	Styrstad 4	05 63 05 01	Tryserum-Östra Ed
05 81 02 07	Hedvig 7	05 81 30 01	Svärtinge	05 63 01 01	Valdemarsvik 1
05 81 02 08	Hedvig 8				
		05 81 08 01	Tingstad 1	05 63 01 02	Valdemarsvik 2

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

05 12	Ydre	06 86 02 07	Mariannelund	06 80 21 84	Bottnaryd
05 12 02 01	Asby			06 80 07 60	Gränna 1
05 12 03 01	Sund-Svinhult-Norra Vi	06 62	Gislaved	06 80 07 61	Gränna 2
05 12 01 01	Torpa	06 62 04 08	Anderstorps 1	06 80 07 62	Gränna 3
05 12 04 01	Västra Ryd	06 62 04 09	Anderstorps 2	06 80 06 54	Hakarps 1
		06 62 04 10	Anderstorps 3		
05 61	Åtvidaberg	06 62 10 17	Burseryd-Sandvik	06 80 06 55	Hakarps 2
05 61 04 01	Björsäter-Yxnerum	06 62 01 01	Gislaveds 1	06 80 06 56	Hakarps 3
05 61 02 01	Grebo-Värna			06 80 08 96	Hovslätts Norra
05 61 07 01	Gärdsrum	06 62 01 02	Gislaveds 2	06 80 08 65	Hovslätts Västra
05 61 06 01	Hannäs	06 62 01 03	Gislaveds 3	06 80 08 59	Hovslätts Östra
05 61 01 01	Åtvid 1	06 62 01 04	Gislaveds 4		
		06 62 01 05	Gislaveds 5	06 80 05 45	Huskvarna 1
05 61 01 02	Åtvid 2	06 62 01 06	Gislaveds 6	06 80 05 42	Huskvarna 2
05 61 01 03	Åtvid 3			06 80 05 47	Huskvarna 3
05 61 01 04	Åtvid 4	06 62 01 07	Gislaveds 7	06 80 05 48	Huskvarna 4
05 61 01 05	Åtvid 5	06 62 12 18	Gryteryd-Södra Hestra	06 80 05 49	Huskvarna 5
05 61 01 06	Åtvid 6	06 62 08 12	Norra Hestra		
		06 62 16 20	Reftele	06 80 05 43	Huskvarna 6
05 09	Ödeshög	06 62 05 11	Stengårdsh.-Valdsh.-Öreryd	06 80 05 51	Huskvarna 7
05 09 01 01	Stora Åby			06 80 05 52	Huskvarna 8
05 09 03 01	Svanshals-Rök	06 62 09 13	Villstads 1	06 80 05 53	Huskvarna 9
05 09 07 01	Trehörna	06 62 09 14	Villstads 2	06 80 05 44	Huskvarna 10
05 09 04 01	Västra Tollstad-Heda	06 62 09 15	Villstads 3		
05 09 02 01	Ödeshög 1	06 62 09 16	Villstads 4	06 80 13 72	Järnsnäs
		06 62 14 19	Ås-Kållerstad	06 80 04 40	Järstorp
05 09 02 02	Ödeshög 2			06 80 02 03	Kristina 1
		06 17	Gnosjö	06 80 02 04	Kristina 2
Jönköpings län		06 17 05 01	Gnosjö 1	06 80 02 06	Kristina 3
		06 17 05 02	Gnosjö 2		
06 04	Aneby	06 17 05 03	Gnosjö 3	06 80 02 07	Kristina 4
06 04 03 01	Askeryd-Marback	06 17 04 04	Kulltorp	06 80 02 05	Kristina 5
06 04 02 02	Bredestad	06 17 01 01	Källeryd	06 80 02 01	Kristina 6
06 04 01 03	Bälaryd			06 80 02 02	Kristina 7
06 04 05 05	Frinnaryd	06 17 03 03	Kävsjö	06 80 02 11	Kristina 8
06 04 07 07	Haurida-Vireda	06 17 02 02	Åsenhöga		
				06 80 02 12	Kristina 9
06 04 06 06	Lommaryd	06 43	Habo	06 80 02 14	Kristina 10
		06 43 03 06	Brandstorp	06 80 02 13	Kristina 11
06 86	Eksjö	06 43 01 01	Bränninge	06 80 02 15	Kristina 12
06 86 05 11	Bruzaholm-Härstorp	06 43 01 03	Furusjö	06 80 14 73	Lekeryd
06 86 01 01	Eksjö 1	06 43 01 02	Gunnarsbo		
06 86 01 02	Eksjö 2	06 43 01 05	Gustav Adolf	06 80 03 18	Ljungarums 1
06 86 01 03	Eksjö 3			06 80 03 19	Ljungarums 2
06 86 01 04	Eksjö 4	06 43 01 08	Kråkeryd	06 80 03 20	Ljungarums 3
		06 43 01 04	Kyrkbyn	06 80 03 22	Ljungarums 4
06 86 01 05	Eksjö 5	06 43 01 07	Kärr	06 80 03 23	Ljungarums 5
06 86 01 06	Eksjö 6				
06 86 01 21	Eksjö 7	06 80	Jönköping	06 80 03 21	Ljungarums 6
06 86 04 12	Hjältevad	06 80 22 85	Angerdshestra-Mulseryd	06 80 03 17	Ljungarums 7
06 86 06 15	Hult	06 80 20 86	Attarp	06 80 19 79	Månsarp
		06 80 20 82	Backamo	06 80 24 87	N Unnaryd
06 86 02 08	Hässleby-Kråkshult	06 80 16 76	Barnarps 1	06 80 08 63	Norra Hammars Norra
06 86 08 20	Höreda	06 80 16 89	Barnarps 2		
06 86 05 14	Ingatorp			06 80 08 64	Norra Hammars Västra

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

06 80 08 66	Norra Hammars Östra	06 82 07 24	Forserums Södra	06 65 01 04	Byarums 4
06 80 20 90	Nyarp	06 82 09 29	Malmbäcks Norra	06 65 04 08	Hagshult
06 80 15 74	Rogberga Norra	06 82 09 28	Malmbäcks Södra	06 65 06 10	Svenarum
06 80 15 75	Rogberga Södra	06 82 03 17	Norra Sandsjö Norra	06 65 03 05	Totteryds 1
06 80 20 81	Sjöåkra	06 82 03 16	Norra Sandsjö Södra	06 65 03 06	Totteryds 2
06 80 10 68	Skärstads 1	06 82 01 01	Nässjö 1	06 65 03 07	Totteryds 3
06 80 10 69	Skärstads 2	06 82 01 02	Nässjö 2	06 65 05 09	Åker
06 80 01 26	Sofia 1	06 82 01 03	Nässjö 3		
06 80 01 35	Sofia 2	06 82 01 04	Nässjö 4	06 85	Vetlanda
06 80 01 36	Sofia 3	06 82 01 05	Nässjö 5	06 85 15 22	Alseda
				06 85 19 26	Björkö
06 80 01 37	Sofia 4	06 82 01 06	Nässjö 6	06 85 06 13	Bäckaby
06 80 01 38	Sofia 5	06 82 01 07	Nässjö 7	06 85 03 09	Bäckseda
06 80 01 39	Sofia 6	06 82 01 08	Nässjö 8	06 85 01 07	Ekenässjön
06 80 01 27	Sofia 7	06 82 01 09	Nässjö 9		
06 80 01 28	Sofia 8	06 82 01 10	Nässjö 10	06 85 01 10	Flugeby-Näsby
				06 85 05 11	Fröderyd
06 80 01 29	Sofia 9	06 82 01 11	Nässjö 11	06 85 17 24	Karlstorp
06 80 01 30	Sofia 10	06 82 01 12	Nässjö 12	06 85 08 16	Korsberga
06 80 01 31	Sofia 11	06 82 05 21	Ormaryd	06 85 21 29	Lannaskede
06 80 01 32	Sofia 12	06 82 05 22	Solberga		
06 80 01 34	Sofia 13	06 82 01 30	Stensjön	06 85 22 30	Myresjö
				06 85 13 20	Nye-Skirö
06 80 01 33	Sofia 14	06 84	Sävsjö	06 85 11 18	Näshult-Stenberg
06 80 01 25	Sofia 15	06 84 06 05	Rörvik	06 85 20 28	Nävelsjö
06 80 01 41	Sofia 16	06 84 07 06	Stockaryd	06 85 07 14	Ramkvilla
06 80 12 71	Svarttorp	06 84 01 01	Sävsjö 1		
06 80 19 80	Tabergs Norra	06 84 01 02	Sävsjö 2	06 85 18 25	Skede
		06 84 01 03	Sävsjö 3	06 85 01 01	Vetlanda 1
06 80 19 88	Tabergs Södra			06 85 01 02	Vetlanda 2
06 80 20 83	Trånghalla	06 84 03 04	Vrigstad	06 85 01 03	Vetlanda 3
06 80 09 67	Visingsö			06 85 01 04	Vetlanda 4
06 80 17 77	Ödestugu	06 87	Tranås		
06 80 18 78	Öggestorp	06 87 01 01	Tranås 1	06 85 01 05	Vetlanda 5
		06 87 01 02	Tranås 2	06 85 01 06	Vetlanda 6
06 80 11 70	Ölmstad	06 87 01 03	Tranås 3	06 85 16 23	Ökna
		06 87 01 04	Tranås 4		
06 42	Mullsjö	06 87 01 05	Tranås 5	06 83	Värnamo
06 42 03 01	Mullsjö 1			06 83 02 09	Bredaryds 1
06 42 03 02	Mullsjö 2	06 87 01 06	Tranås 6	06 83 02 10	Bredaryds 2
06 42 01 03	Mullsjö 3	06 87 01 07	Tranås 7	06 83 06 13	Forsheda-Torskinge
06 42 03 04	Mullsjö 4	06 87 01 08	Tranås 8	06 83 13 21	Fryele-Nydala
		06 87 01 09	Tranås 9	06 83 11 18	Gällaryd
06 82	Nässjö	06 87 01 10	Tranås 10		
06 82 10 32	Almesåkra			06 83 05 12	Hånger-Dannäs
06 82 05 19	Anneberg	06 87 03 11	Tranås 11	06 83 04 11	Kärda
06 82 08 26	Barkeryds Norra	06 87 02 12	Tranås 12	06 83 12 19	Rydaholms Norra
06 82 08 27	Barkeryds Södra	06 87 01 13	Tranås 13	06 83 12 20	Rydaholms Södra
06 82 03 15	Bodafors Norra			06 83 09 16	Tännö
		06 65	Vaggeryd		
06 82 03 31	Bodafors Södra	06 65 02 11	Bondstorp	06 83 10 17	Voxtorp
06 82 04 18	Bringetofta	06 65 01 01	Byarums 1	06 83 01 01	Värnamo 1
06 82 06 23	Flisby	06 65 01 02	Byarums 2	06 83 01 02	Värnamo 2
06 82 07 25	Forserums Norra	06 65 01 03	Byarums 3	06 83 01 03	Värnamo 3

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

06 83 01 04	Värnamo 4	07 81 01 03	Ljungby 3	07 80	Växjö
06 83 01 05	Värnamo 5	07 81 01 04	Ljungby 4	07 80 24 50	Aneboda Västra
06 83 01 06	Värnamo 6	07 81 01 05	Ljungby 5	07 80 24 49	Aneboda Östra
06 83 01 07	Värnamo 7	07 81 01 07	Ljungby 6	07 80 23 48	Asa
06 83 01 08	Värnamo 8	07 81 01 06	Ljungby 7	07 80 25 51	Berg
				07 80 17 42	Bergunda
06 83 01 23	Värnamo 9	07 81 01 30	Ljungby 8		
06 83 01 24	Värnamo 10	07 81 01 08	Ljungby 9	07 80 01 15	Domkyrkoförsamlingen 1
06 83 01 11	Värnamo 11	07 81 01 29	Ljungby 10	07 80 01 16	Domkyrkoförsamlingen 2
06 83 01 25	Värnamo 12	07 81 03 10	Ryssby	07 80 01 17	Domkyrkoförsamlingen 3
		07 81 05 12	S Ljunga	07 80 01 18	Domkyrkoförsamlingen 4
				07 80 01 19	Domkyrkoförsamlingen 5
Kronobergs läns		07 81 14 21	Torpa		
07 64	Alvesta	07 81 10 17	Vittaryd	07 80 01 20	Domkyrkoförsamlingen 6
07 64 01 01	Alvesta Norra	07 81 15 23	Vrå	07 80 01 21	Domkyrkoförsamlingen 7
07 64 01 02	Alvesta Södra			07 80 01 22	Domkyrkoförsamlingen 8
07 64 01 04	Alvesta Västra	07 67	Markaryd	07 80 06 30	Dädesjö
07 64 01 03	Aringsås	07 67 02 05	Hinneryd	07 80 14 39	Dänningelanda-Vederslöv
07 64 08 13	Blådinge	07 67 01 01	Markaryd 1 Västra		
		07 67 01 04	Markaryd 1 Östra	07 80 02 25	Furuby
07 64 04 08	Hjortsberga	07 67 01 02	Markaryd 2	07 80 20 62	Gårdsby Västra
07 64 02 06	Lekaryd-Härlöv	07 67 01 03	Markaryd 3	07 80 20 45	Gårdsby Östra
07 64 05 09	Moheda Västra			07 80 07 31	Hemmesjö-Tegnaby
07 64 05 10	Moheda Östra	07 67 03 06	Traryds Norra	07 80 04 28	Hornaryd-Drev
07 64 01 05	Prästängan	07 67 03 07	Traryds Södra 1		
		07 67 03 08	Traryds Södra 2	07 80 12 37	Kalvsvik
07 64 10 17	Skatelöv			07 80 09 34	Nöbböle
07 64 06 11	Slätthög-Mistelås	07 63	Tingsryd	07 80 26 52	Ormesberga-Ör
07 64 09 16	Vislanda 1	07 63 02 06	Almundsryds Mellersta	07 80 03 26	Sjösås
07 64 09 14	Vislanda 2	07 63 02 04	Fridafors	07 80 28 65	Skogslyckan 1
07 64 11 19	Västra Torsås	07 63 04 10	Linneryd		
		07 63 02 05	Ryds Samhälle	07 80 28 66	Skogslyckan 2
07 61	Lessebo	07 63 05 11	S Sandsjö	07 80 28 67	Skogslyckan 3
07 61 03 04	Ekeberga			07 80 28 68	Skogslyckan 4
07 61 02 03	Hovmantorp 1	07 63 01 01	Tingsryd 1	07 80 28 69	Skogslyckan 5
07 61 02 06	Hovmantorp 2	07 63 01 02	Tingsryd 2	07 80 28 70	Skogslyckan 6
07 61 01 01	Lessebo 1	07 63 01 03	Tingsryd 3		
07 61 01 02	Lessebo 2	07 63 07 15	Urshult 1	07 80 28 71	Skogslyckan 7
		07 63 07 16	Urshult 2	07 80 28 72	Skogslyckan 8
07 61 04 05	Ljuder			07 80 28 73	Skogslyckan 9
		07 63 06 12	Väckelsång	07 80 28 55	Skogslyckan 10
07 81	Ljungby	07 63 03 09	Älmeboda	07 80 21 46	Söraby 1
07 81 02 09	Agunnaryd				
07 81 11 19	Angelstad	07 60	Uppvidinge	07 80 21 54	Söraby 2
07 81 12 20	Annerstad	07 60 03 05	Lenhovda Västra	07 80 30 82	Teleborg 1
07 81 08 15	Berga Västra	07 60 03 06	Lenhovda Östra	07 80 30 83	Teleborg 2
07 81 08 16	Berga Östra	07 60 04 07	Nottebäcks Norra	07 80 30 84	Teleborg 3
		07 60 04 08	Nottebäcks Södra	07 80 30 85	Teleborg 4
07 81 18 26	Bolmsö	07 60 01 01	Åseda Norra		
07 81 06 13	Hamneda			07 80 30 86	Teleborg 5
07 81 07 14	Kånna	07 60 01 02	Åseda Södra	07 80 30 87	Teleborg 6
07 81 16 24	Lidhult	07 60 05 11	Älghults Norra	07 80 30 88	Teleborg 7
07 81 01 01	Ljungby 1	07 60 05 09	Älghults Södra	07 80 30 89	Teleborg 8
		07 60 05 10	Älghults Östra	07 80 19 44	Tjureda
07 81 01 02	Ljungby 2				
				07 80 22 47	Tolg

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

07 80 13 38	Tävelsås	08 62	Emmaboda	08 80 01 07	Kalmar 7
07 80 10 35	Uråsa-Jät	08 62 03 01	Algutsboda 1	08 80 01 22	Kalmar 8
07 80 29 74	Växjö Maria 1	08 62 03 02	Algutsboda 2	08 80 01 08	Kalmar 9
07 80 29 75	Växjö Maria 2	08 62 03 03	Algutsboda 3	08 80 01 24	Kalmar 10
07 80 29 76	Växjö Maria 3	08 62 01 01	Emmaboda 1	08 80 16 11	Kalmar 11
		08 62 01 02	Emmaboda 2		
07 80 29 77	Växjö Maria 4			08 80 16 09	Kalmar 12
07 80 29 78	Växjö Maria 5	08 62 04 01	Långasjö	08 80 16 10	Kalmar 13
07 80 29 79	Växjö Maria 6	08 62 02 01	Vissefjärda 1	08 80 16 21	Kalmar 14
07 80 29 80	Växjö Maria 7	08 62 02 02	Vissefjärda 2	08 80 17 13	Kalmar 15
07 80 29 81	Växjö Maria 8			08 80 17 14	Kalmar 16
		08 60	Hultsfred		
07 80 29 60	Växjö Maria 9	08 60 06 01	Gnöttlerum	08 80 17 12	Kalmar 17
07 80 16 41	Öja	08 60 01 01	Hultsfreds 1	08 80 17 16	Kalmar 18
07 80 18 53	Öjaby Norra	08 60 01 02	Hultsfreds 2	08 80 17 15	Kalmar 19
07 80 18 43	Öjaby Södra	08 60 01 03	Hultsfreds 3	08 80 18 17	Kalmar 20
07 80 08 32	Östra Torsås Västra	08 60 04 01	Järeda	08 80 18 18	Kalmar 21
07 80 08 33	Östra Torsås Östra	08 60 02 01	Lönneberga	08 80 18 20	Kalmar 22
		08 60 03 01	Målilla	08 80 18 23	Kalmar 23
07 65	Älmhult	08 60 08 01	Mörlunda	08 80 14 01	Karlslunda
07 65 05 11	Göteryds Västra	08 60 03 02	Rosenfors	08 80 08 01	Ljungby 1
07 65 05 12	Göteryds Östra	08 60 06 02	Vena	08 80 08 02	Ljungby 2
07 65 07 14	Hallaryd				
07 65 02 04	Härlunda	08 60 05 01	Virserums 1	08 80 13 01	Mortorp
07 65 06 13	Pjätteryd	08 60 05 02	Virserums 2	08 80 05 01	Ryssby
				08 80 06 01	Åby
07 65 04 08	Stenbrohults Mellersta	08 21	Högsby		
07 65 04 09	Stenbrohults Norra	08 21 04 01	Fagerhults 1	08 61	Mönsterås
07 65 04 10	Stenbrohults Södra	08 21 04 02	Fagerhults 2	08 61 02 01	Fliseryd
07 65 03 05	Virestads Mellersta	08 21 01 01	Fågelfors	08 61 01 01	Mönsterås 1
07 65 03 06	Virestads Norra	08 21 02 01	Högsby 1	08 61 01 02	Mönsterås 2
		08 21 02 02	Högsby 2	08 61 01 03	Mönsterås 3
07 65 03 07	Virestads Södra			08 61 01 04	Mönsterås 4
07 65 01 01	Älmhult 1	08 21 02 03	Högsby 3		
07 65 01 02	Älmhult 2	08 21 03 01	Långemåla	08 61 03 01	Ålems 1
07 65 01 03	Älmhult 3			08 61 03 02	Ålems 2
07 65 01 15	Älmhult 4	08 80	Kalmar	08 61 03 03	Ålems 3
		08 80 03 01	Dörby 1		
07 65 01 16	Älmhult 5	08 80 03 02	Dörby 2	08 40	Mörbylånga
		08 80 02 01	Förlösa-Kläckeberga 1	08 40 14 06	Algutsrum
Kalmar läns		08 80 02 02	Förlösa-Kläckeberga 2	08 40 13 04	Glömminge
		08 80 02 03	Förlösa-Kläckeberga 3	08 40 09 08	Gräsgård-Segerstad-Ås-Ventl
08 85	Borgholm			08 40 17 13	Gårdby-Sandby
08 85 02 03	Alböke-Föra-Bredsä-Egby-Löt	08 80 02 04	Förlösa-Kläckeberga 4	08 40 04 01	Hulterstad-Stenåsa
08 85 01 01	Borgholms 1	08 80 09 01	Hagby-Arby		
08 85 01 02	Borgholms 2	08 80 10 01	Halltorp-Voxtorp	08 40 06 02	Kastlösa-Smedby
08 85 13 13	Böda	08 80 04 01	Hossmo	08 40 03 03	Mörbylånga
08 85 10 10	Gårdslösa-Långlöt-Runsten	08 80 01 01	Kalmar 1	08 40 16 10	Norra Möckleby
				08 40 08 11	Södra Möckleby
08 85 14 15	Högby	08 80 15 02	Kalmar 2	08 40 15 07	Torslunda 1
08 85 15 16	Källa-Persnäs	08 80 15 03	Kalmar 3		
08 85 07 07	Köping	08 80 15 04	Kalmar 4	08 40 15 09	Torslunda 2
08 85 08 08	Räpplinge-Högsrum	08 80 15 05	Kalmar 5	08 40 15 14	Torslunda 3
		08 80 15 06	Kalmar 6	08 40 01 05	Vickleby-Resmo

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

08 81	Nybro	08 84	Vimmerby	Gotlands läns
08 81 03 01	Bäckebo	08 84 07 01	Djursdala	
08 81 09 01	Hälleberga	08 84 05 01	Frödinge	09 80
08 81 04 01	Kristvalla	08 84 08 01	Gullringen	Gotland
08 81 02 01	Kräksmåla	08 84 06 01	Locknevi	09 80 91 01
08 81 05 01	Madesjö 1	08 84 03 01	Rumskulla-Pelarne	09 80 29 01
				09 80 63 01
				09 80 31 01
				09 80 55 01
08 81 05 02	Madesjö 2	08 84 01 06	Storebro	
08 81 01 01	Nybro 1	08 84 08 02	Södra Vi	09 80 79 01
08 81 01 02	Nybro 2	08 84 09 01	Tuna	09 80 04 01
08 81 01 03	Nybro 3	08 84 01 01	Vimmerby 1	09 80 05 01
08 81 01 04	Nybro 4	08 84 01 02	Vimmerby 2	09 80 67 01
				09 80 84 01
08 81 01 05	Nybro 5	08 84 01 03	Vimmerby 3	
08 81 01 06	Nybro 6	08 84 01 04	Vimmerby 4	
08 81 01 07	Nybro 7	08 84 01 05	Vimmerby 5	09 80 76 01
08 81 06 01	Örsjö-Oskar			09 80 76 02
				09 80 61 01
				09 80 44 01
				09 80 10 01
08 82	Oskarshamn	08 83	Västervik	
08 82 05 13	Döderhults 1	08 83 16 36	Blackstad	09 80 35 01
08 82 05 14	Döderhults 2	08 83 11 24	Gamleby 1	09 80 57 01
08 82 05 15	Döderhults 3	08 83 11 26	Gamleby 2	09 80 02 01
08 82 05 17	Döderhults 4	08 83 03 10	Gladhammar	09 80 02 02
08 82 05 18	Döderhults 5	08 83 14 30	Hallingebergs Norra	09 80 53 01
		08 83 14 31	Hallingebergs Södra	
08 82 04 11	Kristdala 1	08 83 15 32	Hjorted	09 80 73 01
08 82 04 12	Kristdala 2	08 83 10 25	Lofa	09 80 14 01
08 82 03 19	Misterhults 1	08 83 09 22	Lofthammar	09 80 24 01
08 82 03 20	Misterhults 3	08 83 12 29	Odensvi	09 80 01 01
08 82 03 21	Misterhults 4			09 80 01 02
		08 83 02 09	Törnsfall	
08 82 01 01	Oskarshamns 1	08 83 05 14	Ukna	09 80 01 03
08 82 01 02	Oskarshamns 2	08 83 01 01	Västerviks 1	09 80 01 04
08 82 01 03	Oskarshamns 3	08 83 01 02	Västerviks 2	09 80 01 05
08 82 01 04	Oskarshamns 4	08 83 01 03	Västerviks 3	09 80 01 06
08 82 01 05	Oskarshamns 5			09 80 01 07
		08 83 01 04	Västerviks 4	
08 82 01 06	Oskarshamns 6	08 83 01 05	Västerviks 5	09 80 01 08
08 82 01 07	Oskarshamns 7	08 83 01 06	Västerviks 6	09 80 01 09
08 82 01 08	Oskarshamns 8	08 83 01 07	Västerviks 7	09 80 01 10
08 82 01 09	Oskarshamns 9	08 83 01 08	Västerviks 8	09 80 01 11
08 82 01 10	Oskarshamns 10			09 80 01 12
		08 83 01 18	Västerviks 9	
08 34	Torsås	08 83 01 15	Västerviks 10	
08 34 01 01	Gullabo	08 83 01 16	Västerviks 11	09 80 01 13
08 34 04 01	Söderåkra 1	08 83 01 12	Västerviks 12	09 80 40 01
08 34 04 02	Söderåkra 2	08 83 01 13	Västerviks 13	09 80 18 01
08 34 04 03	Söderåkra 3			09 80 48 01
08 34 02 01	Torsås 1	08 83 01 17	Västerviks 14	
		08 83 08 19	Västra Ed	
08 34 02 02	Torsås 2	08 83 04 11	Västrum	Blekinge läns
08 34 02 03	Torsås 3	08 83 07 20	Överum	
08 34 02 04	Torsås 4			10 82
				Karlshamn
				10 82 05 15
				10 82 05 14
				10 82 06 21
				10 82 05 12
				10 82 03 10

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

10 82 01 01 Högdal	10 80 01 28 Saltö	10 83 Sölvesborg
10 82 05 13 Korpadal	10 80 16 16 Sillhövda	10 83 02 01 Gammaistorp
10 82 06 19 Mörrum V Del Av	10 80 06 12 Spandelstorp	10 83 04 01 Mjällby 1
10 82 06 20 Mörrum Ö	10 80 14 21 Strömsberg	10 83 04 02 Mjällby 2
10 82 05 16 Nötabråne	10 80 11 07 Sturkö	10 83 04 03 Mjällby 3
		10 83 04 04 Mjällby 4
10 82 01 02 Prästslätten	10 80 01 41 Sunna	
10 82 02 11 Ringamåla	10 80 10 02 Torhamn	10 83 01 01 Sölvesborgs 1
10 82 01 07 Skogsborg	10 80 06 13 Torskors	10 83 01 02 Sölvesborgs 2
10 82 01 03 Stadsporten	10 80 17 20 Tving	10 83 01 03 Sölvesborgs 3
10 82 05 17 Svängsta	10 80 05 09 Verkö	10 83 01 04 Sölvesborgs 4
		10 83 03 01 Ysane
10 82 01 04 Torget	10 80 01 31 Västerudden	
10 82 01 06 Tubbaryd		Malmö kommun
10 82 01 08 Vägga	10 60 Olofström	
10 82 04 09 Åryd	10 60 02 10 Brännaregården	12 80 Malmö
10 82 05 18 Öjavad	10 60 02 06 Ekeryd	12 80 19 01 Bunkeflo 1
	10 60 02 04 Grånum	12 80 19 02 Bunkeflo 2
10 82 01 05 Österslätt	10 60 03 03 Hemsjö	12 80 19 03 Bunkeflo 3
	10 60 02 05 Jämshög	
10 80 Karlskrona		12 80 17 Malmö
10 80 04 30 Aspö	10 60 03 02 Kyrkhult	12 80 17 01 Eriksfält 1
10 80 01 43 Backabo	10 60 02 07 Oredslund	12 80 17 02 Eriksfält 2
10 80 01 39 Bergåsa	10 60 02 09 Petrefors	12 80 17 03 Eriksfält 3
10 80 06 11 Beseboda	10 60 02 08 Vilboken	12 80 17 04 Eriksfält 4
10 80 01 29 Björkholmen	10 60 03 01 Vilshult	12 80 17 05 Eriksfält 5
10 80 01 35 Borgmästaren	10 81 Ronneby	12 80 17 06 Eriksfält 6
10 80 01 33 Chapman	10 81 03 14 Backaryd	12 80 17 07 Eriksfält 7
10 80 15 18 Fridlevstad	10 81 01 04 Blekan	12 80 17 08 Eriksfält 8
10 80 01 38 Galgamarken	10 81 10 21 Bräkne-Hoby Landsbygd	12 80 17 09 Eriksfält 9
10 80 19 26 Hasslö	10 81 10 22 Bräkne-Hoby Samhälle	12 80 17 10 Eriksfält 10
	10 81 01 01 Centrum	
10 80 01 36 Hogland		12 80 17 11 Eriksfält 11
10 80 01 40 Hästö	10 81 08 19 Edestad	12 80 17 12 Eriksfält 12
10 80 09 03 Jämjö N	10 81 05 16 Eringsboda	
10 80 09 04 Jämjö S	10 81 01 06 Espedalen	12 80 08 Malmö
10 80 08 01 Kristianopel	10 81 01 02 Fredriksberg	12 80 08 01 Fosie 1
	10 81 06 17 Förkärle-Listerby N Del Av	12 80 08 02 Fosie 2
10 80 01 42 Kungsmarken		12 80 08 03 Fosie 3
10 80 06 06 Kätilsmåla	10 81 01 10 Hasselstad	12 80 08 04 Fosie 4
10 80 05 10 Lyckeby	10 81 09 20 Hjortsberga	12 80 08 05 Fosie 5
10 80 01 27 Långö	10 81 01 03 Hulta	
10 80 05 08 Lösen	10 81 01 11 Häggatorp	12 80 08 06 Fosie 6
	10 81 01 12 Kalleberga	12 80 08 07 Fosie 7
10 80 01 34 Möllebacken		12 80 08 08 Fosie 8
10 80 18 24 Nättraby V	10 81 01 13 Kallinge	12 80 08 09 Fosie 9
10 80 18 25 Nättraby Ö	10 81 07 18 Listerby S	12 80 08 10 Fosie 10
10 80 15 17 Nävragöl	10 81 01 05 Lugnet	
10 80 01 37 Pantarholmen	10 81 01 08 Persborg	12 80 08 11 Fosie 11
	10 81 01 09 Varan	12 80 08 12 Fosie 12
10 80 12 05 Ramdala		12 80 08 13 Fosie 13
10 80 01 32 Rosenfeldt	10 81 01 07 Älgbacken	12 80 08 14 Fosie 14
10 80 14 22 Rödeby N	10 81 04 15 Ölkehult	
10 80 14 23 Rödeby S		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

12 80 10 Malmö	12 80 07 09 Limhamn 9	12 80 04 06 S:T Pauli 6
12 80 10 01 Husie 1	12 80 07 10 Limhamn 10	12 80 04 07 S:T Pauli 7
12 80 10 02 Husie 2	12 80 07 11 Limhamn 11	12 80 04 08 S:T Pauli 8
12 80 10 03 Husie 3	12 80 07 12 Limhamn 12	12 80 04 09 S:T Pauli 9
12 80 10 04 Husie 4		12 80 04 10 S:T Pauli 10
12 80 10 05 Husie 5	12 80 06 Malmö	
12 80 10 06 Husie 6	12 80 06 01 Möllevången 1	12 80 04 11 S:t Pauli 11
	12 80 06 02 Möllevången 2	
12 80 10 07 Husie 7	12 80 06 03 Möllevången 3	12 80 01 Malmö
12 80 10 08 Husie 8	12 80 06 04 Möllevången 4	12 80 01 01 S:T Petri 1
12 80 10 09 Husie 9	12 80 06 05 Möllevången 5	12 80 01 02 S:T Petri 2
		12 80 01 03 S:T Petri 3
12 80 16 Malmö	12 80 06 06 Möllevången 6	12 80 01 04 S:T Petri 4
12 80 16 01 Hyllie 1	12 80 06 07 Möllevången 7	12 80 01 05 S:T Petri 5
12 80 16 02 Hyllie 2	12 80 06 08 Möllevången 8	
12 80 16 03 Hyllie 3	12 80 06 09 Möllevången 9	12 80 01 06 S:T Petri 6
12 80 16 04 Hyllie 4	12 80 06 10 Möllevången 10	12 80 01 07 S:T Petri 7
12 80 16 05 Hyllie 5		12 80 01 08 S:T Petri 8
	12 80 06 11 Möllevången 11	12 80 01 09 S:T Petri 9
12 80 16 06 Hyllie 6	12 80 06 12 Möllevången 12	
		12 80 02 Malmö
12 80 03 Malmö	12 80 14 Malmö	12 80 02 01 Slottsstaden 1
12 80 03 01 Kirseberg 1	12 80 14 01 Oxie 1	12 80 02 02 Slottsstaden 2
12 80 03 02 Kirseberg 2	12 80 14 02 Oxie 2	12 80 02 03 Slottsstaden 3
12 80 03 03 Kirseberg 3	12 80 14 03 Oxie 3	12 80 02 04 Slottsstaden 4
12 80 03 04 Kirseberg 4	12 80 14 04 Oxie 4	12 80 02 05 Slottsstaden 5
12 80 03 05 Kirseberg 5	12 80 14 05 Oxie 5	
		12 80 02 06 Slottsstaden 6
12 80 03 06 Kirseberg 6	12 80 14 06 Oxie 6	12 80 02 07 Slottsstaden 7
12 80 03 07 Kirseberg 7		12 80 02 08 Slottsstaden 8
12 80 03 08 Kirseberg 8	12 80 11 Malmö	12 80 02 09 Slottsstaden 9
12 80 03 09 Kirseberg 9	12 80 11 01 S Sallerup 1	12 80 02 10 Slottsstaden 10
12 80 03 10 Kirseberg 10		
	12 80 05 Malmö	12 80 02 11 Slottsstaden 11
12 80 03 11 Kirseberg 11	12 80 05 01 S:T Johannes 1	12 80 02 12 Slottsstaden 12
	12 80 05 12 S:t Johannes 12	12 80 02 13 Slottsstaden 13
12 80 18 Malmö	12 80 05 02 S:T Johannes 2	12 80 02 14 Slottsstaden 14
12 80 18 01 Kulladal 1	12 80 05 03 S:T Johannes 3	
12 80 18 02 Kulladal 2	12 80 05 04 S:T Johannes 4	12 80 15 Malmö
12 80 18 03 Kulladal 3		12 80 15 01 Sofielund 1
12 80 18 04 Kulladal 4	12 80 05 05 S:T Johannes 5	12 80 15 02 Sofielund 2
12 80 18 05 Kulladal 5	12 80 05 06 S:T Johannes 6	12 80 15 03 Sofielund 3
	12 80 05 07 S:T Johannes 7	12 80 15 04 Sofielund 4
12 80 18 06 Kulladal 6	12 80 05 08 S:T Johannes 8	12 80 15 05 Sofielund 5
12 80 18 07 Kulladal 7	12 80 05 09 S:T Johannes 9	
		12 80 15 06 Sofielund 6
12 80 07 Malmö	12 80 05 10 S:T Johannes 10	12 80 15 07 Sofielund 7
12 80 07 01 Limhamn 1	12 80 05 11 S:T Johannes 11	12 80 15 08 Sofielund 8
12 80 07 02 Limhamn 2		12 80 15 09 Sofielund 9
12 80 07 03 Limhamn 3	12 80 04 Malmö	12 80 15 10 Sofielund 10
12 80 07 04 Limhamn 4	12 80 04 01 S:T Pauli 1	
12 80 07 05 Limhamn 5	12 80 04 02 S:T Pauli 2	12 80 21 Malmö
	12 80 04 03 S:T Pauli 3	12 80 21 01 Tygelsjö 1
12 80 07 06 Limhamn 6	12 80 04 04 S:T Pauli 4	12 80 21 02 Tygelsjö 2
12 80 07 07 Limhamn 7	12 80 04 05 S:T Pauli 5	
12 80 07 08 Limhamn 8		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

12 80 20	Malmö	12 83	Helsingborg	12 83 01 11	Maria 11
12 80 20 01	Västra Klagstorp 1	12 83 06 01	Allerum 1	12 83 01 12	Maria 12
		12 83 06 02	Allerum 2	12 83 01 13	Maria 13
12 80 09	Malmö	12 83 06 03	Allerum 3	12 83 01 14	Maria 14 o Allerum 4
12 80 09 01	Västra Skrävlinge 1	12 83 13 01	Bårslöv 1	12 83 01 15	Maria 15
12 80 09 02	Västra Skrävlinge 2	12 83 13 02	Bårslöv 2	12 83 01 16	Maria 16
12 80 09 03	Västra Skrävlinge 3	12 83 17 01	Filborna 1		
12 80 09 04	Västra Skrävlinge 4			12 83 12 01	Mörarp 1 o Kropp 1
12 80 09 05	Västra Skrävlinge 5	12 83 17 02	Filborna 2	12 83 12 02	Mörarp 2 o Hässlunda
		12 83 17 03	Filborna 3	12 83 14 01	Ottarp
12 80 09 06	Västra Skrävlinge 6	12 83 17 04	Filborna 4	12 83 03 01	Raus 1
12 80 09 07	Västra Skrävlinge 7	12 83 17 05	Filborna 5	12 83 03 02	Raus 2
12 80 09 08	Västra Skrävlinge 8	12 83 17 06	Filborna 6		
12 80 09 09	Västra Skrävlinge 9			12 83 03 03	Raus 3
12 80 09 10	Västra Skrävlinge 10	12 83 17 07	Filborna 7 o Kropp 3	12 83 03 04	Raus 4
		12 83 07 01	Fleninge 1	12 83 03 05	Raus 5
12 80 09 11	Västra Skrävlinge 11	12 83 07 02	Fleninge 2	12 83 03 06	Raus 6
		12 83 07 03	Fleninge 3 och Kropp 2	12 83 03 07	Raus 7
Skåne läns västra		12 83 02 01	Gustav Adolf 1		
				12 83 03 08	Raus 8
12 60	Bjuv	12 83 02 02	Gustav Adolf 2 o Maria 7	12 83 03 09	Raus 9
12 60 02 01	Billesholm 1	12 83 02 03	Gustav Adolf 3	12 83 03 10	Raus 10
12 60 03 02	Billesholm 2	12 83 02 04	Gustav Adolf 4	12 83 03 11	Raus 11
12 60 01 01	Bjuv 1	12 83 02 05	Gustav Adolf 5	12 83 03 12	Raus 12
12 60 01 02	Bjuv 2	12 83 02 06	Gustav Adolf 6		
12 60 01 03	Bjuv 3			12 83 04 01	Välinge
		12 83 02 07	Gustav Adolf 7	12 83 09 01	Välluv 1
12 60 01 04	Bjuv 4	12 83 02 08	Gustav Adolf 8	12 83 09 02	Välluv 2 och Frillestad
12 60 04 01	Ekeby 1	12 83 02 09	Gustav Adolf 9		
12 60 04 02	Ekeby 2	12 83 02 10	Gustav Adolf 10	12 84	Höganäs
		12 83 02 11	Gustav Adolf 11	12 84 04 01	Brunnby 1
12 85	Eslöv			12 84 04 02	Brunnby 2
12 85 01 01	Eslöv 1	12 83 02 12	Gustav Adolf 12	12 84 06 01	Farhult
12 85 01 02	Eslöv 2	12 83 02 13	Gustav Adolf 13	12 84 01 01	Höganäs 1
12 85 01 03	Eslöv 3	12 83 02 14	Gustav Adolf 14	12 84 01 02	Höganäs 2
12 85 01 04	Eslöv 4	12 83 02 15	Gustav Adolf 15		
12 85 01 05	Eslöv 5	12 83 02 16	Gustav Adolf 16	12 84 01 03	Höganäs 3
				12 84 01 04	Höganäs 4
12 85 01 06	Eslöv 6	12 83 02 18	Gustav Adolf 18 o Välluv 3	12 84 01 05	Höganäs 5
12 85 01 07	Eslöv 7	12 83 05 01	Kattarp	12 84 05 01	Jonstorp
12 85 01 08	Eslöv 8	12 83 16 01	Kvistofta 1	12 84 03 01	Viken 1
12 85 01 09	Eslöv 9	12 83 16 02	Kvistofta 2		
12 85 08 01	Eslöv 10	12 83 16 03	Kvistofta 3 o Bårslöv 3	12 84 03 02	Viken 2
				12 84 02 01	Väsby 1
12 85 02 01	Eslöv 11	12 83 16 04	Kvistofta 4 o Fjärestad	12 84 02 02	Väsby 2
12 85 11 01	Eslöv 12	12 83 01 01	Maria 1 o Gustav Adolf 17	12 84 02 03	Väsby 3
12 85 04 01	Eslöv 13	12 83 01 02	Maria 2		
12 85 01 10	Eslöv 14	12 83 01 03	Maria 3	12 66	Hörby
12 85 09 01	Eslöv 15	12 83 01 04	Maria 4	12 66 02 01	Hörby 1
				12 66 02 02	Hörby 2
12 85 16 01	Eslöv 16	12 83 01 05	Maria 5 o Filborna 9	12 66 02 03	Hörby 3
12 85 13 01	Eslöv 17	12 83 01 06	Maria 6 o Filborna 8	12 66 02 04	Hörby 4
12 85 14 01	Eslöv 18	12 83 01 08	Maria 8	12 66 02 05	Hörby 5
		12 83 01 09	Maria 9		
		12 83 01 10	Maria 10	12 66 03 01	Hörby 6
				12 66 04 01	Hörby 7

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

12 66 05 01	Hörby 8	12 14 09 01	Källs-Nöbb o N Skrävl	12 62 01 03	Lomma 3
12 66 06 01	Hörby 9	12 14 11 01	Norrvidinge	12 62 01 04	Lomma 4
12 66 07 01	Hörby 10	12 14 13 01	Röstånga	12 62 01 05	Lomma 5
12 66 08 01	Hörby 11	12 14 02 01	Svalöv		
12 66 09 01	Hörby 12	12 14 01 01	Tirup Felestad Svalöv	12 81	Lund
				12 81 04 01	Allhelgona 1
12 66 10 01	Hörby 13	12 14 15 01	Torrlösa	12 81 04 02	Allhelgona 2
12 66 11 01	Hörby 14			12 81 04 03	Allhelgona 3
		Skåne läns södra		12 81 04 04	Allhelgona 4
12 67	Höör			12 81 04 05	Allhelgona 5
12 67 04 01	Bosjö kloster	12 31	Burlöv		
12 67 03 01	Gudmuntorp	12 31 01 01	Burlöv 1	12 81 16 01	Dalby 1
12 67 06 01	Hallaröd-Munkarp	12 31 01 02	Burlöv 2	12 81 16 02	Dalby 2
12 67 02 01	Höör 1	12 31 01 03	Burlöv 3	12 81 16 03	Dalby 3
12 67 02 02	Höör 2	12 31 01 04	Burlöv 4	12 81 16 04	Dalby 4
		12 31 01 05	Burlöv 5	12 81 01 01	Domkyrko 1
12 67 02 03	Höör 3				
12 67 02 04	Höör 4	12 31 01 06	Burlöv 6	12 81 01 02	Domkyrko 2
12 67 02 05	Höör 5	12 31 01 07	Burlöv 7	12 81 01 03	Domkyrko 3
12 67 07 01	N Rörum	12 31 01 08	Burlöv 8	12 81 01 04	Domkyrko 4
12 67 08 01	Tjörnarps	12 31 01 09	Burlöv 9	12 81 01 05	Domkyrko 5
		12 31 01 10	Burlöv 10	12 81 01 06	Domkyrko 6
12 82	Landskrona				
12 82 01 01	Landskrona 1	12 61	Kävlinge	12 81 01 07	Domkyrko 7
12 82 01 02	Landskrona 2	12 61 04 02	Furulund Centrum	12 81 01 08	Domkyrko 8
12 82 01 03	Landskrona 3	12 61 10 01	Hofterup	12 81 20 01	Genarp 1
12 82 01 04	Landskrona 4	12 61 03 01	Karaby	12 81 20 02	Genarp 2
12 82 01 05	Landskrona 5	12 61 01 05	Korsbacka O Arvidsborg	12 81 24 01	Helgeand 1
		12 61 01 03	Kävlinge Norr		
12 82 01 06	Landskrona 6			12 81 24 02	Helgeand 2
12 82 01 07	Landskrona 7	12 61 01 02	Kävlinge Söder	12 81 24 03	Helgeand 3
12 82 01 08	Landskrona 8	12 61 01 04	Kävlinge Väster	12 81 24 04	Helgeand 4
12 82 01 09	Landskrona 9	12 61 01 01	Kävlinge Öster	12 81 24 05	Helgeand 5
12 82 01 10	Landskrona 10	12 61 04 01	Lackalånga	12 81 02 01	Kloster 1
		12 61 12 02	Löddeköpinge Norr		
12 82 01 11	Landskrona 11			12 81 02 02	Kloster 2
12 82 01 12	Landskrona 12	12 61 12 03	Löddeköpinge Söder	12 81 02 03	Kloster 3
12 82 01 13	Landskrona 13	12 61 12 01	Löddeköpinge Väster	12 81 02 04	Kloster 4
12 82 01 14	Landskrona 14	12 61 12 04	Löddeköpinge Öster	12 81 02 05	Kloster 5
12 82 01 15	Landskrona 15	12 61 09 02	Rinnebäck	12 81 02 06	Kloster 6
		12 61 09 01	St Harrie		
12 82 01 16	Landskrona 16			12 81 02 07	Kloster 7
12 82 03 01	Landskrona 17	12 61 04 03	Stävie	12 81 02 08	Kloster 8
12 82 04 02	Landskrona 18	12 61 03 02	Ålstorp	12 81 02 09	Kloster 9
12 82 05 01	Landskrona 19			12 81 05 01	Nöbbelöv 1
12 82 07 01	Landskrona 20	12 62	Lomma	12 81 05 02	Nöbbelöv 2
		12 62 02 01	Borgeby 1		
12 82 08 01	Landskrona 21	12 62 02 02	Borgeby 2	12 81 05 03	Nöbbelöv 3
12 82 02 01	Landskrona 22	12 62 04 01	Fjelie 1	12 81 05 04	Nöbbelöv 4
		12 62 03 01	Flädie 1	12 81 05 05	Nöbbelöv 5
12 14	Svalöv	12 62 03 02	Flädie 2	12 81 03 01	Råby 1
12 14 08 01	Billeberga			12 81 03 02	Råby 2
12 14 06 01	Halmstad Sireköpinge	12 62 03 03	Flädie 3		
12 14 12 01	Konga och Ask	12 62 01 01	Lomma 1	12 81 03 03	Råby 3
12 14 05 01	Kågeröd och Stenestad	12 62 01 02	Lomma 2	12 81 25 01	S:T Hans 1

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

12 81 25 02	S:T Hans 2	12 30 07 04	Staffanstorp 4	12 33	Vellinge
12 81 25 03	S:T Hans 3	12 30 07 05	Staffanstorp 5	12 33 06 01	Vellinge 1, Falsterbo
12 81 25 04	S:T Hans 4	12 30 07 06	Staffanstorp 6	12 33 06 02	Vellinge 2, Falsterbo
12 81 25 05	S:t Hans 5	12 30 07 07	Staffanstorp 7	12 33 05 02	Vellinge 3, Skanör
12 81 13 01	Sandby 1	12 30 07 08	Staffanstorp 8	12 33 05 01	Vellinge 4, Skanör
				12 33 05 03	Vellinge 5, Ljunghusen
12 81 13 02	Sandby 2	12 30 04 09	Staffanstorp 9		
12 81 13 03	Sandby 3	12 30 06 10	Staffanstorp 10	12 33 09 02	Vellinge 6, Höllviken
12 81 13 04	Sandby 4	12 30 09 11	Staffanstorp 11	12 33 08 02	Vellinge 7, Höllviken
12 81 27 02	Torn	12 30 07 12	Staffanstorp 12	12 33 09 01	Vellinge 8, Höllviken
12 81 27 01	Vallkärra 1			12 33 08 01	Vellinge 9, St Hammar
		12 63	Svedala	12 33 09 03	Vellinge 10 Räng
12 81 21 01	Veberöd 1	12 63 08 01	Bara 1		
12 81 21 02	Veberöd 2	12 63 07 01	Bara 2	12 33 04 02	Vellinge 11, Vellinge
12 81 21 03	Veberöd 3	12 63 07 02	Bara 3	12 33 04 01	Vellinge 12, Vellinge
12 81 26 01	Östra Torn 1	12 63 02 01	Böringe	12 33 04 03	Vellinge 13, Vellinge
12 81 26 02	Östra Torn 2	12 63 01 01	Svedala 1	12 33 02 01	Vellinge 14, Eskilstorp
				12 33 03 01	Vellinge 15, Hököpinge m fl
12 81 26 03	Östra Torn 3	12 63 01 02	Svedala 2		
12 81 26 04	Östra Torn 4	12 63 01 03	Svedala 3	12 33 13 01	Vellinge 16, V Ingels m fl
		12 63 01 04	Svedala 4	12 33 12 01	Vellinge 17, Ö Grevie m fl
12 65	Sjöbo	12 63 01 05	Svedala 5		
12 65 05 01	Blentarp	12 63 01 06	Svedala 6	12 86	Ystad
12 65 06 01	Everlöv			12 86 01 01	Ystad 1
12 65 11 01	Fränninge	12 87	Trelleborg	12 86 01 02	Ystad 2
12 65 10 01	Lövestad	12 87 01 01	Trelleborg 1	12 86 01 03	Ystad 3
12 65 03 01	Sjöbo 1	12 87 01 02	Trelleborg 2	12 86 01 04	Ystad 4
		12 87 01 03	Trelleborg 3	12 86 01 05	Ystad 5
12 65 01 01	Sjöbo 2	12 87 01 04	Trelleborg 4		
12 65 03 03	Sjöbo 3	12 87 01 05	Trelleborg 5	12 86 01 06	Ystad 6
12 65 03 04	Sjöbo 4			12 86 01 07	Ystad 7
12 65 04 01	Sövde	12 87 01 06	Trelleborg 6	12 86 01 08	Ystad 8
12 65 07 01	Tolånga	12 87 01 07	Trelleborg 7	12 86 01 09	Ystad 9
		12 87 01 08	Trelleborg 8	12 86 01 10	Ystad 10
12 65 09 01	Vanstad	12 87 01 09	Trelleborg 9		
12 65 12 01	Vollsjö	12 87 01 10	Trelleborg 10	12 86 11 01	Ystad 11
12 65 15 01	Östra Kärrstorp			12 86 07 01	Ystad 12
		12 87 01 11	Trelleborg 11	12 86 12 01	Ystad 13
12 64	Skurup	12 87 01 12	Trelleborg 12	12 86 02 01	Ystad 14
12 64 06 01	Skivarp 1	12 87 01 13	Trelleborg 13	12 86 04 01	Ystad 15
12 64 06 02	Skivarp 2	12 87 01 14	Trelleborg 14		
12 64 01 01	Skurup 1	12 87 02 01	Trelleborg 21	12 86 18 01	Ystad 16
12 64 01 02	Skurup 2			12 86 16 01	Ystad 17
12 64 01 03	Skurup 3	12 87 03 01	Trelleborg 22	12 86 11 02	Ystad 18
		12 87 14 01	Trelleborg 23		
12 64 01 04	Skurup 4	12 87 10 01	Trelleborg 24	Skåne läns norra och östra	
12 64 11 01	Slimminge	12 87 13 01	Trelleborg 25		
12 64 03 01	Svenstorp	12 87 15 01	Trelleborg 26	12 72	Bromölla
12 64 12 01	Villie			12 72 01 01	Bromölla 1
12 64 10 01	Örsjö	12 87 17 01	Trelleborg 27	12 72 01 02	Bromölla 2
		12 87 31 01	Trelleborg 28	12 72 01 03	Bromölla 3
12 30	Staffanstorp	12 87 28 01	Trelleborg 29	12 72 01 04	Bromölla 4
12 30 01 01	Staffanstorp 1	12 87 23 01	Trelleborg 30	12 72 01 05	Bromölla 5
12 30 07 02	Staffanstorp 2	12 87 21 01	Trelleborg 31		
12 30 07 03	Staffanstorp 3	12 87 25 01	Trelleborg 32		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

12 72 01 06	Bromölla 6	12 93 05 01	Vinslöv 1	12 90 35 01	Oppmanna 1
12 72 02 01	Bromölla 7	12 93 05 02	Vinslöv 2	12 90 35 02	Oppmanna 2
12 72 03 01	Bromölla 8	12 93 05 03	Vinslöv 3	12 90 19 01	Rinkaby
12 72 03 02	Bromölla 9	12 93 05 04	Vinslöv 4	12 90 06 01	Skepparslöv
		12 93 11 01	Vittsjö 1	12 90 01 03	Söder
12 78	Båstad	12 93 12 04	Vittsjö 2	12 90 01 02	Söder-Udden
12 78 01 01	Båstad Västra				
12 78 01 02	Båstad Östra	12 93 12 03	Vittsjö 3	12 90 32 01	Tollarp 1
12 78 02 02	Förlöv Västra	12 93 22 07	Västra Torup	12 90 32 02	Tollarp 2
12 78 02 03	Förlöv Östra			12 90 31 03	Tollarp 3
12 78 03 03	Grevie	12 76	Klippan	12 90 21 01	Trolle Ljungby
		12 76 01 01	Klippan 1	12 90 02 16	Vilan-Långebro
12 78 05 06	Hov	12 76 01 02	Klippan 2		
12 78 06 07	Torekov	12 76 01 03	Klippan 3	12 90 30 01	Vittskövle
12 78 04 04	Västra Karup	12 76 02 04	Klippan 4	12 90 34 01	Vånga
12 78 07 03	Östra Karup	12 76 03 05	Klippan 5	12 90 07 02	Vä
				12 90 15 01	Åhus 1
12 93	Hässleholm	12 76 01 06	Klippan 6	12 90 15 02	Åhus 2
12 93 13 01	Bjärnum 1	12 76 05 07	Klippan 7		
12 93 13 02	Bjärnum 2	12 76 05 08	Klippan 8	12 90 15 04	Åhus 3
12 93 14 02	Bjärnum 3	12 76 05 09	Klippan 9	12 90 15 03	Åhus 4
12 93 01 01	Hässleholm 1	12 76 04 10	Klippan 10	12 90 15 05	Åhus 5
12 93 01 02	Hässleholm 2			12 90 15 06	Åhus 6
		12 76 07 11	Klippan 11	12 90 13 03	Önnestad och Norra Strö
12 93 01 03	Hässleholm 3	12 76 01 12	Klippan 12		
12 93 01 04	Hässleholm 4			12 90 01 04	Östermalm
12 93 01 05	Hässleholm 5	12 90	Kristianstad	12 90 11 03	Österslöv
12 93 01 06	Hässleholm 6	12 90 01 01	Centrum	12 90 01 14	Österäng Norra
12 93 01 08	Hässleholm 8	12 90 02 09	Charlottesborg-Härlöv	12 90 01 16	Österäng Södra
		12 90 29 01	Degeberga och Hörröd	12 90 01 07	Östra Fäladen
12 93 01 09	Hässleholm 9	12 90 04 02	Djurröd och Träne		
12 93 01 10	Hässleholm 10	12 90 01 05	Egnahem-Parkstaden	12 73	Osby
12 93 01 11	Hässleholm 11			12 73 03 01	Loshult
12 93 01 12	Hässleholm 12	12 90 17 01	Everöd, Lyngsjö, Ö Sönnarslöv	12 73 01 01	Osby 1
12 93 09 01	Hästveda 1	12 90 10 04	Fjälkestad	12 73 01 02	Osby 2
		12 90 24 01	Fjälkinge och Nymö	12 73 01 03	Osby 3
12 93 10 02	Hästveda 2	12 90 14 01	Färlöv	12 73 01 04	Osby 4
12 93 09 03	Hästveda 3	12 90 01 15	Gamlegården Norra		
12 93 20 05	Hörja			12 73 04 02	Visseltofta
12 93 02 01	Ignaberga	12 90 01 08	Gamlegården Södra	12 73 02 01	Örkened 1
12 93 18 06	Matteröd	12 90 25 01	Gustav Adolf	12 73 02 02	Örkened 2
		12 90 02 10	Hedentorp-Åsum		
12 93 21 04	Röke	12 90 28 01	Huaröd	12 75	Perstorp
12 93 03 01	Stoby 1	12 90 23 01	Kiaby och Ivö	12 75 01 01	Perstorp 1
12 93 03 02	Stoby 2			12 75 01 02	Perstorp 2
12 93 15 03	Sösådala 1	12 90 01 11	Kulltorp-Sommarlust	12 75 01 03	Perstorp 3
12 93 17 04	Sösådala 2	12 90 08 03	Köpinge	12 75 01 04	Perstorp 4
		12 90 33 01	Linderöd och Äsphult	12 75 01 05	Perstorp 5
12 93 15 04	Sösådala 3	12 90 01 06	Lyckans Höjd		
12 93 19 01	Tyringe 1	12 90 26 01	Maglehem	12 91	Simrishamn
12 93 19 02	Tyringe 2			12 91 01 01	Simrishamn 1
12 93 19 03	Tyringe 3	12 90 09 01	Nosaby 1	12 91 01 02	Simrishamn 2
12 93 19 04	Tyringe 4	12 90 09 02	Nosaby 2	12 91 01 03	Simrishamn 3
		12 90 01 12	Näsby Norra	12 91 02 04	Simrishamn 4
		12 90 01 13	Näsby Södra	12 91 06 09	Simrishamn 5

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

12 91 07 10	Simrishamn 6	12 92 01 11	Socketbruket	13 82 15 01	Köinge/Svarträ
12 91 13 16	Simrishamn 7	12 92 06 01	Strövelstorp 1	13 82 10 01	Ljungby
12 91 08 11	Simrishamn 8	12 92 06 02	Strövelstorp 2	13 82 09 01	Morups 1
12 91 04 08	Simrishamn 9	12 92 05 01	Tofta	13 82 09 02	Morups 2
12 91 11 14	Simrishamn 10	12 92 04 01	Tåssjö	13 82 17 01	Okome
12 91 10 13	Simrishamn 11	12 92 10 01	Tåstarp	13 82 02 01	Skrea 1
12 91 18 21	Simrishamn 12	12 92 01 04	Utrarken	13 82 02 02	Skrea 2
12 91 17 20	Simrishamn 13	12 92 09 01	Vejbystrand	13 82 06 01	Slöinge
12 91 19 22	Simrishamn 14	12 92 01 07	Willan	13 82 08 01	Stafsinge 1
12 91 12 15	Simrishamn 15	12 92 01 06	Ängavången	13 82 08 02	Stafsinge 2
12 70	Tomelilla	12 92 12 01	Össjö	13 82 23 01	Ullareds
12 70 05 01	Tomelilla 1	12 57	Örkelljunga	13 82 12 01	Vessige m fl förs
12 70 05 02	Tomelilla 2	12 57 02 06	Rya	13 82 11 01	Vinbergs 1
12 70 05 11	Tomelilla 3	12 57 03 07	Sk Fagerhult	13 82 11 02	Vinbergs 2
12 70 02 04	Tomelilla 4	12 57 01 01	Örkelljunga 1	13 82 03 01	Årstads m fl förs
12 70 09 10	Tomelilla 5	12 57 01 02	Örkelljunga 2	13 82 24 01	Älvsereds
12 70 06 07	Tomelilla 6	12 57 01 03	Örkelljunga 3	13 80	Halmstad
12 70 11 13	Tomelilla 7	12 57 01 04	Örkelljunga 4	13 80 04 01	Breareds
12 77	Åstorp	12 57 01 05	Örkelljunga 5	13 80 07 01	Eldsberga
12 77 01 01	Åstorp 1	12 56	Östra Göinge	13 80 19 01	Enslövs
12 77 01 02	Åstorp 2	12 56 06 01	Broby 1	13 80 14 01	Getinge
12 77 02 03	Åstorp 3	12 56 06 02	Broby 2	13 80 11 03	Gullbrandstorps
12 77 02 04	Åstorp 4	12 56 06 03	Broby 3	13 80 11 01	Harplinge
12 77 01 05	Åstorp 5	12 56 07 01	Glimåkra 1	13 80 11 02	Haverdals
12 77 01 06	Åstorp 6	12 56 07 02	Glimåkra 2	13 80 10 01	Holm/Vapnö
12 77 01 07	Åstorp 7	12 56 04 01	Hjärsås 1	13 80 15 01	Kvibille
12 77 03 08	Åstorp 8	12 56 04 02	Hjärsås 2	13 80 02 01	M Luthers 1
12 77 03 09	Åstorp 9	12 56 03 01	Knislinge 1	13 80 02 02	M Luthers 2
12 77 01 10	Åstorp 10	12 56 01 04	Knislinge 2	13 80 02 03	M Luthers 3
12 92	Ängelholm	12 56 01 03	Knislinge 3	13 80 02 04	M Luthers 4
12 92 01 09	Centrum	Hallands läns		13 80 02 05	M Luthers 5
12 92 05 02	Gästgivaren	13 82	Falkenberg	13 80 02 06	M Luthers 6
12 92 11 02	Harnacka	13 82 07 01	Efta	13 80 02 07	M Luthers 7
12 92 03 01	Höja	13 82 21 01	Fagered/Källsjö	13 80 02 08	M Luthers 8
12 92 02 03	Karlslund	13 82 01 01	Falkenbergs 1	13 80 02 09	M Luthers 9
12 92 02 02	Kungsgården	13 82 01 02	Falkenbergs 2	13 80 02 10	M Luthers 10
12 92 01 10	Ljunggården	13 82 01 03	Falkenbergs 3	13 80 02 11	M Luthers 11
12 92 09 03	Luntertun	13 82 01 04	Falkenbergs 4	13 80 02 12	M Luthers 12
12 92 09 04	Magnarp	13 82 01 05	Falkenbergs 5	13 80 02 13	M Luthers 13
12 92 11 01	Margretetorp	13 82 01 06	Falkenbergs 6	13 80 05 01	Oskarströms 1
12 92 01 05	Nya Torg	13 82 01 07	Falkenbergs 7	13 80 05 02	Oskarströms 2
12 92 01 03	Nybroområdet	13 82 01 08	Falkenbergs 8	13 80 01 01	S:T Nikolai 1
12 92 02 01	Roslunda	13 82 01 09	Falkenbergs 9	13 80 01 02	S:T Nikolai 2
12 92 01 08	Sandvången	13 82 19 01	Gunnarp/Krogsereds	13 80 01 03	S:T Nikolai 3
12 92 09 02	Skälderviken	13 82 18 01	Gällareds	13 80 01 04	S:T Nikolai 4
12 92 03 02	Skörpabäcken			13 80 01 05	S:T Nikolai 5

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

13 80 01 06	S:T Nikolai 6	13 84 05 01	Släps 1	13 83 14 01	Torpa
13 80 01 07	S:T Nikolai 7	13 84 05 02	Släps 2	13 83 02 01	Träslövs 1
13 80 19 02	Sennan/Skavböke	13 84 05 03	Släps 3	13 83 02 02	Träslövs 2
13 80 17 01	Slättåkra	13 84 05 04	Släps 4	13 83 02 03	Träslövs 3
13 80 03 01	Snöstorps 1	13 84 05 05	Släps 5	13 83 11 01	Tvååkers 1
13 80 03 02	Snöstorps 2	13 84 02 01	Tölö 1	13 83 11 02	Tvååkers 2
13 80 03 03	Snöstorps 3	13 84 02 02	Tölö 2	13 83 15 01	Valinge/Stamnareds
13 80 03 04	Snöstorps 4	13 84 02 03	Tölö 3	13 83 01 01	Varbergs 1
13 80 03 05	Snöstorps 5	13 84 02 04	Tölö 4	13 83 01 02	Varbergs 2
13 80 03 06	Snöstorps 6	13 84 04 01	Vallda 1	13 83 01 03	Varbergs 3
13 80 03 07	Snöstorps 7	13 84 04 02	Vallda 2	13 83 01 04	Varbergs 4
13 80 12 01	Steninge/Rävinge	13 84 04 03	Vallda 3	13 83 01 05	Varbergs 5
13 80 09 01	Söndrums 1	13 84 03 01	Älvsåkers 1	13 83 01 06	Varbergs 6
13 80 09 02	Söndrums 2	13 84 03 02	Älvsåkers 2	13 83 01 07	Varbergs 7
13 80 09 03	Söndrums 3	13 84 08 01	Ölmevalla 1	13 83 01 08	Varbergs 8
13 80 09 04	Söndrums 4	13 84 08 02	Ölmevalla 2	13 83 01 09	Varbergs 9
13 80 09 05	Söndrums 5	13 84 08 03	Ölmevalla/Landa	13 83 01 10	Varbergs 10
13 80 09 06	Söndrums 6			13 83 01 11	Varbergs 11
13 80 08 01	Trönninge	13 81 Laholm		13 83 01 12	Varbergs 12
13 80 06 01	Tönnersjö	13 81 04 01	Hasslövs	13 83 19 01	Veddige 1
		13 81 06 01	Hishults		
13 15 Hylte		13 81 09 01	Knäreds	13 83 19 02	Veddige 2
13 15 05 01	Hyltebruks	13 81 01 01	Laholms 1	13 83 20 01	Värö 1
13 15 02 01	Kinnared/Drängsereds	13 81 01 02	Laholms 2	13 83 20 02	Värö 2
13 15 04 01	Landeryd/Långaryds			13 83 17 01	Ås/Sällstorps
13 15 01 02	Rydöbruk/Femsjö	13 81 01 03	Laholms 3		
13 15 07 01	S Unnaryd/Jälluntofta	13 81 01 04	Laholms 4	Göteborgs kommun	
		13 81 01 05	Laholms 5	14 80 26 Göteborg	
13 15 01 01	Torups	13 81 07 01	Ränneslövs	14 80 26 01	Angered 1
13 15 05 02	Örnabäckshult/Färgaryd	13 81 05 01	Skummeslövs	14 80 26 02	Angered 2
				14 80 26 03	Angered 3
13 84 Kungsbacka		13 81 11 02	Tjärby	14 80 26 04	Angered 4
13 84 12 01	Fjärås 1	13 81 07 02	Vallberga	14 80 26 05	Angered 5
13 84 12 02	Fjärås 2	13 81 11 01	Veinge		
13 84 12 03	Fjärås 3	13 81 03 01	Våxtorps Västra	14 80 26 06	Angered 6
13 84 06 01	Frillesås	13 81 03 02	Våxtorps Östra	14 80 26 07	Angered 7
13 84 09 01	Gällinge M FI Förs			14 80 26 08	Angered 8
		13 81 08 01	Ysby	14 80 26 09	Angered 9
13 84 13 01	Hanhals				
13 84 01 01	Kungsbacka 1	13 83 Varberg		14 80 09 Göteborg	
13 84 01 02	Kungsbacka 2	13 83 06 01	Grimetons M FI Förs	14 80 09 01	Annedal 1
13 84 01 03	Kungsbacka 3	13 83 22 01	Karl Gustav/Grimmared	14 80 09 02	Annedal 2
13 84 01 04	Kungsbacka 4	13 83 24 01	Kungsäter/Gunnarsjö	14 80 09 03	Annedal 3
		13 83 13 01	Lindbergs 1	14 80 09 04	Annedal 4
13 84 01 05	Kungsbacka 5	13 83 13 02	Lindbergs 2	14 80 09 05	Annedal 5
13 84 01 06	Kungsbacka 6				
13 84 14 01	Onsala 1	13 83 05 01	Rolfstorps	14 80 09 06	Annedal 6
13 84 14 02	Onsala 2	13 83 09 01	Sibbarp/Dagsås	14 80 09 07	Annedal 7
13 84 14 03	Onsala 3	13 83 03 01	Skällinge/Nösslinge	14 80 09 08	Annedal 8
		13 83 12 01	Spannarps	14 80 09 09	Annedal 9
13 84 14 04	Onsala 4	13 83 21 01	Stråvalla	14 80 09 10	Annedal 10
13 84 14 05	Onsala 5				

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 80 36 Göteborg	14 80 38 02 Björkekärr 2	14 80 10 02 Haga 2
14 80 36 01 Askim 1	14 80 38 03 Björkekärr 3	14 80 10 03 Haga 3
14 80 36 02 Askim 2	14 80 38 04 Björkekärr 4	
14 80 36 03 Askim 3		14 80 06 Göteborg
14 80 36 04 Askim 4	14 80 29 Göteborg	14 80 06 01 Härlanda 1
14 80 36 05 Askim 5	14 80 29 01 Björlanda 1	14 80 06 02 Härlanda 2
	14 80 29 02 Björlanda 2	14 80 06 03 Härlanda 3
14 80 36 06 Askim 6		14 80 06 04 Härlanda 4
14 80 36 07 Askim 7	14 80 39 Göteborg	14 80 06 05 Härlanda 5
14 80 36 08 Askim 8	14 80 39 01 Brunnsbo 1	
14 80 36 09 Askim 9	14 80 39 02 Brunnsbo 2	14 80 06 06 Härlanda 6
14 80 36 10 Askim 10	14 80 39 03 Brunnsbo 3	14 80 06 07 Härlanda 7
		14 80 06 08 Härlanda 8
14 80 36 11 Askim 11	14 80 19 Göteborg	14 80 06 09 Härlanda 9
	14 80 19 01 Brämaregården 1	14 80 06 10 Härlanda 10
14 80 20 Göteborg	14 80 19 02 Brämaregården 2	
14 80 20 01 Backa 1	14 80 19 03 Brämaregården 3	14 80 21 Göteborg
14 80 20 02 Backa 2	14 80 19 04 Brämaregården 4	14 80 21 01 Högsbo 1
14 80 20 03 Backa 3	14 80 19 05 Brämaregården 5	14 80 21 02 Högsbo 2
14 80 20 04 Backa 4		14 80 21 03 Högsbo 3
14 80 20 05 Backa 5	14 80 19 06 Brämaregården 6	14 80 21 04 Högsbo 4
	14 80 19 07 Brämaregården 7	14 80 21 05 Högsbo 5
14 80 32 Göteborg	14 80 19 08 Brämaregården 8	
14 80 32 01 Bergsjön 1		14 80 21 06 Högsbo 6
14 80 32 02 Bergsjön 2	14 80 40 Göteborg	14 80 21 07 Högsbo 7
14 80 32 03 Bergsjön 3	14 80 40 01 Bäckebol 1	14 80 21 08 Högsbo 8
14 80 32 04 Bergsjön 4	14 80 40 02 Bäckebol 2	14 80 21 09 Högsbo 9
14 80 32 05 Bergsjön 5	14 80 40 03 Bäckebol 3	14 80 21 10 Högsbo 10
	14 80 40 04 Bäckebol 4	
14 80 32 06 Bergsjön 6	14 80 40 05 Bäckebol 5	14 80 21 11 Högsbo 11
14 80 32 07 Bergsjön 7		14 80 21 12 Högsbo 12
14 80 32 08 Bergsjön 8	14 80 01 Göteborg	
	14 80 01 01 Domkyrko 1	14 80 08 Göteborg
14 80 27 Göteborg	14 80 01 02 Domkyrko 2	14 80 08 01 Johanneberg 1
14 80 27 01 Bergum 1	14 80 01 03 Domkyrko 3	14 80 08 02 Johanneberg 2
14 80 27 02 Bergum 2	14 80 01 04 Domkyrko 4	14 80 08 03 Johanneberg 3
	14 80 01 05 Domkyrko 5	14 80 08 04 Johanneberg 4
14 80 18 Göteborg		14 80 08 05 Johanneberg 5
14 80 18 01 Biskopsgården 1	14 80 01 06 Domkyrko 6	
14 80 18 02 Biskopsgården 2		14 80 08 06 Johanneberg 6
14 80 18 03 Biskopsgården 3	14 80 34 Göteborg	14 80 08 07 Johanneberg 7
14 80 18 04 Biskopsgården 4	14 80 34 01 Gunnared 1	14 80 08 08 Johanneberg 8
14 80 18 05 Biskopsgården 5	14 80 34 02 Gunnared 2	14 80 08 09 Johanneberg 9
	14 80 34 03 Gunnared 3	14 80 08 10 Johanneberg 10
14 80 18 06 Biskopsgården 6	14 80 34 04 Gunnared 4	
14 80 18 07 Biskopsgården 7	14 80 34 05 Gunnared 5	14 80 08 11 Johanneberg 11
14 80 18 08 Biskopsgården 8		
14 80 18 09 Biskopsgården 9	14 80 34 06 Gunnared 6	14 80 13 Göteborg
14 80 18 10 Biskopsgården 10	14 80 34 07 Gunnared 7	14 80 13 01 Karl Johan 1
	14 80 34 08 Gunnared 8	14 80 13 02 Karl Johan 2
14 80 18 11 Biskopsgården 11	14 80 34 09 Gunnared 9	14 80 13 03 Karl Johan 3
14 80 18 12 Biskopsgården 12	14 80 34 10 Gunnared 10	14 80 13 04 Karl Johan 4
		14 80 13 05 Karl Johan 5
14 80 38 Göteborg	14 80 10 Göteborg	
14 80 38 01 Björkekärr 1	14 80 10 01 Haga 1	14 80 13 06 Karl Johan 6

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 80 13 07	Karl Johan 7	14 80 41	Göteborg	14 80 30 01	Tuve 1
14 80 13 08	Karl Johan 8	14 80 41 01	Näset 1	14 80 30 02	Tuve 2
14 80 13 09	Karl Johan 9	14 80 41 02	Näset 2	14 80 30 03	Tuve 3
14 80 13 10	Karl Johan 10	14 80 41 03	Näset 3	14 80 30 04	Tuve 4
		14 80 41 04	Näset 4	14 80 30 05	Tuve 5
14 80 05	Göteborg				
14 80 05 01	Kortedala 1	14 80 11	Göteborg	14 80 30 06	Tuve 6
14 80 05 02	Kortedala 2	14 80 11 01	Oskar Fredrik 1		
14 80 05 03	Kortedala 3	14 80 11 02	Oskar Fredrik 2	14 80 24	Göteborg
14 80 05 04	Kortedala 4	14 80 11 03	Oskar Fredrik 3	14 80 24 01	Tynnered 1
14 80 05 05	Kortedala 5	14 80 11 04	Oskar Fredrik 4	14 80 24 02	Tynnered 2
		14 80 11 05	Oskar Fredrik 5	14 80 24 03	Tynnered 3
14 80 05 06	Kortedala 6			14 80 24 04	Tynnered 4
14 80 05 07	Kortedala 7	14 80 11 06	Oskar Fredrik 6	14 80 24 05	Tynnered 5
14 80 05 08	Kortedala 8	14 80 11 07	Oskar Fredrik 7		
				14 80 24 06	Tynnered 6
14 80 17	Göteborg	14 80 35	Göteborg	14 80 24 07	Tynnered 7
14 80 17 01	Lundby 1	14 80 35 01	Rödbo 1	14 80 24 08	Tynnered 8
14 80 17 02	Lundby 2			14 80 24 09	Tynnered 9
14 80 17 03	Lundby 3	14 80 33	Göteborg	14 80 24 10	Tynnered 10
14 80 17 04	Lundby 4	14 80 33 01	S:T Pauli 1		
14 80 17 05	Lundby 5	14 80 33 02	S:T Pauli 2	14 80 07	Göteborg
		14 80 33 03	S:T Pauli 3	14 80 07 01	Vasa 1
14 80 17 06	Lundby 6	14 80 33 04	S:T Pauli 4	14 80 07 02	Vasa 2
14 80 17 07	Lundby 7	14 80 33 05	S:T Pauli 5	14 80 07 03	Vasa 3
14 80 17 08	Lundby 8			14 80 07 04	Vasa 4
14 80 17 09	Lundby 9	14 80 33 06	S:T Pauli 6	14 80 07 05	Vasa 5
14 80 17 10	Lundby 10	14 80 33 07	S:T Pauli 7		
		14 80 33 08	S:T Pauli 8	14 80 07 06	Vasa 6
14 80 17 11	Lundby 11	14 80 33 09	S:T Pauli 9	14 80 07 07	Vasa 7
14 80 17 12	Lundby 12	14 80 33 10	S:T Pauli 10	14 80 07 08	Vasa 8
14 80 17 13	Lundby 13				
		14 80 37	Göteborg	14 80 22	Göteborg
14 80 12	Göteborg	14 80 37 01	Styrsö 1	14 80 22 01	Västra Frölunda 1
14 80 12 01	Masthugg 1	14 80 37 02	Styrsö 2	14 80 22 02	Västra Frölunda 2
14 80 12 02	Masthugg 2	14 80 37 03	Styrsö 3	14 80 22 03	Västra Frölunda 3
14 80 12 03	Masthugg 3	14 80 37 04	Styrsö 4	14 80 22 04	Västra Frölunda 4
14 80 12 04	Masthugg 4			14 80 22 05	Västra Frölunda 5
14 80 12 05	Masthugg 5	14 80 31	Göteborg		
		14 80 31 01	Säve 1	14 80 22 06	Västra Frölunda 6
14 80 12 06	Masthugg 6	14 80 31 02	Säve 2	14 80 22 07	Västra Frölunda 7
14 80 12 07	Masthugg 7	14 80 31 03	Säve 3	14 80 22 08	Västra Frölunda 8
14 80 12 08	Masthugg 8	14 80 31 04	Säve 4	14 80 22 09	Västra Frölunda 9
		14 80 31 05	Säve 5	14 80 22 10	Västra Frölunda 10
14 80 04	Göteborg	14 80 31 06	Säve 6		
14 80 04 01	Nylöse 1			14 80 23	Göteborg
14 80 04 02	Nylöse 2	14 80 28	Göteborg	14 80 23 01	Älvsborg 1
14 80 04 03	Nylöse 3	14 80 28 01	Torslanda 1	14 80 23 02	Älvsborg 2
14 80 04 04	Nylöse 4	14 80 28 02	Torslanda 2	14 80 23 03	Älvsborg 3
14 80 04 05	Nylöse 5	14 80 28 03	Torslanda 3	14 80 23 04	Älvsborg 4
		14 80 28 04	Torslanda 4	14 80 23 05	Älvsborg 5
14 80 04 06	Nylöse 6	14 80 28 05	Torslanda 5		
14 80 04 07	Nylöse 7	14 80 28 06	Torslanda 6	14 80 23 06	Älvsborg 6
				14 80 23 07	Älvsborg 7
				14 80 23 08	Älvsborg 8

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 80 23 09 Älvsborg 9	14 82 08 01 Romelanda 1	14 81 02 01 Källered 1
	14 82 08 02 Romelanda 2	14 81 02 02 Källered 2
14 80 16 Göteborg	14 82 11 01 Solberga 1	14 81 02 03 Källered 3
14 80 16 01 Örgryte 1	14 82 11 02 Solberga 2	14 81 03 01 Lindome 1
14 80 16 02 Örgryte 2	14 82 05 01 Torsby 1	14 81 03 02 Lindome 2
14 80 16 03 Örgryte 3		
14 80 16 04 Örgryte 4	14 82 05 02 Torsby 2	14 81 03 03 Lindome 3
14 80 16 05 Örgryte 5	14 82 07 01 Ytterby 1	14 81 03 04 Lindome 4
	14 82 07 02 Ytterby 2	14 81 03 05 Lindome 5
14 80 16 06 Örgryte 6	14 82 07 03 Ytterby 3	14 81 03 06 Lindome 6
14 80 16 07 Örgryte 7	14 82 07 04 Ytterby 4	14 81 04 01 Stensjön 1
14 80 16 08 Örgryte 8		
14 80 16 09 Örgryte 9	14 84 Lysekil	14 81 04 02 Stensjön 2
	14 84 05 01 Brastad 1	14 81 04 03 Stensjön 3
Västra Götalands läns västra	14 84 05 02 Brastad 2	14 81 04 04 Stensjön 4
	14 84 04 01 Bro	14 81 04 05 Stensjön 5
14 01 Härryda	14 84 02 01 Lyse	
14 01 04 01 Björketorp 1	14 84 01 01 Lysekil 1	14 21 Orust
14 01 04 02 Björketorp 2		14 21 09 01 Gullholmen
14 01 04 03 Björketorp 3	14 84 01 02 Lysekil 2	14 21 04 01 Långelanda 1
14 01 01 01 Härryda	14 84 01 03 Lysekil 3	14 21 04 02 Långelanda 2
14 01 02 01 Landvetter 1	14 84 01 04 Lysekil 4	14 21 07 01 Mollösund
	14 84 01 05 Lysekil 5	14 21 10 02 Morlanda Västra
14 01 02 02 Landvetter 2	14 84 03 01 Skaftö	
14 01 02 03 Landvetter 3		14 21 10 01 Morlanda Östra
14 01 02 04 Landvetter 4	14 30 Munkedal	14 21 05 01 Myckleby
14 01 03 01 Råda 1	14 30 01 01 Munkedal 1	14 21 02 02 Röra Västra
14 01 03 02 Råda 2	14 30 01 02 Munkedal 2	14 21 02 01 Röra Östra
	14 30 01 03 Munkedal 3	14 21 03 01 Stala
14 01 03 03 Råda 3	14 30 02 04 Munkedal 4	
14 01 03 04 Råda 4	14 30 05 05 Munkedal 5	14 21 01 01 Tegneby
14 01 03 05 Råda 5		14 21 06 01 Torp
14 01 03 06 Råda 6	14 30 05 06 Munkedal 6	
14 01 03 07 Råda 7	14 30 06 07 Munkedal 7	14 02 Partille
	14 30 08 08 Munkedal 8	14 02 01 01 Partille 1
14 82 Kungälv	14 30 07 09 Munkedal 9	14 02 01 02 Partille 2
14 82 04 01 Harestad		14 02 01 03 Partille 3
14 82 10 01 Hålda	14 81 Mölndal	14 02 01 04 Partille 4
14 82 09 01 Kareby	14 81 01 01 Fässberg 1	14 02 01 05 Partille 5
14 82 01 01 Kungälv 1	14 81 01 02 Fässberg 2	
14 82 01 02 Kungälv 2	14 81 01 03 Fässberg 3	14 02 01 06 Partille 6
	14 81 01 04 Fässberg 4	14 02 01 07 Partille 7
14 82 01 03 Kungälv 3	14 81 01 05 Fässberg 5	14 02 01 08 Partille 8
14 82 01 04 Kungälv 4		14 02 01 09 Partille 9
14 82 01 05 Kungälv 5	14 81 01 06 Fässberg 6	14 02 01 10 Partille 10
14 82 01 06 Kungälv 6	14 81 01 07 Fässberg 7	
14 82 01 07 Kungälv 7	14 81 01 08 Fässberg 8	14 02 01 11 Partille 11
	14 81 01 09 Fässberg 9	14 02 03 01 Sävedalen 1
14 82 01 08 Kungälv 8	14 81 01 10 Fässberg 10	14 02 03 02 Sävedalen 2
14 82 01 09 Kungälv 9		14 02 03 03 Sävedalen 3
14 82 01 10 Kungälv 10	14 81 01 11 Fässberg 11	14 02 03 04 Sävedalen 4
14 82 01 11 Kungälv 11	14 81 01 12 Fässberg 12	
14 82 06 01 Lycke	14 81 01 13 Fässberg 13	14 02 03 05 Sävedalen 5
	14 81 01 14 Fässberg 14	14 02 03 06 Sävedalen 6
14 82 03 01 Marstrand	14 81 01 15 Fässberg 15	
		14 27 Sotenäs

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 27 03 02	Askums Norra	14 19 04 01	Klädesholmen	14 07	Öckerö
14 27 03 03	Askums Södra	14 19 05 01	Klövedal	14 07 01 01	Björkö
14 27 02 05	Bohus-Malmön	14 19 03 03	Rönnäng	14 07 01 02	Fotö
14 27 06 06	Bovallstrand	14 19 02 01	Skärhamn 1	14 07 01 03	Grötö-Kalvsund
14 27 05 07	Hunnebostrand	14 19 02 02	Skärhamn 2	14 07 01 04	Hyppehn
				14 07 01 05	Hälsö
14 27 01 09	Kungshamns Norra	14 19 02 04	Stenkyrka		
14 27 01 04	Kungshamns Södra	14 19 01 01	Valla 1	14 07 01 06	Hönö 1
14 27 04 01	Smögen	14 19 01 02	Valla 2	14 07 01 07	Hönö 2
14 27 06 08	Tossene	14 19 01 03	Valla 3	14 07 01 12	Hönö 3
		14 19 03 02	Ästol	14 07 01 08	Källö-Knippla
				14 07 01 09	Rörö
14 15	Stenungsund	14 85	Uddevalla		
14 15 05 01	Jörlanda 1	14 85 07 01	Bokenäs-Dragsmark	14 07 01 10	Öckerö 1
14 15 05 02	Jörlanda 2	14 85 12 01	Bäve 1	14 07 01 11	Öckerö 2
14 15 02 01	Norum 1	14 85 12 02	Bäve 2		
14 15 02 02	Norum 2	14 85 12 03	Bäve 3		
14 15 02 03	Norum 3	14 85 12 04	Bäve 4		
				Västra Götalands läns norra	
14 15 02 04	Norum 4			14 40	Ale
14 15 02 05	Norum 5	14 85 12 05	Bäve 5	14 40 05 20	Alafors
14 15 02 06	Norum 6	14 85 12 06	Bäve 6	14 40 01 05	Bohus 1
14 15 01 01	Spekeröd	14 85 12 07	Bäve 7	14 40 01 06	Bohus 2
14 15 04 01	Ucklum	14 85 12 08	Bäve 8	14 40 02 10	Hålanda
		14 85 12 09	Bäve 9	14 40 04 14	Kilanda- Ö Starrkärr
14 15 03 01	Ödsmål	14 85 12 10	Bäve 10	14 40 05 18	Nol 1
		14 85 12 11	Bäve 11	14 40 05 19	Nol 2
14 86	Strömstad	14 85 12 12	Bäve 12	14 40 01 01	Nödinge 1
14 86 06 01	Hogdal	14 85 05 01	Forshälla 1	14 40 01 02	Nödinge 2
14 86 04 01	Näsinga-Lommeland	14 85 05 02	Forshälla 2	14 40 03 12	Skepplanda Västra
14 86 02 01	Skee 1			14 40 03 11	Skepplanda Östra
14 86 02 02	Skee 2	14 85 04 01	Grinneröd-Resteröd	14 40 01 03	Surte Norra
14 86 02 03	Skee 3	14 85 10 01	Herrestad 1	14 40 01 04	Surte Södra
		14 85 10 02	Herrestad 2	14 40 05 17	Älvängen Norra
14 86 01 01	Strömstad 1	14 85 10 03	Herrestad 3	14 40 05 16	Älvängen Södra
14 86 01 02	Strömstad 2	14 85 09 02	Högås-Skredsvik		
14 86 01 03	Strömstad 3				
14 86 07 01	Tjärnö 1	14 85 11 01	Lane-Ryr	14 89	Alingsås
14 86 07 02	Tjärnö 2	14 85 03 01	Ljung 1	14 89 01 01	Alingsås 1
		14 85 03 02	Ljung 2	14 89 01 02	Alingsås 2
14 35	Tanum	14 85 03 03	Ljung 3	14 89 01 03	Alingsås 3
14 35 04 01	Bullaren	14 85 09 03	Skredsvik Västra	14 89 01 04	Alingsås 4
14 35 07 01	Fjällbacka			14 89 01 05	Alingsås 5
14 35 02 04	Grebbestad	14 85 09 01	Skredsvik Östra		
14 35 06 01	Hamburgsund	14 85 01 01	Uddevalla 1	14 89 01 06	Alingsås 6
14 35 06 03	Kville	14 85 01 02	Uddevalla 2	14 89 01 07	Alingsås 7
		14 85 01 03	Uddevalla 3	14 89 01 08	Alingsås 8
14 35 03 01	Lur	14 85 01 04	Uddevalla 4	14 89 01 09	Alingsås 9
14 35 06 02	Rabbalshede			14 89 01 10	Alingsås 10
14 35 08 01	Svenneby-Bottna	14 85 01 05	Uddevalla 5		
14 35 02 01	Tanums Norra	14 85 01 06	Uddevalla 6	14 89 01 11	Alingsås 11
14 35 02 03	Tanums Södra	14 85 01 07	Uddevalla 7	14 89 01 12	Alingsås 12
		14 85 01 08	Uddevalla 8	14 89 01 13	Alingsås 13
14 19	Tjörn	14 85 01 09	Uddevalla 9	14 89 08 18	Alingsås 18
14 19 02 03	Bleket			14 89 01 22	Alingsås 22
14 10 03 01	Dyrön				

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 89 01 23	Alingsås 23	14 66 06 02	Herrljunga 2	14 88 10 02	Trollhättan 2
14 89 01 24	Alingsås 24	14 66 06 03	Herrljunga 3	14 88 10 03	Trollhättan 3
14 89 08 25	Alingsås 25	14 66 07 05	Hudene	14 88 10 04	Trollhättan 4
14 89 01 26	Alingsås 26	14 66 14 06	Ljung	14 88 10 05	Trollhättan 5
14 89 09 27	Alingsås 27	14 66 01 07	Remmene	14 88 01 06	Trollhättan 6
14 89 09 19	Hemsjö Norra	14 41	Lerum	14 88 01 07	Trollhättan 7
14 89 09 20	Hemsjö Södra	14 41 01 03	Almekärr	14 88 01 08	Trollhättan 8
14 89 07 16	Långared Västra	14 41 01 07	Aspenäs	14 88 01 09	Trollhättan 9
14 89 07 17	Långared Östra	14 41 02 20	Centrala Floda	14 88 01 10	Trollhättan 10
14 89 06 15	Magra	14 41 02 22	Drängsered	14 88 01 11	Trollhättan 11
		14 41 03 26	Hjällsnäs Norra		
14 89 05 14	St Mellby			14 88 10 12	Trollhättan 12
14 89 10 21	Ödenäs	14 41 03 27	Hjällsnäs Södra	14 88 01 13	Trollhättan 13
		14 41 01 01	Hulan	14 88 01 14	Trollhättan 14
14 60	Bengtstors	14 41 02 21	Hyltorna	14 88 01 15	Trollhättan 15
14 60 01 01	Bengtstors Västra	14 41 01 10	Höjden	14 88 09 16	Trollhättan 16
14 60 01 02	Bengtstors Östra	14 41 03 23	Olstorp-Öljared		
14 60 06 13	Billingsfors			14 88 09 17	Trollhättan 17
14 60 09 19	Bäcke	14 41 01 02	Ryd Västergården	14 88 09 18	Trollhättan 18
14 60 06 15	Dals Långeds Norra	14 41 03 24	Stannum-Björboholm	14 88 01 19	Trollhättan 19
		14 41 01 06	Stenkullen	14 88 01 20	Trollhättan 20
14 60 06 16	Dals Långeds Södra	14 41 02 15	Södra Floda	14 88 09 21	Trollhättan 21
14 60 04 08	Gustavsfors-Värvik	14 41 01 04	Södra Lerum		
14 60 03 06	Laxarby			14 88 09 22	Trollhättan 22
14 60 06 14	Steneby	14 41 02 17	Tollered	14 88 09 23	Trollhättan 23
14 60 05 10	Torrskog	14 41 01 08	Torp Nordgården	14 88 09 24	Trollhättan 24
		14 41 01 09	Torp Södergården	14 88 01 25	Trollhättan 25
14 60 01 03	Ärtemark	14 41 02 18	Uddared	14 88 02 26	Trollhättan 26
14 60 08 17	Ödskölt	14 41 04 28	Östad		
				14 88 03 27	Trollhättan 27
14 38	Dals-Ed	14 62	Lilla Edet	14 88 04 28	Trollhättan 28
14 38 03 01	Dals-Ed 1	14 62 05 06	Ale-Skövde	14 88 04 29	Trollhättan 29
14 38 03 02	Dals-Ed 2	14 62 01 01	Göta	14 88 05 30	Trollhättan 30
14 38 01 04	Häbol	14 62 07 12	Hjärtum	14 88 07 31	Trollhättan 31
14 38 02 05	Nössemark	14 62 01 03	Lilla Edet Norra		
14 38 06 06	Rölanda	14 62 01 02	Lilla Edet Södra	14 88 06 32	Trollhättan 32
14 38 04 03	Töftedal-Gesäter	14 62 03 05	S:T Peder	14 42	Värgårda
		14 62 07 13	Ström	14 42 13 05	Algutstorp-Landa
14 39	Färgelanda	14 62 07 11	Utby	14 42 04 02	Hol M Fl. Förs
14 39 01 01	Färgelanda 1	14 62 06 08	Västerlanda	14 42 14 07	Kullings-Skövde 1
14 39 01 12	Färgelanda 2			14 42 14 08	Kullings-Skövde 2
14 39 08 11	Högsäter	14 61	Mellerud	14 42 14 09	Kullings-Skövde 3
14 39 04 07	Järbo-Råggård	14 61 03 09	Bolstad		
14 39 06 10	Rännelanda-Lerdal	14 61 01 01	Fagerlid	14 42 01 01	Lena M. Fl. Förs
		14 61 01 02	Holm-Järn	14 42 07 03	Närunga M Fl. Förs
14 39 01 02	Stigen	14 61 01 05	Mellerud	14 42 10 04	Ornunga M Fl. Förs
14 39 03 03	Torp	14 61 07 14	Rostock-Dalskog		
14 39 02 05	Ödeborg			14 87	Vänersborg
		14 61 09 18	Skållerud	14 87 01 01	Vänersborg 1
14 66	Herrljunga	14 61 06 11	Ör	14 87 01 02	Vänersborg 2
14 66 15 02	Gäsene Västra			14 87 01 03	Vänersborg 3
14 66 09 03	Gäsene Östra	14 88	Trollhättan	14 87 01 04	Vänersborg 4
14 66 06 01	Herrljunga 1	14 88 10 01	Trollhättan 1	14 87 01 05	Vänersborg 5

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 87 01 06 Vänersborg 6	14 90 02 04 Borås 4	14 90 01 81 Borås 81
14 87 01 07 Vänersborg 7	14 90 02 05 Borås 5	14 90 01 82 Borås 82
14 87 01 08 Vänersborg 8	14 90 02 06 Borås 6	14 90 01 83 Borås 83
14 87 02 09 Vänersborg 9	14 90 02 07 Borås 7	14 90 01 85 Borås 85
14 87 01 10 Vänersborg 10	14 90 02 08 Borås 8	14 90 01 86 Borås 86
14 87 01 11 Vänersborg 11	14 90 02 09 Borås 9	14 90 01 88 Borås 88
14 87 01 12 Vänersborg 12	14 90 02 10 Borås 10	14 90 15 01 Bredared
14 87 01 13 Vänersborg 13	14 90 02 11 Borås 11	14 90 06 01 Dalsjöfors 1
14 87 01 14 Vänersborg 14	14 90 02 12 Borås 12	14 90 06 02 Dalsjöfors 2
14 87 03 15 Vänersborg 15	14 90 02 13 Borås 13	14 90 06 03 Dalsjöfors 3
14 87 04 16 Vänersborg 16	14 90 02 14 Borås 14	14 90 06 04 Dalsjöfors 4
14 87 04 17 Vänersborg 17	14 90 02 15 Borås 15	14 90 04 05 Dalsjöfors 5
14 87 05 18 Vänersborg 18	14 90 03 16 Borås 16	14 90 04 06 Dalsjöfors 6
14 87 01 19 Vänersborg 19	14 90 03 17 Borås 17	14 90 07 07 Dalsjöfors 7
14 87 06 20 Vänersborg 20	14 90 03 18 Borås 18	14 90 08 08 Dalsjöfors 8
14 87 06 21 Vänersborg 21	14 90 02 26 Borås 26	14 90 06 09 Dalsjöfors 9
14 87 06 22 Vänersborg 22	14 90 02 27 Borås 27	14 90 10 02 Fristad 1
14 87 07 23 Vänersborg 23	14 90 02 28 Borås 28	14 90 11 03 Fristad 2
14 87 09 24 Vänersborg 24	14 90 02 29 Borås 29	14 90 11 08 Fristad 3
14 87 09 25 Vänersborg 25	14 90 02 30 Borås 30	14 90 11 06 Fristad 4
14 87 09 26 Vänersborg 26	14 90 02 31 Borås 31	14 90 11 04 Gingri
14 87 01 27 Vänersborg 27	14 90 02 32 Borås 32	14 90 16 02 Sandared 1
14 87 09 28 Vänersborg 28	14 90 02 33 Borås 33	14 90 16 05 Sandared 2
14 87 09 29 Vänersborg 29	14 90 02 34 Borås 34	14 90 16 03 Sandhults Norra
14 87 01 30 Vänersborg 30	14 90 02 35 Borås 35	14 90 16 06 Sjömarken 1
14 92 Åmål	14 90 02 36 Borås 36	14 90 16 04 Sjömarken 2
14 92 06 07 Fröskog-Edsleskog	14 90 02 37 Borås 37	14 90 13 05 Tämta-Vänga
14 92 01 06 Mo-Åmål	14 90 02 38 Borås 38	14 90 20 01 Viskafor 1
14 92 04 09 Tösse-Tydje	14 90 02 39 Borås 39	14 90 20 02 Viskafor 2
14 92 05 08 Åminskog	14 90 02 40 Borås 40	14 90 19 03 Viskafor 3
14 92 01 05 Åmål centrala	14 90 02 41 Borås 41	14 90 19 04 Viskafor 4
14 92 01 02 Åmål nordvästra	14 90 01 51 Borås 51	14 90 20 05 Viskafor 5
14 92 01 03 Åmål sydvästra	14 90 01 52 Borås 52	
14 92 01 04 Åmål södra	14 90 01 53 Borås 53	14 63 Mark
14 92 01 01 Åmåls norra	14 90 01 55 Borås 55	14 63 09 18 Berghem
Västra Götalands läns södra	14 90 01 56 Borås 56	14 63 10 19 Fotskäl-Tostared
	14 90 01 57 Borås 57	14 63 06 15 Fritsla 1
14 43 Bollebygd	14 90 01 58 Borås 58	14 63 07 16 Fritsla 2
14 43 02 02 Bollebygd 2	14 90 01 59 Borås 59	14 63 08 17 Hajom
14 43 02 04 Bollebygd 3	14 90 01 60 Borås 60	14 63 14 23 Horred
14 43 02 05 Bollebygd 4		14 63 05 13 Hyssna
14 43 02 01 Olsfors	14 90 01 61 Borås 61	14 63 13 24 Istorp
14 43 01 03 Tölleby	14 90 01 76 Borås 76	14 63 01 01 Kinna 1
	14 90 01 77 Borås 77	14 63 01 02 Kinna 2
14 90 Borås	14 90 01 78 Borås 78	
14 90 12 01 Borgstena	14 90 01 79 Borås 79	14 63 01 03 Kinna 3
14 90 02 01 Borås 1		14 63 01 04 Kinna 4
14 90 02 02 Borås 2	14 90 01 80 Borås 80	14 63 01 05 Kinna 5

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 63 03 07	Skene 1	14 91 12 13	S Säm-Finnekuila	14 47 01 02	Amnehärads Södra
14 63 03 08	Skene 2	14 91 10 11	S Ving	14 47 02 03	Hova Norra
14 63 03 28	Skene 3	14 91 29 31	Timmele	14 47 02 06	Hova Södra
14 63 12 21	Surteby-K	14 91 14 15	Tvärred	14 47 02 04	Hova Östra
14 63 04 11	Sättila 1	14 91 01 01	Ulricehamn 1	14 47 03 05	Södra Råda
14 63 04 12	Sättila 2	14 91 01 02	Ulricehamn 2	14 71	Götene
14 63 04 30	Sättila 3	14 91 01 03	Ulricehamn 3	14 71 16 01	Forshem
14 63 16 26	Torestorp	14 91 01 04	Ulricehamn 4	14 71 02 03	Götene 1
14 63 03 29	Örby 1	14 91 01 05	Ulricehamn 5	14 71 02 14	Götene 2
14 63 03 10	Örby 2	14 91 01 06	Ulricehamn 6	14 71 02 15	Götene 3
				14 71 03 04	Holmestad
14 63 03 09	Örby 3	14 91 08 09	Varnum m fl Förs		
14 63 18 27	Öxabäck			14 71 13 07	Husaby-Västerplana
14 65	Svenljunga	Västra Götalands läns östra		14 71 06 08	Källby, Skeby, Broby
14 65 14 14	Hillared	14 45	Essunga	14 71 07 05	Lundsbrunnarten
14 65 02 02	Holsljunga-Redslared	14 45 06 06	Fåglum-Barne-Åsaka-Lekåsa	14 71 01 11	Sil
14 65 07 07	Häcksvik	14 45 01 01	Malma-Bäreberg-Främmestad	14 71 15 13	Österplana
14 65 05 05	Kalv	14 45 04 03	Nossebro-Essunga-Kyrkås	14 97	Hjo
14 65 03 03	Mjööback			14 97 01 01	Hjo 1
14 65 04 04	Mårdaklev	14 99	Falköping	14 97 01 02	Hjo 2
14 65 12 12	Sexdrega-Roasjö	14 99 47 27	Broddetorp	14 97 01 03	Hjo 3
14 65 01 01	Svenljunga 1	14 99 01 01	Falköpings 1	14 97 01 04	Hjo 4
14 65 01 15	Svenljunga 2	14 99 01 02	Falköpings 2	14 97 05 05	Hjo 5
14 65 01 11	Ullasjö	14 99 01 03	Falköpings 3	14 97 07 06	Hjo 6
		14 99 01 04	Falköpings 4		
14 65 08 08	Örsås-Revesjö	14 99 01 05	Falköpings 5	14 46	Karlsborg
14 65 06 06	Östra Frölunda	14 99 01 06	Falköpings 6	14 46 02 03	Brevik
14 52	Tranemo	14 99 01 07	Falköpings 7	14 46 01 08	Karlsborgs N och Udenäs Sö
14 52 02 01	Ambjörnarp	14 99 01 08	Falköpings 8	14 46 01 01	Karlsborgs V och ö
14 52 10 12	Dalstorp	14 99 02 09	Falköpings 9	14 46 03 04	Mölltorp
14 52 04 09	Grimsås			14 46 04 05	Udenäs Norra
14 52 05 05	Limmared	14 99 05 12	Floby 1	14 46 04 07	Udenäs Västra
14 52 09 10	Ljungsarp	14 99 03 10	Floby 2		
		14 99 41 25	Gudhem	14 94	Lidköping
14 52 06 06	Långhem	14 99 15 13	Kinnarp-Slutarp	14 94 06 22	Gillstad
14 52 03 03	Sjötofta	14 99 25 19	Kättilstorp	14 94 13 15	Gösslunda
14 52 01 04	Tranemo 1	14 99 07 11	Odensberg	14 94 20 20	Hovby
14 52 01 08	Tranemo 2	14 99 34 22	Stenstorps 1	14 94 02 13	Järpås
14 52 01 13	Tranemo 3	14 99 31 23	Stenstorps 2	14 94 01 01	Lidköpings 1
14 91	Ulricehamn	14 99 20 16	Vartofta	14 94 01 02	Lidköpings 2
14 91 27 29	Blidsberg	14 99 14 28	Åsarp	14 94 01 03	Lidköpings 3
14 91 24 30	Dalum-Böne	14 44	Grästorp	14 94 01 04	Lidköpings 4
14 91 17 19	Grönahög	14 44 04 04	Flakeberg-Hyringa-Längnum	14 94 01 05	Lidköpings 5
14 91 18 33	Gullered M Fl. Förs	14 44 07 02	Flo-Sal	14 94 01 06	Lidköpings 6
14 91 16 18	Gällstad	14 44 05 03	Grästorps Norra	14 94 01 07	Lidköpings 7
14 91 02 07	Hällstad M Fl. Förs	14 44 09 06	Grästorps Södra	14 94 01 08	Lidköpings 8
14 91 25 27	Kölaby-Humla	14 44 01 05	Särestad-Håle-Täng	14 94 01 09	Lidköpings 9
14 91 21 32	Liared M Fl. Förs	14 47	Gullspång	14 94 01 10	Lidköpings 10
14 91 15 16	Marbäck	14 47 01 01	Amnehärads Norra	14 94 01 11	Lidköpings 11

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

14 94 21 21	Norra Härene	14 96 01 04	Dälderna	14 73 01 02	Töreboda Norra
14 94 11 17	Otterstad	14 96 01 29	Ekäng-Ulveket	14 73 01 01	Töreboda Sydvästra
14 94 05 14	Råda	14 96 18 24	Frösve/Säter	14 73 01 03	Töreboda Östra
14 94 14 18	Saleby	14 96 01 06	Havstena	14 73 13 06	Älgarås
14 94 08 16	Sunnersberg	14 96 03 31	Hentorp		
				14 70	Vara
14 94 13 25	Tofta-Ulriksdal	14 96 13 22	Igelstorp	14 70 31 29	Edsvära-Norra Vånga
14 94 17 19	Tun	14 96 01 02	Kullen	14 70 27 25	Jung-Fyrunga
14 94 24 24	Vinninga	14 96 01 15	Källegården	14 70 29 27	Kvånum-Öttum
14 94 29 23	Örslösa	14 96 01 10	Lunden	14 70 02 04	Levene
		14 96 01 11	Mariesjö	14 70 10 06	Ryda-S Kedum
14 93	Mariestad				
14 93 02 17	Bråten	14 96 01 07	Norrmalm	14 70 24 24	Tråvad
14 93 01 04	Grangärdet	14 96 01 09	Rosenhaga	14 70 01 02	Vara Västra
14 93 14 09	Hassle	14 96 04 18	Ryds Centrum	14 70 01 01	Vara Östra
14 93 01 18	Högelid	14 96 08 20	Skultorps Centrum	14 70 12 10	Vedum
14 93 01 03	Ladukärr	14 96 05 21	Skultorpsbygden	14 70 06 03	Önum
14 93 02 07	Leksberg	14 96 04 19	Stenelidsvägen		Värmlands läns
14 93 02 08	Leverstad	14 96 04 17	Södra Ryd		
14 93 02 16	Lockerud	14 96 26 28	Tidan	17 84	Arvika
14 93 10 11	Lugnås	14 96 24 27	Timmersdala	17 84 02 07	Arvika Västra 1
14 93 18 13	Lyrestad	14 96 01 13	Trängen	17 84 02 08	Arvika Västra 2
				17 84 02 09	Arvika Västra 3
14 93 01 02	Madlyckan	14 96 03 16	Våmb	17 84 02 10	Arvika Västra 4
14 93 02 06	Marieholm	14 96 16 25	Väring	17 84 02 28	Arvika Västra 5
14 93 01 01	Näset	14 96 12 23	Värsås		
14 93 18 12	Sjötorp	14 96 01 08	Västra Fältet	17 84 01 01	Arvika Östra 1
14 93 05 15	Tidavad	14 96 01 12	Östermalm	17 84 01 02	Arvika Östra 2
				17 84 01 03	Arvika Östra 3
14 93 13 10	Torsö	14 72	Tibro	17 84 01 04	Arvika Östra 4
14 93 01 05	Trädgården	14 72 01 01	Tibro 1	17 84 01 05	Arvika Östra 5
14 93 03 14	Ullervad	14 72 01 02	Tibro 2		
		14 72 01 03	Tibro 3	17 84 01 06	Arvika Östra 6
14 95	Skara	14 72 01 04	Tibro 4	17 84 01 25	Arvika Östra 7
14 95 16 09	Ardala	14 72 02 05	Tibro 5	17 84 11 22	Brunskogs 1
14 95 08 13	Axvall			17 84 11 23	Brunskogs 2
14 95 03 12	Eggby	14 72 01 06	Tibro 6	17 84 05 14	Glava
14 95 14 10	Härlunda-Vinköl				
14 95 01 01	Skara 1	14 98	Tidaholm	17 84 07 16	Gunnarskog
		14 98 15 12	Dimbo Norra	17 84 06 17	Gunnarskog-Bogen
14 95 01 02	Skara 2	14 98 09 13	Dimbo Södra	17 84 10 21	Mangskog
14 95 01 03	Skara 3	14 98 01 10	Hökensås Norra	17 84 08 18	Ny
14 95 01 04	Skara 4	14 98 02 07	Hökensås Södra	17 84 03 11	Stavnäs-Högerud
14 95 01 05	Skara 5	14 98 05 09	Hökensås Västra		
14 95 01 06	Skara 6			17 84 09 20	Älgå
		14 98 01 01	Tidaholms 1		
14 95 01 07	Skara 7	14 98 01 02	Tidaholms 2	17 30	Eda
14 95 11 08	Synnerby	14 98 01 03	Tidaholms 3	17 30 01 01	Charlottenbergs 1
14 95 05 14	Varnhem	14 98 01 04	Tidaholms 4	17 30 01 03	Charlottenbergs 2
		14 98 01 05	Tidaholms 5	17 30 01 04	Eda Glasbruk
14 96	Skövde			17 30 01 02	Eda Kyrkbygd
14 96 22 26	Berg	14 73	Töreboda	17 30 03 07	Järnskog
14 96 01 03	Billingsluttningen	14 73 06 05	Fägre		
14 96 01 01	Centrum	14 73 04 04	Moholm	17 30 05 11	Köla

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

17 30 04 10	Skillingmark	17 83 05 22	Sunnemo	17 80 09 90	Nors 1
17 30 01 05	Åmottfors	17 83 04 21	Uddeholm	17 80 09 91	Nors 2
		17 83 02 10	Västanberg	17 80 09 92	Nors 3
17 82	Filipstad			17 80 09 93	Nors 4
17 82 03 08	Brattfors	17 61	Hammarö	17 80 06 65	Nyeds 1
17 82 01 01	Filipstads 1	17 61 01 01	Hammarö 1		
17 82 01 02	Filipstads 2	17 61 01 02	Hammarö 2	17 80 05 66	Nyeds 2
17 82 01 03	Filipstads 3	17 61 01 03	Hammarö 3	17 80 06 67	Nyeds 3
17 82 01 04	Filipstads 4	17 61 01 04	Hammarö 4	17 80 04 55	Väse 1
		17 61 01 05	Hammarö 5	17 80 04 56	Väse 2
17 82 01 07	Kalhyttan-Storbron			17 80 11 06	Västerstrands 1
17 82 06 11	Kroppa	17 61 01 06	Hammarö 6		
17 82 01 10	Långban-Gåsborn	17 61 01 07	Hammarö 7	17 80 11 07	Västerstrands 2
17 82 04 09	Nordmark	17 61 01 08	Hammarö 8	17 80 11 08	Västerstrands 3
17 82 01 05	Persberg			17 80 11 09	Västerstrands 4
		17 80	Karlstad	17 80 11 10	Västerstrands 5
17 82 07 12	Rämnen	17 80 07 75	Alster	17 80 11 19	Västerstrands 6
		17 80 01 01	Domkyrkoförs 1		
17 63	Forshaga	17 80 01 02	Domkyrkoförs 2	17 80 11 20	Västerstrands 7
17 63 01 01	Forshaga	17 80 01 03	Domkyrkoförs 3	17 80 03 50	Östra Fågelviks 1
17 63 01 02	Grossbois Västra	17 80 01 04	Domkyrkoförs 4	17 80 03 51	Östra Fågelviks 2
17 63 01 03	Grossbois Östra				
17 63 01 04	Skiveds Västra	17 80 01 05	Domkyrkoförs 5	17 15	Kil
17 63 01 05	Skiveds Östra	17 80 01 12	Domkyrkoförs 12	17 15 03 08	Boda
		17 80 01 13	Domkyrkoförs 13	17 15 02 05	Frykeruds 1
17 63 02 10	Ulleruds 1	17 80 01 14	Domkyrkoförs 14	17 15 02 06	Frykeruds 2
17 63 02 11	Ulleruds 2	17 80 01 15	Domkyrkoförs 15	17 15 01 01	Kils 1
17 63 02 12	Ulleruds 3			17 15 01 02	Kils 2
17 63 03 15	Ulleruds 4	17 80 01 16	Domkyrkoförs 16		
		17 80 01 17	Domkyrkoförs 17	17 15 01 03	Kils 3
17 64	Grums	17 80 01 18	Domkyrkoförs 18	17 15 01 04	Kils 4
17 64 02 10	Borgvik	17 80 08 80	Grava 1	17 15 01 09	Kils 5
17 64 01 01	Grums 1	17 80 08 81	Grava 2	17 15 01 10	Kils 6
17 64 01 02	Grums 2				
17 64 01 03	Grums 3	17 80 08 82	Grava 3	17 81	Kristinehamn
17 64 01 04	Grums 4	17 80 08 83	Grava 4	17 81 01 01	Kristinehamns 1
		17 80 02 30	Norrstrands 1	17 81 01 02	Kristinehamns 2
17 64 01 05	Grums 5	17 80 02 31	Norrstrands 2	17 81 01 03	Kristinehamns 3
17 64 03 08	Segmon	17 80 02 32	Norrstrands 3	17 81 01 04	Kristinehamns 4
17 64 03 07	Slottsbron			17 81 01 05	Kristinehamns 5
17 64 04 11	Värmskog	17 80 02 33	Norrstrands 4		
		17 80 02 34	Norrstrands 5	17 81 01 06	Kristinehamns 6
17 83	Hagfors	17 80 02 35	Norrstrands 6	17 81 01 07	Kristinehamns 7
17 83 02 14	Bergsång	17 80 02 36	Norrstrands 7	17 81 01 08	Kristinehamns 8
17 83 03 15	Gustav Adolf	17 80 02 37	Norrstrands 8	17 81 01 09	Kristinehamns 9
17 83 01 01	Hagfors 1			17 81 01 10	Kristinehamns 10
17 83 01 02	Hagfors 2	17 80 02 38	Norrstrands 9		
17 83 01 03	Hagfors 3	17 80 02 39	Norrstrands 10	17 81 01 11	Kristinehamns 11
		17 80 02 40	Norrstrands 11	17 81 01 12	Kristinehamns 12
17 83 01 04	Hagfors 4	17 80 02 41	Norrstrands 12	17 81 01 13	Kristinehamns 13
17 83 01 05	Hagfors 5	17 80 02 42	Norrstrands 13	17 81 01 14	Kristinehamns 14
17 83 04 19	Höje			17 81 01 15	Kristinehamns 15
17 83 02 09	Kyrkheden	17 80 02 43	Norrstrands 14		
17 83 04 18	Råda	17 80 02 44	Norrstrands 15	17 81 01 16	Kristinehamns 16
		17 80 02 45	Norrstrands 16	17 81 03 20	Rudskoga

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

17 81 05 22	Visnums Norra	17 37 08 22	Likenäs	18 62 01 06	Stora Valla 2
17 81 04 21	Visnums Södra	17 37 08 21	Långav	18 62 01 08	Strömtorp 1
17 81 06 24	Ölme	17 37 05 13	Lämbacken	18 62 01 09	Strömtorp 2
		17 37 06 17	N Finnskoga	18 62 02 11	Svartå
17 62	Munkfors	17 37 01 02	Oleby	18 62 02 10	Åtorp
17 62 02 05	Munkfors Centrala				
17 62 01 02	Munkfors Södra	17 37 07 19	S Finnskoga	18 61	Hallsberg
17 62 02 03	Munkfors Västra	17 37 09 23	Stöllet	18 61 06 71	Bo
17 62 02 04	Munkfors Östra	17 37 01 05	Svenneby	18 61 01 11	Hässleberg
		17 37 08 20	Sysslebäck	18 61 01 13	Kårstahult
17 60	Storfors	17 37 05 11	Sörmark	18 61 01 16	Långängen
17 60 02 01	Storfors 1			18 61 04 51	Pålsboda Västra
17 60 03 02	Storfors 2	17 37 01 01	Torsby Samh Norra		
17 60 01 03	Storfors 3	17 37 01 06	Torsby Samh Södra	18 61 04 52	Pålsboda Östra
17 60 01 04	Storfors 4	17 37 05 12	Östmark	18 61 04 41	Sköllersta
		17 37 03 08	Överbyn	18 61 01 12	Stocksäter
17 66	Sunne			18 61 05 61	Svennevad
17 66 05 22	Bjälverud	17 65	Ärjäng	18 61 01 15	Vadsbron
17 66 01 24	Brobyäng	17 65 05 09	Blomskog		
17 66 01 04	Bäck	17 65 04 08	Holmedal	18 61 01 14	Vingen
17 66 01 19	Gråsmark	17 65 03 07	Karlånda	18 61 02 21	Vretstorp
17 66 01 01	Klockaregården	17 65 01 01	Silbodals Norra	18 61 02 31	Östansjö
		17 65 01 02	Silbodals Södra		
17 66 01 03	Leran			18 63	Hällefors
17 66 05 23	Lysvik	17 65 02 03	Sillerud	18 63 01 14	Centrum
17 66 01 09	Rottneros	17 65 06 10	Trankil	18 63 01 01	Gillershöjdens Västra
17 66 01 10	Stöpafor	17 65 07 11	Töcksmark-Västra Fågelvik	18 63 01 02	Gillershöjdens Östra
17 66 01 06	Södra Borgeby	17 65 09 13	Östervallskog	18 63 01 15	Gillershöjdens Övre
				18 63 02 08	Grythyttan
17 66 02 15	Västra Ämtervik	Örebro läns			
17 66 01 02	Åmberg	18 82	Askersund	18 63 03 12	Hjulsjö
17 66 03 17	Östra Ämtervik	18 82 01 01	Askersunds 1	18 63 01 04	Kronhagen
17 85	Säffle	18 82 01 02	Askersunds 2	18 83	Karlskoga
17 85 09 15	Gillberga	18 82 01 03	Askersunds 3	18 83 01 20	Aggerud
17 85 10 18	Kila	18 82 01 04	Askersunds 4	18 83 01 07	Bofors
17 85 12 23	Långserud	18 82 05 09	Aspa	18 83 01 10	Bohult
17 85 11 20	Svanskog			18 83 01 11	Bregården
17 85 01 01	Säffle 1	18 82 05 11	Hammar	18 83 01 06	Bråten
		18 82 03 04	Lerbäcks Norra		
17 85 01 02	Säffle 2	18 82 03 05	Lerbäcks Sydöstra	18 83 01 16	Ekeby
17 85 01 03	Säffle 3	18 82 03 06	Lerbäcks Västra	18 83 01 01	Granbergsdal
17 85 01 04	Säffle 4	18 82 04 08	Snavlunda	18 83 01 15	Häsängen
17 85 01 05	Säffle 5			18 83 01 02	Immetorp
17 85 02 06	Säffle 6	18 82 05 12	Zinkgruvan	18 83 01 13	Karlberg
		18 82 05 13	Åmmeberg		
17 85 01 07	Säffle 7			18 83 01 18	Landa
17 85 03 08	Värmlandsnäs Norra	18 62	Degerfors	18 83 01 08	Löten
17 85 04 09	Värmlandsnäs Södra	18 62 01 02	Bossåsen	18 83 01 14	Odlingen
		18 62 01 03	Bruket 1	18 83 01 12	Rävåsen
17 37	Torsby	18 62 01 04	Bruket 2	18 83 01 09	Sandmo
17 37 09 24	Ambjörby	18 62 01 07	Folkets Hus		
17 37 03 09	Asped-Nyskoga	18 62 01 01	Jannelund	18 83 01 04	Sandviken
17 37 01 04	Fensbol			18 83 01 19	Skranta
17 37 02 07	Lekvattnet	18 62 01 05	Stora Valla 1	18 83 01 17	Skrantahöjden

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

18 83 01 05	Stackfallet	18 85 07 26	Löa	18 80 13 02	Hovsta Sydvästra
18 83 01 23	Storängen	18 85 05 21	Pilkrog-Finnåker	18 80 13 03	Hovsta Östra
18 83 01 22	Stråningstorp	18 85 07 28	Ramshyttan	18 80 10 01	Kil
		18 85 05 22	Rockhammar	18 80 29 01	Lillkyrka
18 81	Kumla	18 85 03 05	Storå	18 80 03 40	Långbro 40
18 81 03 10	Ekeby-Kvarntorp				
18 81 01 07	Fylsta	18 85 07 29	Stråssa	18 80 03 41	Långbro 41
18 81 01 05	Haga	18 85 02 09	Vedevåg	18 80 03 42	Långbro 42
18 81 01 02	Hällabrottet			18 80 03 43	Långbro 43
18 81 01 12	Idrottsparken	18 64	Ljusnarsberg	18 80 03 44	Långbro 44
		18 64 01 01	Ljusnarsbergs 1	18 80 03 45	Långbro 45
18 81 01 14	Kumlaby	18 64 01 02	Ljusnarsbergs 2		
18 81 01 06	Malmen	18 64 01 03	Ljusnarsbergs 3	18 80 03 46	Långbro 46
18 81 01 08	Stadshuset	18 64 01 04	Ljusnarsbergs 4	18 80 03 47	Långbro 47
18 81 01 04	Åbytorp-Hardemo	18 64 01 05	Ljusnarsbergs 5	18 80 03 48	Långbro 48
18 81 01 09	Åsen			18 80 03 49	Långbro 49
		18 84	Nora	18 80 14 01	Lännäs-Vinön
18 60	Laxå	18 84 04 02	Born		
18 60 02 05	Finnerödja	18 84 04 04	Gyttorp	18 80 30 60	Mikael 60
18 60 01 01	Laxå Centrala	18 84 03 06	Järnboås	18 80 30 61	Mikael 61
18 60 01 03	Laxå-Kanalområdet	18 84 04 01	Järntorget Västra	18 80 30 62	Mikael 62
18 60 01 02	Laxå-Saltängen	18 84 04 09	Järntorget Östra	18 80 30 63	Mikael 63
18 60 01 04	Röfors			18 80 30 64	Mikael 64
		18 84 04 03	Karlsäng		
18 60 04 07	Skagershult	18 84 04 05	Pershyttan-Hitorp	18 80 30 66	Mikael 66
18 60 03 06	Tived	18 84 04 07	Ringshyttan-Ås	18 80 30 67	Mikael 67
		18 84 05 08	Viker	18 80 30 68	Mikael 68
18 14	Lekeberg			18 80 30 70	Mikael 70
18 14 01 01	Hidinge	18 80	Örebro	18 80 30 71	Mikael 71
18 14 02 02	Knista Norra Och Östra	18 80 31 90	Adolfsberg 90		
18 14 02 01	Knista Västra	18 80 31 91	Adolfsberg 91	18 80 30 72	Mikael 72
18 14 03 01	Kräcklinge Mfl	18 80 31 92	Adolfsberg 92	18 80 30 73	Mikael 73
18 14 07 01	Kvistbro Västra	18 80 31 93	Adolfsberg 93	18 80 30 74	Mikael 74
		18 80 04 80	Almby 80	18 80 05 02	Mosjö
18 14 07 02	Kvistbro Östra			18 80 05 01	MOSJÖ-TÄBY
		18 80 04 81	Almby 81		
18 85	Lindesberg	18 80 04 82	Almby 82	18 80 01 01	Nikolai 1
18 85 03 01	Fanthyttan	18 80 04 83	Almby 83	18 80 01 02	Nikolai 2
18 85 05 15	Fellingsbro Mellersta	18 80 04 84	Almby 84	18 80 01 03	Nikolai 3
18 85 05 17	Fellingsbro Södra	18 80 04 85	Almby 85	18 80 01 04	Nikolai 4
18 85 05 18	Fellingsbro Västra			18 80 01 05	Nikolai 5
18 85 05 19	Fellingsbro Östra	18 80 04 86	Almby 86		
		18 80 04 87	Almby 87	18 80 01 06	Nikolai 6
18 85 04 13	Frövi Västra	18 80 04 88	Almby 88	18 80 01 07	Nikolai 7
18 85 04 14	Frövi Östra	18 80 15 01	Askers Södra	18 80 01 09	Nikolai 9
18 85 03 02	Guldsmedshyttan	18 80 15 02	Askers Västra	18 80 01 10	Nikolai 10
18 85 02 03	Gusselby			18 80 01 11	Nikolai 11
18 85 02 06	Linde	18 80 12 01	Axberg		
		18 80 11 01	Ervalla	18 80 17 01	Norrbyås
18 85 02 07	Lindesbergs Mellersta	18 80 27 01	Glanshammar-Ödeby	18 80 02 20	Olaus Petri 20
18 85 02 16	Lindesbergs Nordöstra	18 80 08 02	Gräve-Tysslinge Östra	18 80 02 21	Olaus Petri 21
18 85 02 04	Lindesbergs Norra	18 80 18 01	Gällersta	18 80 02 22	Olaus Petri 22
18 85 02 12	Lindesbergs Sydöstra			18 80 02 23	Olaus Petri 23
18 85 02 10	Lindesbergs Västra	18 80 13 04	Hovsta Mellersta		
		18 80 13 01	Hovsta Nordvästra	18 80 02 24	Olaus Petri 24

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

18 80 02 25	Olaus Petri 25	19 61 03 10	Hallstahammar 10	19 62 01 04	Norbergs 4
18 80 02 26	Olaus Petri 26	19 61 03 11	Hallstahammar 11	19 62 02 05	Norbergs 5
18 80 02 27	Olaus Petri 27	19 61 03 12	Hallstahammar 12		
18 80 02 28	Olaus Petri 28	19 61 04 13	Hallstahammar 13	19 81	Sala
18 80 02 29	Olaus Petri 29			19 81 01 01	Sala 1
		19 17	Heby	19 81 01 02	Sala 2
18 80 02 30	Olaus Petri 30	19 17 01 01	Heby 1	19 81 01 03	Sala 3
18 80 02 31	Olaus Petri 31	19 17 01 02	Heby 2	19 81 01 04	Sala 4
18 80 02 32	Olaus Petri 32	19 17 03 03	Heby 3	19 81 01 05	Sala 5
18 80 26 01	Rinkaby	19 17 02 04	Heby 4		
18 80 16 01	Stora Mellösa Norra	19 17 04 05	Heby 5	19 81 01 06	Sala 6
				19 81 01 07	Sala 7
18 80 15 03	Stora Mellösa S./Askers Ö.	19 17 04 06	Heby 6	19 81 01 08	Sala 8
18 80 08 01	Tysslinge Västra	19 17 05 07	Heby 7	19 81 02 10	Sala 10
18 80 07 01	Vintrosa	19 17 05 08	Heby 8	19 81 02 11	Sala 11
		19 17 06 09	Heby 9		
Västmanlands län		19 17 06 10	Heby 10	19 81 03 12	Sala 12
				19 81 04 13	Sala 13
19 84	Arboga	19 17 07 11	Heby 11	19 81 05 14	Sala 14
19 84 01 01	Arboga 1			19 81 07 15	Sala 15
19 84 01 02	Arboga 2	19 60	Kungsör	19 81 08 18	Sala 18
19 84 01 03	Arboga 3	19 60 01 01	Kungsörs 1		
19 84 01 04	Arboga 4	19 60 01 02	Kungsörs 2	19 04	Skinnskatteberg
19 84 01 05	Arboga 5	19 60 01 03	Kungsörs 3	19 04 02 01	Skinnskattebergs 1
		19 60 01 04	Kungsörs 4	19 04 02 02	Skinnskattebergs 2
19 84 01 06	Arboga 6	19 60 03 05	Kungsörs 5	19 04 02 03	Skinnskattebergs 3
19 84 01 07	Arboga 7			19 04 01 04	Skinnskattebergs 4
19 84 02 08	Arboga 8	19 60 05 06	Kungsörs 6		
19 84 03 09	Arboga 9			19 07	Surahammar
19 84 04 10	Arboga 10	19 83	Köping	19 07 01 01	Surahammar 1
		19 83 01 01	Köpings 1	19 07 01 03	Surahammar 3
19 84 01 11	Arboga 11	19 83 01 02	Köpings 2	19 07 01 04	Surahammar 4
19 84 01 12	Arboga 12	19 83 01 03	Köpings 3	19 07 01 05	Surahammar 5
		19 83 01 04	Köpings 4	19 07 01 06	Surahammar 6
19 82	Fagersta	19 83 01 05	Köpings 5		
19 82 01 01	Fagersta 1			19 07 02 07	Surahammar 7
19 82 01 02	Fagersta 2	19 83 01 06	Köpings 6	19 07 02 08	Surahammar 8
19 82 01 03	Fagersta 3	19 83 01 07	Köpings 7		
19 82 01 04	Fagersta 4	19 83 01 08	Köpings 8	19 80	Västerås
19 82 01 05	Fagersta 5	19 83 01 09	Köpings 9	19 80 01 01	Västerås 1
		19 83 01 10	Köpings 10	19 80 01 02	Västerås 2
19 82 01 06	Fagersta 6			19 80 01 03	Västerås 3
19 82 02 07	Fagersta 7	19 83 01 11	Köpings 11	19 80 01 04	Västerås 4
19 82 01 08	Fagersta 8	19 83 02 20	Köpings 20	19 80 01 05	Västerås 5
		19 83 03 21	Köpings 21		
19 61	Hallstahammar	19 83 04 22	Köpings 22	19 80 01 06	Västerås 6
19 61 01 01	Hallstahammar 1	19 83 04 23	Köpings 23	19 80 21 07	Västerås 7
19 61 01 03	Hallstahammar 3			19 80 21 08	Västerås 8
19 61 01 04	Hallstahammar 4	19 83 05 24	Köpings 24	19 80 21 09	Västerås 9
19 61 01 05	Hallstahammar 5	19 83 06 25	Köpings 25	19 80 21 10	Västerås 10
19 61 01 06	Hallstahammar 6				
		19 62	Norberg	19 80 02 11	Västerås 11
19 61 01 07	Hallstahammar 7	19 62 01 01	Norbergs 1	19 80 02 12	Västerås 12
19 61 01 08	Hallstahammar 8	19 62 01 02	Norbergs 2	19 80 02 13	Västerås 13
19 61 02 09	Hallstahammar 9	19 62 01 03	Norbergs 3	19 80 02 14	Västerås 14

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

19 80 02 15	Västerås 15	Dalarnas län	20 80	Falun
19 80 02 16	Västerås 16		20 80 04 01	Aspeboda
19 80 02 17	Västerås 17	20 84	20 80 11 01	Bjursås 1
19 80 02 18	Västerås 18	Avesta	20 80 11 02	Bjursås 2
19 80 02 19	Västerås 19	20 84 01 01	20 80 07 02	Danholn
		20 84 01 02	20 80 10 01	Enviken
		20 84 01 03		
19 80 02 20	Västerås 20	20 84 01 04		
19 80 02 21	Västerås 21	20 84 01 05	20 80 01 01	Falu Kristine 1
19 80 02 22	Västerås 22		20 80 01 02	Falu Kristine 2
19 80 02 23	Västerås 23	20 84 03 01	20 80 01 03	Falu Kristine 3
19 80 02 24	Västerås 24	20 84 03 02	20 80 01 04	Falu Kristine 4
		20 84 04 01	20 80 01 05	Falu Kristine 5
		20 84 04 02		
19 80 02 25	Västerås 25	20 84 04 04	20 80 01 06	Falu Kristine 6
19 80 10 26	Västerås 26		20 80 01 07	Falu Kristine 7
19 80 20 27	Västerås 27		20 80 01 08	Falu Kristine 8
19 80 08 28	Västerås 28	20 84 06 01	20 80 01 09	Falu Kristine 9
19 80 07 29	Västerås 29	20 84 06 02	20 80 01 10	Falu Kristine 10
		20 84 06 03		
		20 84 04 03		
19 80 05 30	Västerås 30	20 84 04 05	20 80 02 10	Grycksbo
19 80 04 40	Västerås 40		20 80 06 01	Hosjö 1
19 80 04 41	Västerås 41		20 80 06 02	Hosjö 2
19 80 23 42	Västerås 42	20 81	20 80 03 01	St Kopparbergs 1
19 80 23 43	Västerås 43	Borlänge	20 80 03 02	St Kopparbergs 2
		20 81 02 16		
		20 81 02 17		
19 80 23 44	Västerås 44	20 81 02 18	20 80 03 03	St Kopparbergs 3
19 80 23 45	Västerås 45	20 81 02 19	20 80 03 04	St Kopparbergs 4
19 80 23 46	Västerås 46	20 81 02 20	20 80 03 05	St Kopparbergs 5
19 80 23 47	Västerås 47		20 80 03 06	St Kopparbergs 6
19 80 22 48	Västerås 48	20 81 02 21	20 80 03 07	St Kopparbergs 7
		20 81 02 22		
19 80 22 49	Västerås 49	20 81 02 23		
19 80 22 50	Västerås 50	20 81 02 24	20 80 03 08	St Kopparbergs 8
19 80 22 51	Västerås 51	20 81 02 25	20 80 03 09	St Kopparbergs 9
19 80 22 52	Västerås 52		20 80 07 01	Sundbornsbyn
19 80 03 53	Västerås 53	20 81 02 26	20 80 08 01	Svärdsjö 1
		20 81 02 27	20 80 08 02	Svärdsjö 2
		20 81 02 28		
19 80 03 54	Västerås 54	20 81 02 29	20 80 08 03	Svärdsjö 3
19 80 03 55	Västerås 55	20 81 02 30	20 80 05 01	Vika
19 80 03 56	Västerås 56			
19 80 03 57	Västerås 57			
19 80 03 58	Västerås 58	20 81 02 31	20 26	Gagnef
		20 81 02 01	20 26 03 02	Björbo
19 80 03 59	Västerås 59	20 81 02 03	20 26 03 01	Floda
19 80 03 60	Västerås 60	20 81 02 04	20 26 02 01	Gagnefs 1
19 80 03 61	Västerås 61	20 81 02 05	20 26 02 02	Gagnefs 2
19 80 03 62	Västerås 62		20 26 02 03	Gagnefs 3
19 80 16 63	Västerås 63	20 81 02 06		
		20 81 02 08	20 26 02 04	Gagnefs 4
19 80 16 64	Västerås 64	20 81 02 10	20 26 01 05	Mockfjärd
19 80 15 65	Västerås 65	20 81 02 11		
19 80 11 66	Västerås 66	20 81 02 12	20 83	Hedemora
19 80 11 67	Västerås 67		20 83 02 06	Garpenberg
		20 81 02 13	20 83 01 11	Hedemora Centrala
		20 81 02 14	20 83 01 10	Hedemora Nordvästra
		20 81 02 15	20 83 01 03	Hedemora Norra
		20 81 03 07	20 83 01 04	Hedemora Södra

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

20 83 01 01	Hedemora Västra	20 23 02 04	Hole	20 31 01 04	Vikarbyn
20 83 01 02	Hedemora Östra	20 23 02 05	Ildbäck		
20 83 03 07	Husby	20 23 03 01	Lima	20 61	Smedjebacken
20 83 03 09	Långsbro	20 23 03 02	Limesforsen	20 61 01 01	Smedjebackens 1
20 83 03 08	Långshyttan	20 23 02 06	Malungsfors	20 61 01 02	Smedjebackens 2
				20 61 01 03	Smedjebackens 3
20 83 01 05	Vikmanshyttan	20 23 02 07	Mobyn	20 61 01 05	Smedjebackens 5
		20 23 03 04	Rörbäcksnäs	20 61 01 06	Smedjebackens 6
20 29	Leksand	20 23 05 02	Transtrands Norra		
20 29 02 01	Djura	20 23 05 04	Transtrands Södra	20 61 01 08	Smedjebackens 8
20 29 01 02	Häradsbygdens 1	20 23 02 09	Tällbyn	20 61 01 09	Smedjebackens 9
20 29 01 03	Häradsbygdens 2			20 61 02 01	Söderbärke Västra
20 29 01 04	Rönnäs 1	20 23 02 10	Yttermalung	20 61 02 05	Söderbärke Östra
20 29 01 06	Rönnäs 2	20 23 02 11	Öje		
				20 82	Säter
20 29 01 10	Rönnäs 3	20 62	Mora	20 82 01 01	Säters 1
20 29 04 01	Siljansnäs	20 62 01 01	Bergkarlås	20 82 01 02	Säters 2
20 29 03 01	Åls 1	20 62 01 02	Bonäs	20 82 01 03	Säters 3
20 29 03 11	Åls 2	20 62 01 03	Färnäs	20 82 03 04	Säters 4
20 29 01 08	Åsbygge 1	20 62 01 04	Garsås	20 82 03 05	Säters 5
		20 62 01 17	Hånåknä		
20 29 01 09	Åsbygge 2			20 82 04 06	Säters 6
		20 62 01 18	Klockarhagen	20 82 02 07	Säters 7
20 85	Ludvika	20 62 01 06	Långlet	20 82 02 08	Säters 8
20 85 04 01	Fredriksberg	20 62 01 14	Morkarby		
20 85 02 03	Grängesbergs Norra	20 62 01 07	Noret Norra	20 21	Vansbro
20 85 02 05	Grängesbergs Västra	20 62 01 15	Noret Södra	20 21 01 01	Järna 1
20 85 02 06	Grängesbergs Östra Nr 1			20 21 01 02	Järna 2
20 85 02 04	Grängesbergs Östra Nr 2	20 62 01 08	Nusnäs	20 21 01 03	Järna 3
		20 62 01 09	Oxberg	20 21 01 05	Järna 5
20 85 03 07	Kyrkbyn	20 62 03 01	Sollerö	20 21 01 06	Järna 6
20 85 01 01	Ludvika 1	20 62 01 10	Stranden		
20 85 01 02	Ludvika 2	20 62 01 05	Utmeland	20 21 03 01	Nås
20 85 01 03	Ludvika 3			20 21 04 01	Äppelbo
20 85 01 04	Ludvika 4	20 62 05 02	Venjans Norra		
		20 62 05 03	Venjans Södra	20 39	Älvdalen
20 85 01 05	Ludvika 5	20 62 01 11	Vika	20 39 02 04	Evertsberg
20 85 01 06	Ludvika 6	20 62 02 01	Våmhus	20 39 05 01	Idre
20 85 01 07	Ludvika 7	20 62 01 16	Öna	20 39 02 05	Klitten
20 85 01 08	Ludvika 8			20 39 02 06	Kyrkbyn
20 85 01 10	Ludvika 10	20 62 01 13	Östnor	20 39 02 09	Rot
20 85 01 11	Ludvika 11	20 34	Orsa	20 39 04 01	Särna
20 85 01 12	Ludvika 12	20 34 02 01	Orsa Mellersta	20 39 02 10	Väster-Myckeläng
20 85 01 13	Ludvika 13	20 34 02 03	Orsa Södra	20 39 02 11	Åsen
20 85 01 14	Ludvika 14	20 34 02 04	Orsa Västra		
20 85 03 10	Nyhammar	20 34 02 06	Orsa Östra	Gävleborgs läns	
		20 34 02 02	Skattungbyn-Kallmora		
20 85 03 11	Rävvåla			21 83	Bollnäs
20 85 03 12	Sunnansjö	20 31	Rättvik	21 83 09 01	Arbrå 1
		20 31 01 05	Boda/Gärdsjö	21 83 09 02	Arbrå 2
20 23	Malung	20 31 04 01	Ore	21 83 09 03	Arbrå 3
20 23 02 02	Grimsåker	20 31 01 01	Rättviks centrala	21 83 09 04	Arbrå 4
20 23 02 13	Grönlands Norra	20 31 01 02	Rättviks södra	21 83 03 01	Bollnäs 1
20 23 02 03	Grönlands Södra	20 31 01 06	Rättviks västra		

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

21 83 03 02	Bollnäs 2	21 80 08 03	Maria 3	21 84 01 01	Hudiksvall 1
21 83 03 03	Bollnäs 3	21 80 08 04	Maria 4	21 84 01 02	Hudiksvall 2
21 83 03 04	Bollnäs 4	21 80 08 05	Maria 5	21 84 01 03	Hudiksvall 3
21 83 03 05	Bollnäs 5	21 80 08 06	Maria 6	21 84 01 04	Hudiksvall 4
21 83 03 06	Bollnäs 6	21 80 02 01	Staffan 1	21 84 01 05	Hudiksvall 5
21 83 03 07	Bollnäs 7	21 80 02 02	Staffan 2	21 84 01 06	Hudiksvall 6
21 83 03 08	Bollnäs 8	21 80 02 03	Staffan 3	21 84 01 07	Hudiksvall 7
21 83 03 09	Bollnäs 9	21 80 02 04	Staffan 4	21 84 03 01	Hälsingtuna 1
21 83 03 10	Bollnäs 10	21 80 02 05	Staffan 5	21 84 03 02	Hälsingtuna 2
21 83 03 11	Bollnäs 11	21 80 02 06	Staffan 6	21 84 03 03	Hälsingtuna 3
21 83 03 12	Bollnäs 12	21 80 02 07	Staffan 7	21 84 03 04	Hälsingtuna 4
21 83 06 01	Hanebo 1	21 80 02 08	Staffan 8	21 84 12 01	Hög
21 83 06 02	Hanebo 2	21 80 02 13	Staffan 9	21 84 02 01	Idenor
21 83 04 01	Rengsjö	21 80 02 14	Staffan 10	21 84 05 01	Njutånger 1
21 83 05 01	Segersta	21 80 07 01	Tomas 1	21 84 05 02	Njutånger 2
21 83 08 01	Undersvik	21 80 07 02	Tomas 2	21 84 05 03	Njutånger 3
		21 80 07 03	Tomas 3	21 84 05 04	Njutånger 4
21 80	Gävle	21 80 07 04	Tomas 4	21 84 10 01	Norrbo
21 80 09 01	Bomhus 1	21 80 07 05	Tomas 5	21 84 04 01	Rogsta
21 80 09 02	Bomhus 2	21 80 07 06	Tomas 6		
21 80 09 03	Bomhus 3			21 61	Ljusdal
21 80 09 04	Bomhus 4	21 80 07 07	Tomas 7	21 61 04 01	Färila 1
21 80 09 05	Bomhus 5	21 80 06 01	Valbo 1	21 61 04 02	Färila 2
		21 80 06 02	Valbo 2	21 61 04 03	Färila 3
21 80 09 06	Bomhus 6	21 80 06 03	Valbo 3	21 61 02 01	Hamra
21 80 09 07	Bomhus 7	21 80 06 04	Valbo 4	21 61 07 01	Järvsö 1
21 80 03 01	Hamrånge 1				
21 80 03 02	Hamrånge 2	21 80 06 05	Valbo 5	21 61 07 02	Järvsö 2
21 80 03 03	Hamrånge 3	21 80 06 06	Valbo 6	21 61 07 03	Järvsö 3
		21 80 06 07	Valbo 7	21 61 05 01	Kårböle
21 80 04 01	Hedesunda 1	21 80 06 08	Valbo 8	21 61 01 01	Ljusdal 1
21 80 04 02	Hedesunda 2			21 61 01 02	Ljusdal 2
21 80 01 01	Hel Trefaldighet 1	21 04	Hofors		
21 80 01 02	Hel Trefaldighet 2	21 04 01 01	Hofors 1	21 61 01 03	Ljusdal 3
21 80 01 03	Hel Trefaldighet 3	21 04 01 02	Hofors 2	21 61 01 04	Ljusdal 4
		21 04 01 03	Hofors 3	21 61 01 05	Ljusdal 5
21 80 01 04	Hel Trefaldighet 4	21 04 01 04	Hofors 4	21 61 01 06	Ljusdal 6
21 80 01 05	Hel Trefaldighet 5	21 04 02 01	Torsåker 1	21 61 01 07	Ljusdal 7
21 80 01 06	Hel Trefaldighet 6				
21 80 01 07	Hel Trefaldighet 7	21 04 02 02	Torsåker 2	21 61 03 01	Los
21 80 01 08	Hel Trefaldighet 8			21 61 06 01	Ramsjö
		21 84	Hudiksvall		
21 80 01 09	Hel Trefaldighet 9	21 84 09 01	Bjuråker 1	21 32	Nordanstig
21 80 01 10	Hel Trefaldighet 10	21 84 09 02	Bjuråker 2	21 32 05 01	Bergsjö 1
21 80 01 11	Hel Trefaldighet 11	21 84 08 01	Delsbo 1	21 32 05 02	Bergsjö 2
21 80 01 12	Hel Trefaldighet 12	21 84 08 02	Delsbo 2	21 32 04 01	Gnarp
21 80 05 01	Hille 1	21 84 08 03	Delsbo 3	21 32 02 01	Harmånger 1
				21 32 02 02	Harmånger 2
21 80 05 02	Hille 2	21 84 07 01	Enånger		
21 80 05 03	Hille 3	21 84 11 01	Forsa 1	21 32 02 03	Harmånger 3
21 80 08 01	Maria 1	21 84 11 02	Forsa 2	21 32 06 01	Hassela
21 80 08 02	Maria 2	21 84 11 03	Forsa 3	21 32 01 01	Ilso

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

21 32 03 01	Jättendal	21 81 01 13	Sandviken 13	22 80 06 21	Härnösands 21
21 01	Ockelbo	21 81 01 14	Sandviken 14	22 80 06 22	Härnösands 22, del av
21 01 03 01	Lingbo	21 81 01 15	Sandviken 15	22 80 03 23	Härnösands 23
21 01 02 01	Ockelbo 1	21 81 01 16	Sandviken 16	22 80 04 24	Härnösands 24, del av
21 01 02 02	Ockelbo 2	21 81 01 17	Sandviken 17	22 80 05 25	Härnösands 25
21 01 02 03	Ockelbo 3				
21 01 02 04	Ockelbo 4	21 81 04 01	Årsunda	22 80 02 26	Härnösands 26
		21 81 05 01	Österfärnebo		
21 01 02 05	Ockelbo 5	21 82	Söderhamn	22 82	Kramfors
21 01 01 01	Åmot	21 82 06 01	Bergvik	22 82 07 19	Bjärträ
21 21	Ovanåker	21 82 04 01	Ljusne 1	22 82 01 01	Björsta
21 21 03 01	Alfta 1	21 82 04 02	Ljusne 2	22 82 11 28	Blästa
21 21 03 02	Alfta 2	21 82 04 03	Ljusne 3	22 82 11 25	Bollsta-Väja
21 21 03 03	Alfta 3	21 82 04 04	Ljusne 4	22 82 01 03	Centrum
21 21 03 04	Alfta 4				
21 21 03 05	Alfta 5	21 82 07 01	Mo	22 82 05 17	Docksta
		21 82 09 01	Norråla 1	22 82 01 04	Dynäs
21 21 01 01	Ovanåker 1	21 82 09 02	Norråla 2	22 82 01 05	Frånö-Lunde
21 21 01 02	Ovanåker 2	21 82 09 03	Norråla 3	22 82 01 02	Gumås
21 21 01 03	Ovanåker 3	21 82 02 01	Sandarne 1	22 82 03 13	Herrskog
21 21 01 04	Ovanåker 4				
21 21 01 05	Ovanåker 5	21 82 02 02	Sandarne 2	22 82 09 23	Kyrkdal
		21 82 03 01	Skog 1	22 82 02 11	Norabygden
21 21 01 06	Ovanåker 6	21 82 03 02	Skog 2	22 82 04 15	Nordingrå
21 21 02 01	Voxna	21 82 05 01	Söderåla 1	22 82 11 29	Nyland
		21 82 05 02	Söderåla 2	22 82 10 24	Prästmon
21 81	Sandviken			22 82 08 22	Styrnäsgården
21 81 03 01	Järbo 1	21 82 01 01	Söderhamn 1	22 82 06 18	Ullånger
21 81 03 02	Järbo 2	21 82 01 02	Söderhamn 2	22 82 01 09	Östby
21 81 02 01	Ovansjö 1	21 82 01 03	Söderhamn 3	22 83	Sollefteå
21 81 02 02	Ovansjö 2	21 82 01 04	Söderhamn 4	22 83 15 25	Ramsele
21 81 02 03	Ovansjö 3	21 82 01 05	Söderhamn 5	22 83 09 01	Sollefteå 1
				22 83 01 11	Sollefteå 11
21 81 02 04	Ovansjö 4	21 82 01 06	Söderhamn 6	22 83 01 12	Sollefteå 12
21 81 02 05	Ovansjö 5	21 82 01 07	Söderhamn 7	22 83 01 13	Sollefteå 13
21 81 02 06	Ovansjö 6	21 82 01 08	Söderhamn 8		
21 81 02 07	Ovansjö 7	21 82 08 01	Trönö	22 83 01 14	Sollefteå 14 Del Av
21 81 02 08	Ovansjö 8	Västernorrlands läns		22 83 01 15	Sollefteå 15 Del Av
		22 80	Härnösand	22 83 01 16	Sollefteå 16
21 81 01 01	Sandviken 1	22 80 01 01	Härnösands 1	22 83 08 03	Sollefteå 3
21 81 01 02	Sandviken 2	22 80 01 02	Härnösands 2	22 83 06 04	Sollefteå 4
21 81 01 03	Sandviken 3	22 80 01 03	Härnösands 3		
21 81 01 04	Sandviken 4	22 80 01 04	Härnösands 4	22 83 05 05	Sollefteå 5
21 81 01 05	Sandviken 5	22 80 01 05	Härnösands 5	22 83 04 06	Sollefteå 6
				22 83 04 07	Sollefteå 7
21 81 01 06	Sandviken 6	22 80 01 06	Härnösands 6	22 83 03 08	Sollefteå 8
21 81 01 07	Sandviken 7	22 80 01 07	Härnösands 7	22 83 07 09	Sollefteå 9
21 81 01 08	Sandviken 8	22 80 01 08	Härnösands 8		
21 81 01 09	Sandviken 9	22 80 01 09	Härnösands 9	22 83 11 21	Undrom Del Av
21 81 01 10	Sandviken 10	22 80 01 10	Härnösands 10	22 83 14 24	Ödsgård Del Av
				22 81	Sundsvall
21 81 01 11	Sandviken 11	22 80 06 20	Härnösands 20	22 81 09 01	Attmar
21 81 01 12	Sandviken 12				

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

22 81 13 01	Byns	22 81 03 32	Sundsvalls 32	22 84 04 01	Anundsjö-Mellansel
22 81 12 02	Holms	22 81 03 33	Sundsvalls 33	22 84 04 03	Anundsjö-Norrflärke
22 81 11 03	Indals	22 81 03 34	Sundsvalls 34	22 84 04 05	Anundsjö-Solberg
22 81 13 04	Järkvissle	22 81 03 35	Sundsvalls 35	22 84 04 04	Anundsjö-Sörflärke
22 81 10 10	Njda-Forsa-Mjösund	22 81 03 36	Sundsvalls 36	22 84 02 01	Arnäs-Arnäsfall
22 81 10 09	Njurunda Norra	22 81 03 37	Sundsvalls 37	22 84 02 02	Arnäs-Bonäset
22 81 10 02	Njurunda Södra	22 81 03 38	Sundsvalls 38	22 84 02 05	Arnäs-Högländ 1
22 81 10 01	Njurunda-Essvik	22 81 03 39	Sundsvalls 39	22 84 02 07	Arnäs-Högländ 2
22 81 10 08	Njurunda-Kvissleby	22 81 03 40	Sundsvalls 40	22 84 02 06	Arnäs-Järved
22 81 10 07	Njurunda-Kyrkmon	22 81 03 41	Sundsvalls 41	22 84 02 08	Arnäs-Ovansjö
22 81 10 03	Njurunda-Nolby	22 81 05 45	Sundsvalls 45	22 84 12 02	Björna-Norra
22 81 10 04	Njurunda-Nyland	22 81 06 46	Sundsvalls 46	22 84 12 01	Björna-Södra
22 81 10 05	Njurunda-Stockvik	22 81 06 47	Sundsvalls 47	22 84 11 01	Gideå
22 81 10 06	Njurunda-Svartvik	22 81 08 05	Tuna Mattfors	22 84 10 03	Grundsunda-Husum
22 81 07 01	Stöde Norra	22 81 08 02	Tuna Mellersta	22 84 10 02	Grundsunda-Norra
22 81 07 02	Stöde Södra	22 81 08 03	Tuna Västra	22 84 10 01	Grundsunda-Södra
22 81 02 01	Sundsvalls 1	22 81 08 04	Tuna Östra	22 84 09 01	Mo
22 81 02 02	Sundsvalls 2			22 84 07 01	Nätra-Bjästa
22 81 02 03	Sundsvalls 3	22 62	Timrå	22 84 07 04	Nätra-Köpmanholmen
22 81 02 04	Sundsvalls 4	22 62 04 01	Timrå 1	22 84 07 02	Nätra-Landsbygd
22 81 01 06	Sundsvalls 6	22 62 03 02	Timrå 2	22 84 06 01	Sidensjö
22 81 01 07	Sundsvalls 7	22 62 03 03	Timrå 3	22 84 08 12	Sj-Vad-Norrlungångar
22 81 01 08	Sundsvalls 8	22 62 02 05	Timrå 5	22 84 08 01	Själevad-Billsta
22 81 01 09	Sundsvalls 9	22 62 01 06	Timrå 6	22 84 08 02	Själevad-Domsjö 1
22 81 01 10	Sundsvalls 10	22 62 01 07	Timrå 7	22 84 08 03	Själevad-Domsjö 2
22 81 01 11	Sundsvalls 11	22 62 01 08	Timrå 8	22 84 08 04	Själevad-Gene
22 81 01 12	Sundsvalls 12	22 62 01 10	Timrå 10	22 84 08 15	Själevad-Gullänget
22 81 01 13	Sundsvalls 13	22 62 01 11	Timrå 11	22 84 08 06	Själevad-Haffsta
22 81 01 14	Sundsvalls 14	22 62 01 14	Timrå 14	22 84 08 07	Själevad-Hörnett
22 81 01 15	Sundsvalls 15	22 62 01 15	Timrå 15	22 84 08 09	Själevad-Kroksta
22 81 01 16	Sundsvalls 16	22 62 01 16	Timrå 16	22 84 08 13	Själevad-Prästbordet
22 81 01 17	Sundsvalls 17	22 62 01 17	Timrå 17	22 84 08 14	Själevad-Sund
22 81 01 18	Sundsvalls 18	22 60	Ånge	22 84 08 18	Själevad-Översjåla
22 81 01 19	Sundsvalls 19	22 60 02 01	Ånge 1	22 84 05 01	Skorped
22 81 04 20	Sundsvalls 20	22 60 02 02	Ånge 2	22 84 13 01	Trehörningsjö
22 81 04 21	Sundsvalls 21	22 60 02 03	Ånge 3	22 84 01 01	Örnsköldsvik 1
22 81 04 22	Sundsvalls 22	22 60 02 04	Ånge 4	22 84 01 02	Örnsköldsviks 2
22 81 04 23	Sundsvalls 23	22 60 02 05	Ånge 5	22 84 01 03	Örnsköldsviks 3
22 81 06 24	Sundsvalls 24	22 60 03 06	Ånge 6	22 84 01 05	Örnsköldsviks 5
22 81 06 25	Sundsvalls 25	22 60 03 08	Ånge 8	22 84 01 06	Örnsköldsviks 6
22 81 06 26	Sundsvalls 26	22 60 04 09	Ånge 9	22 84 01 07	Örnsköldsviks 7
22 81 06 27	Sundsvalls 27	22 60 04 10	Ånge 10	22 84 01 08	Örnsköldsviks 8
22 81 06 28	Sundsvalls 28	22 60 04 12	Ånge 12		
22 81 06 29	Sundsvalls 29	22 60 04 13	Ånge 13		
22 81 03 30	Sundsvalls 30			Jämtlands län	
22 81 03 31	Sundsvalls 31	22 84	Örnsköldsvik	23 26	Berg
		22 84 04 02	Anundsjö-Bredbyn	23 26 02 07	Hackås

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

23 26 01 01	Hoverberg	23 09 08 16	Rönnöfors	23 80 02 32	Frösö 7
23 26 07 15	Klövsjö by	23 09 04 08	Ås	23 80 02 31	Frösö 8
23 26 03 09	Kyrkbygden, del av	23 09 08 15	Änge	23 80 10 47	Häggenås
23 26 04 10	Kövra			23 80 09 45	Lits 1
23 26 03 08	Myrviken	23 03	Ragunda	23 80 09 46	Lits 2, del av
		23 03 03 07	Borgvattnet, del av		
23 26 08 17	Rätans Norra	23 03 01 01	Dövikén	23 80 06 39	Marieby
23 26 08 18	Rätans Södra	23 03 02 05	Fors	23 80 04 36	Näs
23 26 06 13	Skålan-Börtnan , del av	23 03 01 03	Hammarén	23 80 07 42	Ope
23 26 05 12	Storsjö	23 03 01 04	Pålgård	23 80 03 35	Sunne, del av
23 26 01 02	Svenstavik			23 80 05 37	Tand
		23 03 04 09	Stugubyn		
23 26 01 05	Vigge			23 80 07 49	Torvalla 1
23 26 06 14	Åsarne	23 13	Strömsund	23 80 07 50	Torvalla 2
		23 13 02 12	Alanäs	23 80 07 51	Torvalla 3
23 05	Bräcke	23 13 06 32	Backe	23 80 07 52	Torvalla 4
23 05 07 14	Bodsjö	23 13 04 19	Ede	23 80 07 53	Torvalla 5
23 05 01 01	Bräcke 1	23 13 05 28	Gäddede		
23 05 01 02	Bräcke 2	23 13 08 35	Hoting, del av	23 80 05 38	Ångsta-Rossholm
23 05 06 12	Gällö			23 80 01 01	Östersunds 1
23 05 04 04	Kålarne, del av	23 13 08 36	Kyrktåsjö	23 80 01 02	Östersunds 2
		23 13 04 18	Mo, del av	23 80 01 03	Östersunds 3
23 05 02 03	Nyhem	23 13 08 37	Norråker	23 80 01 04	Östersunds 4
23 05 06 11	Pilgrimstad	23 13 01 08	Näsviken		
23 05 05 08	Sundsjö	23 13 07 33	Rossön	23 80 01 05	Östersunds 5
23 05 03 05	Sörbygden			23 80 01 06	Östersunds 6
		23 13 01 02	Strömsund	23 80 01 07	Östersunds 7
23 61	Härjedalen	23 13 01 04	Ulriksfors	23 80 01 08	Östersunds 8
23 61 07 12	Funäsdalen , del av	23 13 01 03	Västra Bredgård	23 80 01 09	Östersunds 9
23 61 02 05	Glöte	23 13 01 01	Östra Bredgård		
23 61 05 09	Hede			23 80 01 10	Östersunds 10
23 61 11 18	Lillhärdal	23 21	Åre	23 80 01 11	Östersunds 11
23 61 01 01	Svegs 1	23 21 01 01	Duved	23 80 01 12	Östersunds 12
		23 21 06 16	Hallens	23 80 01 13	Östersunds 13
23 61 01 02	Svegs 2	23 21 05 13	Järpens	23 80 01 14	Östersunds 14
23 61 01 19	Svegs 3	23 21 04 10	Kall		
23 61 04 07	Vemdalen	23 21 07 17	Marby	23 80 01 15	Östersunds 15
23 61 09 16	Ytterhogdal, del Av			23 80 01 16	Östersunds 16
23 61 03 06	Älvros, del av	23 21 02 07	Mattmar	23 80 01 17	Östersunds 17
		23 21 03 08	Mörsil	23 80 01 18	Östersunds 18
23 09	Krokom	23 21 01 03	Storlien	23 80 01 19	Östersunds 19
23 09 10 17	Alsens 1	23 21 05 14	Undersåkers		
23 09 10 18	Alsens 2	23 21 01 06	Åre	23 80 01 20	Östersunds 20
23 09 03 05	Aspås				
23 09 08 13	Bredbyn	23 80	Östersund	Västerbottens län	
23 09 01 03	Dvårsätt	23 80 07 40	Brunflo Norra		
		23 80 07 41	Brunflo Södra	24 03	Bjurholm
23 09 06 11	Föllinge	23 80 07 43	Brunflo Västra	24 03 01 04	Bjurholm
23 09 07 12	Hotagen	23 80 02 25	Frösö 1		
23 09 08 14	Kaxås	23 80 02 26	Frösö 2	24 25	Dorotea
23 09 01 01	Krokom			24 25 01 02	Avaträsk
23 09 01 02	Kyrkbygden	23 80 02 27	Frösö 3	24 25 01 04	Dorotea
		23 80 02 28	Frösö 4	24 25 01 21	Laiksjö
23 09 05 09	Laxsjö	23 80 02 29	Frösö 5	24 25 01 15	Ormsjö
23 09 02 06	Näliden	23 80 02 30	Frösö 6	24 25 02 16	Risbäck

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

24 25 01 19	Svanabyn	24 09 01 11	Åkullsjön	24 82 01 14	S:T Olovs 14
		24 09 01 12	Överklinten	24 82 02 01	S:T Örjans 1
24 81	Lycksele	24 82	Skellefteå	24 82 02 02	S:T Örjans 2
24 81 03 05	Björksele	24 82 04 02	Anderstorp 1	24 82 02 03	S:T Örjans 3
24 81 01 05	Forsdala	24 82 04 03	Anderstorp 2	24 82 02 04	S:T Örjans 4
24 81 01 13	Kattisavan	24 82 04 31	Anderstorp 3	24 82 06 16	Sandfors
24 81 01 14	Knaften	24 82 11 03	Bodbyn	24 82 04 23	Skrämträsk
24 81 01 01	Lycksele	24 82 05 02	Boliden 1	24 82 04 24	Stackgrönnan
24 81 01 03	Norrmalm			24 82 11 19	Storbrännan
24 81 01 20	Rusele	24 82 05 03	Boliden 2	24 82 04 32	Stämningssgården
24 81 01 21	Rusksele	24 82 03 01	Bureå Norra		
24 81 01 02	Södermalm	24 82 03 05	Bureå Södra	24 82 04 26	Sunnanå Västra
24 81 01 04	Villaryd	24 82 11 06	Burträsk	24 82 04 27	Sunnanå Östra
		24 82 11 08	Bygdsiljum	24 82 04 30	Sörböle
24 81 01 29	Vägsele			24 82 10 01	Uttersjöbäcken
24 81 04 31	Örträsk	24 82 07 01	Byske 1	24 82 10 06	Vebomark
		24 82 07 02	Byske 2		
24 18	Malå	24 82 04 06	Degerbyn	24 82 11 22	Åbyn (Burträsk)
24 18 01 01	Adak	24 82 07 03	Drängsmark	24 82 07 19	Åbyn (Byske)
24 18 01 02	Malå 1	24 82 06 07	Ersmark	24 82 03 06	Örviken
24 18 01 03	Malå 2				
24 18 01 09	Rökå	24 82 08 06	Fällfors	24 22	Sorsele
		24 82 04 10	Gummark	24 22 01 01	Ammarnäs
24 01	Nordmaling	24 82 03 03	Hjoggböle	24 22 01 02	Blattnicksele
24 01 02 02	Baggård	24 82 09 02	Jörn	24 22 02 05	Gargnäs
24 01 02 06	Gräsmyr	24 82 12 11	Kalvträsk	24 22 02 09	Sandsele
24 01 02 08	Håknäs			24 22 01 10	Sorsele
24 01 02 09	Hörnsjö	24 82 04 13	Klutmark		
24 01 02 12	Levar	24 82 06 15	Kusmark	24 21	Storuman
		24 82 06 25	Kåge 1	24 21 01 11	Gunnarn
24 01 02 14	Lögdeå	24 82 06 26	Kåge 2	24 21 03 01	Hemavan
24 01 02 24	Nordmaling-Vallen	24 82 11 14	Ljusvattnet	24 21 01 15	Långsjöby
24 01 02 16	Norrfors			24 21 01 18	Skarvsjö
24 01 02 17	Nyåker	24 82 10 03	Lövånger	24 21 01 02	Slussfors
24 01 02 20	Rundvik	24 82 04 18	Medle		
		24 82 07 13	Ostvik	24 21 01 20	Stensele
24 17	Norsjö	24 82 04 29	Prästbordet Norra	24 21 01 22	Storuman 1
24 17 02 01	Bastuträsk	24 82 04 20	Prästbordet Södra	24 21 01 24	Storuman 2
24 17 02 02	Bjurträsk			24 21 03 14	Tärnaby
24 17 02 03	Gumboda	24 82 01 01	S:T Olovs 1		
24 17 02 04	Norsjö 1	24 82 01 02	S:T Olovs 2	24 80	Umeå
24 17 02 05	Norsjö 2	24 82 01 03	S:T Olovs 3	24 80 02 23	Backen
		24 82 01 04	S:T Olovs 4	24 80 01 01	Berghem Norra
24 17 02 07	Norsjövallen	24 82 01 05	S:T Olovs 5	24 80 01 02	Berghem Södra
				24 80 09 80	Botsmark
24 09	Robertsfors	24 82 01 06	S:T Olovs 6	24 80 02 25	Brännland
24 09 04 01	Brände	24 82 01 07	S:T Olovs 7		
24 09 01 01	Bygdeå	24 82 01 08	S:T Olovs 8	24 80 09 90	Bullmark
24 09 01 02	Djäkneboda	24 82 01 09	S:T Olovs 9	24 80 04 42	Böleå
24 09 04 02	Flarken	24 82 01 10	S:T Olovs 10	24 80 04 46	Böleäng Västra
24 09 04 06	Nysätra-Ånäset			24 80 04 43	Böleäng Östra
		24 82 01 11	S:T Olovs 11	24 80 05 53	Carlshem Västra
24 09 03 06	Robertsfors	24 82 01 12	S:T Olovs 12		
24 09 03 07	Sikeå	24 82 01 13	S:T Olovs 13	24 80 05 54	Carlshem Östra

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

24 80 01 09	Centrum	24 80 04 40	Östteg	25 82	Boden
24 80 01 07	Centrum Västra			25 82 01 01	Bodens 1
24 80 01 10	Centrum Östra	24 62	Vilhelmina	25 82 01 02	Bodens 2
24 80 01 14	Ersmark	24 62 01 01	Baksjönäs	25 82 01 03	Bodens 3
24 80 02 21	Grubbe Norra	24 62 01 05	Dikanäs	25 82 01 24	Bodens 4
		24 62 01 10	Latikberg	25 82 01 04	Bodens 5
24 80 02 20	Grubbe Södra	24 62 01 13	Lövliden		
24 80 01 05	Haga Norra	24 62 01 16	Nästansjö	25 82 01 05	Bodens 6
24 80 01 06	Haga Södra			25 82 01 33	Bodens 7
24 80 02 26	Hissjö	24 62 01 20	Skansholm	25 82 01 34	Bodens 8
24 80 06 62	Holmsund Södra	24 62 01 26	Vilhelmina	25 82 01 32	Bodens 9
		24 62 01 18	Vilhelmina-Saxnäs	25 82 01 35	Bodens 10
24 80 06 61	Holmsund Västra				
24 80 06 60	Holmsund Östra	24 04	Vindeln	25 82 01 36	Bodens 11
24 80 07 71	Hörnefors Västra	24 04 01 06	Granö	25 82 01 37	Bodens 12
24 80 07 70	Hörnefors Östra	24 04 01 07	Hällnäs	25 82 01 38	Bodens 13
24 80 05 36	Innertavle	24 04 01 20	Tvärålund	25 82 01 41	Bodens 14
		24 04 01 03	Vindelns 1	25 82 01 42	Bodens 15
24 80 02 22	Kronoparken	24 04 01 04	Vindelns 2		
24 80 11 59	Marieberg			25 82 03 26	Bodträskfors
24 80 11 58	Mariedal	24 04 02 23	Åmsele	25 82 01 14	Bredåker
24 80 11 55	Mariehem			25 82 01 18	Brännberg
24 80 11 56	Mariehemsgård	24 60	Vännäs	25 82 02 20	Gunnarsbyn
		24 60 01 01	Vännäs 1	25 82 03 28	Harads
24 80 11 57	Mariehemshöjd	24 60 01 02	Vännäs 2		
24 80 01 17	Mellan Ersboda	24 60 01 13	Vännäs 3	25 82 01 39	Hedens 1
24 80 11 37	Nydalahöjd	24 60 01 12	Vännäsby	25 82 01 15	Hedens 2
24 80 06 63	Obbola	24 60 01 03	Östra byaområdet	25 82 03 30	Sandträsk
24 80 04 44	Röbäck			25 82 01 12	Skogså
		24 63	Åsele	25 82 01 13	Svartbjörnsbyn
24 80 01 03	Sandabrånet	24 63 04 07	Fredrika		
24 80 01 04	Sandbacka	24 63 01 06	Gavsele	25 82 03 31	Svartlå
24 80 05 50	Sofiehem	24 63 01 21	Åsele 1	25 82 04 40	Sävast 1
24 80 04 45	Stöcke	24 63 01 23	Åsele 2	25 82 04 09	Sävast 2
24 80 09 92	Sävar Västra			25 82 01 16	Unbyn
		Norrbottens läns		25 82 01 17	Vittjärva
24 80 09 91	Sävar Östra				
24 80 03 30	Tavelsjö	25 06	Arjeplog	25 23	Gällivare
24 80 05 38	Tomtebo	25 06 02 09	Kyrkostadens 1	25 23 01 01	Dokkas
24 80 09 93	Täfteå	25 06 02 03	Kyrkostadens 2	25 23 01 32	Fjällnäs
24 80 02 24	Umedalen	25 06 02 04	Laisvall	25 23 01 04	Gällivare 1
		25 06 02 05	Mellanström	25 23 01 05	Gällivare 2
24 80 05 49	Universitetsområdet	25 06 02 07	Slagnäs	25 23 01 06	Gällivare 3
24 80 01 12	Västerslätt				
24 80 01 16	Västra Ersboda	25 05	Arvidsjaur	25 23 01 33	Gällivare 4
24 80 04 41	Västteg	25 05 02 01	Abborrträsk	25 23 01 36	Gällivare 5
24 80 01 08	Ytterhiske	25 05 02 02	Arvidsjaur 1	25 23 04 07	Hakkas
		25 05 02 03	Arvidsjaur 2	25 23 06 31	Koskullskulle
24 80 04 47	Yttersjö	25 05 02 20	Arvidsjaur 3	25 23 06 10	Malmbergets 1
24 80 05 52	Ålidhem Södra	25 05 02 22	Arvidsjaur 4		
24 80 05 51	Ålidhem Västra			25 23 06 34	Malmbergets 2
24 80 05 35	Ålidhem Östra	25 05 02 07	Glommerträsk	25 23 06 35	Malmbergets 3
24 80 01 11	Östermalm	25 05 02 14	Moskosel	25 23 06 12	Malmbergets 4
24 80 01 15	Östra Ersboda			25 23 06 13	Malmbergets 5
				25 23 06 37	Malmbergets 6

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

25 23 01 16	Nattavaaraby	25 84 01 46	Bolaget Södra	25 80 01 02	Luleå 2
25 23 05 18	Nilivaara	25 84 01 39	Centrum Norra	25 80 01 03	Luleå 3
25 23 01 21	Pälkem	25 84 01 40	Centrum Södra	25 80 01 04	Luleå 4
25 23 01 26	Soutojärvi	25 84 01 38	Högalid	25 80 01 05	Luleå 5
25 23 01 28	Ullatti	25 84 01 14	Jukkasjärvi	25 80 01 06	Luleå 6
25 83	Haparanda	25 84 01 47	Jägarskolan	25 80 01 07	Luleå 7
25 83 01 16	Grankullen	25 84 01 36	Järnvägen	25 80 01 08	Luleå 8
25 83 01 01	Haparanda Norra	25 84 03 30	Karesuando	25 80 01 09	Luleå 9
25 83 01 14	Haparanda Södra	25 84 03 32	Kuttainen	25 80 01 10	Luleå 10
25 83 04 08	Karungi	25 84 02 22	Lainio-Kuoksu	25 80 01 11	Luleå 11
25 83 04 12	Lapträsk				
		25 84 01 50	Lombolo Mellersta	25 80 02 13	Luleå 13
25 83 01 15	Mattila	25 84 01 48	Lombolo Västra	25 80 02 14	Luleå 14
25 83 01 02	Nikkala	25 84 01 49	Lombolo Östra	25 80 02 15	Luleå 15
25 83 01 03	Seskarö	25 84 01 35	Luossavaara	25 80 02 16	Luleå 16
25 83 01 04	Säivis	25 84 02 24	Masugnsbyn	25 80 02 17	Luleå 17
25 10	Jokkmokk	25 84 03 33	Mertajärvi	25 80 02 18	Luleå 18
25 10 02 02	Jokkmokks 1	25 84 03 34	Saivomuotka	25 80 02 19	Luleå 19
25 10 02 17	Jokkmokks 2	25 84 01 41	Sandstensberget	25 80 02 20	Luleå 20
25 10 02 06	Kåbdalis	25 84 02 27	Svappavaara	25 80 02 21	Luleå 21
25 10 05 08	Murjek	25 84 01 44	Triangeln	25 80 02 58	Luleå 22
25 10 04 09	Porjus				
		25 84 01 20	Tuolluvaara	25 80 04 64	Melderstein
25 10 02 11	Snesudden	25 84 02 28	Vittangi	25 80 03 41	Måttsund
25 10 05 16	Vuollerim	25 84 01 42	Östermalm	25 80 04 42	Niemisel
		25 84 01 37	Övre Norrmalm	25 80 03 44	Persön
25 14	Kalix	25 84 02 29	Övre Soppero	25 80 03 62	Porsöns 1
25 14 02 19	Bondersbyn				
25 14 01 01	Båtskärsnäs	25 80	Luleå	25 80 03 63	Porsöns 2
25 14 01 03	Gammelgården	25 80 03 23	Alvik	25 80 03 65	Porsöns 3
25 14 01 04	Granån	25 80 03 24	Antnäs	25 80 03 46	Rutvik
25 14 01 05	Innanbäcken	25 80 03 25	Avan	25 80 04 47	Råneå 1
		25 80 03 26	Bensbyn	25 80 04 66	Råneå 2
25 14 01 23	Kalix Centrala	25 80 03 27	Bergnäsets 1		
25 14 01 06	Kalix Västra			25 80 03 49	Stadsöns 1
25 14 01 07	Kalix Östra	25 80 03 55	Bergnäsets 2	25 80 03 57	Stadsöns 2
25 14 01 08	Karlsborg	25 80 03 56	Bergnäsets 3	25 80 03 61	Stadsöns 3
25 14 02 22	Morjärv	25 80 02 67	Björkskatans 1	25 80 03 50	Sunderbyns 1
		25 80 02 68	Björkskatans 2	25 80 03 71	Sunderbyns 2
25 14 01 24	Näsbyn	25 80 03 30	Brändön		
25 14 01 12	Påläng			25 80 04 53	Vitä
25 14 01 13	Risön	25 80 03 31	Bälinge		
25 14 01 14	Ryssbält	25 80 03 33	Ersnäs	25 21	Pajala
25 14 01 15	Sangis	25 80 03 35	Gammelstad	25 21 01 01	Anttis
		25 80 02 37	Hertsöns 1	25 21 01 02	Erkheikki
25 14 01 25	Stenbäcken	25 80 02 59	Hertsöns 3	25 21 01 03	Huuki
25 14 02 21	Töre			25 21 06 30	Junosuando
25 14 01 17	Vitvattnet	25 80 02 60	Hertsöns 4	25 21 05 24	Kainulasjärvi
25 14 01 18	Ytterbyn	25 80 04 39	Jämtön		
		25 80 03 40	Klöverträsk	25 21 06 31	Kangos
25 84	Kiruna	25 80 02 70	Lerbäcken	25 21 01 05	Kardis
25 84 01 13	Abisko	25 80 01 01	Luleå 1	25 21 01 07	Kaunisvaara
25 84 01 45	Bolaget Norra			25 21 03 11	Kitkiöjärvi

Förteckning över koder för valdistrikt inom riksdagsvalkretsar (forts)

25 21 04 19	Korpilombolo	25 60	Älvsbyn
25 21 06 33	Lovikka	25 60 02 03	Korsträsk
25 21 03 14	Muodoslompolo	25 60 02 08	Tväråselet
25 21 04 21	Narken	25 60 02 09	Vidsel
25 21 04 22	Ohtanjärvi	25 60 02 10	Visträsk
		25 60 02 11	Älvsbyns 1
25 21 01 15	Pajala		
25 21 03 16	Parkalompolo	25 60 02 12	Älvsbyns 2
25 21 05 28	Saittarova	25 60 02 13	Älvsbyns 3
25 21 01 17	Sattajärvi	25 60 02 14	Älvsbyns 4
25 21 04 23	Teurajärvi		
		25 13	Överkalix
25 21 05 29	Tärendö	25 13 01 01	Allsån
		25 13 01 03	Bränna
25 81	Piteå	25 13 01 04	Gyljen
25 81 05 27	Alterdalen	25 13 01 05	Jock-Rödupp
25 81 02 05	Bergsvikens 1	25 13 01 07	Lansjärv
25 81 02 13	Bergsvikens 2		
25 81 02 06	Blåsmark	25 13 01 10	Svartbyn
25 81 03 17	Böle		
		25 18	Övertorneå
25 81 01 37	Djupvikens Norra	25 18 02 01	Aapua
25 81 01 33	Djupvikens Södra	25 18 02 03	Juoksengi
25 81 02 07	Hemmingsmark	25 18 03 14	Koivukylä
25 81 02 08	Hortlax	25 18 01 05	Kuivakangas
25 81 02 09	Jävre	25 18 01 06	Matarengi
25 81 01 01	Klubbgårdet	25 18 03 18	Niemis
25 81 03 12	Lillpite	25 18 02 08	Pello
25 81 03 24	Markbygden	25 18 02 09	Rantajärvi
25 81 03 34	Munksunds Norra	25 18 02 11	Svanstein
25 81 03 20	Munksunds Södra		
25 81 01 03	Piteå Centrala		
25 81 01 02	Piteå Västra		
25 81 01 36	Piteå Östra		
25 81 03 21	Pitholm		
25 81 05 29	Porsnäs 1		
25 81 05 39	Porsnäs 2		
25 81 03 10	Roknäs		
25 81 05 30	Rosvik		
25 81 03 18	Sikfors		
25 81 03 14	Sjulnäs		
25 81 05 31	Sjulsmark		
25 81 01 04	Stadsön		
25 81 03 35	Strömnäs		
25 81 03 11	Svensbyn		
25 81 03 38	Öjebyns Centrala		
25 81 03 19	Öjebyns Norra		
25 81 03 32	Öjebyns Södra		